124

PROCLI DE SPHAERA LIBER.

CLEOMEDIS DE MVNDO, ſiue circularis inſpectionis meteororum libri duo.

ARATI SOLENSIS PHAEnomena, ſiue Apparentia.

DIONYSII AFRI DESCRIptio orbis habitabilis.

Omnia græcè & latinè ita coniuncta, ut conferri ab utriuſq; linguæ ſtudioſis, in quorum gratiam eduntur, poßint: adiectis etiam Annotationibus.

VITTORIO EMANUELE BIBLIOTECA IN ROMA
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

BASILEAE.
1547.

Digitized by Google

12-27-D-35

Digitized by Google

2 B 15

OPTIMAE SPEI ADOLESCENTVLO IO. LVDOuico Meiero, Adelbergij Conſulis Baſilienſis filio, Marcus Hopperus S.

INTER ea cuncta, Io. Ludouice ſuauiſsime, quæ Deus, uniuerſi totius opifex, conſeruator, ac rector unicus fecit, uix aliud quicquam poſt Verbum eius ſanctum eſt, quo magis ſuam clementiſsimus Pater potentiam, ſapientiam, ac immenſam bonitatem declarare rationali animæ uoluerit, quàm mirabili hac supernè cœli machina: quæ omni genere præſtantiæ, ornatu inquam pulcherrimo, firmitudine, magnitudine, conſtantia, ordine, perfectione, iucunditate, ac mirabili circulorum concentus (ut noſtra colligit ratio) ſuauitate, ſalubritate, & infinita deniq; utilitate res

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

alias infernè omneis ita ſuperat atque excellit, ut eas interire prorſus, niſi ſuperiorum beneficio conſeruentur, neceſſe ſit: de quibus ſingulis his pręſtantiæ partibus ſi plenius (quod tamẽ inſtituti noſtri non eſt) diſſerere uellem, bone Deus in quantum noſtra excreſceret oratio? Quotus uerò quiſq; eorum obſecro eſt, qui uel ſemel tantum oculos ſuos attollere, incõparabilem hunc cœli ornatũ ſuſpicere, factorem eius cuncti Deum admirari ac glorificare uelit? nedum ratos illos æterna lege ſiderum curſus, uarias motuum uices, circulorum amplitudinẽ, orbium à ſe inuicem diſtantias, corporum cœleſtium magnitudinem, conſtellationum ac planetarũ uarias naturas, uim atq; in inferiora hæc miram efficaciam penitus cognoſcere gliſcat. Cæcutiũt, quod certè cum dolore dico, cæcutiũt inquam omnium oculi, ſtertunt mentes, ſurdæ ſunt aures ad hoc cœlorum,

quod

Digitized by Google

quod ſui opifici Deo perhibent, enco-
mium, de quo Pſalmiſta: Cœli enar-
rant Dei gloriam. Nihil nunc de uul-
go hominum dicam, qui uitæ omnia
commoditate, ac uentris neceſsitate
metiri ſolent, nihil penſi habentes hu-
manæ nobilitatis conſummationem,
quæ præſtantiſsimarum ſola diſcipli-
narum artiumq́ꝫ cognitione acquiri-
tur. Sed ex doctis quoqꝫ non pauci (ſi
modò docti ij cenſendi ſunt) hanc quę
aſtrorum rationem docet (unde Aſtro
nomia dicta) diſciplinam negligunt,
ne dicam quaſi inutilem prorſus con-
temnunt. Non hercle quòd excuſatos
illos habeam, ſed quòd hos accuſan-
dos magis cenſeam. Nam ſi uerum eſt
quod Plato alicubi dicit, Aſtronomię
cauſa oculos hominibus datos eſſe:
quis dubitat, quin ad omnes pariter
homines ſpectet admirandũ hoc Dei
opus contemplari, ac mirabilis eius
conſtitutionis cauſas atque rationes,

 quoad

Digitized by Google

quoad fieri poſsit, ſcrutari: qua deinde immenſæ illius potentiæ, ſapientiæ, atq; bonitatis conſideratione in maiorem Dei patris, & filij eius Ieſu Chriſti, in quo & per quem omnia hæc facta ſunt, cognitionem, dilectionemq; ardentiorem rapiamur. Et hoc ſanè dicere uoluiſſe diuinus philoſophus mihi uidetur. Quaſi enim dicat: Quia ſuã diuina maieſtas potẽtiam, ſapientiam, ac bonitatem non aliunde (ſecundum Verbum incarnatum, quod ignorauit ethnicus) magis elucere mortalibus uoluit, quàm ex ſupremo iſto ſtelliferi cœli theatro: id uerò cernere abſq; oculorum beneficio non potuimus: oculi, ut per admiranda illa opera duces, quaſi ad omnipotentis ac æterni Dei cognitionem eſſent, rectè aſtronomiæ cauſa conceſsi nobis à diuina benignitate dicuntur. Quanquam haud ignorem, aliam quoq; huius dicti interpretationem eſſe. Si ergo, quemadmodum

Digitized by Google

modum dicere cœperam, communis eſt omnium hominum magni huius mundi contemplatio, multo mehercle grauius ſunt accuſandi ij, quibus diuina clementia non ſolum externos illos corporis oculos cum alijs hominibus, imò cunctis animalibus communes conceſsit, ſed mentis quoque interius præ alijs hominibus lumina pulcherrimarum rerum cognitione accendit, unde docti ac eruditi nobis appellantur, ſi defixis humi oculis, nihili facientes magnifica hęc Dei opera, prætereant: quemadmodum facere quoſdam non minus impiè quàm ſtultè uidemus. Sed ſuæ quiſque negligentiæ pœnas tandem dabit. Cum igitur hæc ita ſe habeāt, ut non ſolum pulchrum, iucundum, atque utile ſit aſtronomiæ ſtudium, ſed quaſi neceſſarium quoq; à Deo nobis mandatum: dicit enim Dominus, Erunt uobis (de cœli luminibus loquens) in ſigna, tempora &

 annos,

annos: magnum mehercle operæpre-
cium mortalibus conferre uiſi mihi
ſunt omnes ij, qui hoc lucubrationib.
ſuis ſtudium promouerẽt, iuuarentq́;
qualia noſtra quoq; ætate Deus (ſit ei
gratia) eximia aliquot ingenia excita-
uit. Sunt autem ueterum, ut in omni,
ita hac quoq; de re monumenta præci
puè legẽda, ut quibus ætas magis lon-
gæua, tempora tranquilla, ſtudium
quàm nobis ardentius, opes præterea
multo plures fuerint: quæ præcipuæ
ſunt harum rerum addiſcendarum oc
caſiones. Hinc ſanè noſtri quoq; conſi
lij rationẽ ſumpſimus, ut hos non nu-
per natos, eiuſdem ueluti claſsis autho
res in unum quoq; uolumen conclu-
deremus, ita ut quaſi manus porrige-
re, ac operas ſuas cõferre ſibi inuicem
uideantur. Nam ſic eos locauimus, ut
quod primo deeſſet, à ſecundo id acci-
peret: quod uerò ambobus non eſſet,
id eis tertius ac quartus præberẽt: qui

nobis

4 bis

nobis diſponendi ordo uiſus eſt opti-
mus. Proclus igitur, qui artis huius ele
menta tradere uidetur, primo conſtitu
tus loco eſt. Subſequitur hunc Cleo-
medes, qui præter exactam mundi di-
uiſionem & deſcriptionem, quædam
paulo plenius ac auguſtius pertractat:
utpote, An mundus ſit finitus, quod
extra mundum ſit inane infinitũ. præ-
terea de Parœcis, Antœcis, & Antipo
dibus, exactius quàm primus abſol-
uit: de uaria item temporum ac tempe
ſtatum, pro zonarum uarietate, muta-
tione. In libro deinde ſecundo, de ter-
ræ, lunæ, ſolis, ac aliorum quorundam
planetarum magnitudine: tum quę eo
rum ad ſolem uel uicinitas, uel diſtan-
tia. Quoniam uerò bona adhuc artis
huius pars ambobus his deeſſet; ea
nempe quæ uarias illas conſtellatio-
num figuras, uaria animalia non ſine
arcana quadam ratione referentes do-
cet, Aratus, qui ſuã quoq; his operam

præſtaret, acceſsit, cum ſua de his ſide-
rum formis compoſitione longè pul-
cherrima utiliſsimaq;, quam φαινόμενα
inſcripſit: de cuius partis utilitate atq;
prĕſtantia uix quiſquam unquam ſatis
dixerit. Poſtremò quia Geographia i-
ta cum Aſtronomia eſt coniuncta, ut
quemadmodum hæc ſine illa perfecta
nõ eſt, ita illa ſine hac nec ſciri, nec in-
telligi rectè poſsit: uſus prĕterea aſtro
nomiæ ferè prĕcipuus in Geographia
cernitur: celeberrimũ eius rei authorẽ
Dionyſium de orbis ſitu his ſubiunge
re quarto loco haud inconſultum no-
bis uiſum eſt, ita ut ſtudioſi adoleſcen
tes eam abſolutam ac conſummatam
ueluti artem, ſecundum ueterum Græ
corum traditionem haberent. Porrò
ut ijs quoq; cõſuleremus, qui aut non
uſq; adeò Græcæ linguĕ periti, aut pla
nè rudes eſſent, Latinam interpretatio
nem è regione, ita ut uerſus uerſui re-
ſponderet, apponi curauimus. Quod
ſanè

ſanè conſilium uel hoc ſaltem nomine probatum candido lectori uolumus, quòd quicquid hic facimus, iuuandi rudiores ſtudio facimus. Sub tuo uerò nomine mi Io. Ludouice prodire in publicum hos conſociatos ſic ſibi inuicem authores uoluimus, ob eam potiſſimum cauſam, quam nunc, attende, dicam. Cum conſidero nobilem tuam indolem, præſtantē corporis formam, qualis Phyſiognomis etiam mirè probatur: patris deniq; tui, Conſulis noſtri, nec non patrui tui Bernhardi Meieri, prudentiſsimorum grauiſsimorumq; uirorum raras uirtutes, qui annis iam plus minus triginta clariſsimæ Baſilienſis reip. gubernaculis ſumma cum ſua laude, atq; ciuium commodo maximo præſunt (& ut in poſterum quoq; quàm diutiſsimè fœliciter præſint, Deum opt. max. precamur) magnā profectò ſpem concipimus, quòd iſtæ quas iam commemoraui, partim tuæ,

turæ, partim progenitorum tuorum ſplēdidiſsimæ dotes, te quoqꝫ aliquando ad ciuitatis noſtræ gubernacula ſint per diuinā gratiam euecturæ. Ad quam ſanè functionem ſi philoſophię præceptis imbutus accedas, multo mehercle maiore cum ſplendore, tum rerum ſucceſſu longè fœliciſsimo præeſſe ei poteris. Hos igitur libellos, qui præclaram philoſophiæ partem continent, dedicare tibi mi Io. Ludouice uolui, ut etſi nunc quidem legere eos atque intelligere per ætatem tibi non detur, ſaltem admoneam te, tamdiu tibi in Muſarum caſtris eſſe ſtrenuè militandum, donec deuictis iam inſcitiæ atqꝫ ignorantiæ hoſtibus pleriſqꝫ, ſuprema abs te occupata Palladis arce, hæc quoqꝫ atqꝫ his multo difficiliora legere rectè atqꝫ intelligere poſsis. Hilara ergo fronte mi Io. Ludouice chariſsime, hunc ſtrenulæ uice libellum à me accipito: & faxit Dominus Ieſus,

ut

ut quod bene nunc de te ominamur, olim fœliciter tibi congratulemur. Vale, patris tui fili dulciſsime. Ex Muſæo noſtro, Calendis Ianuarijs. Anno ab incarnato Verbo, M. D. XLVII.

Proclus Lycius diſcipulus Syriani, philoſophus Platonicus, præfuit ſcholæ Athenienſi, cuius diſcipulus & ſucceſſor Marinus Neapolitanus fuit. Scripſit plura in philoſophia & grammatica. Commentarios in totum Homerum, in Heſiodi Erga & hemeras, in Rempublicã Platonis: præterea contra Chriſtianos Epicheremata 18. Hic eſt Proclus, qui poſt Porphyrium ſecundus cõtra nos latrauit. Aduerſus quem Ioannes cognomento Grãmaticus ſcripſit apologiam, dictitans eum quanquam in rebus Græcanicis magnum, ſtultũ tamen eſſe, & in hac parte indoctum. author Suidas. Is eſt, cuius hodie commentarios in Platonem habemus. Præceptor etiam M. Antonini, quem ad conſulatũ uſq; prouexit, ut author Spartianus. Alios itẽ duos Suidas ponit. unum è Sicilia Malleotem patria, qui ſcripſit in ſophiſmata Diogenis, & contra Epicurum. alterum cognominatum Proculeium, è Laodicea Syriæ, qui ſcripſit theologicũ in Pandoræ fabulam Heſiodi, in Aurea carmina, Iſagogẽ in arithmeticã Nicomachi, & alia quædam geometrica.

IDEM DE CLEOMEDE.

Cleomedes Græcus autor, ſcripſit de circulis

coele-

cœleſtibus, elegantem admodum tractatum, qui adhuc extat.

DE ARATO, IDEM.

Aratus poeta Solenſis, in grammatica Mecratis discipulus, in philoſophia Timonis & Menedemi. Emicuit Olymp. 124. regnante Antigono in Macedonia, Demetrij Poliorcetæ filio, apud quem ad extremum uſq; in honore uixit. Fuit uerſificator, ſcripſit Phænomena, hymnos in Pana, in medicina quoq; quæ ad cōpoſitionem Theriacæ pertinent: præterea de moribus, & epigrammata quædam in Antigoni uxorem, Epicedium in Cleombrotum: ſoluta item oratione epiſtolas in commentarios in Odyſſeam. hæc Suidas. Quintilianus quoq; his uerbis eum taxat: Arati materia motu caret, ut in qua nulla uarietas, nullus adfectus, nulla perſona, totusq; in nominibus abſumitur. Sufficit tamen operi, cui ſe parem credidit, uel æqualem. Phænomena ipſius à Cicerone & à Germanico Cæſare conuerſa fuere.

DE DIONYSIO, IDEM.

Dionyſius Corinthius, ut Suidas ſcribit: ut alij, Afer, ex Byzanthe ciuitate, temporibus Augusti ſcripſit Geographiā uerſibus hexametris, conuerſam à Priſciano. Itemq; de lapidibus & auibus, de Bacchis. quæ omnia deperdita, præter Geographiam.

ΠΡΟΚΛΟΥ ΣΦΑΙΡΑ.

Περὶ ἄξωνος καὶ πόλων.

Ἄξων καλεῖται τοῦ κόσμου, ἡ διάμετρος αὐτοῦ, περὶ ἣν στρέφεται. τὰ δὲ πέρατα τοῦ ἄξωνος, πόλοι λέγονται τοῦ κόσμου. τῶν δὲ πόλων, ὁ μὲν λέγεται βόρειος, ὁ δὲ νότιος. βόρειος μὲν, ὁ διὰ παντὸς φαινόμενος, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν. νότιος δὲ, ὁ διὰ παντὸς ἀόρατος, ὡς πρὸς τὸν ἡμέτερον ὁρίζοντα. εἰσὶ μέντοι τόποι τινὲς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου συμβαίνει τὸν παρ' ἡμῖν πόλον τὸν ἀεὶ φανερὸν, ἐκείνοις ἀόρα-

PROCLI SPHAERA, *Thoma Linacro Britãno interprete.*

De axi & polis.

AXis mundi uocatur dimetiẽs ipſius, circa quã uoluitur. Axis extrema, poli mundi, ſeu uertices ſunt nominati. Horum alter ſeptentrionalis, alter auſtrinus dicitur. Septentrionalis, q ſemper in noſtra habitatione apparet. Auſtrinus contrà, qui ſemper, ut ad noſtrũ horizonta, conditur. Sunt tamen in terra loca quædam, in quib. polus, qui ſemper nobis conſpicuus eſt, ijs qui ibi degunt

ἀόρατον εἶναι· τὸν δὲ παρ' ἡμῖν πόλον ἀόρατον, ἐκείνοις φανερὸν εἶναι. καὶ πάλιν, ἔστι τις τόπος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου δύο πόλοι ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος κεῖνται.

Περὶ σφαίρας κύκλων.

Τῶν δ' ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλων, οἱ μὲν εἰσι παράλληλοι, οἱ δὲ λοξοί, οἱ δὲ διὰ τῶν πόλων. παράλληλοι μὲν, οἱ τοὺς αὐτοὺς πόλους ἔχοντες τῷ κόσμῳ. εἰσὶ δὲ παράλληλοι κύκλοι πέντε, ἀρκτικὸς, θερινὸς, τροπικὸς ἰσημερινὸς, χειμερινὸς τροπικὸς, ἀνταρκτικός. ἀρκτικὸς μὲν οὖν ἐστι κύκλος, ὁ μέγιστος τῶν ἀεὶ θεωρουμένων

haudquaquã cernitur. Qui uerò nobis perpetuò occultus eſt, ijſdem cõſpicuus euadit. Rurſus quoq; locũ quẽpiã in terris inuenias, ubi ambo poli, æquabilẽ in horizonte ſitũ habẽt.

De circulis Sphæræ.

Circulorum ſpæræ, alij paralleli ſiue æqui diſtantes ſunt, alij obliqui, alij per polos ducti. æquidiſtãtes ſunt, quibus ijdem cum mundo poli ſunt. Sunt autẽ ij numero quinq;: Septentrionalis, Solſtitialis, Aequator, Brumalis, Antarcticus. Septentrionalis igitur circulus is eſt, qui omniũ, quos perpetuò cernimus,

μένων κύκλων, ὁ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβανόμενος. ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων, οὔτε δύσιν, οὔτ' ἀνατολὴν ποιεῖται, ἀλλὰ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς περὶ τὸν πόλον στρεφόμενα θεωρεῖται. οὗτος δὲ ὁ κύκλος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ ὑπὸ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τῆς μεγάλης ἄρκτου περιγράφεται. Θερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ βορειότατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων κύκλων. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν θερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾗ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἡμέρα, ἐλαχίστη δὲ ἡ νὺξ γίνεται.

mus, planè maximus eſt, quiq; horizonta ſolo puncto contingit, totus ſupra terram interceptus. In hoc quæcunq; claudũtur aſtra, nec ortũ, nec occaſum norunt, ſed circa polum uerti tota nocte cernũtur. Porro is circulus in noſtro tractu, à priore maioris urſæ pede deſcribitur. Solſtitialis autem circulus is eſt, qui omnium, qui à ſole deſcribuntur, maximè ſeptentrionalis habetur. In quem cum ſe ſol receperit, æſtiuam reciprocationem peragit: longiſſimusque totius anni dies, breuiſſimaq; nox erit.

γίνεται. μετὰ μέντοι τὴν θερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς τὰς ἄρκτους προσδιδοὺς ὁ ἥλιος θεωρεῖται. ἀλλ᾽ ἐπὶ θάτερα μέρη ῥέπει τοῦ κόσμου. διὸ κέκληται τροπικός. ἰσημερινὸς δὲ κύκλος ἐστὶν ὁ μέγιστος τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ διχοτομούμενος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥστε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα. ἐφ᾽ οὗ γινόμενος ὁ ἥλιος τὰς ἰσημερίας ποιεῖται, τήν τ᾽ ἐαρινὴν καὶ τὴν φθινοπωρινήν. χειμερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ νοτιώτατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων

erit. Poſt hanc autem reciprocationem nequaquam ultrà ſeptentriones uerſus ſolem progredi, quin potius ad diuerſa mundi regredi, cernas. unde & tropico græce nomen. Aequator circulus is eſt, qui maximus æquidiſtantium circulorum ſtatuitur: ita nimirum ab horizõte diſſectus, ut alter eius ſemicirculus ſupra terram, alter ſub terra condatur. In hoc ſol duplex æquinoctiũ, uernum, autumnale'que facit. Brumalis circulus is eſt, qui omnium circulorum, qui à ſole mundi circumactu deſcribuntur,

νων κύκλων ἐστὶ τὴν ὑπὸ τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφήν. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν χειμερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾧ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νὺξ ἐπιτελεῖται, ἐλαχίστη δὲ ἡμέρα. μετὰ μέντοι τὴν χειμερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς μεσημβρίαν προσιόντων ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ' ἐπὶ θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου. διὸ κέκληται καὶ οὗτος τροπικός. Ανταρκτικὸς δὲ ἐστι κύκλος ἴσος καὶ παράλληλος τῷ ἀρκτικῷ, καὶ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὸ γῆν ἀπολαμβανόμενος. ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων διὰ παντὸς ἡμῖν

buntur, maxime ad auſtrum pertinet. In quo ſol brumalem reciprocationem facit: maximaque totius anni nox, minimusque dies efficitur. Poſt hanc metam nequaquam ultrà progreditur ſol, ſed ad alteras mundi partes reuertitur. Vnde tropicus hic quoque, quaſi uerſilis appellatur. Antarcticus uerò circulus æqualis, & æquidiſtans ſeptentrionali circulo eſt, & horizonta uno puncto contingens, totus præterea ſub terris merſus. In quo ſita aſtra ſemper nobis oc-

ἐστὶν ἀόρατα. Τῶν δὲ προειρημένων πέντε κύκλων, μέγιστος μὲν ἐστὶν ὁ ἰσημερινός. ἑξῆς δὲ οἱ τροπικοί. ἐλάχιστοι δὲ, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν, οἱ ἀρκτικοί. τούτους δὲ τοὺς κύκλους δεῖ νοεῖν ἀπλατεῖς, λόγῳ θεωρητοὺς, ἐκ δὲ τῆς τῶν ἄστρων θέσεως, καὶ τῆς αὐτῆς διόπτρας θεωρίας, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας διατυπουμένους. μόνος δὲ γὰρ τῷ κόσμῳ κύκλος ἐστὶν αἰσθητὸς, ὁ τοῦ γάλακτος. οἱ δὲ λοιποὶ λόγῳ εἰσὶ θεωρητοί.

Διὰ τί πέντε μόνον παράλληλοι ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλοι.

Πέντε δὲ παράλληλοι

μόνοι

culta manent. Maximus autem ex quinque memoratis circulis eſt æquator: deinde tropici. minimi uero (quod ad noſtram habitationem dixerim) arctici. Porro hos circulos citra omnem latitudinem intelligi conuenit, ratione cognobiles ex aſtrorum ſitu, & eodem dioptræ obtutu, & noſtro intellectu deliniatos. Senſu enim unus lacteus diſcerni in cœlo poteſt: reliqui omnes ratione.

Cur quinq; duntaxat æquidiſtantes in ſphæra.

Quinq; uero æqui-

diſtan-

μόνοι καταγράφονται κύκλοι εἰς τὴν σφαῖραν, οὐ διὰ τὸ μόνους τούτους ἐν τῷ κόσμῳ παραλλήλους εἶναι. ὁ γὰρ ἥλιος καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὡς πρὸς αἴσθησιν κύκλον παράλληλον περιστρέφεται τῷ ἰσημερινῷ, κατὰ τὴν τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφήν. ὥστε μεταξὺ τῶν τροπικῶν κύκλων ρπ, δὶς κύκλους παραλλήλους γράφεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. τοσαῦται γὰρ ἡμέραι εἰσὶν, αἱ μεταξὺ τῶν τροπῶν. φέρονται δὲ καὶ πάντες οἱ ἀστέρες ὑπὸ παραλλήλων κύκλων καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. οὗτοι συγκαταγράφονται δ᾽ οὕτως πάντες εἰς τὴν σφαῖραν,

diſtãtes circuli deſcribi in ſphæra ſolent: quod tamen non eò ualet, quaſi ij ſoli in mundo æquidiſtantes ſint: quippe cum ſol quotidie æquidiſtantem æquatori circulũ (quod ſenſu animaduerti licet) mundi rotatu peragat. Quo fit, ut bis centum octuaginta duos æquidiſtantes circulos intra tropicos deſcribat: totidem enim dies intra reciprocationes numerantur. Quin & ſtellæ ipſæ uniuerſæ in æquidiſtantibus circulis quotidie ferũtur. Non tamen hi omnes in ſphæram adhibentur.

ραν, διὰ τὸ πρὸς ἄλλας πραγματείας τὰς ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ πολλὰ συμβάλλεσθαι. οὐδὲ γὰρ κατα-στερισθῆναι δύναται καλῶς τὴν σφαῖραν ἄνευ πάντων τῶν παραλλήλων κύκλων, οὐδὲ τὰ μεγέθη καὶ τῶν νυκτῶν καὶ τῶν ἡμερῶν ἀκριβῶς εὑρεθῆναι ἄνευ τῶν προειρημένων κύκλων. πρὸς μέντοι τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα φερόμενοι, οὐ καταγράφονται ἐν τῇ σφαίρᾳ. οἱ δὲ πέντε παράλληλοι κύκλοι διὰ τὸ ἀποτελέσματά τινα προσφέρεσθαι διωρισμένα εἰς τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, καταγράφονται εἰς τὴν σφαῖραν.

ὁ μὲν

tur. Qui tametſi multis alijs rebus in aſtrologia conducant (ſiquidem fieri nequit, ut uel aſtra probè in ſphæra locentur ſine omnibus æquidiſtantibus circulis, uel examuſsim dierum noctiumque magnitudines ſine ijſdem inueniantur) tamen quod ad prima Aſtrologiæ rudimenta non adeò utiles exiſtimati ſunt, parum uiſum eſt eos in ſphæram adſcribi. Quinque uerò æquidiſtantes circuli ob certa compendia, quæ aſtrologiæ tyronibus afferunt, optimo iure in ſphæram ſunt adhibiti. Septentriona-

lis

ὁ μὲν γὰρ ἀρκτικὸς κύκλος ἀφορίζει τὰ ἀεὶ θεωρούμενα τῶν ἄστρων. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τὴν τροπὴν περιέχει, καὶ πέρας ἐστὶ τῆς τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον μεταβάσεως. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος τὰς ἰσημερίας περιέχει. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος τέρμα ἐστὶ τῆς πρὸς μεσημβρίαν προσόδου τοῦ ἡλίου, καὶ τὴν χειμερινὴν τροπὴν περιέχει. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος τὰ μὴ θεωρούμενα τῶν ἄστρων ἀφορίζει. ἐχόντων οὖν κεφάλαια ὡρισμένα καὶ ἀποτελέσματα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, εὐλόγως κατε-

γράφη-

lis enim aſtra, quæ nobis perpetuò cernũtur, definit. Solſtitialis tropicus, ſolis reciprocationem continet, finiſque eſt eiuſdem ad boream tranſitus. Aequator circulus æquinoctia complectitur. Brumalis tropicus ſolis ad auſtrum progreſſi meta eſt, & brumalem eius reciprocationem in ſe habet. Antarcticus circulus aſtra, quæ noſtrum conſpectum fugiunt, determinat. Itaque cum ijs, qui primis aſtrologiæ rudimentis imbuendi ſunt, certa emolumenta ſuggerant, meritò in ſphæ-

γράφησαν εἰς τὴν σφαῖραν.

Περὶ ἐπιφανείας καὶ κρύψεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ μὲν ἀρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος εἰς δύο μέρη ἄνισα τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ τὸ μὲν μεῖζον τμῆμα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται, τὸ δὲ ἔλασσον ὑπὸ τὴν γῆν. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁμοίως ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ἀλλὰ παρὰ τὰς τῶν κλιμάτων παραλλαγὰς, διάφορον τὴν τῶν κλιμά-

ram coniectos, quis dubitet?

De occultatione & emerſu æquidiſtantium.

Verum ex memoratis quinq; æquidiſtantibus circulis, Arcticus ſanè ſuprà terram totus exiſtit. Solſtitialis autem tropicus bipertitò ab horrizonte ſcinditur: maiore eius parte ſuprà terram conſpicua: minore ſubter occulta. Neque tamen in omni tractu, urbe'ue, ſimiliter circulus hic ab horizonte ſecatur: ſed pro climatum uarietate, uariam ſe-

ctionum

κλιμάτων ὑπεροχὴν συμβαίνει γίνεσθαι. καὶ τοῖς μὲν πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν εἰς ἀνισώτερα μέρη συμβαίνει τέμνεσθαι τὸν θερινὸν ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ πέρας ἐστὶ χώρα τις, ἐν ᾗ ὅλος ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὲρ γῆν γίνεται. τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν εἰς ἰσώτερα μέρη ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται. καὶ πέρας ἐστὶ χώρα τις πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, ἐν ᾗ διχοτομεῖται ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν οἴκησιν ὁ θερινὸς τροπικὸς ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τοῦ

ctionum exuperantiam ſortitur: ijs quoque, qui propius ſeptentriones agunt, inæquabilius ab horizõte ſcinditur. Nec finis, donec eò loci uentum ſit, ubi totus ſupra terram emineat. Qui uerò ad auſtrum magis uergunt, ijs profectò per æquabiliores partes ab horizonte diuiditur: donec ad plagam quandam uentum ſit, nobis certè auſtralem, in qua tropicus ab horizonte per æquas partes ſecatur. At in noſtra habitatione, ita ſolſtitialis ab horizonte ſcinditur, ut uniuer

ὅλου

ὅλου κύκλου διαιρουμένου εἰς η μοίρας, ε μὲν τμήματα ὑπὲρ γῆν ἀναλαμβάνεσθαι, γ δὲ ὑπὸ γῆν. πρὸς δὲ τοῦτο τὸ κλίμα δοκεῖ καὶ ὁ Ἄρατος συντεταχέναι τὴν τῶν φαινομένων πραγματείαν. περὶ γὰρ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου διαλεγόμενος φησὶν οὕτως·

Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτερα γαίης,
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ. θέρεος δὲ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.

Ἐκ δὲ ταύτης τῆς διαιρέσεως ἀκολουθεῖ τὴν μεγίστην ἡμέραν ὡρῶν ἰση

μερινῶν

ſo circulo per octo partes diſſecto, quinque ſupra terram appareant, tres ſub terra lateant. Sanè ad hoc clima direxiſſe ſtilum Aratus uidetur, cũ Phænomena conſcriberet: In quibus cum de ſolſtitiali tropico diſſerit, ita ait:

Huius in octonis diſſecti partibus, alta
Terrarũ inuiſunt quinque, tres ima frequentant,
Alterni & Phœbi reditus celebrantur eodem.

Ex hac diuiſione ſequitur, maximum diem horarum æquinoctia-

lium

μερινῶν γίνεσθαι ιε. τὴν
δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερι
νῶν θ. ἐν δὲ τῷ περὶ Ῥό-
δον ὁρίζοντι, ὁ θερινὸς
τροπικὸς κύκλος ὑπὸ
τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕ
τως, ὥστε τοῦ ὅλου κύκλου
διῃρημένου εἰς μέρη μ
η, τὰ μὲν κ, καὶ θ, τμή
ματα ὑπὲρ τὸν ὁρίζον
τα ἀπολαμβάνεσθαι, τὰ
δὲ ιθ ὑπὸ γῆν. ἐκ δὲ τῆς
διαιρέσεως ταύτης ἀ
κολουθεῖ, τὴν μεγίστην ἡ-
μέραν ἐν ῥόδῳ γίνεσθαι
ὡρῶν ἰσημερινῶν ιδ,
καὶ ἥμισυ, τὴν δὲ νύκτα ὡ
ρῶν ἰσημερινῶν θ, καὶ ἥ-
μισυ. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύ
κλος καθ' ὅλην τὴν οἰκου
μένην διχοτομεῖται ὑ-
πὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥστε ἡ-
μικύκλιον μὲν ὑπὲρ
γῆν

lium quindecim eſſe,
noctem uerò nouem.
In Rhodio autem hori
zonte ita tropicus ab
horizonte dirimitur,
ut cum circulus uniuer
ſus in octo & quadra-
ginta partes ſecetur,
undetriginta ſectiones
ſupra horizontem ap-
pareāt, undeuiginti ſub
terra lateant. Ex qua di
uiſione fit, ut apud Rho
dios lōgiſsimus dies ho
ras æquinoctiales qua-
tuordecim habeat, nox
nouē, additis hinc inde
ſemiſsibus unius horæ
ſingulis. Aequator ue-
rò circulus per uniuer
ſum terrarū orbē ita ab
horizōte diuiditur, ut
ſemicirculus eius ſupra
terram

γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ γῆν. δι' ἣν αἰτίαν ἐπὶ τοῦ κύκλου τούτου αἱ ἰσημερίαι γίνονται. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τὸ μὲν ἔλασσον τμῆμα ὑπὲρ γῆν γίνεσθαι, τὸ δὲ μεῖζον ὑπὸ γῆν. ἡ δ' ἀνισότης τῶν τμημάτων τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν ἔχει ἐπὶ πάντων τῶν κλιμάτων, ἥτις ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου. διὰ παντὸς γὰρ τὰ ἐναλλὰξ τμήματα τῶν τροπικῶν κύκλων ἴσα ἀλλήλοις ἐστί. δι' ἣν αἰτίαν ἡ μεγίστη ἡμερινὴ ἴση ἐστὶ τῇ μεγίστῃ νυκτερινῇ, καὶ ἡ ἐλαχίστη ἡμερινὴ

terram extet, ſemicirculus ſub terram linquatur. Quo fit, ut in hoc circulo æquinoctia fiant. Brumalis autem tropicus ea ratione ab horizonte interſectus eſt, ut minor è ſectionibus ſupra terram habeatur, maior ſub terra. Inæquabilitas uerò ſectionum eandem in omnibus climatibus uarietatem habet, quam etiam in ſolſtitiali tropico diximus. Semper enim reſpondentes ex aduerſo tropicorum ſectiones, æquales inter ſe ſunt. Eo'que fit, ut maximus dies maximæ nocti, & minimus dies

ρινὴ ἴση τῇ ἐλαχίστῃ νυκτερινῇ. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα κρύπτεται.

dies minimæ nocti æqualis euadat. Antarcticus autẽ circulus totus ſub horizonte latet.

Περὶ μεγέθους τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

De magnitudine æquidiſtantium.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, τινῶν μὲν τὰ μεγέθη ἐφ᾿ ὅλην τὴν οἰκουμένην διαμένει τὰ αὐτὰ, τινῶν δὲ τὰ αὐτὰ μεγέθη μεταπίπτει παρὰ τὰ κλίματα, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς δὲ ἐλάττονες οἱ κύκλοι γίνονται. οἱ μὲν γὰρ τροπικοὶ κύκλοι καὶ ὁ ἰσημερινὸς καθ᾿ ὅλην τὴν οἰκουμένην ἴσοι εἰσὶ τοῖς μεγέθεσιν. οἱ δὲ ἀρκτικοὶ, μεταπίπτουσι κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς

Sed ex quinque iam memoratis circulis, quorundam magnitudines per uniuerſum terrarum orbem eædem ſibi conſtãt, nonnullorum pro climatibus mutantur, alijsque maiores, alijs minores circuli euadunt. Tropici enim & æquator pares per totum orbem magnitudines ſeruant. arctici magnitudine euariãt, cũ alibi maiores, alibi

οἷς δὲ ἐλάττονες γίνονται. τοῖς μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι, μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. τοῦ γὰρ πόλου μετεωροτέρου φαινομένου, ἀνάγκη καὶ τὸν ἀρκτικὸν κύκλον τὸν ἐφαπτόμενον τοῦ ὁρίζοντος μείζονα ἀεὶ μάλιστα γίνεσθαι. τοῖς δ' ἔτι πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι γίνεταί ποτε ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀρκτικός. ὥστε τοὺς δύο κύκλους ἐφαρμόσαι ἀλλήλοις, τὸν θερινὸν τροπικὸν κύκλον, καὶ τὸν ἀρκτικὸν, καὶ μίαν ἀναλαβεῖν τάξιν. πρὸς δὲ τοὺς ἀρκτικωτέρους τόπους καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι

alibi minores cernantur. Quippe ijs qui ſeptentriones uerſus degunt, maiores ſeptentrionales fiunt, cum polo magis in altum ſublato arcticum circulum, qui horizonta contingit, neceſſe ſit aſsiduè maiorem fieri. His uerò qui magis etiam ad ſeptentriones uergunt, interdum ſolſtitialis tropicus in arcticum planè abit: fitque ut duo circuli, ſeptentrionalis, tropicusque coëant, pro unoque habeantur. Adeò cum magis etiam ad ſeptentriones acceditur, maiores ſolſtitiali tropico ſeptentrionales

κλοι γίνονται. πέρας δὲ ἐστι χώρα τις πρὸς ἄρκτον κειμένη, ἐν ᾗ ὁ μὲν πόλος κατὰ κορυφὴν γίνεται, ὁ δὲ ἀρκτικὸς κύκλος τὴν τοῦ ὁρίζοντος ἐπέχει τάξιν, καὶ ἐφαρμόζει αὐτῷ μετὰ τὴν στροφὴν τοῦ κόσμου, καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος λαμβάνει τῷ ἰσημερινῷ. ὥστε τοὺς τρεῖς κύκλους, τόν τε ἀρκτικὸν καὶ τὸν ἰσημερινὸν καὶ τὸν ὁρίζοντα, τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ θέσιν λαμβάνειν. πάλιν δὲ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν οἱ μὲν πόλοι ταπεινότεροι γίνονται, οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι ἐλάσσονες. καὶ πέρας ἐστί τις χώρα πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, αὕτη δέ ἐστιν ἡ λεγομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, ἐν ᾗ οἱ δύο πόλοι

les reddūtur. Nec finis donec eò uentum ſit, ubi polus ſupra uerticem conſpicitur, ſeptentrionalis in horizontis locum cedit, eiq; in mundi rotatu coniungitur, æquatoris planè magnitudine: fitq; ut tres circuli, ſeptentrionalis, æquator, & horizon eundē ſitum poſitumq; obtineant. Rurſus autem ijs qui ad auſtrum habitant, poli humiliores fiunt, ſeptentrionales uerò circuli minores. Finis autem decrementi eſt locus ad auſtrum nobis ſitus ſub æquatore, in quo poli

ὑπὸ τὴν ὁρίζοντα γίνονται. οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι καθ' ὅλου ἀναιροῦνται. ὥστε ἀντὶ τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων τρεῖς παραλλήλους γίνεσθαι, σὺν τε τροπικοὺς καὶ τὸν ἰσημερινόν. διὰ γὰρ τὰ προειρημένα οὐχ ὑποληπτέον καθολικῶς γίνεσθαι τοὺς πέντε παραλλήλους, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐκκεῖσθαι. εἰσὶ γάρ τινες ὁρίζοντες ἐν οἷς τρεῖς μόνοι παράλληλοι γίνονται κύκλοι. εἰσὶ δὲ οἰκήσεις ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν πρώτη μὲν οἴκησις, παρ' οἷς ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἐφάπτεται τοῦ ὁρίζοντος, καὶ τὴν τοῦ ἀρκτικοῦ

ſub horizonte habentur, ſeptentrionales autem circuli prorſus euanuere. Ita ex quinque æquidiſtantibus tres denique ſuperant, nempe cum æquatore tropici duo. Neque enim ob ea quæ dicta ſunt, quinque perpetuos æquidiſtantes exiſtimandum, ſed pro noſtra habitatione numerum eorum exiſtere. Quippe quibuſdam in horizontibus tres duntaxat æquidiſtãtes inuenias. Sunt ſane & ſupra terram habitationes, quarum prima eſt, in qua ſolſtitialis circulus horizonta contingit, & pro arctico

κτικοῦ κύκλου τάξιν λαμβάνει. δευτέρα δὲ οἴκησις, ἡ λεγομένη ὑπὸ τῶν πόλων. τρίτη δὲ ἐστὶν οἴκησις, ὑπὲρ ἧς μικρὸν ὕστερον εἰρήκαμεν, ἡ προσαγορευομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν.

Περὶ τάξεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Οὐκ οὖν ἡ τάξις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων ἡ αὐτὴ παρὰ πᾶσιν ἐστίν. ἀλλ᾽ ἐν μὲν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς οἰκουμένῃ, πρῶτος μὲν ὀνομάζεται ὁ ἀρκτικός, δεύτερος δὲ ὁ θερινὸς τροπικός. εἶτα ἰσημερινός, καὶ χειμερινός. πέμπτος δὲ, ὁ ἀνταρκτικός. τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν, γίνεταί ποτε

ctico planè habetur. Secunda, quam ſub polo appellant. Tertia, de qua paulo antè retulimus, quam ſub æquatore nominant.

De ordine æquidiſtantium.

Quocirca nec ordo quinque æquidiſtantium circulorum idem apud omnes eſt. Sed in noſtro tractu primum ſanè ſeptentrionalem dixeris, ſecundum ſolſtitialem, tertium æquatorem, quartum brumalem, quintum antarcticum. At ijs qui propius quàm nos ſeptentriones incolunt, primus inter-

ποτὲ πρῶτος, ὁ θερινὸς τροπικός. δεύτερος δὲ, ὁ ἀρκτικός. τρίτος δὲ, ὁ ἰσημερινός. τέταρτος δὲ, ὁ ἀνταρκτικός. πέμπτος δὲ, ὁ χειμερινὸς τροπικός. παρ' οἷς γὰρ ὁ ἀρκτικὸς κύκλος μείζων γίνεται τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ἀνάγκη τὴν προειρημένην τάξιν ὑπάρχειν.

Περὶ δυνάμεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὁμοίως δὲ οὐδ' αἱ δυνάμεις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων αἱ αὐταί εἰσιν. ὁ γὰρ παρ' ἡμῖν θερινὸς τροπικὸς κύκλος, τοῖς ἀντίποσιν χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος γίνεται. ὁ δὲ παρ' ἐκείνοις θερινὸς τροπικὸς

κύκλος

interdum ſolſtitialis tropicus numeratur, ſecundus ſeptentrionalis, tertius æquator, quartus antarcticus, quintus brumalis circulus. Cum nanque ſeptentrionalis ſolſtitiali capacior euadit, neceſſe eſt memoratum ordinem ſeruari.

De poteſtate æquidiſtantium.

Iam uerò nec poteſtates eorundem æquidiſtantiū eædem. Nam qui nobis ſolſtitialis circulus habetur, Antipodibus certè brumalis efficitur: cōtrà qui illis

ſolſti-

κύκλος, παρ' ἡμῖν γίνεται χειμερινὸς τροπικός. τοῖς δὲ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦσι, τῇ μὲν δυνάμει οἱ τρεῖς κύκλοι θερινοί εἰσι τροπικοί. ὑπ' αὐτὴν γὰρ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου κεῖνται. τῇ δὲ πρὸς ἀλλήλους παραλλαγῇ γένοιτ' ἂν θερινὸς μὲν τροπικός, ὁ παρ' ἡμῖν ἰσημερινός. χειμερινοὶ δὲ οἱ δύο τροπικοί. φύσει γὰρ λέγοιτ' ἄν, καὶ καθολικῶς πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπάρχειν, ὁ ἔγγιστα τῆς οἰκήσεως ὑπάρχων. δι' ἣν αἰτίαν τοῖς ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦσι θερινὸς τροπικὸς γίνεται

ὁ ἰσημε-

ſolſtitialis eſt, nobis brumalis redditur. Sed qui ſub æquatore degũt, ijs uniuerſi tres circuli uiribus planè ſolſtitiales ſunt, utpote ſub ipſam ſolis orbitam incolentibus. Quanquam ſi ad ſe inuicem conferãtur, qui nobis pro æquatore ſtatuitur, ſolſtitialis uicem obtinet. Ambo uerò tropici pro brumalibus cenſentur. Nanque is demum natura ſolſtitialis circulus, perpetuaq; ratione in toto terrarum orbe dici poteſt, qui proximè habitationem habetur. Quo fit, ut ijs qui ſub æquatore agũt, æquator ipſe pro ſolſti

tiali

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ὁ ἰσημερινός. τότε γὰρ αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν γίνεται ὁ ἥλιος. ἰσημερινοὶ δὲ κύκλοι γίνονται παρ' αὐτοῖς πάντες οἱ παράλληλοι. ἰσημερία γὰρ διὰ παντός ἐστι παρ' αὐτοῖς. πάντες γὰρ οἱ παράλληλοι κύκλοι διχοτομοῦνται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος.

tiali ſtatuatur, utpote in quo ſol ſupra uerticem agitur: pro æquatoribus autem omnes æquidiſtantes circuli, uelut per æquas partes ab horizonte diſſecti.

Περὶ διαστάσεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Οὐ δὲ αἱ διαστάσεις αἱ ἀπ' ἀλλήλων τοῖς κύκλοις αἱ αὐταὶ διαμένουσι καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ πρὸς τὴν καταγραφὴν τῶν σφαιρῶν διαιροῦνται οὕτως. τοῦ παντὸς μεσημβρινοῦ κύκλου διαιρουμένου εἰς μέρη

De interuallo æquidiſtantium.

Sed nec interualla circulorum in toto orbe à ſe inuicem ſtata ſunt. Verùm pro ſphærarum deſcriptione ad hunc modum diſpenſari ſolent. Diuiſo in ſexaginta partes meridiano quouis circulo,

μέρη ξ, ὁ ἀρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου καταγράφεται ἀπέχων ξξ ς. ὁ δ' αὐτὸς ὡς θάτερα μέρη ἀπὸ τοῦ θερινοῦ καταγράφεται ἀπέχων ξξ ε. ὁ δὲ ἰσημερινὸς ἀφ' ἑκατέρων τῶν τροπικῶν ξξ δ. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ἀπέχων ξξ ε. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου ξξ ς. κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν οὐ τὰς αὐτὰς διαστάσεις ἔχουσιν ἀπ' ἀλλήλων οἱ κύκλοι, ἀλλ' οἱ μὲν τροπικοὶ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ πᾶν ἔγκλιμα τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἔχουσιν. οἱ δὲ τροπικοὶ κύκλοι

ἀπὸ

culo, ſeptentrionalis circulus à polo ſexageſimarum partium ſex interuallo deſcribitur. Idem in alteram partem à ſolſtitiali circulo ſexageſimarum partium quinq; interuallo notatur. Aequator ab utroq; tropicorum ſexageſimis quaternis diſtat. Brumalis circulus ab Antarctico ſexageſimis quinque. Antarcticus à polo ſexageſimis ſex. Neque tamen in omni plaga urbe'ue eandem intercapedinem inter ſe ſeruant. Sed tropici ab æquatore parem in omni inclinatione diſtantiam uendicāt. Iidem autem

ab

ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν οὐ τὴν αὐτὴν ἔχουσι διάστασιν κατὰ πάντας τοὺς ὁρίζοντας, ἀλλ' οἱ μὲν ἔλασσον, οἱ δὲ πλεῖον διϊστᾶσιν. ὁμοίως δὲ οἱ ἀρκτικοὶ ἀπὸ τῶν πόλων οὐ τὴν ἴσην ἀπόστασιν ἔχουσι κατὰ πᾶν ἔγκλιμα, ἀλλὰ οἱ μὲν ἐλάττω, οἱ δὲ πλείω, καταγράφονται μέντοι πᾶσαι αἱ σφαῖραι πρὸς τὸν γε τῆς Ἑλλάδος ὁρίζοντα.

Περὶ κολούρων κύκλων.

Διὰ τῶν πόλων δὲ εἰσὶ κύκλοι ὑπό τινων κόλουροι προσαγορευόμενοι, οἷς συμβέβηκεν ὑπὸ τῶν ἰδίων περιφερειῶν τοὺς τοῦ κόσμου πόλους ἔχειν. κόλουροι δὲ κέκληνται, διὰ τὸ μέρη τινὰ

ab arcticis non parem per omnes horizontas, ſed alibi minorem, alibi maiorem. Item demum & arctici à polis non parem in quauis inclinatione diſtantiam ſeruant, ſed alibi maiorem, alibi minorem habent. Sphæræ tamen omnes ad Græciæ horizonta deſcribuntur.

De Coluris.

Sunt & per polos ducti circuli, quos nonnulli Coluros uocant. Iis accidit, ut in ambitus ſuos mundi polos recipiant. Coluri autem dicti ſunt, quòd partes aliquas

τινὰ ἀθεώρητα αὐτοῦ γίνεται. οἱ μὲν γὰρ λοιποὶ κύκλοι κατὰ τὴν περιστροφὴν τοῦ κόσμου ὅλοι θεωροῦνται. τῶν δὲ κολούρων κύκλων μέρη τινά ἐστιν ἀθεώρητα, τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα ἀπολαμβανόμενα. γράφονται δὲ οὗτοι οἱ κύκλοι διὰ τῶν τροπικῶν σημείων, καὶ εἰς μέρη λ ἴσα διαιροῦσι τὸν διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλον.

Περὶ ζωδιακοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος ὁ τῶν ιβ ζωδίων. αὐτὸς δὲ ἐκ τριῶν κύκλων παραλλήλων συνέστηκεν, ὧν οἱ μὲν τὸ πλάτος ἀφορίζειν λέγονται τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὁ δὲ διὰ μέσων τῶν ζωδίων καλεῖται.

aliquas in ſe minimè cōſpectas habēt. R liqui enim circuli in mundi circumactu integri cernūtur. Sed colurorum partes quæpiam, quæ uidelicet ab arctico ſub horizonte latēt, cerni non poſſunt. Signātur autē ij circuli per tropica pūcta, diuidūtq; per duas æquas partes circulum, qui per media ſigniferi ducitur.

De ſignifero.

Obliquus circulus is eſt, qui duodecim ſigna continet, ex tribus æquidiſtantibus circulis conſtans: quorum duo latitudinem ſigniferi determinant, unus per media ſigna ductus uocatur:

λεῖται. οὗτος δὲ ἐφάπτεται δύο κύκλων ἴσων καὶ παραλλήλων, τοῦ μὲν θερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ καρκίνου πρώτην μοῖραν, τοῦ δὲ χειμερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ αἰγοκέρωτος πρώτην μοῖραν. τὸ δὲ πλάτος τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου ἐστὶ μοῖραι ιβ. λοξὸς δὲ κέκληται ὁ ζωδιακὸς κύκλος, διὰ τὸ τέμνειν τοὺς παραλλήλους κύκλους.

Περὶ ὁρίζοντος.

Ὁρίζων δέ ἐστι κύκλος ὁ διορίζων ἡμῖν τό, τε φανερὸν καὶ τὸ ἀφανὲς μέρος τοῦ κόσμου. καὶ διχοτομῶν τὴν ὅλην σφαῖραν τοῦ κόσμου, ὥς τε ἡμισφαίριον μὲν ὑπὲρ

γῆν

catur: hic adeò duos pares & æquidiſtantes circulos attingit, ſolſtitialem in prima Cancri parte, brumalem in Capricorni principio. Latitudo ſigniferi cõtinet partes duodecim. Dictus eſt autem hic circulus obliquus, quòd æquidiſtantes ad inæquales angulos interſecet.

De horizonte.

Horizon uerò circulus eſt, qui conſpectam mundi partem ab inconſpecta dirimit. Itaque in duas partes uniuerſam ſphæram ſecat, ut alterum hemiſphærium ſupra ter-

ram.

γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμισφαίριον δὲ ὑπὸ γῆν. εἰσὶ δὲ ὁρίζοντες δύο, εἷς μὲν ὁ αἰσθητός, ἕτερος δὲ ὁ λόγῳ θεωρητός. αἰσθητὸς μὲν οὖν ἐστιν ὁρίζων ὁ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ὄψεως περιγραφόμενος κατὰ τὸν ἀποτερματισμὸν τῆς ὁράσεως, ὡς οὐ μείζονα τὴν διάμετρον ἔχειν σταδίων δισχιλίων. ὁ δὲ λόγῳ θεωρητὸς ὁρίζων ἐστίν, ὁ μέχρι τῆς τῶν ἀπλανῶν ὁράσεως ἀστέρων σφαίρας διήκων, καὶ διχοτομῶν τὸν ὅλον κόσμον. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁ αὐτός ἐστιν ὁρίζων, ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ὑπὲρ σταδίους τετρακοσίους ὁ αὐτὸς ὁρίζων διαμένει, ὥστε καὶ τὰ μεγέθη

ram, alterum ſub terra relinquat. Eſt uerò horizon duplex, alter qui ſenſu uſurpatur, alter qui ſola ratione percipitur. Ergo ſenſilis horizon eſt, qui à noſtro uiſu in termino uiſionis circumſcribitur. Hic adeò non amplius duûm milium ſtadiorum dimetientẽ habet. Qui autem ratione percipitur, ad fixarum ſtellarum ſphæram pertinet, mundum'que totum in duo ſecat. Nec uerò per omnem tractum urbem'ue idẽ horizon eſt, ſed ſenſu idem quadringẽtis ferè ſtadijs manet. quo fit, ut dierum

μεγέθη τῶν ἡμερῶν, καὶ τὸ κλίμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα τὰ αὐτὰ διαμένειν. πλειόνων δὲ σταδίων γινομένων κατὰ τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως, ἕτερος ὁρίζων γίνεται κατὰ τὸ κλίμα διαφέρων, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα μεταπίπτει. δεῖ μέντοι γε τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως τὴν ὑπὲρ τετρακοσίους σταδίους, διαλαμβάνεσθαι κατὰ τὴν πρὸς ἄρκτον μεσημβρίαν τε πάροδον. τοῖς μὲν γὰρ ὑπὸ τὸν αὐτὸν παράλληλον οἰκοῦσιν ἀπὸ μυρίων σταδίων ὑπάρχουσιν, ὁ μὲν ὁρίζων διάφορος, τὸ δὲ κλίμα τὸ αὐτό, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα παραπλήσια. αἱ μέντοι ἀρχαὶ καὶ τε-

dierum longitudo, & clima, & apparentiæ omnes eædem ſibi conſtent. Aucto uerò ſtadiorũ numero, pro habitationis diuerſitate horizon, clima, omnes deniq; apparentiæ mutantur. Conuenit tamen, ut habitationis ultra quadringẽta ſtadia mutationem ad auſtrum boream'ue accipiamus. Siquidem qui eundem æquidiſtantem incolunt, in quamlibet magno ſtadiorum numero horizonta quidem diuerſum habent, clima uerò idem, & apparentias omnes ſimiles. Dierum tamen exitus

καὶ τε-

καὶ τελευταὶ αἱ τῶν ἡμερῶν οὐχ ἅμα πᾶσιν ἔσονται τοῖς ὑπὸ τὸν αὐτὸν παράλληλον οἰκοῦσι. κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν λόγον ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ στιγμιαῖαν πάροδον γίνεσθαι καθ' ὁποιονοῦν μέρος τοῦ κόσμου, μεταπίπτει καὶ ὁ ὁρίζων, καὶ τὸ ἔγκλιμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα διάφορα. οὐ καταγράφεται δὲ ὁρίζων ἐν ταῖς σφαίραις διὰ αἰτίαν τοιαύτην. ὅτι οἱ μὲν λοιποὶ κύκλοι πάντες φερομένου τοῦ κύκλου ἀπ' ἀνατολῶν ὑπὸ τὴν δύσιν, συμπεριστρέφονται καὶ αὐτοὶ τῇ τοῦ κόσμου κινήσει. ὁ δὲ ὁρίζων ἐστὶ φύσει ἀκίνητος, τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάττων διὰ παντός.

initiáq; haudquaquam ijs qui eundem æquidiſtantem habitant, eodem temporis momento euenient. Verum ſi exactæ rationis examini ſtare uelimus, pro quolibet puncto, in quauis orbis parte mutati ſitus Horizon, clima, & apparentiæ omnes euariant. Horizon uerò ea ratione in ſphærarum deſcriptionem non adhibetur, quòd reliqui circuli omnes ab ortu ad occaſum circumacto mundo unà rapiuntur. Horizon ſuapte natura quietem amat, eodem ſemper ſeruato ſitu-

παντός. εἰ οὖν κατεγράφοντο οἱ ὁρίζοντες ἐν ταῖς σφαίραις, στρεφομένων αὐτῶν συνέβαινεν ἂν τὸν ὁρίζοντα κινεῖσθαι, καὶ κατὰ κορυφὴν ποτὲ γίνεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον, καὶ ἀλλότριον τοῦ σφαιρικοῦ λόγου. ἀπὸ μέντοι γε τῆς σφαιρικῆς θήκης ἡ τοῦ ὁρίζοντος θέσις κατανοεῖται.

ſitu. Si ita horizon in ſphæras adderetur, circumactis ijs, etiam eum moueri, & nonnunquam ſupra uerticem eſſe accideret. Id quod certè tum captum omnẽ ſuperat, tum à ſphæræ ratione abhorret. Verùm non incommodè ſitus eius ab alueo, in quo ſphæra reuoluitur, intelligi ſolet.

Περὶ τῶν μεσημβρινῶν κύκλων.

Μεσημβρινὸς δέ ἐστι κύκλος, ὁ διὰ τῶν τοῦ κόσμου πόλων καὶ τοῦ κατὰ κορυφὴν σημείου γραφόμενος κύκλος. ἐφ᾽ οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὰ μέσα τῶν ἡμερῶν καὶ τὰ μέσα τῶν νυκτῶν ποιεῖται. καὶ οὗτος

δέ ἐστιν

De meridianis circulis.

Meridianus circulus eſt, qui per mundi polos & punctum quod nobis ſupra uerticem eminet, ducitur. In quem cum ſol incidit, medios dies, mediasq; noctes efficit. Hic etiã

circulus

δέ ἐστιν ὁ κύκλος ἀκίνητος ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάσσων ἐν ὅλῃ τῇ τοῦ κόσμου περιστροφῇ. οὐ καταγράφεται δὲ οὗτος ὁ κύκλος ἐν ταῖς κατηστεριζομέναις σφαίραις διὰ τὸ καὶ ἀκίνητος εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἐπιδέχεσθαι μετάπτωσιν. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ὑπὲρ σταδίους τριακοσίους ὁ αὐτὸς μεσημβρινὸς διαμένει. πρὸς δὲ τὴν ἐν τῷ λόγῳ ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ τὴν παροῦσαν γίνεσθαι πάροδον, ἢ πρὸς ἀνατολὴν, ἢ πρὸς δύσιν, ἕτερος γίνεται μεσημβρινός. κατὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν πάροδον, κἂν

circulus, immotus in mundo eſt, uno eodem'que in tota mundi uertigine ſeruato poſitu. Nec in ſphæris, qui aſtris inſigniuntur, adſcribitur, quòd & immotus ſit, & nullam mutationem recipiat. Sed (quod ſenſu uſurpari poſsit) trecentis ferè ſtadijs idem meridianus manet. Rationis tamen ſcrupuloſiore indagine ad quemuis greſſum, qui ortum uerſus occaſum'ue dirigitur, nouus meridianus notatur. Ad auſtrum enim boream'ue quantumuis progrediare,

κἂν μεταξὺ μυρίοι στάδιοι ὑπάρχωσιν, αὐτὸς μένει μεσημβρινός. κατὰ δὲ τὴν ἀπ' ἀνατολῆς πρὸς δύσιν πάροδον, διαφορὰ μεσημβρινῶν.

Περὶ γαλακτικοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος, καὶ ὁ τοῦ γάλακτος. οὗτος μὲν ἐν μείζονι πλάτει λελόξωται τῶν τροπικῶν κύκλων. συνέστηκε δὲ ἐκ βραχυμερίας νεφελοειδοῦς, καὶ ἐστιν ἐν τῷ κόσμῳ μόνος θεωρητός. οὐχ ὥρισται δὲ αὐτοῦ τὸ πλάτος, ἀλλὰ κατὰ μέν τινα μέρη πλατύτερός ἐστι, κατὰ δέ τινα στενότερος. δι' ἣν αἰτίαν ἐν ταῖς πλείσταις σφαίραις οὐ καταγράφεται ὁ τοῦ γάλακτος κύκλος. ἐστι δὲ καὶ οὗτος

etiam ſi decem milium ſtadiorum interuallum interſit, idem meridianus ſeruatur: cum ab ortu ad occaſum itur, mutatur.

De lacteo circulo.

Obliquus etiam eſt & lacteus circulus. Hic itaque ſupra tropicos obliquatus cernitur. Conſtat autem ex tenui nebuloſa ſubſtantia. Vnus certe cœleſtium circulorũ conſpicuus: nec certa latitudine definitus, ſed aliqua ſui parte latiore, aliqua anguſtiore. quo minus equidem in pleraſq; ſphæras adſcribi ſolet. Eſt autem unus

ἕτερος τῶν μεγίστων κύκλων. μέγιστοι γὰρ ἐν σφαίραις λέγονται κύκλοι, οἱ τὸ αὐτὸ κέντρον ἔχοντες τῇ σφαίρᾳ. εἰσὶ δὲ μέγιστοι κύκλοι ἑπτά· ἰσημερινός, ζωδιακός. καὶ ὁ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, ὁ διὰ τῶν πόλων, ὁ καθ᾽ ἑκάστην οἴκησιν ὁρίζων, ὁ μεσημβρινός, ὁ τοῦ γάλακτος.

unus è numero maximorũ circulorũ: quippe cũ maximi circuli in ſphæris dicãtur, quibus idẽ centrũ cũ ſphæra eſt. Sũt porrò maximi circuli ſeptem: Aequator, *Signifer, qui per media ſigna ducitur, qui per polos ducitur, cuiuſq; habitationis* Horizon, Meridianus, Lacteus.

Περὶ τῶν πέντε ζωνῶν.

Ἡ τῆς συμπάσης ἐπιφάνεια σφαιροειδὴς ὑπάρχουσα, διαιρεῖται εἰς ζώνας πέντε. δύο μὲν αἱ περὶ τοὺς πόλους. πορρώτατα δὲ κείμεναι τῆς τοῦ ἡλίου προόδου κατεψυγμέναι λέγονται, καὶ ἀοίκητοι διὰ τὸ ψύχος εἰσίν. ἀφορίζονται δὲ

De quinq; zonis.

Totius terræ *ſuperficies ſphærica eſt, & diuiditur in zonas quinque. ex quib. duæ ſunt quæ circa pòlos deſcribuntur: frigidæ dictæ, quòd maximè abſunt à ſolis orbita. Eædem ob frigoris iniuriã parum habitatæ.* Determinan

ται δὲ ὑπὸ τῶν ἀρκτικῶν πρὸς τοὺς πόλους. αἱ δὲ τούτων ἑξῆς, συμμέτρως μὲν κείμεναι πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, εὔκρατοι καλοῦνται. ἀφορίζονται δὲ αὗται ὑπό τε τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀρκτικῶν καὶ τροπικῶν κύκλων, μεταξὺ κείμεναι αὐτῶν. ἡ δὲ λοιπὴ, μέση τῶν προειρημένων, κειμένη δὲ ἐπ᾽ αὐτὴν τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, διακεκαυμένη καλεῖται. διχοτομεῖται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἰσημερινοῦ κύκλου, ὃς κεῖται ὑπὸ τὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἰσημερινὸν κύκλον. τῶν δὲ εὐκράτων δύο ζωνῶν, ἡ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς οἰκουμένῃ κατοικεῖσθαι συμβέβηκεν,

ὑπὸ

tur autẽ polos uerſus arcticis circulis. Quæ uero poſt has deinceps habentur, quod medio criter ad prætereuntem ſolem ſunt ſitæ, temperatæ appellantur: habẽtq; in cœlo limites, arcticos, tropicosq; circulos, quibus interiacent. Reliqua, quæ inter memoratas quatuor medium locum tenet, quod ſub ipſo ſolis tranſitu iacet, torrida nuncupatur: à terreſtri æquatore in duas partes diuiſa. Is porrò ſub mundi æquatore porrigitur. Sed ex temperatis altera à noſtri orbis hominibus incolitur,

ipſa

ὑπὸ μὲν τὸ μῆκος ὄντα ὡς ἔγγιστα περὶ δέκα μυριάδας σταδίων, ὑπὸ δὲ τὸ πλάτος ὡς ἔγγιστα τὸ ἥμισυ.

Περὶ τῶν κατεστηριγμένων ζωδίων.

Τὰ κατεστηριγμένα ζώδια διαιρεῖται εἰς μέρη τρία. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον κεῖται, ἃ δὲ λέγεται βόρεια, ἃ δὲ προσαγορεύεται νότια. τὰ μὲν οὖν ὑπὸ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον κείμενα, ἔστι τὰ ιβ ζώδια, ὧν τὰς ὀνομασίας προειρήκαμεν ἐν ἄλλοις. καὶ ἐν τοῖς ιβ ζωδίοις τινὲς ἀστέρες διὰ τὰς ἐπ' αὐτοῖς γινομένας ἐπισημασίας, ἰδίας προσηγορίας ἠξιωμένοι εἰσίν. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ ταύρου ὑπὸ τοῦ νώτου αὐτοῦ κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν ἕξ,

ipſa longa propè centum milibus ſtadiorũ, lata ferè dimidio.

De ſignis cœleſtibus.

Signa ſtellis inſignita diuidũtur ĩ partes tres. Quædã enim in ſignifero locata ſunt, quædam ſeptẽtrionalia uocãtur, quædã auſtrina. Quæ itaq; in ſignifero ſita ſunt, duodecim animalia ſunt, quorũ nomẽclaturas alibi diximus. In ijs duodecim ſtellæ quædã ſũt, quæ ob quaſdã quas referũt notas, proprias appellationes meruerũt. Siquidẽ ſex numero quæ in tauri dorſo uiſũtur,

καλοῦνται πλειάδες. οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ βουκράνου τοῦ ταύρου κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν καὶ αὐτοὶ ε, καλοῦνται ὑάδες. ὁ δὲ προηγούμενος τῶν ποδῶν τῶν διδύμων ἀστὴρ, προσαγορεύεται πρόπους. οἱ δὲ ἐν τῷ καρκίνῳ νεφελοειδεῖ συστροφῇ ἐοικότες, καλοῦνται φάτνη. οἱ δὲ πλησίον αὐτῆς δύο ἀστέρες κείμενοι, ὄνοι προσαγορεύονται. ὁ δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λέοντος κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁμωνύμως τῷ τόπῳ ἐφ᾽ οὗ κεῖται, καρδία λέοντος προσαγορεύεται, ὑπὸ δέ τινων βασιλίσκος καλεῖται, ὅτι δοκοῦσιν οἱ περὶ τὸν τόπον τοῦτον γεννώμενοι, βασιλικὸν ἔχειν τὸ γενέθλιον. ὁ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ ἀριστερᾷ

Pleiades nominantur. Quinque uerò quæ in capite tauri cernuntur, Hyades dicuntur. Stella uerò quæ pedes geminorũ præcedit, Propus, quaſi præpes, uocatur. Quæ uerò in Cancro nubeculã referũt, Præſepe uocãt. At duæ quæ iuxta præſepe collocatæ ſunt, Aſelli dicuntur. Prænitens autẽ ſidus quod in corde leonis notatur, ſimili cũ loco nomine leonis cor dicitur: à nõnullis regia ſtella, ꝙ qui ſub ea naſcũtur, regiam natiuitatẽ ſint nacti. Sed quæ in uirginis ſumma

ἀριστερᾷ χειρὶ τῆς παρθένου κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, στάχυς προσαγορεύεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν δεξιὰν τῆς παρθένου πτέρυγα κείμενος ἀστερίσκος προτρυγητὴς ὀνομάζεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ ὑδροχόου τέσσαρες ἀστέρες, κάλπη καλοῦνται. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν οὐραίων μερῶν τῶν ἰχθύων κατὰ τὸ ἑξῆς κείμενοι ἀστέρες λίνοι προσαγορεύονται. εἰσὶ δὲ ἐν μὲν τῷ νοτίῳ λίνῳ ἀστέρες θ. ἐν δὲ τῷ βορείῳ λίνῳ ε. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ λίνῳ κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ σύνδεσμος προσαγορεύεται. Βόρεια δέ ἐστιν,

ſiniſtra manu hæret, fulgida ſanè ſtella, ſpicam nominãt. Stellula uero quæ iuxta uirginis dextrã alã figitur, Protrigetes dicitur. At quatuor ſtellæ, quæ in ſumma Aquarij dextra uiſuntur, Vrnæ nomẽ habent. Quæ uero à piſcium caudæ partib. ſitæ deinceps ſunt, græcè lini, latinè lineæ, uel, ut quibuſdã placet, lineolæ nuncupantur. Sunt itaque in auſtrina linea ſtellæ nouẽ, in ſeptẽtrionali quinq;. Sed præfulgens ſidus, quod in ſumma linea cõſpicitur græcè ſyndeſmos, latinè nodus nuncupatur. Septentrionalia ſunt,

ὅσα τοῦ τῶν ζωδίων κύκλου
πρὸς ἄρκτους κεῖται. ἐστὶ
δὲ τάδε. ἡ μεγάλη ἄρ-
κτος, ἄρκτος ἡ μι-
κρά. δράκων, ὁ διὰ τῶν
ἄρκτων. ἀρκτοφύλαξ.
στέφανος. ἐν γόνασιν.
ὀφιοῦχος. ὄφις. λύρα.
ὄρνις. ὀϊστός. ἀετός. δελ
φίς. προτομὴ ἵππου,
καθ' ἵππαρχον ἵππος.
κηφεύς. κασσιέπεια.
ἀνδρομέδα. περσεύς.
ἡνίοχος. δελτωτόν. καὶ
ὁ ὕστερον κατηστερισμέ
νος, ὑπὸ καλλιμά-
χου Βερενίκης πλό-
καμος. πάλιν δὲ καὶ
ἐν τούτοις ἀστέρες τι-
νὲς, ἰδίας ἔχουσι προ-
σηγορίας διὰ τὰς ὁλο-
σχερεῖς ἐπ' αὐτοῖς γινο
μένας ἐπισημασίας.
ὁ μὲν

*quæcũq; ad ſeptentrio
nem ſigniferi ſitum ha
bẽt. Sunt autẽ hæc. Vr
ſa maior. Vrſa minor.
Draco, qui inter Vrſas
locatur. Arctophylax.
Corona. Engonaſin.
Serpẽtarius. Serpẽs. Ly
ra. Auis. Sagitta. Aqui
la. Delphinus. Proto-
me hippi, hoc eſt prior
equi portio, iuxta Hip
parchũ equus. Cephe-
us. Caſiepeia. Andro-
meda. Perſeus. Auriga.
Deltoton. et qui poſtea
à Callimacho in aſtra
relat⁹ eſt, Berenices cri
nis. In ijs rurſus ſtellæ
quædã, ob notas quaſ-
dam integras, quas in
ſe cõtinẽt, proprias ap-
pellatiões ſunt ſortitæ.
Nam*

ὁ μὲν γὰρ ἀνὰ μέσον τῶν σκελῶν τοῦ ἀρκτοφύλακος κείμενος ἐπίσημος ἀστὴρ, ἀρκτοῦρος ὀνομάζεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν λύραν κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁμωνύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ λύρα προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἀριστερᾷ ἄκρᾳ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστέρες, γοργόνιοι καλοῦνται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστερίσκοι πυκνοὶ καὶ μικροὶ, εἰς τὴν ἅρπην καταστερίζονται. ὁ δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ ὤμῳ τοῦ ἡνιόχου κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, αἲξ προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ αὐτῇ χειρὶ ἀστερίσκοι β, ἔριφοι καλοῦνται. νότια δὲ ὅσα

ὅσα

Nā inſigne ſidus, quod ſupra media Arctophylacis crura iacet, Arcturus appellatur. Clara autem ſtella, quæ iuxta Lyrā poſita eſt, totius ſigni nomine Lyra dicitur. Quæ uero in Perſei ſumma ſiniſtra ſpectātur, Gorgoneæ nomē habēt. Sed quæ in ſumma eius dextra notātur, ſtellulæ certè crebræ paruæq;, falcē conficiūt. At illuſtre ſidus, quod ī aurigæ ſiniſtro humero cernimus, Caprā nominamꝰ. Duas uero exiguas ſtellas quæ in ſumma eiuſdem aurigæ manu figungūtur, Hœdos dicimus. Auſtrina ſigna ſunt,

 quæcunq;

ὅσα τοῦ τῶν ζωδίων κύκλου πρὸς μεσημβρίαν κεῖται. ἔστι δὲ τάδε· ὠρίων. προκύων. λαγωός. ἀργώ. ὕδρος. κρατήρ. κόραξ. κένταυρος. θηρίον, ὃ κρατεῖ ὁ κένταυρος. θυρσολόγχος, ὃν κρατεῖ ὁ κένταυρος. θυμιατήριον. νότιος ἰχθῦς. κῆτος. ὕδωρ, τὸ ἀπὸ τοῦ ὑδροχόου. ποταμὸς ὁ τοῦ ὠρίωνος. νότιος στέφανος, ὑπό τινων δὲ οὐρανίσκος προσαγορευόμενος, κηρύκιον καθ᾽ ἵππαρχον. πάλιν δὲ καὶ ἐν τούτοις τινὲς ἀστέρες ἰδίας ἔχουσι προσηγορίας. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῷ προκύωνι ὢν λαμπρὸς ἀστήρ,

quæcũq; ad meridionalẽ ſigniferi partẽ ſunt poſita. Eorum nomina hæc ſunt· Orion. Procyon. Lepus. Argo. Hydra. Cratera. Coruus. Cẽtaurus. Fera, quã cẽtaurus tenet. Thyrſolochus quẽ cẽtaurus præfert. Thuribulũ. Auſtrinus piſcis. Cetus. Aqua quæ ab aquario funditur. Flumen quod ab Orione defluit. Auſtralis corona, quã nõnulli uraniſcũ uocauere, ac ſi à cœlo diminutiuum declines: & iuxta Hipparchũ caduceus. In ijs quoq; ſtellæ quædam propria ſibi nomina uẽdicauere: quippe lucida ſtella quæ in Procyone cernitur,

ἀστὴρ, προκύων καλεῖται. ὁ δὲ ἐν τῷ στόματι τοῦ κυνὸς λαμπρὸς ἀστὴρ, ὃς δοκεῖ τὴν ἐπίτασιν τῶν καυμάτων ποιεῖν, ὁμωνύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ, κύων προσαγορεύεται. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ πηδαλίῳ τῆς ἀργοῦς κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, κάνωβος ὀνομάζεται. οὗτος δὲ ἐν ῥόδῳ μόλις θεώρητός ἐστιν, ἢ παντελῶς ἀφ᾽ ὑψηλῶν τόπων ὁρατός. ἐν ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐστὶ παντελῶς ἀφανής. σχεδὸν γὰρ τὸ τέταρτον μέρος ζωδίου ὑπὲρ τοῦ ὁρίζοντος μετεωρισμένος φαίνεται.

Τέλος τῆς τοῦ Πρόκλου σφαίρας.

cernitur, Procyon appellatur. Quæ uerò in ore canis conſpicuo ſplendore aſpicitur, quodq; æſtus incrementa ſecum afferre putatur, canis eodem, quo totum ſignum, nomine cẽſetur. At ſidus quod in ſummo Argus gubernaculo fulget, Canobus nominatur. Hic in Rhodo ægrè conſpicitur, aut certè ab editis locis. In Alexandria uerò prorſus non cernitur: utpote uix quarta ſigni portione ſupra horizontem extante.

Finis Procli ſphæræ.

ΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣ
κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων βιβλίον α.

Τοῦ κόσμου πολλαχῶς λεγομένου, ὁ νῦν ἡμῖν λόγος ἐνεστηκὼς, περὶ τοῦ κατὰ τὴν διακόσμησίν ἐστιν. ὃν ὁρίζονται οὕτω· Κόσμος ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτῳ φύσεων. οὗτος δὲ πάντα μὲν τὰ σώματ' ἐμπεριέχει, οὐδενὸς ἁπλῶς ἐκτὸς αὐτοῦ ὑπάρχοντος, ὡς ἐν ἑτέροις δείκνυται. οὐ μὴν ἄπειρός γε, ἀλλὰ πεπερασμένος ἐστίν. ὡς τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ, ὑπὸ φύσεως αὐτὸν διοικεῖσθαι. ἀπείρου μὲν γὰρ

CLEOMEDIS
circularis inſpectionis meteororum Liber I. Georgio Valla Placentino interprete.

CVM mũdus multis dicatur modis, de mũdana elegantia nunc omnis noſtra futura eſt oratio. Mundus eſt ex cœlo, terraque, necnon naturis, quæ eis cõprehenduntur, opificiũ. Is corpora cuncta comprehendit, nec extra ipſum (quem admodum alibi demonſtratur) prorſus quicquam eſt. Nõ infinitus, ſed definitus eſſe hinc facile comprobatur, ꝙ natura ipſum adminiſtret: nec fieri poſsit, ut infiniti

γὰρ οὐδενὸς φύσιν εἶν δυνατόν. δεῖ γὰρ κατακρατεῖν τὴν φύσιν, οὗ τινός ἐστιν. ὅτι δὲ φύσιν ἔχει τὴν διοικοῦσαν αὐτὸν, γνώριμον. πρῶτον μὲν, ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν. ἔπειτα ἐκ τῆς τῶν γινομένων τάξεως. τρίτον, ἐκ τῆς συμπαθείας τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν πρὸς ἄλληλα. τέταρτον, ἐκ τοῦ ἕκαστα πρός τι πεποιῆσθαι. καὶ λοιπὸν, ἐκ τοῦ πάντα μεγαλοφελεστάτας παρέχεσθαι τὰς χρείας. ἅπερ ἴδια καὶ τῶν ὅλων μέρους φύσεών ἐστιν, ὥστε φύσιν ἔχων ὁ κόσμος τὴν διοικοῦσαν, αὐτὸς μὲν πεπεράσθαι, ἀναγκαῖον. Τὸ δὲ ἐκτὸς αὐτοῦ

infiniti ulla ſit natura. naturam ſiquidẽ cuius eſt, oportet imperare. Quòd uerò ipſum natura adminiſtret, hinc facile datur intelligi. Primo ex eius partium ſerie, deinde ex procreatorum ordine: tertio ex cõmuni ad ſe inuicem partium, quæ in ipſo includuntur, affectione: quarto, quod ad aliquid ſint ſingula pro creata, & deniq; quod omnia in uſus commodiſsimos cedant, quæ peculiaria, & ſuarum ſingula ſunt naturarum. Et perinde cum diſtinctam naturam habeat, ipſum terminatũ eſſe neceſſe eſt. Extra ipſum

αὐτοῦ κενόν ἐστιν, ἀπὸ παντὸς μέρους εἰς ἄπειρον διῆκον. τούτου δὲ, τὸ μὲν ὑπὸ σώματος κατεχόμενον, τόπος καλεῖται. τὸ δὲ μὴ κατεχόμενον, κενὸν ἂν εἴη. ὅτι δὲ μὲν κενὸν, διὰ βραχέων ὑπομνήσομεν. πᾶν σῶμα, ἔν τινι εἶναι, ἀναγκαῖον. τοῦτο δὲ, ἐν ᾧ ἐστι, τοῦ κατέχοντος αὐτοῦ καὶ πεπληρωκότος, ἕτερον εἶναι δεῖ, ἀσώματον ὂν, καὶ οἷον ἀναφές. τὴν οὖν τοιαύτην ὑπόστασιν, οἵαν τ᾽ ἂν οὖσαν δέχεσθαι σῶμα καὶ κατέχεσθαι, κενὸν εἶναι φαμέν. ὅτι δὲ ἔν τινι τοιούτῳ τὰ σώματά ἐστι, μάλιστα ἐπὶ τῶν ὑδά-

ipſum uerò inane undique in infinitū profluit. Huius quod quidem à corpore cohibetur, locus nuncupatur: quod autē nō cohibetur, inane. Quod uero ſit inane, paucis explicabimus. Omne corpus in aliquo eſſe neceſſe eſt. Id aūt in quo eſt ipſum occupās & complēs aliud eſſe, ac planè incorruptū oportet, & tanq̄ ſub tactum non cadēs. Huiuſmodi profectò ſubſtantiam lociq; naturam, qualiſcūq; ſit, corpus admittere & cohibere, & inane eſſe profitemur. Quod porro in eiuſmodi aliquo ſint corpora, præcipuè in aquis,

ὑδάτων, καὶ πάσης τῆς ὑγρᾶς οὐσίας, πάρεστιν ὁρᾶν. ὁπόταν γὰρ ἐκ σκεύους, ὑγρὸν ἔχοντος καὶ στερεόν τι ἐν αὐτῷ σῶμα, ἄρωμεν τὸ στερεόν, συμπίπτει τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὸν τοῦ ἐξῃρημένου τόπον. καὶ οὐκ ἔτι ἡ αὐτὴ ἔξαρσις αὐτοῦ φαίνεται, ἀλλὰ ἐλάττων, ὅσον τοῦ ἐξαρθέντος τὸ μέγεθος ἦν. καὶ πάλιν, ἂν εἰς πεπληρωμένον ὑγροῦ σκεῦος, στερεόν τι ἐμβληθῇ, τοσοῦτον ὑπερχεῖται τοῦ ὑγροῦ, ὅσος δὴ ὁ τοῦ ἐμβληθέντος στερεοῦ ὄγκος. οὐκ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ ἔν τινι τὸ ὑγρὸν ὑπῆρχε, πεπληρωμένῳ ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἱῳτεοῦν ὄντι ὑπὸ σώματος

aquis, & omni humida eſſentia, nobis par eſt intueri. Cum enim ex uaſe humorem continente, ſolidumque aliquod in ſe corpus, & ſolidum ſuſtulerimus, collabitur aqua in ſublati locum, neque amplius hæc apparet eleuatio, ſed minor, quanta ſublatæ rei fuerit magnitudo. Rurſusq; ſi in uas humore repletum, ſolidũ aliquod immittatur, tantum humoris exundat ſuperflui, quantus ſolidi tumor fuerit iniecti. Neque id accideret, niſi in aliquo humor ipſum replens extitiſſet, & qualicunque à corpore occu-

ματος κατέχεσθαι. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέρος γίνεσθαι ὑπολημπτέον. καὶ γὰρ οὗτος ἐξωθεῖται ἐκ τοῦ κατεχομένου ὑπ' αὐτοῦ τόπου, ὁπόταν στερεόν τι καταλαμβάνῃ αὐτόν. ὅταν γοῦν εἰς τὸ σκεῦος ἐγχέομέν τι, ἀντιλαμβανόμεθα ἐξιόντες τὰ ἐν αὐτῷ πνεύματα. καὶ μάλιστα, ὅταν στενὸν ἔχει τὸ στόμα. καὶ μὴν καὶ τὸν κόσμον αὐτὸν, δυνάμεθα ἐπινοῆσαι, κινούμενον ἐκ τοῦ τόπου, ὃν νῦν τυγχάνει κατειληφώς. ταύτῃ δὲ αὐτοῦ τῇ μεταβάσει, συνεπινοήσομεν τόν γε ἀπολειφθέντα τόπον κενὸν ὄντα, καὶ εἰς ὃν μετέστη κατειλημμένον καὶ κατεχόμενον ὑπ' αὐτοῦ.

re occuparetur. Idem uerò & in aëre fieri exiſtimandum eſt. is nanque ex loco ipſum comprehendente extruditur, cum à ſolido aliquo comprehendetur. Cum igitur in uas aliquod quippiã infundimus, ex ipſo flatum ſentimus euadentem, præcipuè cũ oris fuerit anguſti. Enimuerò mundum quoq; ex loco motum poſſumus intelligere, quem nunc occupauit. Hoc nimirum eius tranſitu relictum comprehendemus locũ eſſe inane, & in quem occupatum comprehenſumq; à ſeſe tranſierit,

οὗτος

οὗτος δ' ἂν εἴη κενὸν πεπληρωμένον. εἰ δὲ καὶ εἰς πῦρ ἀναλύεται ἡ πᾶσα οὐσία, ὡς τοῖς χαριεστάτοις τῶν φυσικῶν δοκεῖ, ἀνάγκη πλέον ἢ μυριοπλασίονα τόπον αὐτὴν καταλαμβάνειν. ὥσπερ καὶ τὰ εἰς ἀτμὸν ἐκθυμιώμενα τῶν στερεῶν σωμάτων. ὁ τοίνυν ἐν τῇ ἐκπυρώσει ὑπὸ τῆς οὐσίας ἐκχεομένης καταλαμβανόμενος τόπος, νῦν κενός ἐστιν. οὐδενός γε σώματος αὐτὸν πεπληρωκότος. εἰ δὲ φήσει τις μὴ γίνεσθαι ἐκπύρωσιν, οὐδὲν πρὸς τὸ μὴ εἶναι κενὸν ἐναντιοῦται τὸ τοιοῦτον. καὶ γὰρ εἰ μόνον ἐπινοήσομεν χεομένην τὴν οὐσίαν,

καὶ

is certe fuerit inane repletum. Quod ſi etiam in ignem omnis reſoluatur eſſentia, quemadmodum iucũdiſsimis uiſum eſt Phyſicis, locum pluſquã decies millies ipſum occupaſſe neceſſe eſt, quemadmodũ in uaporem corpora exhalant ſolida. Qui igitur in conflagratione ex eſfuſa occupatus eſt eſſentia, locus nunc inanis eſt, nullo ipſum complente corpore. Quod ſi quis occurrat, conflagrationem fieri nullam, is inane non eſſe eo modo, minimè controuerſatur: nam ſi profuſam modo intelligamus eſſentiam,

'ultraq;

καὶ ἐπὶ πλεῖον ἐκτεινο-
μένην, οὐδενὸς αὐτῇ
πρὸς τὴν τοιαύτην ἔ-
κτασιν ἐμποδὼν γενέ-
σθαι δυναμένου, αὐτὸ ἂν
τοῦτο, εἰς ὃ τῇ ἐπινοίᾳ
χωροίη κατὰ τὴν ἔκτα-
σιν, κενὸν ἂν εἴη. ὥσ-
περ ἀμέλει καὶ τὸ νῦν
κατεχόμενον ἀπ' αὐ-
τοῦ, κενὸν ἔσται πεπλη-
ρωμένον. ὅθεν οἱ λέ-
γοντες ἔξω τοῦ κόσ-
μου μηδὲν εἶναι, φλυα-
ροῦσιν. αὐτὸ τοῦτο, ὃ μη-
δὲν καλοῦσι, οὐδή-
πω χεομένῃ τῇ οὐσίᾳ
ἐμποδὼν δύναται
στῆναι. ὥστε ἐπιλήψε-
ταί τινος χεομένη ἡ οὐ-
σία. καὶ τὸ ἑκάστοτε κατὰ
τὴν χύσιν ἐπιλαμ-
βανόμενον ὑπ' αὐτῆς,
πληρω-

ultraq; protenſam, re nulla obuia, quæ talem extenſionem poßit prohibere, id ipſum in quod opinione ſeceſſerit, in extenſione inane fuerit: quemadmodum ſi curæ ſit nunc quoque noſſe ab ipſa occupatum inane completum fuerit. Quamobrem nugas agunt, qui extra mundum nihil eſſe aiunt. Id enim ipſum, quod nihil uocant, nullam effuſam eſſentiam contrà ſtando poterit prohibere. Proinde alicuius effuſa aſſumatur eſſentia, & ab ipſa quoduis naturaliter comprehenſum, ab

exiſti-

πληρωθήσεται ὑπὸ τοῦ ἐπιλαμβάνοντος. καὶ γενήσεται τόπος, ὥσπερ ἐστὶ, κενὸν ὑπὸ σώματος κατεχόμενον, καὶ πεπληρωμένον. ὥσπερ οὖν πάλιν συστελλομένης τῆς οὐσίας, καὶ εἰς ἐλάττονα ὄγκον συναγομένης, κενὸν γενήσεται. ὥσπερ τοίνυν ἐστὶ τὸ σῶμα δεξάμενον, οὕτως καὶ τὸ οἷόν τε δέξασθαι σῶμα. τὸ δὲ ὅπερ καὶ πληρωθῆναι καὶ ἀπολειφθῆναι ὑπὸ σώματος οἷόν τε, κενόν ἐστιν. ἀναγκαῖον τοίνυν εἶναί τινα ὑπόστασιν κενοῦ. ἔστι δὲ ἡ ἁπλουστάτη αὐτοῦ ἐπίνοια, ἀσωμάτου τε καὶ ἀναφοῦς ὄντος, καὶ οὔτε σχῆμα

existimante complebitur, eius'que fiet locus, quod eſt inane, à loco occupatum ac completum. Id porrò correpta eſſentia, & in aceruum conducta minorem, fiet inane. Quemadmodum igitur eſt quippiam quod corpus ſuſcipiat, ita etiam poſsibile eſt corpus ſuſcipere. Id autem quod compleri, planeq; occupari à corpore poſſit, eſt inane. Aliquam itaq; inanis ſubſtantiam eſſe neceſſe eſt. Eſt ſanè eius opinatio ſimpliciſsima, cum ſit corporis & tactus expers, neque

figuram

σχῆμα ἔχοντος, οὔτε σχηματιζομένου, οὔτε τι πάσχοντος, οὔτε ποιοῦντος, ἁπλῶς δὲ σῶμα δέχεσθαι οἵου τε ὄντος. τοιοῦτον δὲ ὑπάρχον τὸ κενὸν, ἐν μὲν τῷ κόσμῳ, οὐδὲ ὅλως ἐστί. δῆλον δὲ ἐκ τῶν φαινομένων. εἰ γὰρ μὴ συμφυὴς ὑπῆρχεν ἡ τῶν ὅλων οὐσία, οὔτ' ἂν ὑπὸ φύσεως οἷόν τ' ἦν συνέχεσθαι καὶ διοικεῖσθαι τὸν κόσμον, οὔτε τῶν μερῶν αὐτοῦ συμπάθειά τις ἂν ἦν πρὸς ἄλληλα, οὐδὲ μὴ ὑφ' ἑνὸς τόνου συνεχομένου τοῦ κόσμου δηλαδή. καὶ τοῦ πνεύματος μὴ διόλου ὄντος συμφυοῦς, οἷόν τ'

figuram habens, neq; figurati, nec patientis quicquam, neq; facientis, ſed ſimpliciter corpus excipientis, neque exiſtentis. Tale nimirum eſt inane. In mundo aũt prorſus nõ eſſe, ex eis quæ apparent, licet nobis perſpicere. Nam ſi non in totũ cognita horũ fuiſſet eſſentia, fieri non potuiſſet, ut à natura contineretur, ac adminiſtraretur mundus: neque eius partium ad ſe inuicem quæpiam foret communicatio, neq; ab uno loco, quem mundus comprehendat, & ſpiritu, qui omnifariam cognatus non ſit, potuiſſet

οἷόν τ' ἂν ἦν ἡμῖν ὁρᾶν ἢ ἀκούειν. μεταξὺ γὰρ ὄντων κενωμάτων, ἐνεποδίζοντο ἂν ἐπ' αὐτῶν αἱ αἰσθήσεις. τά τε στενόστομα τῶν σκευῶν περιτρεπόμενα ἐν τοῖς ὕδασι, ἐπίμπλαντο ἂν διὰ τῶν κενωμάτων, τοῦ ὕδατος παρεμπίπτοντος. νυνὶ δὲ οὐ γίνεται τοῦτο, διὰ τὸ πλήρη ἀέρος εἶναι αὐτά, καὶ τοῦτον μὴ δύνασθαι ἐκβληθῆναι, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ὕδατος περιέχεσθαι τὰ στόματα αὐτῶν. ἔστι δὲ μυρία ἕτερα, δι' ὧν τοῦτο δείκνυται, περὶ ὧν νῦν λέγειν οὐκ ἀναγκαῖον. ἐν μὲν τῷ κόσμῳ κενὸν εἶναι ἀδύνατον. ἀριστοτέλης δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, οὐδὲ

ἔξω

potuiſſet à nobis ſpectari uel audiri. interiectis nanque inanitatibus, ab ipſis ſenſus inhiberentur. Anguſtiſſimi quoq; oris uaſa in aquis ſubuerſa, per aquæ influentis inanitates implerentur. At id non fit, quòd aëre compleantur, qui erumpere, planéque euadere non poteſt, quòd ipſorum ora ab aqua obſideãtur. ſuntq; infinita alia, de quibus dicere neceſſe non eſt, quibus id demonſtratur. In mundo ergo inane eſſe, impoſſibile eſt. At Ariſtoteles, & eius ſectæ omnes, ne quidem

extra

ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν λείπουσι. δεῖ γάρ φασιν τὸ κενὸν ἀγγεῖον εἶναι σώματος. ἔξω δὲ τοῦ κόσμου σῶμα οὐδέν ἐστιν, ὥστε οὐδὲ κενόν. τὸ δὲ ἐστιν εὐήθες, καὶ ὁμοιότατον, ὡς εἴ τις λέγοι, ἐπεὶ γοῦν τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνύδροις τόποις εἶναι ὕδωρ οὐχ οἷόν τε, ἀδύνατον εἶναι καὶ σκεῦος ὕδωρ δέξασθαι δυνάμενον. εἰδέναι οὖν χρή, ὅτι τὸ ἀγγεῖον σώματος διχῶς λέγεται. τὸ μὲν ἔχον σῶμα, καὶ πεπληρωμένον ὑπ' αὐτοῦ. τὸ δ', οἷόν τε δέξασθαι σῶμα. ἀλλὰ φασίν, εἰ οὖν ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, ἐφέρετο ἂν

δι' αὐ-

extra mūdū inane eſſe contenderūt. Oportet enim, inquiunt eius factionis philoſophi, inane corporis uas eſſe. Atqui extra mūdū corpus eſt nullū, & perinde ne qdē inane. Quod ſanè ſubinſulſum, ſimullimūq; eſt ut ſi quiſpiā dicat: quia in aridis, & aqua carētib. locis aqua eſſe nō poteſt, ne quidē uas, quod aquam poßit excipere. Nos ergo latere non debet, uas corporis duobus dici modis: uno, cum corpus habet à quo imbuitur: altero, quod poteſt corpus excipere. Verùm aiunt: Si extra mundum ſit inane, feretur

per

διὰ αὐτοῦ ὁ κόσμος, οὐδὲν ἔχων τὸ συνέχον τε καὶ ὑπερείδειν αὐτὸν δυνάμενον. φήσομεν δὲ, ὅτι ἀδύνατον φέρεσθαι διὰ τοῦ κενοῦ. νένευκε γὰρ ἐπὶ τὸ ἑαυτοῦ μέσον. καὶ τοῦτο ἔχει κάτω, ὅποι νένευκεν. εἰ γὰρ μὴ τὸ αὐτὸ μέσον εἶχεν ὁ κόσμος καὶ κάτω, ἐφέρετο ἂν ὁ κόσμος διὰ τοῦ κενοῦ. ὡς δειχθήσεται ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς. λέγεται κἀκεῖνο ὑπ' αὐτῶν, ὡς εἰ ἦν ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν, χεομένη δι' αὐτοῦ ἡ οὐσία, ἐπ' ἄπειρον διεσκεδάσθη καὶ ἐσκορπίσθη. ἀλλὰ φήσομεν

per ipſum mundus, nihil habendo quod contineat, quodq; ipſum poßit ſuſpicere. Quibus reſpondemus, fieri non poſſe, ut per inane deferatur, quandoquidē ad ſuū uergit mediū, idq; habet deorſum quò uergit. Niſi enim id medium habeat mundus, & deorſum, feretur deorſum per inane mūdus: quemadmodū in oratione quæ eſt de meatu ad medium, demonſtrabitur. Et illud quoque ab eadē dicitur factione: Quod ſi extra mundum ſit inane, fuſa per ipſum eſſentia in infinitum diſpargeretur, atq; diſpeſceretur. Cui

φήσομεν, ὡς μηδὲ τοῦτο δύνασθαι παθεῖν. ἕξιν γὰρ ἔχει τὴν συνέχουσαν αὐτὴν, καὶ συντηροῦσαν. καὶ τὸ μὲν περιέχον αὐτὴν κενὸν, οὐδὲν ποιεῖ. αὐτὴ δὲ ὑπερβαλλούσῃ δυνάμει χρωμένη, συντηρεῖ ἑαυτὴν συστελλομένη τε, καὶ πάλιν χεομένη ἐν αὐτῷ κατὰ τὰς φυσικὰς αὐτῆς μεταβολὰς, ἄλλοτε μὲν εἰς πῦρ χεομένη, ἄλλοτε ἐπὶ κοσμογονίαν ὁρμῶσα. εὐήθες δὲ καὶ τὸ λέγειν αὐτοὺς, ὅτι εἰ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν ἐστιν, τοῦτο ἄπειρον εἶναι δεήσει. εἰ δὲ ἄπειρόν ἐστι, τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν, καὶ

occurrimus, ne id quidem poſſe pati. Habitum ſiquidem habet, qui ipſam continet, atque agglutinat, ac ipſam comprehendens inane facit nihil. Hæc poteſtate eximia utendo, ſe conſeruat corripiendo, ac rurſus in ſe effundendo, iuxta ſuas naturales mutationes aliquando in ignem effundens, aliquando in mundanam concitata genituram. Inſulſum etiam eſt, quod aiunt, ſi extra mundum ſit inane, id infinitum eſſe opus ſit. Quod ſi infinitum ſit extra mundum inane, etiam

καὶ σώματα ἄπειρα εἶναι δεήσει. οὐ γὰρ ἀπολήγει τῇ τοῦ κενοῦ ἀπειρίᾳ, καὶ σῶμα ἄπειρον εἶναι. ἡ μὲν γὰρ τοῦ κενοῦ ἐπίνοια οὐδαμοῦ καταλήγει. ἐν δὲ τῇ τοῦ σώματος ἐννοίᾳ, εὐθὺς καὶ τὸ πεπερασμένον περιέχεται, καὶ οὐδὲν δύναται ἑξῆς ἀπείρου εἶναι. πῶς γὰρ ἂν δύναιτο τι ἄπειρον ὄν, ὑπό τινος ἔχεσθαι; λέγεται δὲ καὶ ἕτερα παρὰ αὐτῶν ὅμοια. ὅτι μὲν οὖν ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν εἶναι ἀναγκαῖον, γνώριμον διὰ τῶν προαποδεδειγμένων. ὅτι δὲ τοῦτο παρὰ παντὸς μέρους εἰς ἄπειρον διήκειν ἂν ἀναγκαιότατόν ἐστι,

tiam infinita corpora eſſe oportebit. Nō enim de inani ambiguitatem cōſequitur, corpus eſſe infinitum: nam de inani opinio nuſquam eſſe deſinit, at in corporis notione illico etiā terminatū cōprehēditur, nihilq; poteſt habitus infiniti eſſe, quo pacto potuerit quod ſit infinitum ab aliquo cohiberi? Dicuntur aũt etiam alia nonnulla ab ipſis ſimilia. Quod igitur extra mundum inane eſſe neceſſe ſit, ex his quæ demonſtrata ſunt, deprehenditur. Quod uerò id ab omni parte in infinitum penetret, maximè neceſſarium eſt.

ἐστι, διὰ τούτων καταμάθοιμεν πᾶν τὸ πεπερασμένον εἰς ἑτερογενὲς περατοῦται, καὶ ὅ ἐστιν ἕτερον τοῦ περατουμένου, οἷον εὐθὺς ἐν τοῖς ὅλοις ὁ ἀὴρ περατούμενος, εἰς ἑτερογενῆ καταλήγει, τόν τε αἰθέρα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὁμοίως ὁ αἰθὴρ, εἴς τε τὸν ἀέρα καὶ τὸ κενόν. καὶ τὸ ὕδωρ, εἴς τε τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα. καὶ ἡ γῆ, εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ ὁμοίως τὰ ἡμέτερα σώματα, εἰς ἑτερογενὲς περατοῦται, τὴν ἐπιφάνειαν ἀσώματον οὖσαν. ἀναγκαῖον τοίνυν, καὶ εἰ τὸ περιέχον τὸν κόσμον κενὸν περατοῦται. ἀλλὰ μὴ ἄπειρόν ἐστιν,

εἰς

eſt. Hincq; didicerimus omne terminatum in alterius generis aliud terminatur, quod'que aliud à terminato eſt, ut ſtatim in cunctis aër terminatus, in alterius generis aliud deſinit, æthera & aquam. itidem æther in aëra, & cœlum: & aqua in terram, & aërem: & terra in aquam, & aërem. Et ſimiliter noſtra corpora in alterius generis aliud terminantur, ſuperficiemq;, quæ corporis expers eſt. Neceſſe igitur etiam, ſi mundum comprehendens inane terminatur, ut non ſit infinitum

in

εἰς ἑτερογενὲς καταλή-
γειν αὐτό. οὐδὲν δ᾽ ἐστὶ γνῶ-
σιν ἑτερογενὲς ἐπινοῆ-
σαι τοῦ κενοῦ, εἰς ὃ κα-
ταλήγει. ἄπειρον ἄρα
ἐστίν. εἰ γὰρ καὶ ἐπινοή-
σαιμέν τι ἑτερογενὲς τοῦ
κενοῦ, εἰς ὃ περατωθή-
σεται, δεήσει τοῦτο καὶ
πεπληρωμένον εἶναι,
καὶ τὸ πεπληρωκὸς
γενήσεται σῶμα. καὶ
οὕτως ἔξω τοῦ κόσμου
σῶμα ἔσται δεήσει, ὅπερ
ὁ φυσικὸς οὐχ ὑπα-
γορεύει λόγος, πάν-
των γε σωμάτων ὑ-
πὸ τοῦ κόσμου περι-
εχομένων. ἀφ᾽ ὧν
γνώριμον, ὡς οὐχ ἐν-
δέχεται περατοῦσθαί
που τὸ ἔξω κενόν.

in alterius generis aliud deſinere. Atqui nihil eſt alterius generis aliud ab inani cognoſcere, in quod deſinat. Infinitum ergo eſt. Nam ſi norimus quicquam alterius generis aliud ab inani in quod terminabitur, id completum eſſe opus erit: quodque compleuit, ratio non pronunciat cunctorum corporum á mundo comprehenſorum, á quibus cognitum non contingere, ut uſpiam terminetur, quod extra eſt inane. Infinitum ergo eſt. Præterea ut omne termi-

ἄπειρον ἄρα ἐστί, καὶ μὴν, ὥσπερ πᾶν τὸ πε-

πεπερασμένον, ὑπό τινος περιεχόμενον ὑπονοεῖται (εἰ δὲ μή, οὐδ' ἂν εἴη πεπερασμένον) οὕτως καὶ εἰ τὸ κενὸν πεπέρασται, ὑπό τινος αὐτὸ περιέχεσθαι ἀναγκαῖον. τί ἂν οὖν εἴη τοῦτο; σῶμα; οὐ δύναται, ἐπεὶ μηδὲν ἔξω τοῦ κόσμου σῶμα. εἰ δὲ καὶ εἴη τι, πάλιν τοῦτο πεπερασμένον ὑπὸ κενοῦ, περιέχεσθαι δεήσοι τὸ κενόν. εἰ καὶ τοῦτο πάλιν μὴ ἔσαι ἄπειρον, ὑπὸ ἑτέρου σώματος ἂν περιέχοιτο. ὅπερ καὶ αὐτὸ, πάλιν ὑπὸ κενοῦ ἑτέρου περιέχοιτο ἂν, καὶ αὐτό γε πέρατα ἔχειν ὀφεῖλον.

καὶ

natum, ab aliquo comprehēſum intelligitur. Quod ſi minus, ne quidem fuerit terminatū. Ita etiam ſi inane ab aliquo terminetur, ipſum comprehendi neceſſe eſt. Quid'nā igitur id fuerit? corpus'ne? at id fieri nō poteſt, quia nullum extra mundū corpus. Quod ſi etiam aliquod ſit, rurſus id finitum ab inani cōprehendi oportebit. Ac id porrò inane, ſi non erit infinitum, ab alio corpore comprehenditur. quod etiam ipſum rurſus ab alio inani comprehendatur neceſſe eſt, & ipſum habere extrema oportuit.

atq;

καὶ τοῦτο μέχρις ἀπείρου. καὶ οὕτως, σώματα γενήσεται καὶ κατὰ πλῆθος καὶ κατὰ μέγεθος, ἄπειρα. ὧν οὐδὲν ἐστι δυνατόν. ὥστε εἰ πεπέρασται τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, καὶ πάντως ὑπό τινος περιέχεται, ὑπὸ σώματος δὲ οὐ περιέχεται, ὑπὸ ἀσωμάτου περιέχοιτο ἄν. τί ἂν οὖν εἴη τοῦτο; χρόνος; ἐπιφάνεια; λεκτέον, ἕτερόν τι τῶν παραπλησίων. ἀλλ᾽ οὐκ εὔλογον ὑπό τινος τούτων περιέχεσθαι τὸ κενόν. δεήσοι τοίνυν ἄλλο κενὸν εἶναι, τὸ περιέχον αὐτό.

καὶ

atq; hoc in infinitum uſq;. Et perinde corpora fuerint & multitudine & magnitudine infinita, quorũ neutrum eſſe poteſt. Proinde ſi terminatũ eſt quod extra mundũ inane, & omnino ab aliquo comprehẽditur, à corpore autem non cõprehenditur, ab incorporato itaque comprehendatur. Quod'nã igitur id erit? tẽpus'ne? an ſuperficies? dicendũ utiq; eſt aliquid huiuſmodi. At id dicere rectè nõ poſsis, ab aliquo horũ inquam inane comprehendi. Opus igitur erit, aliud eſſe inane, quod ipſum comprehendat,

&

καὶ τοῦτο ὑφ' ἑτέρου περιέχεσθαι δεήσοι, οὐκ ὂν ἄπειρον. καὶ τοῦτο ὑφ' ἑτέρου, μέχρις ἀπείρου. καὶ οὕτω, μὴ θέλοντες ἄπειρον ἀπολιπεῖν τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, εἰς ἀνάγκην περιστησόμεθα, τοῦ, ἀπείρους ἑτερότητας ἀπολιπεῖν κενῶν. ὅπερ ἐσχάτης ἀτοπίας ἐχόμενόν ἐστιν. ἀναγκαῖον τοίνυν ὁμολογεῖν ἡμᾶς, ἄπειρον εἶναι, τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν. ἄπειρον τοίνυν ἅμα καὶ ἀσώματον ὄν, οὔτε ἄνω ὄν τι ἔχοι, οὔτε κάτω, οὔτε ἔμπροσθεν, οὔτε ὄπισθεν, οὔτε ἐκ δεξιῶν, οὔτε ἐξ εὐωνύμων, οὔτε μέσον. αὐταὶ

& hoc ab alio comprehendi opus erit, quod non ſit infinitū, hocq́; ab alio, in infinitum uſq;. Atq; ita qui noluerint infinitum dicere extra mundum inane, in neceſsitatem decurrent infiniti, inanium relinquendo alienas eſſentias: quod extremam habet abſurditatem. Neceſſe igitur eſt nobis confiteri, infinitum extra mundum inane eſſe. Cum igitur infinitum ſit, & corporis expers, neq; quicquam ſurſum habet, neque infra, neque antè, neq; ponè, neque dextrorſum, neque læuorſum, neq; medium. Hæ

αὗται γὰρ αἱ σχέσεις ἑπτὰ οὖσαι, περὶ σώματα θεωροῦνται. ὥστε περὶ μὲν τὸ κενὸν οὐδὲ μία αὐτῶν ὑπάρχει. αὐτὸς δὲ ὁ κόσμος, σῶμα ὤν, ἔχει τι καὶ ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὰς λοιπὰς σχέσεις ἀναγκαίως. ἐμπρόσθια μὲν οὖν, τὰ πρὸς τῇ δύσει φασὶν εἶναι αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ δύσιν ἔχει τὴν ὁρμήν. ὀπίσθια δὲ τὰ πρὸς τῇ ἀνατολῇ. ἀπὸ τούτων γὰρ ἐπὶ τὰ πρόσθεν πρόεισιν. ὅθεν δεξιὰ μὲν αὐτοῦ, τὰ πρὸς ἄρκτον. εὐώνυμα δὲ, τὰ πρὸς μεσημβρίαν γενήσεται. καὶ αὗται μὲν αἱ σχέσεις αὐτοῦ, οὐδὲν ἔχουσιν ἀσαφές, αἱ δὲ λοιπαὶ

σχέσεις

Hæ nanque habitudines, quæ ſunt ſeptem, de corporibus inſpiciuntur, quarum nulla circa inane eſt. Ipſe autem mundus cum ſit corpus, habet aliquid ſuprà, & infrà, reliquasq; neceſſariò habitudines. Anteriora, quæ ad occaſum ipſius eſſe aiunt, quia ad occaſum impulſum habet. Poſteriora uerò ad ortum: ab eis nanque in anteriora procedit, unde eius dextera ad ſeptentrionem, læua uerò ad meridiem erunt. Atque hæ quidem ipſius habitudines nihil occultum habēt. At reliquæ

habitu-

σχέσεις, πολλὴν παρέσχον ταραχὴν τοῖς παλαιοτέροις τῶν φυσικῶν. καὶ πλεῖστα γέγονε διὰ τὸν τόπον διαπτώματα, οὐ δυνηθέντων ἐπιστῆσαι, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ, σφαιρικῷ τῷ σχήματι ὄντι, κάτω μὲν τὸ ἀπὸ παντὸς αὐτοῦ, τὸ μεσαίτατον εἶναι ἀναγκαῖον. ἄνω δὲ, τὸ ἀπὸ παντὸς τοῦ μέσου ἐπὶ τὰ πέρατα, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτὴν τῆς σφαίρας διῆκον, συμπιπτουσῶν τῶν δύο σχέσεων ἐν αὐτῷ, καὶ τοῦ αὐτοῦ μέσου τε, καὶ κάτω ὑπάρχοντος, ἐπὶ μὲν τῶν ἀπεμεμηκισμένων τὸ σχῆμα σωμάτων διισταμένων τούτων. ἐπὶ δὲ τῶν σφαιρικῶν οὐδαμῶς, ἀλλὰ συμπιπτουσῶν

habitudines multam antiquis Phyſicis præbuere moleſtiam; multiq; per locum facti dilapſus ſunt, cum noſſe non poſſent in mundo globoſæ figuræ, infrà quidem ab ipſius toto medioxumum eſſe neceſſarium, ſurſum autem à totius medio ad extrema, ipſius'que ſuperficiem penetrans: conuenientibus duabus habitudinibus in ipſo, & eiuſdem medio, & infrà exiſtente. In profuſis figura corporibus his diſtinctis; in globoſis autem nequaquam, ſed conuenientibus

τῶν

τῶν δύο σχέσεων. νοοῦμεν γὰρ ἀναγκαῖον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας ἰέναι τὸ ἔσω τοῦ μέσου ταῖς σφαιρικαῖς τῶν ἕξεων. καὶ οὕτω κάτω αὐτὰς ἔχειν ταῦτα, εἰς ἃ νενεύκασιν. ταυτὸν οὖν καὶ τῷ κόσμῳ συμβέβηκε, σφαιρικῷ κατὰ τὸ σχῆμα ὄντι. καὶ τὸ αὐτὸ γίνεται κάτω, καὶ μέσον αὐτοῦ εἰς ταυτὸ τῶν σχέσεων τούτων συμπιπτουσῶν ἐν αὐτῷ. τοῦτο δὲ προηγουμένως μὲν ἐνδειχθήσεται ἐν τῷ περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ μέσου φορᾶς λόγῳ. νῦν δ' ἀπ' αὐτῶν τῶν κατὰ τὴν αἴσθησιν φανταζομένων ἡμῖν, ἁπλούστερον ἐπιδείξομεν. πάντες τοίνυν σαφῶς ὁρῶμεν,

duabus habitudinibus. A ſuperficie enim uergere neceſſe eſt ad ipſorum medium globoſis habitibus, atque ita infra ipſas hæc habere, in quæ diuergant. Id nimirum mundo euenit, quòd ſit figuræ globoſæ: idemque fit, infra & ipſius medium, hiſce habitudinibus in ſe confluentibus. Hoc ſanè in primis demonſtrabitur in oratione quæ erit de meatu ad medium: in præſentia uerò ab imaginatis à nobis ſenſu, ſimplicius demonſtrabimus. Omnes igitur

ἐν ᾧ ἂν κλίματι ὦμεν τῆς γῆς, ὑπερκείμενον τῆς κορυφῆς ἡμῶν τὸν οὐρανόν. τὰ δὲ κύκλῳ αὐτοῦ πάντα ἡμῖν ἐγκεκλιμένα φαντάζεται. ἔπειτα προϊοῦσιν ἐφ' ὁποιαδηποτοῦν τῶν κλιμάτων τῆς γῆς, τέως ἐν ἐγκλίσει φανταζόμενα, κατὰ κορυφὴν γίνεται ἡμῶν. οὐκ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ ἀπὸ παντὸς μέρους ὑπέκειτο τῆς γῆς ὁ οὐρανός, καὶ αὐτὸ τὸ μεσαίτατον τοῦ κόσμου κάτω ἦν. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν διῆκον, ἄνω. καὶ ὁπότ' ἂν πελαγὸς πλέωμεν, ἐν ᾧ οὐχ ὁρᾶται ἡ γῆ,

κύκλῳ

in quo orbis terrarum climate ſimus, facile intuemur cœlũ nobis à uertice imminere: quæ uerò ipſius circũeant, cuncta nobis exiſtimamus declinantia. Deinde procedentibus ad quæcunq; terræ climata, quæ tanquam in declinatione fuerant imagine comprehenſa, nobis fiunt ad uerticem. Neque id contingeret, niſi undique cœlum terræ incubaret, mundiq; medioxumum ſit infrà: à quo ad cœlum quod inſurgit, ſuprà nominatur. Et cum mare nauigemus, in quo terra loco non ſpectatur,

circum

κύκλῳ περὶ τὸν ὁρίζοντα φαντάζεται ἡμῖν ὁ οὐρανὸς ψαύων τοῦ ὕδατος. ἐπειδὰν δὲ παραγενώμεθα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔνθα ψαύων τῆς θαλάσσης ὁ οὐρανὸς ἡμῖν φαντάζεται, πάλιν ὑπερκείμενος ὁρᾶται. καὶ προϊόντων ἑκάστοτε περὶ τὸν πλοῦν, οὕτω συμβαίνει. ὥστε καὶ εἰ οἷόν τε ἦν, κύκλῳ πᾶσαν ἐκπεριπλεῦσαι, ἢ ἄλλως περιελθεῖν τὴν γῆν, μηδενὸς αὐτῆς ἀοικήτου ὄντος, καταμάθοιμεν ἂν σαφῶς, ὅτι παντὸς αὐτῆς μέρους, ὑπέρκειται ὁ οὐρανός. καὶ οὕτω τὸ μέσον τοῦ κόσμου, ἅμα τε μέσον καὶ κάτω. ἀλλὰ τοῦτο

μὲν οὐ

circumcirca in horizonte (quem latina uoce dicimus finientem) nobis cœlum imaginamur aquam contingere. At cum eò peruenerimus, ubi nobis imaginamur cœlum maris aquas contingere, rurſus ſpectatur ſupernè incubare: procedendoque quouis nauigio id cõtingit. Proinde, ſi fieri poſsit, ut nauizijs, uel quoquo modo aliter ambulando terra circuatur, nulla pars erit, ubi cœlum non ſupernè incubet. Et perinde mundi medium pariter tam infrà quàm medium eſt. Verum hoc

potius

μὲν ἡ διδασκαλία ἐστὶν ὡδὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων σωμάτων μᾶλλον παραστήσει.

Περὶ τῶν κύκλων τοῦ οὐρανοῦ.

Γράφονται δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ κύκλοι παράλληλοι πέντε. εἷς μὲν, ὁ εἰς δύο ἴσα τέμνων τὸν οὐρανὸν, ὃν καλοῦμεν ἰσημερινόν. τούτου δ' ἑκατέρωθεν δύο, αὐτοῦ μὲν μείονες, ἴσοι δὲ ἀλλήλοις, καλοῦνται τροπικοί, ἐπεὶ διὰ τῶν τροπικῶν τοῦ ἡλίου σημείων γράφομεν αὐτούς. καθ' ἑκάτερον δὲ τούτων, πάλιν ἕτεροι γράφονται δύο, ὧν ὁ μὲν βόρειος καλεῖται ἀρκτικός, ὁ δὲ

potius exarat diſciplina, quæ de grauiũ corporum meatu ad medium eſt.

De cœli orbibus.

Orbes in cœlo paralleli, hoc eſt ſegmenta quinq; deſcribũtur. unus quidẽ qui diuiduè cœlũ diſpeſcit, quẽ æquinoctialem appellamus: cuius utrinq; duo, ut æquinoctiali minores, ita inter ſe inuicẽ æquales. nominanturq; tropici, quia per ſolis puncta tropica à nobis deſcribũtur, q ultro citroq; ſolis limites ſũt extremi ad utrũq; porrò iſtorũ alij totidẽ deſcribũtur, quorũ unus qdẽ boreus uocatur arcticus, cui

ὁ δὲ ἐναντίος αὐτῷ ὁ ἀνταρκτικός. οὗτοι δὲ παρὰ τὰς τῶν κλιμάτων διαφορὰς ἄλλοι παρ' ἄλλοις εἰσὶ μείζους, καὶ ἐλάσσους γινόμενοι, καὶ τέλειον ἀφανιζόμενοι. καὶ δὴ ἔνθα μὴ ἀφανίζονται, τὸν μὲν ἀόρατον αὐτῶν εἶναι, τὸν δ' ἀεὶ φανῆ. τούτοις γίνεται τοῖς διαστήμασι τοῦ οὐρανοῦ, ἃ τοῖς προειρημένοις διΐσταται κύκλοις, ὑπόκειται μέρη τῆς γῆς πέντε. ἓν μὲν, τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρκτικοῦ. ἕτερον δὲ, τὸ ὑποκείμενον διαστήματι τῷ μεταξὺ τοῦ ἀρκτικοῦ, καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ. τρίτον, τὸ μεταξὺ δύο τροπικῶν, ὃ καθ' αὐτὸ τὸ

μεσαί-

cui contrarius antarcticus auſtralis. Hi per alias atque alias climatum differentias, alij apud alios maiores & minores euadunt, & deniq; euaneſcunt. Et ubi non comparent, unus ſub aſpectum prorſus non cadit, alter apparet perpetuus. His nimirum cœli interuallis quæ memoratis orbibus diſtinguuntur, terræ partes quinq; ſubijciuntur. Vna ſub arctico, nempe ſeptentrione cōprehenditur: Altera ſuppoſita ſpacio, quod inter ſeptentrionem & æſtiuū tropicum eſt. Tertia inter duos tropicos, quæ

medio-

μεσαίτατον ὑποκείμενον ἔχει τὸν ἰσημερινόν. τέταρτον, τὸ γοῦν μέσον χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ ἀνταρκτικοῦ. πέμπτον, τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ. ταύτας τοίνυν τὰς μοίρας τῆς γῆς, οἱ φυσικοὶ ζώνας καλοῦσι. καὶ ἑκατέραν μὲν τῶν ἄκρων ἀοίκητον ὑπὸ κρύους εἶναί φασι. τὴν δὲ μεσαιτάτην, ὑπὸ φλογμοῦ. τὰς δὲ ταύτης ἑκατέρωθεν, εὐκράτους εἶναι. ἐπειδὴ κέκραται αὐτῶν ἑκατέρα, ὑπό τε τῆς διακεκαυμένης, καὶ τῆς ἑκατέρας αὐτῶν παρακειμένης, κατεψυγμένης.

πάλιν

medioxumum obtinēs locum incubantem, ſuperné ſibi habet æquinoctialem. Quarta medium hyberni tropici ſpacium & Antarctici tenet. Quinta, ſub Antarctico. His itaque terræ partes Phyſici zonas ſeu cingula uocant, quorum extima utraque ob gelu rigorem inhabitabilia eſſe perhibentur, ut medioxumum propter æſtum habitationi non eſt obnoxiū. Inter quod & extima ſunt temperata. Temperatior ſiquidem utraq; efficitur zona ab exuſta, & utraq; aſsiſtente, & cōtermina frigida.

Rurſus

πάλιν οὖν τούτων τῶν εὐκράτων, ἑκατέραν εἰς δύο διαιροῦντες, κατά τε τὸ ὑπὲρ γῆς, καὶ ὑπὸ γῆς δοκοῦν ἡμισφαίριον, τέσσαρας οἰκουμένας εἶναι φασίν, ὧν μίαν μὲν ἔχειν ἡμᾶς, τοὺς ἱστορουμένους ἀνθρώπους. μίαν δὲ, περιοίκους, οἳ ἐν τῇ αὐτῇ εὐκράτῳ ὑπάρχοντες, ἡμῖν τὸ δοκοῦν ὑπὸ γῆς οἰκοῦσι κλίμα. τρίτην δὲ, τοὺς ἀντοίκους. τετάρτην δὲ, τοὺς ἀντίποδας ἡμῖν, οἵτινες ἔχουσι μὲν τὴν ἀντεύκρατον. εἰσὶ δὲ αὐτῶν, οἱ μὲν τὸ ὑπὲρ γῆν ἔχοντες κλίμα, ἄντοικοι ἡμῶν, οὓς καὶ αὐτῶ-

Rurſus harũ temperatarum utranq; in duas diſpeſcũt parteis, in eã quam ſupra terram, & eam quã ſub terra eſſe opinantur dimidiã, quatuor habitatas eſſe ferunt. Quarũ nos unã homines habere perhibent: alterã quos parœcos uocant, quod ualet circũhabitantes, qui in eodẽ, quo nos, tẽperato climate ſub terra creduntur habitare: tertiã antœcos, quod eſt è regione habitantes: quartã nobis antipodas, qui obiectam è regione nobis habitant temperatam. Sunt uerò ipſorum qui ſub terra clima incolunt, quos etiam antœ-

ἀντώμους καλοῦσιν. οἱ δὲ ὑπὸ τῆς γῆς, ἀντίποδες. πάντων γὰρ ἐπὶ γῆς βεβηκότων, ἐπὶ τὸ κέντρον καὶ αὐτὸ τὸ μεσαίτατον τῆς γῆς, τὰ ἴχνη βλέπειν ἀναγκαῖον. καὶ γὰρ αὐτῆς σφαιρικῷ τῷ σχήματι κεχρημένης, κάτω τὸ μεσαίτατόν ἐστιν. ὅθεν οὐχ οἱ περίοικοι ἡμῶν ἀντίποδες λέγονται, ἀλλ' οἱ ἐν τῇ ἀντεύκρατῳ, τὸ ὑπὸ γῆς ἔχοντες κλίμα, οἱ κατὰ διάμετρον κείμενοι ἡμῶν. τὰ γὰρ τούτων ἴχνη, ἀντικρὺ τῶν ἡμετέρων ἰχνῶν ἐστί. τὰ δὲ τῶν ἡμετέρων περιοίκων οὐ πρὸς τὰ ἡμέτερα ἴχνη

ὁρώμενα

antώmos, quod eſt humeris auerſos uocant. Atqui ſub terra Antipodes. Omnium nanque in terra gradientium ad centrum terræque medioxumum ueſtigia ſpectare neceſſe eſt. Nam cum figuræ ſit ipſa globoſæ, infernè eſt medioxumum. Vnde qui circum nos habitant, neutiquam fiunt Antipodes, ſed qui intemperato ſub terra climate habitant, qui è regione nobis obijciuntur. Nam eorum ueſtigia noſtris ſunt oppoſita ueſtigijs, cum circa nos habitantium noſtra neutiquam

ſpectent

ὁρώμενα ὀρθὰ, ἀλλὰ πρὸς τὰ τῶν ἀντοίκων. ὥστε πάλιν οὗτοι ἀλλήλων ἀντίποδες γίνονται. οἱ δὲ ἡμέτεροι ἀντίποδες, ἄντοικοι γίνονται τῶν περιοίκων ἡμῶν. τῶν τοιούτων σχέσεων ὁμοίων γινομένων ταῖς τῶν φίλων, καὶ ἀλλ' οὐ ταῖς τῶν πατρῶν καὶ παίδων, οὐδὲ ταῖς τῶν δούλων καὶ δεσποτῶν. ἀντιστρέφουσι γὰρ ἐκεῖναι. καὶ γὰρ τῶν ἡμετέρων περιοίκων, καὶ ἡμεῖς περίοικοι γινόμεθα. καὶ τῶν ἀντιπόδων, ἀντίποδες. καὶ ὁμοίως ἄντοικοι, τῶν ἀντοίκων. ἔστι δὲ ἡμῖν καὶ κοινά τινα πρὸς ἑκάστους

ſpectent ueſtigia, ſed eorum quos Antœcos diximus nominari. Et perinde hi rurſus inuicem inter ſe fiunt Antipodes. At qui ſunt nobis Antipodes, Antœci fiunt eis qui circum nos habitant. Tales ſunt hæ profectò habitudines, quales amicorum & fratrũ, non utiq; patrũ & filiorum, neq; ſeruorum & dominorũ. Illæ ſiquidem ex altera parte ſibi correſpondẽt: noſtrorum enim Periœcorum nos Periœci efficimur, & Antipodũ Antipodes, itidem Antœcorũ Antœci. Sunt etiam nobis quædam illorum ſingulis

ἑκάστους αὐτῶν, καὶ κεχωρισμένα. πρὸς μὲν τοὺς περιοίκους, κοινὰ ἡμῖν ἐστὶν πρῶτον μὲν, τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν εὔκρατον, ἔπειτα, τὸ καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν χειμῶνα καὶ θέρος, καὶ τὰς ἄλλας ὥρας, καὶ αὐξήσεις καὶ μειώσεις ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. διαφέρουσι δὲ, κατὰ τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς νύκτας. παρ᾽ ἡμῖν γὰρ ἡμέρας οὔσης, παρ᾽ ἐκείνοις νύκτα εἶναι δεῖ. καὶ ἔμπαλιν, πλατύτερον τούτου λεγομένου. οὐ γὰρ ἀκριβεῖ λόγῳ, ὁπόταν καταδύηται παρ᾽ ἡμῖν ὁ ἥλιος, ἀρχὴν λαμβάνει τοῦ παρ᾽ ἐκείνοις ἀνίσχειν. ἐπεὶ οὕτως ἂν μακρᾶς οὔσης παρ᾽ ἡμῖν τῆς ἡμέρας, ἡ νὺξ παρ᾽ ἐκείνοις

ſingulis communia, & ſeparata. Ad Periœcos quidē cōmunia ſunt nobis, primò quòd eandē temperatã habitamus. Deinde quòd eandem hyemē habemus & æſtatem, horasq; alias, et augmenta, & diminutiones dierum pariter & noctium. Differunt autem diebus & noctibus. Nobis enim cum erit dies, illis noctem eſſe oportet: & uiciſſim obliquius hoc dicto, non examinata ratione, cum nobis ſol occiderit, ſumit initium apud illos ortus: quia quàm longus dies nobis fuit, tam illis nox

μακρὰ

μακρὰ ἐγίνετο, καὶ ἦν σὺν συνηλλαγμένα ἡμῖν τὰ τῶν ὡρῶν καὶ περὶ τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν, νυνὶ δὲ σφαιρικὴν οὖσαν τὴν γῆν, περιϊὼν καὶ κυκλεύων ὁ ἥλιος, οἷς ἑκάστοτε ἐπιβάλλει τὰς ἀκτῖνας, ὑπερτιθέμενος περὶ τὴν πορείαν τὰ κυρτώματα τῆς γῆς ταῦτα. ὅθεν ἔτι παρ' ἡμῖν ὑπὲρ γῆς ὁρώμενος, ἐκείνοις ἀνίσχειν φαίνεται ἀναγκαίως. σφαιρικὴν γε ὄντι σχήματι ὑπάρχουσαν περιεχόμενος τὴν γῆν, περὶ τὴν τῶν κυρτωμάτων ὑπόθεσιν, ἄλλοτε παρ' ἄλλοις ἀνίσχων. πρὸς δὲ τοὺς ἀντοίκους, κοινὰ ἡμῖν ἐστὶν, ἓν μὲν τὸ

longa, temporaq́; nobis permutantur, quæ in augmento, quæq́; in minutione dierum ſunt, & noctium, nunc globoſam terram ambiens circuiensq́; ſol: quibus quandocunq; radios iaculatur terræ faſtigijs, itinere ſuperinuectus eam illuſtrat, illuminat que. Inde ſupra terram adhuc nobis perſpectus, illis oriri appareat neceſſe eſt. Cumq́; ſit globoſa terra, ipſam ambiendo, per omnia ſcandendo faſtigia, aliquando alijs imminet exoriens. Sed Antœcis ſunt nobis communia, quòd unum ἡμῖν ἐστὶν, ἓν μὲν τὸ

κἀκείνους καὶ ἡμᾶς, τὸ ὑ-
πὲρ γῆς ἔχειν ἡμισφαί-
ριον. δεύτερον, τὸ κατὰ
ταὐτὸ ἔχειν ἡμᾶς, τάς
τε ἡμέρας καὶ τὰς νύ-
κτας. καὶ τοῦτο πλατύ-
τερον λεγομένου. παρ' ἡ-
μῖν μὲν γὰρ μεγίστης ἡμέ-
ρας οὔσης, παρ' ἐκείνοις
ἐλαχίστη γίνεται. καὶ ἔμ-
παλιν. ἐνήλλακται δὲ ἡ-
μῖν πρὸς αὐτοὺς τὰ κατὰ
τὰς ὥρας, καὶ τὰς αὐξή-
σεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμε-
ρῶν τε καὶ νυκτῶν. πρὸς
δὲ τοὺς ἀντίποδας, οὐδὲν
ἡμῖν κοινόν ἐστιν, ἀλλὰ
πάντα ἀντέστραπται.
καὶ γὰρ τὰ ὑπὸ γῆν ἀλ-
λήλων ἔχομεν κλίμα-
τα. καὶ τὰ κατὰ τὰς ὥ-
ρας ἡμῖν ἔμπαλιν ἔ-
χει, καὶ τὰ κατὰ τὰς
ἡμέρας

*& illi & nos ſuprà ter-
ram habeamus hemi-
ſphærium. Secundum
autem nos habemus in
eodem dies & noctes.
hocq; paulo latius di-
ctum. Siquidem cum
nobis dies eſt longiſſi-
mus, illis eſt breuiſſi-
mus: & contrà. permu-
tatur nanq; nobis cum
illis ſpaciũ temporariũ,
dierum inquam ac no-
ctium augmenta &
diminutiones. Verùm
cum Antipodibus no-
bis nihil eſt commu-
ne, quòd omnia con-
trà reſpondeant. Nam
ſub terra inter nos
inuicem climata ha-
bemus, & tempo-
ra habemus contraria
die*

ἡμέρας καὶ νύκτας, καὶ τὰ κατὰ τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν καὶ μειώσεις. ὅτι δὲ εἶναι δεῖ καὶ περιοίκους, καὶ ἀντίποδας, καὶ ἀντοίκους, φυσιολογία διδάσκει. ἐπεὶ οὐδέν γε τούτων κατὰ ἱστορίαν λέγεται. οὔτε γὰρ πρὸς τοὺς περιοίκους ἡμῖν πορεύεσθαι δυνατὸν, διὰ τὸ ἄπλωτον εἶναι, θηριώδη, τὸν διείργοντα ἡμᾶς ἀπ' αὐτῶν ὠκεανόν. οὔτε πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν ἀντεύκρατον. ἐπεὶ ἀδύνατον ἡμῖν, τὴν διακεκαυμένην ὑπερβῆναι. τὰ δὲ ἐπίσης εὔκρατα κλίματα τῆς γῆς, καὶ οἰκεῖσθαι ἐπίσης ἀναγκαῖον.

die noctuq́;. Idem eſt de augmentis & diminutionibus dierũ. Quod autem eſſe oporteat periœcos & antipodas, et antœcos, docet phyſiologia: quandoquidem horum nihil memoratur in hiſtoria. neque enim ad Periœcos ullũ nobis eſſe iter poteſt, quod innauigabilis & beluoſus nobis ad ipſos acceſſum prohibeat Oceanus: & ne quidem acceſſus eſt ad eos nobis qui cõtra nos temperatã zonam habẽt, quandoquidẽ torrida non poteſt à nobis ſuperari. quæ profectò temperata terræ climata, æquè quoq; habitari neceſſe

ἀναγκαῖον. φιλόζωος γὰρ ἡ φύσις. καὶ ὅπου δυνατὸν τῆς γῆς, πάντα ἐμπεπλῆσθαι καὶ λογικῶν καὶ ἀλόγων ζώων, λόγος αἱρεῖ. ἑξῆς ἐπιδεικτέον τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὰ μὲν κατέψυκται, τὰ δὲ διακέκαυται τῆς γῆς, τὰ δὲ εὐκράτως ἔχει. καὶ διότι ἀντέστραπται τὰ περὶ τὰς ὥρας, καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν, τοῖς τὴν αὐτὴν εὔκρατον ἔχουσιν.

neceſſe eſt. Nam animantium amica natura eſt, & ubicūq; cunctis rationalibus et rationis expertibus cōpleri animalibus potuit terra, ibi capit optionē. Hinc nobis eſt aperiēda cauſa, qua partes aliæ rigeſcunt gelu, aliæ torrentur æſtu, aliæ ſunt temperatæ, & cur tempora permutantur, augmenta & diminutiones, quæ ſibi inuicem opponuntur temperatæ dierum habent.

Περὶ τῆς σφαιρῶν οὐρανίων κινήσεως.

De globorum cœleſtium cōuerſione.

Ο τοίνυν οὐρανὸς κύκλῳ εἱλούμενος ὑπὲρ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γῆν, καὶ ταύτην τὴν κί-

κινησιν

Cum igitur cœlum circumcirca ſupra terram & aërem conuertatur, hunc que mo-

tum

νησιν, προνοητικὴν οὖσαν, ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ διαμονῇ τῶν ὅλων ποιούμενος, ἀναγκαίως καὶ πάντα τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτῷ τῶν ἄστρων περιάγει. τούτων τοίνυν τὰ μὲν ἁπλουστάτην ἔχει τὴν κίνησιν ὑπὸ τοῦ κόσμου στρεφόμενα, καὶ διὰ παντὸς τοὺς αὐτοὺς τόπους τοῦ οὐρανοῦ κατέχοντα. τὰ δὲ κινεῖται μὲν καὶ τὴν σὺν τῷ κόσμῳ κίνησιν ἀναγκαίως περιφερόμενά γε ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐμπεριοχὴν, κινεῖται καὶ ἑτέραν προαιρετικὴν, καθ' ἣν καὶ ἄλλοτε ἄλλα μέρη τοῦ οὐρανοῦ καταλαμβάνει. αὐτὴ δὲ ἡ κίνησις αὐτῶν σχολαιοτέρα μὲν τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως.

tum à prouidentia nactum ſit ad ſalutem, & uniuerſitatis diuturnitatem, id habens, cuncta in ipſo comprehenſa ſidera circumagat neceſſe eſt. Quorum alia à mundo conuerſa ſimpliciſſimum motum habent, & per omne cœlum eadem tenent loca. Alia uerò mouentur quidem, & à mundo circumacta neceſſariò ob illam conuerſionem, ſed alio delecto mouentur motu, quo alio tempore partes cœli alias tenent. Is autem ipſorum motus mundano motu eſt obliquior,

δοκεῖ

δοκεῖ δὲ καὶ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι τῷ οὐρανῷ, ὡς ἀπὸ τῆς δύσεως εἰς τὴν ἀνατολὴν φερόμενα. τὰ μὲν οὖν πρῶτα αὐτῶν, καλεῖται ἀπλανῆ. ταῦτα δὲ πλανώμενα, ἐπειδὴ ἄλλοτε ἐν ἄλλοις μέρεσι τοῦ κόσμου φαντάζεται. τὰ μὲν οὖν ἀπλανῆ ἀπεικάσειεν ἄν τις ἐπιβάταις, ὑπὸ νεὼς φερομένοις, ἐν τόποις οἰκείοις ἐπὶ χώραν μένουσι. τὰ δὲ πλανώμενα, τὴν ἐναντίαν τῇ νηῒ φερομένοις, ὡς ἐπὶ τὴν πρύμναν, ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν πρῶραν τόπων, ταύτης τῆς κινήσεως σχολαιοτέρας γινομένης.

εἰκα-

qui cœli motui uidetur contrarius: quippe quòd ab occaſu in ortum deferantur. Prima itaq; omnium aſtra non errantia, quòd cœlo hæreant, uocitantur. Alia uerò errantia, quandoquidem alias in mundi partibus aliis emicant. Hærentes igitur cœlo ſtellæ cuipiã ἐπιβάταις perſimiles uidebuntur, qui in ſuis poſiti locis, à naui deferũtur, à ſuo non cedentes loco. Errantes autem & uagæ contrario nauis motu ferri, tanquam à prora in puppis locum procedant: quem obliquiorem motum for-

micarum

εἰκασθείη δ' ἂν καὶ μύρμηξιν ὑπὸ κεραμικοῦ τροχοῦ τὴν ἐναντίαν τῷ τροχῷ περιαγωγὴν ἕρπουσι. τὸ μὲν οὖν τῶν ἀπλανῶν πλῆθος ἀπελθόν ἐστι. τὰ δὲ πλανώμενα, ἄδηλον μὲν εἰ καὶ πλείω ἐστίν. ἑπτὰ δὲ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν γνῶσιν ἐλήλυθεν. ὧν ὑψηλότατος μὲν εἶναι δοκεῖ ὁ φαίνων καλούμενος, ὁ τοῦ κρόνου ἀστὴρ, τριακονταετεῖ χρόνῳ τὸν οἰκεῖον κύκλον ἀπαρτίζων κτ̃ τὴν περιαγωγὴν τῶν κινήσεων. ὑπὸ τοῦτόν ἐστιν ὁ τοῦ διὸς, καλεῖται φαέθων, δωδεκαετίᾳ τὸν οἰκεῖον ἀμείβων κύκλον. ὑπὸ τοῦτον πυρόεις, ὁ τοῦ

micarum progreſsibus dixeris eſſe perſimilē, quæ in rota figulari rotæ motu repant contrario. Hærentium itaque cœlo ſtellarum multitudo eſt infinita. Errantes uerò ſint'ne plures, incertum eſt: ſeptem certè in noſtram peruenere cognitionem. quarum altiſsima eſſe nobis uidetur Phænon dicta (quæ Saturni ſtella) trigeſimo anno, unde cœpit, ſuum ambitum, & delectum motum perficiens. Sub hoc Iouis eſt ſtella, uocata Phaëton, quæ duodecim annorū ſpacio ſuum abſoluit ambitum. Sub quo Pyrois, quæ

ὁ τοῦ ἄρεως, ἀτακτοτέραν μὲν τὴν κίνησιν ἔχων. δοκεῖ δὲ ὢν καὶ οὗτος ἐνιαυτοῖς δυσὶ περιερχόμενος τὸν οἰκεῖον κύκλον. ὑπὸ τοῦτον, ὁ ἥλιος εἶναι ὑπονοεῖται, μέσος ὑπάρχων τῶν ἄλλων. οὗτος ἐνιαυτῷ περιερχόμενος τὸν οἰκεῖον κύκλον, κατὰ ταύτην μὲν τὴν κίνησιν τὰς ὥρας ἀπαρτίζει, κατὰ δὲ τὴν σὺν τῷ κόσμῳ, τὰς ἡμέρας ἐπιτελεῖ. ὑπὸ τοῦτον ὁ τῆς ἀφροδίτης ἐστί, καὶ ἐνιαυσιαίαν τὴν περίοδον ἔχων. καλεῖται δέ, ὁπόταν ἐπικαταδύῃ τῷ ἡλίῳ, ἑσπέριος· ὁπόταν δὲ προανίσχῃ αὐτοῦ, ἑωσφόρος. τινὲς δὲ διὸ τοῦτο καὶ φωσφόρον καλεῖν

quæ Martis, incertiorem habens motum. Videtur itaq; etiam is duobus annis & menſibus quinq; ſuum conficere ambitum. Sub quo ſol eſſe intelligitur, qui aliarum medius eſt ſtellarum, qui ſuum circulũ annuo peragit ſpacio. Hoc motu definit anni tempora quatuor, cum mundano autem motu dies conficit. Sub Sole Venus eſt, annuam ipſa quoq; conuerſionẽ habens: nominatur autem cum Solem cõſequitur occidentem, Veſper: cum uerò orientem antecedit, Lucifer. quam ſtellam tam ἑωσφόρον, *quàm* φωσφόρον *nominare*

καλεῖν εἰώθασιν. ὑπὸ δὲ τὴν ἀφροδίτην ἐστὶν, ὁ τοῦ ἑρμοῦ, στίλβων καλούμενος. καὶ τοῦτον, σὺν αὐτῷ περιϊέναι τὸν ἴδιον κύκλον φασίν. ὑπὸ τοῦτον ἐστὶν ἡ σελήνη, προσγειοτάτη πάντων τῶν ἄστρων ὑπάρχουσα. καὶ ἐπὶ τῆς συναφῆς τοῦ ἀέρος πρὸς τὸν αἰθέρα εἶναι λέγεται. ὅθεν καὶ ζοφῶδες αὐτῆς τὸ οἰκεῖον ὁρᾶται σῶμα. τὸ δὲ λαμπρυνόμενον αὐτῆς, ἀπὸ ἡλίου ἔχει τὴν λαμπηδόνα, ἀεὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν τετραμμένου αὐτῆς ἡμισφαιρίου καταλαμπομένου. αὕτη τὸν ἴδιον ἀπαρτίζει κύκλον, ἐν ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις, καὶ ἥμισυ.

συνο-

nominare conſueuerunt. Sub Veneris ſtella eſt Mercurij, quæ & Stilbon, hoc eſt radians dicta. eius quoq; annuum eſſe curſum perhibent. Sub Mercurio Luna eſt, omnium ſtellarum terræ proxima, quæ in æthere ad aëris contactum eſſe memoratur, unde & opacum eius ſpectatur corpus. Quod uerò lumine colluſtretur, à ſole lumen mutuatur, eius hemiſphærio ad ſolem ſemper conuerſo fulgente. Hæc ſuum peragit orbem uiginti & ſeptem diebus, addita parte unius diei dimidia:

ad

συνοδεύει δὲ τῷ ἡλίῳ διὰ λʹ. οὗτοι δὲ πάντες, τὴν ἐναντίαν τῷ οὐρανῷ κινούμενοι, καὶ ἄλλοτε ἐν ἄλλοις ὁρώμενοι, οὔτε ἄτακτον τὴν πορείαν ποιοῦνται, οὔτε δι' ὧν ἐπέτυχε τοῦ κόσμου μερῶν ἴασιν, ἀλλὰ διὰ τοῦ καλουμένου ζωδιακοῦ κινοῦνται.

Περὶ τοῦ ζωδιακοῦ.

Ἔστι δὲ ὁ ζωδιακὸς κύκλος λοξός, διά τε τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινοῦ βεβλημένος, καὶ ἑκατέρου μὲν τῶν τροπικῶν καθ' ἓν ψαύων σημεῖον, τὸν δὲ ἰσημερινὸν εἰς δύο ἴσα τέμνων. τούτου δὲ τοῦ ζωδιακοῦ πλάτος ἀξιόλογον ἔχοντος, τὰ μὲν

ad coitum autem cum ſole triginta diebus uenit. Hæ omnes ſtellæ contrario cœli mouentur motu, aliæq; in alijs perſpectæ, neq; inordinatum iter faciũt, neq; ut fors obtulit, à mundi partibus incedunt, ſed per eũ orbẽ qui ſignifer appellatur, ipſum neutiquam excedẽdo.

De orbe ſignifero.

Eſt nimirum ſignifer circulus obliquus per tropicos & æquinoctialẽ proiectus, qui utrunque tropicũ uno in puncto contingit, ſed æquinoctialem diuiduè ſecat. Huius nempe ſigniferi ſatis amplam habentis latitudinem, partes

τὰ μὲν βόρειά ἐστι, τὰ δὲ νότια, τὰ δὲ τούτων μέσα. διόπερ καὶ τρισὶ γράφεται κύκλοις, ὧν ὁ μὲν μέσος ἡλιακὸς καλεῖται. οἱ δὲ ἑκατέρωθεν, ὁ μὲν βόρειος, ὁ δὲ νότιος. διὰ τούτου δὴ τοῦ ζωδιακοῦ, οἱ μὲν ἄλλοι πλανῆται κατὰ τὴν παρασειρικὴν κίνησιν, ἄλλοτε μὲν τῶν βορείων, ἄλλοτε δὲ τῶν νοτίων πελάζουσι. μόνος δὲ ὁ ἥλιος, διὰ μόνου τοῦ μέσου κινεῖται, οὔτε τῶν βορείων, οὔτε τῶν νοτίων πελάζων. τοῦ μὲν γὰρ κόσμου αὐτοῦ, καὶ τοῖς βορείοις, καὶ τοῖς νοτίοις προσέρχεται μέρεσιν, ἀπὸ τροπῶν ἐπὶ τροπὰς ἰών.

αὐτοῦ

partes aliæ ſunt ſeptentrionales, aliæ auſtrales, aliæ inter has mediæ. Ideo etiam tribus ſcribũtur circulis, quorum medius ſolaris nominatur. alij altrinſecus, quorum unus ſeptentrionalis, alter auſtralis. Per hunc ſigniferum uagæ aliæ ſtellæ motu delecto, modò ad ſeptentrionem, modò ad auſtrum accedunt. Solus ſol per medium duntaxat mouetur, non in ſeptentrionẽ, non in auſtrum uergens, ſed mundi ipſius ſeptentrionales & auſtrales partes petit, à tropicis ad ſolſtitia perueniens.

αὐτοῦ δὲ τοῦ ζωδιακοῦ οὐδετέροις, ἀλλὰ τὸ μεσαίτατον αὐτοῦ τέμνει κύκλον κατὰ τὴν πορείαν. ὅθεν καὶ ἡλιακὸς οὗτος κέκληται. οἱ δὲ λοιποὶ πλάνητες τοῦ κόσμου περιέρχονται τοῖς βορείοις τε καὶ νοτίοις μέρεσιν, καὶ αὐτοῦ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου ἑλικοειδῶς γοῦν αὐτοῦ κινούμενοι. ἐκπιόντες γὰρ ἀπὸ τοῦ βορείου ἐπὶ τὸ νότιον, κἀνθένδε πάλιν ἐπὶ τὸ βόρειον ἀνατρέχονται, οὐκ εὐθεῖαν, οὐδὲ ἁπλῆν, καθάπερ ὁ ἥλιος, ἀλλὰ ἑλικοειδῆ τὴν διʼ αὐτοῦ ποιοῦνται κίνησιν. καὶ ὁπότε μὲν ἀπὸ τοῦ βορείου, ὡς ἐπὶ τὸ διὰ μέσου φέροιντο, λέγονται

in ſignifero autem neutram partem, ſed medioxumum ſuo itinere orbem ſecat, unde etiam ſolaris circulus appellatur. At reliquæ uagæ ſtellæ, & mundi auſtrales, & ſeptentrionales, & ipſius ſigniferi partes petunt in ipſo obliquæ motæ. Permetiendo enim à ſeptentrione in auſtrum, atque porrò inde in ſeptentrionem recurrendo, non rectam lineam neque ſimplicem ſicut ſol, ſed obliquam per ipſum mouentur. Sed quandoque à ſeptentrionali ad medium feruntur, & tum dicuntur

λέγονται ὕψος ταπεινοῦσθαι. ὁπότε δὲ τὸν διὰ μέσου διελθόντες, πρὸς νοτίῳ προχωροῖεν, λέγονται ταπείνωμα ταπεινοῦσθαι. ἀνατρέχοντες δὲ πάλιν ἐπὶ τὸ διὰ μέσου, ταπείνωμα ὑψοῦσθαι λέγονται. ἐπειδὰν δὲ ἀμείψαντες τὸν διὰ μέσου πρὸς βορείῳ προσπελάζωσιν, ὕψος ὑψοῦσθαι. συμβέβηκε γὰρ τὰ μὲν βόρεια τοῦ ζῳδιακοῦ ἐπὶ πολὺ τοῦ ὁρίζοντος ἐξῆρθαι, τὰ δὲ νότια μᾶλλον πρὸς ὁρίζοντι πελάζειν. διὰ τὸ ἐγκεκλίσθαι ἀπὸ τῶν βορείων ἐπὶ τὰ νότια, τὸν κόσμον ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς οἰκουμένῃ. οὕτω δὲ κινουμένων ἐν τῷ ζῳδια-

dicuntur faſtigiatim humiliari. Cum autem per medium incedentes in auſtrum ſecedunt, dicuntur humiliter humiliari. recurrentes porrò ad medium, humiliter in ſublime eleuari. At cum à medio ſeptentrionem uerſus permearint, ſublimiter ſublimes fieri. nam contingit ſeptentrionales ſigniferi partes plurimum ſupra horizontem eleuari, cum auſtrales partes magis horizonti propinquæ fiant. Quod mundus à ſeptentrione in auſtrum inclinetur in noſtro terrarum orbe, cum hoc pacto in ſigni-

ζωδιακῷ τῶν πλανήτων, ὁ ἥλιος τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν πλάτος κινούμενος γοῦν περὶ κόσμου, ἀναγκαίως διακαίει τὸ ὑποκείμενον πλάτος τῆς γῆς, περὶ τῷ προειρημένῳ τῶν τροπικῶν διαστήματι. ἐπεὶ δὲ πάλιν οὔτε ἀπὸ τῶν νοτίων ὡς ἐπὶ τὰ βόρεια ἰὼν, τὸν θερινὸν τροπικὸν ὑπερβαίνει, οὔτε ἀπὸ τούτου ὡς ἐπὶ τὰ νότια, τὸν χειμερινὸν τροπικόν. οὕτω συμβέβηκεν, τὰς ὑπὸ τοῖς ἄρκτοις ζώνας κατεψῦχθαι, ὡς ποῤῥωτάτω τοῦ ἡλίου ἀφεστώσας. τὰς δὲ περὶ μεταξὺ τροπικῶν τε καὶ ἀρκτικῶν ὑποκειμένας πλάτει, εὐκράτους εἶναι. καὶ αὕτη μὲν ἡ αἰτία,

ſignifero planetæ moueantur, ſol inter tropicos mundi emenſus latitudinẽ, exurat ſubiectam terræ latitudinem neceſſe eſt, iam dicto inter tropicos interuallo. Cum porrò neque ab auſtralibus ad ſeptentrionalia iens, æſtiuum excedat tropicum, neq; ab hoc ad auſtralia hybernum tropicum, contingit ſub polis zonas gelu rigere, utpote quæ à ſole longiſſimè abſunt, quæ inter tropicos & arcticos, eæ in latitudine collocatæ temperatæ ſunt. Eademque cauſa eſt,

τοῦ τὰς

τοῦ τὰ μὲν κατεψύχθαι, τὰ δὲ διακεκαῦσθαι, τὰ δὲ εὔκρατα τῆς γῆς εἶναι. τοῦ δὲ συνηλλάχθαι τὰ περὶ τὰς ὥρας, ἐν ταῖς εὐκράτοις καὶ τὰ περὶ τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν, τοιάδε τις αἰτία ἐστίν. τῆς γῆς σφαιρικῷ τῷ σχήματι κεχρημένης, καὶ ἀεὶ παντὸς μέρους τοῦ οὐρανοῦ κάτω ὑπαρχούσης, συμβέβηκε τὰ κλίματα αὐτῆς μὴ ἔχειν τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸν ζωδιακόν. ἄλλα γὰρ ἄλλοις μέρεσι τοῦ οὐρανοῦ ὑπόκειται. ὅθεν διάφορα ταῖς κράσεσίν ἐστιν, ὡς ἐπιδέδεικται. ἐν μὲν οὖν τῇ διακεκαυμένῃ αὐτὸ τὸ μεσαίτατον τῆς γῆς ἐπεχούσῃ, ὅτε οὐδὲ τὰ βόρεια, οὔτε οὐδὲ τὰ νότια

cur illæ gelu rigentes, & hæc torrida, & iſtæ in terra tēperatæ ſunt. Quod porrò temperatis tempora permutentur, quòd augeantur ac minuantur dies, huiuſmodi eſt cauſa. Cum figuræ ſit terra globoſæ, & undiq; ſub cœlo æquè infrà ſit, eius climata cōtingit, non eandem ad ſigniferum aſſequi habitudinem. alia enim ſub alijs cœli partibus ſunt. Vnde & cōplexionibus eſt differentia, ſicut eſt demonſtratum. In torrida igitur ipſius terræ medioxumum ita habet, ut neque ad ſeptentrionem, neque ad auſtrum

ἐγκέκλιται ὁ κόσμος, ἀλλ' ἴσην ταύτην τὴν θέσιν ἔχει, ἑκατέρου τῶν πόλων ὑπὲρ τοῦ ὁρίζοντος θεωρουμένου, καὶ ἀρκτικῶν κύκλων ἐν τούτῳ κλίματι οὐχ ὑπαρχόντων, ἀλλὰ πάντων καὶ καταδυομένων, καὶ πάλιν ἀνισχόντων, μηδενὸς ἁπλῶς ἀειφανοῦς ἐνταῦθα εἶναι δυναμένου. ἀπὸ δὲ τοῦ κλίματος τούτου ὡς ἐπὶ τὰς δυσκράτους ἰόντων ἀλλοιοτέρα φαντάζεται ἡ τοῦ κόσμου θέσις. τοῦ μὲν ἀποκρυπτομένου τῶν πόλων, τοῦ δ' ἐξαιρομένου καὶ ὑψουμένου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος. εἰ μὲν οὖν τις ἐκεῖθεν ὡς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν εὔκρατον ἴοι, ὁ μὲν νότιος αὐτῷ πόλος ἀφανὴς γίνοιτο,

ἐπιπο-

mundus inclinetur, ſed æquiſsimam habet poſitionem ſuper horizonte, inſpecto utroq; polo, nullo orbe arctico in hoc climate exiſtente, ſed cuncta prorſus occidūt ſidera, & rurſus oriuntur, nullumq; ſimpliciter ſemper apparere ibi poteſt. At ab hoc climate intemperatas uerſus abeuntibus, alteratior mundi poſitio imaginatur polorū, altero latitante, altero ſublato, et ab horizōte ſublimi. Si quiſpiam igitur illinc ad noſtrā zonā eat tēperatā, auſtralis ei polus occultatur,

ἐπιπροσθούμενος κατὰ τὴν πορείαν, ὑπὸ τοῦ περὶ τὴν γῆν κυρτώματος. ὁ δὲ Βόρειος, εἰς ὕψος ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξαίροιτο. εἰ δὲ ἐπὶ τὴν ἀντεύκρατον ἀπὸ τῆς διακεκαυμένης ὑποθώμεθά τινα πορευόμενον, τοὐναντίον ἂν γένοιτο. ὑψουμένου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος τοῦ νοτίου πόλου, ἀφανοῦς δὲ τοῦ βορείου γινομένου.

Περὶ τῆς διακεκαυμένης.

Ὑποκείσθω τοίνυν τις ἐκ τῆς διακεκαυμένης εἰς τὴν ἡμετέραν εὔκρατον ἰὼν, οὐκοῦν ἔτι μὲν ὄντι αὐτῷ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν, ἑκάτερος τῶν πόλων ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ὀφθήσεται, καὶ

terræ inter eundem gibbi obice, ſeptentrionalis autem ad faſtigium ab horizonte conſurgit: ſin ad alteram temperatam à torrida iter faciat, erit contrarium, ſublato ab horizonte polo auſtrali, ſicut ſeptentrionali occultato.

De torrida.

Detur itaq; quiſpiam à torrida in noſtram ire temperatam, an non cum adhuc ſub æquinoctiali fuerit, utrunque polum in horizonte ſpectauerit,

καὶ οὔτε ἀφανές τι τῶν ἄστρων αὐτοῖς γενήσεται, οὔτε ἀειφανές. ὅθεν οὐδ' οἱ κύκλοι ἀρκτικοί. ἀρκτικὸν γὰρ εἶναι κύκλον δεῖ καθ' ἡμᾶς, τὸν τὰ ἀειφανῆ τῶν ἄστρων περιλαμβάνοντα. ἀνταρκτικὸν δὲ, τὸν τὰ κεκρυμμένα περιέχοντα. ἐπειδὰν δὲ ἀρχὴν λάβῃ τις ἐκεῖθεν ἐνταῦθα παραγίνεσθαι, ὁ μὲν νότιος αὐτῷ πόλος ἀποκεκρυβήσεται ἀναγκαίως, ὑπὸ τοῦ τῆς γῆς κυρτώματος. ὁ δὲ βόρειος ἐκ τοῦ πρὸς λόγον εἰς ὕψος ἂν διαίροιτο. καὶ οὕτως ἂν αὐτοῖς ἔγκλιμα λαμβάνει ὁ κόσμος ἀπὸ τῶν βορείων, ὡς ἐπὶ τὰ νότια. καὶ τὰ μὲν ἀφανῆ, τὰ δ'

ἀειφανῆ

neque occultabitur ei aſtrum aliquod, neque perpetuò apparebit, & perinde ne quidem ullus arcticus circulus. Circulus nanque arcticus eſt, limes ſemper apparentium nobis aſtrorum. Antarcticus uero, limes ſemper occultorum. Cum cœperis huc illinc proficiſci, polus auſtralis tibi occultetur neceſſe eſt, gibbi terræ obice. Septentrionalis autem ex faſtigij ratione attolletur. Et perinde ita inclinationem capit mundus à ſeptentrione in auſtrum, ut aliæ partes occultentur, aliæ ei

ſemper

ἀειφανῆ γένοιτ' ἂν, αὐτῷ τε περὶ τοὺς πόλους ἄστρων. καὶ οἱ τοῦτα περιέχοντες ἀρκτικοὶ ὑφίστασιν τ' ἂν ἀναγκαίως κατὰ τὴν προκοπὴν τῆς πορείας μετεγκλινόμενοι, καὶ τοῦ κόσμου ἀεὶ μᾶλλον κατὰ τὴν πορείαν ἐγκλινομένην τὴν θέσιν λαμβάνοντος. τὰ μὲν βόρεια τοῦ ζωδιακοῦ, ὑψηλὰ καὶ ἐπιπλεῖστον ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξηρμένα ὀφθήσεται· τὰ δὲ νότια, ταπεινά, καὶ μᾶλλον τῷ ὁρίζοντι πελάζοντα. καὶ αὖ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ἰών, εἰς τὸ ἑλληνικὸν τῆς γῆς ἀφίκηται κλίμα, πρὸς ὃ καὶ τὰ φαινόμενα Ἄρατος πεποίηται, ἐφάψεται

ſemper appareant, & circa polos aſtra. Septentrionales, qui circum hæc habitant, his ſubſternantur neceſſe eſt, ut itineris tulerit inclinatio, mundo ſemper magis ex itinere inclinatam capiente poſitionem. Septentrionalia ſigniferi ſublimia, ut plurimum in horizonte ſublata ſpectabũtur, auſtralia uerò humilia, magiſq; ad horizontẽ accedentia. atq; hoc modo à meridie ad ſeptentrionem iens, ad græcũ terræ perueniet clima, ad quod ſua Aratus compoſuit Phænomena, nẽpe apparentia,

ἐφάπτεται αὐτοῦ τοῦ ὁρίζοντος ἡ τοῦ δράκοντος κεφαλή, καὶ οἱ τῆς ἑλίκης πόδες. καὶ τούτῳ τῷ μεγέθει τοῦ ἀρκτικοῦ, ἴσος γενήσεται ἀναγκαίως καὶ ὁ τὰ κεκρυμμένα περιέχων τῶν ἄστρων. οὕτω δὲ τοῦ κόσμου ἐγκεκλιμένου, ἐξῆς νοῆσαι δεῖ, ὡς ἕκαστος τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων σὺν τῷ κόσμῳ εἰλούμενος, περὶ τὸ οἰκεῖον κέντρον, κύκλον περιγράφει. οὗτοι τοίνυν πάντες μέν εἰσι παράλληλοι. μέγιστος δὲ γε αὐτοῖς [illegible] τοῦ ἰσημερινοῦ· ἐλάχιστοι οἱ περὶ τοὺς πόλους τοῦ κόσμου εἰσίν. ὥστε οἱ μὲν ἀπὸ τούτων ἀεὶ πρὸς τὸν ἰσημερινὸν ἰόντων γραφόμενοι,

μείζους

ubi contingit ipſum horizontem draconis caput, & helices pedes. Huic arctici magnitudini ſit æqualis neceſſe eſt, qui aſtra occulta limes comprehendit. Atque ita inclinato mundo, deinceps noſſe oportet quamlibet hærentium cœlo ſtellarum cum mundo obuolutam, circa ſuum centrum circulum deſcribere, qui omnes ſunt paralleli. Cum'que inter ipſos maximus ſit æquinoctialis, minimi qui circa polos mundi ſunt, & perinde qui ab ijs ad æquinoctialem ſunt deſcripti,

iuxta

μείζους, πρὸς λόγον τῆς ἀπὸ τῶν πόλων διαστάσεως, γίνονται. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ὡς πρὸς τοὺς πόλους, μικρότεροι, πρὸς λόγον τῆς ἀποστάσεως. συμπάντων τοίνυν τούτων, τοῦ τε μεγίστου, καὶ τῶν ἐλαχίστων, καὶ τῶν μεταξὺ, ἐν μὲν τῷ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κλίματι, τὰ μὲν ἡμίσεια τμήματα ὑπὲρ γῆς, τὰ δὲ ἡμίσεια ὑπὸ γῆς ἐστίν. ἐκεῖθεν δ' ἐνταῦθα ἀφικνουμένων, ὥσπερ ὁ πόλος ἐξαίρεται, καὶ ὁ κόσμος ἐγκλίνεται, οὕτω καὶ οἱ κύκλοι οὐκέτι τὴν αὐτὴν σχέσιν διατηροῦσιν, ἀλλὰ τοῦ μὲν ἰσημερινοῦ μεγίστου ὄντος,

καὶ

iuxta proportionem maiores euadunt, quo fuerit à polis maior diſtantia. Qui porrò ab æquinoctiali ad polos habita ratione diſtantiæ, minores. Cum igitur & maximi, & minimorum, & mediorum orbium hæc ita habeant, in climate, quod ſub æquinoctiali, dimidiata climata ſupra terram, & dimidiata ſub terra ſunt. Illinc huc itinere contendenti, ut polus attollitur, & mundus inclinatur, ita ne quidem orbes eandem cuſtodiunt habitudinem. Cæterum cum ſit æquinoctialis maximus,

&

καὶ εἰς δύο ἴσα τέμνων τὸν κόσμον, μένει ἀκριβῶς τὸ ἥμισυ ὑπὲρ γῆς, καὶ τὸ ἥμισυ ὑπὸ γῆς. πᾶς γὰρ κύκλος εἰς δύο ἴσα τέμνων τὸν κόσμον, ἢ ὁρίζων ἐστὶν, ἢ εἰς δύο ἴσα ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος διαιρεῖται. ὡς τὸ μὲν ἥμισυ ἔχειν ὑπὲρ γῆς φαινόμενον ἀεὶ, τὸ δὲ ἥμισυ κεκρυμμένον. ὥστε καὶ ὁ ἰσημερινὸς μέγιστος ὢν, μένει τὴν αὐτὴν σχέσιν διαφυλάττων καὶ ἐν ταῖς εὐκράτοις. οἱ δὲ ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόλους ἰόντες κύκλοι, οὐκέτι. ἀλλ' ὁπόσοι μὲν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν βόρειον ἴασι πόλον,

τούτῳ

& in duas partes mundum æquè diſpeſcat, manet ad unguem dimidium ſupra terram. Omnis ſiquidem orbis diuiduè dirimens mundum, aut horizon nempe finiens eſt, aut æquè ab horizonte diuiditur, ut ſupra terram dimidium ſemper appareat, & dimidium occultetur. Quare cum ſit maximus æquinoctialis, eandem ſeruat habitudinem etiam inter temperatas. At ab ipſo ad polos euntibus, orbes neutiquam tales, ſed ipſorum quotcunque, quo magis ad polum ieris ſeptentrionalem,

eò

τούτου τὰ μείζονα τμήματα ὑπὲρ γῆς γίνεται ἀναγκαίως, τούτων ὑψηλοτέρων ὄντων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εὐκράτῳ, τὰ δὲ ἐλάττονα ὑπὸ γῆς. ὁπόσοι δὲ ὡς πρὸς τὸν νότον, ἔμπαλιν τὰ μὲν μείζονα ὑπὸ γῆς ἔχουσι τῶν τμημάτων, τὰ δὲ ἐλάττονα ὑπὲρ γῆς. ὅπου γε καὶ ὅλον τὸν ἀνταρκτικὸν κεκρυμμένον ὁμοίως, καὶ τῶν Βορείων τὸν ἀρκτικὸν ἐχόντων ἀειφανῆ, καὶ κατὰ μὲν τὴν ἡμετέραν εὔκρατον ἀντεστραμμένως. τὰ γὰρ ἡμῖν ταπεινὰ, ἐκείνοις ὑψηλὰ γίνεται. καὶ ἔμπαλιν.

eo maiora ſupra terram ſegmenta fiant neceſſe eſt. horum ſublimiorum in noſtra temperata minora ſub terra ſunt ſegmẽta. Quotcunque uerò ad auſtrum, è contrario, maiora ſub terra ſegmenta habent, ut minora ſupra terram, ubi ſimiliter totus arcticus occultatur, ut ſeptentrionem habitantibus apparet perpetuus, & perinde in noſtro temperato climate ita habet. Contrà uerò, in eregione poſito nobis temperato climate. Nam quæ humilia nobis, illis ſunt ſublimia: & contrà,

ὡς ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια τοῦ κόσμου ἐκείνοις ἐγκεκλιμένου. ἀπὸ μὲν τῶν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν ἐκεῖ πορευομένων, ὁ μὲν βόρειος πόλος ἀφανὴς γίνεται, ὁ δὲ νότιος ἐξαίρεται. καὶ οὕτως τὰ ἐκείνοις ὑψηλὰ, ἡμῖν ταπεινὰ γίνεται. καὶ ἔμπαλιν. ὥστε καὶ ὁ ἀρκτικὸς αὐτοῖς κεκρύπται κύκλος, ὁ δὲ ἐναντίος ἴσον ἐξῆρται. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὁ ἥλιος ἀπὸ τροπῶν ἐπὶ τροπὰς, τὴν διὰ τοῦ ζῳδιακοῦ πορείαν ποιούμενος, φανερὸν ὡς ἐφάπτεται τῶν κύκλων πάντων, οἳ μεταξὺ τῶν τροπικῶν εἰσίν. ὁπόταν μὲν οὖν ἀπὸ τῶν βορείων ἐπὶ τὰ νότια ἰὼν, τοῦ χειμε-

ut ab auſtralibus ad mundi ſeptentrionalia proceſſeris, illis inclinati. Nam ab æquinoctiali eò iter facientibus, ſeptentrionalis polus occultatur, auſtralis autem attollitur. Et perinde quæ ſunt illis ſublimia, nobis humilia: & contrà. Itaque etiam arcticus ipſis orbis occultatur, ut contrarius attollitur. Cum hæc ita habeant, ſol à ſolſtitijs ad ſolſtitia per ſigniferum contendens, manifeſtò omnes continget circulos, qui ſunt inter tropicos. Cum ergo à ſeptentrione in auſtrum iens, hyber-

χειμερινοῦ τροπικοῦ ἐφάψηται, βραχυτάτην ἡμῖν τὴν ἡμέραν ποιεῖ. ὁ γὰρ κύκλος οὗτος, πάντων ὧν ψαύει ὁ ἥλιος, ὑπὸ γῆς μὲν μέγιστον ἔχει τμῆμα, ἐλάχιστον δὲ ὑπὲρ γῆς. καὶ οὕτως, τὴν μὲν ἡμέραν ἐλαχίστην, μεγίστην δὲ τὴν νύκτα ποιεῖ ἀναγκαίως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συγκράτῳ. ὁπόταν δὲ ἐφαψάμενος τοῦ χειμερινοῦ, πάλιν ὑποστρέφῃ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τὰ ὑψηλότερα τοῦ κόσμου ἀνατρέχων, ἀεὶ κύκλοις ἐντυγχάνει, μείζονα τοῦ χειμερινοῦ τμήματα ὑπὲρ γῆς ἔχουσιν. καὶ οὕτως ἐκ τοῦ πρὸς λόγον, αὐξομένην παρέχεται τὴν ἡμέραν, μέχρι

hybernum tropicum contigerit, breuiſsimum nobis conficit diem. Is nanque orbis omnium quos ſol attingit, ſub terra maximum ſegmentum habet, ut minimum ſupra terram, & perinde nobis noctem tum maximam, & diem breuiſsimum faciat neceſſe eſt. Cum uerò hybernum contigerit, ad nos ſe conuertit, ad mundi ſublimiora recurrens, orbibus ſemper contingit maius hyberno ſegmento habere ſuper terram. Atque ita habita ſegmentorum ratione dies capit incrementum, ad

μέχρι μὲν τῆς πρὸς τὸν ἰσημερινὸν πορείας, ἔτι μικροτέραν τῆς νυκτὸς διαμένουσαν. ἐπὰν δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐφάψηται, ἐφ' οὗ ἴσον τὸ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς μέρος, ἰσημερίαν ἐποίησε. καὶ λοιπὸν, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν θερινὸν ἀνατρέχων, ἐπεὶ κύκλοις ἐντυγχάνει, μείζονα τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχουσι τμήματα, μείζονας ἀναγκαίως καὶ τὰς ἡμέρας παρέχεται τῶν νυκτῶν. διὰ τοιαύτης αὐξήσεως προϊούσης, μέχρις ἂν παραλάβῃ τὸν θερινὸν κύκλον (ὃς μέγιστον ὑπὲρ γῆς καθ' ἡμᾶς ἔχει τμῆμα πάντων, ὧν ἐφάπτεται κύκλων ὁ ἥλιος) καὶ διὰ

ad æquinoctium uſque, nocte facta breuiore. Cum uerò æquinoctialem contigerit, ſub quo æquale ſub terra, ei quod ſupra terram ſegmentum, æquinoctium facit. & hinc reliquum quod ſupereſt ad æſtiuum recurrens, quotquot orbes aſſequetur, maiora ſupra terram ſegmenta habentes, longiores noctibus dies faciat neceſſe eſt. hoc procedente augmento, quo ad æſtiuum orbem contigerit, qui maximum ſupra terram apud nos ſegmentum habet, omnium quos ſol attingit, & ob

ται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ θερινῇ τροπῇ ἡμέραν μεγίστην παρέχεται. ἐντεῦθεν δὲ ὡς ἐπὶ τὰ νότια καλῶν, ἐλάττονα τῶ θερινοῦ ὑπὲρ γῆς τμήματα, ἐκ τοῦ πρὸς λόγον ἔχουσιν ἐντυγχάνων, μειουμένην παρέχεται τὴν ἡμέραν, μείζονα μὲν τὰ τῆς νυκτὸς, μέχρι πελάσει τῷ ἰσημερινῷ διαμένουσαν. ἐπὰν δὲ τούτου ἐφαψάμενος, φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν ποιήσῃ, εὐθέως διελθὼν αὐτὸν, ἐφάπτεται κύκλων, οἳ ἐλάττονα τὰ ὑπὲρ γῆς τμήματα ἔχουσι. καὶ οὕτως ἀπὸ φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, μείζους αἱ νύκτες τῶν ἡμερῶν γίνονται. καὶ μένει μὲν ἡ ἡμέρα

ob hoc in æſtiuo ſolſtitio diem efficit longiſſimam. Hinc porrò ad auſtralia curſu contendens, minora ſolſtitiali æſtiuo ſupra terram ſegmenta facit, ex habita ratione diminuti diei, noctis maiora ſpacia facit, ad æquinoctialem uſque, ad quem cum applicuerit, æquinoctium facit autumnale. Confeſtim ipſum tranſeũdo orbes attingit, qui minora ſupra terram habent climata, atque ita ab æquinoctio autumnali longiores fiunt diebus noctes, manet'que diei

μειουμένη, μέχρι πελάσει τῷ χειμερινῷ. ἡ δὲ νὺξ παρὰ ἡμέρας μένει μείζων, μέχρις ὅτου ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ τροπὴν αὐξανομένην, ἀπὸ δὲ ἀπὸ τούτου ὑποστροφῆς, ἐρχόμενος τὴν ἡμέραν πελάσῃ τῷ ἰσημερινῷ, καὶ ἰσημερίαν ἐαρινὴν ποιήσῃ. οὕτω δὲ τῶν περὶ τοὺς προειρημένους κύκλους ἐχόντων, ἐπεὶ οἱ ἡμῖν αὐτῶν τῶν κύκλων ταπεινοὶ τοῖς ἔχουσιν τὸ ἀντεύκρατον, ὑψηλοὶ δ᾽ ἠερμένοι γίνονται, καὶ ἔμπαλιν. οὕτω καὶ ὁ ἡμέτερος θερινὸς κύκλος, ἐκείνοις χειμερινὸς γίνεται, ἐλάχιστον ἔχων ὑπὲρ γῆς τμῆμα. ὁ δὲ ἐκείνων θερινὸς,

comminutio, quoad hybernum attigerit ſolſtitium. Nox uerò ſupra diem capit incrementum, quæ ab hac conuerſione comminuitur. quoad æquinoctialem attigerit, uernumq; fecerit æquinoctium. Cum hæc iuxta memoratos orbes ita habeant, qui humiles nobis orbes, habentibus e regione temperatum clima, ſublimes, & ſublati euadunt contrà. Ita qui nobis æſtiuus eſt orbis, illis hybernus.

Et

θέρινος, ἡμῖν χειμερινὸς γίνεται. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία, τοῦ ἀντεστράφθαι τὰ περὶ τὰς ὥρας καὶ αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν ἐν τῇ διακεκαυμένῃ, οὐδενὸς τοιούτου γινομένου, ἀλλὰ διὰ παντὸς ἰσημερίας οὔσης, ἐπεὶ πάντων τῶν παραλλήλων ἴσα μέρη καὶ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς ἐστί. διὰ δὲ τοῦ προαιρετικὴν κίνησιν ποιούμενος ὁ ἥλιος, καὶ ἄλλοτε ἄλλα μέρη αὐτοῦ καταλαμβάνων, καὶ οὕτω τὰς ὥρας ἐπιτελῶν, τροπὴν μὲν ἐαρινὴν ποιεῖ, ὅταν ἔγγυστα τῆς οἰκήσεως ἡμῶν γινόμενος, Βορειό-

Et ea eſt cauſa cur ex altera parte ſibi correſpondeant tẽpora anni, & augmenta, & diminutiones dierũ in regionibus temperatis, in totumq; uniuerſalis augmẽti & diminutionis dierũ noctiumq; cum in torrida horũ nihil ſit, ſed omnino æquinoctiũ. Quandoquidẽ parallelorum æquæ partes ſupra terram, & ſub terra ſunt. Per ſigniferũ enim delectum ſol efficiẽs motum, et alio tẽpore alias pmeãs partes, anni tẽpora cõplendo æſtiuũ qdẽ ſolſtitiũ facit, cũ proxime ad nos peruenerit, maxi-

βορειότατον γράψῃ κύκλον, καὶ μεγίστην ἡμέραν ποιήσῃ, ἐλαχίστην δὲ νύκτα. τροπὴν δὲ χειμερινὴν ποιεῖ, ὅταν πορρωτάτω τῆς οἰκήσεως ἡμῶν γινόμενος, καὶ ταπεινότατος, ὡς πρὸς τὸν ὁρίζοντα νοτιώτατον γράψῃ κύκλον. μεγίστην μὲν τὴν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νύκτα ποιῶν, ἡμέραν δὲ ἐλαχίστην. ἰσημερίαν δ᾽ ἐαρινὴν ποιεῖ, ὁπόταν ἀπὸ χειμερινῶν τροπῶν ἐπὶ τὰ βόρεια καὶ τὸν θερινὸν τροπικὸν ἰὼν, καὶ μέσος ἀμφοῖν κατὰ τὴν πορείαν γινόμενος, εἰς δύο ἴσα διαιροῦντι τὸν κόσμον, γράψῃ κύκλον, καὶ

maximè ſeptentrionalem deſcribendo circulum, & longiſsimum diem faciendo, ut breuiſsimam noctē. Solſtitium uerò hybernum facit, cum longiſsimè à noſtro climate abierit, fueritq; humillimus ferè ad horizontē, maximè auſtralē orbem deſcribendo, longiſsimā anni noctem faciēdo, ut breuiſsimū diem. Aequinoctium autem uernum facit, cum ab hybernis conuerſionibus ad ſeptentrionē & æſtiuum tropicum iens, medius inter utrunque iter faciendo, in duo æqualia mundum diſpeſcēs, circulum deſcripſerit, diem

καὶ οὕτως ἴσην ἡμέραν τῇ νυκτὶ ποιήσῃ. φθινοπωρινὴν δὲ ἰσημερίαν ποιεῖ, ὁπόταν ἀπὸ θερινοῦ τροπικοῦ ἐπὶ τὰ νότια, καὶ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν ὑποστρέφων, καὶ μεσαίτατος ὁμοίως ἀμφοῖν γενόμενος, τὸν αὐτὸν ἰσημερινὸν γράψῃ κύκλον. αὐξανομένας δὲ παρέχεται τὰς ἡμέρας, ἀπὸ χειμερινοῦ τροπικοῦ ἐπὶ τὰ βόρεια τοῦ κόσμου ὑποστρέφων. μειουμένας δὲ, ἐκ τῶν ἐναντίων ἀπὸ θερινοῦ τροπικοῦ ἐπὶ τὰ νότια κατιὼν, καὶ τὸν χειμερινὸν τροπικόν.

Περὶ

diem nocti æqualem faciendo. Autumnale autem æquinoctium facit, cum ab æſtiuo tropico in auſtrum, & ad hybernum tropicum ſe conuerterit, medioxumus itidem inter extimos limites eundem æquinoctialem circulum deſcripſerit. Auctos autem exhibet dies, ab hyberno tropico ad ſeptẽtrionales mundi partes ſcandens: minutas è contrario, ab æſtiuo tropico in auſtrũ tendens, atque hybernum tropicum.

Περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερῶν.

Αἱ δὲ αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν οὐ τὸ ἴσον ἑκάστης ἡμέρας προστιθέασι, καὶ ὑφαιροῦσι, ἀλλ' ὁπότε ἀρχὴν τοῦ αὐξάνεσθαι ἡ ἡμέρα λαμβάνοι, κατὰ μὲν πρῶτον μῆνα δωδέκατον αὔξεται τῆς ὅλης ὑπεροχῆς, ᾗ ὑπερέχει ἡ μεγίστη τὴν ἐλαχίστην ἡμέραν. κατὰ δὲ δεύτερον, ἕκτον. τῷ δὲ τρίτῳ, τέταρτον. κατὰ δὲ τέταρτον, ὁμοίως τέταρτον. κατὰ δὲ πέμπτον, ἕκτον. κατὰ δὲ ἕκτον, δωδέκατον. ὥστε, εἰ ὥρας ἓξ ὑπερέχει ἡ μεγίστη τὴν ἐλαχίστην ἡμέραν, κατὰ μὲν πρῶτον μῆνα, ἡμιώριον

προσ-

De augmento dierum.

Augmenta dierum et noctium neutiquam ſingulis diebus æquè addunt & ſubtrahunt, ſed cum principiũ incrementi dies acceperit, primo quidem menſe totius exceſſus duodecima augetur parte, qua maximus minimum diem ſuperat: ſecundo autem ſexta, ut tertio quarta, & quarto ſimiliter quarta, & quinto ſexta, & ſexto duodecima. Proinde ſi ſex horis maximus excedit diem minimum, primo quidem menſe dimidia hora

προστεθήσεται τῇ ἡμέρᾳ. τῷ δὲ δευτέρῳ, ὥρα. τῷ δὲ τρίτῳ ὥρα καὶ ἥμισυ. ὡς πρὸς τὸ τριμήνῳ, τριῶν ὡρῶν γίνεσθαι τὴν προσθήκην. καὶ τῷ τετάρτῳ, ὁμοίως ὥρα καὶ ἥμισυ προστεθήσεται. τῷ πέμπτῳ, ὥρα. τῷ ἐσχάτῳ, ἡμιώριον. καὶ οὕτως ἀναπληρωθήσονται αἱ ὧραι, καθ' ἃς ὑπερέχει ἡ μεγίστη τὴν ἐλαχίστην ἡμέραν. ἡ δὲ αἰτία τοῦ μὴ ἴσας γίνεσθαι τὰς προσθήκας, τοιάδε. ὁ ζωδιακὸς κύκλος, δι' οὗ τὴν πορείαν ποιεῖται ὁ ἥλιος, λοξὸς ὢν, καὶ τέμνων τὸν ἰσημερινὸν κατὰ δύο σημεῖα, τῶν δὲ τροπικῶν ἑκατέρου καθ' ἓν σημεῖον ψαύων, τὸν μὲν ἰσημερινόν,

diei additur, ſecundo autem hora, tertio hora & dimidium, ut trimeſtri trium horarum fiat additio. Et quarto ſimiliter hora & dimidium adijcietur, quinto hora, ultimo hemihorium. Atq; ita ſex horæ complẽtur, quibus excedit maximus diem minimũ. Cauſa uerò inæqualitatis incrementi hæc eſt. Signifer orbis, per quem iter facit ſol, cum ſit obliquus, & æquinoctialem in duobus ſecet punctis, utrunq; tropicorũ uno in puncto attingat, æquinoctialem quidem,

καὶ τοὺς πλησίον αὐτοῦ παραλλήλους, ὀρθοτέρως τέμνει, καὶ ὀλίγου δεῖν πρὸς ὀρθὰς γωνίας. τοῖς δὲ τροπικοῖς, πλαγιώτερος, καὶ ἔτι πλέον ἐγκεκλιμένος παράκειται. καὶ οὕτως ὀξείας ποιῶν τὰς γωνίας, αἴτιος γίνεται τοῦ σχολαιότερον αὐτοῖς καὶ προσιέναι καὶ ἀφίστασθαι. διὰ γὰρ τοῦ ζωδιακοῦ πολλὴν τὴν πορείαν ποιούμενος, σχολαιότερον ἀφίσταται τῶν τροπικῶν. κατὰ δὲ τὸν ἰσημερινὸν ὀρθοτέρου αὐτοῦ ὄντος, ἀθρουστέρας καὶ τὰς προσόδους τὰς πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ χωρήσεις ποιεῖται, δαιμονίως τῆς προνοίας, τοιαύτην τὴν σχέσιν τοῦ ζωδιακοῦ πρὸς τοὺς

& proximos parallelos rectior ſecat, & parum deeſt ad rectos angulos, ſed in tropicis obliquior, & magis inclinatus progreditur. Et perinde acutos faciendo angulos, cauſa fit, cur obliquior ipſis procedendo & inſiſtendo. Per ſigniferum nanque longum iter faciendo, obliquior abſcedit à tropicis: in æquinoctiali uerò cum ſit erectior, feſtinantiores etiam acceſſus ad ipſum, & ab ipſo receſſus facit, diuina prouidentia talem ſigniferi affectionem ad

τροπικοὺς ἐργασαμένης, ὑπὲρ τοῦ λεληθέναι, ἀλλὰ μὴ ἀθρόας γίνεσθαι τὰς τῶν ὡρῶν μεταβολάς. οὐδὲ οἱ μεταξύ τε τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινοῦ χρόνοι ἴσοι εἰσίν. ἀπὸ γὰρ ἐαρινῆς ἰσημερίας, μέχρι θερινῶν τροπῶν, ἡμέραι εἰσὶν ϛ δ ∠. ἀπὸ δὲ θερινῆς τροπῆς, μέχρι φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, ἡμέραι ϛ β ∠. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς ἰσημερίας, ἄχρι χειμερινῆς τροπῆς, ἡμέραι π η. ἀπὸ δὲ χειμερινῆς τροπῆς ἐπὶ ἐαρινὴν ἰσημερίαν, ϛ δ θ. ἐπιζητεῖται οὖν, πῶς ἴσων ὄντων τῶν τοῦ ζωδιακοῦ τεταρτημορίων,

οὐκ ἐν

tropicos efficiente, ſenſim faciendo, non aceruatim horarum mutationes, neq; quæ tempora inter tropicos & æquinoctia æqualia ſunt. À uerno enim æquinoctio ad æſtiuos uſq; tropicos dies ſunt nonaginta unus & dimidius, ab æſtiua conuerſione ad autumnale uſq; æquinoctium dies nonaginta tres & dimidius, ab hoc æquinoctio ad ſolſtitium uſque hybernũ dies octoginta octo, ab hyberno ſolſtitio ad æquinoctium uernum nonaginta quatuor. Sciſcitabitur quiſpiam cum ſint æquales ſigniferi partes quartæ,

cur

οὐκ ἐν ἴσῳ χρόνῳ αὐτὰ ὁ ἥλιος διέξεισι. ῥητέον οὖν, εἰ διὰ αὐτοῦ τοῦ ζῳδιακοῦ τὴν πορείαν ὁ ἥλιος ἐποιεῖτο, ἐν ἴσῳ χρόνῳ πάντα τὰ μέρη αὐτοῦ διῄει. νυνὶ δὲ ὑπόκειται ὁ ἡλιακὸς κύκλος τῷ μέσῳ τοῦ ζῳδιακοῦ, πολὺ προσγειότερος ὢν αὐτοῦ. ἀλλὰ ἂν ὑποκείμενος ὁ ἡλιακὸς τῷ ζῳδιακῷ, τὸ αὐτὸ εἶχε κέντρον, καὶ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κύκλου τοῦ οἰκείου διῄει. αἱ γὰρ ἀπὸ τῶν τροπικῶν τε καὶ ἰσημερινῶν γινόμεναι διάμετροι, εἰς ἴσα ἔτεμνον ἂν τέσσαρα, καὶ τὸν ἡλιακὸν κύκλον. νυνὶ δὲ οὐ τὸ αὐτὸ τὸ κέντρον ἔχειν αὐτοὺς συμβέβηκεν, ἀλλ' ἔκκεντρος

cur ſol ipſas tempore permeat inæquali. Cui occurrendum, quòd ſi per ipſum ſigniferum ſol iter faceret tempore æquali, cũctas eius partes permearet: ſed orbis ſolaris medii parte ſigniferi multo terræ uicinior eſt. Cæterum & ſi ſubiectus ſolaris ſignifero idẽ cum ipſo haberet centrum, & ueluti in tẽpore æquali quatuor partes ſui orbis ſol permearet. Nam à tropicis & æquinoctiali ductæ diametri in partes æquales, dirimerent etiam ſolarem orbem. Nunc non idem centrum ipſos habere contingit, ſed eccentrus

κεντρός ἐστιν ὁ ἡλιακὸς κύκλος. καὶ διὰ τοῦτο οὐ τέμνει εἰς τέσσαρα ἴσα ὑπὸ τῶν εἰρημένων διαμέτρων, ἀλλὰ εἰσὶν ἄνισοι αὐτοῦ αἱ περιφέρειαι. μόνοι γὰρ οἱ τοῖς αὐτοῖς κέντροις κεχρημένοι κύκλοι εἰς ἴσα ἔχουσι τεμνομένας τὰς περιφερείας ὑπὸ τῶν διαμέτρων. οἱ δὲ ἔκκεντροι, οὐκέτι. ἔκκεντρος οὖν ὢν ὁ ἡλιακὸς κύκλος, ἂν εἰς δώδεκα διαιρεθῇ παραπλησίως τῷ ζωδιακῷ, ἴσοις τμήμασιν οὖσι τοῦ ζωδιακοῦ, ἄνισα τμήματα ὑποκείσεται τοῦ ἡλιακοῦ. καὶ μέγιστον μὲν ἔσται αὐτοῦ τμῆμα, τὸ ὑποκείμενον τοῖς διδύμοις. ἐλάχιστον δέ,

centrus eſt ſolaris orbis, & ob hoc nõ ſecatur in quatuor partes æquales ab iam dictis diametris, uerùm ſunt inæquales ipſius circumferentiæ. Nanq; ſoli qui eiſdem centris inſtituti orbes, in partes æquales ſectas habẽt ex diametris circũferentias: at qui ſunt eccẽtri, nequaq̃. Cum ergo ſolaris circulus ſit eccentrus, ſolari circulo in duodecim diuiſo partes, æquè ac ſignifero, cũ ſint ſigniferi ſectiones æquales, inæqualia ſegmẽta ſolaris circuli ponũtur: et ipſius maximũ quidẽ erit ſegmentũ, geminis ſubiectum : minimum autem,

δὲ, τὸ κατὰ τοξότην. ὅθεν τοῦτο μὲν, ἐλαχίστῳ διέρχεται χρόνῳ. τὸ δὲ διδύμους, ἐν μηκίστῳ. ἐν ταῦθα μὲν ὑψηλότατος ὤν, ἐν δὲ τῷ τοξότῃ προσγειότατος, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀναλόγως. ὅθεν καὶ τὸν κύκλον αὐτοῦ ἔκκεντρον εἶναι συμβέβηκεν, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ ὕψος ἀεὶ κινουμένου, ἀλλὰ ὑψουμένου κατὰ τὴν πορείαν. καὶ ἔμπαλιν, ἐπὶ τὰ προσγειότατα φερομένου. οὐ δὲ τὰ νυχθήμερα δὲ πάντα, λόγῳ ἀκριβῆ, ἴσα ἐστὶν ἀλλήλοις, ὡς ὑπονοεῖται, ἀλλὰ μόνον πρὸς αἴσθησιν. ἡ μὲν γὰρ αὐτοῦ τοῦ κόσμου περιφο-

autem, ſagittario. Quam obrem id etiam ſegmentum minimo tempore permeat, geminis uerò longiſsimo. Ibi enim eſt altiſsimus, at in ſagittario terræ proximus, & in alijs porrò iuxta proportionem. Inde eius orbem eccentrum eſſe contingit, quia non in eodem ſemper mouetur faſtigio, ſed tam ſublimis itinere, quàm rurſus terræ proximus. Et ne quidem dies cum noctibus, quos naturales quidam uocant, ad libellam inter ſe inuicem ſunt æquales, ut intelligitur, ſed ſolo ſenſu æquales eſſe cenſentur. Nam mundi conuer-

περιφορὰ, μείων μὲν παντὸς νυχθημέρου ἀναγκαίως, παντὶ γὰρ δρόμῳ τοῦ κόσμου θᾶττον τοῦ νυχθημερινοῦ διαστήματος τὸν ἑαυτοῦ κύκλον διεξάγοντος, ὃν τὴν ἐναντίαν τῷ κόσμῳ ἰὼν ὁ ἥλιος πρόεισιν. ἐκπεριελθόντος γὰρ τοῦ κόσμου οὐδὲ τὸ αὐτὸ σημεῖον, οὔπω οὐδὲ τῇ ἀνατολῇ ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ᾽ ὁπόταν ἡ περιφορὰ τοῦ κύκλου συνεχθῇ, ἣν διήνυσε μετὰ τῆς προαιρετικῆς κινήσεως ὁ ἥλιος παρὰ νυχθημερινῷ, τότε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ φαίνεται. εἰ μὲν τὰ δωδεκατημόρια τοῦ ζῳδιακοῦ, ἴσα ὄντα, ἐν ἴσῳ καὶ ἀνέτελλε χρόνῳ, συνέβαι-

conuerſio minor eſt neceſſario, quàm omnis cum nocte dies in quouis procurſu, mundo citius diurno cum nocte interuallo, ſuum ambitum peragente, quem ſol contra mundi motum facit. Circumeunte enim idem punctum mundo, necdum ſol in oriente ſpectatur, ſed cum ambitus orbis circumactus fuerit, quem perficiebat die, cum nocte, ſol motu delecto, tum ipſe quoque in oriente apparet. Quod ſi cuncta dodecatemoria, nempe ſigna ſigniferi ſint æqualia, tempore etiam æquali oriri contigiſſet, diesq;

συνέβαινεν ἂν καὶ τὰ νυχθήμερα πάντα ἴσα εἶναι. νυνὶ δὲ τὰ μὲν θερινὰ ζώδια, ὀρθὰ μὲν ἀναφέρεται, λοξὰ δὲ καταδύεται. καὶ ὀρθίοις ἀναφερομένοις αὐτοῖς, μακρότερος ὁ τῆς ἀναβολῆς αὐτῶν γίνεται χρόνος. καὶ τὰ μέρη οὖν αὐτῶν, ἃ περ νυχθημέρῳ διέρχεται ὁ ἥλιος, ἀναλόγως βραδίονα τὴν ἀνατολὴν ποιεῖται. τὸ δ' ἔμπαλιν τούτων, ἐπὶ τῶν χειμερινῶν γίνεται ζωδίων. καὶ οὕτως αἱ μὲν τοῦ αἰθέρος περιστροφαὶ, ἴσαι εἰσίν. τὰ δὲ νυχθήμερα, οὐκ ἔτι. πρός γε τὸν ἀληθέστατον λογον, χολαιότερον, καθάπερ ἔφαμεν, τοῦ ἡλίου

πορείον.

dies'que cum noctibus eſſent æquales. Nunc uerò tropica ſigna recta quidē aſcendunt, ſed obliqua occidunt: rectiſ'que ſcandentibus ipſis, longius tempus ipſorum ortus fiat neceſſe eſt. Cum partes igitur ipſorum ſol die cum nocte permeat, iuxta proportionem ortum tardiorem facit. Horum euenit contrarium in ſignis hybernis, & perinde ætheris conuerſiones ſunt æquales, dies autem cum noctibus nequaquam, ſi ad libellam examen quæras, obliquius, (ut diximus) ſole

ad

προσιόντος τοῖς τροπικοῖς, καὶ ἀποχωροῦντος, καὶ διὰ τοῦτο τὸν πλείονα περὶ αὐτοὺς ἐγχρονίζοντος. καὶ οὐκ ὄντων οἰκητῶν τῶν ὑπ' αὐτοῖς, οὐδὲ τῶν ἔτι ἐνδοτέρω. ἡ γὰρ συήνη ὑπὸ τῷ θερινῷ κεῖται κύκλῳ, ἡ δὲ αἰθιοπία ἐνδοτέρω ἔτι ταύτης. ἀφ' ὧν ὁ ποσειδώνιος τὸ ἐνδόσιμον λαβών, ὅτι πᾶν τὸ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κλίμα εὔκρατον εἶναι ὑπέλαβε. καὶ πέντε ζώνας εἶναι τῆς γῆς τῶν ἐνδοξοτάτων φυσικῶν ἀποφηναμένων, αὐτὸς τὴν ὑπ' ἐκείνων διακεκαυμένην λεγομένην, οἰκουμένην καὶ εὔκρατον εἶναι ἀπεφήνατο.

ad tropicos accedente & abeunte, & ob hoc diutius circa ipſos commorante. Cumque ſub ipſis (inquiunt) non ſit habitatio, ne quidem aliquanto intra ipſos. Syene tamen ſub æſtiuo iacet circulo, Aethiopia uero Syene adhuc interior: à quibus Poſidonius opinatus eſt totum ſub æquinoctiali clima eſſe temperatum. necnon quinque zonæ terræ eſſe à nobilibus pronunciatæ ſunt Phyſicis. Poſidonius quem terrarum orbem torridum æſtum nominarunt, temperatum eſſe promulgauit.

ὅπου γάρ φησι, πλέον τοῦ ἡλίου περὶ τοὺς τροπικοὺς διατρίβοντος, οὐκ εἰσὶν ἀοίκητα τὰ ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐντὸς, πῶς οὐκ ἂν πολὺ πλέον τὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν εὔκρατα εἴη, ταχέως τοῦ κύκλου τούτου καὶ προσιόντος τοῦ ἡλίου, καὶ πάλιν ἴσου τάχει ἀφισταμένου αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐγχρονίζοντος περὶ τὸ κλίμα; καὶ μὴν διὰ παντός, φησιν, ἴσης τῆς νυκτὸς τῇ ἡμέρᾳ οὔσης ἐνταῦθα, καὶ διὰ τοῦτο σύμμετρον ἐχούσης πρὸς ἀνάψυξιν τὸ διάστημα, καὶ τοῦ ἀέρος τούτου ἐν τῷ μεσαιτάτῳ καὶ βαθυτάτου τοῦ σκιᾶς ὄντος, καὶ ὄμβροι γενήσονται, καὶ πνεύματα γενήσονται,

Nam ubi, inquit, circa tropicos ſol diutius uerſatur, neutiq̃ ea ſunt inhabitata loca, nec eis interiora, cur nō multo magis ſub æquinoctiali fuerint temperata, cum celerius hunc orbem ſol tranſeat, & rurſus æquè celeriter adeat, nec in eo climate diutius cōmoretur? Enimuerò cum in totum, inquit, ſit nox diei æqualis ſub æquinoctiali, & perinde refrigerādi ſpacium ſatis amplum habeat, ſitq; eius aër in medioxumo, & umbræ terræ faſtigioſiſsimo, etiam imbres cadent, & ſufflabunt uenti,

δύνασθαι ἀναψύχειν τὸν ἀέρα. ἐπεὶ καὶ περὶ τὴν αἰθιοπίαν ὄμβρους συνεχεῖς καταφέρεσθαι ἱστοροῦσι, περὶ τὸ θέρος, καὶ μάλιστα τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ. ἀφ' ὧν καὶ ὁ νεῖλος πληθύνειν ὑπονοεῖται τοῦ θέρους. ὁ μὲν οὖν ποσειδώνιος οὕτω φέρεται. καὶ δεήσει, ἂν οὕτως ἔχῃ τὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν, δὶς τοῦ ἔτους γίνεσθαι τὰς ὥρας παρ' αὐτοῖς. ἐπειδὴ καὶ ὁ ἥλιος δὶς αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν γίνεται, δύο γε ἰσημερίας ποιῶν. οἱ δὲ ἀντιλέγοντες τῇ δόξῃ ταύτῃ τοῦ ποσειδωνίου, φασὶν, ὅτι ἕνεκα μὲν τοῦ ὧδε πλέον πρὸς τοῖς τροπικοῖς διατρίβειν τὸν ἥλιον,

ut poßint aëra refrigerare. Quia in Aethiopia imbres enarrantur per æſtatem iuges pluere, præcipuè in ipſius articulo: unde etiam Nilus per æſtatem inundare intelligitur. Poſidonius igitur ita cenſuit. Oportuit ſanè ita ſub æquinoctiali habere, quòd bis anni ſint apud eos tempora, quandoquidem etiam ſol bis illis fit à uertice, bina faciendo æquinoctia.

Qui autem Poſidonij aduerſantur ſententiæ, aiunt, quia diutius ad tropicos uerſatur ſol,

ἔδει ὑγιῆ τὴν περὶ τούτου δόξαν εἶναι τὴν Ποσειδωνίου. ἀλλὰ ἀπὸ μὲν τῶν τροπικῶν πάλιν ὁ ἥλιος ἀφίσταται. καὶ οὕτως ὁ ὑπ' αὐτοῖς ἀὴρ πλέον ἀναψύχεται, καὶ δύναται τὰ κλίματα οἰκεῖσθαι. τοῦ δὲ ἰσημερινοῦ μέσου τῶν τροπικῶν ὄντος, καὶ πρὸς ὀλίγον ἀφίσταται καὶ ταχεῖαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ ὑποστροφὴν ποιεῖται, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς καταδέχεται τὰ ἀπὸ τῶν κατεψυγμένων ζωνῶν ἐτησίας πνεύματα, καὶ παραμυθοῦντα τὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου φλογμὸν, καὶ ἀναψύχοντα τὸν ἀέρα. μέχρι δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ, ταῦτα οὐχ οἷά τε διϊκνεῖσθαι.

εἰ δὲ

oportet in hac Poſidonij eſſe ſententia. Cæterum à tropicis rurſus plus ſol diſtat, & perinde etiam qui ſub ipſis aër magis refrigeratur, poſſuntq; climata habitari. Sed cum ſit inter tropicos medius æquinoctialis, & parum admodum abſit, et celeriuſculè ad ipſum redeat, cumq; ſub tropicis loca excipiantur à refrigerantium zonarum flatibus eteſijs, fama etiam eſt, ſolis ardorem refrigerato aëre demulceri. At æquinoctialem uſque hi non poſſunt peruenire:

quòd

εἰ δὲ διίξεται, τότε ἴσην εἶναι τὴν νύκτα τῇ ἡμέρᾳ. οὐδὲν ἄρα καθ' αὑτὸ δύναιτο πρὸς ἀνάψυξιν τοῦ ἐκεῖ ἀέρος. ἀφάτῳ τε τῇ δυνάμει τοῦ ἡλίου κεχρημένου, καὶ ὀρθὴν καὶ ἔντονον ἐπὶ τοῦτο τὸ κλίμα διὰ παντὸς ἐκπέμποντος τὴν ἀκτῖνα, ἐπεί γε μὴ ἀξιόλογον ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀπόκλισιν ποιεῖται. ὑπονοεῖται δὲ ὑπὸ τῶν φυσικῶν, τὸ πλεῖστον τῆς μεγάλης θαλάσσης κατὰ τοῦτο τὸ κλίμα ὑποβεβλῆσθαι, εἰς τροφὴν τοῖς ἄστροις μεσαίτατον ὑπάρχον. ὥστε οὐχ ὀρθῶς ἔοικεν ἐνταῦθα φέρεσθαι ὁ ποσειδώνιος.

quòd ſi tranſierint, æſtuoſa & flammoſa itineris ſpacia ſub ſole fient. Aequalis diei nox per ſe nihil poteſt ad aërem illic refrigerandum, cum ſit uis ſolis ineffabilis, rectum'que & ualidum in id clima omnifariam radium iaculetur, quia ab ipſo non magnopere declinat. Intelligitur autem à Phyſicis magni maris plurimum in hoc clima ſubſterni, quod medioxumum eſt ad aſtrorum alimentum, & perinde hic neutiquam rectè uidetur ſenſiſſe Poſidonius.

Περὶ τῶν τῆς γῆς οἰκήσεων.

Ὅλης δὲ τῆς γῆς καθ' ὑπόθεσιν οἰκουμένης, τῶν οἰκήσεων αἱ μὲν περίσκιοι, αἱ δὲ ἑτερόσκιοι, αἱ δὲ ἀμφίσκιοι γίνονται. περίσκιοι μὲν, αἱ ὑπὸ τοῖς πόλοις, ἐν αἷς καὶ εἰς ἡμέραν καὶ νύκτα ὁ ἐνιαυτὸς διαιρεθήσεται, ὁρίζοντος μὲν γινομένου περὶ αὐτοῖς τοῦ ἰσημερινοῦ, ζωδίων δὲ ἓξ διὰ παντὸς τῶν αὐτῶν ὑπὲρ γῆς ὄντων, καὶ ἓξ ὑπὸ γῆν. κύκλον οὖν περιγράφουσαι περὶ αὐτοῖς αἱ σκιαὶ, περισκίους αὐτοὺς ποιοῦσιν, παραπλησίως τοῖς κύκλοις ἐν τοῖς ἀεὶ τοῖς πόλοις κλίμασι στρεφομένου τοῦ κόσμου. ἑτερόσκιοι δέ εἰσιν

De totius terræ habitatione.

Tota, ut receptũ eſt, habitatur terra. Habitationum aliæ ſunt periſcij, aliæ heteroſcij, aliæ amphiſcij euadunt. Periſcij quidem ſub polis, quibus in diem & noctem annus diuiditur, cum ſit incolarum horizon æquinoctialis, ſex ſignis in totum ſupra terram exiſtentibus, & ſex ſub terra. Circumquaque igitur ipſos circumſcribentes umbræ, periſcios faciunt, proximè ad polos mundo in regionib. ſub polis obuoluto. Heteroſcij aũt

εἰσὶν αἱ εὔκρατοι. ἐπεὶ ὅταν περὶ μεσημβρίαν γένηται ὁ ἥλιος, τῶν μὲν τὴν βορείαν ἐχόντων ζώνην, πρὸς βορρᾶν ἀποκλίνουσιν αἱ σκιαί. τῶν δὲ τὴν ἀντεύκρατον ἡμῖν, πρὸς νότον. ἀμφίσκιοι δὲ, οἱ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν γενήσονται. πρὸς νότον μὲν γὰρ ἀπιόντος, καὶ ἕως πρὸς τὸν χειμερινὸν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου τοῦ ἡλίου, πρὸς βορρᾶν ἀποκλίνουσιν αὐτῶν αἱ σκιαί. πρὸς δὲ τὸν θερινὸν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πορευομένου, πρὸς νότον αὖ τρέποιντο. καὶ τοιαύτη μὲν ἐστὶν ἡ περὶ τὰς ζώνας τῆς γῆς διαφορά. ἔτι δὲ δεῖ κἀκεῖνο ἐγνωκέναι ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ ταὐτὸ αὔξεται

ſunt temperatæ. Quia cum circa meridiem ſol fuerit, zonam habentium ſeptentrionalem, ad aquilonem declinant umbræ. è regione nobis oppoſitam temperatam ad auſtrum ijdem, ſed ἀμφίσκιοι *qui ſunt ſub æquinoctiali. Ad auſtrum enim abeunte ſole, atq; hybernum tropicum, ab æquinoctiali ad aquilonem uergunt ipſorum umbræ: ad æſtiuũ autem ab æquinoctiali eunte ad hunc conuertentur. Atq; hæc eſt de zonis terræ differentia. Illud uiciſsim hic nos præterire non oportet, quòd per idem augetur*

αὔξεται μὲν καὶ μειοῦται ἡ ἡμέρα, πᾶσι τοῖς ἔχουσι τὴν ἡμετέραν εὔκρατον, οὐ μὴν ἡ ἴση γε προσθήκη καὶ ὑφαίρεσις παρὰ πᾶσιν ἐστίν. ἀλλὰ πολλή ἐστιν ἡ ἐν τούτοις παραλλαγή, τοῖς μὲν ἐλαχίστης γενομένης προσθήκης καὶ ὑφαιρέσεως, τοῖς δὲ μεγίστης, τοῖς δὲ μέσης. τούτου δὲ αἴτιον μὲν, τὸ μὴ ἐπίσης παρὰ πᾶσιν ἐγκεκλίσθαι τὸν κόσμον, μηδὲ τὸν βόρειον τῶν πόλων τὰς ἴσας μοίρας ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξῆρθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσι πρὸς ὀλίγον, τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον ἤδη πλέον, τοῖς δὲ μέσον τούτων μέσως. πρὸς μεσημβρίαν μὲν γὰρ ἀπ' ἄρκτου

augetur & minuitur dies, cunctis noſtram temperatam habitantibus, nec tamen æqualis additio & ſubtractio apud omnes eſt. Cæterum multa eſt in his mutatio. alijs quidem minimum fit incrementum & ſubtractio, alijs uerò maximum, alijs medium. In cauſa eſt, quòd non æquè apud omnes mundus inclinetur, quòd ſeptẽtrionalis polus inæqualibus partibus ab horizonte attollatur, ſed ad meridiem habitantibus parum, & ad ſeptentrionem plus, in horum medio mediocriter. Ad meridiem namq; à ſeptentrione

κτου πορευομένοις, ταπεινότερος ὁ πόλος γίνεται ἀναγκαίως, καὶ μεῖον τὸ ἔγκλιμα τοῦ κόσμου. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἄρκτον ἰοῦσιν, τοὐναντίον. ἐν μὲν γὰρ τῇ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν γῇ, ἑκάτερος τῶν πόλων ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος θεωρεῖται. καὶ πάντων τῶν παραλλήλων ἴσα ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν τμήματά ἐστιν, ὡς εἴρηται. καὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς ὁρίζοντος ὁ ἄξων διάμετρος γίνεται. καὶ οὔτε ἀειφανὲς, οὔτε ἀφανές τι τῶν ἄστρων αὐτοῖς ἐστίν. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἡμᾶς ἰοῦσιν ἐν σφαιρικῷ σχήματι τῆς γῆς, ὅ, τε πόλος ἐξαίρεται ὁ παρ' ἡμῖν, καὶ οἱ ὁρίζοντες μεταπίπτουσι,

καὶ

trione iter facientibus, humilior eſt neceſſario polus, minorque mundi inclinatio. Illinc porrò ad ſeptentrionem euntibus, è contrario. Nam in terra quæ ſub æquinoctiali uterque polus in horizonte ſpectatur, ac, ut dictum eſt, cuncta parallelorum ſupra terram & ſub terra ſunt æqualia ſegmenta, apud quos finientis axis eſt dimetiens, ſiue diameter: neq; aſtrũ aliquod ſemper apparet, neq; occultatur. Illinc ad nos euntib. in globoſa terræ figura, qui ſupra nos polus eleuatur, & horizõtes ſuccidũt,

axisq;

καὶ ὁ ἄξων οὐδενὸς ἔτι διάμετρος αὐτῶν γίνεται, διὰ τὴν γινομένην ἔγκλισιν τοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου ἐξαιρομένου, κατὰ τὸ τοῦ πόλου ὕψωμα. καὶ κύκλοι ἀρκτικοὶ ἄλλοι παρ' ἄλλοις γίνονται, κατὰ τὰς τῶν ὁριζόντων μεταπτώσεις. δεῖ γὰρ τοὺς ἀρκτικοὺς, τὰ παρ' ἑκάστοις ἀφανῆ τῶν ἄστρων περιέχοντας, γράφεσθαι πόλῳ καὶ διαστήματι τῷ παρ' ἑκάστοις ὁρίζοντι. τοῖς μὲν οὖν πλησίον τῆς διακεκαυμένης, καὶ πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν, ἐλάχιστοι γίνονται οἱ ἀρκτικοί, διὰ τὸ καὶ τὴν ἔγκλισιν τοῦ κόσμου βραχεῖαν εἶναι, καὶ τὸν πόλον πρὸς ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξηρμένον

axisq; nullius amplius ipſorum dimetiens efficitur ob mundi factam inclinationem ſublati à plano, & poli ſublimitatem, orbesq; arctici alij apud alios emergunt, iuxta finientium interlapſus. Oportet ſiquidem arcticos, quæ apud ſingulos ſemper appareant aſtra, ad polum cõprehenſa deſcribere, ex interuallo apud ſingulos horizontes. Prope igitur torridam, & ad meridiem habitantibus minimi euadunt arctici, quòd mundi ſit inclinatio breuis; & polus parum à finiente eleuatus

φαίνεσθαι.

φαίνεσθαι. τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον καὶ πλησίον τῆς κατεψυγμένης, ἀνάγκη καὶ τοὺς ἀρκτικοὺς μεγίστους εἶναι, καὶ τὸν πόλον ἀξιόλογον ἔχειν, τὸ ὑπὲρ τοῦ ὁρίζοντος ὕψωμα, καὶ τὸν κόσμον ἀκολούθως ἐπὶ πλεῖστον ἐγκεκλίσθαι. ὅσοι δὲ τὸ μεσαίτατον ἔχουσιν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας (ὧν καὶ οἱ ἕλληνές εἰσι, καὶ πάντες οἱ τὸν αὐτὸν ἔχοντες παράλληλον) τούτοις πάντα μέσως ἔχει τὰ προειρημένα. ὥστε καὶ τῶν παραλλήλων κύκλων, οἱ ὑπὸ τῶν παρ' ἑκάστοις ὁριζόντων τεμνόμενοι, ἐν μὲν τῇ διακεκαυμένῃ εἰς ἴσα, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις κλίμασιν εἰς ἄνισα τέμνονται.

σύμμε-

appareat. Ad ſeptentrionem uerò, & prope gelidam zonam maximos eſſe arcticos neceſſe eſt, polumq; ſatis amplam à finiente habere ſublimitatem, & perinde mundum plurimum inclinari. Qui uerò medioxumi ſunt inter ſeptentrionem & meridiem, inter quos ſunt Græci, & quicũq; eundem incolunt parallelum, eis quæ dicta ſunt mediocriter habent. Itaq; etiam parallelorum orbium, qui ſub ſingulis finientibus ſecti, in torrida in partes æquales, in alijs climatis in partes ſecãtur inæquales,

modera-

σύμμετρα δ' ἕξει παρὰ τοῖς, τά τε ὑπὸ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆν, μείζω καὶ ἐλάσσω τμήματα. καὶ οὕτω καὶ κατὰ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τῆς ἀναλογούσης ἕξονται συμμετρίας. οἱ δὲ πλησίον τῆς διακεκαυμένης οἰκοῦντες, οὐκ ἀξιολόγους ἔχουσι τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν, διὰ τὸ πρὸς ὀλίγον παρ' αὐτοῖς τὸν κόσμον ἐγκεκλιμένον, ὀλίγην ποιεῖν παραλλαγὴν τῆς τε ἐκ τῶν παραλλήλων τομῆς, καθ' ἣν εἰς ἄνισα ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνονται. οἷς δὲ τὸ κατεψυγμένον τὸ κλίμα παρακείμενον ἔχουσι, πάνυ πολλή ὅσην ἡ κατὰ τὰς αὐ-

moderatæ habitu, apud hos quæ ſub terra, & ſupra terram maiora et minora ſegmenta, & perinde etiam iuxta dierum augmenta & diminutiones, proportionali habebunt moderamine. Qui uerò iuxta torridam habitãt, non admodum magna habent augmẽta & diminutiões dierum, quòd apud ipſos mundus parum inclinetur, exiguam faciendo mutationem ſectionis, quæ circa parallelos qua in partes inæquales à finientibus ſecantur. Qui in gelida zona poſitum clima habent, ibi multa admodum eſt per augmen-

τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν παραλλαγή, τοῦ τε κόσμου ἐπὶ πλεῖστον παρ' αὐτοῖς ἐγκεκλιμένου, καὶ τοῦ πόλου ἀξιόλογον ἔχοντος ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὕψος, καὶ διὰ τοῦτο μέγιστον τὸν παρ' αὐτοῖς ἀρκτικὸν ποιοῦντος, ὡς μὴ πολὺ τοῦ θερινοῦ ἀφεστάναι αὐτὸν κύκλου. οἷς ἀκολούθως οἱ παρ' αὐτοῖς ὁρίζοντες, ἀμετροτάτην τὴν εἰς ἄνισα τῶν παραλλήλων ποιοῦνται τομήν. ὅθεν καὶ τὰ περὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν, μεγίστης παρ' αὐτοῖς ἔχεται παραλλαγῆς. λέγεται γοῦν ἐν Βρετανίᾳ, περὶ καρκίνου τοῦ ἡλίου γινομένου, καὶ τὴν μεγίστην ἡμέραν

augmenta dierum & noctium mutatio, mundo plurimum apud ipſos inclinato, poloq; ſatis amplum à finiente habente faſtigium, & ob hoc maximum apud ipſos faciente arcticum, ut parum admodum ab æſtiuo abſit circulo. Vbi conſequitur, ut apud ipſos finientes immenſiſſimã in partes inæquales parallelorum facient ſectionem. Vnde & per dierum augmenta & diminutiones, maxima apud ipſos habetur mutatio. Traditur itaque in Britannia, cum ſol circa cancrum eſt, longiſſimum'que facit diem,

μέγα μὲν ποιοῦντος, ὡς ὀκτὼ καὶ δέκα ὡρῶν ἰσημερινῶν γίνεται ἡ ἡμέρα, ἓξ δὲ ἡ νύξ. ὅθεν καὶ φῶς ἐστὶ παρ' αὐτοῖς νυκτὸς τὸν χρόνον ὅλον, αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα τοῦ ἡλίου παρατρέχοντος, καὶ ἀποπέμποντος τὰς αὐγὰς ὑπὲρ γῆν. ὅπερ ἀμέλει καὶ παρ' ἡμῖν γίνεται, ὅταν πελάζει τῷ ὁρίζοντι, πολὺ τοῦ φωτὸς τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ προλαμβάνοντος. ὅθεν καὶ ἐν Βρεττανίᾳ νυκτὸς ἐστὶ φῶς, ὡς καὶ ἀναγινώσκειν δύνασθαι. καὶ γὰρ τοῦτό φασιν ἀναγκαιότατον ἐστὶ περὶ τὸν ὁρίζοντα, τότε τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου ποιουμένου, καὶ οὐ διὰ τοῦ βαθυτάτου τῆς γῆς ἰόντος,

διὰ

nit diem, ut decem & octo horarum ſit dies æquinoctialium, nox autem ſex. Vnde etiam noctu tum lumen emicat, ſole ipſo ſecundum finientem procurrente, & ſupra terram lucem dimittente. Quod ferè fit apud nos, cum finienti propius acceſſerit ſol, ortu multum luminis admittente. Vnde & in Britannia noctu lumen dicitur, ut ſcriptis proditum eſt. Nam id fieri maximè neceſſarium eſt, cum apud finientem tum ſol iter faciat, nec per profundum terræ decurrat, quod

ſit

διὰ τὸ ἐλάχιστον εἶναι παρ' αὐτοῖς τμῆμα ὑπὸ γῆν τοῦ θερινοῦ κύκλου, περὶ τὴν θούλην καλουμένην νῆσον, ἐν ᾗ γεγονέναι φασὶ πυθέα τὸν μασσαλιώτην φιλόσοφον, ὅλον ὁ θερινὸς ὑπὲρ γῆς ἐστι λόγος, αὐτὸς καὶ ἀρκτικὸς ἐστί. παρ' αὐτοῖς, ὁπόταν ἐν καρκίνῳ ὁ ἥλιος ᾖ, μηνιαία γίνεται ἡ ἡμέρα. εἴγε καὶ τὰ μέρη πάντα τοῦ καρκίνου, ἀειφανῆ ἐστι παρ' αὐτοῖς. εἰ δὲ μή, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ἀειφανέσιν αὐτοῦ ὁ ἥλιός ἐστι. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς νήσου προϊοῦσιν ὡς ἐπὶ τὰ ἀρκτικὰ ἐκ τοῦ πρὸς λόγον, καὶ ἕτερα μέρη τοῦ καρκίνου γίνοιτ' ἂν ἀειφανῆ τοῦ ζωδία.

ſit ipſius circuli æſtiui minimum ſub terra ſegmentum, circa inſulam Thulem nomine appellatam, in qua fuiſſe Pythea Maſſilienſem philoſophum ferunt, totum æſtiuum eſſe ſupra terram, & factum ipſis arcticum. Apud hos cum fuerit ſol in cancro, dies eſt menſtruus, quòd partes cancri omnes ipſis perpetuò appareant, ſicut omnibus in quibus ſol ſemper apparet. Ab hac inſula in ſeptentrionem procedentibus, habita ratione etiam aliæ partes in cancro ſigniferi perpetuò apparent.

ζωδιακοῦ. καὶ οὕτως, ἐφ' ὅσον τὰ περὶ ἑκάστοις φαινόμενα ὑπὲρ γῆς, αὐτοῦ διέρχεται ὁ ἥλιος, ἡμέρα γενήσεται. καὶ ἔστι κλίματα τὰ τῆς γῆς ἀναγκαίως, ἐν οἷς καὶ διμηνιαία καὶ τριμηνιαία γίνεται ἡμέρα, καὶ τεσσάρων καὶ πέντε μηνῶν. ὑπὸ δὲ τὸν πόλον αὐτὸν, ἓξ ζωδίων ὑπὲρ γῆς ὄντων, ἐφ' ὅσον ταῦτα διέρχεται ὁ ἥλιος, ἀειφανῆ ὄντα, ἡμέρα γενήσεται, τοῦ αὐτοῦ κύκλου καὶ ὁρίζοντος καὶ ἀρκτικοῦ γινομένου αὐτοῖς καὶ ἰσημερινοῦ. τοῖς μὲν γὰρ ἐν Θούλῃ συμπίπτει ὁ θερινὸς τροπικὸς τῷ ἀρκτικῷ. τοῖς δὲ ἔτι ἐνδοτέρω, ὑπερβαίνει ὁ ἀρκτικὸς τοῦ θερινοῦ εἰς τὰ πρὸς τὸν ἰσημερινὸν μέρη ἐκ τοῦ

rent. Atque ita quatenus apud ſingulos apparentes ſupra terram ſol permeat, dies erit. Suntq; climata neceſſariò terræ in quibus bimeſtris ſit dies, & trimeſtris, & quadrimeſtris, & quinquemeſtris. Sub ipſo polo ſeximeſtris eſt ſupra terram, quatenus hæc ſol permeat, quæ ſemper apparent, dies eiuſdem orbis erit, finiente arctico ipſis facto & æquinoctiali. Nam in Thule concidit æſtiuus tropicus arctico adhuc interiore. arcticus excedit æſtiuum in partes ad æquinoctialē hic

πρὸς

πρὸς λόγον τούτου γινομένου. τοῖς δ' ἐπ' αὐτῷ τῷ πόλῳ, ὁ ἰσημερινὸς τὰς τρεῖς λαμβάνει σχέσεις, ἀρκτικὸς γινόμενος ὅτι περιλαμβάνει τὰ ἀειφανῆ τῶν ἄστρων, μηδενὸς ἁπλῶς παρὰ ταῦτα ἢ δυομένου ἢ ἀνίσχοντος. ὁρίζων δὲ γίνεται, ὁ διχωρίζει τὸ ὑπὲρ τῆς γῆς τοῦ κόσμου ἡμισφαίριον ἀπὸ τοῦ ὑπὸ γῆν. ἰσημερινὸς δὲ, ὅτι ἐστὶν αὐτὸς ὁ διαιρῶν αὐτοῖς εἰς ἴσα τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐπίσης ἰσημερινός ἐστιν, οὐκ ἔτι δὲ οὔτε ὁρίζων, οὔτε ἀρκτικός. καὶ τὰ περὶ τῶν κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας αὐξήσεών τε καὶ μειώσεων, τοιαῦτά ἐστιν

παρὰ

iuxta rationem facto. Eis qui ſub polo, æquinoctialis tres capit affectiones, factus arcticus, quod comprehendat aſtra ſemper apparentia, nullo prorſus præter hæc aut occidente, aut oriente. Dicitur finiens, quod diſpeſcat mūdi ſupra terrā hemiſphæriū, ab eo quod ſub terra. Aequinoctialis porrò, quòd diſpeſcat ipſis in partes æquales diem & noctē, qui cunctis aliijs peræquè æquinoctialis eſt, necdū finiens aut arcticus, ac iuxta differētias dierum & noctiū. De augmentis & diminutionibus hæc dicta ſunt

apud

ἔσθ' ὑγιὴς ἡ περὶ τούτου δόξα ἡ τοῦ ποσειδωνίου. ἀλλὰ ἀεὶ μὲν τῶν τροπικῶν πάλιν ὁ ἥλιος ἀφίσταται. καὶ οὕτω ὁ ὑπ' αὐτοῖς ἀὴρ πλέον ἀναψύχεται, καὶ δύναται τὰ κλίματα οἰκεῖσθαι. τοῦ δὲ ἰσημερινοῦ μέσου τῶν τροπικῶν ὄντος, καὶ πρὸς ὀλίγον ἀφίσταται καὶ ταχεῖαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ ὑποστροφὴν ποιεῖται, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς καταδέχεται τὰ ἀπὸ τῶν κατεψυγμένων ζωνῶν ἐτήσια πνεύματα, καὶ παραμυθοῦνται τὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου φλογμόν, καὶ ἀναψύχοντα τὸν ἀέρα. μέχρι δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ, ταῦτα οὐχ οἷά τε διικνεῖσθαι.

εἰ δὲ

oportet in hac Poſidonij eſſe ſententia. Cæterum à tropicis rurſus plus ſol diſtat, & perinde etiam qui ſub ipſis aër magis refrigeratur, poſſuntq; climata habitari. Sed cum ſit inter tropicos medius æquinoctialis, & parum admodum abſit, et celeriuſculè ad ipſum redeat, cumq; ſub tropicis loca excipiantur à refrigerantium zonarum flatibus eteſijs, fama etiam eſt, ſolis ardorem refrigerato aëre demulceri. At æquinoctialem uſque hi non poſſunt peruenire:

quòd

εἰ δὲ διέξεισι, τότε ἴσην εἶναι τὴν νύκτα τῇ ἡμέρᾳ· οὐδὲν ἄρα καθ' αὑτὸ δύναιτο πρὸς ἀνάψυξιν τοῦ ἐκεῖ ἀέρος. ἀφάτῳ τε τῇ δυνάμει τοῦ ἡλίου κεχρημένου, καὶ ὀρθὴν καὶ ἔντονον ὡσεὶ εἰς τὸ κλίμα διὰ παντὸς ἐκπέμποντος τὴν ἀκτῖνα, ἐπεί γε μὴ ἀξιόλογον ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀπόκλισιν ποιεῖται. ὑπονοεῖται δὲ ὑπὸ τῶν φυσικῶν, τὸ πλεῖστον τῆς μεγάλης θαλάσσης ὑπὸ τοῦτο τὸ κλίμα ὑποβεβλῆσθαι, εἰς τροφὴν τοῖς ἄστροις μεσαίτατον ὑπάρχον. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ἔοικεν ἐν τούτῳ φέρεσθαι ὁ ποσειδώνιος.

quòd ſi tranſierint, æſtuoſa & flammoſa itineris ſpacia ſub ſole fient. Aequalis diei nox per ſe nihil poteſt ad aërem illic refrigerandum, cum ſit uis ſolis ineffabilis, rectúmque & ualidum in id clima omnifariam radium iaculetur, quia ab ipſo non magnopere declinat. Intelligitur autem à Phyſicis magni maris plurimum in hoc clima te ſubſterni, quod medioxumum eſt ad aſtrorum alimentum, & perinde hic neutiquam rectè uidetur ſenſiſſe Poſidonius.

Περὶ τῶν τῆς γῆς οἰκήσεων.

Ὅλης δὲ τῆς γῆς καθ' ὑπόθεσιν οἰκουμένης, τῶν οἰκήσεων αἱ μὲν περίσκιοι, αἱ δὲ ἑτερόσκιοι, αἱ δὲ ἀμφίσκιοι γενήσονται. περίσκιοι μὲν, αἱ ὑπὸ τοῖς πόλοις, ἐν αἷς καὶ εἰς ἡμέραν καὶ νύκτα ὁ ἐνιαυτὸς διαιρεθήσεται, ὁρίζοντος μὲν γινομένου παρ' αὐτοῖς τοῦ ἰσημερινοῦ, ζωδίων δὲ ἓξ διὰ παντὸς τῶν αὐτῶν ὑπὲρ γῆς ὄντων, καὶ ἓξ ὑπὸ γῆν. κύκλον οὖν περιγράφουσαι παρ' αὐτοῖς αἱ σκιαὶ, περισκίους αὐτοὺς ποιοῦσιν, παραπλησίως τοῖς κύκλοις ἐν τοῖς ἀπὸ τοῖς πόλοις κλίμασι στρεφομένου τοῦ κόσμου. ἑτερόσκιοι δέ εἰσιν

De totius terræ habitatione.

Tota, ut receptũ eſt, habitatur terra. Habitationum aliæ ſunt periſcij, aliæ heteroſcij, aliæ amphiſcij euadunt. Periſcij quidem ſub polis, quibus in diem & noctem annus diuiditur, cum ſit incolarum horizon æquinoctialis, ſex ſignis in totum ſupra terram exiſtentibus, & ſex ſub terra. Circumquaque igitur ipſos circumſcribentes umbræ, periſcios faciunt, proximè ad polos mundo in regionib. ſub polis obuoluto. Heteroſcij aũt

εἰσὶν αἱ εὔκρατοι. ἐπεὶ ὅταν περὶ μεσημβρίαν γένηται ὁ ἥλιος, τῶν μὲν τὴν βορείαν ἐχόντων ζώνην, πρὸς βορρᾶν ἀποκλίνουσιν αἱ σκιαί. τῶν δὲ τὴν ἀντεύκρατον ἡμῖν, πρὸς νότον. ἀμφίσκιοι δέ, οἱ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν γενήσονται. πρὸς νότον μὲν γὰρ ἀπιόντος, καὶ ἕως πρὸς τὸν χειμερινὸν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου τοῦ ἡλίου, πρὸς βορρᾶν ἀποκλίνουσιν αὐτῶν αἱ σκιαί. πρὸς δὲ τὸν θερινὸν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πορευομένου, πρὸς νότον αὖ τρέπονται. καὶ τοιαύτη μὲν ἐστὶν ἡ περὶ τὰς ζώνας τῆς γῆς διαφορά. ἔτι δὲ δεῖ κἀκεῖνο ἐγνωκέναι ἀγνοοῦντα, ὅτι κατὰ ταυτὸ αὔξεται

ſunt temperatæ. Quia cum circa meridiem ſol fuerit, zonam habentium ſeptentrionalem, ad aquilonem declinant umbræ. è regione nobis oppoſitam temperatam ad auſtrum iidem, ſed ἀμφίσκιοι qui ſunt ſub æquinoctiali. Ad auſtrum enim abeunte ſole, atq; hybernum tropicum, ab æquinoctiali ad aquilonem uergunt ipſorum umbræ: ad æſtiuũ autem ab æquinoctiali eunte ad hunc conuertentur. Atq; hæc eſt de zonis terræ differentia. Illud uiciſſim hic nos præterire non oportet, quòd per idem augetur

αὔξεται μὲν καὶ μειοῦται ἡ ἡμέρα, πᾶσι τοῖς ἔχουσι τὴν ἡμετέραν εὔκρατον, οὐ μὴν ἡ ἴση γε προσθήκη καὶ ὑφαίρεσις, παρὰ πᾶσιν ἐστίν. ἀλλὰ πολλή ἐστιν ἡ ἐν τούτοις παραλλαγή, τοῖς μὲν ἐλαχίστης γενομένης προσθήκης καὶ ὑφαιρέσεως, τοῖς δὲ μεγίστης, τοῖς δὲ μέσης. τούτου δὲ αἴτιον μὲν, τὸ μὴ ἐπίσης παρὰ πᾶσιν ἐγκεκλίσθαι τὸν κόσμον, μηδὲ τὸν βόρειον τῶν πόλων πρὸς ἴσας μοίρας ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξῆρθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσι πρὸς ὀλίγον, τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον ὑπὲρ πλέον, τοῖς δὲ μέσον τούτων μέσως. πρὸς μὲν μεσημβρίαν μὲν γὰρ ἀπ' ἄρ-

κτου

augetur & minuitur dies, cunctis noſtram temperatam habitantibus, nec tamen æqualis additio & ſubtractio apud omnes eſt. Cæterum multa eſt in his mutatio. alijs quidem minimum fit incrementum & ſubtractio, alijs uerò maximum, alijs medium. In cauſa eſt, quòd non æquè apud omnes mundus inclinetur, quòd ſeptẽtrionalis polus inæqualibus partibus ab horizonte attollatur, ſed ad meridiem habitantibus parum, & ad ſeptentrionem plus, in horum medio mediocriter. Ad meridiem nanq; à ſepten-

trione

κατὰ πορευομένοις, ταπεινότερος ὁ πόλος γίνεται ἀναγκαίως, καὶ μεῖον τὸ ἔγκλιμα τοῦ κόσμου. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἄρκτον ἰοῦσιν, τοὐναντίον. ἐν μὲν γὰρ τῇ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν γῇ, ἑκάτερος τῶν πόλων ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος θεωρεῖται. καὶ πάντων τῶν παραλλήλων ἴσα ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν τμήματά ἐστιν, ὡς εἴρηται. καὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς ὁρίζοντος ὁ ἄξων διάμετρος γίνεται. καὶ οὔτε ἀειφανές, οὔτε ἀφανές τι τῶν ἄστρων αὐτοῖς ἐστιν. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἡμᾶς ἰοῦσιν ἐν σφαιρικῷ σχήματι τῆς γῆς, ὅ, τε πόλος ἐξαίρεται ὁ παρ' ἡμῖν, καὶ οἱ ὁρίζοντες μεταπίπτουσι,

καὶ

trione iter facientibus, humilior eſt neceſſario polus, minorque mundi inclinatio. Illinc porrò ad ſeptentrionem euntibus, è contrario. Nam in terra quæ ſub æquinoctiali uterque polus in horizonte ſpectatur, ac, ut dictum eſt, cuncta parallelorum ſupra terram & ſub terra ſunt æqualia ſegmenta, apud quos finientis axis eſt dimetiens, ſiue diameter: neq; aſtrũ aliquod ſemper apparet, neq; occultatur. Illinc ad nos euntib. in globoſa terræ figura, qui ſupra nos polus eleuatur, & horizõtes ſuccidũt.

axisq;

καὶ ὁ ἄξων οὐδενὸς ἔτι διάμετρος αὐτῶν γίνεται, διὰ τὴν γινομένην ἔγκλισιν τοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου ἐξαιρομένου, καὶ τὸ τοῦ πόλου ὕψωμα. καὶ κύκλοι ἀρκτικοὶ ἄλλοι παρ' ἄλλοις γίνονται, κατὰ τὰς τῶν ὁριζόντων μεταπτώσεις. δεῖ γὰρ τοὺς ἀρκτικούς, τὰ παρ' ἑκάστοις ἀφανῆ τῶν ἄστρων περιέχοντας, γράφεσθαι περὶ τὸν πόλον καὶ διαστήματι τῷ παρ' ἑκάστοις ὁρίζοντι. τοῖς μὲν οὖν πλησίον τῆς διακεκαυμένης, καὶ πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν, ἐλάχιστοι γίνονται οἱ ἀρκτικοί, διὰ τὸ καὶ τὴν ἔγκλισιν τοῦ κόσμου βραχεῖαν εἶναι, καὶ τὸν πόλον πρὸς ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξηρμένον φαίνεσθαι.

axisq; nullius amplius ipſorum dimetiens efficitur ob mundi factam inclinationem ſublati à plano, & poli ſublimitatem, orbesq; arctici alij apud alios emergunt, iuxta finientium interlapſus. Oportet ſiquidem arcticos, quæ apud ſingulos ſemper appareant aſtra, ad polum cõprehenſa deſcribere, ex interuallo apud ſingulos horizontes. Prope igitur torridam, & ad meridiem habitantibus minimi euadunt arctici, quòd mundi ſit inclinatio breuis, & polus parum à finiente eleuatus

φαίνεσθαι. τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον καὶ πλησίον τῆς κατεψυγμένης, ἀνάγκη καὶ τοὺς ἀρκτικοὺς μεγίστους εἶναι, καὶ τὸν πόλον ἀξιόλογον ἔχειν, τὸ ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὕψωμα, καὶ τὸν κόσμον ἀκολούθως ἐπὶ πλεῖστον ἐγκεκλίσθαι. ὅσοι δὲ τὸ μεσαίτατον ἔχουσιν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας (ὧν καὶ οἱ Ἕλληνές εἰσι, καὶ πάντων οἱ τὸν αὐτὸν ἐχόντων παράλληλον) τούτοις πάντα μέσως ἔχει τὰ προειρημένα. ὥστε καὶ τῶν παραλλήλων κύκλων, οἱ ὑπὸ τῶν παρ᾽ ἑκάστοις ὁριζόντων τεμνόμενοι, ἐν μὲν τῇ διακεκαυμένῃ εἰς ἴσα, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις κλίμασιν εἰς ἄνισα τέμνονται.

σύμμε-

appareat. Ad ſeptentrionem uerò, & prope gelidam zonam maximos eſſe arcticos neceſſe eſt, polumq; ſatis amplam à finiente habere ſublimitatem, & perinde mundum plurimum inclinari. Qui uerò medioxumi ſunt inter ſeptentrionem & meridiem, inter quos ſunt Græci, & quicūq; eundem incolunt parallelum, eis quæ dicta ſunt mediocriter habent. Itaq; etiam parallelorum orbium, qui ſub ſingulis finientibus ſecti, in torrida in partes æquales, in alijs climatis in partes ſecātur inæquales,

modera-

σύμμετρα δ' ἕξει παρὰ τούτοις, τά τε ὑπὸ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆν, μείζω καὶ ἐλάσσω τμήματα. καὶ οὕτω καὶ περὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τῆς ἀναλογούσης ἕξεται συμμετρίας. οἱ δὲ πλησίον τῆς διακεκαυμένης οἰκοῦντες, οὐκ ἀξιολόγους ἔχουσι τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν, διὰ τὸ πρὸς ὀλίγον παρ' αὐτοῖς τὸν κόσμον ἐγκεκλιμένον, ὀλίγην ποιεῖν παραλλαγὴν περὶ τοὺς παραλλήλους τομῆς, καθ' ἣν εἰς ἄνισα ὑπὸ τῶν ὁριζόντων τέμνονται. τοῖς δὲ τὴν κατεψυγμένην τὸ κλίμα παρακείμενον ἔχουσι, πάνυ πολλή ἐστιν ἡ περὶ

τὰς αὐ-

moderatæ habitu, apud hos quæ ſub terra, & ſupra terram maiora et minora ſegmenta, & perinde etiam iuxta dierum augmenta & diminutiones, proportionali habebunt moderamine. Qui uerò iuxta torridam habitãt, non admodum magna habent augmẽta & diminutiones dierum, quòd apud ipſos mundus parum inclinetur, exiguam faciendo mutationem ſectionis, quæ circa parallelos qua in partes inæquales à finientibus ſecantur. Qui in gelida zona poſitum clima habent, ibi multa admodum eſt per

augmen-

τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν ἢ νυκτῶν παραλλαγή, τοῦ τε κόσμου ἐπὶ πλεῖστον παρ' αὐτοῖς ἐγκεκλιμένου, καὶ τοῦ πόλου ἀξιόλογον ἔχοντος ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὕψος, καὶ διὰ τοῦτο μέγιστον τὸν παρ' αὐτοῖς ἀρκτικὸν ποιοῦντος, ὡς μὴ πολὺ τοῦ θερινοῦ ἀφεστάναι αὐτὸν κύκλου. οἷς ἀκολούθως οἱ παρ' αὐτοῖς ὁρίζοντες, ἀμετροτάτην τὴν εἰς ἄνισα τῶν παραλλήλων ποιοῦνται τομήν. ὅθεν καὶ τὰ κατὰ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν, μεγίστης παρ' αὐτοῖς ἔχονται παραλλαγῆς. λέγεται γοῦν ἐν Βρεττανίᾳ, περὶ καρκίνον τοῦ ἡλίου γινομένου, καὶ τὴν μεγίστην ἡμέραν

augmenta dierum & noctium mutatio, mundo plurimum apud ipſos inclinato, poloq; ſatis amplum à finiente habente faſtigium, & ob hoc maximum apud ipſos faciente arcticum, ut parum admodum ab æſtiuo abſit circulo. Vbi conſequitur, ut apud ipſos finientes immenſiſſimã in partes inæquales parallelorum facient ſectionem. Vnde & per dierum augmenta & diminutiones, maxima apud ipſos habetur mutatio. Traditur itaque in Britannia, cum ſol circa cancrum eſt, longiſſimum'que facit diem,

μέγαν ποιοῦντος, ὡς ὀκτὼ καὶ δέκα ὡρῶν ἰσημερινῶν γίνεται ἡ ἡμέρα, ἓξ δὲ ἡ νύξ. ὅθεν καὶ φῶς ἐστὶν παρ' αὐτοῖς νυκτὸς τὸν χρόνον ὅλον, αὐτοῦ περὶ τὸν ὁρίζοντα τοῦ ἡλίου παρατρέχοντος, καὶ ἀποπέμποντος τὰς αὐγὰς ὑπὲρ γῆν. ὅπερ ἀμέλει καὶ παρ' ἡμῖν γίνεται, ὅταν πελάζει τῷ ὁρίζοντι, πολὺ τοῦ φωτὸς τὴν ἀναβολὴν αὐτοῦ παραλαμβάνοντος. ὅθεν καὶ ἐν Βρεταννίᾳ νυκτὸς ἐστὶν φῶς, ὡς καὶ ἀναγινώσκειν δύνασθαι. καὶ γὰρ τοῦτό φασιν ἀναγκαιότατον εἶναι περὶ τὸν ὁρίζοντα, τότε τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου ποιουμένου, καὶ οὐ διὰ τοῦ βαθυτέρου τῆς γῆς ἰόντος,

διὰ

nit diem, ut decem & octo horarum ſit dies æquinoctialium, nox autem ſex. Vnde etiam noctu tum lumen emicat, ſole ipſo ſecundum finientem procurrente, & ſupra terram lucem dimittente. Quod ferè fit apud nos, cum finienti propius acceſſerit ſol, ortu multum luminis admittente. Vnde & in Britannia noctu lumen dicitur, ut ſcriptis proditum eſt. Nam id fieri maximè neceſſarium eſt, cum apud finientem tum ſol iter faciat, nec per profundum terræ decurrat, quod

ſit

διὰ τὸ ἐλάχιστον εἶναι παρ' αὐτοῖς τμῆμα ὑπὸ γῆν τοῦ θερινοῦ κύκλου, περὶ τὴν Θούλην καλουμένην νῆσον, ἐν ᾗ γεγονέναι φασὶ πυθέα τὸν μασσαλιώτην φιλόσοφον, ὅλον τὸν θερινὸν ὑπὲρ γῆς εἶναι λόγος, αὐτὸν καὶ ἀρκτικὸν εἶναι. παρ' αὐτοῖς, ὁπόταν ἐν καρκίνῳ ὁ ἥλιος ᾖ, μηνιαία γίνεται ἡ ἡμέρα. εἴγε καὶ τὰ μέρη πάντα τοῦ καρκίνου ἀειφανῆ ᾖ παρ' αὐτοῖς. εἰ δὲ μὴ, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ἀειφανέσιν αὐτοῦ ὁ ἥλιός ἐστι. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς νήσου προϊοῦσιν ὡς ἐπὶ τὰ ἀρκτικὰ ἐκ τοῦ πρὸς λόγον, καὶ ἕτερα μέρη πρὸς τῷ καρκίνῳ γίνοιτ' ἂν ἀειφανῆ τῶν ζωδίων.

ſit ipſius circuli æſtiui minimum ſub terra ſegmentum, circa inſulam Thulem nomine appellatam, in qua fuiſſe Pythea Maſſilienſem philoſophum ferunt, totum æſtiuum eſſe ſupra terram, & factum ipſis arcticum. Apud hos cum fuerit ſol in cancro, dies eſt menſtruus, quòd partes cancri omnes ipſis perpetuò appareant, ſicut omnibus in quibus ſol ſemper apparet. Ab hac inſula in ſeptentrionem procedentibus, habita ratione etiam aliæ partes in cancro ſigniferi perpetuò apparent.

πρὸς λόγον τούτου γινομένου. τοῖς δ' ἐπ' αὐτῷ τῷ πόλῳ, ὁ ἰσημερινὸς τὰς τρεῖς λαμβάνει σχέσεις, ἀρκτικὸς γινόμενος ὅτι περιλαμβάνει τὰ ἀειφανῆ τῶν ἄστρων, μηδενὸς ἁπλῶς παρὰ τούτοις ἢ δυομένου, ἢ ἀνίσχοντος. ὁρίζων δὲ γίνεται, ὅτι διαχωρίζει τὸ ὑπὲρ τῆς γῆς τοῦ κόσμου ἡμισφαίριον ἀπὸ τοῦ ὑπὸ γῆν. ἰσημερινὸς δὲ, ὅτι ἐστὶν αὐτὸς ὁ διαιρῶν αὐτοῖς εἰς ἴσα τήν τε ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις μετὰ πᾶσιν ἐπίσης ἰσημερινός ἐστιν, οὐκ ἔτι δὲ οὔτε ὁρίζων, οὔτε ἀρκτικός. καὶ τὰ μετὰ τῶν περὶ τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας αὐξήσεών τε καὶ μειώσεων, τοιαῦτά ἐστιν παρὰ

iuxta rationem facto. Eis qui ſub polo, æquinoctialis tres capit affectiones, factus arcticus, quod comprehendat aſtra ſemper apparentia, nullo prorſus præter hæc aut occidente, aut oriente. Dicitur finiens, quod diſpeſcat mūdi ſupra terrā hemiſphæriū, ab eo quod ſub terra. Aequinoctialis porrò, quòd diſpeſcat ipſis in partes æquales diem & noctē, qui cunctis aliis peræquè æquinoctialis eſt, necdū finiens aut arcticus, ac iuxta differētias dierum & noctiū. De augmentis & diminutionibus hæc dicta ſint

παρὰ πᾶσιν, ἐπίσης ἐξισουμένων τῶν σκοτισμῶν καὶ φωτισμῶν τοῦ ἀέρος. ἐν μὲν γὰρ τῇ διακεκαυμένῃ, ἴσαι διαπαντὸς αἱ νύκτες ταῖς ἡμέραις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τμήμασιν, ἕτερον τρόπον ἐξισοῦται τὸ τοιοῦτον. τῶν γὰρ ἑκάστοις μεγίστων ἡμερῶν ταῖς μεγίσταις νυξὶν ἐξισουμένων, μήτε τῶν σκοτισμῶν, μήτε τῶν φωτισμῶν τοῦ ἀέρος παρά τισι πλεονεκτουμένων, ἀλλ᾽ εἰς ἴσα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ διαιροῦντος ταῦτα. αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης τῶν περὶ τὰ προειρημένα διαφορᾶς ἐστὶ, τὸ τῆς γῆς σχῆμα σφαιρικὸν ὑπάρχον. καὶ αὐτὸς πολὺ πρότερον, ὁ σύμπας κόσμος. ἐν ἑτέραις δὲ

apud omnes peræquè exæquatis tenebris, & luminibus aëris. In torrida æquales omnifariam noctes diebus, at in alijs climatis alio exæquantur modo. Ita apud ſingulos maximis diebus maximis noctibus exæquatis, neque tenebris, neque luminibus aëris apud aliquos ſuperfluentibus. Sed in partes æquales, toto anno hæc dirimente, memoratæ differentiæ totius, cauſa eſt terræ figura, quæ globoſa, ac ipſe multo antè mundus. in alijs nanque fi-

σχημάτων

σχημάτων ἰδέαις, οὐδὲ μὲν ἂν εἴη δύναμις τῶν προειρημένων. ἐπιδείξομεν δὲ ἑξῆς, ὅτι τοιούτῳ σχήματι καὶ ὁ σύμπας κέχρηται κόσμος, καὶ τὰ ἀξιολογώτατα τῶν ὑ-μερῶν αὐτοῦ.

Σφαιρικὸν εἶναι τὸν κόσμον.

Δοκεῖ μὲν οὖν ἡ αὐτὴ ὄψις ὑπαγορεύειν, ὅτι σφαῖρα μὲν ὁ κόσμος, οὐ μὴν τό γε δεῖ τέλειον ποιήσασθαι τὸν περὶ αὐτοῦ σχήματος. οὐ γὰρ πάντα ὡς ἔχει, καὶ φαντάζεσθαι εἴωθεν. ὅθεν ἀπὸ τῶν ἐναργεστέρων, καὶ καταληπτικῶς ἡμῖν φαινομένων, ἐπὶ τὰ μὴ αὐτόθεν ἐκφανῆ κατὰ τὴν φαινομένην ἀκο-

gurarum faciebus iam dictorum nihil eſſe poteſt. Demonſtrabimus deinceps ut totus hac figura conſtet mundus, necnon eius præſtantiſſimæ partes.

Quòd mundus ſit globoſus.

Quòd mūdus ſit globoſus, niſi aſpectus ipſe nobis uidetur explicare, neutiquam de eius figura tulerimus ſententiam. nec enim cuncta nobis, quatenus habēt, ſub imaginationem uenire cōſueuerūt. Proinde ab euidentiorib. et liquidò apparētib. nobis ad ea quæ nō ex ſeſe manifeſta, de apparētı con

ληθείαν παραγίνεσθαι προσήκει. ἂν τοίνυν ἐπιδείξωμεν, ὅτι τὸ στερεώτατον αὐτῆς καὶ πυκνότατον μέρος ἡ γῆ σφαιρικῷ κέχρηται περὶ σχῆμα, ῥᾳδίως ἂν ἀπὸ τούτου ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν μερῶν αὐτῆς μετιόντων, καταμάθοιμεν, ὅτι πάντα σφαιρικά ἐστι. καὶ οὕτως καὶ ὁ σύμπας τοιοῦτον ἔχει σχῆμα. πλείους τοίνυν διαφοραὶ περὶ τοῦ τῆς γῆς σχήματος, παρὰ τοῖς παλαιοτέροις τῶν φυσικῶν γεγόνασιν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, αὐτῇ τῇ κατὰ τὴν ὄψιν φαντασίᾳ κατακολουθήσαντες, πλατεῖαν καὶ ἐπίπεδον τῷ σχήματι κεχρῆσθαι αὐτὴν ἀπεφήναντο, ἕτεροι δὲ ὑπονοήσαντες,

ſequentia conuenit accedere. Itaq; ſi demonſtrauerimus ſolidiſsimã ac denſiſsimam eius partem terram; globoſæ eſſe figuræ, facile ab ipſa ad reliquas eius partes accedendo, nouerimus omnia globoſa eſſe, & perinde etiã ipſa uniuerſitas talem habet figuram. Multæ nimirum à priſcis traditæ ſunt Phyſicis de terræ figura differentiæ. Ipſorum nanque quidam ſuam ex aſpectu ſecuti imaginationem, terram eſſe latam & planam figura pronunciauerunt. Alij deprehendentes,

ὅτι

ὅτι μὴ ἂν διέμενε τὸ ὕ-
δωρ ἐπ' αὐτῆς, εἰ μὴ βα-
θεῖα καὶ κοίλη τὸ σχῆμα
ἦν, ἂν περὶ τούτου ἐχρῆν
αὐτὴν περὶ σχήματι αὐτὴν
ἔφασαν. ἄλλοι δὲ, κυ-
βοειδῆ. οἱ δὲ ἡμέτεροι
καὶ ἀπὸ τῶν μαθημάτων
πάντες, καὶ οἱ πλείους τῶν
ἀπὸ τοῦ σωκρατικοῦ δι-
δασκαλείου, σφαιρι-
κὸν εἶναι τὸ σχῆμα τῆς γῆς
διεβεβαιώσαντο. ἑτέ-
ρου τοίνυν σχήματος πα-
ρὰ τὰ προειρημένα οὐκ
ἂν εὐφυῶς προσαρμοσθέν-
τος αὐτῇ, ἀναγκαίως
ἂν τὸ τοιοῦτον διεζευ-
γμένον ἀληθὲς γένοιτο,
ἤτοι πλατεῖα καὶ ἐπί-
πεδός ἡ γῆ ἐστιν, ἢ κοί-
λη καὶ βαθεῖα, ἢ τετρά-
γωνος, ἢ πυραμοειδής,
ἢ σφαι-

quod ne quidem in ipſa aqua permanere poßit, niſi profundã, cauamq; naturam habeat, ipſam hac figura conſtare uoluerũt. Alij cubicoſam quadrangulamq; eſſe pronunciarunt, alij pyramoidem. At noſtri, & omnes mathematici, necnon Socratici complures, globoſam terræ figuram eſſe confirmarunt. Præter dictas igitur figuras ipſi non facile quampiam aliam accõmodaueris. Neceſſariò id uerum ex diſiunctis colligetur. Aut lata & plana eſt terra, aut caua & profunda, aut quadrata, aut pyramoides, aut glo-

ἢ σφαιρικὴ τὸ σχῆμα ἐστι. λαβόντες οὖν, ὡς ἀληθὲς, τοῦτο τὸ διεζευγμένον κατὰ τὸν καλούμενον παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς διὰ πλειόνων πέμπτον ἀναπόδεικτον, προϊόντες δείξωμεν, ὅτι σφαιρικὸν ἔχει τὸ σχῆμα ἡ γῆ. φήσομεν δὲ, ἀλλὰ μὴν οὔτε πλατεῖά ἐστιν, οὔτε κοίλη, οὔτε τετράγωνος, οὔτε πυραμοειδὴς, ὡς δείξομεν ταῦτα. ἔπειτα ἐποιήσομεν, ὡς σφαιρικὴν εἶναι αὐτὴν ἀναγκαιότατόν ἐστιν. ὅτι τοίνυν μὴ ἐστὶν ἐπίπεδος, οὕτως ἂν καταμάθοιμεν.

Εἰ πλατεῖα καὶ ἐπίπεδος τῷ σχήματι ἐκέκρητο, εἷς ἂν ἦν ὁρίζων πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις. οὐ γὰρ

aut globoſæ figuræ. Recipiendo igitur diſiunctum tanquam uerum (iuxta id quod eſt à dialecticis appellatum ex pluribus) ad quintum indemõſtrabile progredientes, demonſtrabimus globoſæ figuræ eſſe terram. Nam dicemus, præterea neq; lata eſt, neq; caua, neq; quadrangula, neq; pyramoides ut hæc demonſtrabimus: deinde ipſam oſtendemus eſſe globoſam neceſſario. Quod igitur plana non ſit, hoc pacto didicerimus.

Si latæ planæque figuræ ſit, unus apud omnes homines fuerit finiens. Neque enim

γὰρ ὅσιν ἐπινοῆσαι, πῶς ἂν ἐν τοιούτῳ γῆς σχήματι μεταπίπτοιεν ὁριζόντων. ἑνὸς δὲ ὄντος ὁρίζοντος, κατὰ ταὐτὰ ἂν παρὰ πᾶσιν αἱ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις ἐγίνοντο, ὥστε καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν. νυνὶ δὲ οὐκ ἅπαντα ταῦτα, ἀλλὰ πλείστη φαίνεται ἡ ἐν τοῖς εἰρημένοις παραλλαγή, ἐν τοῖς κλίμασι τῆς γῆς, ἄλλοτε παρ' ἄλλοις καὶ δυομένου καὶ ἀνίσχοντος τοῦ ἡλίου. οἱ γὰρ πέρσαι πρὸς τῇ ἀνατολῇ οἰκοῦντες, τέσσαρσιν ὥραις πρῶτοι λέγονται ἐντυγχάνειν τῇ ἐκβολῇ τοῦ ἡλίου, τῶν ἰβήρων πρὸς δυσμὰς οἰκούντων. ἐλέγχεται δὲ ταῦτα καὶ ἐξ ἑτέρων,

enim in tali figura eſt noſſe, quo pacto finientes intercidant. Quod ſi unus ſit finiens, eadem ratione apud omnes ortus & occaſus fient, & perinde principia dierum & noctium eodem pacto fient. At hæc non ſunt, ſed plurima in dictis terræ climatis apparet mutatio, apud alios alia, tam occidente quàm oriẽte ſole. Perſæ nanque ad orientem habitantes, quatuor horis dicuntur primi ſolis iactus excipere, antequam Iberi excipiant occaſum habitantes. Hæc autem etiam ex alijs conuincuntur.

ἱστόρων, καὶ ἐκ τῶν περὶ τὰ ἄστρα γινομένων ἐκλείψεων. ὑπὸ τούτου μὲν παρὰ πᾶσιν ἐκλειπόντων, οὐ μὴν τῆς αὐτῆς ὥρας εὑρισκομένης, ἀλλὰ τὸ ἐν τοῖς Ἴβηρσι πρώτης ὥρας ἐκλεῖπον, πέμπτης εὑρίσκεται ὥρας παρὰ τοῖς Πέρσαις τὴν ἔκλειψιν πεποιημένον. παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, ἀναλόγως. καὶ μὴν ἐν πλατεῖ ὄντι ἐπιπέδῳ τῆς γῆς σχήματι, τὸ ἴσον ἂν παρὰ πᾶσιν ὁ πόλος τοῦ ὁρίζοντος ἐφαίνετο ἀφεστώς, καὶ ὁ αὐτὸς κύκλος ἀρκτικός· ὧν οὐδὲν ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν, ἀλλὰ παρὰ μὲν Συηνίταις καὶ Αἰθίοψιν, ἐλάχιστον φαίνεται τὸ τοῦ

cuntur, ex ſiderum quoque eclipſibus. Iis nanq; apud omnes deficientibus, nec tamen eadem hora inueniuntur apud Perſas facere eclipſim, ſed apud alios habita proportione.

Præterea ſi latæ & planæ ſit terra figuræ, æqualiter apud omnes polus finienti appareret inſiſtere, idem que circulus arcticus, quorum in ipſis apparentijs neutrum eſt, ſed apud Syenitas et Aethiopas minimum à pelago apparet

τὸ τοῦ πόλου ὕψος. μέγιστον δὲ, ἐν Βρεττανοῖς. ἐν δὲ τοῖς διὰ μέσου κλίμασιν, ἀναλόγως. ἀπιόντων δὲ πρὸς ἄρκτον ἀπὸ μεσημβρίας, ἀποκρύπτεταί τινα τῶν ὁρωμένων πρὸς μεσημβρίας ἄστρων. καὶ πρὸς ἄρκτον τινὰ ὁρᾶται, τέως ἀφανῆ ὄντα. καὶ εἴ τις ἀπ' ἄρκτων πρὸς μεσημβρίαν ἴοι, τὸ ἔμπαλιν γίνεται. ὧν οὐδὲν ἂν συνέβαινε, πλατεῖ τῷ σχήματι τῆς γῆς κεχρημένης. καὶ διὰ τοῦτο ἑνὸς ὄντος τοῦ ὁρίζοντος, οὐκ ἄρα τούτῳ τῷ σχήματι κέχρηται ἡ γῆ. συνέβαινε δὲ καὶ τὰς ἡμέρας παρὰ πᾶσιν ἴσας εἶναι. ὧν πάντα ἐναντία τοῖς φαινο-

apparet faſtigium, maximum autem apud Britannos, in medijs climatis iuxta proportionẽ. Abeuntibus à meridie ad ſeptentrionẽ, occultantur aſtra quædam, quæ ad meridiem ſpectantur: & in ſeptentrione quædã ſpectantur, quæ tum nuſquam comparebãt. Ac ſi quis à ſeptentrione ad meridiem contendat, econtrario fit. Quorum nihil eueniret, ſi terræ figura lata eſſet, & perinde unus eſſet finiens. Nõ ergo hãc nacta eſt figurã terra. Cõtingeret quoq; dies apud omnes æquales eſſe. Quorũ omnia ſunt cõtraria in eis

φαινομένοις ἐστί. καὶ μὴν εἰ πλατεῖα καὶ ἐπίπεδον ἐκέκτητο σχῆμα ἡ γῆ, δέκα μυριάδων ἡ ὅλη αὐτοῦ τοῦ κόσμου διάμετρος ἦν. τοῖς μὲν γὰρ ἐν Λυσιμαχίᾳ, ὑπὲρ κορυφὴν μὲν ἡ τοῦ δράκοντος κεφαλή. τῷ δὲ ἐν Συήνῃ τόπῳ, ὑπέρκειται ὁ καρκίνος. τοῦ δὲ διὰ Λυσιμαχίας καὶ Συήνης ἥκοντος μεσημβρινοῦ, πεντεκαιδέκατον μέρος ἐστὶν, ἡ ἀπὸ τοῦ δράκοντος μέχρι καρκίνου περιφέρεια. ὥς γε διὰ τῶν σκιοθήρων δείκνυται. τὸ δὲ τοῦ ὅλου κύκλου πεντεκαιδέκατον, πέμπτον ἔγγιστα τῆς διαμέτρου γίνεται. ἂν τοίνυν ἐπίπεδον ὑποθώμεθα τὴν γῆν, καθέτοις

τοις

in eis quæ apparent. Præterea ſi latam planamq; nacta ſit figurã terra, centũ milium tota mundi ſit diametros, quæ dimetiens nominatur. Habitantibus enim in Lyſimachia, ad uerticem immineat draconis caput: at in Syenes loco ſupereminet cancer. At per Lyſimachiã & per Syenẽ eunti, meridiani quintadecima pars eſt à dracone ad cancrum circumferentia, ut ex ſciothericis demonſtratur. At totius circuli quintadecima, quinta ferè diametri efficitur. Si igitur planam terræ faciem dederimus, perpendicu-

pendicu-

τοις ἐπ' αὐτὴν ἀγάγομεν ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς περιφερείας, τῆς ἀπὸ τοῦ δράκοντος ἐπὶ καρκίνου ἰκούσης, ἐφάψονται τῆς διαμέτρου, ἡ διαμετρεῖ τὸν διὰ συήνης καὶ λυσιμαχίας μεσημβρινόν. ἔσται οὖν τὸ μεταξὺ τῶν καθέτων, μυριάδων δύο. δὶς μύριοι γὰρ ἀπὸ συήνης εἰς λυσιμαχίαν στάδιοι. ἐπεὶ οὖν πέμπτον τῆς ὅλης διαμέτρου ἐστὶ τὸ διάστημα, δέκα μυριάδων ἡ ὅλη τοῦ μεσημβρινοῦ διάμετρος γενήσεται. δέκα δὲ μυριάδων τὴν διάμετρον ἔχων ὁ κόσμος, τὸν μέγιστον ἕξει κύκλον μυριάδων λ. πρὸς ὃν ἡ γῆ μὲν στιγμαία οὖσα, περίτε καὶ

εἴκοσι

pendiculares in ipſam ducamus ab extremis circumferentiæ, quæ à dracone in cancrũ uenit, attingent diametrũ quæ dimetitur per Syenen & Lyſimachiã meridianũ. Erũt igitur inter duas perpendiculares uicena milia. uicena nanq; milia ſtadiorum à Syene ad Lyſimachiam. Quia igitur quinta pars totius dimetientis id interuallum, centum miliũ totus meridiani dimetiens erit. Atqui centũ milium dimetientem habẽs mundus, maximum habebit orbẽ tricena ſtadiorum milia, ad quẽ terra puncti uicẽ habens ducen-

torum

εἴκοσι μυριάδων σταδίων ἐστίν. ὁ δὲ ἥλιος ταύτης πολυπλασίων ἐστίν, ἐλάχιστον μέρος τοῦ οὐρανοῦ ὑπάρχων. πῶς οὖν οὐχὶ καὶ ἀπὸ τούτων φανερόν, ὅτι μὴ οἷόν τ' ἐπίπεδον εἶναι τὴν γῆν; Οὐ δὲ οὔτε βαθεῖα καὶ κοίλῳ τῷ σχήματι κέχρηται, ὑπὸ τούτων ἂν συνοφθείη. εἰ γὰρ οὕτως εἶχε τὰ κατὰ τὸ σχῆμα αὐτῇ, πρώτοις ἂν τοῖς Ἴβηρσι τῶν Περσῶν ἐγίνετο ἡ ἡμέρα, τῆς κατὰ τὴν γῆν ἐξοχῆς ἐπιπροσθούσης τοῖς πλησιάζουσι. τοῖς δὲ ἀφεστῶσιν ἐπὶ πλέον, οὐδὲν ἐμποδιζούσης πρὸς τὴν ὄψιν. καὶ γὰρ ὅταν κοῖλόν τι ἐν ἡλίῳ ᾖ, τὸ μὲν πρὸς

torum quinquaginta milium ſtadiorum eſt. ſol uerò eius multiplex, minima cœli pars eſt. quo pacto igitur hinc non eſt manifeſtum, fieri non poſſe ut terra ſit plana. Quod uerò non profundæ, non cauæ ſit figuræ, hinc noueris. Si hanc terra habeat figuram, prius Hiſpanis quàm Perſis dies emicuerit, terræ edita parte accedentibus obiecta, at diſtantibus magis, re nulla officiente proſpectui. Nam cum cauum in ſole quicquã fuerit, ad

πρὸς τὸν ἥλιον μέρος αὐτοῦ σκιάζεται κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. τὸ δὲ ἀντικρὺ, ἐλλάμπεται. καὶ ἐπὶ τῶν ὅλων οὖν τὸ παραπλήσιον ἂν συνέβαινε, κοίλου τοῦ περὶ τὴν γῆν σχήματος ὄντος. πρῶτοι γὰρ ἂν οἱ πρὸς τῇ δύσει ἐνετύγχανον ταῖς ἀνατολαῖς. νυνὶ δὲ τοὔμπαλιν ἐν τοῖς φαινομένοις ὁρᾶν. καὶ μὴν καὶ ὁ πόλος ὁ ἀρκτικὸς, πλέον ἂν ἐφαίνετο τοῦ ὁρίζοντος ἀφεστὼς τοῖς πρὸς μεσημβρίαν ἐν τοιούτῳ τῆς γῆς σχήματι ἐπιπροσθουμένου ὑπὸ τῆς ἐξοχῆς τοῖς προσαρκτίοις. καὶ ὁμοίως πλείονα ἄστρα ἐφαίνετ᾽ ἂν ἀφανῆ ἐν

ad ſolem conuerſa pars ipſius, opaca fit in ſolis ortu, at è regione poſitum eluceſcit. Et in totis igitur ita propemodum contigerit, caua terræ figura exiſtente. Primi nanq; in occaſu ortum conſequerentur. nunc ex apparentibus noſcitur contrarium. Etenim polus arcticus plus appareret imminens finienti, eis qui ad meridiem, in tali terræ figura, obtectis eminentia ſeptentrionalibus. Itidem plus aſtra apparerent ſemper in

νῆ ἐν τῷδε τῷ κλίματι τοῖς πρὸς νότον, καὶ μείζων ὁ κύκλος ὁ ἀρκτικὸς ἀκολούθως. ὧν πάντα τὰ ἐναντία ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν. οἵ τε ἐν τῷ βαθυτάτῳ τοῦ κοιλώματος οἰκοῦντες, οὐκ ἂν οἷοί τ' ἐγίνοντο, τὰ ἓξ ζώδια ὑπὲρ γῆς ὁρᾶν. ὅθεν οὐδὲ τοῦ ἰσημερινοῦ τὸ ἥμισυ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅταν εἰς βαθύτερόν τι κατελθόντες, ἀπίδωμεν εἰς τὸν οὐρανόν, βραχὺ μέρος αὐτοῦ, ἀλλ' οὐ τὸ πᾶν ἡμισφαίριον ὁρῶμεν. καὶ αἱ νύκτες διὰ παντὸς ἂν μείζους τῶν ἡμερῶν ἐγίνοντο, τῆς ὑποκειμένης τῇ κυρτότητι περιφερείας τοῦ οὐρανοῦ,

πολὺ

in hocce climate, eis qui ad auſtrum, maiorq́; uiciſſim arcticus circulus. Quorum omnia in aſtris apparētibus ſunt cõtraria. Quiq́; in profundiſſima cauitate habitantes, nullo modo poſſent ſex ſigna ſupra terram ſpectare, inde ne quidem æquinoctialis dimidium. Nos enim cum in profundiorem locum deſcēdimus, cœlumq́; ſuſpicimus, puſillam partem eius intuemur, nec totum, ut par fuit, ſpectamus hemiſphærium. Noctesque omnifariam maiores diebus eſſent, circumferentia cœli imminente cauitati, mul-

to ma-

πολὺ μείζους οὔσης, τῆς ὑπερκειμένης ἐν τῇ κοιλότητι περιφερείας, μεσαιτάτης τῆς γῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἱδρυμένης.

Εἰ δὲ ἦν κυβοειδὴς καὶ τετράγωνος ἡ γῆ, συνέβαινε ἂν ἓξ μὲν ὡρῶν γίνεσθαι τὴν ἡμέραν, δέκα δὲ καὶ ὀκτὼ τὴν νύκτα, ἑκάστης πλευρᾶς ἓξ ὥραις καταλαμπομένης. εἰ δὲ πυραμοειδὴς ἦν ἡ γῆ, ὀκτὼ ἂν ὥραις ἑκάστη πλευρὰ κατελάμπετο αὐτῆς. εἰ οὖν μηδὲν ἐκ τῶν σχημάτων τούτων περὶ αὐτὴν τὰ φαινόμενα δείκνυσιν, ἀναγκαῖον σφαιροειδῆ εἶναι αὐτὴν κατὰ τὸ διὰ πλειόνων πέμπτον. ἔνεστι δὲ καὶ προηγουμένως δεῖξαι,

to maiore exiſtente circumferentia, quæ non immineat cauitati, cum ſit erecta terra in mundo medioxuma. Sin fuerit terra cubicoſa et quadrangula, contigerit ſex horarũ fieri diẽ, ut noctem decem & octo, quolibet cubi latere ſex horas lucis admittẽte. Quod ſi terra ſit pyramoides, octo horis quodlibet latus ſplẽdeſceret ipſius. Cum igitur harum nihil figurarum apparentiæ oſtendant, conuincitur ipſam neceſſariò eſſe globoſam, iuxta ex pluribus quintum. At eſt ſpectãtibus præcipuè ex apparentibus

ſimiliter

δεῖξαι, ὅτι σφαιρικὴ ἐστι, ὡμοίως ἀπὸ τῶν φαινομένων ὁρμωμένη. δι' ὧν γὰρ ἐδείκνυτο μηδὲν τῶν προειρημένων σχημάτων εἶναι περὶ αὐτὴν, διὰ τούτων δείκνυται, ὅτι σφαιρικὴ ἐστιν. πρῶτον μὲν γὰρ, μεταπίπτουσιν ἐπ' αὐτῆς οἱ ὁρίζοντες. ἔπειτα δὲ, οὐ τὰ αὐτὰ παρὰ πᾶσιν ἄστρα θεωρεῖται πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν. οὐδὲ τὸ τοῦ πόλου ὕψος, οὐδὲ τὸ μέγεθος τοῦ ἀρκτικοῦ, οὐδὲ τὰ μεγέθη τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. ἅπερ ἅπαντα δείκνυσι σαφῶς, ὅτι σφαιρικόν ἐστι τὸ τῆς γῆς σχῆμα. ἐν ἑτέρῳ γὰρ σχήματι οὐδὲν τῶν φαινομένων

ſimiliter demonſtrare, ut globoſa ſit terra. Quibus enim oſtenſum eſt, nullam dictarum figurarum terræ deputatam, eiſdem demonſtratur eſſe globoſa. Primo nanque in ipſis finientes intercidunt. Deinde non eadem apud omnes aſtra ſpectantur ad ſeptentrionem ac meridiem, neque poli faſtigium, neque arctici magnitudo, neque dierum noctiumque magnitudines. Quæ cuncta manifeſtè oſtendunt, terræ figuram eſſe globoſam, quòd in figura quauis alia nihil poſſit eorum quæ appareant

μένων γίνεσθαι δυνατόν, ἀλλ' ἐπὶ μόνης σφαίρας ἐπιφαίνεσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν συμπτωμάτων δυνατόν. καὶ μὴν ὁπόταν ἐν πελάγει, γῇ προσπελάζειν μέλλωμεν, πρώταις ταῖς ἀκρωρείαις ἡ ὄψις ἐντυγχάνει. τὰ δὲ ἄλλα, ὑπὸ τῆς τοῦ ὕδατος κυρτότητος ἐπιπροσθεῖται. ἔπειτα κατὰ τὴν πορείαν, ὑπερτιθέμενοι τὰ κυρτώματα, καὶ ταῖς λαγόσι τῶν ὀρῶν ἐντυγχάνομεν καὶ τοῖς προόποσιν. καὶ ἐν αὐτοῖς μέντοι τοῖς πλοίοις, ὁπόσα μέρη οὐχ ὁρᾶται ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων, καὶ ἐκ κοίλης νεὼς, ταῦτα ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ ἀνιόντες, καὶ τὰ ἐπιπροσθοῦν-

τι τῶν

pareant fieri.

Nam cum in mari propius terræ acceſſerimus, promontoria primum uiſus aſſequitur, alia uerò ſub culmine occultantur. Deinde ſuperando uiam, altitudines & culmina ſuperuecti, & montium tranſeundo cauitates, & quæ præpediunt. In ipſis uerò nauigijs quæcunque partes non ſpectantur, ex ſtratis rebus, & cauitate nauis, eas arborem nauis ſcandendo obiecta

k culmina

τὰ τῶν κυρτωμάτων ὑπερτιθέμενοι, πολλάκις ὁρᾶν εἰώθασιν. καὶ νεὼς δὲ ἀπὸ γῆς ἰούσης, πρῶτον τὰ σκάφη ἀποκρύπτεται, εἶτα τὸ περὶ τὸν ἱστὸν ὁρωμένων. καὶ ὁπότε ἐκ θαλάττης γῇ πελάζει, ὁμοίως πρῶτον ὁρᾶται τὰ ἱστία. τὰ δὲ σκάφη ἔτι ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ τῆς περὶ τὸ ὕδωρ κυρτότητος. ἅπερ ἅπαντα μόνον οὐ γραμμικαῖς ἀποδείξεσιν ἐφάνη, διότι σφαιρικόν ἐστι τὸ τῆς γῆς σχῆμα. Ἀναγκαῖον οὖν καὶ τὸν περιέχοντα αὐτὴν ἀέρα σφαιρικὸν, καὶ ἀπὸ ὅλης αὐτῆς τῶν ἀναθυμιάσεων αἰρομένων, καὶ ἐπισυρρεουσῶν, καὶ οὕτως

καὶ

culmina ſuperando ſæpe ſpectare conſueuerunt. Naueq; a terra abeunte, primum ſcapha occultatur circa arborem ſpectantibus. Et cum ex mari terræ appropinquauerit, ſimiliter primum ſpectantur uela, at ſcapha occultatur ab aquæ faſtigio, quæ cuncta ſolis linearibus demonſtrationibus apparent, ut globoſa terræ figura.

Neceſſe igitur eſt etiam circumfluum aërem eſſe globum ab ipſius toro ſublatis exhalationibus contractis, & perinde

aëris

καὶ τὸ τοῦ ἀέρος σχῆμα ὅμοιον ἀπεργαζομένων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ στερεὰ τῶν σωμάτων, οἷά τέ ἐστι πολλαχῶς σχηματίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ τῆς πνευματικῆς ἢ πυρώδους οὐσίας, ὁπότε καθ' αὑτάς εἰσιν, οὐδὲν ἐγχωρεῖ τοιοῦτον γίνεσθαι. ἐπεὶ τὸ οἰκεῖον ὂν τῇ φύσει αὐτῶν παραγίνονται σχήματα τετορνωμέναι, καὶ τὸ ἴσον ἀπὸ τοῦ μεσαιτάτου πάντη ἀποτεινόμεναι. μαλακῆς αὐτῶν τῆς οὐσίας οὔσης, καὶ μηδενὸς ὄντος στερεοῦ, ὃ ἄλλως μετασχηματίζει αὖ αὐτάς. τοῦ δὲ ἀέρος ὄντος σφαιρικοῦ, οὕτω καὶ ὁ αἰθὴρ πάλιν τούτου περιεκτικὸς ὤν, καὶ οὔτε εἰς γωνίας ἀπό τινος

aëris figuram ſimilem facientibus. Præterea etiam ſolida corpora poſſunt multifarié figurari. At in ſpiritali & ignea eſſentia cum per ſe fuerint, nil tale fieri molietur.

Ad id igitur quod ſuum eſt ipſorum naturæ, accedit hæc explicata figura, & quæ á medioxumo omnifariam explicantur, cum ſit ipſorum mollis eſſentia: nec ſit quicquam ſolidum, quod partes aliter figuret. At cum ſit aër globoſus, ita etiam eſt æther. Cumq; ſit circumplectens, talis neque in augulos ab aliquo

τινος στερεοῦ ἀποκλινόμενος, οὔτε εἰς ἐπιμηκές τι σχηματίζεσθαι αὐτοῦ τὸ βιαζόμενον ἔχων, σφαῖρα καὶ αὐτὸς ἂν ἔφυ ἀναγκαίως. ὅθεν πολλὴ ἀνάγκη, τὸν σύμπαντα κόσμον τοιούτῳ σχήματι κεχρῆσθαι. καὶ μὴν κἀκεῖνο πιθανώτατον, τὸ τελεώτατον τῶν σωμάτων, τῷ τελεωτάτῳ τῶν σχημάτων κεχρῆσθαι. καὶ ἔστι πάντων δὲ σχημάτων, ἡ σφαῖρα. αὐτὴ μὲν γὰρ οἷά τέ ἐστι περιλαμβάνειν πάντα τὰ τῇ αὐτῇ διαμέτρῳ κεχρημένα τῶν σχημάτων. τῶν δὲ ἄλλων σχημάτων οὐδὲν οἷόν τε περιλαμβάνειν σφαῖραν, τῇ ἴσῃ διαμέτρῳ κε-

aliquo declinetur ſolido, neq; in ſpacioſum quicquam figuratur ui illata ulla, etiam ipſe globus ſit neceſſe eſt. Quamobrem mundum uniuerſum hanc figuram habere oportet. Illud quoq; nos maximè debet perſuadere, quòd omniũ corporum perfectiſsimum ſit, id perfectiſsimam habere figuram: cumq; omniũ corporum ſit abſolutiſsimũ mundus, ut figurarum omniũ globus, quæ poteſt cũcta ambire, quæ eadem continentur diametro: neq; figura alia quæpiam globum poteſt comprehendere, quæ eandem habeat diame-

τρόπῳ κεχρημένην αὐτόν. ἀναγκαιότατον τοιγαροῦν, σφαῖραν εἶναι τὸν κόσμον.

diametrum, maximè neceſſarium eſt globum mundum eſſe.

Μέσον τοῦ κόσμου εἶναι τὴν γῆν.

Quòd terra mundi ſit medium.

Ὅτι δὲ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ κόσμου περιεχομένη, αὐτὸ τὸ μεσαίτατον ἐπέχει αὐτοῦ, πάλιν ἀπὸ τῆς ἐφόδου τῆς κατὰ τὸν διὰ πλειόνων πέμπτον ἀναπόδεικτον ὁρώμενοι παραστήσομεν. τὸ δὲ τοιοῦτον διεζευγμένον, καὶ ἀληθὲς, καὶ ἀναγκαῖον. ἡ γῆ ἐμπεριεχομένη τῷ κόσμῳ, ἤτοι πρὸς ἀνατολῇ ἐστιν, ἢ πρὸς δύσει, ἢ πρὸς ἄρκτῳ, ἢ πρὸς μεσημβρίᾳ, ἢ ὑψηλοτέρα, ἢ ταπεινοτέρα τοῦ μέσου, ἢ αὐτὴ τὸ με-

Quòd à mundo comprehenſa terra ipſius medioxumũ obtineat, rurſus ab acceſſu plurium quintum ſine demonſtratione aggreſſi conſtituamus. Nam eiuſmodi diſiunctum & uerum & neceſſarium eſt. Terra à mundo comprehenſa, aut ad ortum eſt, aut ad occaſum: aut ad ſeptentrionem, aut ad meridiem: aut ſublimior, aut humilior medio, aut ipſum medioxu-

τὸ μεσαίτατον ἐπέχει
αὐτοῦ. οὐδὲν δὲ τῶν πρώ-
των. τὸ τελευταῖον οὖν
ἀληθές ἐστιν, ὡς δείξο-
μεν. ἀναγκαῖον ἄρα,
τοῦ κόσμου τὸ μεσαίτα-
τον ἐπέχειν αὐτήν. ὅτι
τοίνυν μὴ μὲν πρὸς τῇ
ἀναβολῇ, δῆλον ἐκ τού-
των. εἰ γὰρ ἦν πρὸς τῇ
ἀνατολῇ, ἀνίσχοντος
αὖ τοῦ ἡλίου, βραχύτεραι
ἐγίνοντο αἱ τῶν φωτιζο-
μένων σκιαί. δυομένου
δὲ, μείζους αὖ ἐπέμπον-
το. πλησίον μὲν ὄντων τῶν
φωτιζόντων, μικραὶ γί-
νονται αἱ σκιαί. ἀφιστα-
μένων δὲ ἐπιπλέον,
πρὸς λόγον τῆς ἀποστά-
σεως μεγεθύνεσθαι εἰώ-
θασι. καὶ μὴν καὶ ἀνα-
τέλλοντα πάντα, μεί-
ζονα

dioxumum mundi ob-
tinet. Verùm primo-
rum nihil habet: ulti-
mum ergo, ut demon-
ſtrabimus, eſt uerum.
medium ergo mundi
ipſam obtinere neceſſe
eſt. Quod igitur ad
ortum non ſit, hinc
manifeſtum. Nam ſi
ad ortum fuerit, ſurgen
te ſole breuiores erunt
luminatorum umbræ,
occidente autem ma-
iores explicabuntur.
Nam ſi uiciniora fue-
rint luminata, minores
fient umbræ: ſi longius
diſtabunt iuxta diſtan-
tiæ rationem, maiores
euadere conſueuerũt.
Enimuero etiam cun-
cta orientia nobis, ma-
iora

ζονα ἐφαίνετ' ἂν ἡμῖν πλησιαίτερον τῆς ἀνατολῆς οὖσι. δυόμενα δὲ, καὶ ἀεὶ ὡς πορρωτέρω ἀπιόντα, βραχύτερα. αἵτε πρῶται τῆς ἡμέρας ἓξ ὧραι βραχύταται ἂν ἐγίνοντο, ταχέως ἡμῖν κατὰ κορυφὴν τοῦ ἡλίου γινομένου. αἱ δὲ μετὰ ἑξῆς, μακραὶ, ἅτε τοῦ ἀπὸ κορυφῆς διαστήματος ὡς πρὸς τὴν δύσιν μείζονος ὄντος. ὧν οὐδὲν ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν. οὐκ ἄρα πρὸς ἀνατολῇ μᾶλλόν ἐστιν ἡ γῆ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρὸς δύσει μᾶλλον, πάντα γὰρ ἂν τἀναντία τοῖς προειρημένοις συνέβαινεν. εἰ δὲ πρὸς ἄρκτῳ ἦν μᾶλλον ἡ γῆ, συνέβαινεν ἂν κατὰ πάσας τὰς

iora apparerent. quia uiciniores ortui ſimus. at occidentia quia nobis remotiora, minora uiderentur, primæque diei ſex horæ eſſent breuiſſimæ, ſole confeſtim ad uerticem conſcendente: à ſexta uerò longæ, ueluti à uertice, interuallo (utpote ad occaſum) maiore exiſtente. quorum in eis quæ apparent, nihil eſt. Non ergo ad ortum magis eſt terra. at ne quidem magis ad occaſum: nam contraria omnia prædictis contingerent. Sin ad ſeptentrionẽ ſit magis terra, eueniret in omni

φαινομένοις ἐστί. καὶ μὴν εἰ πλατεῖα καὶ ἐπίπεδον ἐπέχοιτο σχῆμα ἡ γῆ, δέκα μυριάδων ἡ ὅλη ἂν τοῦ κόσμου διάμετρος ἦν. τοῖς μὲν γὰρ ἐν Λυσιμαχίᾳ, κατὰ κορυφὴν μέν ἐστι τοῦ δράκοντος κεφαλή. τοῦ δὲ ἐν Συήνῃ τόπου, ὑπόκειται ὁ καρκίνος. τοῦ δὲ διὰ Λυσιμαχίας καὶ Συήνης ἥκοντος μεσημβρινοῦ, πεντεκαιδέκατον μέρος ἐστὶν, ἡ ἀπὸ τοῦ δράκοντος μέχρι καρκίνου περιφέρεια. ὥσγε διὰ τῶν σκιοθήρων δείκνυται. τὸ δὲ τοῦ ὅλου κύκλου πεντεκαιδέκατον, πέμπτον ἔγγιστα τῆς διαμέτρου γίνεται. ἂν τοίνυν ἐπίπεδον ὑποθώμεθα τὴν γῆν, καθέτοις

in eis quæ apparent. Præterea ſi latam planamq; nacta ſit figurã terra, centũ milium tota mundi ſit diametros, quæ dimetiens nominatur. Habitantibus enim in Lyſimachia, ad uerticem immineat draconis caput: at in Syenes loco ſupereminet cancer. At per Lyſimachiã & per Syenẽ eunti, meridiani quintadecima pars eſt à dracone ad cancrum circumferentia, ut ex ſciothericis demonſtratur. At totius circuli quintadecima, quinta ferè diametri efficitur. Si igitur planam terræ faciem dederimus, perpendicu-

τοῖς ἐπ' αὐτὴν ἀγάγωμεν ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς περιφερείας, τῆς ἀπὸ τοῦ δράκοντος ἐπὶ καρκίνου ἰούσης, ἐφάψονται τῆς διαμέτρου, ἣ διαμετρεῖ τὸν διὰ συήνης καὶ λυσιμαχίας μεσημβρινόν. ἔσται οὖν τὸ μεταξὺ τῶν καθέτων, μυριάδων δύο. δὶς μύριοι γὰρ ἀπὸ συήνης εἰς λυσιμαχίαν στάδιοι. ἐπεὶ οὖν πέμπτον τῆς ὅλης διαμέτρου τοῦτο τὸ διάστημα, δέκα μυριάδων ἡ ὅλη τοῦ μεσημβρινοῦ διάμετρος γενήσεται. δέκα δὲ μυριάδων τὴν διάμετρον ἔχων ὁ κόσμος, τὸν μέγιστον ἕξει κύκλον μυριάδων λ. πρὸς ὃν ἡ γῆ μὲν στιγμαία οὖσα, περί τε καὶ εἴκοσι

pendiculares in ipſam ducamus ab extremis circumferentiæ, quæ à dracone in cancrũ uenit, attingent diametrũ quæ dimetitur per Syenen & Lyſimachiã meridianũ. Erũt igitur inter duas perpendiculares uicena milia. uicena nanq; milia ſtadiorum à Syene ad Lyſimachiam. Quia igitur quinta pars totius dimetientis id interuallum, centum miliũ totus meridiani dimetiens erit. Atqui centũ milium dimetientem habẽs mundus, maximum habebit orbẽ tricena ſtadiorum milia, ad quẽ terra puncti uicẽ habens ducentorum

εἴκοσι μυριάδων σταδίων ἐστίν. ὁ δὲ ἥλιος ταύτης πολυπλασίων ἐστίν, ἐλάχιστον μέρος τοῦ οὐρανοῦ ὑπάρχων. πῶς οὖν οὐχὶ καὶ ἀπὸ τούτων φανερόν, ὅτι μὴ οἷόν τ' ἐπίπεδον εἶναι τὴν γῆν; ὅτι δ' οὔτε βαθεῖα καὶ κοίλη τῷ σχήματι κέχρηται, ἀπὸ τούτων ἂν συνοφθείη. εἰ γὰρ οὕτως εἶχε τὰ περὶ τὸ σχῆμα αὐτῇ, πρώτοις ἂν τοῖς Ἴβηρσι τῶν Περσῶν ἐγίνετο ἡ ἡμέρα, τῆς περὶ τὴν γῆν ἐξοχῆς ἐπιπροσθούσης τοῖς πλησιάζουσι. τοῖς δὲ ἀφεστῶσιν ἐπιπλέον, οὐδὲν ἐμποδιζούσης πρὸς τὴν ὄψιν. καὶ γὰρ ὅταν κοῖλόν τι ἐν ἡλίῳ ᾖ, τὸ μὲν πρὸς

torum quinquaginta milium ſtadiorum eſt. ſol uerò eius multiplex, minima cœli pars eſt. quo pacto igitur hinc non eſt manifeſtum, fieri non poſſe ut terra ſit plana. Quod uerò non profundæ, non cauæ ſit figuræ, hinc noueris. Si hanc terra habeat figuram, prius Hiſpanis quàm Perſis dies emicuerit, terræ edita parte accedentibus obiecta, at diſtantibus magis, re nulla officiente proſpectui. Nam cum cauum in ſole quicquã fuerit, ad

πρὸς τὸν ἥλιον μέρος αὐτοῦ σκιάζεται ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. τὸ δὲ ἀντικρὺ, ἐλλάμπεται. καὶ ἐπὶ τῶν ὅλων οὖν τὸ παραπλήσιον ἂν συνέβαινε, κοίλου τοῦ περὶ τὴν γῆν σχήματος ὄντος. πρῶτοι γὰρ ἂν οἱ πρὸς τῇ δύσει ἐνετύγχανον ταῖς ἀνατολαῖς. νυνὶ δὲ ὁρᾶται τὸ ἔμπαλιν ἐν τοῖς φαινομένοις ὄν. καὶ μὴν καὶ ὁ πόλος ὁ ἀρκτικὸς, πλέον ἂν ἐφαίνετο τοῦ ὁρίζοντος ἀφεστὼς τοῖς πρὸς μεσημβρίαν ἐν τοιούτῳ τῆς γῆς σχήματι ἐμποδιζόμενος ὑπὸ τῆς ἐξοχῆς τοῖς προσαρκτίοις. καὶ ὁμοίως πλείονα ἄστρα ἐφαίνετ' ἂν ἀφανῆ ἐν

ad ſolem conuerſa pars ipſius, opaca fit in ſolis ortu, at è regione poſitum eluceſcit. Et in totis igitur ita propemodum contigerit, caua terræ figura exiſtente. Primi nanq; in occaſu ortum conſequerentur. nunc ex apparentibus noſcitur contrarium. Etenim polus arcticus plus appareret imminens finienti, eis qui ad meridiem, in tali terræ figura, obtectis eminentia ſeptentrionalibus. Itidem plus aſtra apparerent ſemper in

νῦν ἐν τῷδε τῷ κλίματι τοῖς πρὸς νότον, καὶ μείζων ὁ κύκλος ὁ ἀρκτικὸς ἀκολούθως. ὧν πάντα τὰ ἐναντία ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν. οἵ τε ἐν τῷ βαθυτάτῳ τοῦ κοιλώματος οἰκοῦντες, οὐκ ἂν οἷοί τ' ἐγίνοντο, τὰ ἓξ ζώδια ὑπὲρ γῆς ὁρᾶν. ὅθεν οὐδὲ τοῦ ἰσημερινοῦ τὸ ἥμισυ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅταν εἰς βαθύτερόν τι κατελθόντες, ἀπίδωμεν εἰς τὸν οὐρανὸν, βραχὺ μέρος αὐτοῦ, ἀλλ' οὐ τὸ πᾶν ἡμισφαίριον ὁρῶμεν. καὶ αἱ νύκτες δὲ πάντως ἂν μείζους τῶν ἡμερῶν ἐγίνοντο, τῆς ἐπικειμένης τῇ κυρτότητι περιφερείας τοῦ οὐρανοῦ,

πολὺ

in hocce climate, eis qui ad auſtrum, maiorq́; uiciſsim arcticus circulus. Quorum omnia in aſtris apparẽtibus ſunt cõtraria. Quiq; in profundiſsima cauitate habitantes, nullo modo poſſent ſex ſigna ſupra terram ſpectare, inde ne quidem æquinoctialis dimidium. Nos enim cum in profundiorem locum deſcẽdimus, cœlumq́; ſuſpicimus, puſillam partem eius intuemur, nec totum, ut par fuit, ſpectamus hemiſphærium. Noctes que omnifariam maiores diebus eſſent, circumferentia cœli imminente cauitati, mul-

to ma-

πολὺ μείζονος οὔσης, τῆς περικειμένης γε τῇ κοιλότητι περιφερείας, μεσαιτάτης τῆς γῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἱδρυμένης.

Εἰ δὲ ἦν κυβοειδὴς καὶ τετράγωνος ἡ γῆ, συνέβαινε ἂν ἓξ μὲν ὡρῶν γίνεσθαι τὴν ἡμέραν, δέκα δὲ καὶ ὀκτὼ τὴν νύκτα ἑκάστης πλευρᾶς ἓξ ὥραις καταλαμπομένης. εἰ δὲ πυραμοειδὴς ἦν ἡ γῆ, ὀκτὼ ἂν ὥραις ἑκάστη πλευρὰ κατελάμπετο αὐτῆς. εἰ οὖν μηδὲν ἐστὶν τῶν σχημάτων τούτων περὶ αὐτὴν τὰ φαινόμενα δείκνυσιν, ἀναγκαῖον σφαιροειδῆ εἶναι αὐτὴν κατὰ τὴν διὰ πλειόνων πέμπτον. ἔνεστι δὲ καὶ προηγουμένως δεῖξαι,

to maiore exiſtente circumferentia, quæ non immineat cauitati, cum ſit erecta terra in mundo medioxuma. Sin fuerit terra cubicoſa et quadrangula, contigerit ſex horarũ fieri diẽ, ut noctem decem & octo, quolibet cubi latere ſex horas lucis admittẽte. Quod ſi terra ſit pyramoides, octo horis quodlibet latus ſplẽdeſceret ipſius. Cum igitur harum nihil figurarum apparentiæ oſtendant, conuincitur ipſam neceſſariò eſſe globoſam, iuxta ex pluribus quintum. At eſt ſpectãtibus præcipuè ex apparentibus ſimiliter

δεῖξαι, ὅτι σφαιρικὴ
ἐστι, ὁμοίως ἀπὸ τῶν φαι-
νομένων ὁρμωμένη. δι᾽
ὧν γὰρ ἐδείκνυτο μη-
δὲν τῶν προειρημένων
σχημάτων εἶναι περὶ αὐ-
τὴν, διὰ τούτων δείκνυ
ται, ὅτι σφαιρική ἐστιν.
πρῶτον μὲν γὰρ, μετα-
πίπτουσιν ἐπ᾽ αὐτῆς οἱ
ὁρίζοντες. ἔπειτα δὲ,
οὐ ταὐτὰ παρὰ πᾶσιν
ἄστρα θεωρεῖται πρὸς ἄρ-
κτον καὶ μεσημβρίαν.
οὐδὲ τὸ τοῦ πόλου ὕψος,
οὐδὲ τὸ μέγεθος τοῦ ἀρ-
κτικοῦ, οὐδὲ τὰ μεγέθη
τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυ-
κτῶν. ἅπερ ἅπαντα
δείκνυσι σαφῶς, ὅτι
σφαιρικόν ἐστι τὸ τῆς
γῆς σχῆμα. ἐν ἑτέρῳ γὰρ
σχήματι οὐδὲν τῶν φαινο
μένων

*ſimiliter demonſtrare,
ut globoſa ſit terra.
Quibus enim oſten-
ſum eſt, nullam di-
ctarum figurarum ter-
ræ deputatam, eiſdem
demonſtratur eſſe glo-
boſa. Primo nanque in
ipſis finientes inter-
cidunt. Deinde non
eadem apud omnes
aſtra ſpectantur ad ſe-
ptentrionem ac meri-
diem, neque poli fa-
ſtigium, neque arcti-
ci magnitudo, neque
dierum noctium'que
magnitudines. Quæ
cuncta manifeſtè oſten
dunt, terræ figuram
eſſe globoſam, quòd in
figura quauis alia nihil
poſſit eorum quæ ap-
pareant*

μένων γίνεσθαι δυνατὸν, ἀλλ' ἐπὶ μόνης σφαίρας ἐπιφαίνεσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν συμπτωμάτων δυνατόν. ἔτι μὲν ὁπόταν ἐν πελάγει, γῇ προσπελάζειν μέλλωμεν, πρώτας ταῖς ἀκρωρείας ἡ ὄψις ἐντυγχάνει. τὰ δὲ ἄλλα, ὑπὸ τῆς τοῦ ὕδατος κυρτότητος ἐπιπροσθεῖται. ἔπειτα κατὰ τὴν πορείαν, ὑπερτιθέμενοι τὰ κυρτώματα, ἔτι ταῖς λαγόσι τῶν ὀρῶν ἐντυγχάνομεν καὶ τοῖς πρόποσιν. καὶ ἐν αὐτοῖς μέντοι τοῖς πλοίοις, ὁπόσα μέρη οὐχ ὁρᾶται ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων, ἔτι ἐκ κοίλης νεὼς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ ἱστοῦ ἀνιόντων, καὶ τὰ ἐπιπροσθοῦν

pareant fieri.

Nam cum in mari propius terræ acceſſerimus, promontoria primum uiſus aſſequitur, alia uerò ſub culmine occultantur. Deinde ſuperando uiam, altitudines & culmina ſuperuecti, & montium tranſeundo cauitates, & quæ præpediunt. In ipſis uerò nauigijs quæcunque partes non ſpectantur, ex ſtratis rebus, & cauitate nauis, eas arborem nauis ſcandendo obiecta

τὰ τῶν κυρτωμάτων ὑπερτιθέμενοι, πολλάκις ὁρᾶν εἰώθασιν. καὶ νεὼς δὲ ἀπὸ γῆς ἰούσης, πρῶτον τὰ σκάφη ἀποκρύπτεται, εἶτα τῶν περὶ τὸν ἱστὸν ὁρωμένων. καὶ ὁπότε ἐκ θαλάττης γῇ προσπελάζει, ὁμοίως πρῶτον ὁρᾶται τὰ ἱστία. τὰ δὲ σκάφη ἔτι ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ τῆς περὶ τὸ ὕδωρ κυρτότητος. ἅπερ ἅπαντα μονονοὺ γραμμικαῖς ἀποδείξεσιν ἐφαίνη, διότι σφαιρικόν ἐστι τὸ τῆς γῆς σχῆμα.

Αναγκαῖον οὖν καὶ τὸν περιέχοντα αὐτὴν ἀέρα σφαιρικὸν, καὶ ἀπὸ ὅλης αὐτῆς τῶν ἀναθυμιάσεων αἰρομένων, τῶν ἐπισυρρεουσῶν, καὶ οὕτως

καὶ

culmina ſuperando ſæpe ſpectare conſueuerunt. Naueq́; à terra abeunte, primum ſcapha occultatur circa arborem ſpectantibus. Et cum ex mari terræ appropinquauerit, ſimiliter primum ſpectantur uela, at ſcapha occultatur ab aquæ faſtigio, quæ cuncta ſolis linearibus demonſtrationibus apparent, ut globoſa terræ figura.

Neceſſe igitur eſt etiam circumfluum aërem eſſe globum ab ipſius toro ſublatis exhalationibus contractis, & perinde

aëris

καὶ τὸ τοῦ ἀέρος σχῆμα ὅμοιον ἀπεργαζομένων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ στερεὰ τῶν σωμάτων, οἷά τέ ἐστι πολλαχῶς σχηματίζεσθαι. ἐπὶ δὲ πνευματικῆς ἢ πυρώδους οὐσίας, ὁπότε καθ' αὑτὰς εἶεν, οὐδὲν ἐγχωρεῖ τοιοῦτον γίνεσθαι. ἐπὶ τὸ οἰκεῖον οὖν τῇ φύσει αὐτῶν παραγίνονται σχῆμα τετορνωμέναι, καὶ τὸ ἴσον ἀπὸ τοῦ μεσαιτάτου πάντῃ ἀποτεινόμεναι. μαλακῆς αὐτῶν τῆς οὐσίας οὔσης, καὶ μηδενὸς ὄντος στερεοῦ, ὃ ἄλλως μετασχηματίζει αὖ αὐτάς. τοῦ δὲ ἀέρος ὄντος σφαιρικοῦ, οὕτω καὶ ὁ αἰθὴρ πάλιν τούτου περιεκτικὸς ὤν, καὶ οὔτε εἰς γωνίας ἀπό

τινος

aëris figuram ſimilem facientibus. Praeterea etiam ſolida corpora poſſunt multifarie figurari. At in ſpiritali & ignea eſſentia cum per ſe fuerint, nil tale fieri molietur.

Ad id igitur quod ſuum eſt ipſorum naturæ, accedit hæc explicata figura, & quæ à medioxumo omnifariam explicantur, cum ſit ipſorum mollis eſſentia: nec ſit quicquam ſolidum, quod partes aliter figuret. At cum ſit aër globoſus, ita etiam eſt æther. Cumq; ſit circumplectens, talis neque in augulos ab

aliquo

τρον μεμερισμένην αὐτοῦ. ἀναγκαιότατον τοιγαροῦν, σφαῖραν εἶναι τὸν κόσμον.

Μέσον τοῦ κόσμου εἶναι τὴν γῆν.

Ὅτι δὲ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ κόσμου περιεχομένη, αὐτὸ τὸ μεσαίτατον ἐπέχει, πάλιν ἐκ τῆς ἐφόδου τῆς κατὰ τὸν διὰ πλειόνων πέμπτον ἀναπόδεικτον ὁρώμενοι παραστήσομεν. τὸ γὰρ τοιοῦτον διεζευγμένον, καὶ ἀληθές, καὶ ἀναγκαῖον· ἡ γῆ ἐμπεριεχομένη τῷ κόσμῳ, ἤτοι πρὸς ἀνατολῇ ἐστὶν, ἢ πρὸς δύσει, ἢ πρὸς ἄρκτῳ, ἢ πρὸς μεσημβρίᾳ, ἢ ὑψηλοτέρα, ἢ ταπεινοτέρα τοῦ μέσου, ἢ αὐτὴ τὸ με-

diametrum, maximè neceſſarium eſt globum mundum eſſe.

Quòd terra mundi ſit medium.

Quòd à mundo comprehenſa terra ipſius medioxumũ obtineat, rurſus ab acceſſu plurium quintum ſine demonſtratione aggreſſi conſtituamus. Nam eiuſmodi diſiunctum & uerum & neceſſarium eſt. Terra à mundo comprehenſa, aut ad ortum eſt, aut ad occaſum: aut ad ſeptentrionem, aut ad meridiem: aut ſublimior, aut humilior medio, aut ipſum medioxu-

τὸ μεσαίτατον ἐπέχει αὐτοῦ. οὐδὲν δὲ τῶν πρώτων. τὸ τελευταῖον οὖν ἀληθές ἐστιν, ὡς δείξομεν. ἀναγκαῖον ἄρα, τοῦ κόσμου τὸ μεσαίτατον ἐπέχειν αὐτήν. ὅτι τοίνυν μὴ μὲν πρὸς τῇ ἀνατολῇ, δῆλον ἐκ τούτων. εἰ γὰρ ἦν πρὸς τῇ ἀνατολῇ, ἀνίσχοντος ἂν τοῦ ἡλίου, βραχύτεραι ἐγίνοντο αἱ τῶν φωτιζομένων σκιαί. δυομένου δὲ, μείζους ἂν ἐπέμποντο. πλησίον γὰρ ὄντων τῶν φωτιζόντων, μικραὶ γίνονται αἱ σκιαί. ἀφισταμένων δὲ ἐπιπλέον, πρὸς λόγον τῆς ἀποστάσεως μεγεθύνεσθαι εἰώθασι. καὶ μὴν καὶ ἀνατέλλοντα πάντα, μεί-

ζονα

dioxumum mundi obtinet. Verùm primorum nihil habet: ultimum ergo, ut demonſtrabimus, eſt uerum. medium ergo mundi ipſam obtinere neceſſe eſt. Quod igitur ad ortum non ſit, hinc manifeſtum. Nam ſi ad ortum fuerit, ſurgente ſole breuiores erunt luminatorum umbræ, occidente autem maiores explicabuntur. Nam ſi uiciniora fuerint luminata, minores fient umbræ: ſi longius diſtabunt iuxta diſtantiæ rationem, maiores euadere conſueuerũt. Enimuero etiam cuncta orientia nobis, ma-

iora

ζονα ἐφαίνετ' ἂν ἡμῖν πλησιώτερον τῆς ἀνατολῆς οὖσι. δυόμενα δὲ, καὶ ἀεὶ ὡς πορρωτέρω ἀπιόντα, βραχύτερα. αἵτε πρῶται τῆς ἡμέρας ἓξ ὧραι βραχύταται ἂν ἐγίνοντο, ταχέως ἡμῖν κατὰ κορυφὴν τοῦ ἡλίου γινομένου. αἱ δὲ ἀπὸ τῆς ἕκτης, μακραὶ, ἅτε τοῦ ἀπὸ κορυφῆς διαστήματος ὡς ἐπὶ τὴν δύσιν μείζονος ὄντος. ὧν οὐδὲν ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν. οὐκ ἄρα πρὸς ἀνατολῇ μᾶλλόν ἐστιν ἡ γῆ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρὸς δύσει μᾶλλον, πάντα γὰρ ἂν τἀναντία τοῖς προειρημένοις συνέβαινεν. εἰ δὲ πρὸς ἄρκτῳ ἦν μᾶλλον ἡ γῆ, συνέβαινεν ἂν κατὰ πάσας τὰς

iora apparerent . quia uiciniores ortui ſimus. at occidentia quia nobis remotiora, minora uiderentur, primæque diei ſex horæ eſſent breuiſſimæ, ſole confeſtim ad uerticem conſcendente: à ſexta uerò longæ, ueluti à uertice, interuallo (utpote ad occaſum) maiore exiſtente. quorum in eis quæ apparent, nihil eſt. Non ergo ad ortum magis eſt terra. at ne quidem magis ad occaſum: nam contraria omnia prædictis contingerent. Sin ad ſeptentrionē ſit magis terra, eueniret in omni

ἀναβολὰς πρὸς τοῦτο τὸ κλίμα ἀποκλίνειν τὰς τῶν φωτιζομένων σκιάς. καὶ εἰ πρὸς μεσημβρίαν αἱ σκιαὶ ἀπέκλινον ἄν, καὶ ἀνίσχοντος καὶ δυομένου τοῦ ἡλίου. νυνὶ δὲ οὐδὲν γίνεται τούτων, ἀλλὰ γὰρ τοῦ μὲν ταῖς ἰσημερίαις ἀνατέλλοντος, πρὸς ἰσημερινὴν δύσιν ἀποκλίνουσιν αἱ σκιαί. δυομένου δὲ, πρὸς ἰσημερινὴν ἀνατολήν. ἐν δὲ ταῖς χειμεριναῖς τροπαῖς, ἀνατέλλοντος μὲν πρὸς θερινὰς δύσεις, δυομένου δὲ πρὸς θερινὰς ἀναβολάς. ὅταν δὲ πάλιν ἐνθένδε ἀνίσχῃ, πρὸς χειμερινὰς δύσεις ἡ ἀπόκλισις γίνεται τῶν σκιῶν. δυομένου δὲ, πρὸς χειμε-

ortu ad hoc clima umbras luminatorum extendi. Sin ad meridiem ſit, ad meridiem etiam umbræ inclinarint tam oriente quàm occidente ſole. Nunc uerò horum nihil euenit, ſed in æquinoctialibus oriente, ad æquinoctialem occaſum declinarent umbræ: occidente uerò, ad æquinoctialem ortum. In hybernis ſolſtitijs oriente ad æſtiuos occaſus, occidente uerò ad æſtiuos ortus. Cum porrò hinc ſurrexerit, in occaſus hybernos fit umbrarum acclinatio. Occidente ad hyber-

εἰνὰς ἀνατολὰς, ὡς χιασμὸν γίνεσθαι τῶν σκιῶν. ὅθεν οὐδὲ πρὸς τούτων τινὶ τῶν κλιμάτων νεύει ἡ γῆ. εἰ δὲ ἦν ὑψηλοτέρα τοῦ μέσου, οὔτ' ἂν τὸ ἡμικόσμιον ὑπὲρ γῆν ἐφαίνετο, οὔτε τὰ ἓξ ζώδια, καὶ αἱ ρπ μοῖραι, οὔτε τὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἥμισυ, ἀλλὰ μείονα τούτων πάντων. ὅθεν καὶ τὰς νύκτας τῶν ἡμερῶν διὰ παντὸς ἂν συνέβαινε μείζους εἶναι. εἰ δὲ ταπεινοτέρα τοῦ μέσου ἦν, τἀναντία πάντα συνέβαινε τῶν προειρημένων, μείζονος ὄντος τοῦ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαιρίου. ὥστε οὔτε ἐν ὕψει, οὔτε ἐν ταπεινώματι ἐστί. δέδεικται δέ,

nos ortus, ut umbrarum fiat decuſſatio, X literæ faciem habens, unde in aliquod harum clima non uergit terra. Sin medio ſit ſublimior, pars mundi dimidia ſupra terram non apparuerit, neq; ſex ſigna et centū & octoginta partes, neq; æquinoctialis dimidium. Sed his omnibus minora. unde noctes diebus omnino cōtingeret eſſe maiores. Quod ſi medio ſit humilior prædictis, cuncta euenerint contraria, maiore exiſtente ſupra terram hemiſphærio. Proinde neq; in ſublimi, neq; in deiectu eſt humili. Oſtenſum eſt,

ὅτι μὴ δὲ πρὸς τῶν τεσσάρων κλιμάτων τινί. αὐτὸ ἄρα τὸ μεσαίτατον τοῦ κόσμου ἐπέχειν αὐτὴν ἀναγκαῖον. καὶ πρὸς τούτοις, καὶ βαρυτάτην τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σωμάτων οὖσαν, καὶ τὸ κατώτατον ἐπέχειν ὀφείλουσαν, ὅπερ ταὐτὸν τῷ μεσαιτάτῳ ἐστίν.

Περὶ μεγέθους τῆς γῆς.

Περὶ δὲ μεγέθους τῆς γῆς, πλείους μὲν γεγόνασι δόξαι παρὰ τοῖς φυσικοῖς. βελτίους δὲ τῶν ἄλλων εἰσίν, ἥ τε τοῦ ποσειδωνίου, καὶ ἡ ἐρατοσθένους. αὕτη μὲν, διὰ γεωμετρικῆς ἐφόδου δεικνύουσα τὸ μέγεθος αὐτῆς. ἡ δὲ τοῦ ποσειδωνίου,

ἐστὶν

quòd ne quidem in aliquo quatuor climatum. ipſum ergo mundi medioxumum obtinere neceſſe eſt. Præterea grauiſſimam omnium in mundo corporum, & infimum omniũ, quod idem eſt ac medioxumum.

De terræ magnitudine.

De terræ magnitudine complures ſunt Phyſicorum ſententiæ, ſed in primis antecellunt quæ Poſidonij & Eratoſthenis, & geometrica doctrina ipſius demonſtrant magnitudinem. Poſidonij certè

ſimpli-

οὖσιν ἁπλουστέρα. ἑκάτερος δὲ αὐτῶν, ὑποθέσεις τινὰς λαμβάνων, διὰ τῆς ἀκολούθου ταῖς ὑποθέσεσιν ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις παραγίνεται. ἐροῦμεν δὲ περὶ προτέρας τῆς ποσειδωνίου. φησὶν ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ κεῖσθαι ῥόδον καὶ ἀλεξάνδρειαν. μεσημβρινοὶ δὲ κύκλοι εἰσίν, οἱ διὰ τῶν πόλων γραφόμενοι τοῦ κόσμου, καὶ διὰ σημείου, ὃ ἑκάστοις τῶν ἐπὶ τῆς γῆς βεβηκότων τῆς κορυφῆς ὑπόκειται. πόλοι μὲν οὖν οἱ αὐτοὶ πάντων. τὸ δὲ κατὰ κορυφὴν σημεῖον, ἄλλο ἄλλων. ὅθεν ἄπειροι δύνανται γράφεσθαι μεσημβρινοί.

ἡ οὖν

ſimplicior eſt ſentētia. ipſorum tamen uterq; nonnullas ſibi aſciſcit hypotheſes. conſecutione hypotheſium ad demonſtrationes accedit. Poſidonij primò referamus ſententiam. Sub eodem, inquit, igitur meridiano poſita Rhodus & Alexandria. Sunt autem meridiani circuli, qui per polos deſcripti mundi, & per punctum quod à uertice imminet, ſingulis per terram euntibus hominibus. Poli igitur ijdem omnium, at ad uerticem punctum aliud aliorū, unde infiniti deſcribi poſſunt meridiani.

Rhodus

ἡ οὖν ῥόδος, καὶ ἡ ἀλεξάνδρεια, ὑπὸ τὸ αὐτὸ κεῖνται κλίμα. καὶ τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι δοκεῖ. καὶ ὑποκείσθω οὕτως ἔχειν. εἰσὶ δὲ καὶ πάντες οἱ μεσημβρινοὶ τῶν μεγίστων ἐν κόσμῳ κύκλων, εἰς δύο ἴσα τέμνοντες αὐτὸν, καὶ διὰ τῶν πόλων αὐτοῦ γραφόμενοι. τούτων οὖν οὕτως ἔχειν ὑποκειμένων, ἑξῆς ὁ ποσειδώνιος, ἴσον ὄντα τὸν ζῳδιακὸν τοῖς μεσημβρινοῖς, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς εἰς δύο ἴσα τέμνει τὸν κόσμον, εἰς ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα μέρη διαιρεῖ, ἕκαστον καὶ δωδεκατημορίων αὐτοῦ εἰς

Rhodus igitur & Alexandria ſub eodem poſita eſt meridiano, interiectũ utriq; ciuitati interuallũ quinq; milium ſtadiorum eſſe exiſtimatur, atq; ita habere ponatur. Sunt uerò cuncti meridiani maximorum in mundo orbium, ipſum in duas æquales partes diſpeſcẽtes, perque ipſos deſcripti polos. Cũ hæc ita habere poſita ſint, deinde Poſidonius, ut par eſt, ait ſigniferum æqualem meridianis (quãdoquidem ipſe quoq; mundũ in binas partes diuidit æquales) in quadraginta octo partes ipſum diſpeſcit, ſingula eius ſigna in

εἰς τέσσαρα τέμνων. ἂν τοίνυν καὶ ὁ διὰ Ῥόδου καὶ Ἀλεξανδρείας μεσημβρινὸς, εἰς τὰ αὐτὰ τῷ ζωδιακῷ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ μέρη διαιρεθῇ, ἴσα γίνεται αὐτοῦ τὰ τμήματα τοῖς προειρημένοις τοῦ ζωδιακοῦ τμήμασιν. ὅταν γὰρ ἴσα μεγέθη εἰς ἴσα διαιρεθῇ, ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη τοῖς μέρεσιν τῶν διαιρεθέντων ἴσα γίνεσθαι. τούτων τοίνυν οὕτως προϋποκειμένων, ἑξῆς φησὶν ὁ ποσειδώνιος, ὅτι κάνωβος καλούμενος ἀστὴρ λαμπρότατος ἐστιν πρὸς μεσημβρίαν, ὡς ἐπὶ τοῦ πηδαλίου τῆς ἀργοῦς, οὗτος γὰρ ἐν ἑλλάδι οὐδὲ ὅλως ὁρᾶται, ὅθεν

οὐδ᾽ ὁ

in quatuor partes diuidendo. Si igitur etiam per Rhodū & Alexandriam meridianus in eaſdem quas & ſignifer dirimatur, quadraginta et octo partes, æqualia erunt ipſius ſegmenta iā dictis ſigniferi ſegmētis. Nam cū magnitudines æquales, in partes diuidūtur æquales, partes diuiſarū magnitudinū æquales eſſe neceße eſt. Cum igitur hæc ita habere receptū & confeßum ſit, dein inquit Poſidonius, Canobus ſtella ita appellata, lucidißima eſt ad meridiem in temone Argus, ea in Græcia neutiquam ſpectatur, & perinde

neq;

οὐδ' ὁ ἄρατος ἐν τοῖς φαινομένοις μιμνήσκεται αὐτοῦ. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτικῶν ὡς πρὸς μεσημβρίαν ἰοῦσιν, ἀρχὴν τοῦ ὁρᾶσθαι ἐν τῇ ῥόδῳ λαμβάνει, καὶ ὀφθεὶς ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, εὐθέως κατὰ τὴν στροφὴν τοῦ κόσμου καταδύεται. ὁπόταν δὲ ἡμεῖς ἀπὸ ῥόδου πεντακισχιλίους σταδίους διαπλεύσαντες, ἐν ἀλεξανδρείᾳ γενώμεθα, εὑρίσκεται ὁ ἀστὴρ οὗτος ὕψος ἀπέχων τοῦ ὁρίζοντος. ἐπειδὰν ἀκριβῶς μεσουρανῇ τέταρτον ζῳδίου, ὅ ἐστι τεσσαρακοστόογδοον τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ διὰ ῥόδου καὶ ἀλεξανδρείας. ἀνάγκη τοίνυν καὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ αὐτοῦ τοῦ με-

neque Aratus in Phænomenis ipſam memorauit. A' ſeptentrione autem in meridiem euntibus, primum in Rhodo ſub uiſum cadit, infinite'que perſpecta, confeſtim ex mundi conuerſione occidit. At cum à Rhodo quina ſtadiorum milia Alexandriam uerſus nauigaris, in Alexandria ipſa ab horizonte ſublimis apparet, in medio ad libellam cœlo pars ſigni eius quarta, quæ eſt quadrageſima octaua, pars meridiani per Rhodum & Alexandriam. Neceſſe igitur etiam imminēs eiuſdem meri-

τοῦ μεσημβρινοῦ τμῆμα τοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ ῥόδου καὶ ἀλεξανδρείας, τεσσαρακοστὸν ὄγδοον μέρος αὐτοῦ εἶν. διὰ τὸ, τοῦτον καὶ τὸν ὁρίζοντα τῶν ῥοδίων, τοῦ ὁρίζοντος τῶν ἀλεξανδρέων ἀφίστασθαι. ἐπεὶ οὖν τὸ ὑπὸ τοῦτο τὸ τμῆμα ὑποκείμενον τῆς γῆς μέρος, πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι δοκεῖ. καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις τμήμασιν ὑποκείμενα, ἐκ πεντακισχιλίων σταδίων ἐστί. καὶ ὁ μέγιστος κύκλος τῆς γῆς εὑρίσκεται μυριάδων τεσσάρων καὶ εἴκοσιν, ἐὰν ὦσιν οἱ ἀπὸ ῥόδου πεντακισχίλιοι. εἰ δὲ μή, πρὸς λόγον τοῦ διαστήματος. καὶ ἡ μὲν ποσει-

meridiani ſegmentum interualli, quod eſt inter Rhodũ & Alexandriam quadrageſimã octauam partẽ eius eſſe, quod finiens Rhodiorũ à finiente Alexãdrinorũ abſit quadrageſima octaua ſigniferi orbis parte. Quia igitur hoc interuallo poſita eſt terræ pars quinq; miliũ ſtadiorũ eſſe, & alijs ſubiecta ſegmentis quinq; milium ſtadiorum eſſe comprobãtur, & is maximus terræ circulus inuenitur ducentorum quadraginta milium, ſi fuerint à Rhodo in Alexandriam quina milia: ſin minus, ad rationem interualli. Atque hæc Poſi-

ποσειδωνίου ἔφοδος περὶ τοῦ τῆς γῆς μεγέθους τοιαύτη. ἡ δὲ τοῦ ἐρατοσθένους γεωμετρικῆς ἐφόδου ἐχομένη, καὶ δοκοῦσά τι ἀσαφέστερον ἔχειν. ποιήσει δὲ σαφῆ τὰ λεγόμενα ὑπ᾽ αὐτοῦ, τάδε προϋποθεμένων ἡμῶν. ὑποκείσθω ἡμῖν πρῶτον μὲν κἀνταῦθα ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ κεῖσθαι συήνην καὶ ἀλεξάνδρειαν. καὶ δεύτερον τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων, πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι. καὶ τρίτον, τὰς καταπεμπομένας ἀκτῖνας ἀπὸ διαφόρων μερῶν τοῦ ἡλίου ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς, παραλλήλους εἶναι (οὕτως γὰρ ἔχειν αὐτὰς οἱ γεω-

Poſidonij doctrina de terræ magnitudine. Eratoſthenis autem ratio geometricis comprehenſa argumentis, quiddam obſcurius uidetur continere, ſed ab eo dicta faciemus apertiora, hypotheſibus præmuniendo. Primo igitur nobis receptum ſit ſub eodem meridiano eſſe Syenen & Alexandriã, mediumq; harum ciuitatum interuallum quinque milium ſtadiorum eſſe, tertio que dimiſſos radios á differentibus partibus ſolis ad differentes terræ partes parallelos eſſe. Ita nanque ipſos habere geome-

οἱ γεωμέτραι ὑποτίθενται). τέταρτον, ἐκεῖνο ὑποκείσθω δεικνύμενον παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τὰς εἰς παραλλήλους ἐμπιπτούσας εὐθείας, τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. πέμπτον, τὰς ὑπὸ ἴσων γωνιῶν βεβηκυίας περιφερείας, ὁμοίας εἶναι. τοῦτο δ' ἐστιν, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους. δεικνυμένου καὶ τούτου παρὰ τοῖς γεωμέτραις. ὁπόταν γὰρ περιφέρειαι ὑπὸ ἴσων γωνιῶν ὦσι βεβηκυῖαι, ἂν μία ἥτισοῦν αὐτῶν δέκατον ᾖ μέρος τοῦ οἰκείου κύκλου, καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι δέκατα τὰ μέρη γενήσονται

geometræ conſtituerunt. Illud porrò quartum ponatur à geometris demonſtratum, in parallelos dimiſſas rectas lineas, mutuos angulos æquales efficere. Quinto ad æquales angulos peruenientes circumferētias ſimiles eſſe, hoc eſt eandem proportionem, eandem'que habere rationem ad ſuos circulos, hoc etiam à geometris demonſtrato. Cum enim circumferentiæ ad æquales angulos peruenerint, ſi una quæuis ipſarum fuerit pars decima ſui orbis, etiam reliquæ omnes, decem partes

νήσοντι τῶν οἰκείων κύκλων. τούτων ὁ κατακρατήσας οὐκ ἂν χαλεπῶς τὴν ἔφοδον τὴν Ἐρατοσθένους καταμάθοι, ἔχουσαν οὕτως. ὑπὸ τῷ αὐτῷ κεῖσθαί φησι μεσημβρινῷ Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν. ἐπεὶ οὖν μέγιστοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μεσημβρινοί, δεῖ καὶ τοὺς ὑποκειμένους αὐτοῖς τῆς γῆς κύκλους μεγίστους εἶναι ἀναγκαίως. ὥστε, ἡλίκον ἂν τὸν διὰ Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας ἥκοντα κύκλον τῆς γῆς ἡ ἔφοδος ἀποδείξει αὕτη, τηλικοῦτος ἔσται ὁ μέγιστος τῆς γῆς κύκλος. φησὶ τοίνυν, καὶ ἔχει οὕτως, τὴν Συήνην ὑπὸ τῷ θερινῷ τροπικῷ κεῖσθαι κύκλῳ. ὁπόταν οὖν

ἐν

fient ſuorum orbium. His perceptis, difficilis non erit Eratoſthenis diſciplina, quam hoc pacto perpenderis. Sub eodem, ait, eſt meridiano Syene et Alexandria. Quia igitur maximi in mundo meridiani, oportet etiã eis ſubiectos terræ orbes, maximos eſſe. Neceſſario itaque quantum per Syenen & Alexandriam uenientem terræ circulum hæc diſciplina demonſtrauerit, tantus eſt maximus terræ circulus. Ait ergo hoc modo: Syene ſub æſtiuo tropico poſita eſt circulo. Cum ergo

ἐν καρκίνῳ γινόμενος ὁ ἥλιος, καὶ θερινὰς ποιῶν τροπὰς ἀκριβῶς μεσουρανήσει, ἄσκιοι γίνονται οἱ τῶν ὡρολογίων γνώμονες ἀναγκαίως, κατὰ κάθετον ἀκριβῆ τοῦ ἡλίου ὑπερκειμένου. καὶ τοῦτο γίνεσθαι, λόγος, ἐπὶ σταδίους τριακοσίους τὴν διάμετρον. ἐν ἀλεξανδρείᾳ δὲ, τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἀποβάλλουσιν οἱ τῶν ὡρολογίων γνώμονες σκιάν. ὅτε πρὸς ἄρκτῳ μᾶλλον τῆς συήνης ταύτης τῆς πόλεως κειμένης, ὑπὸ τῷ μεσημβρινῷ τοίνυν καὶ μεγίστῳ κύκλῳ τῶν πόλεων κειμένων, ἂν περιαγάγωμεν περιφέρειαν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ γνώμονος σκιᾶς, ἐπὶ τὴν

βάσιν

ſol fuerit in cãcro, ſolſtitiumq; faciet æſtiuũ, & medium cœlũ ad libellam obtinuerit, ab umbra immunes ſint neceſſe eſt horologiorum gnomones, ſole ad unguem poſito ad perpendiculum. Hæc ratio facit dimetientem ad ſtadia trecẽta. In Alexandria uerò eadem hora iactant horologiorum gnomones umbram, ſicut eſt, ad ſeptentrionẽ magis quàm Syene, hac ciuitate poſita. Sub meridiano igitur ac maximo circulo poſitarum ciuitatum ſi circumagamus circumferentiam, ab extremo umbræ gnomonis, ad

baſim

βάσιν αὐτὴν τοῦ γνώμονος τοῦ ἐν ἀλεξανδρείᾳ ὡρολογίου, αὐτὴ ἡ περιφέρεια, τμῆμα τοῦ μεγίστου τοῦ ἐν τῇ σκάφῃ κύκλων. ἐπεὶ μεγίστῳ κύκλῳ ὑπόκειται ἡ τοῦ ὡρολογίου σκάφη. εἰ οὖν ἑξῆς νοήσαιμεν εὐθείας διὰ τῆς γῆς ἐκβαλλομένας ἀφ᾽ ἑκατέρου τοῦ γνωμόνων, πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς συμπεσοῦνται. ἐπεὶ οὖν τὸ ἐν τῇ συήνῃ ὡρολόγιον κατὰ κάθετον ὑπόκειται τῷ ἡλίῳ, ἂν ἐπινοήσωμεν εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἥκουσαν ἐπ᾽ ἄκρον τοῦ ὡρολογίου γνώμονα, μία γενήσεται εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἥκουσα. ἐὰν οὖν ἑτέραν

baſim ipſam gnomonis in Alexandria horologij, ipſa circumferentia ſegmentum fiet maximi in foſſura circulorum, quia maximo circulo ſubiacet horologij foſſura. Si igitur intelligamus deinceps rectas lineas per terram productas, ab utroq; gnomone ad terræ centrũ coincident. Quoniam igitur in Syene horologiũ ad perpendiculum ſoli ſubijcitur, ſi rectam lineam intelligamus à ſole uenientem ad extremum horologij gnomonem, una fiet recta linea, quæ à ſole ad centrum uſque terræ peruenit. Si igitur alteram

ἑτέραν εὐθεῖαν νοήσωμεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀναγομένην ἀπὸ τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ σκάφης, αὕτη καὶ ἡ προειρημένη εὐθεῖα, παράλληλοι γενήσονται, ἀπὸ διαφόρων γε τοῦ ἡλίου μερῶν ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς διήκουσαι. εἰς ταύτας τοίνυν παραλλήλους οὔσας, ἐμπίπτει εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ κέντρου τῆς γῆς ἐπὶ τὸν ἐν ἀλεξανδρείᾳ γνώμονα ἥκουσα, ὥστε τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. ὧν ἡ μὲν ἐστιν πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς κατὰ σύμπτωσιν εὐθειῶν, αἳ ἀπὸ τῶν ὡρολογίων ἤχθησαν ἐπὶ τὸ κέντρον τῆς γῆς γενομένη, ἡ δὲ

alteram rectam lineam intelligamus, ab extrema gnomonis umbra ad ſolem reductam, ab Alexandriæ foſſura, ipſa etiam memorata recta linea, fient paralleli, à differentibus ſolis partibus ad differentes terræ partes penetrantes. In has itaq; quæ paralleli ſunt, incidit recta linea, quæ à centro terræ ad in Alexandria gnomonem perueniens, ut mutuos angulos faciat æquales. Quorũ unus in centro terræ per coincidentiam rectarum linearum, quæ ab horologijs actæ ſint, in terræ centro factus: alter

νη. ἡ δὲ κατὰ σύμπτωσιν ἄκρου τοῦ ἐν ἀλεξανδρείᾳ γνώμονος, καὶ τῆς ἀπ' ἄκρας αὐτοῦ τῆς σκιᾶς ἐπὶ τὸν ἥλιον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ψαύσεως ἀναχθείσης γεγενημένη. καὶ ἐπὶ μὲν ταύτης βέβηκε περιφέρεια ἡ ἀπ' ἄκρας τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ περιαχθεῖσα. ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς, ἡ ἀπὸ συήνης διήκουσα εἰς ἀλεξάνδρειαν. ὅμοιαι τοίνυν αἱ περιφέρειαι εἰσὶν ἀλλήλαις, ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκυῖαι. ὃν ἄρα λόγον ἔχει ἡ ἐν τῇ σκάφῃ πρὸς τὸν οἰκεῖον κύκλον, τοῦτον ἔχει λόγον καὶ ἡ ἀπὸ συήνης εἰς ἀλεξάνδρειαν

alter per collapſum extremi in Alexandria gnomonis, & ab extrema eius umbra ad ſolem, per ad ipſum contactum reducta factus, & in hac uenit circumferentia, quæ ab extrema gnomonis umbra ad baſim ipſius circumacta: in eis autem qui ſunt ad centrum terræ, à Syene perueniens in Alexandriam. Similes igitur circumferentiæ ſunt inter ſe inuicem, in angulis peruenientes æqualibus. Quam ergo habet rationem, qui in foſſura ad ſuum orbem eam habet rationem, etiã à Syene in Alexandriam

δρειαν ἥκουσα. ἡ δέ γε ἐν τῇ σκάφῃ, πεντηκοστὸν μέρος εὑρίσκεται τοῦ οἰκείου κύκλου. δεῖ οὖν ἀναγκαίως καὶ τὸ ἀπὸ συήνης εἰς ἀλεξάνδρειαν διάστημα πεντηκοστὸν μέρος εἶναι τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. καὶ ἔστι τοῦτο, σταδίων πεντακισχιλίων. ὁ ἄρα σύμπας κύκλος γίνεται μυριάδων εἴκοσι πέντε. καὶ ἡ μὲν ἐρατοσθένους ἔφοδος τοιαύτη. τίθεται δὲ καὶ χειμεριναῖς τροπαῖς ὡρολόγια εἰς ἑκατέραν τῶν πόλεων, καὶ ἑκατέρων σκιὰς ἀποβαλλόντων, μείζων ἡ ἐν ἀλεξανδρείᾳ εὑρίσκεται ἀναγκαίως, διὰ τὸ πλέον ἀφεστάναι χειμερινοῦ τρο-

driam perueniens, quæ in foſſura quinquageſima pars inuenitur ſui orbis. Oportet igitur neceſſariò & à Syene in Alexandriam interuallum quinquageſimam eße partem maximi terræ circuli, idq; eſt ſtadiorum quinque milium. Vniuerſus ergo circulus fit ducentorum quinquaginta milium. Atque hæc eſt doctrina Eratoſthenis. Ponuntur etiam in hybernis ſolſtitijs horologia in utraque ciuitate, & utraque iactante umbras, neceßariò maior inuenitur in Alexandria, quòd longius abſit à ſolſtitio hy

πικοῦ τὴν πόλιν ταύτην. λαμβάνοντες οὖν τὴν ὑπεροχὴν τῆς σκιᾶς, καθ' ἣν ὑπερέχεται ἡ ἐν συήνῃ πρὸς τὴν ἐν ἀλεξανδρείᾳ, εὑρίσκουσι καὶ ταύτην μέρος πεντηκοστὸν τοῦ μεγίστου τοῦ ἐν τῷ ὡρολογίῳ κύκλου. καὶ οὕτως καὶ ἀπὸ τούτου γνώριμον γίνεται, ὅτι πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδων ἐστὶν ὁ μέγιστος τῆς γῆς κύκλος. ἔσται οὖν ἡ διάμετρος τῆς γῆς ὑπὲρ τὰς ὀκτὼ μυριάδας, τρίτον γε τοῦ μεγίστου τῶν ἐν αὐτῇ κύκλων ἔχειν ὀφείλουσα. οἱ οὖν λέγοντες, μὴ δύνασθαι τὴν γῆν σφαιρικὴν εἶναι, διά τε τὰ τῆς θαλάττης κοιλώματα, καὶ τὰς τῶν ὀρῶν ἐξοχάς,

berno hæc ciuitas. Capiendo igitur umbræ exceſſum, quo exceditur quæ in Syene, ab ea quæ in Alexandria, eam quoque inueniunt partem quinquageſimam maximi in horologio circuli. Et perinde etiam ab hoc dinoſcitur ducentorum quinquaginta milium maximus terræ circulus. Erit itaque totius terræ dimetiens ſupra octoginta milia, ut habere oporteat tertiam partem maximi in ipſa orbis. Qui itaque aiunt terram globoſam eſſe non poſſe, ob maris cauitates, & montium

faſtigia

ἐξοχὰς, πάνυ ἀλόγως τοῦτο δοξάζουσι. οὔτε γὰρ ὄρος ὑψηλότερον πεντεκαίδεκα σταδίων κατὰ τὴν κάθετον εὑρίσκεται, οὔτε θαλάσσης βάθος. τριάκοντα δὲ στάδιοι πρὸς πλεῖον ἢ μυριάδας ὀκτὼ σταδίων, οὐδένα λόγον ἔχουσιν. ἀλλὰ ὅμοιόν ἐστιν τοῦτο, ὡς εἰ καὶ κονιορτός τις ἐπὶ σφαίρας εἴη, αἵτε ἐξοχαὶ αἱ περὶ τὰ σφαιρία τῶν πλατάνων οὐ κωλύουσιν αὐτὰ σφαιρία εἶναι. καίτοι αὗται πλείονα λόγον ἔχουσι πρὸς τὰ ὅλα τῶν σφαιρίων μεγέθη, ἢ αἱ κοιλότητες τῆς θαλάσσης, καὶ αἱ τῶν ὀρῶν ὑπεροχαὶ πρὸς τὸ πᾶν τῆς γῆς μέγεθος.

οὖσα

faſtigia opinātur. quod à ratione admodum abeſt. Neq; enim editior mõs quindecim ſtadijs ad perpendiculũ inuenitur, neq; maris profunditas triginta ſtadia ad ſummum, ad ſtadiorum octoginta milia ullam habent rationem. ſed uel tale eſt, ut ſi in pila ſit puluiſculus quiſpiam, & eminētiæ circa ſphæria platanorum non prohibēt ipſa eſſe ſphæria. Quanquam hæ maiorem habent rationem ad totas ſphæriorum magnitudines, quàm cauitates maris, & montium faſtigia ad totius terræ magnitudinem.

ὅσα δὲ τὸ μέγεθος ἡ γῆ ἡλίκη, διὰ τῶν προδεδειγμένων ἐφόδων ἐπιδέδεικται, οὐ μόνον πρὸς τὸ σύμπαν τοῦ κόσμου μέγεθος σημείου λόγον ἐπέχουσα διὰ πολλῶν ἐλέγχεται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος, οὗ καὶ πολὺ μείζων ἐστὶν ἡ περιέχουσα τὰ ἀπλανῆ τῶν ἄστρων σφαῖρα. ὥσπερ οὖν εἰ καὶ ὕδωρ ἀμφορέων μυριάδες μύριαι, καθ' αὑτὰς μὲν θεωρούμεναι ἀξιόλογον ἔχουσι τὸ πλῆθος. πρὸς δὲ τὴν θάλασσαν, οὐδένα λόγον ἔχουσιν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τὸν νεῖλον ἢ ἄλλον τινὰ τῶν ἀξιολόγων ποταμῶν. οὕτω καὶ ἡ γῆ, καθ' αὑτὴν μὲν ἐξεταζ-

Quanta ſit terræ magnitudo, ex iam dictis præceptionibus eſt demonſtratum. Non modò ad totius mundi magnitudinem, puncti rationem habere, multis conuincitur argumentis, ſed etiam ſolare faſtigium. At multo maior eſt globus, aſtra hærentia cœlo continens. Quemadmodum igitur amphorarum centena milia per ſe inſpecta, magnitudinem ingentem habent: in maris autem comparatione rationem habent nullam, ſed ne quidem ad Nilũ, alium'ue quempiam magnum fluuium: ita terra per ſe in quæſtio-

ἐξεταζομένη, ἀξιόλογον φαίνεται τὸ μέγεθος ἔχειν, ἥ γε ὑπὲρ τὰς ὀκτὼ μυριάδας ἡ διάμετρός ἐστιν. οὔτε δὲ πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος λόγον τινὰ φαίνεται ἔχουσα, οὔτε πολὺ πλέον, πρὸς τὸ σύμπαν τοῦ κόσμου μέγεθος. λόγον γὰρ ὀφείλει ἔχειν μέγεθος πρὸς μέγεθος, ὁπόταν τὸ μεῖζον ὑπὸ τοῦ ἐλάσσονος οἷόν τ' ᾖ καταμετρηθῆναι, ἢ δεκαπλάσιον, φέρε εἰπεῖν, ἢ, εἰ βούλει, καὶ μυριοπλάσιον ὄν. ὁ δὲ τῶν ὑδάτων ἀμφορεὺς, οὐκ ἂν καταμετρήσειε τὴν θάλασσαν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν νεῖλον. ὥσπερ οὖν ὁ ἀμφορεὺς οὐδένα λόγον ἔχει πρὸς τὰ εἰρη-

quæſtione habita, amplam habere uidetur magnitudinem, cuius dimetiẽs eſt ſupra octo ginta milia: neq; tamen ad ſolare faſtigiũ quampiam rationem habere uidetur, & ne quidem multo magis ad totius mundi magnitudinem. Oportet nanq; magnitudinem ad magnitudinem habere rationem. cum maior minorẽ metiri potuerit. Verbi cauſa, ſi decupla fuerit tibi dicenda, uel decieſmilies tanta: at aquæ amphora neutiquam mare metietur, at ne quidem Nilum. Quemadmodũ igitur amphora nullam habet ad ea quæ dicta ſunt

τὰ εἰρημένα, οὕτως οὐδὲ τὸ μέγεθος τῆς γῆς λόγον τινὰ πρὸς τὸ τοῦ κόσμου μέγεθος ἔχει. τοῦτο δὲ ἐκ πάνυ πολλῶν ἐλέγχεται, μόνον οὐχὶ γραμμικὰς ἐχόντων τὰς ἀποδείξεις. πρῶτον μὲν γὰρ, ὁ ἥλιος καίτοι πολὺ μείζων ὢν συμπάσης τῆς γῆς καὶ θαλάσσης (ὡς διὰ τῶν ἑξῆς ἀποδειχθήσεται) ὅσον ποδιαίου ἡμῖν φαντασίαν ἀποπέμπει, καὶ ταῦτα λαμπρότατος ὤν. πάρεστιν οὖν συννοεῖν, εἰ ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ ὕψους ὁρῷμεν εἰς τὴν γῆν, ἤ τοι οὐδ' ὅλως ἂν ἡμῖν ὀφθείη, ἢ ἀστέρος τὸ βραχύτατον τὸ μέγεθος ἔχουσα.

εἰ δὲ

cta ſunt rationem, ita ne quidem magnitudo terræ rationem habet ullam ad mundi magnitudinem. Id admodum multis eſt comprobatũ argumentis, per lineares obtentis demonſtrationes. Primo nanq; ſol cum ſit multo maior uniuerſa terra, mariq; quemadmodũ mox demonſtrabitur: tantus tamen pedalẽ nobis ſuggerit imaginem, cum ſit fulgentiſsimus. Intelligere igitur nobis par eſt, ſi à ſolari faſtigio in terram oculos deiecerimus, aut prorſus nihil cernimus, aut ſtellæ perexiguæ uidetur magnitudo.

Quod

εἰ δὲ ἐπὶ τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ ἡλίου μεθεωρισθείημεν, καθ' ὑπόθεσιν, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς τῶν ἀπλανῶν σφαίρας, οὐδ' ὅλως ἂν ἡμῖν ὀφθείη ἡ γῆ. οὐδ' εἰ τὴν ἴσην τοῦ ἡλίου λαμπρότητα ἔχουσα ἐπινοηθείη. ὅθεν καὶ τοὺς ἀστέρας αὐτῆς μείζονας εἶναι ἀναγκαῖον. εἴ γε οὗτοι μὲν ἀπ' αὐτῆς ὁρῶνται, ἀπὸ δὲ τοῦ ὕψους τῆς σφαίρας τῶν ἀπλανῶν οὐκ ἂν αὐτὴ ὀφθείη, καίτοι πολύ γε τοῦ ἡλίου τὸ μέγεθος ἐλάττων ὑπάρχουσα. ἐπεὶ τάχα καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος ἐν τῷ ὕψει τῶν ἀπλανῶν ἐπινοηθεὶς ἀστεριαῖος τὸ μέγεθος φανήσεται. γνώριμον δέ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἤδη τὰ ἄστρα

θέας,

Quod ſi fieri queat, ut ad ſolem uſque attollamur, cæteraſq; uagas ſtellas, terra à nobis ſpectari non poterit, ne quidem etiam ſi ſolis fulgorem obtineat, ut par ſit hærẽtes quoque cœlo ſtellas terra eſſe maiores, cum à terra cernantur. Et terra ipſa à uagarum ſtellarum globis ſub uiſum cadere non poßit, quòd ſole multo ſit minor, licet ſol locum hærentium cœlo ſtellarum poſitus, non maior fortè in obtutum caſurus ſit ſtella. Liquet ergo ex

his,

θέας, ὅτι ἡ γῆ στιγμιαία ἐστι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ κόσμου. ἀπὸ παντὸς γὰρ μέρους αὐτῆς, οὐ μόνον ἴσα ὁρᾶται, ἀλλὰ καὶ ὅμοια τῷ σχήματι. ὧν οὐδέτερον ἂν συνέβαινεν, εἰ μὴ αἱ προσπίπτουσαι εὐθεῖαι ἀπὸ παντὸς μέρους αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ μέρη τοῦ οὐρανοῦ, ἴσαι ἦσαν ἀλλήλαις. ὅθεν κέντρου λόγον ἐπέχειν αὐτὴν πρὸς τὰ ὅλα ἀναγκαῖον. τοῦτο δὲ καὶ τὰ τοῦ ζῳδιακοῦ δωδεκατημόρια συνίστησι. τὰ γὰρ ἓξ αὐτοῦ ὑπὲρ γῆν φαίνεται ἀκριβῶς, μηδεμίαν μοῖραν τοῦ ὕψους τὴν γῆν βάθους ἀποκρύπτοντος, ἀλλὰ μηδὲ πολλοστὸν μοίρας. καὶ εἰ γὰρ ἀκριβῶς

his, puncti uicem terram obtinere mundanæ magnitudini collatam. Vndique enim à terra tam æqualia uidentur, quàm forma ſimilia. Quod non eueniret, niſi omnes à terra ad cœlum productæ lineæ rectæ eſſent æquales, ut ſit neceſſe centri rationem terram habere. Quod etiam arguunt ſigniferi partes duodecim, quando ſemper ſupra terram ſex ſigna comparent, quam nullam leuat ab oculis terræ tumor, & ne ſcrupulum quidem partis ullum. Quandoquidem ſemper ſupra terram

ἀκριβῶς αἱ π' καὶ ρ' μοῖραι, ὑπὲρ γῆς εὑρίσκονται, καὶ τὸ τοῦ ἰσημερινοῦ δὲ ἥμισυ μέρος αἰεὶ ὑπὲρ γῆς ἐστίν. ὡς τοῦτο γνώριμον ἐκ τῶν ἰσημεριῶν, οὐδὲ ἀκαριαίῳ τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῆς νυκτὸς πλεονεκτουμένης. ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς ἀπελαμβάνετό τι τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου, καὶ λόγον τινὰ πρὸς αὐτὸν εἶχον αἱ ὀκτὼ μυριάδες τοῦ βάθους τῆς γῆς. ὁρᾶται δὲ καὶ τοιοῦτόν τι ἐν τοῖς φαινομένοις. δύο εἰσὶν ἀστέρες καὶ τῇ χροιᾷ καὶ τὰ μεγέθη παραπλήσιοι, διαμετροῦντες ἀλλήλοις. ὁ μὲν γὰρ τοῦ σκορπίου ὁ δὲ τοῦ ταύρου,

τῇ ὑγν-

ram octoginta ſupra centum partes, è terra emerſis ſe ſpectantur: pars quoque æquinoctialis dimidia ſupra terram ſemper, ut uidere ex æquinoctijs licet, citra differentiam ullam. Quod non eueniret, ſi quid æquinoctialis terra demeret aſpectui, & octoginta milia, aliquam haberet terræ craßitudinis rationem ad cœlum, quod oculis quoq; uſurpatur. Sunt binæ ſtellæ tam colore, quàm magnitudine ſibi inuicem perſimiles, dimetiente oppoſitæ, Scorpij una, altera Tauri,

oriens

τὴν δὲ πεντεκαιδεκάτην ἐπέχει μοῖραν, μέρος ὢν τῶν ὑάδων. οὗτοι γὰρ ἀστέρες τὴν χροιὰν ὅμοιοί εἰσιν ἀστέρι, καὶ ἀεὶ περὶ ταῦτα ὄντες τοῦ ὁρίζοντος θεωροῦνται. ὁ μὲν ἀνίσχων, ὁ δὲ καταδυόμενος. ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ μέρει τινὶ τοῦ ζωδιακοῦ τὸ βάθος τῆς γῆς ἐπιπροσθεῖν οἷόν τ' ἦν. περὶ ταῦτα γὰρ, τοῦ μὲν ἀνατέλλοντος, τοῦ δὲ καταδύοντος, προελάμβανεν ἂν ἡ τοῦ ἀνατέλλοντος δύσις τῆς τοῦ καταδύοντος ἀνατολῆς, παντὶ τῷ χρόνῳ, ὧν τὸ ἐπιπροσθούμενον ὑπὸ τοῦ βάθους τῆς γῆς, μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ἀναγκαῖον ἂν γὰρ ἦν ἀνελθόντα,

Oriens tum una cum óccidit altera, quintūdecimum ſcrupulum tenens ad ſuculas, colore martiales, in finiente ſemper ambæ conſpicuæ. Quod non eueniret, ſi quā modo partem terræ ſurrectio, cœli demeret proſpectui, dum alia oriatur, alia óccidat. Præueniret enim ortus occaſum omni tempore terræ obiectus, cœli'que pars ea neceſſariò foret ad or-

θόντι, ὥστε τοῦ ὁρίζοντος ὀφθῆναι. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὡρολογίων ἐλέγχεται ἡ γῆ, κέντρου λόγον ἐπέχουσα πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. συμπεριέρχεται μὲν ἡ σκιὰ τῆς γῆς τῷ ἡλίῳ, ὡς καὶ ὅμηρος ἐναργῶς δηλοῖ λέγων οὕτως,

Ἐν δ᾽ ἔπεσ᾽ ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

Διαμετροῦσα δὲ ἀεὶ τὸν ἥλιον, καὶ κωνοειδὴς ὑπάρχουσα, αὐτὸ τὸ ἄκρον τῆς σκιᾶς, τὸ κέντρον τοῦ ἡλίου, κατὰ διάμετρον ἔχει ἀναγκαῖον. καταγράφεται τοίνυν τὰ ὡρολό-

ad ortum emergēs conſpicua. At ab horologijs quoq; terra arguitur centri rationem obtinere ad ſolarem globum. Comitatur enim ſolem umbra terræ, ut Homerus quoq; perſpicuè oſtendit inquiens:

Labitur Oceano rutili lux ſplendida ſolis,
Terræ obductu nox atris circumuolat alis.

È regione ſemper ſoli oppoſita, ac turbinata, in ipſo extremo umbræ ſolis centrum dimetiens habeat neceſſe eſt. In terra igitur deſcribuntur horologia

m

ὡρολόγια ὑπὲρ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν τεχνικῶν, ἔχοντα τὰς τῶν γνωμόνων σκιὰς, συμπεριινοστοῦσας τῇ σκιᾷ τῆς γῆς. καὶ δεῖ πάντα τὰ ἄκρα τῶν γνωμόνων, κέντρου λόγον ἐπέχειν πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. ἐπεὶ οὖν μηδ' ἐν ὅστιν ὡρολόγιον δυνάμενον καταγράφεσθαι ἐν τῷ μεσαιτάτῳ αὐτῆς, ἀλλ' ἐν παντὶ μέρει αὐτῆς δύναται τὸ ὡρολόγιον καταγράφεσθαι, φανερὸν ὡς πᾶσα ἡ γῆ κέντρου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος, καὶ τὴν ἀπὸ τούτου νοουμένην σφαῖραν. φανερὸν δὲ, ὅτι μὴ δύναται μιᾶς σφαίρας πολλὰ εἶναι κέντρα.

τοῦτον

rologia à fabris, quæ umbras gnomonum habent, quæ cum terræ umbra pariter redeunt. Oportet autem cuncta gnomonum extrema ad ſolis globum, centri rationem obtinere. Quoniam igitur deſcribi non poteſt horologium in ipſo terræ medioxumo, in omni tamen eius parte poteſt deſcribi horologium, non dubium, quin tota terra ad ſolis faſtigium centri rationem obtineat, & ab hoc intellectum globum. Illud etiam manifeſtum, ab una ſphæra multa fieri centra non poſſe.

Hanc

τοῦτον οὖν τὸν λόγον ἔχουσι
οἱ πάντων τῶν δυναμέ-
νων ἐπὶ τῆς γῆς καταγράφεσθαι ὡρολογίων
γνώμονες, ὃν ἂν ἐπὶ εἰς
ἓν σημεῖον συναχθέν-
τες χοῖεν. ἐπεὶ οὖν μη-
δὲν μόριόν ἐστι τῆς γῆς, ἐν
ᾧ οὐκ ἂν ἐγχωροίη ὡρο-
λόγιον ἱδρυθῆναι, ὅλη
ἡ γῆ κέντρου λόγον ἐπέ-
χει πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕ-
ψος, καὶ τὴν ἀπὸ τούτου νοου-
μένην σφαῖραν. οὐ χρὴ
δὲ ἀπορεῖν ἐνταῦθα,
πῶς ἡ γῆ στιγμιαία οὖ-
σα πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ
κόσμου, ἀναπέμπει τρο-
φὴν τῷ τε οὐρανῷ, καὶ
τοῖς ἐμπεριεχομένοις ἐν
αὐτῷ ἄστροις, τοσούτοις
καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγε-
θος οὖσι. τῷ γὰρ ὄγκῳ,
βραχεῖα

Hanc igitur habent ra-
tionem, qui deſcribi in
terra poſſunt horolo-
giorũ gnomones, quam
ad unum quoque pun-
ctum coacti obtinue-
rint. Quoniam igitur
pars terræ nulla eſt,
in qua non contingat
erigi horologium, tota
terra centri obtinet ra-
tionem, ad ſolare col-
lata faſtigium, & ab
eo intellectum glo-
bum. Hic ambigen-
dum non eſt, cur terra
puncti uicem gerens
ad mundi magnitudi-
nem, nutrimentum cœ
lo remittat, & cum eo
pariter meãtibus aſtris,
tot numero et magnitu
dine tãtis. Nam aceruo

 pauca

βραχεῖα οὖσα ἡ γῆ. τῇ δὲ δυνάμει, μεγίστη, σχεδὸν αὕτη τὸ πλεῖστον τῆς οὐσίας ὑπάρχουσα. εἰ γοῦν ἐπινοήσαιμεν αὐτὴν ἀπείρων ἢ εἰς ἀέρα, ἢ εἰς καπνὸν πᾶσαν ἀναλυομένην, καὶ πολὺ ἂν μείζων γένοιτο τῆς τοῦ κόσμου περιοχῆς. καὶ οὐ μόνον γε, εἰ καπνός, ἢ ἀήρ, ἢ πῦρ γένοιτο, πολλῷ πλείων ἂν τοῦ κόσμου γένοιτο, ἀλλὰ καὶ εἰς κονιορτὸν ἀναλυθεῖσα. πάρεστι γοῦν ὁρᾶν, ὅτι καὶ τὰ εἰς καπνὸν ἀναλυόμενα τῶν ξύλων, σχεδὸν ἐπ᾽ ἄπειρον χεῖται. καὶ ὁ ἐκθυμιώμενος λιβανωτός, καὶ ὁπόσα ἕτερα τῶν στερεῶν σωμάτων εἰς ἀτμὸν ἀναλύεται. καὶ εἰ τὸν οὐρανὸν σὺν τῷ ἀέρι

pauca quidem eſt terra, ſed poteſtate maxima, ut eſſentia ſit propè immenſa. Si igitur ipſam intelligamus immenſam, aut in fumum, aut in aërem reſolutam, multo maior euadet mundi complexu. Nec ſolum ſi fumus, aut aër, aut ignis fiat, multo plus fiet quàm mundus, ſed etiam in puluiſculum reſoluta. Licet enim nobis intueri etiam in fumum ligna reſoluta in infinitum ferè profundi. Fumigatū quoq; thus, & quælibet alia ſolida corpora in uaporem reſoluuntur. Et ſi cœlum cum aëre

καὶ τοῖς

καὶ τοῖς ἄστροις ἐπινοή-
σαιμεν συναγόμενον
εἰς τὸ τῆς γῆς πύκνωμα,
εἰς ἐλάττονα ὄγκον αὐ-
τὸ συσταλείη ἄν. ὥστε τῷ
μὲν ὄγκῳ ἡ γῆ στιγμιαία
ὡς πρὸς τὸν κόσμον οὖσα,
ἀφάτῳ δὲ τῇ δυνάμει
τετηρημένη, καὶ σχεδὸν
ἐπ᾽ ἄπειρον χεῖσθαι φύ-
σιν ἔχουσα, οὐκ ἔστιν ἀδύ
νατος ἀναπέμπειν τρό-
φὴν τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς
ἐν τῷ οὐρανῷ. οὐδ᾽ ἂν
ἐξαναλυθείη τούτου ἕνε
κα ἐν μέρει, καὶ αὐτὴ
ἀντιλαμβάνουσά τινα
ἔκ τε ἀέρος καὶ ἐξ οὐρα-
νοῦ. ὁδὸς γὰρ ἄνω κάτω
φησὶν ὁ ἡράκλειτος, διὰ
ὅλης τρέπεσθαι τὴν μετα-
βάλλειν πεφυκυίας εἰς
πᾶν, ὑπὸ δημιουργοῦ
ὑπεικοῦ-

*& aſtris intelligamus
collectũ in terræ con-
cretionem, in aceruum
ipſa minorem corripie-
tur. Proinde aceruo
quidem terra puncti ui
cem gerit mundo col-
lata: at poteſtate ineffa-
bilis, & propè in infi-
nitum eius natura dif-
funditur, ut impos non
ſit alimentũ cœlo remit
tere, et eis quæ in cœlo
ſunt, nec tamẽ ideo ab-
ſumitur. In parte ipſa
quoq; quæpiã ſibi aſſu-
mẽs ex aêre et ex cœlo.
Via nanq; ſurſum ac de
orſum, inquit Heracli-
tus, per uniuerſam uer
titur eſſentiam, uim mu
tationi agnatã habens,
per uniuerſum opifici*

ὑπακούσης, εἰς τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν καὶ διαμονήν. πρὸς μὲν οὖν τὸ ἡλιακὸν ὕψος, σημείου λόγον ἐπέχειν ἡ γῆ. πρὸς δὲ τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν, κατασκευάζοντες τινὲς, ὅτι μὴ σημείου λόγον ἐπέχει, τοιούτοις χρῶνται ἐπιχειρήμασιν.

οὐ φαίνεται, φασὶ, τὰ διαστήματα αὐτῆς τὰ πρὸς τὰ ἄστρα, ἴσα κατὰ πᾶν κλίμα. ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ, παρ' οἷς μὲν μείζονα, παρ' οἷς δὲ ἐλάττονα. ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ αἱ προσπίπτουσαι ἀπὸ τῆς γῆς εὐθεῖαι πρὸς τὸ σεληνιακὸν ὕψος, ἴσαι ὑπῆρχον. ἴσα γὰρ ἂν καὶ τὰ διαστήματα ἐφαίνετο. τιθέντες

obtemperans ad omnium diſpenſationem ac permanentiam. Ad ſolare itaq; faſtigium puncti rationem habere quidam confirmarunt, huiuſmodi innixi aggreſſionibus, ratiocinationibusq;.

Non apparent (inquiunt) eius interualla ad aſtra æqualia, per omne clima, ſed eâdem hora apud alios maiora, apud alios minora. Quod non eueniret, ſi protenſæ à terra rectæ lineæ ad luminare faſtigium, æquales forent. Aequalia nanque etiam interualla apparerent. Ponunt

τίθενται δὲ καὶ τὴν τοῦ ἡλίου ἔκλειψιν, τούτου σημεῖον, οὐ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπίσης ἐκλείποντος αὐτοῦ, ἀλλὰ πολλάκις παρ' οἷς μὲν ὅλου, παρ' οἷς δὲ κατὰ μέρος, παρ' οἷς δὲ οὐδ' ὅλως. οὐδὲ τούτου ἂν συμβαίνοντος, εἰ στιγμιαία ἦν πρὸς τὸ ὕψος αὐτῆς ἡ γῆ. ἀλλὰ μὴ ἀξιόλογον εἶχε τὸ διάστημα. καὶ οὕτως, οἷς μὲν τελέως, οἷς δὲ κατὰ μέρους, οἷς δὲ οὐδ' ὅλως ἐπισκοτεῖ ἡ σελήνη. ἔνιοι λέγοντες, μὴ ἐπέχειν σημείου λόγον τὴν γῆν πρὸς τὸν οὐρανὸν διαλαβεῖν, τοιούτοις χρῶνται ἐπιχειρήμασι. φασίν, ὅτι ἡ ὄψις εἰς ὕψος ἐξαιρομένη, τὰ ἐν τοῖς ἐπιπέ-

Ponunt uerò etiam ſolis defectum huius rei ſignum, non apud omnes ipſo deficiente, ſed plerunque apud alios totus occultatur, apud alios pars, apud alios non omnino. Neque id contigerit, ſi puncti uicem gerat terra ad lunæ faſtigium. Cæterum non ingens habet interuallum, & perinde alijs quidem abſolutè, alijs uerò in parte, alijs porrò non prorſus opaca euadit luna. Qui uerò aiunt, non obtinere puncti rationem terram, his utuntur aggreſſionibus, dicentes, uiſus in ſublime ſublatus, in planis

ἐπιπέδοις οὐ θεωρούμενα, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντα κεκρυμμένα, θεωρεῖ, ὅσον ὑψηλότερα ἐπαίρεται μᾶλλον. ὥστε οὐκ ἀπὸ παντὸς μέρους τῆς γῆς εἰς ἴσα διαιρεῖται ὁ οὐρανός. ὃ δοκεῖ τεκμήριον εἶναι, τοῦ λόγον σημείου τὴν γῆν μὴ ἐπέχειν πρὸς τὸν οὐρανόν. ῥηθέον οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι τὸ σχῆμα τῆς γῆς περιφερὲς ὂν, τούτου αἴτιον γίνεται. ὥστε καὶ εἰ σταδιαία τὸ μέγεθος ἦν ἡ γῆ, μέση κειμένη ὁμοίως καὶ περιφερὴς οὖσα. τὸ ὅμοιον ἂν συνέβαινε. καὶ οὐ λείπου συνεχώρει ἂν λέγειν, ὅτι μηδὲ ἡ οὕτως βραχεῖα, σημείου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸν κόσμον. τὸ

σχῆμα

planis non perfecta, ſed ſub finiente occultata, inſpicit quãto ſublimiora attolluntur. Proinde non ab omni terræ parte in partes æquales dirimitur cœlum, quæ uidetur portio eſſe puncti rationem terra non obtinentes. Huic igitur ambiguitati ita eſt occurrendum, quòd terræ figura cum ſit circularis, huius rei cauſa eſt, quamobrem ſi terræ magnitudo ſit ſtadiæa, mediũ obtinens, & circuloſa, idẽ quoq; eueniret, nec quicq̃ dicendũ eueniret: quia neq; ita pauca puncti rationem admodum obtineret.

Figura

σχῆμα οὖν τούτου αἴτιον ἡγητέον. καὶ εἰ τις ἀπὸ παντὸς σημείου τῆς γῆς, ἐπίπεδον ἐκβάλλει τῇ ἐπινοίᾳ, οὐκ ἂν πλέον καὶ ἔλαττον τοῦ κόσμου ὑπὲρ γῆς ὀφθείη, ἀλλὰ ἴσον καὶ ἀπὸ ὕψους καὶ ἀπὸ τῶν χθαμαλῶν. τὰ μὲν τὰ μεγέθη τῶν ἄστρων ἴσα φαίνεται, καὶ ἀπὸ ὕψους καὶ ἐκ θαλάσσης. τάχα δ᾽ ἄν τις κἀκεῖνο φήσειεν ἐνταῦθα, διότι ἐκ τῶν πεδίων καὶ τῆς θαλάσσης, εἰ μὴ ἐθεωρεῖτο τὸ ἡμικόσμιον ὑπὲρ γῆς, ἀπὸ γε μόνων τῶν ὑψηλοτάτων, τάχα ἂν εἶχε τό τινος λόγου τὸ ἀπ᾽ αὐτῶν λεγόμενον, ἀπό γε τῶν ὑψηλοτάτων, εἰς δύο ἴσα διαιρουμένου τοῦ κόσμου,

Figura igitur huius cauſa eſſe exiſtimanda eſt. Ac ſi quis ab omni terræ puncto planum opinatione educat, non plus aut minus mundi ſupra terram perſpexerit, ſed æqualiter, & à ſublimi, & ab humilibus locis. magnitudines certè aſtrorũ æquales apparent, & ab editiſsimis locis, & ex mari. Illud hic fortaſſe quiſpiã dixerit, quoniã ex cãpis & mari, ſi nõ ſpectetur hemicoſmiũ ſupra terrã, à ſolis certè editiſsimis locis fortè habuerit quod ab ipſis dictũ rationẽ aliquã, ut ab editiſsimis locis in duas partes æquales diuiſo mundo,

κόσμου, ἐκ δὲ τῶν χθαμαλῶν, οὐκέτι, ἀλλὰ μείονος τοῦ ὑπὲρ γῆς φαινομένου. νυνὶ δὲ, οὐδὲν πρὸς λόγον ἐστὶν, εἰ ὑψουμένης τῆς ὄψεως τὸ πλέον ὑπὲρ γῆς θεωρεῖται, τοῦ σφαιροειδεῖ τῷ γῆς σχήματι τούτου γινομένου ἀναγκαίως. τεκμήριον γὰρ ποιεῖσθαι (εἰ ἄρα δεῖ) τοῦ μὴ εἶναι τὴν γῆν πρὸς τὰ ὅλα στιγμιαίαν, οὐκ εἰ πλέον τοῦ κόσμου ἢ τὸ ἥμισυ ἐξαιρομένης τῆς ὄψεως ὁρᾶσθαι δυνατόν, ἀλλ᾽ εἰ μὴ ἐκ τῶν ἐπιπέδων τὸ ἴσον αὐτοῦ ὑπὲρ γῆς ὁρᾶται. τῶν μὲν ἐκ τῶν χθαμαλῶν ὁριζόντων, ἐπιπέδων ὄντων. τῶν δὲ ἐξ ὕψους ὁρωμένων, κωνοειδῶν

καὶ

mundo, & ex deiectis ac humilibus nequaq̃, ſed ſupra terram maior appareat. Nũc uerò ad hanc rationẽ nihil eſt, ſi ſublato uiſu plus ſupra terram ſpectatur, eueniente hoc neceſſario in globoſa terræ figura. Inde poſſumus coniectare, terram dicendam non eſſe eiuſmodi, ut collata uniuerſo puncti uicem gerat: non etiam, ſi plus mundi quàm dimidium ſublato uiſu ſpectari potuerit. Cæterum ſi non ex planis ipſius æquale ſupra terrã ſpectatur, ex humilib. quidẽ ubi ſint plani finiẽtes: è ſublimi aũt ſpectatis, & qui tur

binati

καὶ ὄντων καὶ καλουμένων. φασὶ δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, διότι μὴ δ' ἂν τὰ μὲν κατέψυκτο, τὰ δὲ διεκέκαυτο, τὰ δὲ εὔκρατα μέρη τῆς γῆς ὑπῆρχεν, εἰ μὴ ἀξιόλογα εἶχε τὰ διαστήματα πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐλέγετο προσιέναι ἡμῖν, καὶ πάλιν ἀποχωρεῖν ὁ ἥλιος, στιγμιαίας οὔσης τῆς γῆς. ῥητέον οὖν πρὸς ταῦτα, ὅτι καὶ τούτων πάντων τὸ σχῆμα τῆς γῆς αἴτιόν ἐστι. παρὰ γὰρ τὸ, πῶς ἀποπέμπεσθαι τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐπὶ τὰ τῆς γῆς κλίματα, διακέκαυταί τινα, τὰ δὲ κατέψυκται, καὶ εὐ-
κρασίας

binati ſint & appellentur. Ad ea inſuper quæ dicta ſunt, aiunt quidã, quia neq; alia quidẽ inhorreſcerent gelu, alia uerò torrerentur æſtu, & alia loca eſſent temperata, niſi ſatis magna haberet interualla ad ſolarem globum. At ne quidẽ diceretur ad nos accedere ſol, rurſusq; abire, ſi terra puncti uicem gereret. Occurrendũ igitur, hisq; reſpondendum, horum omnium terræ figuram cauſam eſſe. Nam ex iaculatu tali ſolarium radiorum ad terræ climata, & torrentur partes aliæ, & refrigerantur aliæ, & tem-
periem

κρασίας ἐχόμενα δ' ἐστι, τούτου καὶ ἐν τοῖς μερικωτέροις, καὶ πρὸς ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσι θεωρουμένου. τινὰ γοῦν τῶν περὶ τὴν ἦλιν καυσώδη ἐστὶ τῆς παρακειμένης ἀχαΐας, οὐκ ἔτι τὸ πνιγῶδες ἐχούσης· ὥστε καὶ εἰ βραχεῖα ἦν γῆ, τὸ παραπλήσιον ἂν συνέβαινε, μὴ ὅμοιον ἐπὶ πάντα τὰ κλίματα αὐτῆς, τῶν ἀκτίνων καταπεμπομένων. ἀλλὰ ἐφ' ὧν μὲν τὸ ὀρθὸν καὶ ἔντονον ἀπὸ τῆς ἀκτῖνος ἐχόντων. ἐφ' ὧν δὲ τὸ πλάγιον καὶ ἀνειμένον, καὶ τὸ προσιέναι ἡμῖν καὶ πάλιν ἀποχωρεῖν τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν πρὸς τὴν κορυφὴν λέγεται σχέσιν.

ἐπεὶ

periem aliæ conſequuntur. Quod planè nobis licet perſpicere in magis particularibus locis, & parũ admodum inter ſe inuicem diſtantibus. quædã nimirũ loca circa Helim exuſta ſunt, adhærente Achaia, nihil habente ſuggilloſum, ut ſi etiam paucula ſit terra, id propemodum euenturum ſit, non æquè in cuncta eius climata diſperſis radijs, ſed loca alia rectum & ualidum ex radio ſolem admittũt, alia autem obliquum & remiſſum, modò ad nos accedendo, modò recedẽdo ſol ad uerticẽ dicitur habere affectionẽ.

Quan-

ἐπεὶ αἵ γε ἐκβαλλόμεναι ἀπὸ τῆς γῆς εὐθεῖαι, πρὸς καρκῖνον καὶ αἰγόκερων, ἴσαι εἰσὶν ἀλλήλαις. καὶ ὅτι μὲν κέντρου λόγον ἐπέχει ἡ γῆ, διά τε τούτων καὶ ἑτέρων πολλῶν δείκνυται. προειρηκότες δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων, ὡς καταπολὺ μείζων ὁ ἥλιος ὢν αὐτῆς, ὅσον ποδιαίαν ἡμῖν φαντασίαν ἀποπέμπει. ἑξῆς αὐτὸ τοῦτο ἐπιδεῖξαι ὀφείλομεν, ὅσα ἐν τοιαύτῃ εἰσαγωγῇ αὐτάρκη μὲν, προφερόμενοι ἰδίᾳ τινῶν, περὶ μόνου τούτου συντάγματα πεποιηκότων, ὧν ἐστι καὶ ποσειδώνιος.

ΚΛΕΟ-

Quandoquidem quæ à terra eijciũtur rectæ lineæ, ad cancrum & capricornum inter ſe inuicem ſunt æquales. Quodq́; centri habeat terra rationem, his atq; alijs multis demonſtratur argumẽtis. Præfati ſumus in primo Epichirematum, quemadmodũ multo maior eſt ſol quàm terra, tametſi pedalẽ nobis uidetur referre imaginẽ, id mox demonſtrare moliemur quantũ huic ſatis uidebitur inſtitutioni, promẽdo præcipuas quaſdam de hoc ſole nõnullorum indagines, inter quos præcipuus nobis author Poſidonius.

CLEO-

ΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣ κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων βίβλιον β.

Ἐπίκουρος δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, τηλικοῦτον εἶναι τὸν ἥλιον ἀπεφήναντο, ἡλίκος φαίνεται, αὐτῇ τῇ διὰ τῆς ὄψεως φαντασίᾳ κατακολουθήσαντες, καὶ ταύτην τοῦ μεγέθους αὐτοῦ κριτήριον ποιησάμενοι. πάρεστιν οὖν ὁρᾶν, τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀποφάσει αὐτοῦ. εἰ δὲ τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται, οὐκ ἄδηλον, ὡς πολλὰ ὁμοῦ μεγέθη περὶ αὐτὸν θήσεται. ἀνατέλλων μὲν γὰρ καὶ καταδυόμενος, μείζων φαίνεται. μεσουρανῶν δὲ, μικρότερος. ἀπὸ δὲ τῶν

CLEOMEDIS Cyclicæ inſpectionis meteororū Liber Secundus.

EPicurus, & eiuſdem factionis pleriq; alij, tantillum eſſe ſolem pronunciarunt, quantus apparet, uiſus ſequentes imaginem, quam eius magnitudinis iudicem conſtituerūt. Par eſt igitur quod abnegant, nobis inſpicere. Si tātillus eſt ſol, quātus nobis apparet, non dubium quin multæ ſimul ipſum magnitudines concipiant. Si quidē tam oriens quàm occidens maior apparet, at medium nactus cœlum, minor: ex editiſſi-

ἐκ τῶν ὑψηλοτάτων μερῶν ὁπόταν ἀνατέλλῃ, μέγιστος φαντάζεται. ἢ τοίνυν δεήσει λέγειν αὐτοὺς, ὅτι πολλὰ περὶ αὐτὸν ὁμοῦ μεγέθη ἐστίν. ἢ εἰ τοῦτο φανερῶς ἄτοπόν ἐστιν, ἀναγκαιότατον ὁμολογεῖν αὐτοὺς, ὅτι μή ἐστι τηλικοῦτος, ἡλίκος φαίνεται. ἔνιοι δέ φασιν, ὅτι μείζων ἡμῖν ἀνίσχων καὶ δυόμενος φαντάζεται, πλατυνομένου τοῦ πυρὸς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀέρος, κατὰ τὴν τῆς ἀνόδου ῥύμην. τοῦτο δ' ἐσχάτης ἔχεται ἀπαιδευσίας. ἡ γὰρ γῆ μεσαιτάτη τοῦ κόσμου κειμένη, καὶ κέντρου λόγον ἐπέχουσα, ἀπὸ παντὸς μέρους τὸ ἴσον ἀπέχει τῆς ἡλιακῆς σφαίρας.

editiſſimis montibus cũ exoritur, maximus apparet. Aut igitur ipſos fateri oportet, magnitudines ipſum multas ſimul obtinere: aut ſi id perſpicuè abſurdum ſit, manifeſtò concedendum eſt ipſis, tantillum non eſſe quantus appareat. Sunt autem qui dicant, maiorem nobis in ortu & occaſu imagine deprehendi, latè eius igni explicato, ab aëre per aſcenſus fluxum: quod extremæ prorſus eſt imperitiæ. Terra nanque mundi medioxumum obtinens, & centri rationem, undique à ſolari globo peræquè abeſt,

σφαίρας. καὶ οὔτε περὶ τὴν ἀνατολὴν, οὔτε περὶ τὴν δύσιν, οὔτε κατ' ἄλλο τι τῆς πορείας μέρος ὁ ἥλιος πελάζει τῷ ἀέρι. ἀλλ' οὐδὲ περὶ ταυτὸ ἅμα πᾶσιν ἀνατέλλει. ἀλλὰ τῆς γῆς σφαιρικῷ τῷ σχήματι κεχρημένης, ἄλλο τε παρ' ἄλλοις καὶ ἀνίσχει, καὶ δύεται, καὶ μεσουρανεῖ. ὥστε ἐπεὶ ἐγχωρεῖ παρ' οἷς μὲν ἀνατέλλειν αὐτὸν, παρ' οἷς δὲ μεσουρανεῖν, ὁμοῦ ἔσται μείζων καὶ μικρότερος γενήσεται. μείζων μὲν, οἷς ἀνατέλλει. μικρότερος δὲ, οἷς μεσουρανεῖ, περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν. ὧν οὐδὲν οὐδὲν ἀλογώτερον. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα τῶν ὑποφερομένων, ἐσχάτων μὲν

abeſt, neque oriens, neque occidens, neque in quapiam alia itineris parte ſol aëri proximus accedit: ſed ne quidem per idem tempus omnibus exoritur, cum globoſæ ſit terra figuræ, aliàs apud alios & oritur, & occidit, & medium obtinet cœlum. Proinde cum incedit apud alios oriens, et apud alios medium tenens cœlum, ſimul & maior et minor fiet. Maior quidē quibus oritur. minor uerò quibus medium tenet cœlum, eodem horæ momento, quo nihil eſt putidius. Talia igitur quæ iactantur, ſunt inanitatis extremæ,

μὲν ἐσχατὰ καὶ ἐκφηνώδη. μείζων δὲ ἡμῖν ὁ ἥλιος, ἀνίσχων καὶ δυόμενος φαντάζεται, ἐλάττων δὲ κατὰ τὸ μεσουράνημα. ἐπειδὴ πρὸς μὲν τῷ ὁρίζοντι, ὁρώμενος αὐτοῦ διὰ παχυτέρου τοῦ ἀέρος, καὶ νοτερωτέρου μᾶλλον, (τοιοῦτος γὰρ ὁ προσγειότερος ἀήρ) μεσουρανοῦντα δὲ, διὰ καθαρωτέρου. καὶ οὕτως ἐνταῦθα μὲν, ἡ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποπεμπομένη ἐπ' αὐτὸν ἀκτὶς, οὐ περικλᾶται. ἡ δὲ ἐπὶ τὸν ὁρίζοντα ἀποπεμπομένη, ὁπότε ἀνίσχοι καὶ δύοιτο, περικλᾶται ἀναγκαίως, παχυτέρῳ καὶ νοτερῷ τῷ ἀέρι ἐντυγχάνουσα. καὶ οὕτως μείζων ἡμῖν φαντάζεται

extremæ, atque ſocordiæ. Maior itaque nobis ſol & occidens imagine concipitur, mi'norque cum medio cœli inuehitur ſpacio. Cũ ipſum finienti propinquum ſpectamus, ob aëris craßitudinem & humiditatem, talis nanque aër terræ uicinior. At medium tenens cœlum purgatior, ita hic ab oculis dimiſſus ad ipſum radius non refringitur, ſed ad finientem emiſſus, cum orietur aut occidet, confringatur neceſſe eſt, in craßiorem & humidiorem aërem incurrens. Atque ita maior nobis ſol occurrit ex

τάζεται ὁ ἥλιος. ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὰ καθ' ὕδατος ὄντα, ἀλλοιότερα, ἢ ἔστι, φαντάζεται ἡμῖν, διὰ τὸ μὴ καθ' εὐθυωρίαν ὁρᾶσθαι. πάντα οὖν τὰ οὕτως ἔχοντα, πάθη τῆς ἡμετέρας ὄψεως ἡγητέον, ἀλλὰ μὴ μὰ διὰ τῶν ὁρωμένων συμπτωμάτων. λέγεται δὲ καὶ ἐκ βαθέων θεωρούμενος φρεάτων ὁ ἥλιος, ὅπου γε τοῦτο ἐγχωρεῖ, πολὺ μείζων φαντάζεσθαι, ἅτε διὰ νοτεροῦ τοῦ ἐν τῷ φρέατι ἀέρος ὁρώμενος. καὶ οὐδὲ ἤπου ἔνεστιν εἰπεῖν ἐνταῦθα, ὅτι τοῖς μὲν ἐκ φρέατος ὁρῶσι μεγεθύνεται ὁ ἥλιος, τοῖς δὲ ἄνωθεν εἰς αὐτὸν ἀφορῶσι σμικρύνεται.

ἀλλ

rit ex imagine, quemadmodum quæ in aqua merguntur, ſolent. Alterius qualitatis ex imagine nobis apparent, quod recto ſpectentur obtutu. Quæcunq; igitur ita habent, noſtri uiſus ſunt exiſtimandæ paßiones, nõ eorũ quæ ſpectantur accidentia. Ferturquoq; de profundis ſpectatus ſol puteis, ubi id uſu euenerit, multo maior cõcipi ex imagine, utpote per humidiorem puteo ſpectatus aërẽ. Neq; eſt quod hic dicas, ex puteo ſpectantibus magnitudine ſolẽ grandeſcere, ſupernè uerò in ipſum cõijcientibus oculos attenuari.

At

ἀλλ' εὔδηλον, ὡς τὸ σκοτεινὸν καὶ ἰκμῶδες ἐχόμενον τὸ ἐν τῷ φρέατι ἀέρος, μείζονα ποιεῖ αὐτὸν φαντάζεσθαι τοῖς ὁρῶσι. διάστημα δὲ αὐτοῦ μεῖζον καὶ ἔλαττον ἡμῖν φαντάζεται. μεσουρανῶν μὲν, ἔγγιστα φαντάζεται ἡμῖν. ἀνατέλλων δὲ καὶ καταδυόμενος, πορρωτέρω. ἀπὸ δὲ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν, ἔτι πλέον ἀφεστὼς φαίνεται. καὶ ὅπου μὲν ἐγγὺς, καὶ σμικρότατος. ὅπου δὲ πλέον ἡμῖν τὸ ἐπ' αὐτὸν διάστημα φαντάζεται, καὶ αὐτὸς μείζων εἶναι δοκεῖ τῆς περὶ τὸν ἀέρα ποιότητος, πάντων τῶν τοιούτων αἰτίας γινομένης. διὰ μὲν γὰρ νοτερωτέρου καὶ παχυ-

At certum eſt, tenebricum & humectum in puteo aërem, maiorem ſpectantibus ipſius obijcere imaginē. uerùm ipſius interuallum maiorem & minorē uiſui obijcit. Mediū enim tenens cœlum, proximus nobis uideri datur: oriens autem & occidēs, longinquior. Sed ab editiſsimis montibus multo apparet eſſe remotior, & ubi propè quidē apparet, etiā perexiguus, ubi plus nobis ad ipſum uidetur interuallum, ipſeq; maior eſſe exiſtimatur, ex aëris qualitate, omnium huiuſmodi cauſa adueniente. nam per humidiorem & craſsio-

παχυτέρου ἀέρος ὁρώμενος, μείζων ἡμῖν καὶ πλέον ἀφεστὼς φαίνεται. διὰ δὲ καθαροῦ, ἐλάττων τῷ μεγέθει, καὶ ἔγγιον τὸ διάστημα. ὥστε εἰ δυνατὸν ἦν ἡμῖν, φησὶν ὁ ποσειδώνιος, διά τε τοίχων στερεῶν, καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων ὁρᾶν, ὡς ὁ λυγκεὺς μυθεύεται, κατὰ πολὺ μείζων ἂν ἐφαντάζετο ἡμῖν ὁ ἥλιος, διὰ τούτων ὁρώμενος, καὶ πολὺ μεῖζον διάστημα ἀφεστώς. μείζονος δὲ αὐτοῦ καὶ ἐλάσσονος φαινομένου ἡμῖν, καὶ ὁμοίως τῶν καθ' αὐτὸν διαστημάτων μειζόνων τε καὶ μειόνων, ὁ κατ' ἀλήθειαν ἐπιβάλλων αὐτῷ κῶνος ἀπὸ τῶν ἀπὸ γῆς ἀποχεο-

craßiorem perſpectus aërem, maior nobis & plus abeſſe uidetur: per aërem uerò purum minor magnitudine, & interuallo proximus. Proinde ſi fieri poßit, inquit Poſidonius, ut per ſolidos parietes, per'que alia ſpectemus corpora, ut in fabulis Lynceus, multo maior nobis ſol imagine conciperetur, per ea perſpectus, maiore'que abeſſe crederetur interuallo. Maiore autem ipſo & minore apparente nobis, itidemq; eiſdem nobis interuallis maioribus ac minoribus, re ipſa conus in ipſum iactus, ab effuſis

ἀπερχομένων ἀκτίνων τῆς ὄψεως, μέγιστός ἐστιν ἀναγκαίως. συναγομένου δὲ καὶ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ καὶ τοῦ διαστήματος κατὰ φαντασίαν εἰς ἐλάχιστον, δυνάμεθα δύο κώνους ἐπινοεῖν. ἕνα μὲν τὸν καθ' ἀλήθειαν αὐτῷ ἐπιβάλλοντα, ἕτερον δὲ τὸν κατὰ φαντασίαν. ὧν κορυφὴ μὲν γενήσεται μία πρὸς τῇ κόρῃ τῆς ὄψεως. βάσεις δέ, ἡ μὲν καθ' ἀλήθειαν, ἡ δὲ κατὰ φαντασίαν. ὡς οὖν ἕξει ἡ καθ' ἀλήθειαν ἀπόστασις πρὸς τὴν φαινομένην, οὕτως ἕξει καὶ τὸ καθ' ἀλήθειαν μέγεθος πρὸς τὸ φανταζόμενον ἡμῖν. αἱ γὰρ βάσεις τῶν κώνων, ἴσαι ταῖς διαμέ-

effuſis à uiſu radiis exuberans ſit neceſſe eſt. Collecta *uerò etiam eius magnitudine atq; interuallo, ex uiſione, in minimum poſſimus binos conos intelligere, unum quidem re ipſa ei coniectum, alterum ex uiſione, quorum uertex quidē unus fiet in uertice uiſus, ſed baſes eiuſmodi, ut una ſit re ipſa, altera uiſione. Vt igitur habebit re ipſa diſtantia ad uiſionem deprehenſam, ita etiam habebit re ipſa magnitudo, ad id quod nobis uiſione conceptum eſt.* Nam *conorum baſes ſunt, dimetientibus nempe diame-*

τροις εἰσίν. ἡ μὲν τῇ καθ' ἀλήθειαν, ἡ δὲ τῇ κατὰ φαντασίαν. ὡς οὖν ἔχει τὸ καθ' ἀλήθειαν διάστημα, πρὸς τὸ κατὰ φαντασίαν, οὕτως ἔχειν δεῖ καὶ τὸ καθ' ἀλήθειαν μέγεθος, πρὸς τὸ φανταζόμενον. τὸ δὲ καθ' ἀλήθειαν διάστημα, τοῦ κατὰ φαντασίαν σχεδὸν ἀπειρομείζόν ἐστιν, σημείου λόγον ἐπεχούσης τῆς γῆς πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος, καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ νοουμένην σφαῖραν. καὶ τὸ καθ' ἀλήθειαν ἄρα μέγεθος, τοῦ κατὰ φαντασίαν μεγέθους ἀπειρομείζον εἶναι, ἀναγκαιότατόν ἐστιν. οὐκ ἄρα τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος, ἡλίκος φαίνεται. καὶ

tris æquales: una quidem re ipſa, altera uerò uiſione. Vt ergo habet re ipſa interuallum, ad id quod ex uiſione, ita etiam habere oportet, quæ re ipſa magnitudo ad eam quæ uiſione. At re ipſa interuallum ad id quod uiſione, propemodum infinities maius eſt, puncti rationẽ habente terra ad ſolare faſtigium, & ab ipſo intelligentia perceptum globum. Ergo re ipſa magnitudo, ex uiſione magnitudine, infinities maior ſit, maximè neceſſarium eſt. Non ergo tantillus eſt ſol quantus uidetur.

Præte-

ται. καὶ μὴν, εἰ τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος, ἡλίκος φαίνεται, ἂν ἐπινοήσωμεν αὐτὸν διπλασίονα γενόμενον, εἰς δύο διαιρουμένου, ἑκάτερον αὐτοῦ τῶν μερῶν, ποδιαῖον γενήσεται. ὥστε εἰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπινοήσαιμεν αὐξανόμενον αὐτὸν, ὡς ἐπὶ μυριάδων ἑκατὸν σταδίων διάστημα ἐκτείνεσθαι, ἕκαστον αὐτοῦ τῶν ποδιαίων μερῶν, ἡλίκον ἐστὶ φανήσεται. εἰ δὲ τοῦτο, ἀκόλουθον ἂν εἴη καὶ αὐτὸν τηλικοῦτον, ἡλίκος ἐστὶ φαίνεσθαι. τούτου προδήλως ἀδυνάτου ὄντος. οὐ γάρ οἷόν τ' ἐπὶ τοσοῦτον ἐξικνεῖσθαι δυνάμεως τὴν ἀνθρωπίνην ὄψιν, ὡς τὰ ἐπὶ μυριάδας

Præterea ſi tantillus eſt ſol quantus apparet, ſi ipſum intelligamus duplum effectum, in duos diuiſi utralibet pars, pedalis apparebit. Proinde & ſi in tantum intelligamus ipſum excreuiſſe, ut ad centies dena milia ſtadiorum ipſius utraque interuallo explicetur, pars pedalis quanta eſt, apparebit. Quod ſi fuerit, conſequens erit, etiam ipſum apparere quantus eſt. quod perſpicuè impoßibile eſt. Neque enim fieri poteſt, ut in tantam perueniat poteſtatem uiſus humanus, ut ad centies

ριάδας ἑκατὸν σταδίων ἐκτεταμένα, τηλικαῦτα ἡμῖν, ἡλίκα μὲν καθ' ἀλήθειαν, φαίνεσθαι. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος, σχεδὸν ἀπειρομεγέθης ὤν, ἐλάχιστος ἡμῖν φαντάζεται. ἐπεὶ δὲ νῦν τὰ ἀκολουθοῦντα, τὸ ποδιαῖον εἶναι τὸν ἥλιον, ἀδύνατά ἐστιν· ἀδύνατον, ποδιαῖον εἶναι αὐτόν. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἔνεστιν εἰπεῖν, ὅτι τοῦ ἡλίου ὑπὸ τοσοῦτον διάστημα ἐκτεταμένου, ἔνια μὲν αὐτοῦ τῶν ποδιαίων μερῶν, τηλικαῦτα φαίνεσθαι, ἡλίκα ἐστίν. ἔνια δ' οὐχ οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς διαστήματα, πρὸς πάντα τὰ μόρια αὐτοῦ, ἴσα γενήσεται, κέντρου λόγον ἐχούσης

centies dena milia ſtadiorum extendantur tanta, quanta re ipſa appareant, quia mundus ipſe propè infinitæ magnitudinis, minimus nobis uiſione concipitur. Quoniam igitur fieri non poteſt, ut ſol pedalis uideatur, ipſum pedalem eſſe impoßibile eſt. Nec enim illud poßis dicere, ſol tanto diſtante interuallo, ſint ipſius pedales partes, quæ tantillæ appareant quantæ ſunt, aliæ autem nõ ita habeãt. nam à terra interualla ad eius omnes partes æqualia erunt, centri rationẽ habente

πρὸς

πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. ὥστε πάντα δεήσει τὰ ποδιαῖα μέρη αὐτοῦ, ἡλίκα ἐστὶ φαίνεσθαι, καὶ οὐδὲν μᾶλλον τάδε τινά, τῶν δὲ τινῶν. ὥστε πάντων τῶν ποδιαίων αὐτοῦ μερῶν τηλικούτων φαινομένων ἡλίκα ἐστί, καὶ αὐτὸς ὅλος ἐπὶ τοσοῦτον ἐκταθείς, ἡλίκος ἐστί, φανήσεται. ὃ περιδήλως ἀδυνάτου ὄντος, οὐδὲ τὰ ποδιαῖα μέρη αὐτοῦ φανήσεται, ἡλίκα ἐστί. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὅλως φανήσεται. ὅθεν οὐδ᾽ αὐτὸς ὁ ἥλιος ποδιαῖος ὢν φανήσεται. φαίνεται δέ γε. οὐκ ἄρα ποδιαῖός ἐστι. δῆλον οὖν ἐκ τούτων, οἶμαι, ὅτι εἰ τηλικοῦτος ἦν, ἡλίκος φαίνεται,

terra ad ſolarem globum, ut oporteat totius pedales eſſe partes, quales appareant, & nihilo magis hæc alia alijs. Proinde cū partes eius omnes ſint pedales, tantæ apparentes quantæ ſunt, ipſe quoque totus tantum protenſus, explicatusq; quantus eſſe apparebit. quod manifeſtò impoßibile eſt, neq; pedales eius partes quātæ appareāt. Cæterum omnino non apparebunt, unde ne ipſe quidem ſol pedalis apparebit. Atqui apparet, non ergo pedalis eſt. Hic igitur manifeſtum arbitror, quòd ſi tantus ſit quantus appa-ret,

νεται, οὐκ ἂν ἐφαίνετο. ἐπεὶ δὲ φαίνεται, οὐκ ἔστιν τηλικοῦτος, ἡλίκος φαίνεται. εἴ γε μὴν τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται, καὶ αὐτὴ ἡ ἀπὸ τῆς ὄψεως φαντασία τοῦ κατ᾽ αὐτὸν μεγέθους κριτήριόν ἐστιν. ἀκόλουθον ἂν εἴη λέγειν, ὅτι καὶ τῶν περὶ αὐτὸν φανταζομένων, αὕτη ἂν ἡ φαντασία κριτήριον γένοιτο. ὅθεν εἰ τηλικοῦτός ἐστιν ἡλίκος φαίνεται, καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος φαίνεται. φαίνεται δὲ κοῖλος καὶ μαρμαίρων, οὐ τούτου τοῦ σχήματος περὶ αὐτὸν ὑπάρχοντος. ἄλλοτε οὖν ὁρᾶται ὁμαλὸς καὶ σεληνοειδής, ὡς μὴ διανοούμενος. ἀδύνατον δὲ ταῦτα

ret, non utique appareret. At quia apparet, neutiquam igitur tantillus eſt quãtus apparet. Quod ſi tantillus eſt quantus apparet, ipſa quoque à uiſu uiſionis imago, eius magnitudinis uis iudicij eſt. Conſequens erit, ut dicatur ipſa uiſio fieri iudicatio de eis, quæ obijciuntur uiſiones in ipſum. Vnde ſi tantillus eſt quantus apparet, etiam talis eſt qualis apparet. Atqui apparet cauus & albicans, neutiquã tali circa ipſum exiſtente figura. Aliquando igitur ſpectatur æqualis, et luminaris faciei, & nõ ſatis intellectus. At hæc omnia

ταῦτα πάντα περὶ αὐτὸν ὑπάρχειν. ψεῦδος οὖν καὶ ᾧ ταῦτα ἀκολουθεῖ, τὸ ποδιαῖον εἶναι αὐτόν. καὶ μὴν εἰ τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος ἡλίκος φαίνεται, καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος φαίνεται. ἐπειδὴ καὶ ἑστὼς φαίνεται, εἴη ἂν ἀμετάβατος. οὐκ ἔστι δὲ ἀκίνητος, οὐδὲ ἀμετάβατος. ὅθεν οὐδὲ τηλικοῦτος ἐστίν, ἡλίκος φαίνεται. ἐναργέστατα δ᾽ ἂν καὶ ἀπὸ τούτων ἡ ἀτοπία τοῦ λόγου αὐτῶν ἐλέγχοιτο. εἰ γὰρ ζι ὁ ἥλιος τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται, γνώριμον οἶμαι, διότι καὶ ἡ σελήνη τηλικαύτη ἐστίν, ἡλίκη φαίνεται. εἰ δὲ αὐτή, καὶ τὰ σχήματα

omnia circa ipſum eſſe impoßibile eſt. Falſum igitur quem hæc comitentur, ipſum pedalem eſſe. At certè ſi tantillus eſt quantus apparet, ac talis eſt qualis àpparet, quoniam ſtabilis apparet, fuerit utique ut quoquam non tranſeat. Atqui non eſt immobilis, neque quóquam non tranſit, unde ne quidem tantillus eſt quãtus apparet. Ab his euidentißimè orationis ipſorũ abſurditas coarguitur. Nam ſi tãtillus eſt ſol quãtus apparet, arbitror notum quoq́ etiam lunam tantillam eſſe quanta apparet quòd ſi ipſa, etiam eius figuræs

σχήματι αὐτῆς. ὥστε καὶ ὅτε μηνοειδής ἐστι, τὸ ἀπὸ τοῦ κέρως ἐπὶ τὸ κέρας αὐτῆς διάστημα τηλικοῦτόν ἐστιν, ἡλίκον φαίνεται. οὗ πάλιν ἀκολουθεῖ, καὶ τὰ πρὸς τοὺς πλησίον αὐτῆς τῶν ἀστέρων διαστήματα τηλικαῦτα εἶναι, ἡλίκα φαντάζεται. ὅθεν καὶ ὅλον τὸ ὑπὲρ γῆς ἡμισφαίριον τοῦ κόσμου τηλικοῦτον εἶναι, οἷον φαίνεται. οὐ τοῦτο δέ. οὐδ᾽ ἄρα τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος, ἡλίκος φαίνεται. καὶ μὴν, εἰ ἡ σελήνη σὺν τοῖς σχήμασι τηλικαύτη ἐστιν, ἡλίκη φαίνεται. καὶ τὰ φαινόμενα ἐν αὐτῇ τῶν μελασμάτων, τηλικαῦτά ἐστιν,

figuræ. Itaq; etiam cum mēſtrua eſt à cornu ad cornu, ipſius interuallum tantillum eſt quantū apparet. Quod rurſus conſequitur, quæ ſunt ipſi propinqua ſtellarum interualla tātilla eſſe quanta apparēt, id etiam cōſequitur omne ſimpliciter, ſtellarū interualla tātilla eſſe quāta apparent. Quocirca etiam totū quod ſupra terram hemiſphærium mūdi, tantillū erit quantum apparet. At id non eſt. Non ergo tantillus eſt ſol quātus apparet. Præterea ſi luna cū figuris tantilla eſt quāta apparet, etiā apparētes in ipſa nigrores tantilli ſunt

ἐστι, ἡλίκα φαίνεται. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὰ ὄρη δεήσει τηλικαῦτα εἶναι, ἡλίκα φαίνεται. οὐκ ἔχει δὲ τοῦτο οὕτως. ὥστ' οὐδ' ὁ ἥλιος τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται. ὁπότε μὲν οὖν καθαρὸς καὶ κατὰ φύσιν ἔχων εἴη ὁ ἀὴρ, οὐχ οἷόν θ' ἡμῖν ἀντιβλέπειν τῷ ἡλίῳ. ὁπότε δὲ παρέχει ἡμῖν τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα ἀναβλέπειν εἰς αὐτὸν, ἄλλοτε ἀλλοῖος ἡμῖν φαντάζεται· ποτὲ μὲν λευκός, ποτὲ δὲ ὠχριῶν. ἔστι δ' ὅτε πυρρωπός. πολλάκις δὲ καὶ μίλτινος, ἢ αἱματώδης, ἢ ξανθὸς ὀφθῆναι. ἔστι δ' ὅτε καὶ ποικίλος, ἢ χλωρός, καὶ αἱ περὶ

αὐτὸν

ſunt quanti apparent. Quod ſi hoc, montes quoq; tãtillos eſſe oportet quanti apparent. At id non ita. igitur ne quidẽ ſol tantillus eſt quantus apparet. Cũ igitur purus, & ut fert natura, fuerit aër, poßibile non eſt, ut cõtra ſolem obtueamur. Cũ autem aëris obicem nobis exhibuerit, tum demum ipſum obtuemur. quandoq; alteratus nobis apparet, quandoq; albus, quãdoq; ueluti liuidus, eſt & igneæ faciei, ſæpenumero quoq; maculatus aut cruentus, aut flauus uiſu. Eſt etiam aliquando uarius, aut uiridis, & circa ipſum

ſæpe-

αὐτὸν φαινόμεναι πολλάκις, οἱονεὶ κνικίδων νεφώδεις, καίτοι ἀπείρους μυριάδας σταδίων ἀπέχουσαι ἡμῶν, δοκοῦσι περὶ αὐτὸν εἶναι. καὶ κατὰ κορυφὴν δ᾽ ὄρους πολλάκις δυόμενος ἢ ἀνατέλλων, φαντασίαν ἡμῖν ἀποπέμπει, ὡς ψαύων τῆς κορυφῆς. τοσαύτας μυριάδας ἀφεστὼς ἀπὸ παντὸς μέρους τῆς γῆς, ὅσας εἰκός ἐστι τῆς γῆς, κέντρου λόγον ἐπεχούσης, πρὸς τὸ ὕψος αὐτοῦ. πῶς οὖν οὐκ ἐσχάτως ἠλίθιον, ταῖς τοιαύταις τῶν φαντασιῶν κατακολουθεῖν, ἀλλὰ μὴ ἄλλο τι ποιεῖσθαι κριτήριον τῶν γε τηλικούτων τὸ μέγεθος,

γίνω-

ſæpenumero tanquam ſpiræ nebuloſæ, quæ tamen ab ipſo prope infinitis abſunt ſtadijs, & tamen nobis circa ipſum eſſe uidentur. Et in montis uertice ſæpe occidens aut oriens nobis uideri datur, tanquam uerticem contingat, tot milibus ab omni terræ parte diſtans, quot diſtare æquum eſt, terra centri rationem obtinente ad eius faſtigium. Quo pacto igitur non extremæ fuerit ſtoliditatis, harum uiſionum examina non ſequi, aliud'que facere iudicium, tantorum magnitudinem

commi-

ἐνθυμουμένους ὡς ἡ περὶ αὐτὰ ἀπάτη, οὐ τὴν τυχοῦσαν βλάβην ἐπιφέρειν εἴωθε; σαφέστατα δὲ ἐλέγχεται τὸ ἄγαν ἀνόητον τοῦ λόγου αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν οὕτως ἐπικεχειρημένων. εἰ ἐπινοήσαιμεν ἵππον ἀφιέμενον ἐν πεδινῇ χώρᾳ τρέχειν ἅμα παρὰ τὴν τοῦ ὁρίζοντος ἐκφῆναι τὸν ἥλιον, μέχρι ὅτου πᾶς ἐκφανῇ, σχεδὸν ἔκδηλον ἔσται στοχαζομένοις, ὡς οὐ μεῖον ἂν σταδίων δέκα προέλθοι. ὄρνις δὲ ὠκύτατος, πολυπλάσιον ἵππου. βέλος δ᾽ ἔτι ὀξυτάτῃ ῥύμῃ κεχρημένον, πολὺ πλεῖον ὄρνιθος. ὡς μὴ ἂν μεῖον διακοσίων ἀνύσαι σταδίων,

comminiſcẽdo, ut circa hæc captio atq; fallacia non uulgare detrimentum inferre conſueuit. Cæterum euidẽtiſſimè cõuincitur admodũ ſtolidum eſſe, quod ſermocinãtur uel ab hoc modo exquiſitis. Si intelligamus equũ emiſſum in amplã decurrere cãpi regionem, pariterq; ex horizõtis limite ſolem exire, quoad totus emicuerit, prope manifeſtũ fuerit cõiectantib. non minus ſtadijs decẽ profecturũ. Auis aũt celerrima multipliciter magis equo trãſibit. ſagitta adhuc velociſſimo effluxu multo plus aue, ut nõ paucioribus præte reat ſta-

σταδίων, ἐν τοσούτῳ χρόνου διαστήματι. ἂν τοίνυν ἵππῳ ἰσοταχεῖ, τὴν τοῦ κόσμου πορείαν ποιησώμεθα, δέκα εὑρεθείη ἂν σταδίων ἡ τοῦ ἡλίου διάμετρος. ἐὰν ὄρνιθι ὠκυτάτῳ, πολὺ μείζων. ἐὰν δὲ βέλει, οὐ μεῖον διακοσίων σταδίων. κατὰ δὲ ταῦτα πάντα, οὐκ ἔσται ποδιαῖος, οὐδ᾽ ἡλίκος φαίνεται. ὅτι τοίνυν ἀπειράκις τοῦ βέλους ὠκυτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου φορά, ἀπὸ τῶν τοιούτων ἂν ἐφόδων γνοήσωμεν. ὁ Πέρσης, ἡνίκα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευε, λέγεται διαστῆσαι ἀνθρώπους ἀπὸ Σούσων μέχρις Ἀθηνῶν, ὡς δύνασθαι διὰ

reat ſtadijs tanto temporis interuallo. Si igitur equo, æquè celerem mundi uiam fecerimus, decem inuenietur ſtadiorum ſolis dimetiens: ſin aui celerrimæ, multo maior: ſin ſagittæ, non minor ducentis ſtadijs. Ob has igitur res omnes, pedalis non erit, neque quãtus uidetur. Quod igitur infinities ſagitta uelocior ſit mundi meatus, ab huiuſmodi diſciplinis cognouerimus. Perſes cum in Græciam ductabat exercitum, fertur homines diſtinuiße, deſtinaße'que ab Suſis Athenas uſq;, quò uoce poßent

διὰ φωνῆς δηλοῦσθαι τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι, τοῖς Πέρσαις διαδεχομένων τῶν διεστώτων τὰς παρ' ἀλλήλων φωνάς. ἱστορεῖται ἡ φωνή, καὶ τοιαύτην διαδοχὴν ποιοῦσα, διὰ δύο νυχθημέρων ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς Πέρσας ἀφικνεῖσθαι. εἰ τοίνυν τοιαύτη κίνησις ἀέρος καὶ πληγὴ ὠκυτάτη ὑπάρχουσα, ἐλάχιστον μέρος τῆς γῆς δυσὶ νυχθημέροις διήει, πάρεστιν οἶμαι γνοεῖν, ποῖόν τι τὸ τάχος τοῦ κόσμου μέν, καὶ ὡς ἀπεράντῳ τούτου ὠκύτερον, ὅς γε νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἀπειράκις μεῖζον διάστημα τοῦ ἀφ' Ἑλλάδος

poſſent quæ fierent ſignificari, ab ipſo in Græcia eis qui eſſent in Perſis, excipientibus huic negocio deſtinatis parallelorum uoces. Fertur uox tali propagatu progreſſa diebus binis, cum noctibus, à Græcia in Perſas perueniſſe. Quod ſi talis aëris motus, ac plaga uelociſſima, minimam terræ partem diebus binis cum noctibus penetrat, par eſt, ut cenſeo, intelligere quanta ſit mundi celeritas, quanquam infinities celerior, qui nocte cum die una, infinities maius interuallum quàm ſit à Græcia

δους εἰς Πέρσας διέρχεται. εἰ δὲ καὶ βέλος ἐπινοήσαιμεν διερχόμενον τὸν μέγιστον τῆς γῆς κύκλον, οὐδ' ἂν τρισὶ νυχθημέροις τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας διέλθοι. τὸ δὲ τοῦ κόσμου μέγεθος ἀπειράκις μεῖζον ὂν τῆς γῆς ὑπάρχον, νυχθημέρῳ ἑνὶ διέρχεται ὁ οὐρανός. ὥστ' οὐδὲ γνῶναι τὸ τάχος αὐτοῦ καὶ τὴν ὠκύτητα οἷόν τε, οὐδὲ λόγῳ τὸ τοιοῦτον ἑρμηνεῦσαι. ἐμφαίνει δὲ ὁ ποιητὴς, ὅσον μὲν τὸ τάχος τῆς περὶ κόσμον πορείας, διὰ τούτων,

Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,

cia ad Perſas permeet. At ſi intelligamus ſagittam permeantem maximum terræ orbem, neq; tribus diebus cum noctibus ducenta quinquaginta milia tranſierit ſtadiorum, cum tamen mundi magnitudinem infinities terra maiorem die nocteq; una, cœlum permeet. Proinde impoßibile eſt celeritatem ac curſum eius noſſe, neq; ulla complecti oratione. Talem uelocitatem quàm ingens ſit, Poëta nobis uoluit indicare, cum dixit:

Quàm cito proſpectus lōgè è ſpecula æquora luſtrat,
Tam cœleſtis equus celeris

τον, Τόσον ἐπιθρῴσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι. Ἀλλὰ μεγαλοφυῶς μὲν τοῦτ' εἴρηται αὐτῷ, καὶ περὶ θαυμαστὴν αὔξησιν, οὐ μόνου τῷ ὡς ὅτι πλεῖστον δεικνυμένῳ τῆς ὄψεως ἀρκεσθέντι, πρὸς τὸ δηλῶσαι τὸ τάχος τῆς περὶ τὸν οὐρανὸν ὠκύτητος, ἀλλὰ καὶ ὕψος αὐτῷ καὶ πέλαγος ὑποκείμενον προσθέντι. παραλείπεται δ' ὅμως καὶ οὕτως ὁ λόγος τοῦ ἀξίως δηλοῦν, τὴν περὶ τὸν οὐρανὸν ὠκύτητα, ἀπεράντου καὶ ἀνεννοήτου περὶ τὴν ὠκύτητα τάχει κεχρημένου τοῦ κόσμου. πῶς οὖν ἠλίθιον, ὑπολαβεῖν ποδιαῖον αὐτοῦ μέγεθος, τοσούτῳ διαστή-

ματι

leris uolat æthere ſummo.

Cæterum ingenioſe id ab eo dictū, & amplificatione mirifica, nō modò cōparando plurimæ uiſus penetrationi in celeritate oſtendenda, q̃ ocyßimè cœlū conuertitur, ſed etiā ſpeculæ ponendo faſtigiū, & ei ſubiectum pelagus, in quod proſpectus uelox. Veruntamē adhuc hæc ſuperatur oratio, amplè multū cœli indicans celeritatē, cū immenſa ſit, nec ſatis percepta mundi celeritas. Et perinde quo pacto non fuerit ſtolidißimū per artē quā diximus, eius pedalem arbitrari,

 qua

ματι χρόνου ἀνέρχεσθαι; ἐλέγχεται δὲ καὶ διὰ τῶν ὑδρολογίων τὸ εὔηθες τοῦ λόγου. δείκνυται γὰρ δι' αὐτῶν, ὅτι ἂν ᾖ ποδιαῖος ὁ ἥλιος, δεήσει τὸν μέγιστον τοῦ οὐρανοῦ διάμετρον ἑπτακοσίων πεντήκοντα ποδῶν εἶναι. διὰ γὰρ τῶν ὑδρολογίων καταμετρούμενος, εὑρίσκεται μέρος ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν τοῦ οἰκείου κύκλου. ἐὰν γὰρ ἐν ᾧ ἀνέρχεται πᾶς ἐκ τοῦ ὁρίζοντος ὁ ἥλιος, κύαθος, φέρε εἰπεῖν, ῥεύσῃ, τὸ ὕδωρ ἀφεθὲν ὅλῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ ῥεῖν, εὑρίσκεται κυάθους ἔχον ψ ν. λέγεται δ' ἡ τοιαύτη ἔφοδος

quæ tanto temporis permeat ſpacio. Huius quoq; ſermonis inſulſitas hydrologijs coarguitur. Eis nanq; oſtenditur, quod ſi fuerit ſol pedalis, permeabit maximum cœli orbem ſeptingentis quinquagintapedibus. Hydrologijs enim ſub dimenſionem ueniens, pars inuenitur ſeptingēteſima et quinquageſima ſui orbis. Nam ſi in quo tempore permeat totus ex finiente ſol, cyathus utputa fluxerit, aqua dimiſſa tota die & nocte fluat, inuenitur cyathos habere ſeptingentos & quinquaginta. Fertur ſanè talis doctrina

ἔφοδος, ὑπὸ πρώτων τῶν αἰγυπτίων ἐπινοηθῆναι. ἐλέγχεται δὲ ἡ δόξα, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένων στοῶν. αἱ γὰρ τῶν κιόνων σκιαί, παράλληλοι ἀποπίπτουσι. ὅπερ οὐκ ἂν ἐγίνετο, εἰ μὴ εὐθεῖαι καὶ κατὰ κάθετον πρὸς ἕκαστον αὐτῶν αἱ ἀκτῖνες ἀπεπέμποντο. οὐδ᾽ ἂν αἱ ἀκτῖνες πάλιν κατὰ κάθετον ἀπεπέμποντο πρὸς ἕκαστον αὐτῶν, μὴ ὅλης τῆς στοᾶς παρὰ τὴν ἡλίου διαμέτρου συμπαρεκτεταμένης. λέγεται δὲ ὅτι καὶ τὰ ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἐρρυμοτομημένα ἀμφόδα πρὸς τὴν ἰσημερινὴν ἀνατολήν, ἄσκια γίνεται ἐν ταῖς ἰσημερι-

doctrina à primis cognita Aegyptijs. Opinio quoque comprobatur, ad meridiem conuerſis porticibus. nam columnarum umbræ paralleli emittuntur. Quod non fuerit, niſi rectæ lineæ & ad perpendiculum ad quemuis ipſorum radij emittantur. Neq; radij rurſus ad perpendiculum emittentur ad quamlibet ipſarum, niſi explicetur tota porticus ad ſolem diametro. Fertur etiam in toto terrarum orbe, ſecto utrinque defluxu ad ortum æquinoctialem ſine umbra fieri in æqui-

νάς τοῦ ἡλίου ἀνατολάς. οὐδ᾽ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ συμπαρεκτεινόμενον ἦν τὸ μέγεθος τοῦ ἡλίου, τουτέστι τῷ πλάτει αὐτοῦ. πάλιν τε κατὰ τὴν ἰσημερινὴν μεσημβρίαν, πάντα περιφωτίζεται, τὰ γοῦν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ἀμφότερα. ὥστε οὐ μόνον κατὰ πλάτος, ἀλλὰ καὶ κατὰ μῆκος τῆς ὅλης οἰκουμένης συμπαρεκτέταται τὸ μέγεθος τοῦ ἡλίου. μῆκος μὲν γὰρ τῆς οἰκουμένης, τὸ ἀπ᾽ ἀνατολῆς πρὸς δύσιν ἐστί. πλάτος δὲ, τὸ ἀπ᾽ ἀρκτικῶν ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ διῆκον. ὅθεν ἀνατέλλων μὲν γοῦν ἰσημερίᾳ ὁ ἥλιος, καὶ ἄσκια

noctialibus ſolis ortibus. Neque id eueniret, niſi toti terrarum orbi conferatur ſolis magnitudo, hoc eſt eius latitudini. Et in æquinoctiali rurſus, meridie cuncta lumine illuſtrantur, quæ in toto orbe terrarum in utranq; partem. Quamobrem non latitudine modò, ſed etiam longitudine toti orbi terrarum confertur ſolis magnitudo. Longitudo certè totius terrarum orbis ab ortu in occaſum eſt, latitudo autem à ſeptentrione in meridiem penetrãs. Et proinde oriens quidem in æquinoctio ſol, ſine

ἄσκια ποιῶν τὰ πρὸς αὐτὸν ὁρῶντα, τῷ πλάτει τῆς οἰκουμένης ἔχει τὴν διάμετρον συμπαρεκτεταμένην. μεσουρανήσας δὲ καὶ πάντα περιφωτίσας τὰ ἄμφοδα τῷ μήκει, ἀλλ' οὐ κατὰ αὐτόν, φησι, πᾶσι μεσουρανεῖ· μόνοις δὲ τοῖς ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ οἰκοῦσι. ῥητέον οὖν, ὅτι πλατύτερον λέγεται τὸ τοιοῦτον. καὶ τὸ, ἐν Συήνῃ δὲ ἄσκια τὰ φωτιζόμενα γίνεσθαι περὶ καρκίνον γινομένου τοῦ ἡλίου περὶ μεσημβρίαν ἀρκεῖ, ὥστε τριακοσίους τὴν διάμετρον σταδίους, μηνύει σαφῶς, ὅτι μὴ ἐστι ποδιαῖος ὁ ἥλιος. οὐδὲν γὰρ τούτων συνε-

ſine umbra faciens ad ipſum ſpectantia, latitudini orbis terrarũ comparatæ explicatũ dimetientem habet. At cum mediũ tenuerit cœlum, & in utranq; partẽ longitudine lumine collustrauerit, nõ per idem, ut perhibent, cunctis mediũ tenet cœlũ, ſed ſolis qui ſub eodẽ ſint meridiano. Dicẽdũ igitur latius, tale perhiberi: & in Syene umbrã nõ admittere, quæ lumine illuſtrentur. Cũ ſol fuerit in cancro, ad meridiem itinere ad trecenta ſtadia, dimetientem manifeſto comminuit, quòd ſol pedalis non ſit. Neque hæc eue-

συνέβαινεν, εἰ ποδιαῖος ὁ ἥλιος ἦν. σημεῖον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν σκιῶν, μὴ εἶναι ποδιαῖον τὸν ἥλιον. ὁπόταν μὲν γὰρ τὴν ἴτυν ἐκφαίνῃ τοῦ ὁρίζοντος, μήκισται ἀποπέμπονται αἱ σκιαί. ὁπόταν δ' ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα γένηται, εἰς πολὺ βραχύτερον συνάγονται μέγεθος. οὐκ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ ὑψηλότεραι πάντων τῶν ἐπὶ γῆς σωμάτων αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ἐγίνοντο, ὅπερ οὐκ ἂν ποδιαίου αὐτοῦ ὄντος συνέβαινε. μείζονα ἄρα καὶ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν τὴν διάμετρον ἔχει, ὑψηλοτέρας τε τῶν ἀκρωρειῶν, καὶ ἐξ ὑπερτέρου ἀποπέμπων τὰς ἀκτῖνας,

euenerint. Ab umbris quoque ſignificatur ſol non eſſe pedalis. Cum enim limitem ex finiente eduxerit, umbræ emittuntur longiſſimæ. At cum ſupra finientem emicuerit, in multo breuiorem colliguntur magnitudinem. Neque id contigerit, niſi cunctorum terræ corporum ipſius radij eſſent ſublimiſſimi. Quod ſi pedalis ſit, nullo modo contingeret. Maiorem igitur cunctis ſublimiſſimis montibus dimetientem habet, ſublimiores'que promontorijs, & ex editiore loco radios emittens,

ἀκτῖνας, ἐπειδὰν ὅλως ἐκφανῇ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ ἀπὸ τοιαύτης δὲ ἐφόδου δείκνυται ἀπ' αὐτῶν φαινομένων προϊούσης, οὐ μόνον, ὅτι οὐκ ἔστι ποδιαῖος ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὑπερφυεῖ κέχρηται τῷ μεγέθει. ὁπόταν γὰρ κατὰ κορυφὴν ὄρους ἀνίσχῃ ἢ δύνηται, ὁρᾶται ἡ ἴτυς αὐτοῦ τοῖς ὧδε πλέον τῆς κορυφῆς ἀφεστῶσιν, ἑκατέρωθεν θεωρουμένης τῆς γῆς κορυφῆς. τοῦτο δ' οὐκ ἂν ἐγίνετο, εἰ μὴ μείζων ἦν ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου, τῆς ἐπιπροσθούσης αὐτῷ κορυφῆς. ὥστ' ἂν αὕτη σταδιαῖα ᾖ, μείζονα δεήσει σταδιαίας εἶναι τὴν τοῦ ἡλίου διάμετρον. τοῦτο δ' οὐ μόνον

mittens, cum totus ex finiēte emicuerit, etiam ab huiuſmodi doctrina demonſtratur ab ipſis phænomenis, quæ appa rentia poſſumus appellare, progrediēte, quód non modò pedalis non eſt ſol, ſed etiam quod immenſam habet magnitudinē. Cum enim è uertice montis exoritur, aut óccidit, ipſius limes plus uertice abeſſe ſpectatur, ab utroque latere inſpecto uertice. Id autem non fuerit, niſi maior ſit ſolis dimetiens, quàm ei uertex obiectus. qui ſi ſtadiæus fuerit, maiorem ſtadiæa eſſe ſolis oportet dimetiētē. Hoc uerò non ſo-

οὐ μόνον ἐπὶ κορυφῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μεγίστων νήσων, ἐν τοῖς φαινομένοις λέγεται θεωρεῖσθαι. ὁπόταν γὰρ ἐν ὕψει μάλιστα κειμένη ἡ ὄψις ἡμῶν, ἐκ πολλοῦ διαστήματος ἐπιβάλλῃ τινὶ τῶν μεγίστων νήσων, οὕτω βραχεῖα φαντάζεται, ὡς καὶ ἐπὶ τούτων ὁ ἥλιος, ὁπόταν κατ᾽ αὐτὰς ἀνατέλλῃ ἢ καταδύηται, ἑκατέρωθεν αὐτῆς ἡ ἴτυς ἐκφαίνηται. καὶ δῆλον ἐκ τούτου γίνεται, ὅτι ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου μείζων ἐστὶ καὶ τοῦ μήκους τῶν μεγίστων νήσων. τούτου δὲ δὴ αὐτοῦ τῶν φαινομένων λαμβανομένου, ἑξῆς ἐπιδείκνυται, ὅτι σχεδὸν ἀπειρομείζονα

εἶν

non ſolum in uertice, uerùm etiam in maximis fertur ſpectari inſulis. Nam cum in ſublimi præcipuè fuerit uiſus noſter, ex multo poſitus interuallo, in maximam aliquam iactetur inſulam, tam breuis imagine concipitur, ut cum ſol ob eam oriatur aut óccidat, utrinque ipſius appareat limes. Hinc manifeſtum eſt, ſolis dimetientem maiorem eſſe maximarum inſularum longitudine ex ipſis phænomenis. deinceps re aſſumpta, indicatur propemodum infinities maior neceſſariò

eſſe

εἶν ἀναγκαῖον τὴν διαμ μεῖζον τοῦ ἡλίου τῶν περὶ τὰς μεγίστας νήσους περιμέτρων. ἡ δὲ ἔφοδος, δι' ἧς τοῦτο κατασκευάζεται, ὧδε ἔχει. ἐὰν ᾖ τρίγωνον ἰσοσκελὲς, σταδιαῖαν, φέρε εἰπεῖν, ἔχον βάσιν. καὶ προσεκβληθῶσιν ἴσαι πλευραὶ, ταῖς τὴν σταδιαῖαν βάσιν περιεχούσαις, ἔσται διπλασίων ἡ τοῦδε τοῦ τριγώνου βάσις, τῆς σταδιαίας. καὶ λοιπὸν, αὖ πάλιν ταῖς ὅλαις πλευραῖς ἴσας προσεκβάλλωμεν, τετραπλασίων ἡ βάσις γενήσεται τῆς βάσεως τοῦ πρώτου ὑποτεθέντος τριγώνου. καὶ λοιπὸν, ἡ αὐτὴ ἀναλογία, μέχρις ἀπείρου πρόεισιν.

eſſe ſolis diameter, quàm ſint maximarum inſularum diametri. Hæc nimirum doctrina qua id confirmatur, hoc pacto habet. Si fuerit triangulum iſoſceles, quod uerbi cauſa baſim habeat ſtadiæam, & latera producantur æqualia baſim ſtadiæam comprehendentibus, erit dupla huiuſce triãguli baſis eius quæ ſtadiæa. Et ſi reliquum porrò totis lateribus æquale produxerimus, quadrupla baſis primi efficietur ipſius baſis ſubiecti trianguli, & in proportione quoad in infinitum progredietur.

εισιν. ἔστω τοίνυν ὁρᾶν ἡμᾶς ἐκ πάνυ πολλοῦ διαστήματος, μίαν τῶν μεγίστων νήσων, ἀνίσχοντος ἢ καταδυομένου τοῦ ἡλίου κατ᾽ αὐτὴν, καὶ ἑκατέρωθεν τὴν ἴτυν ἐκφαίνοντα, μέσης τῆς νήσου ἡμῶν τε καὶ τοῦ ἡλίου κειμένης. ἂν τοίνυν ἡ ὄψις ἡμῶν περιλαμβάνῃ τὴν νῆσον, βάσιν ἕξει ὁ κῶνος ὁ ἀπὸ τῆς ὄψεως, τὴν διάμετρον τῆς νήσου. οὐκοῦν ἂν ἡ σταδίων χιλίων ἡ διάμετρος αὐτῆς, ἔσται ἡ τοῦ κώνου βάσις, τοῦ αὐτοῦ μεγέθους. ὑποθώμεθα τοίνυν, τὸν ἥλιον τοσοῦτον ἀφεστάναι τῆς νήσου, ὅσον καὶ ἡμῶν ἡ νῆσος ἀπέχει. ἐπεὶ οὖν ἑκατέρωθεν τῆς νήσου

tur. Sit igitur nobis, ut ſpectemus ex admodũ longinquo eodemq; magno interuallo, unã magnam aliquã inſulam, oriente aut occidente ſole, in ipſam et utrinq; limite emicante, poſita in medio inſula, nec non ſole. Si igitur uiſus noſter inſulam comprehendat, baſim habebit conus, qui à uiſu, inſulæ diametrum. Igitur erit millium ſtadiorum eius diameter, eritq; coni baſis eiuſdem magnitudinis. Receptum igitur habeamus, ſolem tantum diſtare ab inſula, quantũ à nobis quoqua abſit inſula. Quia igitur ab utroq; latere inſulæ,

νήσου ἡ ἴτυς αὐτοῦ ἐκφαί-
νῃ, αἱ ἀκτῖνες αἱ ἀπερ-
χόμεναι ἀπὸ τῶν ὀμμά-
των πρὸς αὐτὸ, διπλα-
σίους εἰσὶν τῶν τῇ νήσῳ
πελαζουσῶν. ὥστε καὶ ἡ
βάσις ἡ τοῦδε τοῦ τριγώ-
νου, διπλασίων γενήσε-
ται τῆς περὶ τὴν νῆσον δια-
μέτρου. εἰ δὲ αὕτη χιλίων
ἡ διάμετρος, τοῦ ἡλίου δισ-
χιλίων. αὕτη γὰρ βάσις
ἐστὶ τοῦ μείζονος τριγώνου.
τοσοῦτον μὲν οὖν ἀφε-
στῶτος τοῦ ἡλίου τῆς νήσου,
ὅσον καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ
ἀντικρὺ ἀφεστήκαμεν
αὐτοῦ, δισχιλίων γενήσε-
ται σταδίων ἡ τοῦ ἡλίου
διάμετρος. οὐκ ὄντος δὲ
ἴσου τοῦ ἀφεστήματος,
ἀλλὰ ἡμῶν μὲν ὀλίγων
ἀφεστώτων τῆς νήσου, τοῦ
δὲ ἡλίου

*inſulæ, limes ipſius e-
micat, radij ab oculis
effuſi ad ipſum ſunt
dupli, ad eos qui inſu-
læ accedunt.* Proinde
*etiam baſis trianguli
dupla efficietur ad dia-
metrum, quæ circa in-
ſulam. Quod ſi hæc
millium ſit diameter,
ſolis erit biſmilium.
quandoquidem hæc ba
ſis eſt maioris trian-
guli tantum. Igitur
diſtante ſole ab in-
ſula, quantum nos quo-
que è regione ab ipſa
diſtamus, binorum mi-
liũ efficietur ſtadiorum
ſolis diameter. Quod
ſi non fuerit æqualis
diſtantia, ſed à nobis
parum inſula abfuerit,
ſole*

δ' ἡλίου ἀπειράκις πλείονος, ἢ ἡμεῖς ἀφεστήκαμεν, ἀπειράκις σχεδὸν καὶ ἡ τοῦ ἡλίου διάμετρος μείζων ἔσται πρὸς τὴν νῆσον διαμέτρου. πῶς οὖν ἐνθάδε τοσοῦτο μῆκος ἐκτεταμένος, ποδιαῖος εἴη τὸ μέγεθος. καὶ ἡ τοιαύτη δὲ ἔφοδος μάλιστα ἐμφαίνει τὸ ἀξίωμα τοῦ κατ' αὐτὸν μεγέθους. ἡ συήνη ὑπὸ τῷ καρκίνῳ κεῖται. ὁπόταν οὖν ὁ ἥλιος ἐν τούτῳ γενόμενος τῷ ζωδίῳ, κατ' ἀτρεκῆ μεσημβρίαν ᾖ, ἄσκια γίνεται τὰ φωτιζόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ, ἐνθάδε σταδίους τριακοσίους τὴν διάμετρον. ὧν οὕτως ἐν τοῖς φαινομένοις

ſole infinities pluſquam nos abſimus, diſtan[s] propemodum infinities ſolis diameter maior erit ad inſulam diametro. Quomodo igitur eò uſq; longè diſtans pedalem habuerit magnitudinem? Atq; hæc doctrina in primis aperit effatum ad ipſum magnitudinis. Syene ſub cancro poſita eſt. Cum igitur ſol in eo fuerit ſigno, & in tractu meridiei conſtiterit lumine, ab ipſo illuſtrata, umbræ ſunt expertia. In hacce regione ad trecenta ſtadia eſt diameter, tantundē enim ſpacium ſine umbra eſt, quibus ita in eis quæ apparent

νοις ἐχόντων, ὁ ποσειδώνιος ὑποθέμενος μυριοπλασίονα εἶναι τὸν ἡλιακὸν κύκλον, τοῦ τῆς γῆς κύκλου. ἀπὸ τούτου ὁρμώμενος, δείκνυσιν, ὅτι μυριάδων τριακοσίων εἶναι δεῖ τὴν τοῦ ἡλίου διάμετρον. εἰ γὰρ ὁ κύκλος τοῦ κύκλου μυριοπλασίων, καὶ τὸ τμῆμα τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου, ὅπερ ἔχει τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος, μυριοπλάσιον εἶναι δεῖ τούτου τοῦ τμήματος τῆς γῆς. ὅπερ ὁ ἥλιος, κατὰ κορυφὴν ὑποκείμενος, ἄσκιον παρέχεται. ἐπεὶ οὖν τοῦτο ὧδε τριακοσίους τὴν διάμετρον ἐκτέταται σταδίους, τριακοσίων εἶναι μυριάδων δεῖ, ὅπερ ἐπέχει ἑκάστοτε

parent exiſtētibus, Poſidonius ponens infinities multiplum ſolis orbem terræ orbis, ab hoc inuitatus oſtendit eſſe oportere trecenties dena milia ſolis diametrum. Nam ſi orbis ad orbem terræ decies millecuplus, etiam ſegmentum ſolaris orbis, quod habet ſolis magnitudo, decies millecuplum eſſe oportet, huius terræ ſegmenti, quod ſol ad uerticem imminens, umbræ expers facit. Quia igitur id ad trecenta diametrum extendit ſtadia, tricenties dena milia eſſe oportet, quod habet unumquodq;

στε ὁ ἥλιος τοῦ οἰκείου κύκλου. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως εἴληπται. καὶ πιθανὸν μὲν, μὴ ἐλάττονα ἢ μυριοπλασίονα, εἶναι τὸν ἡλιακὸν κύκλον, τοῦ τῆς γῆς κύκλου, σημείου γε λόγον τῆς γῆς ἐχούσης πρὸς αὐτόν. ἐνδέχεται δὲ καὶ μείζονα αὐτοῦ ὄντα, ἢ πάλιν μείονα, ἡμᾶς ἀγνοεῖν. ἡ γοῦν τοιαύτη ἔφοδος, ἐναργεστέρου τινὸς μᾶλλον ἔχεσθαι δοκεῖ. λέγεται ἡ σελήνη δὶς καταμετρεῖν τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐν ταῖς εἰλικρινέσι τῶν ἐκλείψεων. ὅσον γὰρ ὑποδέχεται εἰς τὴν σκιὰν χρόνον, τοσοῦτον καὶ ὑπὸ τῆς σκιᾶς ἀποκρύπτεται, ὡς

τρεῖς

quodq; ſolis ſpacium ad ſuum orbem. Verùm hæc ex huiuſmodi ſumpta ſunt hypotheſi, credibileq; eſt non minorem quàm decies millecuplum ſolarem circulum ad terræ circulum, puncti rationem terra ad ipſum habẽte. Euenit etiam maiorem ipſum eſſe, aut rurſus minorem nos ignorare. Talis igitur doctrina euidentioris alicuius magis haberi exiſtimatur. Fertur luna bis metiri terræ umbram in integris eclipſibus, quanto ſiquidem tempore umbram ingreditur, tanto etiam in umbra occultatur, ut ad

tres

τρεῖς χρόνους γίνεσθαι. ἕνα
μὲν, ἐν ᾧ εἰσέρχεται. δεύ-
τερον δὲ, ἐν ᾧ κρύπτε-
ται. τρίτον δὲ, ἐν ᾧ ἐξέρ-
χεται τῆς σκιᾶς, τῆς πρώ-
της ἴσης μετὰ τὸν δεύ-
τερον χρόνον εὐθὺς ὑ-
ποδειξάσης. ἐπεὶ οὖν
δὶς καταμετρεῖται ἡ
σκιὰ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ σε-
ληνιακοῦ μεγέθους, δο-
κεῖ πιθανὸν εἶναι, διπλα-
σίονα τὴν γῆν τῆς σελή-
νης. ἐπεὶ οὖν ἡ γῆ πέν-
τε καὶ εἴκοσι μυριάδων
καὶ σταδίων τεσσαρά-
κοντα, κατὰ τὴν Ἐρατο-
σθένους ἔφοδον, τὸν μέγι-
στον ἔχει κύκλον, δεῖ τὴν
διάμετρον αὐτῆς πλέον
ἢ ὀκτὼ μυριάδων εἶναι.
ἡ οὖν τῆς σελήνης διάμε-
τρος χωρήσεται μυριά-
δων

tres horas peræquè cõ-
tineatur. una quidẽ in
qua ingreditur, ſecũda
uerò in qua occultatur.
tertia porrò in qua eua-
dit umbram primum li-
mitem poſt ſecundam
horam ſtatim ſubter
emicans. Quia igitur
bis ſub mẽſuram uenit
terræ umbra ab luna-
ri magnitudine, credi-
bile exiſtimatur du-
plam eſſe terram ad lu-
nam. Quia igitur ter-
ra ducentorum quin-
quaginta milium ſtadio-
rum Eratoſthenis do-
ctrina maximum habet
orbem, oportet eius dia-
metrũ pluſquàm octo-
ginta miliũ eſſe. Lunæ
ergo dimetiẽs erit qua-
draginta

δων τεσσάρων. ἐπεὶ οὖν ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντακοσιοστὸν μέρος, καὶ ἡ σελήνη τοῦ οἰκείου κύκλου ἐστὶ παραπλησίως τῷ ἡλίῳ, τούτου ἐκ τῶν ὑδρολογίων κατασκευαζομένου. ἕκτον δὲ γίνεται τοῦ κύκλου μέρος αὐτῆς, τὸ ἀπὸ γῆς διῆκον πρὸς τὸ ὕψος αὐτῆς διάστημα. ἔστιν ἄρα τὸ ρκε, σεληνιακῶν μεγεθῶν. ἀλλὰ καὶ ἕκαστον αὐτῶν, τεσσάρων μυριάδων ἔχει τὴν διάμετρον. γίνονται οὖν μυριάδες σταδίων πεντακοσίαι, κατά γε τὴν ἔφοδον ταύτην, πρὸς τὸ σεληνιακὸν ὕψος, πάλιν κατὰ λόγον ἁπλούστερον ὑποτιθεμένης τῆς

προαι-

draginta milium. Sed quia ſeptingenticupla eſt luna ſui orbis, erit peræquè ac ſol. Hoc ex hydrologijs confirmato. Sexta uerò eſt pars circuli ſui, quæ à terra peruenit ad faſtigium ipſius interuallum. Eſt igitur id lunarium magnitudinum centumuigintiquinque. Sed quodlibet ipſorum quadraginta milium habet dimetientem. Fiunt igitur ſtadiorum decies quinquaginta milia iuxta huiuſmodi doctrinam ad lunare faſtigium, ratione ſimpliciori recepto, electili ua-

garum

περιαιρετικῆς τῆς πλανήτων κινήσεως, ἰσοταχοῦς εἶναι. ἐπειδὴ ἡ μὲν σελήνη, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ἡμέρας καὶ ἥμισυ, διέρχεται τὸν οἰκεῖον κύκλον. ὁ δὲ ἥλιος, ἐνιαυσιαίαν ἔχει τὴν περίοδον, δεῖ τρεισκαιδεκαπλασίονα εἶναι τὸν ἡλιακὸν κύκλον τοῦ σεληνιακοῦ. ὥστε καὶ ὁ ἥλιος τῆς σελήνης τρεισκαιδεκαπλασίων γενήσεται. ἐπεὶ ἑκάτερος αὐτῶν τοῦ οἰκείου κύκλου, ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν γίνεται μέρος. εὑρίσκεται οὖν, κατὰ τὰς τοιαύτας τῶν ὑποθέσεων, ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου μυριάδων δύο καὶ πεντήκοντα. τοῦ δὲ κύκλου αὐτοῦ,

garum ſtellarum motu æquè celeri. Quoniam luna uiginti & ſeptem diebus ac unius dimidio ſuum permeat orbem, ſol autem annuum habet ambitum, oportet treſdecicuplũ ſolarem eſſe orbem ad lunarem. Et perinde erit ſol ad lunam treſdecicuplus, quia ipſorũ uterq; ſui orbis ſeptingenteſima & quinquageſima pars eſt. Inuenitur itaq; ex huiuſmodi hypotheſibus, ſolis dimetiens quinquaginta duûm milium, orbe ipſius

τοῦ, παραπλησίως τοῦ ζωδιακοῦ εἰς δώδεκα τεμνομένου, ἕκαστον τῶν δωδεκατημορίων γενήσεται σταδίων μυριάδων τρισχιλίων διακοσίων πεντήκοντα. δύο δὲ δωδεκατημορίων, τὸ ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς αὐτὸ ἐστὶ διάστημα. ὡς καὶ ἄρατος περὶ τοῦ ζωδιακοῦ φησί, λέγων οὕτως,

Ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται αὐγή. Ἑξάκις ἂν τόσσ' ἡμῖν ὑποδράμοι, αὐτὰρ ἑκάστη ἴση μετρηθεῖσα, δύο περιτέμνεται ἄστρα. ἄστρα δ' ἄρτι κέκληκε τὰ δύο δωδεκατημόρια τοῦ ζωδιακοῦ. ἕκαστον δὲ τῶν δωδεκατημορίων, ἐστὶν ἡλιακῶν

ipſius propemodum, ut ſignifero in partes duodecim diſſecto, unumquodque dodecatemorium erit ſtadiorum triginta milium ducentorum quinquaginta. At binorum dodecatemoriorũ à terra ad ipſum eſt interuallum, ut etiam Aratus de ſignifero affirmat, inquiens:

Et quantos radios iacimus de lumine noſtro,
Quis lunæ mixtũ cœli contingimus orbem,
Sex tantæ poterũt ſub eũ ſuccedere partes.
Bina pari ſpacio cœleſtia ſigna tenentes.

Signa hic uocitauit bina ſigniferi dodecatemoria. Admonetq; ex memo-

ἡλιακῶν μεγεθῶν, ξβ
γ. τὸ δὲ ἡλιακὸν μέγεθος, μυριάδων β καὶ ν.

εὑρισκομένου οὖν τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου, κατὰ τὴν ἔφοδον ταύτην, σταδίων μυριάδων τρισμυρίων καὶ ἐννακισχιλίων, ἕκαστον αὐτοῦ τῶν δωδεκατημορίων γίνεται μυριάδων, καθάπερ ἔφαμεν, τρισχιλίων διακοσίων πεντήκοντα. ἐὰν οὖν καὶ ταῦτα εἰς τριάκοντα μοίρας διαιρεθῇ,

memoratis carminibus. à terra interuallum ad ipſum ſextam partem totius orbis eſſe. tertia enim tota diameter ipſius eſt, ſexta ab omni parte terræ penetrans ad ipſum. Quandoquidem circulus centrũ habet terrã medioxumam ipſius poſitam. Inuento igitur ſolari circulo, hac doctrina ſtadiorum triginta nouem milium, quodlibet ipſius dodecatemoriorum fit triginta milium ducentorum quinquaginta. Si igitur hæc in triginta partes diſtri

p 3 *buantur,*

ρεθῇ, παραπλησίως τοῖς τοῦ ζῳδιακοῦ δωδεκατημορίοις ἑκάστη γενήσεται μοῖρα, μυριάδων ρκ τρίτου. τὰ μὲν οὖν ἡμιμοίρια τοῦ ὅλου κύκλου, ἑπτακόσια εἴκοσιν. ὁ δὲ ἥλιος ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν μέρος αὐτοῦ. ὥστε ἐλαττῶν ἡμιμοιρίου. εἰκότως οὖν ἡμιμοιρίου μυριάδων ὄντων πεντήκοντα τεσσάρων ἕκτον, αὐτὸς δύο καὶ πεντήκοντα μυριάδων ἔχων τὴν διάμετρον εὑρίσκεται, κατὰ τὰς οὕτω κειμένας τῶν ὑποθέσεων. οὐ μὴν πιθανόν γε εἶναι δοκεῖ, ἰσοταχεῖς εἶναι τοὺς πλανήτας, κατὰ τὴν προαιρετικὴν πορείαν, ἀλλὰ

buantur, propemodũut ſigniferi dodecatemoria quælibet, fiet pars ſtadiorũ centies & uicies ter cũ dimidio dena milia. Dimidiæ igitur partes totius circuli ſeptingenta uiginti. At ſol ſeptingenteſima & quinquageſima pars ipſius, & pinde parte dimidia minor. Iure igitur cum ſint dimidiæ partis quinquageſies & quater cũ ſexta parte dena milia, ipſe habere inuenitur quinquageſies et bis dena milia diametrũ iuxta ita poſitas hypotheſes. Præterea non credibile eſſe ducitur, uagas ſtellas æquè celeres eſſe ſuo electili meatu, ſed

ἀλλὰ ὠκυτέραν εἶναι τῶν ὑψηλοτέρων, ἅτε λεπτοτέρου πυρὸς οὔσης. πῶς γὰρ οὐκ ἀδύνατον, τὴν σελήνην ἀερομιγὲς ἔχουσαν τὸ οἰκεῖον σῶμα, ἰσοταχῆ τὴν προαιρετικὴν πορείαν ἔχειν, τοῖς ἐκ λεπτοῦ καὶ κουφοτάτου πυρὸς ὑφεστῶσιν; ὅθεν ἄλλοι ἄλλο μέγεθος περὶ τοῦ ἡλίου εἶναι ἀπεφήναντο. οὐδεὶς μέντοι τῶν φυσικῶν καὶ ἀστρολόγων, μείονα τῆς προειρημένης τὴν διάμετρον ἔχειν αὐτὸν ἀπεφήνατο. τὸν δ' ἵππαρχόν φασι, καὶ χιλιονταπεντηκοντα πλασίονα τῆς γῆς ὄντα αὐτὸν ἐπιδεικνύναι. πῶς ἂν οὖν πο-

διαῖος

ſed ocyorem eſſe ſublimiorum, quippe qu òd ſint ignis tenuioris. Quo pacto enim non uideatur impoſsibile, lunam aere commixtum ſuum habentẽ corpus, æquè celerẽ electilem meatũ habere, eis quæ conſtent ex tenui & leuiſsimo igni. Inſuper alij aliam magnitudinem in ſole eſſe pronunciarunt. Phyſicorũ certè atq; aſtrologorum nemo minorem iam dicta ipſum habere diametrum definierunt. At Hipparchum perhibent mille quinquagin ticuplum terræ eſſe ipſum demonſtrare. Quo pacto igitur pe-

 dali

διαῖος εἴη κατὰ πᾶσαν ἔφοδον σχεδὸν ἐμμεθόδως γινομένην, ἀπειρομεγέθης εὑρισκόμενος. ἑκατὸν τοίνυν καὶ εἴκοσι πέντε ἡλιακῶν μεγεθῶν, ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν εἶναι ὀφειλόντων, ἂν ἡ ποδιαῖος καὶ τηλικοῦτος ἡλίκος φαίνεται, δεήσει εἴκοσι πέντε καὶ ἑκατὸν ποδῶν εἶναι τὸ πρὸς αὐτὸν διάστημα. ὥστε πολὺ ὑποκάτω τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν γενήσεται. ἐνίων γε καὶ ὑπὲρ δέκα σταδίους τὴν κάθετον ἐχόντων. καὶ οὕτως εὑρίσκεται κατὰ τὴν δόξαν αὐτῶν τοῦτο τὸ ὕψος, πρὸς ὃ ἡ γῆ στιγμιαῖα, πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδ-

dali fuerit iuxta omnẽ doctrinam, prope diſciplinam ter effectam immẽſæ magnitudinis inuẽtus. Cũ igitur centũ & 25. magnitudinũ ſolarium à faſtigio ipſius ad terrã eſſe debeat, ſi pedalis ſit, & tantillus quantus apparet, oportebit 125. pedum eſſe ad ipſum interuallum, & perinde multo inferior ſublimiorũ euadet montium, necnon nonnullis ſupra decem ſtadia perpendicularem habentibus. Atq; ita ex eius opinatione inuenitur hoc faſtigium, ad quod terra puncti locum obtinet, ducentorum quinquaginta milium,

μυριάδων ὅσα, ἑκατὸν εἴκοσι πέντε πόδας ἀπέχων τῆς γῆς. ταῦτα γὰρ ἀκολουθεῖ τῇ δόξῃ τῆς ἱερᾶς κεφαλῆς, τῆς μόνους τὴν ἀλήθειαν εὑρούσης. περὶ δὲ τοῦ κατὰ τὴν σελήνην ὕψους τί ἄν τις φαίη; εἰ γὰρ ὁ ἥλιος ρκε ἀφέστηκεν ἡμῶν, καὶ κατὰ πολὺ τῶν ὀρῶν ταπεινότερός ἐστι, πόσον δεῖ τῆς γῆς ἀφεστάναι τὴν σελήνην, ἧς ὁ κύκλος ἐλαχίστῳ λόγῳ, τρισκαιδέκατον γίνεται τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου. ἀλλ᾽ εἰ καὶ μὴ τούτοις ἐπιστῆσαι οἷός τ᾽ ἐγένετο, μὴ δ᾽ αὐδυρεῖν ταῦτα, ὧν μείζων ἡ ζήτησις ἢ ἀνθρώπου ἡδονὴν τετιμηκότος,

milium centum uigintiquinq; pedes à terra abeſſe. Hæc certè opinionem comitantur ſacri capitis, ſolius ueritatem indagantis. De ad lunam faſtigio quid quiſpiam pronunciarit? Nam ſi ſol 125. pedes à nobis abeſt, & multo humilior eſt mõtibus, quantum à terra lunam abeſſe oportuerit, cuius orbis in minore eſt ratione quàm treſdecim ſolaris circuli. Verùm tametſi non nouerit qualis ſit, ne quidem indagare potuerit ea quæ maiori egeant inquiſitione. Qui humanam uoluptatem tanti fa-

μηκότος, αὐτῇ γε τῇ δυνάμει τοῦ ἡλίου ἐπιστῆσαι αὐτὸν ἔχων. καὶ πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι, διότι πάντα τὸν κόσμον φωτίζει, σχεδὸν ἀπειρομεγέθη ὄντα. ἔπειτα οὕτω διακαίει τὴν γῆν, ὡς ἔνια μέρη τῆς γῆς ὑπὸ φλογμοῦ ἀοίκητα εἶναι, καὶ ὑπὸ πολλῆς δυνάμεως αὐτὸς ἔμπνουν παρέχεται τὴν γῆν, ὡς καὶ καρποφορεῖν αὐτὴν καὶ ζωογονεῖν. καὶ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ αἴτιος τοῦ καὶ τὰ ζῶα ὑφεστάναι, καὶ τοὺς καρποὺς τρέφεσθαι καὶ αὔξεσθαι καὶ τελεσφορεῖν. καὶ διότι μὴ μόνον τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, ἀλλὰ καὶ θέρος καὶ

χειμῶνα

ciat, ad ſolis uim cognoſcendam is aſpirare non potuit. Quem primo cõminiſci oportuit mundũ uniuerſum lumine colluſtrare propè immenſæ magnitudinis eſſe, deinde ita terrã exurere, ut nonnullæ eius partes ex æſtu intolerabili habitari non poßint, ac ex multa ui ipſe ſufflatam præbet terram, ut fructus ferat, animalia gignat, ac ipſe cauſa ſit productionis animalium, & fructus alendi, augendi'que, & denique ad maturitatem perducendi. Item non ſolum dies & noctes facere, uerùm etiam æſtatem et

hyemem,

χειμῶνα, καὶ τὰς ἄλ-
λας ὥρας, αὐτός ἐστιν
ὁ ποιῶν. καὶ μὴν καὶ τοῦ
μελάνους εἶναι, καὶ λευκοὺς
ἀνθρώπους, καὶ ξανθούς,
καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἰδέ-
ας διαφέροντας, αὐτὸς
αἴτιος γίγνεται, παρὰ
τὸ πῶς ἀποπέμπειν
τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ τὰ
κλίματα τῆς γῆς, καὶ
ὅτι οὐκ ἄλλη τις ἢ μόνη ἡ
τοῦ ἡλίου δύναμις, τοὺς
μὲν καθύγρους καὶ πλη-
θύοντας ποταμοὺς πα-
ρέχεται τῶν ὑπὸ γῆς τό-
πων. τοὺς δὲ ξηροὺς καὶ
ἀνύδρους, καὶ τοὺς μὲν
δυσμεῖς καὶ δυσώδεις,
ὡς τοὺς τῶν ἰχθυοφα-
γων. τοὺς δέ, εὐώδεις
καὶ ἀρωματοφόρους, ὡς
τοὺς τῆς περὶ τὴν ἀῤῥα-
βίαν.

hyemem, & alia anni tempora. Præterea ipſe quoq; eſt cauſa, cur nigri alij, albi alij ſint homines, & flaui, & figuris alijs diſtincti, ex eiuſmodi radiorum immiſsione, in terræ climata, curq; non alia quæpiam quàm ſola ſolis eſt uis, quæ aquoſos & abundantes efficiat fluuios in uarijs terræ locis, alia loca arida, & ab aquis immunia, aliaque fructibus ſterilia, alia ſatis frugifera: & alia loca bilioſa & fœtida, quemadmodum ichthyophagorum, alia bene olentia, & aromatophora, ueluti ſunt Arabiæ,

βίαν. καὶ τοὺς μὲν τοιούσδε, καρποὺς τοιούσδε ἐκφέρειν δυναμένους. καὶ καθόλου, σχεδὸν ἁπάσης τῆς περὶ τὰ ἐπίγεια διαφορᾶς αὐτὸς αἴτιός ἐστι, πολλὴν τὴν παραλλαγὴν τῶν κλιμάτων τῆς γῆς ἐχούσης. πάρεστι γοῦν καταμανθάνειν τὴν διαφορὰν τῶν περὶ τὴν λιβύην ἱστορουμένων, καὶ τὴν σκυθικὴν χώραν, καὶ τὴν μαιῶτιν λίμνην, καὶ καρπῶν, καὶ ζώων, καὶ πάντων ἁπλῶς πάμπολυ διηλλαγμένων, ἔτι τῶν κατὰ τὸν ἀέρα κράσεων καὶ διαφορῶν. καὶ λοιπόν, τὰς ἐν πάσῃ τῇ ἀσίᾳ καὶ εὐρώπῃ θεωρουμένας διαφορὰς καὶ πηγῶν, ἔτι καρπῶν, καὶ ζώων, καὶ μετάλλων, καὶ ὑδάτων

biæ, & alia tales ferre poſſe fructus, alia alios, & uniuerſæ propemodum terræ differentiæ ipſe cauſa eſt, quæ per ſingula climata multiplicis eſt mutationis. Licet autem nobis differentiam cognoſcere eorum quæ in Lybia enarrantur, quæq; in regione Scythica, & Mæoti palude, in fructibus, in animalibus, ac prorſus omnibus productionibus, & aëris tẽperamentis atq; differentijs, ac reliquis in tota Aſia & Europa inſpectis differentijs, fontiũ, fructuum, animaliũ, metallorum,

ὑδάτων θερμῶν, καὶ ἀέρων παντοδαπῶν ἰδέας, ψυχροτάτων, φλογωδεστάτων, εὐκράτων, λεπτῶν, παχέων, ὑγρῶν, ξηρῶν. καὶ λοιπὸν, ὅσαι ἕτεραι περὶ ἑκάστοις διαφοραὶ καὶ ἰδιότητες θεωροῦνται, τούτων πάντων ἡ τοῦ ἡλίου δύναμις αἰτία ἐστί. καὶ ἐκεῖνο δ' ἔτι πρόσεστιν. τοσαύτη δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις κέχρηται περιουσίᾳ δυνάμεως, ὥστε ἡ σελήνη ἀπ' αὐτοῦ καταδεχομένη τὸ φῶς, αὐτοῦ τὸ ὅλον πάσης τῆς περὶ αὐτῆς δυνάμεως αἴτιον ἔχει κατὰ τὰς τῶν σχημάτων διαφοράς. οὐ μόνον γὰρ ἐν τῷ ἀέρι μεγάλας ἐργαζομένη τροπὰς, καὶ κατακρατοῦσα

aquarum calidarum, in mira cœli uarietate, ſpecie frigidiſsima, æſtuoſiſsima, temperata, tenui, craſſa, humida, arida, & quacunque id genus alia, apud ſingula differentiæ ac proprietates inſpiciuntur, quorum omnium uis eſt cauſa ſolis. Tanta in iam memoratis poteſtatis eſt affluentia, ut luna quæ ab ipſo lumen excipiat, hanc ipſam totius poteſtatis in ſeſe cauſam habet, quæ per figurarum differentias non ſolum in aëre ingentes efficit mutationes, aërique imperat,

αὐτοῦ,

αὐτοῦ, καὶ μυρία ἐπιτήδεια ἐργαζομένη ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τὸν ὠκεανὸν πλημμυρίδων καὶ ἀμπώτεων, αὕτη αἰτία ἐστί. κἀκεῖνο δ' ἔτι πρόσεστιν ὁρᾶν αὐτοῦ τῇ δυνάμει. ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ παρ' ἡμῖν πυρὸς, οὐκ ἔνεστι κατ' ἀνάκλασιν πῦρ. ἀπὸ δὲ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἐπιτεχνώμενοι λαμβάνομεν πῦρ κατ' ἀνάκλασιν. τοσαύτας μυριάδας ἀπὸ τῆς γῆς ἀφεστῶτος αὐτοῦ. καὶ μὴν διὰ τοῦ ζωδιακοῦ ἰὼν, καὶ τοιαύτην τὴν πορείαν ποιούμενος αὐτὸς, ὅλον ἁρμόζεται τὸν κόσμον, καὶ συμφωνοτάτην παρέχεται τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν, αὐτὸς αἴτιος γινόμενος

infinitasq; habet proprietates, ſed etiam in Oceano inundationes, & æſtus ipſius cauſa facit. Illud quoque nobis licet intueri, quod ab eius ui ignem noſtrum per refractionem ignis lunaris excipere non poſſumus, at ex ſolaribus radijs arte inſtructi ignem admittimus per refractionem, cum ad tot ſtadiorum milia à terra diſtet. Præterea per ſigniferum & tale iter faciendo, ipſe uniuerſum concinnat mundum, congruentiſſimamq; præbet cunctis rebus adminiſtrationem, qui cauſa factus eſt

μένος δὲ περὶ τὴν διάταξιν τῶν ὅλων διαμονῆς. καὶ τούτου μεταστάντος, ἢ καὶ τὸν οἰκεῖον τόπον ἀπολιπόντος, ἢ καὶ τέλεον ἀφανισθέντος, οὔτε φύσεταί τι, οὔτε αὐξήσεται. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σύνολον ὑποστήσεται, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ὄντα καὶ φαινόμενα συλληφθήσεται καὶ διαφθαρήσεται. ἐχρῆν οὖν αὐτὸν πᾶσιν τούτοις ἐπιστήσαντα ἐνθυμηθῆναι, εἰ οἷόν τε ποδιαῖον πῦρ τοσαύτης καὶ τηλικαύτης τὸ μέγεθος, καὶ οὕτως ὑπερφυῶς δυνάμεως μετειληφέναι. ἀλλὰ γὰρ ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς, καὶ περὶ

περὶ

eſt permanentiæ ordinationis, digeſtionisq; rerũ uniuerſarũ. hocq; interſiſtente, aut ſuum locũ deſerente, aut etiã prorſus non apparẽte, neq; quippiã naſcitur, neq; augetur, ſed neq; in totum ſubſiſtet. Cæterũ etiam omnia quæ ſunt, & quæ apparent, colligentur ac diſsipabuntur. Oportuit itaq; eum, qui hæc omnia noſſet, comminiſci, an fieri poſset, ut pedalis ignis tantam tam'que multiplicem magnitudinem, & ita immenſam uim comprehenderet. Verùm enimuero qualis iſte in uniuerſitatis principijs, &

de

περὶ τέλους λόγου, καὶ τὸ σύνολον ἐν τοῖς ἠθικοῖς, τοιοῦτος καὶ ἐν τοῖς ἀστρολογουμένοις, καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς φαντασίας τόπῳ, καὶ τὸ σύνολον ἐν παντὶ σκέμματι, κατὰ πολὺ τῶν ἀσπαλάκων τυφλότερος. καὶ οὐδέν γε θαυμαστόν. οὐ γάρ, μὰ Δία, φιληδόνων ἀνθρώπων ἐστὶν ἀνευρεῖν τὴν ἐν τοῖς οὖσιν ἀλήθειαν, ἀλλ᾽ ἀνδρῶν πρὸς ἀρετὴν πεφυκότων, καὶ μηδὲν ταύτης ἐπίπροσθεν ποιουμένων, ἀλλ᾽ οὐχὶ σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα ἀγαπώντων, καὶ τὸ περὶ ταύτης πιστὸν ἔλπισμα. οἱ μὲν οὖν παλαίτεροι

de fine oratione, & omnino in eis quæ de morib. tradidit, alijsq; phyſicis, talis etiam in eis quæ de aſtrologia, et in loco qui de uiſione ac rerum eſſet imagine, et prorſus in omni conſideratione talpis cæcutiĕtior. Nec quicquam mirū. neq; enim eorum qui uoluptatis ſint aſſertores hominum eſt, eorum quæ ſunt, uerum inuenire: ſed uirorum, qui nati ſint ad uirtutem, quiq; ea nihil habeant antiquius: non obeſam carnem, & ſaginam adamantium, quiq; in ea ſpem obnixam concipiant. Priſci igitur prudentiſſimi

λαίτροι ἐξεκήρυξαν	dentiſſimi ipſum iſtum,
ἐκ τῶν πόλεων, καὶ τοὺς ἀ-	atque eius factionis ho-
πὸ τῆς αἱρέσεως, καὶ τὰ	mines ex ciuitatibus,
τοιαῦτα τῶν συγγραμμά-	clamoribus elimina-
των, λύμην καὶ διαφθο-	runt, talia ſcripta pe-
ρὰν εἶναι ὑπολαμβάνον-	ſtem, & hominum ſe-
τες, τὰ ὑπὲρ τοσοῦτον καὶ	ditionem eſſe arbitra-
τυφλότητος καὶ ἀναι-	ti, quod in tantam cæ-
δείας ἥκοντα τῶν δογμά-	citatem, impudentem-
των. οἱ δὲ νῦν, ἅτε οἶ-	que petulantiam do-
μαι, ὑπὸ τρυφῆς καὶ	gmatum ſeſe profli-
μαλακίας ἐκλελυμέ-	gaſſent. Cum tamen
νοι, ὑπὲρ τοσοῦτον ἐκτετι-	nunc, ut reor, in de-
μήκασι τοὺς ἀπὸ τῆς αἱρέ-	licijs ac mollicie diſſo-
σεως, καὶ αὐτὰ τὰ συγ-	luti, eiuſmodi ſectam
γράμματα, ὥστ᾽ ἐπειδὰν	eouſque uenerentur,
ἐνδῶσι, μᾶλλον Ἐπί-	ut cum ipſum uerum
κουρον καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς αἱρέ-	dicere uelint, non
σεως, ἀληθῆ λέγειν βού-	deos & prouiden-
λεσθαι, ἢ θεοὺς καὶ πρόνοι-	tiam in uniuerſitate
αν ἐν τοῖς ὅλοις εἶναι, καὶ	eſſe, alij'que precen-
ἔνιοί γε ἂν εὔξαιντο	tur ipſorum, potius
αὐτῶν μᾶλλον ἀπολέσθαι	perditum iri pro-
τὴν πρό-	q uiden-

τὴν πρόνοιαν, ἢ Ἐπίκουρον λέγοντα τὸ ψεῦδος ἐλεγχθῆναι. οὕτως ἀθλίως διάκεινται, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐξήρτηνται τῆς ἡδονῆς, ὡς καὶ τὸν συνήγορον αὐτῆς ὑπὲρ πάντα τὰ περὶ τὸν βίον μᾶλλον ἀσπάζεσθαι. καὶ ὅτι πρὸς ἅπασι τοῖς εἰρημένοις ἀτοπωτάτοις οὖσιν, ἔτι καὶ τὰ ἄστρα ἀπεφήναντο, ἀνατέλλοντα μὲν ἐξάπτεσθαι, δυόμενα δὲ σβέννυσθαι. ὅπερ ὁμοιότατόν ἐστιν, ὡς εἴ τις ὁρωμένους μὲν τοὺς ἀνθρώπους ζῆν λέγει, μὴ ὁρωμένους δὲ ἀποθνήσκειν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ἐστὶν ὁρατά, τὸν ὅμοιον λόγον ποιεῖται. οὕτω

δ' ἄρα

uidentiã. quàm inferre Epicurũ falſum dicere. Tam infeliciter deliniuntur, & eouſq; à uoluptate ſuperãtur, ut etiã eius aſſertorẽ ſupra cuncta quæ humanã uitam ſuſtinent, amplectãtur. Quanq̃ ad alia quæ ab ipſis abſurdiſſimè referuntur, id accedit ſtoliditatis, ut aſtra dicant orientia quidẽ ſuccendi, occidentia uerò extingui, quod profectò ſimillimum eſt ei, ſi modò ſit quiſpiã qui affirmet quos uideat homines, eſſe, quos uidere deſinat mori, ac de alijs quæcunque ſub aſpectum ueniant, ſimilem habeat orationem. Ita

demum

δ' ἄρα συνετὸς καὶ δαιμόνιος αὐτὸς ἐστιν, ὥς τ' οὐδ' ἐπῄει αὐτὸ ἐκεῖνο, ὅτι τῆς γῆς σφαιρικῷ σχήματι κεχρημένης, ἄλλοτε παρ' ἄλλοις ἕκαστα αὐτῶν καὶ δύεται καὶ ἀνατέλλει. καὶ τούτου ἕνεκα, δεήσει ἅμα καὶ σβέννυσθαι αὐτὰ καὶ ἐξάπτεσθαι. καὶ κατὰ πάσας τὰς τῶν ὁριζόντων μεταπτώσεις ἐν παραπλησίοις ἀναλογίαις γίνεσθαι ἀπαύστους φθορὰς φθειρομένων τε καὶ πάλιν ἐξαπτομένων, κατὰ πᾶσαν μετάπτωσιν ὁρίζοντος, τούτου συμβαίνοντος. πάρεστι δὲ καὶ ἀφ' ἑτέρων μυρίων, τὰς τῶν ὁριζόντων μεταπτώσεις καταμανθάνειν. δια-

φέρονται

demum συνετὸς, fatuus'que, ac dæmonius eſt uir, ut ne quidem illud admittat, ut terra globoſæ figuræ ei uideatur. Aliquando apud alios ſingula ipſorum & occidunt, & oriuntur, ea'que de cauſa oportere ſimul extingui & ſuccendi, & in cunctis horizontum lapſibus tales conſequi mutationes, ſine ceßatione dißipationes abſumptorum, ac rurſus ſuccenſorum in omni finientis lapſu hoc contingere. At etiam par eſt, ab aliis infinitis finientium lapſus perdiſcere. Diffe-

runt

φέροντος δὲ καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἔθνη ἱστορουμένων περὶ τῶν ἐν ταῖς τροπαῖς ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. κατὰ μὲν γὰρ μερόην τῆς αἰθιοπίας, ἕνδεκα ὡρῶν ἡ θερινὴ ἱστορεῖται νύξ. κατὰ δὲ ἀλεξάνδρειαν, δέκα, κατὰ δὲ τὸν ἑλλήσποντον ἐννέα, κατὰ δὲ τὴν ῥώμην, ἐλάττων ἢ ἐννέα, κατὰ δὲ τὴν μασσαλίαν, ὀκτὼ ἡμίσους, παρὰ δὲ τοῖς μὲν ὀκτώ. κατὰ δὲ τὴν μαιώτιν ἑπτά. ἐν δὲ τῇ βρεττανίᾳ ἕξ. ἀφ' ὧν δῆλον καταφανὲς, ὡς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις δύεται καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ τοῖς ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς παραλλήλοις οὖσι, καὶ τὰς ὥρας ἴσας ἔχουσι. τούτου συμβαίνοντος παρὰ τὸ, ἢ πρὸς

runt quoque quæ apud multas nationes enarrantur, diebus ac noctibus ſolſtitiorum. In Meroë *nanq;* Aethio*piæ undecim horarum eſſe æſtiua nox memoratur, in* Alexan*dria uerò decem, in* Hellesponto *nouem, in* Roma *minor quàm nouem, in* Maßilia *octo & dimidia, apud* Celtas *octo, apud* Mæotim *ſeptem, in* Britannia *ſex. Ex quibus perſpicuum eſt, aliàs apud alios occidere & oriri ſolem, & alijs qui ſub eiſdem ſunt parallelis, æquales horas habentibus. Hoc euenit præter*

ἢ πρὸς τῇ ἀνατολῇ μᾶλλον κεῖσθαι καὶ τάχιον τῇ τοῦ ἡλίου ἐκβολῇ συντυγχάνειν, ἢ πρὸς τῇ δύσει καὶ βραδύτερον. ὥστε μυρίων οὐσῶν τῶν κατὰ τοὺς ὁρίζοντας μεταβολῶν, κατὰ πᾶν κλίμα τῆς γῆς ἄλλου καὶ ἄλλου γινομένου, δεήσει καὶ τὰς σβέσεις, καὶ τὰς ἐξάψεις τῶν ἄστρων ἀπλέτους γίνεσθαι. ὧν οὐδ' ἂν ἐπινοηθείη μόνον ἀνοητότερα καὶ πᾶσαν ἰδέαν, καὶ ἀμαθίας καὶ προπετείας ἐμφανίζοντα. ὥστε οὐδὲ οἱ τῆς σελήνης φωτισμοὶ φανερώτατοι ὄντες, ἀπέχουσι τοῦ μὴ οὕτω καταγέλαστα ἀποφαίνεσθαι. πῶς γὰρ σβεννυ-

præterquàm quod magis poſiti ſunt ad ortum, & celerius ſolis iactum conſequuntur, quàm ad occaſum, & tardius. Itaque cum ſint infinitæ in finientibus mutationes, in omni terræ climate aliò atque alio emergente, oportebit extingui & ſuccendi aſtra innumerabilib. modis, quorũ nihil intelligitur. Quæ aſinis ſtolidiora, fœdã omnẽ ſpeciẽ & imperitiã et petulantiã præ ſe ferũt. Hũc lunæ impreſſa lumina, quæ apertiſſima ſunt, retũdere non potuerunt, quo minus iſta tam ridicula profunderet. Quo enim modo

 extincto

σβεννυμένου τοῦ ἡλίου ἐλλάμπεται καὶ φαίνεται διὰ τῆς νυκτός; ἢ πῶς ἐκλείπει, περιπίπτουσα τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, μὴ δὲ ἐλλαμπομένη τὴν ἀρχήν; ἢ πῶς ἐξιοῦσα τῆς σκιᾶς, πάλιν λαμπρύνεται, μὴ ὄντος ὑπὸ γῆν τοῦ ἡλίου; ἢ πῶς αὐτὸς ὁ ἥλιος σβεννύμενος, πάλιν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν παραγίνεται; ἀλλὰ γὰρ μυθαρίῳ γραϊδίῳ πιστεύσας, ὡς τῶν Ἴβηρων ἱστορούντων ἐμπίπτοντα τὸν ἥλιον τῷ ὠκεανῷ, ψόφον ἐμποιεῖν σβεννύμενον, ὡς διάπυρον σίδηρον ἐν ὕδατι, ἐπὶ ταύτην ἦλθε τὴν δόξαν, ὁ μόνος καὶ πρῶτος ἀνθρώπων τὴν

ἀλήθειαν

extincto in occaſu ſole elucet, noctuq; apparet: uel quomodo excidit luna umbræ terræ incurrens, à princ pio non collucens: uel quo pacto umbram exiens, rurſus fulget, ſi ſub terra ſol non ſit: uel quomodo ſol ipſe extinctus, rurſus ad ortum remeat? At is anili fabellæ perſuaſus credidit, quod Iberes commenti ſint, lapſum Oceano ſolem, ſonitum edere extinctum, ut candens igni ferrum, aquæ immerſum. In hanc ergo peruenit opinationem, qui ſolus & primus inter omnes homines

uerum

ἀλήθειαν ἐξευρών. καὶ οὐδ' ἐκεῖνο νενόηκεν, ὅτι πᾶν μέρος τοῦ οὐρανοῦ τὸ ἴσον ἀπέχει τῆς γῆς, ἀλλ' εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν καταδύεσθαι ὑπέλαβε. καὶ πάλιν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς θαλάσσης ἀνατέλλειν. ὑπὸ μὲν γὰρ τοῦ ἀνατολικοῦ ὕδατος ἐξάπτεσθαι, ὑπὸ δὲ τοῦ πρὸς δύσει σβέννυσθαι. ταῦτα καὶ ἱερὰ Ἐπικούρου σοφία ἐξεῦρεν. ἀλλὰ νὴ Δία, τῷ ὁμηρικῷ Θερσίτῃ ἔπεισί μοι αὐτὸν ἀπεικάζειν. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος κάκιστος ἐν στρατεύματι τῶν ἀχαιῶν γενόμενος (ὡς καὶ αὐτός φησιν ὁ ποιητὴς, καὶ τὸν ὀδυσσέα λέγοντα πεποίηκεν, αὐτὸς μὲν εἰπών,

Αἴσχιστος

uerum indagauit. Neq; illi accedit, ut cœli pars omnis peræquè à terra diſtet, ſed in mari ipſum ſolem arbitratus eſt occidere, rurſus orientem ex mari emergere. Et ex aqua quidem orientali ſuccendi, at in aqua occidua extingui. Hæc ſacra Epicuri indagauit, perſcrutataq; eſt ſapientia, quem Therſitæ Homerico iure poſſumus ſimilem dicere: nam quemadmodum ille in toto peſſimus exercitu Græcorum fuit, (ueluti ipſe inquit Poëta, dicentemq; induxit Vlyſſem:

Ilion

Ἄισχιστος δ' ἀνὴρ ὑπὸ
Ἴλιον ἦλθε.

καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ τὸν ὀδυσσέα δὲ πεποίηκεν λέγοντα πρὸς αὐτόν,

Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι.)

ἀλλ' ὅμως καὶ τοιοῦτος ὤν, οὐκ ἄγει τὴν ἡσυχίαν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοῖς βασιλεῦσι διαπληκτίζεται ἀλαζονευόμενος, ὡς δὴ καὶ αὐτὸς σεμνός τις ὤν. ἔπειτα καὶ ἐν τοῖς ἀριστεῦσιν ἑαυτὸν καταττάσσειν τολμᾷ, λέγων,

Ἃς τοι ἀχαιοὶ πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν
πτολίεθρον ἕλωμεν,
Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος ἀχαιῶν.

οὕτω καὶ ἐπίκουρος, ὡς δή τις

Ilion appulerãt qui inter fœdiſsimus omnes.

Et quæ ſequuntur. Vlyſſemq; proloquentem induxit:

Non equidem eſt quiſquam qui te ſit turpior alter.

Verùm utcunq; talis, non poteſt tamen quieſcere, ſed primò quidem in reges iactat conuicia gloriabundus, tanquam ipſe ſit uenerandus. dein inter primarios ſeſe audet collocare, dicens:

Hos tibi trademus rapientes oppida Achiui,
Quos ego uel alius quicunque eſt cepit Achæus.

Ita Epicurus tanquam aliquis

δή τις ὢν, ἀλαζονεύεται, ἑαυτὸν ἐν τοῖς φιλοσόφοις καταριθμεῖσθαι ἀξιῶν. καὶ οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ τὰ πρωτεῖα φέρεσθαι διαβεβαιούμενος. καὶ ταύτῃ γε καὶ τοῦ Θερσίτου θρασύτερον ἑαυτὸν ἀποφαίνων. ἐκεῖνος μὲν γὰρ, μόνον ὡς ἀριστεὺς καὶ ἴσος τοῖς βασιλεῦσιν ἀλαζονεύεται, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ πρωτεῖα ἀπονέμει ἑαυτῷ. οὗτος δὲ ὑπὸ πολλῆς τῆς σοφίας καὶ ἐπιστήμης, μόνος εὑρηκέναι τὴν ἀλήθειαν διαβεβαιοῦται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ πρωτεῖα φέρεσθαι ἀξιοῖ. ὥστε πολὺ ἂν τις δικαιότερον μοί δοκεῖ, πρὸς

aliquis modo ſit, petulanter gloriatur ſe in philoſophantiũ numero eſſe exiſtimans. nec philoſophũ modò, ſed etiam principatũ obtinentẽ. atq; ita ſe Therſitæ adhuc audaciorem facile oſtẽdit. Ille nãq; ſua opinione ſolus tanquam primarius, parq; regibus iactabũdus inſoleſcit. Necdũ tamen ſibi primas attribuit. Hic uerò multa inſtructus uidelicet ſapientia atq; ſcientia, ſolum ſeſe aſſerit uerum inueniſſe, & ob hoc etiam ſe dignum uideri uult qui primas ferat. Proinde multo quiſpiam iuſtius mihi uidetur ad

πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν,
Θερσίτ᾽ ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής, ἴσχεο.
οὐδὲ γὰρ λιγὺν ἔγωγε τοῦτον αὐτὸν θερσίτην, καθάπερ ὁ ὀδυσσεὺς ἐκεῖνον, εἴποιμι. ἐπεί γε πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν αὐτῷ διεφθορότα ἐστί. σαρκὸς εὐσταθῆ καταστήματα, λέγοντι. καὶ, τὰ περὶ ταύτης πιστὰ ἐλπίσματα. καὶ, λίπασμα ὀφθαλμῶν, τὸ δάκρυον ὀνομάζοντι. καὶ ἱερὰ ἀνακραυγάσματα καὶ γαργαλισμοὺς σώματος. καὶ, λικνίσματα. καὶ ἄλλας τοιαύτας κακὰς ἄτας. ὧν τὰ μὲν ἐκ χαμαιτυπείων

ad ipſum dicere:
Therſite petulans uerbis ſed ore ſuauis,
Comprime te.
Neq; ego hunc Therſitem noſtrum ſuauem ſicut Vlyſſes illum eſſe dixerim, quãdoquidem præ cæteris quæ ad locutionem attinent, uariè corrupta ſunt, ut cũ inquit: σαρκὸς εὐσταθῆ καταστήματα, & τὰ περὶ ταύτης πιστὰ ἐλπίσματα, & λίπασμα ὀφθαλμῶν, cũ nominare lachrymam uoluit, & ἱερὰς ἀνακραυγάς. inſuper etiam γαλίμους σώματος, & λικνίσματα, aliaq; id genus mala incurrens ac flagitia, Quorũ quædã planè

πτείων ἂν τις εἶναι θήσειε,
τὰ δὲ ὅμοια τοῖς λεγο-
μένοις ἐν τοῖς δημητρί-
οις ὑπὸ τῶν θεσμοφορια-
ζουσῶν γυναικῶν, τὰ
δὲ ἀπὸ μέσης τῆς προσόδου
χῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς
προσαιτούντων ἰουδαϊ-
κά τινα, καὶ παρακεχα-
ραγμένα, καὶ καταπο-
λὺ τῶν ἑρπετῶν ταπεινό-
τερα. ἀλλ' ὅμως τοιοῦ-
τος καὶ ἐν τοῖς λόγοις, καὶ
ἐν τοῖς δόγμασιν ὤν, οὐκ
αἰσχύνεται ἑαυτὸν ἐν-
τάσσειν εἰς τὴν τοῦ πυ-
θαγόρου καὶ ἡρακλείτου
καὶ σωκράτους χορόν,
καὶ τὴν πρώτην ἐν αὐ-
τοῖς τάξιν ἔχειν ἀξιοῦν.
οὗ ὁμοιότατον, ὡς εἰ ἐν
τοῖς ἱεροφάνταις καὶ
ἀρχιερεῦσιν. οἱ ἱερόσυ
λοι

plane eſſe dixerit in lu
to formata, propemo-
dum ſimilia eis quæ
in ſacris Cereris per
theſmophoria iactan-
tur à mulieribus: alia
à medio foro uulga-
ria, & quæ falſa im-
petunt, & ridicularia,
& ſerpentibus humi-
liora. Veruntamen ut-
cunque ſit talis in ſer-
monibus & dogma-
tis, ipſum tamen non
pudet ſe cum Pytha-
gora, & Heraclito, &
Socrate conferre: di-
gnum'que ſe cenſet,
qui primum inter ipſos
obtineat locum: eis ſi-
millimus, qui inter hie-
rophantas, ſacrorum-
que antiſtites ſacrile-
giſe

λοι ἑαυτοὺς κατατάσσειν ἐπιχειροῖεν, τὴν πρώτην ἐν αὐτοῖς τάξιν ἀξιοῦντες. ἢ εἴ τις Σαρδανάπαλον ἐπινοήσειε περὶ καρτερίας τῷ Ἡρακλεῖ συγκρίνεσθαι ἐπιχειροῦντα, καὶ ἐφαπτόμενον τοῦ ῥοπάλου καὶ τῆς λεοντῆς, καὶ λέγοντα πρὸς αὐτὸν, ὡς ἐγὼ τούτων ἀξιότερος, οὐκ ἀποφθερεῖ κακὸν κάθαρμα ἐπὶ τοὺς κροκωτοὺς καὶ τὰς παλλακίδας, μεθ' ὧν ἐπὶ ταῖς κλίναις διημερεύσεις, ποτὲ μὲν πορφύραν ξαίνων, ἄλλοτε δὲ στεφάνοις ἀναδούμενος, ἔστι ὅτε καὶ τὰ ὄμματα ἐντριβόμενος, ἢ καὶ ἐν πολλῇ τῇ ἀσχήμονι

gi ſe collocare tentauerint, primum inter ipſos ſe ordinem obtinere dignos exiſtimantes. Vel ſi quis Sardanapalum intellexerit in eximia tolerantia cum Hercule ſe conferre tentantem, dum clauam ſibi aſciſcit, leonis'que interitum, dicentem'que ad eum, his omnibus ego præſtantior, Non abſumes malum piaculum in Crocotos pellices, cum quibus in cubilibus meridiabere, tum purpuram aſſumens, quandoq; coronas induens, eſt etiam quando oculos perfricans, aut etiam in multa & fœda

ἀσχήμονι μέθῃ καταντλούμενος. καὶ λοιπὸν τὰ τούτοις ἑπόμενα πράσσων, καθάπερ τις σκώληξ ἐν πάνυ πονηρῷ τε καὶ κοπρώδει βορβόρῳ κυλινδούμενος. οὐ καὶ σὺ οὖν, ὦ θρασυτάτη καὶ ἀναισχυντοτάτη κεφαλή, ἐκ φιλοσοφίας ἀποφθαρεὶς οἰχήσῃ ὡδὶ λεόντιον καὶ φιλαινίδα, καὶ τὰς ἄλλας ἑταίρας, καὶ τὰ ἱερὰ ἀνακραυγάσματα, μετὰ μινδυρίδου καὶ σαρδαναπάλου, καὶ μετὰ πάντων τῶν σοῦ αὐτοῦ θιασώτων; οὐκ οἶδα, ὅτι ἡ φιλοσοφία ἡρακλέα, καὶ ἄνδρας ἡρακλείους καλεῖ; οὐχὶ μὰ Δία κιναίδους καὶ ἡδονήν; ἀλλὰ γάρ,

fœda ebrietate prolutus ſit, & quæ iſta conſequantur: facit, tanquam uermis quiſpiam in admodum turpi & ſtercoroſo iure obuolutus. Non tu igitur audaciſſimum & impudentiſſimum caput, ex philoſophia profligatus, migraueris ad Leontium & Philænida, aliasq́; meretriculas: & ſacra uociferaris cum Mindyrido, cum Sardanapalo, cumq́; omnibus tuis bacchanalia actitantibus. Ignoras philoſophiam Herculem & Herculanos uiros uocitare, non utique cinædos & uoluptatem. Verùm ingenio-

γάρ, ὅτι ἐπικούρῳ μὲν οὔτε ἀστρολογίας, οὔτε τῆς ἄλλης φιλοσοφίας μέτεστί τι, γνώριμόν ἐστι τοῖς εὐφυέσι τῶν ἀνθρώπων.

Περὶ μεγέθους τῆς γῆς.

Ἡμεῖς δ' ἐπιδείξαντες, διότι μὴ ποδιαῖος ἐστὶν ὁ ἥλιος, μὴ δὲ μὰ δία τηλικοῦτος, ἡλίκος φαίνεται, ἑξῆς παραστῆσαι πειρασόμεθα, διότι μείζων τῆς γῆς ἐστι. σχεδὸν μὲν οὖν καὶ ἤδη ἐπιδέδεικται τοῦτο. ἀλλ' ἕτερον ἦν, τό γ' ἐν τοῖς εἰρημένοις προηγουμένως κατασκευαζόμενον. νυνὶ δὲ προσεχῶς περὶ αὐτοῦ τούτου ἐροῦμεν, ἀπ' αὐτῶν φαινομένων ἀρχόμενοι.

ingenioſis cunctis hominibus ſatis notū cenſeo, Epicurū nunquam ad aliquid aſtrologiæ, alteriusq; philoſophiæ aſpirare potuiſſe.

De terræ magnitudine.

At nos demonſtremus ſolem pedalē non eſſe, neq; tantillū quantus apparet, quod ſanè facere moliemur. Quod terra maior ſit, ferè igitur hoc iam demonſtratum. Cæterum aliud erat ab eis quæ dicta ſunt, principaliter confirmatum. At nunc continuo de hoc ipſo dicemus, ab eis ipſis quæ apparent, inuitati.

Demon-

μέρει. ἐπεδείχθη γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν σχολικῶν, διότι ἡ γῆ σημείου λόγον ἔχουσα, οὐδεμίας ἀποκρύπτει τῶν τριακοσίων ἑξήκοντα μοιρῶν, ἀλλ' οὐδὲ πολλοστὸν μοίρας. ἐπεὶ ἀκριβῶς αἱ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν μοῖραι ὑπὲρ γῆς ἀεὶ δείκνυνται, καὶ τὰ ἓξ ζώδια, καὶ τὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἥμισυ, ὡς ἐκ τῶν ἰσημερινῶν δείκνυται τοῦτο. ἐπεὶ οὖν ἡ γῆ μὲν οὐδὲ πολλοστὸν ἀποκρύπτει μοίρας, ὁ δὲ ἥλιος ὀλίγου δεῖν ἡμιμοιριαῖον ἐπέχει μέγεθος, μείζων ἂν εἴη τῆς γῆς. ἔτι τοίνυν, ἂν ὑποθώμεθα ἰσομεγεθές τι τῇ γῇ ἀνατέλλον ἢ καταδυόμενον,

Demonſtratum certè eſt in primo ſcholicũn, terrã puncti rationem obtinere. nihil in ſua craſſitudine tegere trecentarũ ſexaginta partium, et ne quidẽ partis puſillum. Quia ad unguem centũ et octoginta ſupra terram ſemper demonſtrantur, & ſex ſigna, et æquinoctialis dimidiũ, quemadmodũ hoc ex æquinoctijs demonſtratur. Quoniam igitur terra ne puſillũ quidem partis tegit, ſol uerò parum partis dimidiæ magnitudinẽ cohibet, terra fuerit maior. Item ſi poſuerimus aliquid æqualis magnitudinis terræ oriẽs aut occidens

δυόμενον, χρόνον οὐδένα ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ἐφέξει. ὥσπερ γὰρ μεσαιτάτη ἡ γῆ οὐκ πολλοστὸν ἀποκρύπτει μοίρας, οὕτως οὐδὲ ἰσομεγεθές τι αὐτῇ ἀνίσχον ἢ καταδυόμενον, χρόνον ἐφέξει ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος. ὁ δέ γε ἥλιος συχνῷ διαστήματι χρόνου καὶ ἀνατέλλει καὶ καταδύεται. ὥστε μείζων ἂν εἴη τῆς γῆς. καὶ μήν, ὅταν σῶμα ὑπὸ σώματος φωτίζεται σφαιροειδὲς σφαιροειδές, ἐὰν μὲν ἴσα ἀλλήλοις, κυλινδροειδὴς ἀποπέμπεται ἡ τοῦ φωτιζομένου σκιά. ὁπόταν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ φωτιζόμενον, καλαθοειδὴς

ἀεὶ κατ

cidens tempore nullo horizõti inſidebit. Nã ſicut medioxuma poſita eſt terra, neq; pluſculum contegit partis, ita ne quidem æqualis magnitudinis aliquid ipſi oriens aut occidẽs tempore aliquo inſidebit horizonti. Atque ſol periugi perpetuo temporis interuallo & oritur & óccidit, proinde maior fuerit quàm terra. Necnõ cum corpus à corpore, globoſum à globoſo lumine illuſtratur, ſi ea ſint inter ſe inuicẽ æqualia, cylindroides emittitur umbra ab ipſa materia. At cũ maior fuerit materia quàm lumen, calathoides

in

ἀεὶ περὶ τὰ τέλη πλατυνομένη, καὶ εἰς ἄπειρον προϊοῦσα. ἐὰν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ φωτίζον, ἀνάγκη τὴν σκιὰν τοῦ φωτιζομένου κωνοειδῶς σχηματίζεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν σφαιρικὰ σώματά ἐστιν, ὅ, τε ἥλιος καὶ ἡ γῆ· καὶ ὁ μὲν φωτίζει, ἡ δὲ φωτίζεται, ἤτοι καλαθοειδῆ, ἢ κυλινδροειδῆ, ἢ κωνοειδῆ ἀναγκαῖον ἀποπέμπεσθαι τὴν τῆς γῆς σκιάν. οὔτε δὲ κυλινδροειδής, οὔτε καλαθοειδής ἐστι, κωνοειδὴς ἄρα. εἰ δὲ τοῦτο, μεῖζον αὐτῆς ἐστι τὸ φωτίζον τοῦ ἡλίου. ὅτι δὲ μήτε καλαθοειδής, μήτε κυλινδροειδής ἐστιν ἡ τῆς γῆς σκιά, ἐν τῷ περὶ σελήνης

in extremo latè explicato, & in infinitum progreſſa. Quod ſi lumen fuerit maius, materiæ umbrã metæ faciẽ habeat ac coni neceſſe eſt. Quoniã igitur globoſa ſunt corpora ſol ac terra, & ſol quidem lumen, terra uerò materia: aut calathoidẽ, aut cylindroidẽ, aut conoiden quæ turbinata eſt, terra remittat umbram neceſſe eſt. Verùm cylindroides nõ eſt, neq; calathoides, conoides ergo. ſi hoc, maius q̃ ipſa eſt ſolis lumẽ. quod uerò ſit neq; calathoides, neq; cylindroides terræ umbra, in ſermone quẽ habuimus de luna de-

νης ἐπεδείξαμεν λόγος. καὶ περὶ μὲν τοῦ κατὰ τὸν ἥλιον μεγέθους, ἐπὶ τοσοῦτον.

Περὶ μεγέθους τῆς τε σελήνης, καὶ ἡλίου, καὶ ἀστέρων.

Ὅτι δὲ μὴ δὲ ἡ σελήνη τηλικαύτη ἐστίν, ἡλίκη φαίνεται, ἔνεστι καὶ ἐκ τῶν προειρημένων τοῦ ἡλίου συννοεῖν. τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν εἰρημένων καὶ ἐπὶ ταύτης δύναται προσφέρεσθαι. μάλιστά γε καὶ ἡ ἐπὶ τὸν ἥλιον ἔκλειψις, δείκνυσι τοῦτο. ἐκλείπει μὲν γὰρ οὐκ ἄλλως ἢ διὰ σελήνης ὑποθεούσης αὐτόν, καὶ ἐπιπροσθούσης ταῖς ὄψεσιν ἡμῶν. οὐ δὲ τοῦ ἡλίου πάθος, ἀλλὰ διὰ ὑμετέρας ὄψεως ἐστιν,

na demōſtrauimus. Ac de ſolis quidem magnitudine hactenus dictū ſit.

De lunæ magnitudine, ſolisq́;, ac ſtellarum.

Quod autem ne luna quidem tam parua ſit quāta apparet, licet nobis ex eis quæ de ſole dicta ſunt, intelligere. Plurima ſiquidem quæ dicta ſunt, ad lunam referri potuerint. In primis autem quæ de ſole dictæ eclipſes, ſeu defectus id indicauerint. Nec enim aliter deficit q̃ ſubter ipſum decurrē te luna, noſtroq́; obtutui obiecta, nō profectò ſolis, ſed noſtri uiſus eſt affectus,

σιν, ἡ περὶ αὐτοῦ ἔκλειψις. ὁπόταν οὖν συνοδεύουσα τῷ ἡλίῳ ἡ σελήνη, καὶ κατὰ τὴν πρὸς αὐτοῦ σύνοδον ἐν τῷ διὰ μέσου εὑρεθεῖσα ὑποδράμῃ αὐτοῦ, ἀποπέμπει σκιὰν κωνοειδῆ ἐπὶ τὴν γῆν ἀναγκαίως. αὕτη ἡ σκιὰ, ὑπὲρ πλέον ἢ τετρακισχιλίους σταδίους, λέγεται διήκειν. πᾶς δὲ ὁ τόπος, ἐν ᾧ μὴ ὁρᾶται ὁ ἥλιος, ὑποδραμούσης αὐτὸν τῆς σελήνης, σκιὰ τῆς σελήνης ἐστίν. εἰ οὖν ὑπὲρ τοσοῦτον τῆς γῆς, ἢ καὶ ἔτι πλέον, τὸ κωνοειδὲς ἐκτείνεται αὐτῆς, δῆλον ὅτι τὸ πρὸς τῇ βάσει, ὅπερ καὶ ἐξισοῦται τῇ διαμέτρῳ αὐτῆς, πολλαπλάσιόν ἐστι.

affectus, qui in ſole dicitur defectus. Cum igitur cum ſole luna coierit, & inter coeundũ in medijs ſigniferi ſubter ipſum cucurrerit articulus, in terrã conoiden ſeu metæ umbram demittat neceſſe eſt. Hæc ipſa umbra pluſq̃ quaterna ſtadiorum milia progredi perhibetur. Omnis ſiquidẽ locus in quo ſol non cernitur, ſubter ipſum currente luna, umbra eſt lunæ. Si igitur tantum terræ, aut etiam plus, turbinatum ipſius extenditur, non dubium quin ad baſim quoad ipſius diametro exæquatur, ſit multiplex.

γέγονε δὲ καὶ αὕτη τήρησις ἐπὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἐκλείψεως. ὃς ὅλος ποτὲ ἐν ἑλλησπόντῳ ἐκλείπων, ἐτηρήθη ἐν ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τὸ πέμπτον τῆς ἰδίας ἐκλείπων διαμέτρου. ὅπερ ἐστὶ κατὰ τὴν φαντασίαν, παρὰ δακτύλους δύο καὶ βραχύ. δοκεῖ γὰρ δώδεκα δακτύλων εἶναι πρὸς φαντασίαν, τὸ μέγεθος τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης ὁμοίως. ἔστιν οὖν ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι διδάκτυλος φαντασία σεληνιακοῦ τε καὶ ἡλιακοῦ μεγέθους, τοσοῦτον διαστήματι συμπαρεκτείνεται τῆς γῆς, ὅσον ἐστὶ τὸ ἀπ' ἀλεξανδρείας εἰς ἑλλήσποντον διάστημα. κεῖται μὲν γὰρ ὑπὸ

τῷ αὐτῷ

Facta autem eſt eiuſmodi obſeruatio, in ſolis defectu. qui in Helleſponto totus defecit, obſeruatum eſt in Alexandria ad quintum ſui defeciſſe diametri, quod certi eſt iuxta imaginis uiſionem, ad digitos duos & parum. Nam duodecim digitorum eſſe in uiſione uidetur ſolis magnitudo, itidem lunæ. Eſt igitur hic manifeſtum, ꝗ digitus imago lunaris et ſolaris magnitudinis tãto terræ interuallo pariter extenditur, quantũ eſt ab Alexandria in Helleſpontũ interuallum. Sub eodem

τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ καὶ ἑλλήσποντος καὶ ἀλεξάνδρεια. ἂν οὖν, καθ' ὑπόθεσιν, μένη τις τὴν ἔκλειψιν ἀρξαμένην, ἀπ' ἀλεξανδρείας εἰς ἑλλήσποντον ἀπιέναι, ἐκ τοῦ πρὸς λόγον ἐλάττων ἂν γίνοιτο ἡ ὁρωμένη ἐν ἀλεξανδρείᾳ δακτυλιαία τοῦ ἡλίου φάσις. ἐπεὶ οὖν πεντακισχίλιοί εἰσι ἀπὸ ἀλεξανδρείας εἰς ῥόδον, κἀκεῖθεν ἄλλοι πεντακισχίλιοι εἰς ἑλλήσποντον. ἀναγκαίως ἐν ῥόδῳ δακτυλιαία φανήσεται ἡ ὁρωμένη τοῦ ἡλίου φάσις. καὶ λοιπὸν, ἐντεῦθεν εἰς ἑλλήσποντον ἰοῦσιν, ἐκ τοῦ πρὸς λόγον καὶ αὕτη μειουμένη,

nanq; poſitæ ſunt meridiano Helleſpontus & Alexandria. *Si igitur per hypotheſim maneat, incipiente defectu, ab* Alexandria *in* Helleſpontum *quempiam abire, ex eo quod ad rationem ſit minor, erit perſpectus in* Alexandria *defectus digitali ſolis fulxione.* Quoniam *igitur quinque milia ſtadiorum ſunt ab* Alexandria *ad* Rhodum, & *illinc alia ad* Helleſpontum *quinq; milia, neceſſario in* Rhodo *digitalis erit perſpecta ſolis fulxio.* Deinde *hinc in* Helleſpontũ *euntibus, ex habita ratione pro-*

portionis.

μειουμένη, ἐν Ἑλλησπόντῳ γινομένοις τέλεον ἀφανὴς ἔσται. δῆλον οὖν, ὅτι εἰ δακτυλιαία ἀφαίρεσις σεληνιακοῦ καὶ ἡλιακοῦ μεγέθους, τοσούτῳ μεγέθει γῆς παρεκτείνεται. ἀναγκαῖον ὅλα τὰ σώματα αὐτῶν ἑξάκις τοσούτῳ μεγέθει γῆς συμπαρεκτείνεσθαι. ἀπὸ ταύτης τῆς ἐφόδου πάρεστιν ἐννοεῖν, ὡς καὶ οἱ ἀστέρες παμμεγέθεις εἰσὶν, ἀλλ᾽ οὐχὶ, μὰ Δία, τηλικοῦτοι, ἡλίκοι φαίνονται. καὶ μάλιστα, οἱ ἀπλανεῖς καὶ ὑψηλότεροι. πολλῆς γὰρ τῆς ἐν τοῖς μεγέθεσιν αὐτῶν διαφορᾶς θεωρουμένης, οὐδεὶς δακτυλιαίου ἐλάττων φαντάζεται αὐτῶν. ὁ δὲ

φωσφό-

portionis. eademq́; eclipſis diminuta in Helleſponto perfectæ occulta erit. Certũ igitur atque exploratũ, quod ſi fulxio digitalis lunaris ac ſolaris magnitudinis tãtæ terræ magnitudini cõparata extẽditur, neceſſario tota ipſorũ corpora ſexies tãtæ terræ magnitudini cõparata extendũtur. Ab huiuſmodi diſciplina noſſe par eſt ſtellas etiã uaſtæ magnitudinis eſſe, neq; tãtillas quãtæ apparẽt, præcipuè quæ cœlo hærent & ſublimiſſimæ. Multa nãq; in ipſorum magnitudinib. inſpecta differẽtia nulla digitali magnitudine minor ima

gine

φωσφόρος, καὶ δύο δακτύλων ἀποπέμπει τὴν φαντασίαν. ὥστε ἡ τούτου διάμετρος, ἕκτον γίνεται τῆς πρὸς τὴν ἡλίου διαμέτρου, ἂν ταυτὸν ἀπέχωσιν ἀπὸ τῆς γῆς διάστημα. εἰ δὲ μή, πρὸς λόγον. τὸ δὲ τῶν δακτυλιαίων φαινομένων μέγεθος, δωδέκατον γίνεται τῆς ἡλιακῆς διαμέτρου, ὡς, ταυτὸν ἔχειν ὕψος τῷ ἡλίῳ, ὑποτεθέντων. ὑψηλοτέρων δὲ ὄντων, τὸ ἀνάλογον ληφθήσεται τῆς ἀποστάσεως. ὥστε οὐ χρὴ ἀπογιγνώσκειν, εἰ καὶ τῷ ἡλιακῷ μεγέθει τινὲς αὐτῶν ἐξισοῦνται, ἢ τὴν ὑπεραίρουσιν αὐτὸ τῷ μεγέθει. εἰ γὰρ ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαίροιτο

gine concipitur. At lucifer binorum remittit digitorum uiſionem, et perinde eius dimetiens ſolis dimetientis, ſi eodem abſint à terra interuallo. Si non, habeant rationem. digitalium apparentium magnitudo duodecima euadit ſolaris diametri, ut receptum ſit idem cum ſole habere faſtigium. Sublimioribus exiſtentibus, proportio capietur diſtantiæ. Proinde ignorandum non eſt magnitudini, ne ſolari ex ipſis aliquæ exæquentur, an ipſum ſuperent magnitudine. Si qua enim ipſarum tantum eleuetur quan-

ὑπερῆρτο ὁ ἥλιος, ἐφ᾽ ὅσον καὶ οἱ ἀστέρες, ἀστεραῖον μέγεθος ἂν ἔχων ὁ ἥλιος ἐφαίνετο. εἰ δὲ αὐτῶν ἀστέρων τινὲς τῶν ὑψηλοτέρων συνεξισοῦντο τῷ ἡλίῳ κατὰ τὸ ὕψος, καὶ ταὐτὸ διάστημα τὸ ἀπὸ ἡλίου ἀπὸ γῆς διετέλουν ἀφεστηκότες, ἴσοι ἂν τῷ ἡλίῳ ὤφθησαν. ἐπεὶ οὖν ὑψηλότατοι μέν εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἐξωτάτῃ τοῦ οὐρανοῦ περιοχῇ, οὐδεὶς δὲ αὐτῶν ἐλάττων δακτυλιαίου κατὰ φαντασίας, πάντες ἂν μείζους εἶεν τῆς γῆς. καὶ μὴν ἡ γῆ στιγμιαία πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος ὑπάρχουσα, ἤτοι οὐδ᾽ ὅλως ἂν ὑπ᾽ ἀνθρώπου ὀφθείη ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ ὕψους ὁρωμένη. οὐδ᾽

tum ſol attolli intelligitur, aſteriæam habere ſpectabitur magnitudinem, ſoli fuerit æqualis: ſin plus attol letur ſublimitatis ratione, maior erit.

Quia igitur ſublimiſsimæ quæ in extimo ſolis ambitu, nec ipſarum aliqua minor digitali ex uiſione deprehenditur, cunctæ erunt terra maiores. Enimuero terra ad ſolis faſtigium pũcti rationẽ obtinet, aut prorſus ſub humanũ uiſum nõ ueniet à ſolari perſpecta faſtigio. Neq;

οὐδ' εἰ ἐπίσης τῷ ἡλίου λαμπρὰ ἂν ὑποτεθείη. ἢ ὅσον ἀστέρος βραχυτάτου τὸ μέγεθος ἔχουσα. ἀπὸ δέ γε τῆς σφαίρας τῶν ἀπλανῶν οὐδ' ἂν ὅλως ὀφθείη. γνώριμον οὖν, ὅτι πάντες οἱ ἐν τούτῳ τῷ ὕψει ὁρώμενοι ἀπ' αὐτῆς ἀστέρες, μείζους εἰσὶν αὐτῆς. ὥσπερ ἀμέλει * τῶν ἀστέρων τῶν ἀπλανῶν, ἢ καὶ ὑπερβαίρειν αὐτὸν τῷ μεγέθει. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ τούτων λόγος.

Τῆς δὲ σελήνης τὸ μέγεθος, καὶ ὅτι μὴ ἐστι ποδιαία, ἔνεστι καὶ ἀπὸ τῆς δυνάμεως τεκμαίρεσθαι. οὐ μόνον ὅλον αὐτῆς τὸν κόσμον φωτι-

Neq; ſi peræquè ac ſol fulgẽs eſſe proponatur, uel habẽs breuiſsimam ſtellæ magnitudinẽ. A globo aũt hærentiũ cœlo ſtellarũ, prorſus ſub aſpectũ nõ uenerit. Cognitũ igitur, ut omnes quæ in hoc perſpectæ faſtigio à terra ſtellæ ipſa maiores eſſe, quemadmodũ ipſe quoq; ſol eſſe debet, cui æquum fuerit magnitudine exæquari multas cœlo hærentiũ ſtellas, aut etiam ſolẽ magnitudine ſuperabunt. atq; hæc quidẽ quæ de his habeatur oratio. Lunæ aũt magnitudo ꝗ pedalis non ſit, nobis eſt ab eius poteſtate cõſequi cõiectura, quòd

φωτιζούσης, καὶ μεγάλας γὰρ τὰς ἐν τῷ ἀέρι τροπὰς ἐργαζομένης, καὶ πολλὰ τῶν ἐπὶ γῆς συμπαθοῦντα ἐχούσης. ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ τὸν ὠκεανὸν ἀμπώτεων καὶ πλημμυρίδων αὐτῆς αἰτίας γινομένης. καὶ διότι μὲν οὔτε ὁ ἥλιος, οὔτε ἡ σελήνη, οὔτε τῶν ἄλλων τι ἄστρων, τηλικοῦτόν ἐστιν, ἡλίκον φαίνεται ἡμῖν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἄστρων, ὅσα φαίνεται ἡμῖν, οὐδὲν τῆς γῆς μικρότερον εἶναι δοκεῖ. τὴν δὲ σελήνην μικροτέραν τῆς γῆς φασὶν οἱ ἀστρολόγοι εἶναι, τεκμαιρόμενοι, πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ διάμετρος αὐτῆς δὶς καταμετρεῖ τὸ τῆς γῆς σκίασμα.

ἔπειτα

ra, quòd non ſolùm ſuo lumine colluſtret mundum, magnasq; in aëre conuerſiones efficiat, multaq; in terra habeat pariter affecta, ſed etiã in Oceano, multa eſt cauſa exundationũ & æſtuum. & cur neque ſol, neq; luna, neq; aliorum ſiderum aliquod tale quale apparet, ſatis omnino dictum eſt. Aliorum igitur aſtrorum quæcunque nobis apparent, nullum terra minus eſſe uidetur. At lunã terra minorem eſſe aiunt aſtrologi, coniectura conſecuti. Primum quod eius dimetiens bis terræ metitur umbraculũ. De-

inde

ἔπειτα ἐν τοῖς ἡλιακοῖς τῶν ἐκλείψεων τετήρηται, καθάπερ ἔφαμεν, οὐ πᾶς ἐκλείπων ἐν ἀλεξανδρείᾳ ὁ ἥλιος, ἐν ἑλλησπόντῳ τελείας ἐκλείψεως γενομένης. ὅπερ οὐκ ἂν ἐγίνετο, μὴ ἀξιόλογον τὸ μέγεθος τῆς γῆς ὡς πρὸς τὴν σελήνην ἐχούσης. ἐν γὰρ μυρίοις σταδίοις τοσαύτης διαφορᾶς γινομένης, γνώριμον, ὅτι μὴ πολὺ τῆς γῆς κατασκιάζει ἡ σελήνη. εἰ δέ γε ἴση ἦν ἡ σελήνη ἢ μείζων τῆς γῆς, πολὺ μέρος ἂν αὐτῆς κατεσκίαζεν ἐν ταῖς γενομέναις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὑποδρομαῖς. νῦν δὲ καὶ μέρη γίνεται τῆς γῆς, ἐν

οἷς

inde in ſolaribus obſeruatum eſt defectibus, ut iam à nobis dictum, non totum in Alexandria ſolē deficere, cum in Helleſpōto conſummata fuiſſet eclipſis. quod neutiquam eueniſſet, niſi magnitudo ſatis ampla eſſet terræ ad lunam. In decem milibus enim ſtadiorum, tantaq; facta differentia notum eſt, non multum terræ à luna obumbratum. Quod ſi æqualis ſit luna, aut terra maior, eius pars multa fuiſſet obumbrata umbris, quas ipſa ſolem ſubter currens effeciſſet, cum tamen ſint interim terræ partes, in

quibus

οἷς ὅλως φανήσεται ὁ ἥλιος, ἐν ἑτέροις αὐτῆς μέρεσιν ὅλος ἐκλείπων. φαίνεται δ' ἡ σελήνη μεγάλη, καὶ τῷ ἡλίῳ ἰσομεγέθης, καὶ τῶν ἀστέρων μείζων, ἐλάττων κατ' ἀλήθειαν αὐτῶν οὖσα. ἐπειδὴ πάντων τῶν ἄστρων προσγειοτάτη ἐστὶ, καὶ τῇ συναφῇ αὐτῇ τοῦ ἀέρος, καὶ τοῦ αἰθέρος ὑπονοουμένη. καὶ ὅτι γε πάντων προσγειοτάτη ἐστὶ, πρῶτον μὲν ἀκριβῶς ἡ ὄψις αὐτὴν δείκνυσι τοῖς ἐπιμελέστερον ἀφορῶσιν. ἐπεὶ ταύτην μὲν οὐδὲν ὑποτρέχει τῶν ἄλλων ἄστρων, αὕτη δὲ τὰ πλανώμενα πάντα ὑποτρέχουσα ὁρᾶται. ἔτι δὲ δείκνυται ὑψηλότερα

quibus totus ſol appareat, cum in partibus alijs totus deficiat. Aparet autem luna ingens, & magnitudine par ſoli, ſtellis'que maior, cum eis re ipſa ſit minor. Quandoquidem aſtrorum omnium terræ finitima eſt, quod in aëris contactum ueniat, & ſub æthere eſſe intelligatur. Itē, quod omnium terræ ſit uiciniſſima, primū ipſo uiſu indicatur accuratius intuentibus, quia nullum aliud iſtarū ſuperinuehitur, at ipſa ſubter cunctas uagas ſtellas currere cernitur, unde indicantur eſſe quàm

αὐτῆς

αὐτῆς ὄντα. καὶ μὴν καὶ τὸ οἰκεῖον αὐτῆς σῶμα, ἀερομιγὲς καὶ ζοφωδέστερόν ἐστι, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν τῷ εἰλικρινεῖ τοῦ αἰθέρος, καθάπερ τὰ λοιπὰ τῶν ἄστρων. ἀλλὰ κατὰ τὴν συναφὴν τῶν δύο στοιχείων, ὡς εἴρηται. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ μόνη εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπίπτει. τῶν δὲ ἄλλων, οὐδέν. εἰ δὲ μή, συνέβαινεν αὐτοῖς, ποτὲ μὲν λαμπρότερα, ποτὲ δὲ ἀμαυρότερα φαίνεσθαι. πᾶν γὰρ πύρινον σῶμα, λαμπρότερον μὲν ἐν σκιᾷ, ἀμαυρότερον δὲ ὑπὸ τὰς αὐγὰς τοῦ ἡλίου φαίνεται. καὶ μὴν καὶ τὴν συμπάθειαν τὴν πρὸς τὰ ἐπίγεια, αὕτη

ſint ipſa ſublimiora. Enimuero etiam ſuum ipſa habet corpus aëre commixtum, & tenebroſius, quod in æthere integro non ſit, ſicut reliqua ſidera, ſed ut dictum eſt, in duorum elementorum contactu. Et inſuper ſola in terræ umbram incidit. at aliorum nullum. Quod ſi non ſit, eueniſſet ipſis ut quandoq; eſſent lucidiora, aliquando obſcuriora. Omne ſiquidem igneum corpus in umbra lucidius eſt, in luce obſcurius ſolis apparet. Præterea etiã coniunctam affectionem ipſa cum terreſtribus habet,

αὕτη δὴ παρὰ τὰ τῶν ἄστρων ἐξαίρετον ἔχει, διὰ τὸ αὐτὴν προσγειοτάτην εἶναι. τὸν δὲ ἥλιον αὕτη διέρχεται ἡμέραις ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἡμίσει. οὐδ' ἑνὸς τῶν ἄλλων ἐνιαυσιαίας ἐλάττονα τὴν περίοδον ἔχοντος. καὶ ὅτι μὲν προσγειοτάτη πάντων ἐστὶ τῶν ἄστρων, γνώριμον ἀπὸ τούτων.

bet, præter alia ſidera egregiam. Quod terræ uicinior ſuum orbem ipſa percurrat diebus uiginti ſeptem, & parte dimidia, nemine aliorum ambitum habente annuo minorem. Quodq; omnium aſtrorum terræ ſit finitima, hinc licet intueri.

De lunæ propinquitate ad terram.

Περὶ δὲ τοῦ φωτισμοῦ αὐτῆς, πλείους γεγόνασι λόγοι. Βηρωσσὸς μὲν γὰρ ἡμίπυρον οὖσαν αὐτὴν, πλείονας κινεῖσθαι κινήσεις ἀπεφήνατο. μίαν μὲν, τὴν κατὰ μῆκος, ἣν σὺν τῷ κόσμῳ κινεῖται, ἑτέραν δὲ, τὴν κατὰ πλάτος

De lunæ lumine complures habitæ ſunt ſententiæ. Beroſſus enim in parte dimidia igneam eſſe, multis moueri motibus pronunciauit, uno quidem longitudine, quo cum mundo mouetur: altero aũt latitu-

πλάτος καὶ ὕψος καὶ ταπείνωμα, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν πέντε πλανητῶν ὁρᾶται γινόμενον. ἄλλην δέ, τὴν περὶ τὸ ἑαυτοῦ κέντρον. καθ᾽ ἣν κίνησιν, στρεφομένην αὐτὴν ὑπολαμβάνει, καὶ ἄλλοτε ἄλλα μόρη αὐτῆς στρέφουσαν πρὸς ἡμᾶς: αὔξεσθαι καὶ μειοῦσθαι. καὶ ταύτην τὴν ἀναστροφὴν ἰσοχρόνιον αὐτῇ ὡς πρὸς τὴν σύνοδον τοῦ ἡλίου γίγνεσθαι. ἔστι δὲ οὖν ἐλεγκτὸς ἡ δόξα αὐτοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ ἀδύνατόν ἐστι, τὴν σελήνην ἐν τῷ αἰθέρι οὖσαν, ἡμίπυρον εἶναι. ἀλλὰ μὴν δι᾽ ὅλου ὅμοιος τῇ οὐσίᾳ, παραπλησίως τοῖς ἄλλοις τῶν ἄστρων. ἔπειτα

καὶ τὰ

latitudine, & in ſublime ſeſe attollendo, & humiliter deijciendo, quod & ab alijs uagantibus ſtellis fieri cernitur. Alio *circa ſuum centrum (quo motu reuolutam ipſam arbitratur) & quandoq; partes alias ad nos conuertere, augeri, aut minui: hancq; conuerſionem ipſi tempore parem, ut ad ſolis coitum uenit. At eius opinio facile coargui & conuinci poteſt. Primò fieri non poteſt, ut in æthere parte dimidia ſit ignea, at in totum neutiquam ſimilis eſſentiæ aliorum propemodum aſtrorum.* Deinde *in*

defectu

καὶ τὰ περὶ τὴν ἔκλειψιν προδήλως ἀντιμαρτυρεῖ τῷ λόγῳ τούτῳ. πῶς γὰρ ἀφανίζεται αὐτῆς τὸ φῶς, ἐμπιπτούσης εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς, ὅλον πρὸς ἡμᾶς, οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ ὑποδεῖξαι. ἐχρῆν γάρ, εἰ οὕτως εἶχε, λαμπρότερον αὐτὸ γίνεσθαι περιπίπτον τῇ σκιᾷ, ἀλλ' οὐχί, μὰ Δία, ἀφανίζεσθαι. οἱ δέ φασιν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου μὲν ἐλλάμπεσθαι αὐτήν, κατ' ἀνάκλασιν δὲ φωτίζειν τὸν ἀέρα. ὅπερ ἐπὶ τῶν ἐσόπτρων ὁρᾶται γινόμενον, καὶ τῶν λαμπρῶν ἀργυρωμάτων, καὶ ὅσα τούτοις ἔοικε. τρίτη ἐστὶν αἵρεσις, ἡ λέγουσα κιρνᾶσθαι αὐτῆς τὸ φῶς

ἔκ τε

defectu huic planè aduerſatur ſententiæ. Quomodo enim eius lumen euaneſcit umbram terræ incurrens, cum ad nos totum conuerſum ſit, ut non ſit ipſum indicare. Oportuit nanq;, ſi tale fuiſſet, eſſe ſplendidius in umbram incurrẽs, non autem euaneſcere. Alij à ſole quidem aiunt lumen admittere, per refractionem uerò aërem lumine ſplendeſcere. Quod in ſpeculis eſt nobis inſpicere, & in fulgentibus argyromatis, & id genus alijs uidetur. Tertia ſecta eſt, quæ ait eius miſceri lumen

ex

ἔκ τε τοῦ οἰκείου καὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. καὶ τοιοῦτον γίνεσθαι, οὐκ ἀπαθοῦς μενούσης αὐτῆς, οὐδὲ παραπλησίως τοῖς στερεοῖς τῶν σωμάτων τῶν λαμπρῶν ἀποπαλλομένας ἐχούσης τὰς αὐγάς, καὶ κατ' ἀνάκλασιν φωτιζούσης τὸν ἀέρα, κατ' ἀνταύγειαν δεχομένης ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὰς ἀκτῖνας, καὶ οὕτως ἀποπεμπούσης πρὸς ἡμᾶς. ἀλλὰ ἀλλοιουμένην ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ κατὰ τοιαύτην κρᾶσιν, ἴδιον ἔχουσαν τὸ φῶς οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατὰ μετοχήν. ὡς ὁ διάπυρος σίδηρος κατὰ μετοχὴν ἴσχει τὸ φῶς, οὐκ ἀπαθὴς ὤν, ἀλλά τι

τραπ-

ex ſuo lunæ, & ſolari lumine, talemq; fieri, non ſine affectione ipſa permanente: neque eo modo quo fulgentia ſolida corpora, quod diſperſam habeat lucem, per que refractionem aërem illuminet repercuſſu, ſuſcepti à ſole per radios luminis, atque ita ad nos remittat à ſolis lumine alterata, & per huiuſmodi temperamentum ſuum poſſideat lumen, non primo, ſed participatione. Quemadmodum candens ferrum participatione lumen obtinet, non ſine affectione, ſed

ab

τραμμένος ὑπ' αὐτοῦ. αὕτη ἡ αἵρεσις, ὑγιεστέρα τῆς λεγούσης κατ' ἀνάκλασιν, φωτίζειν τὴν σελήνην, ἀποπαλλομένων ἀπ' αὐτῆς τῶν αὐγῶν. ὅπερ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν σωμάτων ὁρᾶται γινόμενον, ὅταν ᾖ στερεά. ὅτι δὲ ἀδύνατόν ἐστιν ἐκπέμπειν κατ' ἀνάκλασιν τὸ φῶς τὴν σελήνην, ἀπὸ τούτων ἂν μάλιστα συνοφθείη. ἀπὸ μὲν στερεωτέρων σωμάτων, ἀνάκλασιν οὐκ ἀδύνατον γίνεσθαι. καὶ ἀπὸ ὕδατος δὲ ὁρῶνται γιγνόμεναι ἀνακλάσεις. ἔχει γάρ τι καὶ τὸ ὕδωρ πυκνότερον. ἀπὸ δὲ μανῶν σωμάτων, ἀδύνατον ἀνάκλασιν

ab ipſo immutatum. Hæc ſecta certè ſanior, quæ per refractionem ait lunam lumen admittere, erumpente ab ipſa paßim luce. quod fieri in perſpicuis cernitur corporibus, cum ſolida fuerint. Verùm quod fieri non poßit, ut per refractionem luna lumen emittat, hinc præcipuè licebit perſpicere. A' ſolidis quidem corporibus non eſt impoßibile fieri refractionem. Etiam ab aqua refractiones fieri ſpectantur. Habet ſiquidem aliquid quoque aqua denſius: at à raris corporibus refractio fieri

κλασιν γίνεσθαι. πῶς δ᾽ ἂν ἀπὸ ἀέρος ἢ πυρὸς γένοιτο ἀνάκλασις, πεφυκότων γε τῶν τοιούτων σωμάτων καταδέχεσθαι τὰς ἀκτῖνας. ἀλλ᾽ οὐ κατὰ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν ὑπ᾽ αὐτῶν λαμπρύνεσθαι, ἀλλὰ οὕτω δι᾽ ὅλων δεχομένων τὰ οὕτως αὐτοῖς ἐπιβάλλοντα, ὡς οἱ σπόγγοι τὸ ὕδωρ δέχεσθαι εἰώθασι; καὶ μὴν τῶν κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτιζόντων, πρὸς ὀλίγον ἀντιπέμπεται τὸ φῶς. ἡ δὲ σελήνη οὐ μόνον μέχρι γῆς ἐκπέμπει τὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ λαμπηδόνα, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον ὅλον φωτίζει. τὰ δὲ κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτίζοντα, οὐδ᾽

fieri non poteſt. Nam quo pacto ab aëre aut igni fiet refractio? Cũ talia ſint corpora quæ naturam agnatam habeant radios excipiendi. Non certè in ſola ſuperficie ab ipſis lumine luſtrantur, ſed ita omnifariam quæ eo modo immittuntur, excepta ſunt, quo ſpõgiæ aquã excipere conſueuerũt. Præterea quæ per refractionem lumen admittunt, breue lumen remittunt: cum luna non ſolum ad terram uſque ex ſeſe ſplendorem emittat, ſed mundum illuminet uniuerſum. At per refractionem illuminantia, ne quidem

οὐδ᾽ ἐπὶ σταδίους δύο τὴν λαμπηδόνα ἐκπέμπει, ὡς τοῦτο πάρεστιν ὁρᾷν ἐπί τε τῶν ἐσόπτρων γινομένων, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτιζόντων. εἰ δέ τις εἴπῃ, ὅτι ἡ σελήνη φωτίζουσα, διὰ τοῦτο ἐπὶ πλέον τῶν προειρημένων ἐκπέμπει τὸ φῶς, ἐπειδὴ μεγίστη ἐστί· φήσομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι καὶ τὰ μικρὰ τῶν κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτιζόντων, τῆς ὁμοίας ἔχεται ἀναλογίας. πλέον γὰρ φωτισθήσεται μέρος ὑπὸ τῶν μεγάλων σωμάτων κατὰ μῆκος. οὐ μὴν ἐπὶ πλέον γε εἰς τὸ πρόσω ἐκπεμφθήσεται. ἀλλ᾽

ἄν τε

quidem ad bina ſtadia fulgorem emittunt, ut licet perſpicere ex eo quod fit in ſpeculis.

Quod ſi quiſpiã dicat, lunã per refractionem lumen iaculari ob hoc quod plus iam dictis emittat lumen, cum ſit maxima: huic occurrimus, quòd tam parua quàm maxima per refractionem illuminata, conſimilis habentur proportionis. Maiorem certè partem ab ingentibus corporibus longitudine illuminari, non tamẽ plus quàm antè iaculari. Sed

ſine

ἄν τε ποδιαῖον, ἄν τε σταδιαῖον ᾖ τὸ κατ' ἀνάκλασιν φωτίζον, ἐπ' ἴσον διάστημα τῷ τὸ βάθος ἐκπέμπει τὸ φῶς. πρὸς δὲ τούτοις σχεδὸν γνώριμόν ἐστι, διότι κατ' ἀνάκλασιν ἡ σελήνη φωτίζουσα, οὔτε μηνοειδὴς, οὔτε διχότομος οὖσα, ἐφώτιζεν ἂν τὴν γῆν. τὰ γὰρ κατ' ἀνάκλασιν φωτίζοντα, πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐκπέμπει τὸ φῶς. καὶ οὕτως ἂν περιφορᾶς οὔσης τῆς σελήνης πρὸς τὴν δύσιν, καὶ ὡς ἐπ' αὐτὸν τὸν ἥλιον ἀπεπέμπετο ἂν τὸ φῶς, ἐν τοῖς προειρημένοις σχήμασι. καὶ μὴν οὐδ' ἂν πλήρης ὑπάρχουσα, ὅλῳ τῷ κύκλῳ

ſiue pedale, ſiue ſtadiæum fuerit per refractionem illuminans, ad æquale craßitudinis interuallum lumen emittet. Præterea propè perſpectum, cur ſi per refractionem luna illuminat, neque menſtrua, neque diuidua terram lumine perfundit. Siquidem per refractionem illuminantia, ad rectos angulos lumen emittunt. Atque ita circuente luna ad occaſum, & tandem ad ſolem, ipſum in memoratis remiſerit figuris. Præterea ne quidem plena exiſtens, toto circulo lu-

κλῳ ἐφώτιζεν. ἐπεὶ γὰρ σφαῖρά ἐστι, καὶ περικλινῆ τὰ τοῦ φανταζομένου ἡμῖν κύκλου πέρατα ἔχει, πρὸς ὀρθὰς γωνίας, οἱ ἀπὸ τῶν περικλινῶν, ἀποπεμφθήσονται φωτισμοί. ὥστε μόνον τὸ μεσαίτατον τῆς σελήνης φωτιεῖ τὴν γῆν. ὁ δὲ σύμπας αὐτῆς κύκλος οὐδαμῶς. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ μεσαιτάτου αὐτῆς, δύναται πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐπὶ γῆν ἐκπέμπεσθαι φῶς. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν περικλινῶν καὶ μὴ ὁρώντων πρὸς τὴν γῆν, οὐκέτι. ὥστε οὐκ ἂν ὅλος ὁ κύκλος αὐτῆς, ἐφώτιζε τὴν γῆν, κατ' ἀνάκλασιν

φωτι-

lo luminaret. Nam ſi planæ ſit figuræ, toto circulo lumẽ iactaret. At quia globus eſt, per cœli deuexa illuminati nobis circuli habet extrema ad rectos angulos, quia circumquaq; deuexis remittentur ſplẽdores, ut medioxumum lunæ dũtaxat terram lumine colluſtret, at uniuerſus eius circulus nequaquã. Nam ab eius medioxumo poteſt lumen in terram ad rectos emitti angulos: à deuexis autem, neq; in terrã ſpectantibus, nequaq̃. Et perinde non totus eius circulus terram lumine perfunderet, per refractionem

lumine

φωτιζούσης. ὅτι δὲ ἀπὸ παντὸς τοῦ κύκλου αὐτοῦ φωτίζεται ἡ γῆ, γνώριμον. εὐθέως γὰρ ἅμα, τῷ δὲ, τὴν πρώτην ἴτυν ἀνασχεῖν ἐκ τοῦ ὁρίζοντος, φωτίζει τὴν γῆν. τούτων τῶν μερῶν αὐτοῦ περικλινῶν ὄντων, καὶ πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' οὐχὶ, μὰ Δία, πρὸς τὴν γῆν ὁρώντων. ἐπεὶ οὖν οὐ μόνον τῷ μεσαιτάτῳ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν γῆν ὁρῶντι, ἀλλὰ καὶ τοῖς περικλινέσι καὶ μὴ πρὸς τὴν γῆν ἀποβλέπουσι φωτίζει, δῆλον ὡς οὐ κατ' ἀνάκλασιν ἐκπέμπει τὸ φῶς, ἀλλὰ διὰ ὅλης ἀπὸ ἡλιακῶν ἀκτίνων λαμπρυνομένης. καὶ κεκρυμμένον

ἔχουσα

lumine perfundentis. Quod autem à toto ſuo circulo terram lumine perfundat, cognitum eſt. Statim nanq; cum primum ex finiente limitem oriens attollit, terram lumine perfundit, his eius partibus circumquaq; decliuibus, & in cœlum non etiam in terram ſpectãtibus. Quoniam igitur non in ſua modò parte medioxuma, & ad terram ſpectante, uerumetiam circũquaq; decliuibus, & non ad terrram ſpectantibus, lumine perfundit, certum eſt non per refractionem lumen emittere.

ἔχουσα τὸ φῶς, οὕτω λαμπρύνει τὸν ἀέρα. τοῦτον τοίνυν τὸν τρόπον φωτιζούσης τῆς σελήνης, καὶ οὐ κατ' ἀνάκλασιν, φανερὸν μέν ἐστιν, ὅτι κέκραται αὐτῆς τὸ φῶς ἔκ τε τοῦ οἰκείου αὐτῆς σώματος, καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. ἄπορον δ' ἂν εἶναι δοκεῖ, πῶς ἅμα τῷ ἐμπίπτειν εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς, ἀφανίζεται τοῦτο. καὶ πάλιν ἅμα τῷ ἐξελθεῖν, τὸ ὅμοιον ὁρᾶται περὶ αὐτήν. οὐ χρὴ δὲ τοῦτο ἀπορεῖν, οὐδὲ θαυμάζειν. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ τοῦ ἀέρος φωτισμῶν τὸ παραπλήσιον ὁρᾶται. εἰ γοῦν εἰς σκοτεινὸν οἴκημα φῶς εἰσενεχθείη, εὐθέως λαμπρύνεται

ita aërem illuſtrat. Hoc igitur modo lumen emittente luna, neq; per refractionẽ, non dubium quin eius lumen temperet, & ſuo ipſius corpore, & radijs ſolaribus. At dubium uideri poteſt, quo pacto inter incidendum in terræ umbram, id euaneſcat: rurſus inter exeundũ de ipſa, ſimile conſpiciatur. Verum ne hoc quidem dubioſum uideri debet, neque mirabile. Nam in aëris quoq; illuminatione propemodũ idem ſpectatur. Nam ſi in tenebroſum habitaculum lumẽ inferatur, ſtatim colluceſcit

λαμπρύνεται ὁ ἐν αὐτῷ ἀήρ. καὶ εἰ σβεσθείη τὸ φῶς τὸ φωτίζον αὐτὸν, εὐθέως ἅμα τῇ σβέσει σκοτίζεται. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου γινόμενον ὁρᾶται. ἀνατέλλοντος μὲν γὰρ, εὐθὺς λαμπρύνεται ὁ ἀήρ· καὶ ἅμα τῷ ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος κρυφθῆναι, σκιάζεται. καὶ εἰ καθ' ὑπόθεσιν ἐμπίπτων εἰς τὸν ὠκεανὸν, ἐσβέννυτο. οὐ μόνον, ἂν ἐσκιάσθη ὁ ἀὴρ τούτου σβεννυμένου, ἀλλὰ καὶ εὐθέως ἅμα τῇ σβέσει ἐσκοτίζετο. τὸ οὖν παραπλήσιον τούτῳ συμβαίνειν καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης, ὁπότε ἐμπίπτει εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς, οὐδὲν οἶμαι θαυμαστόν. τοιαύτη γὰρ

ἡ τῶν

ceſcit & fulget qui in eo eſt aër. Et ſi lumen extinguatur, ipſum lumine perfundẽs, confeſtim extinctionẽ tenebræ conſequuntur. id certè etiam in ſole fieri ſpectatur. Nã oriente ipſo, ilico aër eluceſcit: cum uerò ſub finiente occultatur, umbra obcæcatur. ac ſi iuxta hypotheſim, in Oceanum uergens, ſol extinguatur, nõ ſolũ umbra aër hoc facto obcæcabitur, ſed etiã cum extinctione ſol eluceſcet. Propemodũ igitur huic ſimile in luna euenit, cũ in terræ umbrã incidit, nihil equidẽ tale reor eſſe admiratione

 dignum

ἡ τῶν λεπτομερῶν σωμάτων φύσις. ζητεῖται καὶ κεῖνο κατὰ τὸν τόπον, πῶς ἐν ταῖς ἡλιακαῖς τῶν ἐκλείψεων, οὐ δι᾽ ὅλης αὐτῆς αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες διϊκνούμεναι, φῶς πέμπουσιν, ὥσπερ διὰ τῶν νεφῶν παχυτέρων ὄντων. ὁ οὖν ποσειδώνιός φησιν, ὅτι οὐ μόνη ἡ ἐπιφάνεια τῆς σελήνης λαμπρύνεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καθάπερ καὶ τὰ στερεὰ τῶν σωμάτων μόνην τὴν ἐπιφάνειαν ἔχει λαμπρυνομένην. ἀλλ᾽ ἐπὶ πλεῖστον μὲν ἔχει τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας διϊκνουμένας, ἅτε μανὸν σῶμα ὑπάρχουσα. οὐ μὴν μέχρι γε παντός. καὶ τὸ βαθύτατη οὖσα,

dignum, ſiquidē ea eſt corporum, quæ ex tenuibus conſtent partibus natura. Quæritur et in loco illud, quo pacto & in ſolaribus defectibus non ipſam totam ſolis penetrātes radij lumē emittūt, quemadmodū per nubes quæ craſſiores lunæ obijciuntur. Poſidonius igitur ait, nō ſolùm lunæ ſuperficiem à ſole lumine perfundi, ſicut ſolidorum corporum ſola ſuperficies lumine perfunditur, ſed in pluriſmam ſolis radios penetrare craſsitudinem, utpote rarum corpus habentem, non certè uſquequaque profundiſsima,

τη δὲ, πάνυ μεγάλην ἔχουσα τὴν διάμετρον. καὶ ὁ ἥλιος, οὐκ ὀλίγον ἀπ' αὐτοῦ διέστηκε. ὁ δὲ νεφώδης ἀὴρ, ῥᾳδίως διϊκνουμένας ἔχει τὰς ἀκτῖνας, ἅτε μηδὲν ἔχων βάθος. τάχα δὲ φαίη τις ἂν οὐκ ἀσκόπως, καὶ ἰδιοτροπίας τινὰς εἶναι τοῦ περὶ τὴν σελήνην πυκνώματος, δι' ὃ οὐχ οἷόν τε τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐκπίπτειν. κἀκεῖνο δὲ ζητεῖται, πῶς ἡ σελήνη μικροτέρα οὖσα, ἐπισκοτεῖ τὸν ἥλιον, παντὶ τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπιπροσθοῦσα, καὶ τῇ ὅλῃ διαμέτρῳ ἐκτεταμένη. τῶν μὲν οὖν παλαιοτέρων τινὲς ὑπέλαβον, ἐν ταῖς τε-

λείαις

dißima, ſiquidem ingentem habet diametrum, & ab ipſa ſol non parum diſtat. at nebuloſus aër facile penetrantes admittit radios, utpote nullã habens profunditatẽ. Dixerit fortè quiſpiam, non ſanè imprudenter, etiã propriam quandam eſſe mod.ficationem de lunæ denſitate, qua ſit impoßibile ſolares radios excidere. Illud quoque quæritur, quo pacto luna cum ſit minor, ſolem opacum facit toti eius corpori obiecta, ac toti dimetienti ſimul extenſa. Antiquorũ quidem nonnulli in defectibus

perfe-

λείας τῶν ἐκλείψεων, ὅτε ἐπὶ μιᾶς εὐθείας γίνεται τὰ κέντρα τῶν θεῶν κύκλῳ περιστρέφεσθαι, πανταχόθεν ἐξέχουσαν τὴν ἴτυν τοῦ ἡλίου. τοῦτο δὲ οὐ τῶν εὑρημένων ἐστίν. ἑωρᾶτο γὰρ ἂν ἡμῖν τὰ ἐξέχοντα, λαμπρότατά γε ὄντα, καὶ μὴ βραχεῖαν ἐμφαίνοντα τὴν ἐξοχήν. ἐπεί γε κατὰ πολὺ μείζων ὁ ἥλιος τῆς σελήνης. ῥητέον οὖν ὅτι μικροτέρα μὲν ἐστιν ἡ σελήνη τοῦ ἡλίου. οὐδὲν δὲ κωλύεται ἐπισκοτεῖν ὅλον αὐτόν, πρὸς φαντασίαν γ' ἴση αὐτῷ οὖσα. ὅτι δὲ ἴση πρὸς φαντασίαν ἐστί, γνώριμον γὰρ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῆς ἐκλείψεως, μάλιστα

perfectis, cenſuerunt in recta linea una fieri luminarium centra, circumcircáque apparere orbitam undique habentem ſolis. id inuentorum non eſt. Perſpiciuntur nanque à nobis eminentia omnia fulgentiſſima, nec paucam oſtendentia eminentiã, quoniam ſol multo maior quàm luna. Dicendum igitur lunam quidem ſole minorem eſſe: at nihil probibet, uiſione totum ipſum opacum facere quæ ei ſit æqualis. Quòd uerò imaginatione ſit æqualis, notum ab ipſo etiam defectu. Præcipuè

λιστα δὲ τοῦτο διελέγχεται, ἐξ ἐφόδου τοιαύτης. ὁπόταν τι ἐκ συμμέτρου διαστήματος σῶμα κατατεθὲν, πάσῃ τῇ διαμέτρῳ τῆς σελήνης ἐπισκοτήσῃ, συμπαρεκταθὲν παρ' ὅλῳ μεγέθει αὐτῆς, τοῦτο καὶ παρ' ἡλίῳ ἐπισκοτεῖ. καὶ ὅλως οὐδέν ἐστι τὸ κωλύον, μείζονα σώματα ὑπὸ μικροτέρων ἐπισκοτεῖσθαι, κατὰ πολλὰς αἰτίας τούτου γίνεσθαι δυναμένου. ἐπεὶ καὶ παρ' ἡμῖν, βραχύτατα σώματα ὄρεσι καὶ πεδίοις ὅλοις ἐπισκοτεῖ. καὶ οὐ πάντως τὸ ἐπισκοτοῦν τινὶ, ἢ μεῖζον τοῦ ἐπισκοτουμένου, ἢ καὶ ἴσον αὐτῷ εἶναι ὀφείλει.

cipuè autem hoc apparet ex hac diſciplina, cum quis ex commenſurabili diſtantia corpus diſponat, totam lunæ diametrum obſcurarit. pariter comparatæ extenſum toti eius magnitudini, quæ ſolem quoque obſcurat. In totum'que non eſt quod prohibeat maiora corpora à minoribus obſcurari, cum id multis de cauſis fieri poßit. Quia nobis quoque corpora breuißima montes & campos adimunt. Neque omnino adimens alicui, aut maius adempto, aut par ei eſſe oportet.

ὀφείλει. ἐκλείπει μὲν οὖν ὁ ἥλιος, ἐπιπροσθούσης τῆς σελήνης αὐτῷ. ἐν γοῦν συνόδῳ μόνον γίνεται τοῦτο. καὶ ἔστιν ἡ ἔκλειψις ἡ ἡλιακή, οὐκ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου πάθος, ἀλλὰ τῆς ἡμετέρας ὄψεως. μέσης γὰρ γινομένης τῆς σελήνης ἡμῶν καὶ τοῦ ἡλίου, οὐ δύναται ἡ ὄψις ἡμῶν ἐπιβάλλειν τῷ ἡλίῳ, ὑπὸ τῆς σελήνης ἐπιπροσθουμένου. ἡ δὲ σεληνιακὴ ἔκλειψις, αὐτῆς πάθος ἐστὶ τῆς σελήνης. ὁπόταν γὰρ περιπέσῃ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, στέρεται τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, ὑπὸ τῆς γῆς ἐπισκοτουμένη. τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὁπόταν ἐπὶ μιᾶς εὐθείας γένωνται, ὅ,τε ἥλιος

καὶ ἡ

tet. Deficit igitur ſol obiectu lunæ ipſi, idq; fit duntaxat in coitu, eſt'que ſolaris defectus non ſolis ipſius paſſio, ſed noſtri uiſus. Media nanque interueniente luna inter nos & ſolem, nequit uiſus noſter ad ſolem peruenire, à luna præpeditus. at lunaris defectus lunæ ipſius eſt paſſio. Nam cum terræ umbra interuenerit, ſolari lumine priuatur, à terra opacitate offuſa. Hoc autem contingit, cum ſol luna'que ac terra in

rectam

καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ σελήνη. ἐπιδειχθήσεται δὲ, ὅτι μόνως ἐκλείπει, εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπίπτουσα, ἐπειδὰν τὸν περὶ τῶν μειώσεων καὶ αὐξήσεων αὐτῆς, πρότερον ποιησώμεθα λόγον. πάντων τοίνυν τῶν ἄστρων ἡ σελήνη προσγειοτάτη, καθάπερ ἐδείχθη, ὑπάρχουσα, ἀερομιγὲς καὶ ζοφωδέστερον ἔχει σῶμα. ὃ δὴ καὶ μάλιστα γίνεται καταφανὲς ἐν ταῖς εἰλικρινέσι τῶν ἐκλείψεων αὐτῆς. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ μὴ πάντη πυρείνων σωμάτων πέφυκεν ὁ ἥλιος λαμπρύνειν, οὕτω καὶ τῇ σελήνῃ ἐπιβάλλων τὰς ἀκτῖνας,

rectam lineam unam peruenerint. Verum demonſtrabitur tantummodo, tum lunam deficere, cum in terræ umbram inciderit, poſteaquam de diminutionibus & augmentis ipſius primùm orationem habuerimus. Cunctorum igitur ſiderum terræ proxima, ut iam demonſtratum eſt, aëri mixtum, et obſcurius habet corpus, idq; præcipuè palã eſt in eius integris defectibus. Quemadmodũ igitur cuncta alia corpora quæ ignea non ſunt, uim ſol agnatam habet luminandi, ita lunam radijs oſtendens,

ἀκτῖνας, λαμπρύνει αὐτὴν, ἅμα τε περιλαμπομένην, καὶ ἀδρομιγῆ ὑπάρχουσαν. λαμπρύνεται οὖν αὐτῆς τὸ πρὸς τὸν ἥλιον τετραμμένον. εἰ οὖν διαπαντὸς τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸν ἥλιον διεφύλασσεν, ἓν ἂν αὐτῆς μόριον ἦν, τὸ διαπαντὸς ὑπ' αὐτοῦ περιφωτιζόμενον. ἐπεὶ δὲ ποτὲ μὲν κατὰ τὴν προαιρετικὴν αὐτῆς πορείαν προσέρχεται τῷ ἡλίῳ, ποτὲ δὲ ἀποχωρεῖ, ἀπὸ μὲν συνόδου ἐπὶ πανσέληνον ἰοῦσα, ἀπὸ δὲ πανσελήνου ἐπὶ σύνοδον. οὕτω πᾶσαν αὐτὴν περιέρχεται περὶ αὐτὴν κυκλοῦν τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς. ὅπερ μὲν ἡ γῆ πέπονθεν

ἑστῶσα

dens, ipſam efficit conſpicuam ſimul oblimatam, & aëre perfuſam. fit conſpicua igitur in parte ad ſolem conuerſa. Si igitur uſquequaque eandem ad ſolem cuſtodiuit habitudinem, una omnino pars eſt, quæ ab ipſo uſquequaque lumine perfuſa eſt. At quia tum demum ſuo electili itinere in congreſſum ſolis uenit, cum diſcedit à coitu, ad plenilunium iens, à plenilunio ad coitum, ita omnem uiam ſuam ambiens permeat à ſole lumen admittendo. Nam quód terra ſtando per-

peſſa

ἑστῶσα, οὕτω καὶ ἡ σελή-
νη κινουμένη πρὸς τὸν
ἀπὸ τοῦ ἡλίου φωτισμόν.
ὥσπερ γὰρ ἡ γῆ τὸ ἴσον
ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἔχουσα,
ἄλλοτε ἄλλα μέρη ὑπ'
αὐτοῦ καταλαμπόμε-
να ἔχει κατὰ τὴν τοῦ ἡλίου
περίοδον, συμπερινο-
στούσης αὐτῷ, καὶ τοῦ λαμ-
πηδόνος, καὶ τοῦ κατὰ γῆν
σκιᾶς, διαμετροῦντος
τοῦ κατ' αὐτὴν γῆν ἀέ-
ρος τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον·
οὕτω καὶ ἡ σελήνη, τὸ αὐ-
τὸ μὲν ἀεὶ φῶς ἔχει ἀπὸ
τοῦ ἡλίου, νὴ δία· οὐ ποτὲ
μὲν πλείονος, ποτὲ δὲ ἐ-
λάττονος ἐλλαμπομέ-
νου αὐτῆς· ἀλλ' ὅτι δὴ
ἄλλα μέρη αὐτοῦ κατα-
λάμπεται, προσιούσης
τῷ ἡλίῳ καὶ πάλιν
ἀπεχου

peſſa eſt, id etiam lu
na mota ad ſolis ful
gorem. Nam ſicut
terra æquale à ſole
lumen habens, par
tes aliquando alias ab
ipſo in ſolis conuer-
ſione habet conſpi-
cuas, redeunte ipſi
& fulgore, & ex ter-
ra umbra, dimetiente
per ipſam extremo ſo-
lis centrum: ita etiam
luna idem ſemper à
ſole lumen habet, non
quandoque quidem ma
iorem, quandoque ue-
rò minorem ipſius par-
tem illuminans: ſed
ſuas partes alias red-
dit conſpicuas ad ſo-
lis congreſſum ue-
niens, & rurſus ab

ἀναχωρούσης ἀπ' αὐτοῦ. καὶ οὕτως περὶ πᾶν αὐτῆς τὸ σῶμα, κυκλοῦν ἐχούσης ἀπ' αὐτοῦ τὸ φῶς. ὁπότε μὲν οὖν σύνοδος εἴη, πεφώτισται αὐτῆς τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν τετραμμένον ἡμισφαίριον (τοῦτο γὰρ αὐτῆς τότε πρὸς τὸν ἥλιον ἀφορᾷ) παραμειβούσης δὲ τὸν ἥλιον αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ πρὸς λόγον τῆς ἀναχωρήσεως, τὸ πρὸς τὴν γῆν αὐτῆς βλέπον ἡμισφαίριον, ἐπιστρεφούσης πρὸς αὐτόν. οὕτω πρῶτον μὲν ἐκ τῶν πλαγίων φωτιζομένη, μηνοειδὲς ποιεῖ τὸ σχῆμα. εἶτα μᾶλλον καὶ πλέον μᾶλλον στρεφομένη πρὸς αὐτόν, διχότομον. εἶτα, ἀμφίκυρτον. καὶ μετὰ τοῦτο, πλήρης,

ipſo diſcedens, atque ita totum eius ambiendo corpus ab ipſo lumen admittit. Cum itaque fuerit coniũctio, pars eius ad cœlum cõuerſa lumine perfunditur, quæ hæmiſphæriũ eſt. Eanamq; tum demũ ad ſolẽ conuerſa eſt. Ipſa uerò ſolẽ permutante, & iuxta proportionẽ abitu, pars eius terrã ſpectans, hemiſphærio cõuerſa ad ſolem, & perinde primo in obliquis facta conſpicua, figuram facit in cornua conſurgentem. Dein ad ipſum magis conuerſa, diuidua. poſtea utrinque facta tumidior. mox plena,

πλήρης, ὁπόταν διαμετρήσῃ αὐτόν. ἐφ' ὅσον μὲν οὖν ἀπὸ συνόδου ἐπὶ διάμετρον παραγίνεται, ἐκ τοῦ πρὸς τὸν οὐρανὸν τετραμμένου αὐτῆς ἡμισφαιρίου, εἰς τὸ πρὸς ἡμᾶς ὁρῶν, κάτεισι τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς. καὶ οὕτω λέγεται αὔξεσθαι μέχρι πανσελήνου. ἐπειδὰν δὲ διαμετρήσασα, παραμείψῃ τὴν διάμετρον, μειοῦται πάλιν ἐκ τοῦ πρὸς ἡμᾶς ὁρῶντος αὐτῆς ἡμισφαιρίου εἰς τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὁρῶν, περιαγομένου τοῦ φωτὸς μέχρι συνόδου. εἰ μὲν οὖν ἐπίπεδον τῷ σχήματι ἐκέχρητο, εὐθέως ἂν ἅμα, τῷ, παρελθεῖν ἀπὸ συνόδου τὸν ἥλιον, ἐπληροῦτο,

plena, cum ad dimetientem ipſum peruenerit aduerſa. Quatenus igitur à coitu ad dimetientē accedit, ex ad cœlū conuerſo eius hemiſphærio, ad id quod nos ſpectat, à ſole lumen admittendo, dicitur augeri ad plenilunium uſque. Cum autem auerſa dimetientem permutarit, minuitur rurſus, ad nos ipſius ſpectante hemiſphærio, cum in cœlum ſuſpexerit, circumacto ad coitum uſque lumine. Si igitur planam nacta fuiſſet figuram, ſtatim cum à coitu ſolis abiiſſet, plena futura erat,

καὶ ἔμελλεν ἂν μέχρι συνόδου πλήρης. νυνὶ δὲ σφαιρικὸν ἔχουσα τὸ σχῆμα, οὕτω τὰς τῶν σχημάτων ἰδέας ἀποτελεῖ. μᾶλλον δ' ἂν συνοφθείησαν ἡμῖν αἱ αἰτίαι τῆς περὶ τὰ σχήματα διαφορῶν αὐτῆς, εἰ διὰ τῆς ἐφόδου τὸ περὶ αὐτὴν συμβαῖνον καταμάθοιμεν. δύο κύκλοι νοοῦνται ἐν τῇ σελήνῃ· εἷς μὲν, ᾧ διακρίνεται τὸ σκιερὸν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πεφωτισμένου· ἕτερος δὲ, ᾧ χωρίζεται τὸ ὁρώμενον ἡμῖν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ μὴ ὁρωμένου. τούτων ἑκάτερος, μείων ἐστὶ, τοῦ εἰς δύο ἴσα δυναμένου τέμνειν αὐτὴν, ὃς μέγιστος ἂν εἴη

τῶν

& in coitu plena permanſiſſet. Verùm quia globoſam nacta eſt figuram, ita figurarum ſpecies abſoluit, ut potius à nobis perſpectæ cauſæ differentiarum eius in figuris hac diſciplina qua in ipſa accidens cognoſcere poterimus. Bini in luna intelligũtur orbes: unus quidem, quo ipſius opacum diſcernitur à luminoſo: alter autẽ, quo diſtinguitur quod ipſius nobis conſpicuum eſt, ab eo quod ſub aſpectum noſtrũ nõ uenit. Horũ uterq; minor eſt eo quod ipſam in partis binas æquales ſecare poſsit, qui maximus ſit

eorum

τοῦ ἐν αὐτῇ. ὅτε δὲ ὁ ἥλιος μείζων ὢν τῆς σελήνης πλέον τοῦ ἡμίσεος φωτίζει αὐτὴν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ διείργων τὸ σκιερὸν ἀπὸ τοῦ πεφωτισμένου κύκλος, μείων ἐστὶ τοῦ μεγίστου τοῦ ἐν τῇ σελήνῃ. τότε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ὄψεως, ὁμοίως μικρότερος τοῦ μεγίστου ἐστὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναγκαίως. ἐπεὶ ἔλαττον τοῦ ἡμίσεως ὁρῶμεν αὐτῆς. ὁπόταν δὲ σῶμα σφαιροειδὲς ὑπὸ δύο ὄψεων ὁρᾶται, ὧν τὸ διάστημα ἔλαττόν ἐστι τῆς περὶ τὸ ὁρώμενον διαμέτρου, τὸ ὁρώμενον αὐτοῦ μέρος, ἔλαττον γίνεται τοῦ ἡμίσεος. ὥστε καὶ οὗτος ὁ κύκλος οὐ τέμνων εἰς ἴσα, ἀλλὰ εἰς ἄνισα, τὴν

eorũ qui in ipſa. Sol ſiquidẽ luna maior plus q̃ eius dimidiũ lumine perfundit, & perinde opacum à luminoſo dirimens circulus, maximo in luna minor eſt. cum à noſtro aſpectu itidẽ maximo minor inter eos qui in ipſa ſit neceſſe eſt, quia minor eſt hæc pars dimidia q̃ ipſi ſpectamus. Siquidem cum globoſum corpus à duobus ſpectatur uiſibus, quorum minus eſt interuallum diametro, quæ circa conſpicuum pars eius conſpicua minor euadit dimidia. proinde is etiã circulus, in partes nõ diſpeſcẽs æquales, ſed inæquales,

τῆς σελήνης, μείων τοῦ μεγίστου τῶν ἐν αὐτῇ ὄντων. ὡς μέντοι πρὸς αἴσθησιν, ἀμφότεροι μέγιστοι φαντάζονται οὗτοι οἱ κύκλοι. καὶ ἀεὶ μὲν τὸ αὐτὸ μέγεθος ἔχουσιν. οὐ μὴν τὴν αὐτήν γε διαφυλάσσουσι στάσιν, ἀλλὰ πολλὰς ἐναλλαγὰς καὶ πολλὰ σχήματα πρὸς ἀλλήλους ποιοῦσι. ποτὲ μὲν γὰρ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλοις, ἄλλοτε δὲ εἰς τομὴν ἐγκλίνονται. καὶ τῶν τομῶν, πλείους μὲν, αἱ εἰς βραχὺ παραλλαγαί. αἱ δὲ (οἷαι δὴ ἐν γένει πασῶν, δύο, ἥ τε πρὸς ὀρθὰς, καὶ ἡ κατ' ἔγκλισιν) τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀποτομῆς. γίνονται δὲ καὶ αἱ ἐ-

φαρμο-

lunã, maximo eorũ qui in ipſis ſunt, minor eſt, ut equidem ſenſu percipiuntur, utriq; maximi imagine concipiuntur huiuſmodi circuli, ſemperq; eandẽ habẽt magnitudinẽ: non eundem ſeruãt ſtatũ, uerũ mutationes multas, multasq; figuras ad ſe inuicem habẽt. Aliquando enim inuicẽ inter ſe hærentes conueniunt, aliquando ad ſectionẽ inclinãtur. Et ſectionum plures quidem ſunt in breue mutationes. aliæ (quales in genere omniũ duæ quæ ad rectos angulos, & quæ ad inclinationẽ) ad ſe inuicẽ deſectionis. Fiũt autem

ipſorum

φαρμογαὶ αὐτῶν δύο μόνως, ἥν τε συνόδῳ καὶ πανσελήνῳ ἐφαρμοζομένων αὐτῶν. παραθεούσης τοίνυν ἀπὸ συνόδου τὸν ἥλιον τῆς σελήνης, διΐστανταί τε, καὶ εἰς τομὴν ἐγκλίνονται. ὡς ὀλίγον τὸ μεταξὺ τῆς περιφερείας ἀμφοῖν ἀπολειπόμενον, τοῦτ' εἶναι μόνον, ὥστε πρὸς ἡμᾶς πεφωτισμένον. καὶ ἡ τοιαύτη ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κύκλων τῶν δὲ εἰς τομὴν παράβασις, τὸ μηνοειδὲς τῆς σελήνης σχῆμα ἀποτελεῖ. ἐπεὶ δὲ ἀεὶ προάγοντες εἰς τὸ πρὸς ὀρθὰς τέμνειν ἀλλήλους καὶ τὴν τοῦ φωτισμοῦ φάσιν προσαύξουσιν, ἀεὶ τοῦ μέσου τῆς το-

μῆς

ipſorũ accõmodationes duæ tantũ in coitu & plenilunio ipſis ſeſe accommodãtibus. Decurrente igitur à coitu ad ſolem luna, diſtinguuntur, & in ſectionẽ declinantur, ut parum in medio circumferentiæ ambobus relinquatur. Id eſt ſolũ quod ad nos lumine perfuſum. Et talis ab accommodatione circulorum, at horũ ad ſectiõnẽ tranſitus conſurgentem, in cornua lunæ figuram abſoluit. Cum uerò ſemper progrediuntur, ut ad rectos angulos ſe inuicem ſecent, & illati luminis fulxionem ſemper augent, medio ſe-

μῆς τῶν κύκλων κατὰ τὴν τοσαύτην πρόοδον φωτιζομένης. ὁπόταν δὲ τὸ πρὸς ὀρθὰς γένηται τῆς τομῆς σχῆμα, διχότομος ἡ σελήνη φαντάζεται. ἀπὸ δὲ τοῦ τούτου πρὸς ἀμβλείας ἤδη γωνίας προϊόντες οἱ κύκλοι, τὸ ἀμφίκυρτον τοῦ θεοῦ σχῆμα ποιοῦσι. τῇ δὲ κατὰ τὴν διάμετρον πάλιν ἐφαρμογῇ, τὴν πανσέληνον ποιοῦσιν. ἔπειτα ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τὴν ἑτέραν πάλιν ἐφαρμογὴν προϊόντων, καὶ τὰ αὐτὰ σχήματα κατὰ μείωσιν ἀποτελοῦντες, μέχρις ἀφανισμοῦ τῆς πάσης λαμπηδόνος προΐασι, τῇ ἀτρεκεῖ τῶν κύκλων εἰς τὸ πρὸς τὸν

ctionis circulorum in tali progreſſu lumine perfuſo, cum ad rectos angulos uenerit figura ſectionis, diuidua luna uiſione concipitur. ab huiuſmodi figura iam ad obtuſos perueniente angulos, circuli utrinque conſurgentem huius faciunt figuram. Accommodatione porrò per diametrum, plenilunium faciũt. à qua ad aliam rurſus accommodationem progredientes, eaſdem diminuendo figuras conficiunt. quoad tandem omnis ſplendor euaneſcat, procedunt circulorum tramite, ad mundi

τοῦ κόσμου μέρος ἐφαρμογῆ. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῆς σελήνης λόγος. ᾔδεσαν δὲ καὶ οἱ παλαιότατοι τῶν φυσικῶν τε καὶ ἀστρολόγων, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἡ σελήνη τὸ φῶς ἔχει. ὡς δῆλόν ἐστι πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος αὐτῆς. οὕτως ὠνομασμένης, ἐκ τοῦ, σέλας αὐτὴν νέον ἔχειν ἀεί· καὶ ἐκ τοῦ ἐπιδιδόναι δᾷδας τοῖς εἰς τὰ ἀρτεμίσια εἰσιοῦσι. τοῦτο γὰρ σύμβολόν ἐστι, τοῦ ἔξωθεν ἔχειν τὴν σελήνην τὸ φῶς. οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ, τρία εἶναι περὶ τὴν σελήνην σχήματα ἔφασαν, τὸ μηνοειδὲς, τὸ διχότομον, τὸ πεπληρωμένον.

mundi accommodationem. Atque hæc de lunæ augmento ac diminutione habita ſit oratio. Nouerunt etiam priſci Phyſici atque Aſtrologi, à ſole lunam lumen admittere, ut manifeſtum eſt ex ipſius nominis etymologia · luna dicta à lumine, quod lunen nouum habeat: reddatq; faces ingredientibus, Artemis. Hoc enim argumētum eſt lunæ extrinſecus lumen admittendi. Priſci igitur uiri tres in luna figuras eſſe protulerunt, ſurgentem in cornua, diuiduam, plena

ρουμένου. ὅθεν καὶ τριπρόσωπον τὴν ἄρτεμιν ποιεῖν ἔθος ἐστίν. οἱ δὲ νεώτεροι προσέθεσαν τοῖς τρισὶ, τὸ νῦν καλούμενον ἀμφίκυρτον. ὃ μεῖζον μέν ἐστι τοῦ διχοτόμου, μεῖον δὲ τοῦ πανσελήνου. μὴν δὲ καλεῖται κατὰ τέσσαρα σημαινόμενα. καὶ γὰρ ἡ σελήνη, ὅταν ᾖ σιγμοειδὴς τῷ σχήματι, μὴν καλεῖται. καὶ αὐτὸ τὸ κατάστημα τοῦ ἀέρος, τὸ ἀπὸ συνόδου ἐπὶ σύνοδον, ὡς εἰώθαμεν λέγειν, καυματώδης γέγονεν ὁ μὴν, ἢ εὔκρατος. καλεῖται δὲ καὶ τὸ ἀπὸ συνόδου ἐπὶ σύνοδον, χρονικὸν διάστημα. καὶ λοιπὸν, ὁ τριακονθήμερος χρόνος. ὡς λέγο-

μεν

nam. Vnde trinam faciem Triuiã Dianã facere ac dicere cõſuetudo eſt. Iuniores aũt illis tribus nunc appellatũ, utrinq; turgidã adiecerũt, quæ maior quidem eſt diuidua, minor autẽ plenilunio. Mene quaſi dicas menſtruam uocatur ob quatuor ſignificata. Luna ſiquidẽ cũ fuerit figura Simoides, Mene uocatur. & hæc aëris cõſtitutio, quæ eſt à coitu ad coitũ, ut dicere cõſueuimus, fuit mẽſis laborioſus, aut tẽperatus. Vocatur menſis etiã à coitu ad coitũ tẽporale interuallum. poſtea tempus, quod eſt pars trigeſima. Vt dici-

mus

μὲν μῆνα περιδεδημηκέναι, ἢ ἀποδημεῖν, οὐ πάντως τὸ περὶ συνόδου ἀπὸ σύνοδον λέγοντες, ἀλλ' ἁπλῶς τὸν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἀριθμόν. δύο μὲν οὖν τὰ πρῶτα, σώματά ἐστιν, ἥτε μηνοειδὴς θεός, καὶ τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα. τὰ δὲ ἑξῆς δύο, ἀσώματα· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος ἀσώματος. αἱ δὲ πρὸς τὸν ἥλιον σύνοδοι τῆς σελήνης, οὐκ ἀεὶ τὸ ἴσον τοῦ χρόνου διάστημα φυλάττουσι, δι' αἰτίαν τοιαύτην. ὁ ἥλιος, ὡς ἤδη εἴρηται, καὶ ὑψηλότερος καὶ προσγειότερος κατὰ τὴν προαιρετικὴν γίνεται πορείαν. ὅταν μὲν οὖν ταπεινότερος ᾖ, τά-

χιον

mus menſem peregrinatum eſſe, aut quempiam peregrinari, non omnino ad coitum à coitu dicentes, ſed ſimpliciter triginta dierum numerum. Bina igitur prima ſunt corpora, ſurgens in cornua luna & aëris conſtitutio: quæ uerò ſequũtur duo corporis expertia: quia tempus ipſum corporis expers. Verùm ad ſolem lunæ coitus non ſemper æquale temporis ſeruant interuallum. Hac de cauſa ſol, ut iam dictũ eſt, modò terræ proximus, modò ſublimis electili ſuo euadit itinere. Cum igitur fuerit humilior, ce-

ler

χιον διέρχεται τὸ ζῴδιον ἀναγκαίως. ὁπόταν δ' ὑψηλότερος, βραδίον. ταπεινότερος μὲν γὰρ ὤν, μείονα διέρχεται περιφέρειαν· ὑψηλότερος δὲ, μείζονα. τοῦτο δὲ καταμάθοιμεν ἂν καὶ ἐκ τῶν γινομένων περὶ τοὺς κώνους τομῶν. αἱ μὲν γὰρ πρὸς ταῖς βάσεσιν αὐτῶν, πλατύτεραί εἰσιν· αἱ δὲ μᾶλλον τῇ κορυφῇ πελάζουσαι, στενότεραι. οἱ τοίνυν ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀρχόμενοι κῶνοι πρὸς οὐρανὸν, κορυφὴν μὲν ἔχουσι, τὸ πρὸς αὐταῖς ταῖς κόραις· βάσιν δὲ, τὸ ὁρατὸν, ᾧ ὑπερείδουσιν. ἐπεὶ τοίνυν ἡ γῆ κέντρον ἐστὶν, ἴσαι γενήσονται αἱ πρὸς πάντα

ler ſigniferum permeet neceſſe eſt: cum uerò ſublimior, tardus. Nam cum humilior eſt, minorem permeat ambitum, ſublimior autem maiorem. Id quoque di dicerimus ex ſectionibus factis per conos, ſeu metas. Nam quæ ad baſes ipſorum ſunt, latiores: at quæ magis accedũt ad uerticẽ, anguſtiores. A' uiſu igitur effuſi in cœlum coni, ſiue turbines, uerticẽ quidẽ habẽt ad uiſus aciẽ: baſin uerò, quod ſub aſpectum uenit quod ſpectatur. Quia igitur terra centrum eſt, æquales erunt in omnia

τὰ ζῴ-

τὰ ζώδια ἀναχεόμεναι βάσεις τῶν κώνων. εἰ δὲ νῦν συνέβαινε μήτε ταπεινότερον, μήτε ὑψηλότερον φέρεσθαι τὸν ἥλιον, ἀλλὰ διὰ πάντων πρὸς τὸ αὐτὸ ὕψος ἀπέχειν τῆς γῆς, πάντ' ἂν τὰ ζώδια ἐν ἴσῳ διεξῄει χρόνῳ. καὶ οὕτως ἂν αὐτῷ καὶ αἱ πρὸς τὴν σελήνην σύνοδοι, τὸ ἴσον τοῦ χρόνου διάστημα ἀπέσωζον. ἐπεὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς διδύμοις ὑψηλότατος, ἐν δὲ τοξότῃ ταπεινότατος φέρεσθαι τετήρηται. οὕτως ἐν μὲν διδύμοις τὴν τοῦ κώνου διὰ ὄψεως ἀποτομὴν πλατυτέραν οὖσαν (ἐπεὶ μᾶλλον τῇ βάσει πελάζει.) βραδίον διεξῄει, τάχιον

ſigna effuſæ conorum baſes. Si igitur contingeret ſolem non ferri ſublimius, ſed omnifariam eodem à terra abeſſe faſtigio, cuncta ſigna tempore æquali perluſtrare, atque ita ad lunam coitus æquale temporis cuſtodirent interuallum. At quia non ita habet, ſed in geminis eſt ſublimiſſimus, in ſagittario autem humillimus, ferri obſeruatus eſt. & perinde in geminis coni uiſus deſectio latior eſt (quoniam propinquior ad baſem accedit) tardius permeat, celerius au-

δὲ τὴν

δὲ τῇ τοῦ τοξότου. ἐπεὶ πάλιν ἐνταῦθα ἡ ἀποτομὴ τοῦ κώνου τῇ κορυφῇ μᾶλλον πελάζουσα, στενωτέρα ἐστίν. ὁπόταν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ διδύμων σύνοδος γένηται, ἐνταῦθα τῆς μὲν σελήνης προσγειοτέρας φερομένης, ὑψηλοτάτου δὲ τοῦ ἡλίου, ἀναγκαίως σύντομος ὁ μὴν γενήσεται. ἔτι γὰρ ἐν διδύμοις ὄντα, καταλήψεται τὸν ἥλιον, δυσί γε καὶ τριάκοντα ἡμέραις τοῦτο τὸ ζώδιον διερχόμενον. εἰ δὲ περὶ τὰς τοῦ τοξότου ἀρχὰς γένοιτο σύνοδος, οὐ καταλήψεται ἔτι ἐν τούτῳ τῷ ζῳδίῳ τὸν ἥλιον ἡ σελήνη, ἐν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἡμέρας

tem eam quam ſagittarij: quoniã rurſus hinc coni deſectio quæ ad uerticem magis accedit, eſt anguſtior. Cum ergo in principio geminorum fuerit coitus, ubi luna terræ per meat proxima, cum ſol ſublimiſsimè inuehatur, conciſus ſit menſis neceſſe eſt. Siquidem ipſum adhuc in geminis relictum offendet ſolem, triginta & duobus diebus id ſignum emetitur. Quod ſi in principio ſagittarij fuerit coitus, in eodem ſigno cum ſole luna in congreſſum non ueniet, quod uiginti & octo diebus

ξαις ὅσαπερ τὸ ζώδιον διϊόντος τοῦ ἡλίου. μήκιστος οὖν πάντων οὗτος ὁ μὴν γίνεται, καὶ τῆς σελήνης βράδιον τὸν τοξότην διερχομένης, καὶ τοῦ ἡλίου ταχέως, καὶ διὰ τοῦτο βραδέως ὑπ' αὐτοῦ καταλαμβανομένου. ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ ζωδίοις, τὸ ἀνάλογον συμβήσεται. οὕτω καὶ πάντων τῶν πλανητῶν ἐν ἑκάστοις τῶν ζωδίων ὑψώματα καὶ ταπεινώματα ἐλέγχεται. ὁπόταν δ' εἰς τριάκοντα μοίρας πάντων νενεμημένων, τὰ μὲν θᾶττον, τὰ δὲ βράδιον αὐτῶν διέρχεται. εὔδηλον, ὅτι ἔνθα μὲν ταπεινότεροί εἰσι, στενωτέραις τῶν

bus id ſignum ſol permeet. Omnium igitur hic menſis euadet longiſſimus, ſagittarium luna tardius emetiente, ſole autem celerius, & perinde ſeriuſculè ab ipſa offenditur. In medijs autem iſtorum ſignis, iuxta proportionem contigerit. Ita etiam cunctarum uagarum ſtellarum in ſuis ſignis ſublimitates & humilitates coarguuntur, cum in triginta partes diſtributa ſint omnia, ea celerius aut ſerius perambulant. Certum profectò eſt eſſe humiliores, ubi conorum angu-

τῶν κώνων ἀποτομαῖς ἐντυγχάνοντες, θᾶττον διέρχονται αὐτάς. ἔνθα δὲ διὰ τὸ ὕψος πλατύτεραι αἱ τῶν κώνων ἀποτομαὶ, βράδιον καὶ ἡ διέξοδος αὐτῶν γίνεται. ὑψουμένων δὲ καὶ ταπεινουμένων πάντων τῶν πλανητῶν, ἐπίσης ἔκκεντροι πάντων εἰσὶν οἱ κύκλοι. ἐπείγε διὰ τὰ ὕψη, καὶ τὰ ταπεινώματα, μὴ πάντοθεν τὸ ἴσον τῆς γῆς ἀφιστᾶσι. τοιοῦτος οὖν καὶ ὁ τῆς σελήνης ὤν, ὑποβέβληται τῷ ζωδιακῷ, παρ' ὅλον αὐτὸν ἐγκεκλιμένος. καὶ γὰρ τοῦ βορείου ἐφάπτεται, ἐφόσον καὶ ἡ σελήνη αὐτὴ τοῖς βορείοις πελάζειν εἴωθεν. καὶ τοῦ

anguſtiores nacti fuerint ſectiones, quas etiam permeant celerius. At ubi propter faſtigium latiores conorum ſectiones, tardius etiam euadunt. At ſublimiter & humiliter inuectarũ cunctarum uagarum ſtellarum, peræquè omnium ipſarum eccentri ſunt orbes, per faſtigia & humilitates non undique æqualiter à terra diſtant. Cum ſit ergo lunæ talis, ſignifero ſubijcitur ad ipſum totũ inclinatus. ſeptentrionalẽ enim cõtingit, quatenus luna ipſa ad ſeptẽtrionẽ propinquior accedere conſueuit: ſimiliter

καὶ τοῦ νοτίου ὁμοίως. ὥστε οὕτως ἔχων, τὸν διαμέσου τῶν δύο σημεῖα τέμνει ἀναγκαίως, ὃς ἡλιακός τε καὶ ἐκλειπτικὸς καλεῖται. ταύτας οὖν τὰς τομὰς, οἱ μὲν συναφὰς, οἱ δὲ συνδέσμους καλοῦσιν. ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος καλεῖται διχῶς, αὐτός τε καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ· οὕτω καὶ τὴν σελήνην διχῶς καλεῖν εἰώθαμεν. τούτοις ἑξῆς, τὸν περὶ τῆς ἐκλείψεως αὐτῆς ποιησόμεθα λόγον, ὅπως μὴ παραπλησίως τοῖς γραϊδίοις καὶ ἡμεῖς δοξάσωμεν, ὁπόταν ἐκλείπῃ ἡ σελήνη, ὅτι φαρμακίδες εἰσὶν αἱ καθαιροῦσαι αὐτήν.

ſimiliter ad auſtrum. Cum itaque ita habeat eclipticam in medijs in quam ſigniferi articulis bina ſecet ſigna neceſſe eſt, qui ſanè locus ſolaris & eclipticus appellatur. Tales igitur ſectiones, alij contactus, alij coitus uocãt. quemadmodum ſol dupliciter uocatur, ipſe, & fulgor ipſius: ita lunam dupliciter appellare conſueuimus. Deinceps de eius defectu uerba habebimus, ne uetularũ ritu nos quoque opinemur, cum luna defecerit, eſſe ueneficas, quæ ipſi adhibeant piacula.

Περὶ τῆς σελήνης ἐκλείψεως.

Ἐκλείπει δὲ ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ὁπόταν ἐπὶ μιᾶς εὐθείας τὰ τρία γένηται σώματα, ἥλιος, γῆ, καὶ σελήνη, μέσης τῆς γῆς γινομένης. ὅπερ γὰρ μόνῃ τῇ πανσελήνῳ συμβαίνειν δυνατόν. περιπίπτει δὲ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, τόνδε τὸν τρόπον. ὁ ἥλιος τὴν κίνησιν ποιεῖται, καθάπερ ἤδη ἔφαμεν, ὑπὸ τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ζῳδιακοῦ τὸν οἰκεῖον κύκλον ἔχων ὑποκείμενον. ἡ οὖν γῆ φωτιζομένη ὑπ' αὐτοῦ, σκιὰν ἀποπέμπει ἀναγκαίως, καθάπερ καὶ ἄλλα, ὁπόσα φωτίζεται, τῶν στερεῶν σωμάτων.

De lunæ defectu.

Deficit nimirum luna, cum in terræ umbram inciderit, cũ unà in recta linea tria fuerint corpora ſol, terra, luna, terra interueniente media. Quòd in ſolo poteſt euenire plenilunio. In terræ autem umbram hoc pacto incidit. Mouetur profectò ſol quo diximus modo in medijs ſigniferi articulis, ſuum habens in quo mouetur orbẽ. Terra igitur ab ipſo lumine perfuſa, umbram remittat neceſſe eſt, ſicut & alia quæ lumine perfunduntur, omnia ſolida corpora.

αὕτη

αὕτη τοίνυν κωνοειδῶς σχηματιζομένη, ὅλον μὲν οὐκ ἐπιλαμβάνει τοῦ ζωδιακοῦ, οὐδὲ παντὶ τῷ πλάτει αὐτοῦ συμπαρεκτείνεται, διὰ τὸ εἰς ὀξὺ ἀποκορυφοῦσθαι. διαμετροῦσα δ' αὐτῷ κατὰ μεσαιτάτου τῆς κορυφῆς τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον, ἀναγκαίως καὶ αὐτὴ αὐτῷ τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ζωδιακοῦ ὑπόκειται. αὕτη μέχρι μὲν τῶν ἄλλων οὐκ ἀνέρχεται ἄστρων. τὸ δὲ τῆς σελήνης ὕψος, πολὺ ὑπεραίρει. ὁπόταν οὖν ἡ σελήνη διαμετροῦσα τὸν ἥλιον, ἢ ἐν τοῖς δεξιοῖς καὶ βορείοις, ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ ζωδιακοῦ εὑρεθείη, ἐκφεύγει τὴν σκιὰν τῆς γῆς, καὶ

Terra igitur promittens umbram in figura metæ, totũ neutiquam comprehendit ſigniferum, neq; per omnem eius extenditur latitudinem, quod in acutum uerticem tranſcendat ipſi uerticis medioxumo aduerſa ſoli, centrum diametro reſpiciens, neceſſariò etiam ipſa ipſi medioxumo ſigniferi ſubſternitur. non eouſque alia aſcendunt ſidera, nam multo excedit lunæ faſtigiũ. Cum igitur luna ſoli aduerſa, aut in dextris & ſeptentrionalibus, aut in contrarijs ſigniferi comparata fuerit, terræ umbrã deuitat, et

διὰ τοῦτο, οὐ κατὰ πᾶσαν πανσέληνον ἐκλείπει. ὁπόταν δὲ διαμετροῦσα τὸν ἥλιον, οὕτως ἔχουσα εὑρεθῇ, ὡς μίαν εὐθεῖαν δύνασθαι διεκβάλλεσθαι, διὰ τῶν κέντρων τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς σελήνης. τότε ἀκριβῶς ἐμπίπτουσα τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, τελείαν ἔκλειψιν ποιεῖται. φέρεται μὲν γὰρ ἡ σκιὰ τῆς γῆς κατὰ διάμετρον τοῦ ἡλίου, ἕλκεται δὲ ὥσπερ ὑπ' αὐτοῦ. καθὰ καὶ ὅμηρός φησιν,

Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

οὕτως δὲ συμφερομένης

ob hoc non defecit toto plenilunio. Cum uerò ſoli aduerſa ita habere inuenta fuerit, ut recta linea una per centra tranſmitti poßit ſolis ac lunæ, tum ad libellam terræ umbra incurrit, conſummatam faciens eclipſim. Fertur enim terræ umbra per ſolis dimetientem, ab ipſoq; trahitur, ut Homerus inquit:

Labitur Oceano rutili lux ſplendida ſolis.
Terræ obductu nox atris circumuolat alis.

Atque ita cum ſole circumfer-

νης αὐτῇ τῷ ἡλίῳ, καὶ αὐτῷ τῷ ἄκρῳ τὸ κέντρον αὐτοῦ διαμετρούσης, ἡ σελήνη κατὰ τὴν προαιρετικὴν κίνησιν ἰοῦσα, ἀπαντᾷ αὐτῇ· ἐκείνης μὲν ἀπ' ἀνατολῆς πρὸς δύσιν, τῆς δὲ σελήνης ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν φερομένης. καὶ οὕτως περιπίπτουσα αὐτῇ, στέρεται τῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου αὐγῶν· ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ὁπόταν τις ἡλιωμένης ἡμῖν, ἐπίπροσθεν στῇ, οὐκ ἀεὶ δὲ ὅλη ἐπισκοτεῖται ὑπὸ τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶσα ὑπὸ τῆς σκιᾶς καλύπτεται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ κατὰ μέρος. τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὁπόταν διαμετροῦσα τὸν ἥλιον, ἐφάπτηται τοῦ διὰ μέσου. μὴ

cumfertur, in ipſo extremo eius centrum dimenſa luna electili ſuo progreſſa motu in ipſius congreſſum uenit: illo ab ortu in occaſum, luna uerò ab occaſu in ortum delata. Atque ita umbram incurrens, ſolis fulgore priuatur: ſicut nos quoque, cum quiſpiam ſeſe in ſole nobis oppoſuerit. At non ſemper ſub terræ umbra obſcuratur, neque tota ab umbra operitur, uerum eſt quando in parte tantum. Quod ſanè contingit, cum aduerſa ſoli eclipticam tangit, nec

μέχρι δὲ κατ' αὐτὸ τὸ μεσαίτατον αὐτοῦ τὸ κέντρον ἔχουσα εὑρεθῇ. οὕτω δὲ μέρος τι αὐτῆς, ἀλλ' οὐ πᾶσα, περιπίπτει τῇ σκιᾷ. ὅτι δὲ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἀλλ' οὐχ ἕτερον τρόπον, ἐκλείπει, ἀπὸ τῶν φαινομένων αὐτῆς πάρεστιν ὁρᾶν. πρῶτον μὲν γὰρ, ὅτι ἐν μόνῃ πανσελήνῳ ἐκλείπει. (ὅτε δὴ καὶ μόνον οἷόν τε περιπίπτειν αὐτὴν τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, διαμετροῦσαν τὸν ἥλιον) δεύτερον, ὁπόταν τελείαν ἔκλειψιν ποιῆται, ὁρᾶται αὐτῆς τὰ πρὸς αὐτὴν τετραμμένα, ἀφανιζόμενα πρῶτα, διὰ τὸ ἀπαντᾶν αὐτὴν τῇ σκιᾷ. αὐτὴν μὲν,

tamen in medioxumo centrum habuerit, ita demum eius pars aliqua non tota in umbram incidit. Cæterum quod in terræ umbram incidat, neque alio pacto deficiat, ab eis quæ apparent nobis, par eſt intueri. Primum nanque in ipſo deficit plenilunio, cum demum potuerit umbræ duntaxat incidere ſoli aduerſa. Secundo cum perfectum defectum admiſerit, cernuntur eius partes ad umbram conuerſæ primùm obſcurari, quod ipſi tum occurrant umbræ. Cum ad

τὴν μὲν· ὡς πρὸς ἀνατολὴν ἔχουσαν κατὰ τὴν ἐναντίαν τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν. τῆς δὲ σκιᾶς, ὡς ἀπ᾽ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν ἀεὶ φερομένης. πάλιν τε ἀρχομένη ἐκφαίνεσθαι μετὰ τὴν ἔκλειψιν, πρῶτα ἔχει ἐκφαινόμενα τὰ πρὸς ἀνατολὴν τετραμμένα. ἀναγκαιότατον γάρ, ἁπαντώσης αὐτῇ τῇ σκιᾷ, τὰ πρῶτα ἐντυγχάνοντα μόρια τῆς σελήνης αὐτῇ, καὶ κρυπτόμενα, πάλιν πρῶτα μετὰ τὴν κρύψιν ἐκφαίνεσθαι. πάλιν, ὁπόταν ἀπὸ μέρους ἐκλείπει, ἂν μὲν ἀπὸ τῶν βορείων ἐπὶ τὰ νότια κατιοῦσα, πάσχῃ τοῦτο, τὰ πρὸς

ad ortum luna inuehatur, motu cœli contrario, umbra uerò ab ortu in occaſum ſemper delata. Rurſus poſt defectum incipit efferri, partes primas habens elatas ad ortum conuerſas. Nam neceſſe eſt quæ primæ partes umbram offenderint, lunæ primas operiri, quæ porrò primæ poſt occultationẽ apparent. Rurſus cum in parte deficit, ſi à ſeptentrione in auſtrum ſe recipiat, id patiuntur, ad

πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς τετραμμένα ἀφανίζεσθαι ἀναγκαίως. ταῦτα γὰρ ἐν τῇ καθόδῳ προηγούμενα, προεμπίπτει τῇ σκιᾷ, καὶ οὕτως αὐτὰ κρύπτεται. τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον τετραμμένα, ἐκφεύγει τὴν σκιάν. ὁπόταν δὲ ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια ἀνερχομένη, μερικὴν τὴν ἔκλειψιν ποιῆται, διαμετρήσασα μὲν τοῦ ἡλίου, οὔπω δὲ τὸ κέντρον ἔχουσα κατὰ τὸ μεσαίτατον τοῦ ζῳδιακοῦ, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον. τὰ πρὸς ἄρκτον ὁρῶντα μέρη αὐτῆς ἐκλείπει, ἐπειδὴ ταῦτα προηγούμενα προεμπίπτει τῇ σκιᾷ. τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν μέρη

ad meridiem conuerſæ partes, quæ primæ obſcurentur neceſſe eſt. Hæ nanq; inter eundũ præcedẽtes, in umbræ congreſſum ueniunt, & perinde occultantur. At quæ ad ſeptentrionem cõuerſæ ſunt, umbram effugiunt, plane q; deuitant. At cum ab auſtralibus partibus ad ſeptentrionẽ ſcãdit, particularẽ defectũ admittit, cũ ſoli fuerit aduerſa, necdũ tamẽ centrum ad ſigniferi medio xumũ, & ſolis cẽtrum habẽs, quæ ad ſeptẽtrionẽ ſpectãt eius partes, deficiũt, quæ præcedentes umbræ immerguntur. At quæ ad meridiẽ partes,

μέρη αὐτῆς, φαίνεται. ταῦτα οὖν πάντα σχεδὸν ὀφθαλμοφανῶς ἡμῖν παρίστησιν, ὅτι καὶ ἡ σελήνη μίαν ἔχει ταύτην τῆς ἐκλείψεως αἰτίαν, τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν περιπίπτουσα τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, καὶ ἐπισκοτουμένη ὑπ' αὐτῆς, στέρεται τῆς ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπιβολῆς, αἳ λαμπρυνοῦσι τὸ ἀεὶ πρὸς τὸν ἥλιον αὐτῆς τετραμμένον. ἔτι μὴν καὶ ἀποτομαὶ τῶν φωτισμῶν αὐτοῦ ὁπότε ἐκλείπει, περιφορεῖς ὁρῶνται ἀναγκαίως καὶ τούτου συμβαίνοντος. αὕτη γὰρ σφαιροειδὴς ὑπάρχουσα, περιπίπτει σκιᾶς σχήματι κωνοειδεῖ. καὶ οὕτως

partes, apparent. Hæc omnia nobis obiecta, oculis propè inſiſtunt, quod luna unam & eandem habeat defectus cauſam. Circumlapſum, quo terræ umbræ circumillabitur, ab ipſa'que obſcurata, ſolarium radiorum iaculatione priuatur, quæ fulgentem reddens ſemper eius ad ſolem cõuerſam partem, id efficit. Enimuerò etiam ſectiones ipſius illuminationum, cum deficiunt, circummeantes ſpectantur, hoc neceſſario eueniente. Nã cũ ipſa globoſa ſit, umbræ incidit, quæ figuræ eſt turbinatæ, atque ita

οὕτως αἱ ἀποτομαί, αἱ γινόμεναι τοῦ φωτὸς αὐτῆς, περιφερεῖς ὁρῶνται. σφαιρικὸν γὰρ σχῆμα, κωνοειδεῖ σχήματι συντυγχάνον, καὶ ἀφανίζον μὲν ἴσχον τὸ ψαῦον ἀεὶ τοῦ κωνοειδοῦς, ἀναγκαίως τὸ ὑπολειπόμενον, καὶ μηδέπω ἀφανισμένον, περιφερὲς κατὰ τὴν ἀποτομὴν, καὶ μηνοειδὲς ἔχει τὸ σχῆμα. τετήρηται δὲ κἀκεῖνο περὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἐκλείψεως, ὅτι τελείαν ἔκλειψιν ποιεῖται καὶ ὑψηλοτάτη καὶ περιγειοτάτη, καὶ μέσως ἔχουσα. καὶ ὑψηλοτάτη μὲν ἐκλείπουσα, τάχιον ἐκφαίνεται, ταπεινοτάτη δὲ βραδέως. μέση δὲ, μέσον ἴσχει καὶ τοῦ

τῆς ἐκ-

ita ſectiones ab eius lumine admiſſæ circummeātes ſpectātur. Globoſa ſiquidē figura in figuræ turbinatæ cōgreſſum incurrens, partem contactā obſcuratā habēs à turbinato ſemper neceſſariò relictā necdum obſcuratā circummeans, per ſectionem, etiam ſurgentē in cornua figurā obtinet. Obſeruatū aūt hoc etiā in eius defectū integrum tum demū ſubire defectum, cū ſublimiſsima, cū terræ proxima, cum mediū tenet locū. et ſublimiſsima quidē deficiēs celerius comparet, humillima aūt ſerò. media mediā rationem tenet

temporis

τοῦ ἐκλείψεως χρόνου τῶν προειρημένων. τοῦτο δὲ σαφῶς καταμηνύει, ὅτι μὴ ἄλλως ἢ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἐκλείπει. ὁπόταν μὲν γὰρ ᾖ ὑψηλοτάτη, ἐκλείπει τῶν στενωτέρων τῆς σκιᾶς ἐντυγχάνουσα, θᾶσσον ἐκφαίνεται. ὁπόταν δὲ προσγειοτάτη, πλατύτερον διάστημα τῆς σκιᾶς διελθεῖν αὐτῇ ἀναγκαῖον, καὶ οὕτω πλείων ὁ τῆς ἐκλείψεως αὐτῇ γίνεται χρόνος. ὁπόταν δὲ μέσον ὕψος ἔχουσα, τὸ ἀνάλογον ἀπαντᾷ, μέσον καὶ τὸν τῆς ἐκλείψεως χρόνον ἐχούσης αὐτῆς. ἐκ τούτου δείκνυται, ὅτι καὶ ἡ τῆς γῆς σκιὰ κωνοειδής ἐστι. ταῦτα μὲν γὰρ ὑπ' ἀλλή-

temporis defectus inter iam dictos. Id perſpicuè admonet, non aliter quàm in terræ umbra demerſam deficere. Nam cum ſublimiſsima defecerit, umbræ anguſtius permeet neceſſe eſt, tum breuiſsimo temporis curriculo euadit. Cum porrò humillima ampliſsimam terræ umbram ſubit, & tum diutius in defectu perdurat neceſſariò. At cum medium tenuit faſtigium, iuxta proportionem tempus in defectu medium abſumit. Hinc demonſtratur, terræ umbra eſſe turbinata. Hæc inter ſe in-

ἀλλήλων, ἣν ἔχει, ἐλέγχεται. καὶ δὴ αἱ ἐκλείψεις τῆς σελήνης δείκνυται οὐκ ἄλλως γίνεσθαι, ἢ εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπιπτούσης αὐτῆς. ἔτι πάλιν αἱ περὶ τὰς ἐκλείψεις αὐτῆς διαφοραὶ, δεικνύουσιν, ὅτι κωνοειδής ἐστιν ἡ τῆς γῆς σκιά· χρονιζούσης μὲν ἐν ταῖς προσγειοτέραις τῶν ἐκλείψεων, τάχιον δὲ ἐκφαινομένης, ἐπειδὰν ἐκλείπῃ ἐν ταῖς ἀπογειοτέραις. ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκλείψεως μέσως ἐχούσης. ἔτι αἱ μερικαὶ δὲ τῶν ἐκλείψεων, δηλοῦσιν, ὅτι κωνοειδής ἐστιν αὐτῆς ἡ σκιά. τοιαύτας γε τὰς ἀποτομὰς τῶν φωτισμῶν ἐχούσης, ὡς

ſe inuicem, quatenus habent, coarguuntur, & lunæ defectus non aliter fieri demonſtratur, quàm demonſtrando in terræ circummeantem umbrã ipſam incidere. Rurſus circa defectus ipſius circummeatus indicant, turbinatam eſſe terræ figuram. Diuturna quidem in humilibus defectibus, citius uerò apparens, cum defecerit, in remotioribus à terra partibus. at in medijs tempus defectus mediũ habens. necnõ particulares defectus turbinatã arguũt eſſe terræ umbrã. Cũq; tales illuminationũ habeat ſectiones,

σης, ὡς μηνοειδὲς αὐτοῦ τὸ σχῆμα γίνεσθαι, οὐκ ἂν τούτου γινομένου, μὴ εἰς κωνοειδὲς σκίασμα ἐμπιπτούσης αὐτῆς. μάλιστα δὲ ἂν καὶ ἀπὸ τούτων ὑποδειχθήσεται, ὅτι καὶ κωνοειδής ἐστιν ἡ τῆς γῆς σκιά. εἰ γὰρ ἦν κυλινδροειδὴς, ἢ καλαθοειδὴς ἡ σκιὰ αὐτῆς, ἴσον ἐχούσης ἢ μικρότερον τῆς γῆς τὸ φωτίζον αὐτὴν τὸν ἥλιον. εἰ μὲν καλαθοειδὴς σκιὰ, πλεῖστον ἂν κατελάμβανε τοῦ οὐρανοῦ, εἰς πλατύ γε ἀποτελευτῶσα. καὶ οὕτως ἂν, οὐ μόνον ἑκάστου μηνὸς τὴν σελήνην ἐκλείπειν συνέβαινεν, ἀλλὰ καὶ διὰ πάσης τῆς νυκτὸς, μένειν ἐν τῇ σκιᾷ. εἰ δὲ κυλιν-

nes, ut ſit eius figura ſurgens in cornua, quod ſi non ſit, ne quidem in turbinatum incideret umbraculū. In primis uerò hic quoque demonſtrabitur turbinatam eſſe terræ figuram. Si ſit cylindroides aut calathoides eius umbra æqualem habentis, aut minorem illuminantem ſolem. ſi umbra ſit calathoides, plurimum cœli occupabit, in fine latè explicata: atque ita non ſolum ſingulis menſibus contingeret lunam deficere, ſed etiam quauis nocte in umbra permanere. Si cylin-

κυλινδροειδὴς ἦν, ὅλον ἂν τὸ πλάτος ἐπελάμβανε τοῦ ζῳδιακοῦ, μὴ εἰς ὀξύ γε ἀποκορυφουμένη. καὶ ὁμοίως ἑκάστου μηνὸς ἐμπίπτουσα ἂν ἡ σελήνη εἰς αὐτὴν, ἐξέλειπε. νυνὶ δὲ διὰ τὸ κωνοειδῆ εἶναι αὐτὴν, καὶ εἰς στενὸν ἀποκορυφοῦσθαι, οὕτως ἡ σελήνη ἐκφεύγει αὐτὴν, ὁπόταν τὰ βόρεια ἢ τὰ νότια ἐπέχουσα τοῦ ζῳδιακοῦ, ἐν ταῖς πανσελήνοις εὑρίσκηται. προήει δ' ἂν καὶ μέχρι τῶν ἄστρων κυλινδροειδὴς ἢ καλαθοειδὴς οὖσα. καὶ οὕτως ἂν τὰ ἄστρα συνέβαινε, ποτὲ μὲν λαμπρότερα, ποτὲ δ' ἀμαυρότερα φαίνεσθαι.

λαμπρό-

cylindroides totam ſigniferi latitudinē comprehendiſſet, non in acutum tendendo uerticem, itidem quotquot eunt menſibus in ipſam incidens deficeret. At cum ſit turbinata, metæ faciem habens, in quæ anguſtum uerticē concludatur, ita ipſam luna deuitat, cum ſeptentrionales aut auſtrales tenet ſigniferi partes in plenilunijs comperta. Porrigitur ad aſtra uſque, cum fuerit cylindroides aut calathoides: atque ita euenerit, aſtra modò opaca, modò lucida apparere.

Opaca

λαμπρότερα ἐστὶ, ἐν τῇ σκιᾷ. πᾶν γὰρ πύρινον σῶμα, λαμπρότερον ἐν σκιᾷ καὶ σκότῳ γίνεται. ἀμαυρότερα δ' ἐν αὐταῖς τοῦ ἡλίου. ὧν μηδενὸς ἐν τοῖς φαινομένοις θεωρουμένου, δῆλον κωνοειδὴς ἐστὶν ἀναγκαίως τὴν σκιὰν τῆς γῆς. εἰ δὲ τοῦτο, γνώριμον ὡς μεῖζον ἔχει τὸ φωτίζον αὐτὴν, τὸν ἥλιον. τούτων δὲ τῶν περὶ τὴν ἔκλειψιν τῆς σελήνης ἐστὶν ὑποδεδειγμένων, δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι τῷ λόγῳ, τῷ κατασκευάζοντι ἐκλείπειν τὴν σελήνην, εἰς τὴν σκιὰν ἐμπίπτουσαν τῆς γῆς, τὰ λεγόμενα περὶ τὰς παραδόξους τῶν ἐκλείψεων. φασὶ γάρ τινες,

Opaca quidem in ſolis luce, lucida autem in umbra. Omne ſiquidem igneum corpus in umbra & tenebris lucidius eſt. quorum cum nihil inſpectum appareat, non dubium quin ſit turbinata neceſſariò terræ umbra. Quod ſi eſt, hinc manifeſtum, illuminantem ſolem maiorem eſſe. Quæ cum ſint de lunæ defectu demonſtrata, aduerſari uidetur eorum orationi deficiens luna, cum in terræ umbram inciderit, qui admirabiles ferunt eclipſes. Aiunt ſiquidem nonnulli

τινές, ὅτι γίνεται σελήνης ἔκλειψις, καὶ ἀμφοτέρων τῶν φώτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα θεωρουμένων. τοῦτο δὲ δῆλον ποιεῖ, διότι μὴ ἐκλείπει ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἀλλ' ἑτέρον τρόπον. εἰ γὰρ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα φαινομένων τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, ἔκλειψις γίνεται, οὐ δύναται τότε ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἐκλείπειν. εἰ γὰρ ἐλλάμπεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὁ τόπος, οὗ ἡ σελήνη ἐστίν. ἀμφοτέρων γε ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα φαινομένων, καὶ μηδέπω τῆς σκιᾶς περιεῖν δυναμένης, ἔνθα ἡ σελήνη ἐκλελοιπυῖα φαντάζεται.

ὥστε

nonnulli lunæ defectus uiſos ambobus luminaribus ſupra finientem conſpicuis, quod planè oſtenderit lunam non ideo deficere, quòd terræ incurrat umbram, ſed alio modo. Nam ſi ſuper finiente apparentibus ſole & luna fit eclipſis, non poteſt tum luna umbram terræ incurrere, atque deficere. Nam ſi fulget locus ubi ſit luna ſupra finientem ambobus conſpicuis, ut nec dum ad terræ umbram peruenire potuerit, ubi luna deficere imaginatione deprehendatur.

Itaq;

ὥστε δεήσει ἡμᾶς, ἂν ταῦτα οὕτως ἔχῃ, ἑτέραν ἐπινοεῖν τὴν αἰτίαν τῆς περὶ τὴν σελήνην ἐκλείψεως ἀποφαίνεσθαι. τοιούτων δὲ λεγομένων οἱ παλαιότεροι τῶν μαθηματικῶν, οὕτως ἐπεχείρουν λύειν ἀπορίαν ταύτην. ἔφασαν γάρ, ὅτι μὴ ἔστιν ἀδύνατον καὶ ἀμφοτέρων τῶν φώτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα θεωρουμένων, ἐμπίπτειν εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς τὴν σελήνην, καὶ ἀκριβῶς διαμετρεῖν τοῦ ἡλίου. ἐν μὲν γὰρ τῷ πλατεῖ ἐπιπέδῳ τῆς γῆς σχήματι τοῦτο μὴ δύνασθαι συμβῆναι. σφαιρικοῦ δὲ ὄντος τοῦ περὶ αὐτὴν σχήματος, κἂν εἴη ἀμφότερα τὰ

σώματα

Itaque opus erit, ſi modò hæc ita habeant, cauſam aliam nobis de lunæ excogitare defectu. Cum igitur hæc dicantur, hanc priſci quæſtionem mathematici diſſoluere tentauerunt. Faßi nanq; ſunt, fieri nullo modo poſſe, ut conſpicuo ſupra finientem utroque lumine in terræ umbra luna demergatur. & examußim ſolem eſſe aduerſum. in lata nanque plana figura id non poſſe euenire contenderunt. at globoſa figura utraque

x lumi-

σώματα τῶν φωστήρων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα, θεωρεῖσθαι ἀκριβῶς διαμετροῦντα ἄλληλα. αὐτοὶ μὲν γὰρ οὐκ ὄψονται διαμετροῦντες ἀλλήλους, διὰ τὰς ἐξοχὰς τῶν περὶ τὴν γῆν κυρτωμάτων. οἱ δ' ἐπὶ γῆς ἑστῶτες, οὐδὲν ἂν κωλύοιντο ὁρᾶν ἀμφοτέρους αὐτούς, ἐπὶ τοῖς κυρτώμασι τῆς γῆς ἑστῶτες. ἃ τοῖς μὲν ἐφεστῶσιν, οὐκ ἐμποδίζει πρὸς τὸ ἀμφότερα ὁρᾶν τὰ σώματα ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα, τοῖς δὲ διαμετροῦσιν ἀλλήλους ἐπιπροσθήσει. καὶ οὕτως ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ὄψονται ἀλλήλους. ἡμεῖς δ' ἀμφοτέρους αὐτούς, οὐ κωλυθησόμεθα ὁρᾶν, τοῖς κυρ

τώμασι

luminarium corpora ſupra finientem ad libellam nos poſſe inſpicere, ut inuicem inter ſe ſint aduerſa. Ipſa nanque inuicem inter ſe aduerſa ſpectari non poſſunt, propter eminentias undique è terra conſurgentes. Verùm qui in terra conſtiterint, ſicut eos nihil præpediet utraque corpora inſpicere ſupra fi nentem, quod aduerſa ſibi inuicem obijciātur: ita illa quidē ſe inuicē nō cernēt, cū tamē nos utrūq; ſpectemus. quod ſubnixi, ſublatiq; à terræ globoſitate cernere ipſa neutiquā præpediamur. quæ

terræ

τώμασι τῆς γῆς ἐφεστώτων, ἃ ἐκείνοις ἀντιπροσθεῖ, ἐν ταπεινώμασι τοῖς περὶ ὁρίζοντα οὖσιν. ὑψηλοτέρων δὲ τῶν κυρτωμάτων ὄντων, ἐφ' ὧν ἡμεῖς ἐφεστήκαμεν.

τοιαύτην μὲν οὖν οἱ παλαιότατοι τῶν μαθηματικῶν, τῆς περὶ προσαγομένης ἀπορίας λύσιν ἐποιήσαντο, μή ποτε δὲ οὐχ ὑγιῶς εἰρημένην. ἐφ' ὕψους μὲν γὰρ ἡ ὄψις ἡμῶν γινομένη, δύναιτ' ἂν τοῦτο παθεῖν, κωνοειδοῦς τοῦ ὁρίζοντος γινομένου, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν ἀέρα ἡμῶν ἐξαρθέντων. ἐπὶ δὲ τῆς γῆς ἑστώτων, οὐδαμῶς. οὐ γὰρ εἰ κυρτώματα ἐφ' οὗ βεβήκαμεν, ἐστὶν, ἐναφανίζεται ἡμῶν ἡ ὄ-

terræ turgiditas humilibus (utpote circa finientem) obijcitur, ſublimis in qua nos conſiſtimus.

Ita prædictæ ambiguitati priſci occurrêre mathematici, uerum non uſquequaque id integre. Viſus ſiquidem noſter in ſublimi conſtitutus, id hoc pati poteſt, turbinato finiente multum à terra ſublatis nobis in aërem: at terræ inſidentibus, nequaquã. Nam ſi turgiditates ſint in quæ conſcendimus, nobis occultum erit,

ψις ὑπὸ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς. ὥστε τοῦτο μὲν οὐ λεκτέον, οὐδ᾽ ὑποληπτέον δύνασθαι εἶναι τὸ σύνολον ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων ὑπὲρ τοῦ ὁρίζοντος θεωρουμένων ὑφ᾽ ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν ταπεινώματι βεβηκότων, σελήνης ἔκλειψιν γίνεσθαι. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἀπαντητέον λέγοντας, ὅτι πέπλασται ὁ λόγος οὗτος, ὑπό τινων βουλομένων ἀπορίαν ἐμποιῆσαι τοῖς περὶ ταῦτα καταγινομένοις, τῶν ἀστρολόγων καὶ φιλοσόφων. πολλῶν δὲ ἐκλείψεων σεληνιακῶν γεγενημένων, καὶ τελείων καὶ κατὰ μέρος, καὶ ἀναγεγραμμένων πασῶν, οὐ-

δεὶς

lunæ fieri defectum in terræ humilitatem euntibus. Verùm primò occurrendum dicentibus quòd hæc conficta ſit oratio à quibuſdam philoſophis & aſtrologis iter facere ad hæc euenientia uolentibus. cum multi lunares ſint defectus, & perfecti, & particulares. Cum'que ſint literis commiſsi omnes, ne-

mo ad

δεὶς τοιαύτην ἔκλειψιν μέχρι γε τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ἱστορεῖται ἀναγεγραφὼς, οὐ χαλδαῖος, οὐκ αἰγύπτιος, οὐχ ἕτερος μαθηματικὸς καὶ φιλόσοφος. ἀλλὰ πλάσμα τὸ λεγόμενόν ἐστι. δεύτερον εἰ ἕτερον τρόπον ἐξέλειπεν ἡ σελήνη, ἀλλὰ μὴ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἐξέλειπεν ἂν καὶ μὴ σὺν πανσελήνῳ, καὶ ὀλίγον καὶ πλέον προϊοῦσα ἀπὸ τοῦ ἡλίου. καὶ πάλιν μετὰ πανσέληνον προϊοῦσα αὐτῷ, καὶ μειουμένη. νῦν δὲ πλείστων ἐκλείψεων περὶ αὐτὴν γεγενημένων (καὶ γὰρ οὐδὲ σπανίως ἐκλείπει) οὐδέποτε μὴ πεπληρωμένη καὶ διαμετροῦ.

mo ad noſtra uſq; tempora talem defectum enarrauit, non Chaldæus, non Aegyptius, non alter mathematicus aut philoſophus: ſed quod dicitur, confictum eſt. Secundò, ſi alio pacto luna deficit, neque terræ umbram incurrens defecerit, neutiquam in plenilunio tum parum, tum plus à ſole progreſſa, rurſusque poſt plenilunium ſolem ipſum petens, & diminuta. Nunc uerò pluribus factis in ipſa defectibus (ſiquidem non raro deficit) nunquam non plena, & non ad-

μετροῦσα τὸν ἥλιον ἐξέλιπεν. ἀλλὰ μόνον ὅτε δύναται αὐτῇ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς ἐντυγχάνειν. καὶ ἤδη γε προλέγονται πᾶσαι αἱ ἐκλείψεις αὐτῆς, ὑπὸ τῶν κανονικῶν. ἅτε γινωσκόντων, ὁπότε συμπίπτοι ἐν πανσελήνῳ, εὑρίσκεσθαι αὐτὴν, ὑπὸ τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ζῳδιακοῦ, ἢ ὅλην, ἢ κατὰ μέρος, καὶ οὕτως ἢ μερικὰς, ἢ τελείας τὰς ἐκλείψεις ποιεῖσθαι. ἀδύνατον οὖν, ἀμφοτέρων τῶν φώτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὁρωμένων, σεληνιακὴν γενέσθαι ἔκλειψιν. πολλῶν δὲ καὶ παντοδαπῶν περὶ τὸν ἀέρα παθῶν συνίστασθαι πεφυκότων, οὐκ ἂν εἴη ἀδύνα-

uerſa ſoli defecit, ſed duntaxat cum terræ demergi umbræ poteſt. Inſuperq; prædicuntur à canonicis cuncti eius defectus, utpote cognoſcẽtibus, cum in plenilunium incidat, inuenitur in ſigniferi medioxumo uel tota, uel eius pars, atque ita particulares uel integros defectus admittere. Fieri igitur non poteſt, ut ambobus ſupra finientem apparentibus luminibus, lunaris fiat defectus. Verùm enimuero cum multæ ac uariæ in aëre uim agnatam conſiſtendi habeant affectiones, impoſsibile non

ἀδύνατον, ἤδη καταδεδυκότος τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα ὄντος, φαντασίαν ἡμῖν προσπεσεῖν, ὡς μηδέπω καταδεδυκότος αὐτοῦ. ἢ νέφους παχυτέρου πρὸς τῇ δύσει ὄντος, καὶ λαμπρυνομένου ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, καὶ ἡλίου ἡμῖν φαντασίαν ἀναπέμποντος. ἢ ἀνθηλίου γινομένου. καὶ γὰρ τοιαῦτα πολλὰ φαντάζεται ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μάλιστα περὶ τὸν πόντον. δύναται δ᾽ αὖ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων ἀποχεομένη ἀκτὶς, ἐνίκμῳ ἢ νοτερῷ τῷ ἀέρι ἐντυγχάνουσα, ἀνακλᾶσθαι καὶ ἐντυγχάνειν τῷ ἡλίῳ ἤδη ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος κεκρυμμένῳ.

non fuerit, cum iam ſol occiderit, ſub'que finiente fuerit, uiſionem nobis incidere, tanquam necdum occiderit, aut nube craſſiore exiſtente in occaſu, & luce perfuſa à ſolaribus radijs, ſole'que nobis uiſionis remittente imaginem, uel à ſole id fieri poteſt. Talia ſiquidem multa in aëre uiſione concipiuntur, præcipuè in Ponto. Poteſt porrò etiam effuſus ab oculis radius madidum & humectiorem nactus aërem, perfringi, ſolemq; aſſequi iam ſub finiente occulto.

τούτῳ γάρ τι ὅμοιον ἐπὶ ἡμῶν γίνεσθαι τετήρηται. ἐὰν γὰρ εἰς ποτήριον ἢ ἕτερόν τι σκεῦος, χρυσοῦς δακτύλιος ἐμβληθῇ, ἐὰν μὲν κενὸν ᾖ τὸ σκεῦος, ἐκ συμμέτρου διαστήματος οὐχ ὁρᾶται τὸ ἐγκείμενον, ἅτε ἀκωλύτως τοῦ ὁρατικοῦ πνεύματος ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ σκεύους διεκθέοντος ἐπ' εὐθείας. ὁπόταν μέντοι ὕδατος ἐμπλησθείη, ὡς γενέσθαι ἰσοχειλές, ὁρᾶται ἐκ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος ἐγκείμενος τῷ σκεύει ὁ δακτύλιος, οὐκέτι ὑπὲρ τὰ χείλη διεκθέοντος τοῦ ὁρατικοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἐφαπτομένου τοῦ ὕδατος ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ πε-

Huic nanq; ſimile obſeruatum eſt nobis euenire. Nam ſi in poculum, aut uas aliud annulus immittatur aureus, ſit' que uas inane ex moderato qui ibi poſitus annulus, non ſpectatur interuallo, labris uiſualem ſpiritum uaſis præpedientibus in rectam lineam excurrentibus. Cum uerò aqua impleatur, ut ad labrorum æqualitatem aqua perueniat, ab eodem interuallo in uaſe ſpectatur annulus, cum tamen intra labia non excurrat ſpiritus uiſualis, ſed aquam attingat pleni uaſis labrorum tenus,

τοῦ πεπλησμένου, καὶ οὕτω κατακλωμένου, καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ σκεύους ἰόντος, καὶ τῷ δακτυλίῳ ἐντυγχάνοντος. δύναιτ' ἂν οὖν ἴσως καὶ ὑδατινοτέρου καὶ διύγρου ἀέρος παραπλήσιον ἀπαντῆσαι· ὡς κατακλασθεῖσαν τὴν ἀπὸ τοῦ ὄμματος ἀκτῖνα, ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα δῦσαι, καὶ ἤδη καταδεδυκότι τῷ ἡλίῳ ἐντυχεῖν, ὡς φαντασίαν ἐγγενέσθαι, ἔτι ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα εἶναι αὐτόν. τάχα δὲ ἄν τι καὶ ἕτερον τούτοις ἐπεοικὸς δύναιτ' ἂν ἡμῖν ποτε φαντασίαν ἐμποιῆσαι, ὡς τῶν δύο σωμάτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὄντων, τοῦ ἡλίου ἤδη καταδεδυκότος. τὸ δ' ἐκλείπειν

tenus, atque ita perfringatur, in'que uaſis fundum penetret, annulum'que conſequatur. Humidiore igitur & aqua uberiore aëre, idem propemodum potuerit occurrere, ut perfractus ab oculo radius ad finientem uergat, & ubi iam ſol occiderit, ipſum tamen uiſionis imagine conſequatur, tanquam ſit ſupra finientem fortaſſe: & his aliquid aliud ſimile nobis per uiſionis imaginem fecerit, ut duobus corporibus ſupra finientem exiſtentibus, cum iam ſol occiderit, luna

τῆς σελήνης μὴ ἄλλως ἢ εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπίπτουσαν, ἐναργὲς ἐκ τῶν φαινομένων ἐστί. καὶ περὶ μὲν ἐκλείψεως ἤδη τοσαῦτα.

Περὶ τῶν πλανητῶν.

Λέγεται δὲ ἡ μὲν σελήνη πλέον ἀφίστασθαι ἐφ' ἑκάτερα τοῦ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, τῶν ἄλλων πλανητῶν. εἶτα μετ' αὐτὴν ἡ ἀφροδίτη, μοίρας ε. ἐφ' ἑκάτερον ἰοῦσα κατὰ τὴν πλανητικὴν κίνησιν. ἑρμῆς δὲ, ἀνὰ δ. ἄρης δὲ καὶ ζεὺς, ἀνὰ δύο ἥμισυ μοίρας. κρόνος ἀνὰ μίαν ἑκατέρωθεν. τοῦ δὲ ἡλίου, ἑρμῆς καὶ ἀφροδίτη παντὶ διαστήματι οὐκ ἀφίστανται. ἀλλ' ὁ μὲν στίλβων, τὰς πλεί-

στας

deficiat, quæ aliter nõ poteſt, niſi terræ umbram incurrerit. Id ex eis quæ apparent, perſpicuum eſt. Ac de eclipſi quidẽ hactenus.

De uagis ſtellis.

Luna plus alijs uagis ſtellis ab utraque parte eclipticæ diſtare inuenitur. Poſt lunam Venus partes quinque in utramlibet partem iens iuxta errabundum motum. Mercurius ad quatuor. tam Mars quàm Iupiter ad duas & dimidiam, Saturnus utrinque ad unam: à ſole Mencurius & Venus omni non abſunt interuallo, ſed radians Mercurius quidem uix

plures

στὰς μοίρας . κ΄ . ὁ δὲ φωσφόρος, τὰς πλείστας . ν΄ . τρεῖς δ' οἱ ἄλλοι, πολὺ διάστημα ἀφίστανται αὐτοῦ παραπλησίως τῇ σελήνῃ . σύνοδον δὲ πρὸς ἥλιον ποιεῖται, ἑρμῆς μὲν, διὰ ἡμερῶν ρις . μέσου τούτου γινομένου . ἀφροδίτη δὲ εἰς ταυτὸν ἀποκαθίσταται αὐτῷ, διὰ ἡμερῶν φπδ . ἄρης δὲ διὰ ἡμερῶν ψπ . ζεὺς δὲ, διὰ τϟη . κρόνος δὲ, διὰ τοη . καὶ περὶ μὲν τούτων, ἐπὶ τοσοῦτον πρός γε τὸ παρὸν εἰρήσθω . εἰσὶ δ' αἱ σχολαὶ αὗται, οὐ τοῦ γράψαντος αὐτοῦ

plures partes quàm uiginti, Lucifer autē paulo plures quàm quinquaginta. Tres autem ſtellæ aliæ omnibus abſunt interuallis propemodum ut luna. Ad coitum autē cum ſole peruenit Mercurius, intra centum ac decem dies ad eius medium. Venus idem quod Mercurius facit diebus quingentis octoginta quatuor. Mars diebus ſeptingentis octoginta. Iupiter trecentis nonaginta octo. Saturnus trecentis ſeptuaginta octo. Ac de his quidem in præſentia ſatis. Sunt uerò huiuſmodi exercitationes non ad gloriam aliquam

αὐτοῦ δόξας περιέχουσαι. ἀλλ᾽ ἐκ συγγραμμάτων τινῶν ἠθροισμέναι, τῶν παλαιῶν καὶ νεωτέρων. τὰ πολλὰ δὲ τῶν εἰρημένων, ἐκ τῶν ποσειδωνίου εἴληπται.

aliquam comparandam traditæ, ſed congeſtæ ex eis quæ nonnulli priſci ac iuniores memoriæ prodiderunt. Plura uerò ex ijs quæ diximus, ex Poſidonio huic operi aſciuimus.

Τὸ τοῦ κλεομήδους περὶ κόσμου τέλος.

Cleomedis de mundo finis.

ARATOY ΣΟΛΕΩΣ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν
Ἄῤῥητον. μεσαὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί·
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί· μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες· πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες.
Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισι
Δεξιὰ σημαίνει. λαοὺς δ' ἐπὶ ἔργον ἐγείρει,
Μιμνήσκων βιότοιο. λέγει δ' ὅτε βῶλος ἀρίστη
Βουσί τε καὶ μακέλῃσι. λέγει δ' ὅτε δεξιαὶ ὧραι,
Καὶ φυτὰ γυρῶσαι, καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι.
Αὐτὸς γὰρ τάγε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν,
Ἄστρα διακρίνας. ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν
Ἀστέρας. οἵ κε μάλιστα τετυγμένα σημαίνοιεν
Ἀνδράσιν ὡράων, ὄφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται.
Τῷ μιν ἀεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἱλάσκονται.

Χαῖρε

ARATI SOLENSIS
APPARENTIA.

A IOVE *principium: quem nunquam mittimus ipſi*
Infatum. plena uerò Iouis omnia qu dem compita:
Omnes uero hominũ cœtus: plenum uerò mare,
Et portus. Vbiq; autem Ioue indigemus omnes.
Huius etenim genus ſumus. Hic uerò beneuolus hominibus
Cõmoda ſignificat: populos aũt ad opus excitat,
Commonens uictus. prædicat item quando gleba optima
Bobusq; & ligonibus: prædicat inquam quando ſecunda tempora
Et plantas ſcrobibus infodere, & ſemina quælibet iácere.
Ipſe enim ſigna in cœlo firmauit,
Sidera diſpertitus: prouidit uerò ad annum
Stellas, quæ potiſsimum faciunda indicarent
Hominib temporũ, quo ſtata cuncta naſcerẽtur.
Eoq; ipſum ſemper primumq; & ultimũ placant.

Χαῖρε πάτερ μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν ὄνειαρ,
Αὐτὸς καὶ προτέρη γενεή. χαίροιτε δὲ μοῦσαι,
Μειλίχιαι μάλα πᾶσαι. ἐμοί γε μὲν ἀστέρας εἰπεῖν
Εἰ θέμις εὐχομένῳ, τεκμήρατε πᾶσαν ἀοιδήν.
Οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε, καὶ ἄλλυδις ἄλλοι ἐόντες,
Οὐρανῷ ἕλκονται πάντ' ἤματα συνεχὲς αἰεί.
Αὐτὰρ ὅγ' οὐδ' ὀλίγον μετανίσσεται, ἀλλὰ μάλ' αὔτως
Ἄξων αἰὲν ἄρηρεν. ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντη
Μεσσηγὺς γαῖαν. περὶ δ' οὐρανὸς αὐτὸν ἀγινεῖ.
Καί μιν πειραίνουσι δύο πόλοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐπίοπτος, ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέαο,
Ὑψόθεν ὠκεανοῖο. δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι
Ἄρκτοι, ἅμα τροχόωσι. τὸ δὴ καλέονται ἅμαξαι.
Αἳ δή τοι κεφαλὰς μὲν ἐπ' ἰξύας αἰὲν ἔχουσιν
Ἀλλήλων. αἰεὶ δὲ κατωμάδιαι φορέονται,
Ἔμπαλιν εἰς ὤμους τετραμμέναι. εἰ ἐτεὸν δὴ,
Κρήτηθεν κεῖναι δὲ διὸς μεγάλου ἰότητι
Οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὅ μιν τότε κουρίζοντα
Δίκτῳ ἐν εὐώδει ὄρεος σχεδὸν ἰδαίοιο
Ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτόν.

Δικταῖοι

Salue pater, magna admiratio, magna hominibus utilitas:
Ipſe, & prior generatio. Saluete uerò Muſæ
Suauiſsimæ omnes. mihi quidem ſtellas dicendi,
Si fas oranti, promite omnem cantum.
Hæ quidē ſimul multæq;, & alibi aliæ exiſtētes
Cœlo uoluūtur omnib. diebus cōtinuo per æuū.
At ne tantillum quidem circumuertitur, ſed plane immobiliter (omnino
Axis ſemper firmatus eſt: habetq; æquilancinam
In medio terram. circa aūt cœlū hunc ſe uerſat.
Etiam ipſum terminant duo poli utrinq;:
Verùm ille quidem non conſpicuus, hic uerò oppoſitus eſt è Borea (cumtenentes
Ex alto ſupra Oceanum. Duæ autem ipſum cir-
Vrſæ, unà currunt: eoq; uocantur plauſtra.
Quæ ſcilicet capita quidē ad lūbos ſemp̄ habēt
Inuerſim: ſemper uerò reſupinæ circūferuntur,
Viciſsim in humeros uerſæ (ſi credere dignum)
È Creta uerò illæ Iouis magni beneficio
Cœlū aſcenderūt: quia ipſum olim infantiētem
Dicto in odoro montem prope Idæum,
Antro impoſuerunt, atq; nutrierūt per annum,

Δικταῖοι κούρητες ὅτε κρόνον ἐψεύδοντο.
Οἱ τὴν μὲν κυνόσουραν ἐπίκλησιν καλέουσι,
Τὴν δ' ἑτέρην, ἑλίκην. ἑλίκῃ γε μὲν ἄνδρες ἀ-
Εἰν ἁλὶ τεκμαίρονται ἵνα χρὴ νῆας ἀγινεῖν. (χαιοὶ
Τῇ δ' ἄρα φοίνικες πίσυνοι περόωσι θάλασσαν.
Ἀλλ' ἡ μὲν καθαρὴ, καὶ ἐπιφράσσασθαι ἑτοίμη,
Πολλὴ φαινομένη ἑλίκη πρώτης ἀπὸ νυκτός.
Ἡ δ' ἑτέρη ὀλίγη μὲν, ἀτὰρ ναύτῃσιν ἀρείων·
Μειοτέρη γὰρ πᾶσα περιστρέφεται στροφάλιγγι.
Τῇ καὶ σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται.
Τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας, οἵη ποταμοῖο ἀπορρὼξ,
Εἰλεῖται, μέγα θαῦμα, δράκων περί τ' ἀμφί τ' ἐαγὼς
Μυρίος. αἱ δ' ἄρα οἱ σπείρης ἑκάτερθε φύονται
Ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμέναι ὠκεανοῖο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἄλλην μὲν νεάτῃ ἀποτείνεται οὐρῇ.
Ἄλλην δὲ σπείρῃ περιτέμνεται. ἡ μέν οἱ ἄκρη
Οὐρὴ πὰρ κεφαλὴν ἑλίκης ἀναπαύεται ἄρκτου.
Σπείρῃ δ' ἐν κυνόσουρα κάρη ἔχει. ἡ δὲ κατ' αὐτὴν
Εἰλεῖται κεφαλὴν, καί οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις.
Ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει. οὐ μὲν ἐκείνῃ
Οἰόθεν, οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ.

Ἀλλὰ

Dictæi Curetes quando Saturnum fallebant.
Qui hanc quidẽ Cynoſurã cognomine dicunt,
Alteram uerò Helicen. Helice quidẽ uiri Achiui
In mari ſignãt, quò oporteat naues dirigere:
Altera uerò Phœnices fiſi, perſulcant mare.
At Helice quidem clara eſt, ac obſeruatu parata,
Multa lucens prima à nocte:
Altera uerò obſcura quidem, ſed nautis aptior:
Minori enim tota circumuerſatur orbe.
Hac quoq; Sidonij rectiſſimè nauigant.
Has uerò per ambas, qualis fluuij decurſus
Volutatur (horrendum ingens) draco circum-
circa diſtractus
Immẽſus. Verùm ei ex utraq; parte ſpiræ hærẽt
Vrſæ, cæruleo ſeruatæ Oceano.
Sed hic alterã quidem extrema emetitur cauda,
Alterã uerò ſpira circũſcribit. ei quidem ſumma
Cauda ad caput Helices quieſcit Vrſæ:
In ſpira uerò Cynoſura caput habet: hæc autem
circum ipſum
Gyratur caput: eiq; ad pedem uenit uſq;.
Rurſus uerò retrofugus recurrit, non quidẽ illa
Ex ſola parte; neq; ſola in capite ſplendet ſtella,

Ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν, εἷς δ' ὑπένερθεν
Ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου.
Λοξὸν δ' ἐστὶ κάρη. νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
Ἄκρην εἰς ἑλίκης οὐρήν. μάλα δ' ἐστὶ κατ' ἰθὺ
Καὶ στόμα καὶ κροτάφοιο τὰ δεξιὰ νειάτῳ οὐρῇ.
Κείνη που κεφαλὴ τῇ νίσσεται, ἧχί περ ἄκραι
Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολίαι ἀλλήλῃσι.
Τῆς δ' αὐτοῦ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὸς
Εἴδωλον. τὸ μὲν οὔτις ἐπίσταται ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
Οὐδ' ὅτινι κρέμαται κεῖνος πόνῳ, ἀλλά μιν αὔτως
Ἐνγόνασι καλέουσι, τὸ δ' αὖτ' ἐν γούνασι κάμνον
Ὀκλάζοντι ἔοικεν. ἐπ' ἀμφοτέρων δέ οἱ ὤμων
Χεῖρες ἀείρονται. τάνυται γε μὲν ἄλλυδις ἄλλῃ
Ὅσσον ἐς ὀργυιήν. μέσσῳ δ' ἐφύπερθε καρήνῳ
Δεξιτεροῦ ποδὸς ἄκρον ἔχει σκολιοῖο δράκοντος.
Αὐτοῦ κἀκεῖνος στέφανος, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκε
Σῆμ' ἔμεναι Διόνυσος ἀποιχομένης ἀριάδνης,
Νώτῳ ὑποστρέφεται κεκμηκότος εἰδώλοιο.
Νώτῳ μὲν στέφανος πελάει. κεφαλῇ γε μὲν ἄκρῃ
Σκέπτεο πὰρ κεφαλὴν ὀφιούχου. ἐκ δ' ἄρ' ἐκείνης

Αὐτὸν

Sed duæ in tẽporibus, duæ uerò in oculis: unus autem inferius
Extremitatem occupat genæ horrendi monſtri.
Incuruum autem eſt caput, nutanti uerò prorſus aſsimilatum eſt (ex directo
Extremam in Helices caudam: omnino uerò ſunt
Et os & temporis dextera extremæ caudæ.
Illud fermè caput hac natat, ubi quidem extremi
Miſcentur occaſusq; & ortus ſibi iuuicem.
Hoc uerò prope laboranti uoluitur uiro ſimile
Idolum, quod quidẽ nemo ſcit manifeſtò dicere:
Neq; cui incumbat ille labori: ſed ipſum uulgò
Engonaſi uocant: eo quòd in genubus laborans,
Geniculanti ſimile eſt: ſuper ambabus uerò ei humeris
Manus eleuantur: diſtenditur certè hinc inde
Quãtũ ad manuũ paſsũ. medio uerò ſuper capite
Dextri pedis imum habet tortuoſi draconis.
Ibidem & illa corona, quam lucidum poſuit
Signum eſſe Bacchus morientis Ariadnæ,
Humero ſubuoluitur fatigati idoli, (ſummum
Humero quidem Corona uicina eſt. caput uerò
Obſerua iuxta caput Serpentarij: ex illo nanq;

Αὐτὸν ὑποφράσσαιο φαεινόμενον ὀφιοῦχον.
Τοῖοί οἱ κεφαλῇ ὑποκείμενοι ἀγλαοὶ ὦμοι
Εἴδονται. κεῖνοί γε καὶ ἂν διχόμηνι σελήνῃ
Εἰσωποὶ τελέθοιεν. ἀτὰρ χέρες οὐ μάλα ἶσαι.
Λεπτὴ γὰρ τῇ καὶ τῇ ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖναι ἐπόψιαι, οὐ γὰρ
ἐλαφραί. (μέσσον
Ἀμφότεραι δ' ὄφιος πεπονείαται, ὅς ῥά τε
Δινεύει ὀφιοῦχον. ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ
ἐπαρηρὼς
Ποσσὶν ἐπιθλίβει μέγα θηρίον ἀμφοτέροισι
Σκορπίον, ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν θώρηκι βεβηκὼς
Ὀρθός. ἀτάρ οἱ ὄφις γε δύο στρέφεται μετὰ χερσίν.
Δεξιτερῇ ὀλίγος, σκαιῇ γε μὲν ὑψόθι πολλός.
Καὶ δή οἱ στεφάνῳ παρακέκλιται ἄκρα γένεια.
Νειόθι δὲ σπείρης μεγάλας ἐπιμαίεο χηλάς.
Ἀλλ' αἱ μὲν φαέων ἐπιδευέες, οὐδὲν ἀγαυαί.
Ἐξόπιθεν δ' ἑλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
Ἀρκτοφύλαξ. τόν ῥ' ἄνδρες ἐπικλείου-
σι Βοώτην,
Οὕνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται ἄρκτου.
Καὶ μάλα πᾶς ἀρίδηλος. ὑπὸ ζώνῃ δὲ
οἱ αὐτὸς

Ἐξ

Ipſum deprehēdas licet ſplendidū Serpentariū.
Quales ſibi capiti ſubiacentes clari humeri
Apparent: ij quidem etiam plena luna
Cōſpicuæ eſſēt. Sed manus nō admodū æquales:
Tenuis nanq; hinc inde exit ſplendor:
Attamen etiam illæ contemplabiles: non enim modicæ ſunt.
Ambæ aūt ſerpente fatigātur: qui quidē medium
Inuoluit Serpentarium: hic uerò conſtanter apteq; innixus
Pedibus conterit magnam feram ambobus
Scorpium, oculoq; & in pectore calcans
Rectus: ſed ei ſerpēs ambas uoluitur per manus,
Dexterā modicus, ſiniſtrā uerò supernè multus.
Atq; ei ſanè Coronā attingunt ſupremæ genæ.
Subter ſpiram autem magnas inquire Chelas:
Sed hæ quidē luminū indigæ, nequaq̄ ſplēdidæ,
At poſt Helicen circumfertur auriganti ſimilis
Arctophylax, quem quidem homines cognominant Booten,
Eo quòd plauſtrum contrectare uidetur Vrſæ.
Atque adeò totus perſpicuus eſt. ſub zona uerò ſibi ipſe

Ἐξ ἄλλων ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ.
Ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὑποσκέψαιο Βοώτου
Παρθένον. ἥ ῥ' ἐν χερσὶ φέρει στάχυν
 αἰγλήεντα.
Εἴτ' οὖν ἀστραίου κείνη γένος, ὅν ῥά τέ φασιν
Ἄστρων ἀρχαῖον πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ
 ἄλλου,
Εὔκηλος φορέοιτο. λόγος γε μὲν ἐντρέχει ἄλλος
Ἀνθρώποις, ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη
 πάρος ἦεν. (ἀνδρῶν,
Ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη. οὐδέ ποτ'
Οὐδέ ποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν.
Ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.
Καί ἑ δίκην καλέεσκον. ἀγειρομένη δὲ γέροντας,
Ἠέ που εἰν ἀγορῇ, ἢ εὐρυχόρῳ ἐν ἀγυιῇ,
Δημοτέρας ἤειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.
Οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
Οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ.
Αὔτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέ-
 κειτο θάλασσα,
Καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον,
Ἀλλὰ βόες ἄροτρα. καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
Μυρία πάντα παρεῖχε δίκη δώτειρα δικαίων.

Τόφρ'

Præ alijs Arcturus obuoluitur lucida ſtella.
Verùm ambobus ſub pedibus obſeruato bubulci
Virginem: quæ quidem in manibus gerit ſpicam
ſplendidam.
Siue igitur Aſtræi illa proles, quem utiq; ferunt
Aſtrorum primæuorum patrem eſſe, ſiue cuiu-
ſpiam alius,
Secura uerſetur. fabula certè incidit alia
Hominibus, quod ferè in terra conuerſata quon
dam ſit. (unquam uirorum
Veniebat autem hominum in conſpectum: nec
Nec unquam ueterũ recuſabat cœtus mulierũ:
Sed pmixtim cõſidebat quãuis immortalis eſſet.
Atq; ipſam Iuſtitiã uocabãt. cõgregãs aũt ſenes,
Aut alicubi in foro, aut propatulo in compito,
Ciuiles monſtrabat ſtudioſa leges.
Nondum pernicioſam tunc litem norant,
Nec diſceptationẽ cõtẽtioſam, neq; ſeditionem.
Sed ſimpliciter uiuebant. periculoſum autẽ pro-
cul aberat mare:
Atq; uictũ nondũ naues è longinquo ducebant,
Sed boues aratra: etiam ipſa domina populorum
Copioſa oĩa ſuppeditabat Iuſtitia datrix iuſtorũ.

Τόφρ' ἦν ὄφρ' ἔτι γαῖα γένος χρύσειον
ἔφερβεν.
Αργυρέῳ δ' ὀλίγη τε καὶ οὐκέτι πάμπαν ἑτοίμη
Ομίλει, ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν.
Αλλ' ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ' ἀργύρεον γένος ἦεν.
Ηρχετο δ' ἐξ ὀρέων ὑποδείελος ἠχηέντων
Μουνάξ. οὐδὲ τῳ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν. (νας,
Αλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώ
Ηπείλει δ' ἤπειτα καθαπτομένη κακότητος.
Οὐδ' ἔτ' ἔφη εἰσωπὸς ἐλεύσεσθαι
καλέουσιν.
Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
Χειροτέρην. ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε.
Καὶ δή που πόλεμοι καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα
Εσσεται ἀνθρώποισι. κακὸν δ' ἐπικείσεται ἄλγος.
Ως εἰποῦσ' ὀρέων ἐπεμαίετο. τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
Εἰς αὐτὴν ἔτι πάμπαν ἐλίμπανε πα-
πταίνοντας.
Αλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἱ δ' ἐγένοντο,
Χαλκείη γενεὴ, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες.
Οἳ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
Εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων.
Καὶ τότε μισήσασα Δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν,

Επτη θ'

Tamdiu aderat quamdiu itẽ terra genus aureum fouebat. (parata
Argenteo autem raraq; & non amplius omnino
Cõuerſabat, deſiderans ueterũ mores populorũ:
Veruntamẽ adhuc illo in argenteo ſeculo erat:
Sed ueniebat è montibus poſt crepuſculũ argutis
Solitaria: neq; cuiquã congrediebatur blãditijs.
Verũ quãdo hominũ magnas impleuiſſet urbes,
Increpabat ſubinde carpens malitiam.
Neq; amplius, inquit, uiſendam me dabo uenire rogantibus.
Mirum quàm aurei patres ſeculum reliquerint
Deterius: uos autem peiora generabitis.
Tũc ſcilicet bella atq; etiã promiſcuè fuſus cruor
Futurus eſt hominib. malo aũt impẽdebit dolor.
Sic locuta montes repetebat. Verùm populos
In ipſam adhuc, prorſus deſerebat, oculos conijcientes.
Cæterũ quãdo etiam illi obierunt, alij nati ſunt,
Aenea ætas, prioribus perniciosiores homines.
Qui primi maleficũ fabricarũt gladium (rios.
Viatoriũ: primi etiã boues edere ceperũt opera-
Atq; tunc exoſa Iuſtitia illorũ genus hominum,

Volauit

Ἔπτατ' ὑπουρανίη. ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην
Ἧχί περ ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισι
Παρθένος, ἐγγὺς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο Βοώτου.
Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἱλίσσεται ἀστὴρ
Δεξιτερῇ πτέρυγι, προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται.
Τόσσος μὲν μεγέθει, τοίῃ δ' ἐγκείμενος αἴγλῃ,
Οἷος καὶ μεγάλης οὐρὴν ὑποφαίνεται ἄρκτου.
Δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δέ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
Ἀστέρες. οὐκ αὖ τούς γε ἰδὼν
  ὤδ' ἔτι τεκμήραιο.
Οἷός οἱ πρὸ ποδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε,
Εἷς μὲν ὑπ' ὠμαίων, εἷς δ' ἰξυόθεν
  κατιόντων,
Ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν. ἀλλ' ἄρα πάντες
Ἁπλόοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνωνυμίη φορέονται.
Κρατὶ δ' οἱ δίδυμοι. μέσσῃ δ' ὑπὸ καρκίνος ἐστί.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀμφοτέροισι λέων ὑπὸ καλὰ φαείνει.
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι.
Αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ φαίνονται ἄρουραι
Ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντι.
Τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρέϊ πόντῳ
Ἀθρόοι ἐμπίπτουσι. ὁ δὲ πλόος οὐκ ἔτι κώπαις
Ὥριος. εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες.

Εἰς

Volauit ſub cœlũ: eãq́; fortè occupauit regionẽ,
Vbi nam nocturna adhuc cernitur hominibus
Virgo, uicinè exiſtens perſpicuo bubulco.
Cuius ſup ambobus humeris circũuertitur ſtella
Ad dexterã alam. præuindemiator aũt uocatur:
Tãta quidẽ magnitudine, taliq́; inſidẽs ſplẽdori,
Qualis etiam magnæ ſub cauda lucet urſæ.
Ardẽs profecto illa, ardẽtes etiã ei cominus ſunt
Stellæ, nec forſan haſce contuitus tibi inquiſitione opus fuerit.
Qualis ei ante pedes fertur claraq́; magnaq́;,
Vna quoque ſub humeris, una item lumbotenus obeuntium, *(uerò omnes*
Alia præterea poſterioribus ſub genubus. Aliæ
Mediocres alibi alia ſine nomenclatura ferũtur.
Capiti aũt ei Gemini, mediæ uerò Cãcer ſubeſt:
At pedibus ſub ambobus Leo clarè ſublucet.
Ibi quidem ſolis ardentiſsimi ſunt curſus,
Atq; tum ſpicarum uacua apparent arua,
Sole primum accedente Leonem.
Tunc etiã ſuſurrantes Eteſiæ uaſtũ pontũ *(mis*
Glomerati irruũt: nauigatio aũt nõ amplius re-
Tempeſtiua eſt: magnæ mihi placerẽt tũc naues:
Contra

Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πολλὰ κυβερνητῆρες
ἔχοιεν.
Εἰ δέ τοι ἡνίοχόν τε καὶ ἀστέρας ἡνιόχοιο
Σκέπτεσθαι δοκέοι, καί τοι φάτις ἤλυθεν αἰγὸς
Αὐτῆς, ἠδ᾽ ἐρίφων, οἵ τ᾽ εἰν ἁλὶ πορφυρέουσι
Πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομένους ἀνθρώπους,
Αὐτὸν μὲν μιν ἅπαντα μέγαν διδύ-
μων ἐπὶ λαιᾶ
Κεκλιμένον δήεις. ἑλίκης δέ οἱ ἄκρα κάρηνα
Αντία δινεύει. σκαιῷ δ᾽ ἐπελήλα-
ται ὤμῳ
Αἴξ ἱερή. τὴν μέν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν.
Ὠλενίην δέ μιν αἶγα Διὸς καλέουσ᾽ ὑποφῆται.
Ἀλλ᾽ ἡ μὲν πολλή τε καὶ ἀγλαή. οἱ δέ οἱ αὐτοῦ
Λεπτὰ φαείνονται ἔριφοι καρπὸν κατὰ χειρός.
Πὰρ ποσὶ δ᾽ ἡνιόχου κεραὸν πεπτηότα ταῦρον
Μαίεσθαι. τὰ δέ οἱ μάλ᾽ ἐοικότα σήματα κεῖται.
Τοίη ἡ κεφαλὴ διακέκριται. οὐδέ τις ἄλλῳ
Σήματι τεκμήραιτο κάρη βοός. οἷά μιν
αὐτοὶ
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι τυπόωσι.
Καὶ λίην κείνων ὄνομ᾽ εἴρεται. οὐδέ τοι αὔτως
Νήκουστοι ὑάδες. ταὶ μὲν ῥ᾽ ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ταύρου

Contra uentum uerò gubernacula rectores teneant oportet.
Porrò ſi tibi Aurigam & ſtellas Aurigæ
Cōtēplari uideatur, etiā mētio inciderit Capræ
Ipſius, atq; Hædorum (qui in mari nigreſcente
Sæpe contuiti ſunt iactatos homines)
Eum quidem ipſum totum & ingentem Geminorum ſub læua
Acclinatū inuenies; Helices aūt ei ſummū caput
E regione obuerſatur. uerùm ſiniſtro ſuperincumbit humero (præbuiſſe.
Capra religioſa, quam fabula eſt Ioui mammam
Oleniā uerò ipſam Caprā Iouis uocāt ſubuates.
Atq; hæc qdē multáq; et ſplendida: uerū ei ibidē
Obſcurè lucent Hædi in iunctura manus. (rum
Prope pedes aūt Aurigæ cornutū expāſum Tau
Scrutare. atq ei ualde cōſimilia indicia ponūtur:
Quale ipſi caput interſtinctū eſt? neq; qſpiā alio
Argumento cōiecturarit caput bouis. Qualiter id ipſæ
Stellæ utrinq; circunductæ configurant?
Etiam crebro eorū nomen memoratur, neq; adeo
Incelebres Hyades, quæ ſcilicet per totā frōtem

Tauri

Ταύρου βεβλέαται. λαιοῦ δὲ κέρατος ἄκρον,
Καὶ πόδα δεξιτερὸν παρακείμενον ἡνιόχοιο,
Εἷς ἀστὴρ ἐπέχει. συνεληλάμενοι δὲ φέρονται.
Ἀλλ' αἰεὶ Ταῦρος προφερέστερος ἡνιόχοιο
Εἰς ἑτέρην καταβῆναι, ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών.
Οὐδ' ἄρα Κηφῆος μογερὸν γένος Ἰασίδαο
Αὔτως ἄρρητον κατακείσεται. ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν
Οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ Διὸς ἐγγύθεν ἦσαν.
Αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν κυνοσουρίδος ἄρκτου
Κηφεὺς, ἀμφοτέρας χεῖρας τανύοντι ἐοικώς.
Ἴση οἱ στάθμη νεάτης ἀποτείνεται οὐρῆς (νει.
Ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅση ποδὸς ἐς πόδα τεί-
Αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας
Πρώτην ἱέμενος καμπὴν μεγάλοιο δράκοντος.
Τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη προκυλίνδεται, οὐ μάλα
πολλὴ
Νυκτὶ φαεινομένη παμμηνίδι, Κασσιέπεια.
Οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν
Ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.
Οἵην δὲ κληῗδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδ' ἐπιπλήσσοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆας,
Τοιοῦτοι μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
Ἀστέρες. ἡ δ' αὔτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων
Ὀργυιήν.

Tauri ſparſæ ſunt: ſiniſtri aũt cornu ſummitatẽ
Et pedem dexterum adiacentem Aurigæ (tur:
Vnica ſtella cõplectitur: ſimul agitati itẽ ferun-
Attamẽ ſemper Taurus pronior Auriga (ortus.
In occaſum deſcẽdẽdo, pari aſcẽſu alioquin ex-
Neq; certè Cephei ærumnoſa familia Iaſidæ
Omnino ignobilis iacebit: quinetiam horum
In cœlũ nomẽ puenit: ſiquidẽ Iouis cognati erãt.
Ipſe quidem à tergo exiſtens Cynoſuræ urſæ
Cepheus, ambas manus pandenti ſimilis.
Tanta ei linea ab extrema tenditur cauda
In pedes ambos, quanta à pede in pedem tendit.
Cæterum à cingulo parumper reſpicere poteris
Primam petens flexuram magni draconis.
Ante hunc autem infelix uoluitur, nõ admodum
multa
Nocte lucens plenilunari, Caſſiepia:
Neq; enim ipſam multæ & frequẽtes illuſtrant
Stellæ, quæ eam totam ſparſim componunt.
Qualem uerò ſera ianuam intus munitam
Biforibus concurrentes reuerberant uectes,
Tales ſingulatim ſubiectæ figurant
Stellæ. atq; hæc itidẽ modicis tendit ab humeris

Z Paſſum

Ὀργυιῇ. φαίης κεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.
Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα
Ἀνδρομέδης, ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον. οὔ σε μάλ᾽ οἴω
Νύκτα περισκέψασθαι, ἵν᾽ αὐτίκα μᾶλλον ἴδηαι.
Τοίη οἱ κεφαλή. τοῖοι δέ οἱ ἀμφοτέρωθεν
Ὦμοι, καὶ πόδες ἀκρότατοι, καὶ ζώματα πάντα.
Ἀλλ᾽ ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται.
Δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ. αἱ δ᾽ ἀνέχονται
Αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ᾽ ἤματα χεῖρες ἐκείνῃ.
Ἀλλ᾽ ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πέλωρ ἐπελήλαται ἵππος
Γαστέρι νειαίρῃ. ξυνὸς δ᾽ ἐπιλάμπεται ἀστήρ,
Τοῦ μὲν ἐπ᾽ ὀμφαλίῳ, τῆς δ᾽ ἐσχατόωντι καρήνῳ. (μους
Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἔτι τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευράς τε καὶ ὤ-
Ἵππου, δεικανόωσι διαστάδον ἶσα πέλεθρα,
Καλοὶ καὶ μεγάλοι. κεφαλὴ δέ οἱ οὐδὲν ὁμοίη,
Οὐδ᾽ αὐχὴν δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχατος ἀστὴρ
Αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειε
Τέτρασιν, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ᾽ ἐόντες.

Οὐδ᾽

Paſſum: diceres profectò angi propter filiam.
Ibi nanq; & illud obuoluitur triſte ſimulacrum
Andromedæ, ſub mare conſtellatum. haud te multum opinor
Noctem diſquirere, quò mox potius intuearis.
Tam clarũ ei caput eſt: tam clari item ei utrinque
Humeri, & pedes extremi, & cincturæ omnes.
Etiamnum & illic ſecundũ brachia propãſa eſt.
Vincula item ei admota ſunt etiam in cœlo: retinentur autem
Illic expaſſæ omnib. diebus manus illæ. (quus,
Sed enim ei etiam ſupra caput ingẽs uolutatur e-
Ventre extremo: communis autem fulget ſtella,
Huius quidem in umbilico, illius uerò in extremo capite.
Præterea autem tres aliæ intra latera & armos
Equi, ſignant diſtanter æqualia ſpacia,
Claræ et magnæ. uerũ caput ei haudquaq̃ ſimile,
Neq; ceruix, longa alioqui exiſtens: tamen extrema ſtella
Fulgẽtis genæ etiamnum prioribus concertaret
Quatuor, quæ ipſum continent, conſpicuæ planè exiſtentes.

Οὐδ' ὅγε τετράπος ἐστίν. ἀπ' ὀμφαλίου γὰρ
ἄκρου
Μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς ἵππος.
Κεῖνον δὴ καὶ φασὶ καθ' ὑψηλοῦ ἑλικῶνος
Καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος ἵππου κρήνης.
Οὐ γάρ πω ἑλικὼν ἄκρος κατελείβετο πηγαῖς.
Ἀλλ' ἵππος μιν ἔτυψε. τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν
ὕδωρ
Ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός. οἱ δὲ νομῆες
Πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν ἵππου κρήνην.
Ἀλλὰ τὸ μὲν πέτρης ἀπολείβεται. οὐδέ ποτ' αὐτὸ
Θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι. αὐτὰρ ὁ ἵππος
Ἐν Διὸς εἱλεῖται. καί τοι, πάρα θηήσασθαι,
Αὐτοῦ καὶ κριοῖο θοώταταί εἰσι κέλευθοι.
Ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα,
Οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει κυνοσουρίδος ἄρκτου.
Αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος οἷα σελήνῃ
Σκέψασθαι. ζώνῃ δ' ἂν ὅμως
ἐπιτεκμήραιο
Ἀνδρομέδης, ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται.
Μεσσόθι δὲ τρίβει μέγαν οὐρανὸν, ἧχί περ ἄκραι
Χηλαὶ καὶ ζώνη περιτέλλεται ὠρίωνος.
Ἔστι δέ τοι καὶ ἔτ' ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα
Νειόθεν

Nec uerò hic quadrupes eſt:ab umbilico nanque extremo
Dimidio ſemiperfectus exoritur ſacer equus.
Hunc etiam aiunt in excelſo Helicone
Pulchrāaquā produxiſſe largi equi fontis.(bus:
Nec unq̃ enim Helicō ſummus deſtillarat fonti-
Verùm equus ipſum ferijt,atq; copioſa inde aqua
Effuſa eſt ictu prioris pedis.paſtores autem
Primi hunc potum appellarunt equi fontem.
Atq; hic quidem è rupe ſtillat:nec modò ipſum
À Theſpieſib.uiris longè cernes. Cæterū equus
In cœlo obuerſatur.Atque(propè ſpectato)
Illic etiam Arietis celerrimi ſunt curſus:
Qui ſanè uel longiſſimos agitatus per orbes,
Nihilo ſegnius currit Cynoſura urſa.
Ipſe quidem languidus & obſcurus,utpote luna
Obſeruando.ueruntamen per cingulum deprehendere poteris
Andromedæ:haud lōgè enim ſub ipſam ſitus eſt.
In medio aūt terit magnū cœlū, ubi nam ſummæ
Chelæ,& cingulus circumagitur Orionis.
Eſt uerò adhuc aliud diſpoſitum prope ſignum

Νειόθεν ἀνδρομέδης, τὸ δ᾽ ἐπὶ τρισὶν ἐστάθμηται
Δελτωτὸν πλευρῇσιν, ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς
Ἀμφοτέρῃς. ἡ δ᾽ ἔτι τόση, μάλα δ᾽ ἐστὶν ἑτοίμη
Εὑρέσθαι. περὶ γὰρ πολέων εὐάστερός ἐστι
Τῶν, ὀλίγον κριοῦ νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν.
Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἔτι προτέρω. ἔτι δ᾽ ἐν προβο-
λῇσι νότοιο
Ἰχθύες. ἀλλ᾽ αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,
Καὶ μᾶλλον βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει.
Ἀμφοτέρων δέ σφεων ἀποτείνεται ἠύτε δεσμὰ
Οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπισχερὼ εἰς ἓν ἰόντων.
Καὶ τὰ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
Ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπουράνιον καλέουσιν.
Ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀριστερὸς ἰχθύος ἔστω
Σῆμα βορειοτέρου. μάλα γάρ νύ οἱ
ἐγγύθεν ἐστίν.
Ἀμφότεροι δὲ πόδες γαμβροῦ ἐπισημαίνοιεν
Περσέως, οἵ ῥά οἱ αἰὲν ἐπωμάδιοι φορέονται.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐν βορέῳ φέρεται περιμήκετος ἄλλων.
Καὶ οἱ δεξιτερὴ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
Πενθερίου δίφροιο. τὰ δ᾽ ἐν ποσὶν οἷα διώκων
Ἴχνια μηκύνει, κεκονισμένος ἐν Διὶ πατρί.
Ἄγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι

Πλϊάδες

Subter Andromedā : id aūt ad tria dimenſum eſt
Deltotum latera, æqualibus aſsimilatum (le eſt
Duobus : tertiū uerò nō tantū, tamē admodū faci
Inuentu: præ multis enim fulgidum eſt:
Quibus paululū Arietis auſtraliores ſtellæ ſunt:
Illæ uerò adhuc anterius. Præterea autē in procurſibus auſtri
Piſces: ſed ſemper alter propior altero:
Atq; magis Boreā recenter deſcendentē ſentit.
Ab ambobus uerò ipſis tenduntur quaſi uincula
È caudis utrinq; ſequenter in unū coeuntibus.
Et hæc qdē una ſtella cōnectit claraq;, magnaq;:
Quam utiq; etiā colligaturā ſubcaudinā uocāt.
Porrò Andromedæ humerus ſiniſter piſcis eſto
Index ſeptentrionalioris : admodum nanque ei uicinè eſt.
Ambo autem pedes ſponſum indicare poterunt
Perſea, qui quidē ei ſemp ob humeros uoluūtur.
Verū hic in boreali parte fertur maxim⁹ aliorū:
Atq; ei dextera quidem ad lecticam protenſa eſt
Socrinæ ſellæ. in pedibus aūt uelut perſequens
Veſtigia diſtendit, fatigatus in dio patre.
At ei prope ſiniſtrum genu aceruatim omnes

Πληϊάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας
Χῶρος ἔχει. καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.
Ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώπους ὑδέονται,
Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ,
Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν. ἀλλὰ μάλ' αὔτως
Εἴρεται. ἑπτὰ δὲ κεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται.
Ἀλκυόνη, μερόπη τε, κελαινώ τ', ἠλέκτρη τε,
Καὶ στερόπη, καὶ τηϋγέτη, καὶ πότνια μαῖα.
Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται,
Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
Σημαίνειν ἐπένευσεν, ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.
Καὶ χέλυς, ἥ τ' ὀλίγη. τὴν δ' ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
Ἑρμείας ἐτόρησε. λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι.
Κὰδ δ' ἔθετο προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο
Οὐρανὸν εἰσαναγών. τὸ δ' ὑπὸ σκελέεσσι πέλωρον
Γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει. κεφαλή γε μὲν ἄκρη
Ἀντιπέρην ὄρνιθος ἑλίσσεται. ἡ δὲ μεσηγὺ
Ὀρνιθέης κεφαλῆς καὶ γούνατος ἐστήρικται.
Ἤτοι γὰρ καὶ ζηνὶ παρατρέχει αἰόλος ὄρνις.

Ἀλλ'

Pleiades feruntur: nec uerò adeò ſpacioſus uniuerſas
Locus continet: atq; ipſæ inſpiciendo languidæ.
Septemgradæ aũt eæ ab hominibus celebrãtur,
Sex ſolæ quamuis exiſtant conſpicuæ oculis.
Nec certè unquam periјt ignota ex cœlo ſtella,
Ex quo à primordio audimus: ſed planè fabuloſè
Dicitur. porrò ſeptem illæ nominatim uocãtur,
Alcyone, Meropeq;, Celænoq;, Electraq;,
Et Sterope, & Taygeta, & ueneranda Maia.
Hæ qdẽ ſimul modicæ et obſcuræ: tamẽ celebres
Mane & ueſpertinæ (Ioue autore) circũagũtur:
Qui eis æſtatem & hyemem inſtantem
Significare præcepit, aduenientemq; arationem.
Præterea teſtudo, quæ parua: quã etiamdum ad cunam
Mercurius cõpegit: Lyrã uerò eam iußit uocari.
Collocauit autem ante ignotum idolum,
In cœlum transferens. atq; in cruribus uolatile
Genu ei ſiniſtro appinquat. caput certè ſummũ
È regione cygni circumuoluitur: illa uerò inter
Cygninum caput & genu ſita eſt.
Porrò etiam in cœlo uolat uarius ales:

Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἠερόεις. τὰ δέ οἱ ἐπιτε-
τρήχυνται (ροῖς.
Ἄστρασιν, ὅτι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυ-
Αὐτὰρ ὅ γ᾽ εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικὼς,
Οὔριος εἰς ἑτέρην φέρεται, ἐπὶ δεξιὰ χειρὸς
Κηφῆος ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.
Λαιῇ δὲ πτέρυγι σκαρθμὸς παρακέκλιται ἵππου.
Τὸν δὲ μετασκαίροντα δύ᾽ ἰχθύες ἀμφινέμονται
Ἵππον. πὰρ δ᾽ ἄρα οἱ κεφαλῇ χεὶρ ὑδροχόοιο
Δεξιτερὴ τετάνυσθ᾽. ὁ δ᾽ ὀπίστερος αἰγοκερῆος
Τέλλεται. αὐτὰρ ὅ γε πρότερος καὶ νείοθι μᾶλλον
Κέκλιται αἰγόκερως, ἵνα τρέπετ᾽ ἠελίοιο.
Μὴ κείνῳ ἐνὶ μηνὶ περικλύζοιο θαλάσσης
Πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος, ὅτε κεν ἠοῖ
Πολλὴν πειρήσειας, ἐπεὶ ταχινώταταί εἰσιν,
Οὔτ᾽ ἂν τοι νυκτὸς πεφοβημένῳ ἐγγύθεν ἠὼς
Ἔλθοι, ἢ μάλα πολλὰ βοωμένῳ. οἱ δ᾽ ἀλεγεινοὶ
Τῆμος ἐπιρρήσσουσι νότοι ὁπότ᾽ αἰγοκερῆϊ
Συμφέρετ᾽ ἠέλιος. τότε δὲ κρύος ἐκ Διός ἐστι
Ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτερον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Ἤδη πάντ᾽ ἐνιαυτὸν ὑπὸ στείρῃσι θάλασσα
Πορφύρει. ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι
Πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες

Ἥμεθ᾽

Verùm is quidem obſcurus: alæ autem ei exaſpe ratæ ſunt
Stellis non adeò magnis, tamen neq; languidis.
Sed hic tranquillanti uolatum aui ſimilis,
À cauda in occaſum fertur, cõtra dexterã manũ
Cephei, unguis dexteras extremitates tendens.
Læuæ uerò alæ ungula acclinata eſt equi.
Quem item ſubſultãtem duo piſces circundant
Equum. atqui ei prope caput, manus Aquarij
Dextera extẽſa eſt. is aũt poſterior Capricorno
Oritur. cæterum prior & remotè magis (ſus.
Inclinatus eſt Capricornus, ubi uertitur ſolis cur
Haud illo in menſe fluctuoſi maris
Vaſto pelago uſus, uel certè die
Multam uiam cõfeceris, quoniã breuiſſimi ſunt:
Vel fortè noctu exterrito propè dies
Venerit, etiã ualde multũ clamãti. periculoſi aũt
Tunc irrumpunt Auſtri, quando Capricorno
Cooritur ſol. tunc ſanè frigus ex aëre eſt
Nautæ rigenti perniciosſius. Veruntamen
Iam totum annum ſub carinis mare
Nigreſcit: Similes autem urinatoribus Mergis
Sæpenumero è nauibus mare circumſpicientes,

Sedemus

Ἥμεθ' ἐπ' αἰγιαλοῖς πεφραμμένοι. οἱ δ' ἔτι πόρσω
Κλύζονται. ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει.
Καὶ δ' αὖ ἔτι προτέρῳ γε θαλάσσῃ πολλὰ πεπονθὼς,
Τόξον ὅτ' ἠέλιος καίῃ καὶ ῥυτῆρα τόξου,
Ἑσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς οὐκέτι νυκτί.
Σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου
Σκορπίος ἀντέλλων εἴη πυμάτης ἔπι νυκτός.
Ἤτοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου
Τοξευτής. ὀλίγον δὲ παροίτερος ἵσταται αὐτοῦ
Σκορπίος ἀντέλλων. ὁ δ' ἀνέρχεται αὐτίκα μᾶλλον.
Τῆμος καὶ κεφαλὴ κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
Ὕψι μάλα τροχάει. ὁ δὲ δύεται ἠῶθι πρὸ
Ἀθρόος ὠρίων, κηφεὺς δ' ἐκ χειρὸς ἐπ' ἰξύν.
Ἔστι δέ τις προτέρω βεβλημένος ἄλλος ὀϊστός,
Αὐτὸς ἄτερ τόξου. ὁ δέ οἱ παραπέπταται ὄρνις
Ἀσσότερον βορέω. σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἀήτης,
Οὐ τόσσος μεγέθει. χαλεπός γε μὲν ἐξ ἁλὸς ἐλθεῖν
Νυκτὸς ἀπερχομένης. καί μιν καλέουσιν ἀητόν.
Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς ὑπιτρέχει αἰγοκερῆι,

Μεσσόθεν

Sedemus ad littora cõuerſi: illa uerò adhuc pcul
Alluuntur. modicũ aũt lignũ mortem prohibet.
At uero in priore menſe mari multa paſſus,
Arcum quãdo ſol incendat, & rectorem arcus,
Sub ueſperam nauem reducito, fidens non amplius nocti.
Indiciũ aũt tibi illius temporis, & menſis illius,
Scorpius exoriens eſto extrema ſub nocte:
Quãdoquidẽ magnũ arcũ attrahit prope aculeũ
Sagittarius. ſed aliquantũ anterior conſiſtit ipſo
Scorpius exoriens: ille uero aſcendit confeſtim admodum.
Tum quoq; caput Cynóſuræ in extremo noctis
Excelſe ualde fertur: óccidit aũt ante matutinũ
Cumulatus Orion: Cepheus uero à manu ad lumbum.
Eſt item quædam ulterius iacta alia ſagitta,
Ipſa abſq; arcu: atq; illi aduolitat Cygnus
Propius Boreæ. uicinè itẽ ei ali⁹ ales, (gredieẽdo,
Nõ tãtus magnitudine: tẽpeſtuoſus ſanè mare e-
Nocte decedente: atq; ipſum uocant Aquilam.
Delphinus autem non admodum magnus appropinquat Capricorno,

Medio

Μεσσόθεν ἠερόεις. τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται
Γλήνεα, παρβολάδην δύο, πὰρ δύο πεπτηῶτα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν Βορέω καὶ ἀλήτου ἠελίοιο
Μεσσηγὺς κέχυται. τὰ δὲ νειόθι τέλλεται ἄλλα
Πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κελεύθου.
Λοξὸς μὲν ταύροιο τομῇ ὑποκέκλιται αὐτὸς
Ὠρίων. μὴ κεῖνον ὅτις καθαρῇ ἐνὶ νυκτὶ
Ὑψοῦ πεπτηῶτα παρέρχεται, ἀλλὰ πεποίθοι
Οὐρανὸν εἰσανιδὼν προφερέστερα θηήσασθαι.
Τοῖος καὶ φρουρὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
Φαίνεται ἀμφοτέροισι κύων ὑπὸ ποσσὶ βεβηκὼς
Ποικίλος. ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
Γαστέρα κυάνεος περιτέλλεται. ἡ δέ οἱ ἄκρη
Ἀστέρι βέβληται δεινῷ γένυς. ὅς ῥα μάλιστα
Ὀξέα σειριάει. καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
Σείριον. οὐκ ἔτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα
Φυταλιαὶ ψεύδονται ἀναλδέα φυλλιόωσαι.
Ῥεῖα γὰρ οὖν ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀΐξας,
Καὶ τὰ μὲν ἔρρωσε, τῶν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα.
Κείνου καὶ κατιόντος ἀκούομεν. οἱ δέ οἱ ἄλλοι
Σῆμ' ἔμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι περίκεινται.

Medio obſcurus: quatuor uerò ei circumiacent
Stellæ, adiectim duæ, iuxta duæ uolantes.
Atq; hæc quidem Boream & uagationem ſolis
Interfuſa ſunt. Porrò remotè oriuntur alia
Multa inter Auſtrum & ſolis orbitam.
Obliquus quidem Tauri ſectioni ſubiacet ipſe
Orion. non illum quis ſerena in nocte
Sublimè uolitantem præterit: ſed confidat
Cœlum intuens promptius contemplari.
Talis & cuſtos elato ſub dorſo
Lucet ambobus Canis ſub pedibus ſiſtēs (pſum
Varius: at non penitus illuſtratus, uerum circa i-
Ventrem obſcurus obuerſatur: ſed ei ſummum
Stella inſignitum eſt feruida mentum, quæ qui-
dem maximè
Vehementer exiccat: atq; ipſum uocāt homines
Sirium. non amplius illum cum ſole orientem
Arbores fallūt ſine humore frondētes. (trans:
Facile ſiquidē diſcernit per ordines acutus pene
Et quaſdam conſolidat, quarundam uerò corti-
cem perdit omnem.
Illum etiā occidentem ſentimus. cæterum ei aliæ
Quæ ſignū ſint mēbris, lāguidiores circūiacēt.
Pedibus

Ποσσὶ δ' ὠρίωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι λαγωὸς
Εμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται. αὐτὰρ ὅγ' αἰεὶ
Σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετιόντι ἐοικὼς,
Καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα δοκεύει.
Η δὲ κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται ἀργὼ
Πρυμνόθεν. οὐ γὰρ τῇ γε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
Αλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη. οἷα καὶ αὐταὶ
Νῆες, ὅταν δὴ ναῦται ἐπιστρέψωσι κορώνην
Ορμον ἐσερχόμενοι, τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
Νῆα, παλιρρόθιη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο.
Ως ἥ γε πρύμνηθεν ἰησονὶς ἕλκεται ἀργώ.
Καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος, οἷα παρ' αὐτὸν
Ιστὸν ἀπὸ πρώρης, φέρεται. τὰ δὲ πᾶσα φαεινή.
Καί οἱ πηδάλιον κεχαλασμένον ἐστήρικται
Ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.
Τὴν δὲ, καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθι πεπτηυῖαν
Ανδρομέδην, μέγα κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
Η μὲν γὰρ θρηΐκος ὑπὸ πνοιῇ Βορέαο
Κεκλιμένη φέρεται. τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
Κῆτος, ὑπὸ κριῷ τε καὶ ἰχθύσιν ἀμφοτέροισιν,
Βαιὸν ὑπὲρ ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.
Οἷον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται

λείψανον

Pedibus autem Orionis ſub ambobus Lepus
Inceſſanter omnibus diebus fugatur. at ſemper
Sirius à tergo fertur inſequenti ſimilis:
Etiã ei cooritur, atq; ipſum occidentẽ inſectatur.
At Canis magni contra caudam uoluitur Argo
À puppi: non enim huic ex more ſunt curſus,
Sed retro agitatur uerſa: ceu etiam ipſæ
Naues cum nautæ inuertunt roſtrum,
Portum appellentes, atq; ſubito quilibet reſulcat
Nauem, retrograda uerò attingit continentem:
Sic à puppi Iaſonico trahitur Argo.
Atq; quibuſdam in partibus obſcura & ſine ſtel lis (ſicut ad ipſum
Malũ à prora) fertur: in alijs uerò tota ſplẽdida.
Etiam ei gubernaculum ſubmiſſum fultum eſt
Pedibus ſub poſteris Canis antecedentis.
Cæterum (etſi admodum eminus uolitantem)
Andromedam grandis cetus adueniens urget.
Porrò hæc Thracij ſub uentum Boreæ
Inclinata fertur: at ei Auſter infeſtũ circumagit
Cetum, ſub Arieteq; & Piſcibus ambobus,
Paululũ ſuper fluuio iacentem ſtellato. (rãtur
(Mirũ nãq; quales etiã illæ deorũ ſub pedib. fe-

A Reliquiæ

Λείψανον ἠριδανοῖο πολυκλαύστου ποταμοῖο.
Καὶ τὸ μὲν ὠρίωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει.
Δεσμοὶ δ' οὐραῖοι, τοῖς ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
Ἄμφω συμφορέονται ἀπ' οὐραίων κατιόντες,
Κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς ἐπιμὶξ φορέονται,
Εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι, ἑνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται
Κήτεος, ὃς κείνου πρώτῃ ἐπίκειται ἀκάνθῃ.
Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ,
Μεσσόθι πηδαλίου καὶ κήτεος εἱλίσσονται,
Γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι λαγωοῦ,
Νώνυμοι. οὐ γάρ τοί γε τετυγμένου εἰδώλοιο
Βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ
Ἑξείης, στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
Ἀνυμένων ἐτέων. τά τις ἀνδρῶν οὐκ ἔτ' ἐόντων
Ἐφράσατ', ἠδ' ἐνόησεν ἅπαντ' ὀνομαστὶ καλέσσαι,
Ἤλιθα μορφώσας. οὐ γάρ κε δυνήσατο πάντων
Οἷάτ' ἐκκεκριμένων ὄνομ' εἰπεῖν, οὐδὲ δαῆναι.
Πολλοὶ γὰρ πάντῃ, πολέων δ' ἐπὶ ἶσα πέλονται
Μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γε μὲν ἀμφιέλικτοι.
Τῷ καὶ ὁμηγερέας γε ἐείσατο ποιήσασθαι
Ἀστέρας, ὄφρ' ἐπιτὰξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος

Εἴδεα

Reliquiæ Eridani luctuoſi fluuij)
Etiā hic quidē Orionis ſub ſiniſtrū pedē tendit.
Vincula aūt caudina, quib. Piſces extremi tenen
Ambo coeunt à caudis deſcendentes, (tur,
Beluinum uerò poſt dorſum cōmixtim feruntur.
In unum ducta: unica etiam ſtella terminantur
Ceti, quæ eius primæ inſidet ſpinæ. (tæ fulgori
Quæ aūt modica magnitudine, modico item inſi
In medio gubernaculi & Ceti uoluuntur,
Glauci uolutantes ſub lateribus Leporis,
Ignotæ ſunt: non enim illæ conflati ſimulacri
Sparſæ ſunt membris ſimiles, qualia multa
Ex ordine incedētia perambulāt eaſdem ſemitas
Completis annis: quæ quiſpiam hominum non amplius ſuperſtitum (appellare,
Obſeruauit, & excogitauit uniuerſa nominatim
Cumulatim imaginatus: nō enim potuit omnium
Ceu diſtinctarum nomen dicere, neq; diſcere.
Multæ nanque paſsim, multarum inſuper æquales exiſtunt (uolubiles.
Magnitudinesq; & color: omnes utiq; circum-
Quare & ſimul collectas uiſum fuit facere
Stellas, ut ordinatim aliæ adiacens alia
 Imagines

Εἴδεα σημαίνοιεν, ἄφαρ δ' ὀνομαστὰ γένοιτο
Ἄστρα. καὶ οὐκ ἔτι νῦν ὑπὸ θαύματι
τέλλεται ἀστήρ.
Ἀλλ' οἱ μὲν καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισι
Φαίνονται. τὰ δ' ἔνερθε διωκομένοιο λαγωοῦ
Πάντα μάλ' ἠερόεντα, καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται.
Νειόθι δ' αἰγοκερῆος ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο
Ἰχθῦς ἐς κῆτος τετραμμένος ἠώρηται,
Οἶος ἀπὸ προτέρων. νότιον δέ ἑ κικλήσκουσιν.
Ἄλλοι δὲ σποράδην ὑποκείμενοι ὑδροχοῆϊ
Κήτεος αἰθερίοιο καὶ ἰχθύος ἠερέθονται
Μεσσόθι νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι. ἐγγύθι δέ σφεων
Δεξιτερῆς ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ ὑδροχόοιο,
Οἵη τίς τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
Σκιδναμένου, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.
Ἐν δέ σφισιν δύο μᾶλλον ἀειδόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ' ἐγγύς,
Εἷς μὲν ὑπ' ἀμφοτέροισι ποσὶ καλός τε μέ-
γας τε
Ὑδροχόου, ὁ δὲ κυανέου ὑπὸ κήτεος οὐρῆς. (λοι
Τοὺς πάντας καλέουσιν ὕδωρ. ὀλίγοι γε μὲν ἄλ
Νειόθι τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσι
Δινωτοὶ κύκλοι περιηγέες εἱλίσσονται.

Αὐτὰρ

Imagines effigiarent, moxq; nominabilia fierent
Aſtra. atq; haud amplius nunc cum admiratione
oritur ſtella,
Sed hæ quidem conſpicuis inſignitæ imaginibus
Cernũtur. Porrò ſubter impetitũ Leporẽ (tur,
Omnia planè obſcura ſunt, et ſine nomine ferun
Infra autem Capricornum ſub flatibus Auſtri
Piſcis contra Cetũ uerſus in alto natat, (pellãt.
Vnicus præter priores: Auſtrinũ autẽ ipſum ap-
Aliæ autem ſparſim ſubiectæ Aquario
Cetum cœleſtem & Piſcem pendent
Inter, languidæ & ignotæ. at iuxta eas
Dextera à manu ſplendidi Aquarij,
(Qualis quædam fuſio aquæ huc & illuc
Sparſæ) uiſui gratioſæ et debiles circũuoluũtur.
Inter ipſas autem duæ magis firmæ feruntur
Stellæ, nec multũ diſtãtes, neq; admodũ uicinæ,
Vna quidem ſub ambobus pedibus pulchraq; ma
gnáq;
Aquarij, altera uerò obſcuri ſub Ceti cauda:
Quas omnes uocant aquã. Paruæ profectò aliæ
Vltra ſagittarium ſub prioribus pedibus
Volubiles coronæ circumactæ uoluuntur.

Αὐτὰρ ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο
Σκορπίου ἄγχι νότοιο θυτήριον αἰωρεῖται.
Τοῦ δή τοι ὀλίγον μὲν ἐπὶ χρόνον ὑψόθ' ἐόντος
Πεύσεαι, ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται ἀρκτούροιο.
Καὶ τῷ μὲν μάλα πολλὰ μετήοροί εἰσι κέλευθοι
Ἀρκτούρῳ, τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ' ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
Ἀλλ' ἄρα καὶ περὶ κεῖνο θυτήριον ἀρχαίη νὺξ,
Ἀνθρώπων κλαίουσα πόνον, χειμῶνος ἔθηκεν
Εἰνάλιον μέγα σῆμα. κεδαιόμεναι γὰρ ἐκείνῃ
Νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι. τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πεφαύσκει
Σήματ' ἐποικτείρουσα πολυῤῥοθίους ἀνθρώπους,
Τῷ μή μοι πελάγει νεφέων εἰλυμένον ἄλλων
Εὔχεο μεσσόθι κεῖνο φαήμεναι οὐρανῷ ἄστρον,
Αὐτὸ μὲν ἀνέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὕψι δὲ μᾶλλον
Κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷά τε πολλὰ
Θλίβετ' ἀνατέλλοντος ὀπωρινοῦ Βορέαο.
Πολλάκι γὰρ καὶ τοῦτο νότῳ ἔπι σῆμα τιτύσκει
Νὺξ αὐτή, μογεροῖσι χαριζομένη ναύτῃσιν.
Οἱ δ' εἰ μέν κε πίθωνται ἐναίσιμα σημαινούσῃ,
Αἶψά τε κοῦφά τε πάντα, καὶ ἄν τι ποιήσωνται,
Αὐτίκ' ἐλαφρότερος πέλεται πόνος· εἰ δέ κε νηῒ
Ὑψόθεν ἐμπλήξει δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα

Αὔτως

At ſub flagrante aculeo monſtri magni
Scorpij, prope Auſtrum, Ara in cœlo pendet.
Quã certè modicũ qdẽ ad tẽpus in alto exiſtẽtẽ
Senties: è regione enim eleuatur Arcturi:
At huic quidẽ admodũ multũ ſublimes ſunt uiæ
Arcturo, illa uerò citius ſub ueſperũ mare redit.
Sed & per hanc Aram primæua Nox,
Hominũ deplorans calamitatẽ, tempeſtatis fecit
Marinum certum ſignum: periclitantes enim illi
Naues dolori ſunt. alicunde item alia docet
Signa, commiſerans diſiectatos homines.
Idcirco ne mihi pelago, nubibus obductis alijs,
Opta in medio hoc apparere cœlo aſtrum,
Ipſum quidem innubilum & ſplendidum: quin ſupernè magis
Turbida nube preſſum, ſicut frequenter
Vrgetur ſurgente autumnali Borea.
Sæpe nanq; et hoc ſuper Auſtro ſignũ ſubornat
Ipſa Nox, miſeris gratificans nautis.
Qui ſi quidẽ obſecuti fuerint certa ſignificanti,
Statim facilia omnia, etiam ſi quid egerint,
Mox leuior eſt labor. Sin autem naui
Ex alto impegerit uehemens uenti procella

Αὔτως ἀπρόφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ.
Ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑπόβρυχα ναυτίλλονται,
Ἄλλοτε δ᾽, αἴκε Διὸς παρανισσομένοιο τύχωσιν
Εὐχόμενοι, Βορέω δὲ παρατρέψει ἀνέμοιο,
Πολλὰ μάλ᾽ ὀτλήσαντες, ὁμῶς πάλιν ἐσκέψαντο
Ἀλλήλους ἤδη νῆα. νότου δ᾽ ἐπὶ σήματι τούτῳ
Δείδιθι, μέχρι Βορῆος ἀπαστράψαντος ἴδηαι.
Εἰ δέ κεν ἑσπερίης μὲν ἁλὸς Κενταύρου ἀπείη
Ὦμος, ὅσον προτέρης, ὀλίγη δέ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
Αὐτόν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι
Νὺξ ἤδη παμφανόωντι θυτηείῳ, οὔ σε μάλα χρὴ
Ἐς νότον, ἀλλ᾽ εὔροιο προδισκοπέειν ἀνέμοιο.
Δήεις δ᾽ ἄστρων ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις.
Τοῦ γάρ τοι τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα, νειόθι κεῖται
Σκορπίου· ἱππουραῖα δ᾽ ὑπὸ σφίσι χηλαὶ ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ὃ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν
Ἀντία δεινωτοῖο θυτηείου. ἐν δέ οἱ ἀπρὶξ
Ἄλλο μάλ᾽ ἐσφήκωται ἐληλάμενον διὰ χειρὸς
Θηρίον. ὣς γάρ μιν πρότερον ἐπεφημίξαντο.
Ἀλλ᾽ ἔτι γάρ τε καὶ ἄλλο περαιόθεν ἕλκεται ἄστρον.

Planè improuiſa, atq; uela omnia turbauerit,
Interdum quidem omnino ſubmerſim nauigant,
Interdum uerò (modò Iouem *appropinquantem*
nacti ſint
Supplices, etiam uis Boreæ *ſuperauerit uenti)*
Multa ualde paßi, ſimul reuiſunt
Seſe ſuper nauem. Auſtrum *autem ſub ſigno illo*
Metue, donec Boream *deſerenantem ſenſeris.*
Si uerò ab occidẽtali qdẽ mari Cẽtauri *abfuerit*
Humerus, quantum à priori, modica autem eum
occuluerit nebula
Ipſum, inſuper autem eadem ſigna faciat
Nox cũ omnino lucida Ara, *minimè te oportet*
Super Auſtro, *ſed circa* Eurum *ſpeculari uentũ.*
Inuenies aũt ſidus hoc duobus ſuppoſitum alijs.
Huius enim partes homini aßimilatæ, infra iacẽt
Scorpium, poſteriores uerò equinas ſub ſe Che*-*
læ habent.
At is dexteram continuo pandẽti aßimilatus eſt
Contra rotundam Aram. *In eo item ſtrictim*
Alia ualde prenſa eſt ducta per manum
Fera: ſic nanq; ipſam priores appellarunt.
Præterea quoq; aliud eminus uoluitur ſidus:

 (Hydram

Ὕδρην μιν καλέουσιν. τὸ δὲ ζώοντι ἐοικὸς
Ηνεκὲς εἰλεῖται. καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσσον
Καρκίνον ἱκνεῖται. σπεῖρη δ' ὑπὸ σῶμα λέοντος.
Οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ κενταύροιο.
Μέσσῃ δὲ σπείρῃ κρητὴρ, πυμάτῃ δ' ἐπίκειται
Εἴδωλον κόρακος, σπεῖραν κόπτοντι ἐοικός.
Ναὶ μὴν καὶ προκύων διδύμοις ὕπο καλὰ φαείνει.
Ταῦτά κε θηήσαιο περερχομένων ἐνιαυτῶν
Ἑξείης παλίνωρα, τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
Οὐρανῷ ἐναρήρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.
Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες οὐδὲν ὁμοῖοι
Πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται.
Οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
Κείνων, ᾗχι κέονται. ἐπεὶ πάντες μετανάσται.
Μακροὶ δὲ σφέων εἰσὶν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί.
Μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων.
Οὐδέ τι θαρσαλέος κείνων ἐγώ. ἄρκιος εἴην
Ἀπλανέων τά τε κύκλα τά τ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.
Ἤτοι μὲν τά γε κεῖται ἀλίγκια δινωτοῖσι
Τέσσαρα. τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο
Μέτρα περισκοπέοντι αὐξομένων ἐνιαυτῶν.

Σήματα

(Hydram eam uocant)id uerò uiuo ſimile
Longè uolutatur:atq; ei caput ſub medium
Cancrũ pergit,uolumẽ uerò ſub corpus Leonis:
Cauda autem pendet ſuper ipſo Centauro. (det
Porrò medio uolumini Crater, extremo aũt inſi
Simulacrum Corui,ſpiram mordenti ſimile.
Scilicet & Procyon ſub Geminis clarè lucet.
Hæc ſanè ſpeculari poteris decurrentibus annis
Ex ordine ſuis horis redeuntia:ea nanq; omnia
ualde ſtate
Cœlo aptè infixa ſunt ſimulacra nocte labente.
At promiſcuè aliæ qnq; ſtellæ haudquaq̃ ſtabiles
Vndiq; per ſigna duodecim uerſantur.
Nõ itidẽ alias intuẽdo cõiecturã facere poteris
Harũ,ubi ſitæ ſint : quoniã oẽs uagabũdæ ſunt.
Lõgi aũt earũ ſunt reuolutarũ anni: (meantiũ.
Sera itẽ ſigna poſita ſunt è lõginquo in unũ com
Nec quicq̃ confidens harum ego:potens fuerim
Fixarum & circulos & in cœlo ſigna referre.
Porrò hi quidem ponuntur ſimiles uerſatilibus
Quatuor,quorum maximè deſiderium commo-
ditasq; accidit
Statuta obſeruanti complentium ſe annorum.

Indicia

Σήματα δ' εὖ μάλα πᾶσιν ἐπιρρήδην τετύκονται
Πολλά τε καὶ σχεδόθεν πάντῃ συνεερμένα πάντα.
Αὐτοὶ δ' ἀπλανέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισι
Πάντες. ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.
Εἴποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
Ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νύξ.
Οὐδέ τις ἀδρανέων φορέεται νεόμηνι σελήνη,
Ἀλλὰ τάγε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα,
Εἴποτέ τοι τῆμος ἢ περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα
Σκεψαμένῳ πάντῃ κεκεασμένον εὐρέϊ κύκλῳ
Οὐρανόν, εἰ καί τις τοῖον ὑποστὰς ἄλλος ἔδειξε,
Κεῖνο περιγληνὲς τροχαλὸν γάλα μιν καλέουσι.
Τῷ δή τοι χροιὴν μὲν ἀλίγκιος οὐκέτι κύκλος
Δινεῖται. τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἐόντων
Οἱ δύο, τοὶ δὲ σφέων μέγα μείονες εἰλίσσονται.
Τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου Βορέαο.
Ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ διδύμων φορέονται.
Ἐν δὲ τὰ γούνατα κεῖται ἀρηρότος ἡνιόχοιο.
Λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ
Περσέος. ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν
Δεξιτερὴν ἐπέχει. τὸ μέν οἱ θέναρ ὑψόθι κεῖται
Ἀσσότερον βορέω γε. νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἀγκών

Ὁπλαὶ

Indicia aũt aptiſsimè omnib. affatim circũiacent
Multáq;, & uicinè ubiq; coniuncta omnia:
At ipſi ſtati & aptati ſibi inuicem (ſpondent.
Omnes, etiam magnitudine duo duobus corre-
Porrò ſiquando nocte clara, cum omnes lucidas
Stellas hominibus oſtendit ætheria Nox,
Neq; ulla languida fertur prima luna,
Verùm per caliginem lucent perſpicuè omnia,
Siquando certè tunc item in animum uenerit
admiratio
Contemplanti undiq; exornatũ ſpacioſo circulo
Cœlum, uel ſi quis hũc aſtans alius mõſtrauerit,
Illum conſtellatum orbem lac ipſum uocant.
Huic ſanè colore ſimilis nullus præterea circulus
Verſatur: ſed magnitudine tãti quatuor exiſtẽtiũ
Duo. duo uerò ipſis multũ minores obuoluũtur.
Quorum unus quidẽ uicinè eſt decidẽti Boreæ:
In eo autem ambo capita Geminorum feruntur:
In eo etiam genua ſita ſunt aptati Aurigæ:
Læua item tibia & ſiniſter humerus in eo
Perſei: Andromedæ autem mediã ſupra cubitum
Dexterã continet: ei quidẽ uola ſupnè poſita eſt
Vicinius Boreæ, Auſtro uerò inclinatus eſt cubitus.

Vngulæ

Ὁπλαὶ δ' ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενον ὀρνίθειον
Ἄκρη σὺν κεφαλῇ, καλοί τ' Ὀφιούχεοι ὦμοι,
Αὐτὸν δινεύονται ἐληλάμενοι περὶ κύκλον.
Ἡ δ' ὀλίγον φέρεται νοτιωτέρη, ἐν δ' ἐπιβάλλει,
Παρθένος. ἀλλὰ λέων, καὶ καρκίνος, οἱ μὲν ἄρ' ἄμφω
Ἐξείης κέαται βεβλημένοι. αὐτὰρ ὁ κύκλος
Τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα μέχρι παρ' αἰδῶ
Τέμνει, τὸν δὲ διηνεκέως ὑπένερθε χελείου
Καρκίνον. ἧχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσῃς
Ὀρθόν, ἵν' ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴωσιν.
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτερα γαίης,
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ. θέρεος δέ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται.
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότῳ μέσον αἰγοκερῆα
Τέμνει, καὶ πόδας ὑδροχόου, καὶ κήτεος οὐρήν.
Ἐν δέ οἱ ἐστὶ λαγωός. ἀτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλήν
Αἴνυται, ἀλλ' ὁπόσην ἐπέχει ποσίν. ἐν δέ οἱ ἀργώ,
Καὶ μέγα κενταύροιο μετάφρενον. ἐν δέ τε κέντρον
Σκορπίου. ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ τοξευτῆρος.
Τὸν πύματον καθαροῖο παρερχόμενος Βορέαο

Vngulæ inquam equinæ, & collum cygninum
Summo cum capite, clariq; ſerpētariani humeri
Ipſum uoluuntur agitati circum orbem.
Porrò aliquanto fertur auſtralior, neq; attingit
Virgo: ſed Leo & Cancer: hi quidem ambo
Ex ordine iacent diſtracti: ſed circulus
Leonē quidē ſub pectore et uētre uſq; ad pudēda
Secat, continuè uerò ſub teſta
Cancrum, ubi maximè in duas ſectum uideas
Rectè, ut oculi à circulo utrinq; eant. (menſo.
Hoc ſanè (quantus quantus eſt) per octo partes
Quinq; qdē diurna uoluūtur in ſupremis terræ,
Tres uerò in parte inferna. æſtatis autem in ipſo
conuerſiones ſunt.
Sed hic quidē in Borea circa Cancrū fixus eſt.
Alius aūt in oppoſito Auſtro mediū Capricornū
Secat, & pedes Aquarij, & Ceti caudam.
Ineſt quoq; ei Lepus: cæterum Canis non ualde
magnam partem (ei Argo,
Aufert, ſed quantum cōtinet pedibus. ineſt item
Et magna Centauri ſcapula. ineſt etiam aculeus
Scorpij, & arcus lucidi Sagittarij.
Quem extremum ſereni præteriens Boreæ

In

Ἐς νότον ἠέλιος φέρεται. τρέπεται γε μὲν αὐτοῦ
Χειμέριος. καί οἱ τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
Τῶν ὀκτὼ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται.
Μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων, ὅσος πολιοῖο γάλακτος,
Γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος διχάοντι ἐοικώς.
Ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσαίεται ἀμφοτέρῃσιν,
Φθίνοντος θέρεος, τοτ' ἔαρος ἱσταμένοιο.
Σῆμα δέ οἱ κριὸς, ταύροιό τε γούνατα κεῖται,
Κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐληλάμενος διὰ κύκλου,
Ταύρου δὲ σκελέων ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
Ἐν δέ τε οἱ ζώνη εὐφεγγέος ὠρίωνος,
Καμπή τ' αἰθομένης ὕδρης ἔνι οἱ, καὶ ἐλαφρὸς
Κρητήρ. ἐν δὲ κόραξ. ἔνι δ' ἀστέρες
οὐ μάλα πολλοὶ
Χηλάων. ἐν τῷ δ' ὀφιούχεα γοῦνα φορεῖται.
Οὐ μὴν αἰητοῦ ἀπαμείρεται, ἀλλά οἱ ἐγγὺς
Ζηνὸς ἀητεῖται μέγας ἄγγελος. ἡ δὲ κατ' αὐτὸν
Ἱππείη κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται.
Τοὺς μὲν παραλλήλους ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων
Μεσσόθι πάντας ἔχων· ὁ δὲ τέτρατος ἐσφήνωται
Λοξὸς ἐν ἀμφοτέροις. οἱ μέν ῥ' ἑκάτερθεν ἔχουσι
Ἀντιπέρην τροπικοί. μέσσος δέ ἑ μεσσόθι τέμνει.

Οὐκ

In Auſtrum ſol agitur: uertitur profectò ibi
Hybernus. atq; ei tres qdẽ circũuoluũtur ſupnè
Octo partiũ, quinq; uerò ſubterraneæ uerſãtur.
At in medio amborum (quantus cani lactis)
Subter terrã uoluitur circulus bipertiẽti ſimilis.
In eo autem dies noctibus æquantur utriſq;,
Decreſcentis æſtus, uerisq; inſtantis.
Sed ſignum ei Aries, Tauriq; genua ponuntur,
Aries quidem ſecundum lõgitudinem deductus per circulum,
Tauri uerò crurum quanta apparet geniculatio.
Ineſt quoq; ei cingulus præfulgidi Orionis:
Flexuraq; flagrantis Hydræ ineſt ipſi, & tenuis
Crater: ineſt uerò Coruus: inſunt etiam ſtellæ non ualde multæ (runtur.
Chelarum: in hoc item ſerpentariana genua fe-
Non tamen Aquilam intercipit, ſed ei uicinè
Iouis uolitat magnus nuncius: etiam iuxta ipſum
Equinum caput & collum uoluuntur.
Hos quidem adiectim rectos circumpellit axis
In medio omnes tenens: Aut quartus fixus eſt
Obliquus in ambobus, qui quidẽ utrinq; tenent
È regiõe tropici: medi⁹ aũt ipſum in medio ſecat.

Οὐκ ἂν ἀθηναίης χειρῶν δεδιδαγμένος ἀνὴρ
Ἄλλῃ κολλήσαιτο κυλινδόμενα τροχάλεια,
Τοῖά τε καὶ τόσα πάντα περισφαιρηδὸν ἑλίσ-
σων,
Ὥς τά γ' ἐν αἰθέρι πλαγίον συναρηρότα κύ-
κλον,
Ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα διώκεται ἤματα πάντα.
Καὶ τὰ μὲν ἀντέλλει τε καὶ ἀντία νειόθι δύνει
Πάντα παραβλήδην. μία δέ σφεων ἐστὶν ἑκάστου
Ἑξείης ἑκάτερθε κατήλυσίη ἄνοδός τε.
Αὐτὰρ ὅγ' ὠκεανοῦ τόσον παραμείβεται ὕδωρ,
Ὅσον ἀπ' αἰγοκερῆος ἀνερχομένοιο μάλιστα
Καρκίνον εἰς ἀνιόντα κυλίνδεται. ὅσον ἀπάντῃ
Ἀντέλλων ἐπέχει, τόσον γε μὲν ἄλλοθι δύνων.
Ὅσον δ' ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται αὐγή,
Ἑξάκις ἂν τόσσ' ἡμῖν ὑποδράμοι. αὐτὰρ ἑκάστη
Ἴση μετρηθεῖσα δύω περιτέμνεται ἄστρα.
Ζῴδιον δὲ κύκλον ἐπίκλησιν καλέουσι.
Τῷ ἔνι καρκίνος ἐστὶ, λέων τ' ἐπὶ τῷ, καὶ ὑπ'
αὐτὸν
Παρθένος, αἱ δ' ἐπί οἱ χηλαὶ, καὶ σκορπίος
αὐτὸς,
Τοξευτής τε, καὶ αἰγόκερως, ἐπὶ δ' αἰγοκερῆι
Ὑδροχόος,

Haud facile Mineruæ manibus edoctus aliquis
Aliter compegerit uolubiles orbes
Taleſq́; & tãtos, omnes rotabiliter circũuoluẽs:
Sicut hi in ætheria regione obliquo coaptati circulo
Ab aurora ad noctẽ impellũtur diebus omnibus.
At ij quidem oriunturq́;, & ex aduerſo infernè óccidunt
Omnes æquidiſtãter: unus aũt ipſorũ eſt cuiuſuis
Ordinatim utrinq; deſcenſus aſcenſusq́;.
Verũ obliquus orbis Oceani tantã ꝑtrãſit aquã,
Quantum à Capricorno aſcendente maximè
Cancrũ ad aſcendentẽ uoluitur. quantũ ubilibet
Exoriens continet, tantum certè alibi óccidens.
Quantum autem ocularis radij demetit uiſus,
Sexies tantundẽ nobis ſubtermeauerit. at quæuis portio
Aequalis diuiſa duo circumſecat aſtra.
Animalem uerò circulum cognomento dicunt.
In quo Cancer eſt, Leoq́; iuxta ipſum, & ſub eo
Virgo, atq; prope eam Chelæ, & Scorpius ipſe,
Sagittariusq́;, & Capricornus, at iuxta Capricornum

Ὑδροχόος, δύο δ' αὖτ' ἐπ' ἰχθύες ἀστερόωντες.
Τοὺς δὲ μετὰ κριός, ταῦρός τ' ἐπὶ τῷ, δίδυμοί τε.
Ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσι,
Πάντ' ἐνιαυτὸν ἄγων. καί οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι
Κύκλον, ἀέξονται πᾶσαι ἐπικάρπιοι ὧραι.
Τοῦ δ' ὅσσον κοίλοιο κατ' ὠκεανοῖο δύνηται,
Τόσσον ὑπὲρ γαίης φέρεται. πάσῃ δ' ἐπὶ νυκτὶ
Ἓξ αἰεὶ δύουσι δυωδεκάδος κύκλοιο.
Τόσσαι δ' ἀντέλλουσι, τόσον δ' ἐπὶ μῆκος ἑκά-
στη
Νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσον τέ περ ἥμισυ κύκλου
Ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς ἀείρεται ὑψόθι γαίης.
Οὔ κεν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη
Μοιράων σκέπτεσθαι, ὅτ' ἀντέλλῃσιν ἑκάστη.
Αἰεὶ γὰρ τάων γε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
Ἠέλιος. τὰς δ' ἄν γε περισκέψαιο μάλιστα
Εἰς αὐτὰς ὁρόων. ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
Γίνοιντ', ἢ ὄρεος κεκρυμμέναι ἀντέλλοιεν,
Σήματ' ἐπερχομένοισιν ἀρηρότα ποιήσασθαι.
Αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθε διδοίη
Ὠκεανός, τά τε πολλὰ περιστρέφεται ἑοῖ αὐτῷ,
Νειόθεν ὁππήμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην.
Οὔ οἱ ἀφαυρότατοι ὅτε καρκίνος ἀντέλλῃσιν

Ἀστέρες

Aquarius, duo item ipſum Piſces *conſtellant:*
Hos autem poſt Aries, *Taurusq́; iuxta hunc,* Di-
dymiq́;.
In quibus ſol fertur duodecim omnibus,
Totum annũ deducens : etiã ei circa hunc eunti
Circulũ augeſcẽt omnes frugiferæ tempeſtates.
Huius itẽ quantũ concauũ ſub Oceanũ *óccidat,*
Tantum ſupra terram fertur. omni aũt in nocte
Sex ſemper óccidunt duodenarij circuli: (bet
Tot itẽ oriũtur. Tantã aũt ad longitudinẽ quæli
Nox ſemp̃ protenſa eſt, quã lõge dimidiũ circuli
Incipiente à nocte eleuatur ſupra terram.
Nec ſanè contemnendũ obſeruanti diem fuerit,
Partium conſiderare quando oriatur quælibet:
Semper enim harum uni cooritur ipſe
Sol. Has *uerò deprehenderis maximè*
Eas intuens. uerùm ſi nubibus obſcuræ
Fiant, uel monte occultatæ oriantur,
Indicia coorientibus idonea facito.
Ipſe aũt aßiduò tibi à cornib. utrinq; dare poterit
Oceanus, quæ multa circumuoluuntur ſibi ipſi,
Ab infero quum illarum uoluat unamquamq;.
Haud ei omnino ignota, cum Cancer *oriatur,*

Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκειν-
  ται,
Τοὶ μὲν δυόντες, τοὶ δ' ἐξ ἑτέρης ἀνιόντες.
Δύει μὲν στέφανος, δύει δὲ κατὰ ῥάχιν ἰχθύς.
Ἥμισυ μέν κεν ἴδοιο μετήορον, ἥμισυ δ' ἤδη
Ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου στεφάνοιο.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἐξόπιθεν τετραμμένος, ἄλλα μὲν
  οὔπω
Γαστέρι νειαίρῃ, τὰ δ' ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
Τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογερὸν ὀφιοῦχον
Καρκίνος ἐκ γονάτων. κατάγει δ' ὄφιν αὐ-
  χένος ἐγγύς.
Οὐδ' ἂν ἔτ' ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρω-
  θεν,
Μείων ἠμάτιος, τὸ δ' ἐπὶ πλέον ἔννυχος ἤδη.
Τέτρασι γὰρ μοίραις ἤδη κατιόντα Βοώτην
Ὠκεανὸς δέχεται. ὁ δ' ἐπὴν φάεος κορέση-
  ται,
Βουλυτοῦ δ' ἐπέχει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
Ἦμος ὅτ' ἠελίοιο κατερχομένοιο δύηται.
Κεῖναί τοι καὶ νύκτες ἐποψὲ δύοντι λέγονται.
Ὡς οἱ μὲν δύουσιν. ὁ δ' ἀντίος οὐδὲν ἀεικὴς,
Ἀλλ' εὖ μὲν ζώνῃ, εὖ δ' ἀμφοτέροισι φαεινὸς

Ὤμοις

Aſtra utrinq; agitata circumiacent, (dentia:
Hæc quidē occidētia, illa uerò de oriente aſcen-
Occidit certè Corona, óccidit item ſecundum
ſcapulam Piſcis: (ròiam
Dimidium quidem uideris ſublime, dimidium ue
Extremitates ſubmittūt deſcendentis Coronæ:
Sed hic retro uerſus, ſecundum alias quidem par
tes nondum (cte fertur.
Ventre extremo, ſecundum ſuperiores uerò no-
Quinetiam uſq; in humeros deducit laborioſum
Serpentarium (collum uſq;.
Cancer à genubus: deducit autem ſerpentem ad
Nec uerò amplius Arctophylax fuerit multus
utrinq;,
Minor diurnus, ad maius uerò nocturnus iam:
Quatuor enim partib. iam deſcendentē Booten
Oceanus excipit. At hic cum luce ſatiatus ſit,
Veſpere itē cōtinet plus dimidio noctis labentis,
Tum quando ſole deſcendente óccidat.
Illæ etiam noctes ſero occidenti dicuntur.
Sic hæc quidem óccidunt. At oppoſitus, haud il
lucidus, (bobus ſplendidus
Sed pulchrè quidem cingulo, pulchrè uerò am-

Ωμοις ὠρίων, ξίφεος γε μὲν ἶφι πεποιθὼς, (λοι
Πάντα φέρων ποταμὸν, κέρας προτείνει) ἄλ
Ερχομένῳ δὲ λέοντι τὰ μὲν κατὰ πάντα φέροντι
Καρκίνου ὅσσ᾽ ἐδύοντο. καὶ αἰετός. αὐτὰρ ὁ γ-
γνὺξ (λαιὸν
Ημενος, ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα
Οὔπω κυμαίνοντος ὑποστρέφει ὠκεανοῖο.
Αντέλλει δ᾽ ὕδρης κεφαλὴ, χαροπός τε λαγωός.
Καὶ προκύων, πρότεροί τε πόδες κυνὸς αἰθομένοιο.
Οὐ μὲν θὴν ὀλίγους γαίης ὑπὸ νείατα βάλλει
Παρθένος ἀντέλλουσα. λύρη τότε κυλληναίη,
Καὶ δελφὶς δύουσι, καὶ εὐποίητος ὀϊστός.
Σὺν τοῖς ὄρνιθος πρῶτα πτερὰ μέσφι παρ᾽ αὐτὴν
Οὐρὴν, καὶ ποταμοῖο παρηορίαι σκιόωνται.
Δύνει δ᾽ ἱππείη κεφαλὴ, δύνει δὲ καὶ αὐχήν.
Αντέλλει δ᾽ ὕδρη μὲν ἐπὶ πλέον ἄχρι παρ᾽ αὐτὸν
Κρητῆρα. φθάμενος δὲ κύων πόδας αἴνυται ἄλλους.
Ελκων ἐξόπιθεν πρύμναν πολυτειρέος ἀργοῦς.
Ηδὲ θέει γαίης ἴσον διχόωσα κατ᾽ αὐτὸν,
Παρθένος ἦμος ἅπασα περαιόθεν ἄρτι γένηται.
Οὐδ᾽ αὖ ἐπερχόμεναι χηλαὶ καὶ λεπτὰ φανεῖσαι,

Αφραστοι

Humeris Orion, enſe quidem fortiter fiſus,
Totũ ferens fluuiũ, à cornu protenditur altero.
Orienti uerò Leoni omnia quidẽ ſubterferuntur
Cancro quæ occidebant: etiam Aquila. Verùm geniculatim *(dem ſiniſtrum*
Sedens, alias quidem partes iam, ſed genu & pe
Nondum procelloſo ſubteruoluit Oceano.
Oritur autem Hydræ caput, glaucusq́; Lepus:
Et Procyon, prioresq́; pedes Canis ardentis.
Nec certè pauca ſidera terræ ſub infima mittit
Virgo exoriens. Lyra tunc Cyllenæa,
Et Delphinus óccidunt: & fabrefacta ſagitta.
Cum quibus Cygni priores pẽnæ uſq; ad ipſam
Caudam, & Fluuij extremitates occultantur.
Occidit item equinũ caput, óccidit etiã collum.
Oritur uerò Hydra amplius uſq; ad ipſum
Craterem. præueniens uerò Canis pedes arripit alios,
Trahens à tergo puppim ſtellatæ Argus.
Hæc autem currit ſupra terram malum dimidiata iuxta ipſum
Virgo quando uniuerſa ab infero iam euaſerit.
Nec fortè exoriẽtes Chelæ & tenuiter lucẽtes,

Ἄφραστοι περίοιεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα Βοώτης
Ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος ἀμφοτέροιο.
Ἀργὼ δ' οὐ μάλα πᾶσα μετήορος ἔστιν ἤδη,
Ἀλλ' ὕδει. κέχυται γὰρ ἐν οὐρανῷ ἤλιθα πολλὰ,
Οὐρῆς ἂν δέοιτο μόνον. δ' αὐτῇ χηλαὶ ἄγουσιν
Δεινὸν ἐφεστηῶτ' ὀφιούχεα. τοὶ μὲν ἔπειτα
Δεξιτερὴν κνήμην αὐτῆς ἐπὶ γουνίδος ἄχρις
Αἰεὶ γνύξ, αἰεὶ δὲ λύρῃ παραπεπτηῶτος.
Οὔτινα τοῦτον ἄϊστον ὑπουρανίων εἰδώλων
Ἀμφοτέρου δύοντα καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα
Πολλάκις αὐτονυχεὶ θηεύμεθα. τοὶ μὲν ἄρ' οἱ
Κνήμη σὺν χηλῇσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσι.
Αὐτὸς δ' ὃν κεφαλὴν ἔτι τοῦ τετραμμένος, ἄλλῃ
Σκορπίου ἀντέλλοντα μένει, καὶ ῥύτορα τόξου.
Οἵ γάρ μιν φορέουσιν, ὁ μὲν μέσον ἄλλα τε πάντα,
Χεῖρα δέ οἱ σκαιὴν κεφαλῆς θ' ἅμα τόξον ἀγινεῖ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς τρίχα πάντα καταμελεϊστὶ φορεῖται.
Ἥμισυ δὲ στεφάνοιο, καὶ αὐτὴν ἔσχατον οὐρὴν
Κενταύρου, φορέουσιν ἀνερχόμεναι ἔτι χηλαί.
Τῆμος ἀπερχομένην κεφαλὴν μεταδύεται ἵππος,

Ignotæ præterierint: quoniã ingẽs ſidus Bootes
Cumulatus oritur interſtinctus Arcturo.
Argo autem non planè tota ſublimis erit modò,
Sed Hydra: fuſa eſt enim in cœlo abundè multa:
Cauda indiguerit ſaltem. Chelæ item adducunt
Conſtanter innixum Serpentarium: ipſius quidem conſequenter
Dexteram tibiam uſq; ad ipſum genu
Semper geniculãtis, ſemper itẽ Lyræ acclinati.
Quem eundem ignotũ inter cœleſtes imagines
Vtrobiq; occidentẽ, et ex altera parte aſcẽdentẽ
Sæpe eadem nocte cõſpicimus: huius quidẽ ſola
Tibia cum Chelis apparet ambabus:
Ipſe uerò in caput adhuc aliquò uerſus, alia
Scorpium orientem manet, & tentorem arcus:
Hi nanq; ipſum ferũt, Scorpius quidem medium aliaq; omnia: (aduoluit.
Manum uerò ei læuam ſimulq; cum capite Arcus
Atq; is quidem ſic trifariam per omnia membratim circumfertur.
Dimidiũ uerò Coronæ, et ipſam extremã caudã
Centauri proferunt exorientes adhuc Chelæ.
Tunc poſt demerſum caput occidit Equus:

Καὶ προτέρου ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος οὐρή·
Δύνει δ' ἀνδρομέδης κεφαλή. τὸ δέ οἱ μέγα δεῖγμα
Κήτεος ἠερόεις ἐπάγει νότος. ἀντία δ' αὐτὸς
Κηφεὺς ἐκ βορέω μεγάλῃ ἀνὰ χειρὶ κελεύων.
Καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον, ἄχρι παρ' αὐτὴν
Δύνει. ἀτὰρ κηφεὺς κεφαλῇ καὶ χειρὶ καὶ ὤμῳ.
Καμπαὶ δ' αὖ ποταμοῖο, καὶ αὐτίκ' ἐπερχομένοιο
Σκορπίου, ἐμπίπτοιεν ἐϋρρόου ὠκεανοῖο.
Ος καὶ ἐπερχόμενος φοβέει μέγαν ὠρίωνα.
Αρτεμις ἱλήκοι. προτέρων λόγος. οἵ μιν ἔφαντο
Ἑλκῆσαι πέπλοιο χίῳ, ὅτε θηρία πάντα
Καρτερὸς ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
Θήρης ἀρνύμενος κείνῳ χάριν οἰνοπίωνι.
Η δέ οἱ ἐξ αὐτῆς ἐπετείλατο θηρίον ἄλλο
Νήσου, ἀναρρήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας,
Σκορπίον. ὅς ῥά μιν οὖτα καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα
Πλειότερος προφανείς. ἐπεὶ ἄρτεμιν ἤκαχεν αὐτήν.
Τοὔνεκα δὴ καί φασι περαιόθεν ἐρχομένοιο
Σκορπίου, ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.
Οὐδὲ μὲν ἀνδρομέδης καὶ κήτεος, ὅσσ' ἐλέλειπτο

Κεῖνο δ'

Et prioris auis attrahitur extrema cauda.
Occidit item Andromedæ caput: atque ei magnum monſtrum
Ceti turbid⁹ immittit Auſter: è regione uerò ipſe
Cepheus de ſeptẽtrione ingẽti manu cohortãs.
Atq; Cet⁹ quidẽ in dorſum uerſus, uſq; ad ipſum
Occidit: ſed Cephe⁹ capite et manu et humero.
At curuaturæ Eridani, iamprimum exoriente
Scorpio, inciderint lateſluum Oceanum.
Qui etiam exoriens terret magnum Orionem.
Diana æquè ferat: ueterum ſermo: qui ipſum fabulati ſunt
Arripuiſſe peplo in Chio, quando feras omnes
Fortis Orion ualida cædebat claua,
Venationis adminiſtrans illi gratiã Oenopioni:
Illa autem ei ex ipſa immiſit feram aliam
Inſula, difringens medios utrinq; colles,
Scorpium: qui quidem ipſum uulnerauit & occidit grandem exiſtentem
Maior præcellens: quoniã Dianam læſit ipſam.
Quare etiam aiunt ab imo ueniente
Scorpio, Orionẽ ad terræ extrema fugere. (ſunt
Neq; qdẽ Andromedæ & Ceti quæcũq; relicta
Illo

Κείνου δ' ἀντέλλοντος ἀποδύεται. ἀλλ' ἄρα καὶ τοί
Πανσυδίῃ φεύγουσιν. ὁ δὲ ζώνῃ τότε κηφεὺς
Γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν εἰς κεφαλὴν μάλα πάντα
Βάπτων ὠκεανοῖο, τὰ δ' οὐ θέμις, ἀλλὰ τά γ' αὐτοί
Ἄρκτοι κωλύουσι πόδας καὶ γοῦνα καὶ ἰξύν.
Ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο
Δειλὴ κασσιέπεια. τὰ δ' οὐκέτι οἱ κατὰ κόσμον
Φαίνεται ἐκ δίφροιο ποδῶν καὶ χειρῶν ὕπερθεν.
Ἀλλ' ἥγ' εἰς κεφαλὴν ἴση δύνετ' ἀρνευτῆρι
Μειρομένη γονάτων. ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
Δωρίδι καὶ πανόπῃ μεγάλων ἄτερ ἰσώσασθαι.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται. τὰ δὲ νειόθι μᾶλλον
Οὐρανὸς ἀντιφέρει, στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα,
Ὕδρης τ' ἐσχατιὴν φορέει τ' ἐπὶ κενταύροιο
Σῶμά τε καὶ κεφαλὴν, καὶ θηρίον, ὅ ῥ' ἐνὶ χειρί
Δεξιτερῇ κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μένουσι
Τόξον ἐπερχόμενον πρότεροι πόδες ἱπποτάφηρος.
Τόξῳ καὶ σπείρη ὄφιος καὶ σῶμ' ὀφιούχου
Ἀντέλλει ἰόντι. καρήατα δ' αὐτὸς ἀγινεῖ
Σκορπίος ἀντέλλων, ἀνάγει δ' αὐτὰς ὀφιούχου
Χεῖρας.

Illo exoriente ignota:ſed etiam hæc
Glomeratim fugiũt. cingulo item tunc Cepheus
Terram adradit, quæ quidem ad caput ſunt planè omnia *(dem ipſæ*
Tingens Oceano, reliqua non licet, ſed hæc qui
Vrſæ prohibent, pedes, & genua, & lumbum.
Sed & ipſa filiæ urgetur ſimulachro
Miſera Caßiepia: uerùm haud ei decorè
Apparent è ſella pedes & manus deſuper:
Sed hæc in caput ſimilis óccidit urinatori,
Diuiſa à genubus: ſiquidem non poterat illa
Doridi & Panopæ magnis ſine malis conferri.
Hæc quidem in occaſum fertur: ſed illa ab imo magis
Cœlum affert, Coronæq́; ſecundos orbes,
Hydræq́; extremitatem: offertq́; Centauri
Corpusq; & caput, & beſtiolam quam in manu
Dextera Centaurus habet. at illic expectant
Arcum ſuborientem priores pedes inequitantis gigantis. *(pentarij*
Cum Arcu etiam ſpira ſerpentis & corpus Ser-
Oritur aſcendente: capita autem ipſe agitat
Scorpius exoriens: reducit aũt ipſas Serpentarij

Manus,

Χεῖρας. καὶ προτέρην ὄφεος πολυτειρέος αὐχήν
Τοῦ γε μὲν ἐν γόνασιν, ποδὶ δὲ τετραμμένῳ αἰεὶ
Ἀντέλλει, τότε μὲν περάτης ἐξέρχεται ἄλλα,
Γυῖά τε καὶ ζώνη καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμοι
Δεξιτερῇ σὺν χειρί. κάρη δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς
Τόξῳ ἀνέρχονται καὶ τοξότῃ ἀντέλλοντι.
Σὺν τοῖς ἑρμαίη τε λύρη, καὶ στήθεος ἄχρις
Κηφεὺς ἠώου παρελαύνεται ὠκεανοῖο.
Ἦμος καὶ μεγάλοιο κυνὸς πᾶσαι ἀμαρυγαὶ
Δύουσι. καὶ πάντα κατέρχεται ὠρίων.
Πάντα γε μὴν ἀτέλεστα διωκομένοιο λαγωοῦ.
Ἀλλ' οὐχ ἡνιόχῳ ἔριφοι, οὐδ' ὠλενίη αἶξ
Εὐθὺς ἀπέρχονται. τὰ δέ οἱ μεγάλην ἀνὰ χεῖρα
Λάμπονται, καὶ οἱ μελέων διακέκριται ἄλλων
Κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, κεφαλήν τε καὶ ἄλλην χεῖρα καὶ ἰξὺν
Αἰγόκερως αὐτῶν κατάγει, τὰ δὲ νείατα πάντα
Αὐτῷ τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδέτι περσεὺς,
Οὐδὲ κ' ἄκρα κόρυμβα μένει πολυτειρέος ἀργοῦς.
Ἀλλ' ἤτοι περσεὺς μὲν, ἄτερ γουνός τε ποδός τε
Δεξιτεροῦ, δύεται. πρύμνης δ' ὅσον ἐς περιαγήν.
Αὐτὴ δ' αἰγοκερῆϊ κατέρχεται ἀντέλλοντι.

Ἦμος

Manus,atq; priorē ſerpentis cōſtellati fulgorem
Ipſius quidē Engonaſi (ſiquidē obuerſus ſemper
Oritur)tunc ſanè ab imo egrediuntur alia,
Mēbraq;,et cingulus,et pectora tota,et humeri,
Dextera cum manu:ſed caput altera cum manu
Sub arcu aſcendunt & Sagittario exoriente.
Cū quibus Mercurialisq; Lyra,et ad pectus uſq;
Cepheus ab Eoo agitatur Oceano.
Tum etiam magni Canis omnes micantiæ
Occidūt, & omnes partes deſcendūt Orionis:
Omnes quidem mutilæ impetiti Leporis.
At non Aurigæ Hœdi,neq; Olenia capra
Statim decedunt,quæ ei magnam per manum
Lucent,atq; ei à membris diſcreta ſunt alijs,
Ad cōmouendū tēpeſtates quādo ſoli cooriātur:
Sed hæc qdē,caputq;,& aliā manū & lumbum
Capricornus aſcendēs deducit: infima uerò oīa
Sub ipſo Sagittario óccidūt. neq; amplius Perſeus
Neq; ſumma roſtra manent ſtellatæ Argus:
sed Perſeus quidem (præter genuq; pedemq;
Dexterum) occidit: ipſius puppis uerò quantum ad circumactum
Ipſa autem ſub Capricorno deſcendit oriente.

Ἥμισυς καὶ προκύων δύεται. τὰ δ' ἀντέρχεται ἄλλα,
Ὄρνις τ', αἰητός τε, τά τε πτερόεντος ὀϊστοῦ
Τείρεα, καὶ νοτίου θυτηρίου ἱερὸς ὕδου.
Ἵππος δ' ὑδροχόοιο νέον περιτελλομένοιο
Ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται. αὐτίκα δ' ἵππου
Ἐξ οὐρῆς κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ.
Ἀλλ' οὔ οἱ δύναται κεφαλὴν, οὐδ' εὐρέας ὤμους
Αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν. ἀλλ' αἴθοπος ὕδρης
Αὐχενίην κατάγει σπεῖραν, καὶ πάντα μέτωπα.
Ἡ δὲ καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει. ἀλλ' ἄρα καὶ τὴν
Αὐτὸν κενταύρῳ, ὁπότ' ἰχθύες ἀντέλλωσιν,
Ἀθρόον ἐμφέρεται. ὁ δ' ἐπ' ἰχθύσιν ἔρχεται ἰχθὺς
Αὐτὸν κυανέῳ ὑποκείμενος αἰγοκερῆϊ,
Οὔτι γ' ἄδην, ὀλίγον δὲ δυωδεκάδα μένει ἄλλην.
Οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα καὶ ὦμοι
Ἀνδρομέδης δίχα πάντα, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω
Τείνεται ὠκεανοῖο, νέον ὁπότε προγένωνται
Ἰχθύες ἀμφότεροι. τὰ μέν οἱ κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Αὐτοὶ ἐφέλκονται. τὰ δ' ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
Κριὸς ἀνερχόμενος. τοῦ καὶ περιτελλομένοιο

Ἑσπερόθεν

Tum quoq; minor Canis óccidit. ſed oriūtur alia
Olor, Aquiláq; alatæq; ſagittæ
Aſtra, & auſtrinæ Aræ ſacra Hydra.
Equus autem Aquario recenter exoriente
Pedibusq; & capite ſurſum uoluitur: é regione autem Equi
A' cauda Centaurum attrahit ſiderea Nox:
Sed non ei poteſt caput, neq; latos humeros
Ipſo cum thorace uorare. at rutilæ Hydræ
Collarem ſubducit ſpiram, & omnem frontem:
Hæc autem à poſterioribus multa manet. ſed etiam hanc
Cum ipſo Centauro, quando Piſces oriantur,
Cumulatim infert. At ſub Piſcibus oritur Piſcis
Ipſo obſcuro ſubiectus Capricorno: (aliud.
Haud quidē plene: parūper enim ſignū expectat
Sic etiam laſſæ manus, & genua, & humeri
Andromedæ dimidiatim omnia, hæc quidem antè, alia uerò pòſt
Pertingunt ex Oceano, primū quādo prodeunt
Piſces ambo: dexteram quidem ei manum
Piſces attrahunt: at ſiniſtram ab imo trahit
Aries aſcendens. Quo etiam oriente,

Ἑσπερόθεν κέων ἴδιον θυτήριον. αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ
Περσέος ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ
ὤμους.
Αὐτὴ δὲ ζώνη καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο
Ἢ κριῷ λήγοντι φαείνεται ἢ ἐπὶ ταύρῳ.
Σὺν τῷ πανσυδίῃ ἀνελίσσεται. οὐδ' ὅγε ταύρου
Λείπεται ἀντέλλοντος ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηρὼς
Ἡνίοχος φέρεται. μοίρῃ γε μὲν οὐκ ἐπὶ ταύτῃ
Ἀθρόος ἀντέλλει. δίδυμοι δέ μιν οὖλον ἄγουσιν.
Ἀλλ' ἔριφοι λαιοῦ τε θέναρ ποδὸς αἰγί σὺν αὐτῇ
Ταύρῳ συμφορέονται, ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
Κήτεος αἰθερίοιο περαιόθεν ἀντέλλωσι.
Δύει δ' ἀρκτοφύλαξ ἤδη πρώτῃ τότε μοίρῃ,
Τάων, αἳ πίσυρές μὲν ἄτερ χειρὸς κατάγουσι
Λαιῆς. ἡ δ' αὐτοῦ μεγάλη ὑποτέλλεται ἄρκτος.
Ἀμφότεροί τε πόδες καταδυομένου ὀφιούχου
Μέσφ' αὐτῶν γονάτων διδύμοις ἐπὶ σῆμα τε-
τύχθω
Ἐξ ἑτέρης ἀνιοῦσι. τότ' οὐκέτι κήτεος οὐδὲν
Ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν, ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
Ἤδη καὶ ποταμοῦ πρώτης ἁλὸς ἐξανιοῦσαν (της
Καμπὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύ
Αὐτὸν ἐπ' ὠρίωνα μένων, εἴ οἱ ποθὶ σῆμα

Ἢ νυκτὸς

Ab occaſu cõſpexeris Aram: cæterum in altera
parte
Perſei orientis tantum caput & humeros:
Ipſe autem cingulus etiam ambiguum fuerit
An ſub Ariete deſinente luceat, an ſub Tauro:
Cũ quo cumulatim aduoluitur. Nec item Tauro
Linquitur oriente: quoniam ualde ei coniunctus
Auriga fertur: ſigno tamen haud ſub illo
Plenus oritur: Gemini aũt ipſum totũ proferũt.
At Hœdi, ſiniſtriq; planta pedis, Capra cum ipſa
Tauro cooriuntur: quando dorſumq; & cauda
Ceti cœleſtis ab imo oriantur.
Occidit aũt Arctophylax iam primo tũc ſigno,
Quorũ quatuor quidem præter manũ deducunt
Læuam. ſed ſub ipſo magna oritur urſa.
At ambo pedes occidentis Serpentarij
Vſq; ad ipſa genua Geminis in ſignum ſunto
Ab altera parte orientibus. Tunc non amplius
Ceti quicquam
Voluitur utrinq;: totum uerò ipſum uidebis iam.
Iam quoq; fluuij primo mari egredientem
Curuaturã in ſereno pelago conſpexerit nauta,
Ipſum Orionem expectans, ſicubi ei ſignum

Ἢ νυκτὸς μέτρον γ' ἠὲ πλόου ἀγγείλειε.
Ταύτῃ γάρ τάγε πολλὰ θεοὶ ἄνδρεσσι λέγουσι.
Οὐχ ὁράᾳς, ὀλίγη μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη
Ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
Μηνός, ὅτε πρώτη ἀποκίδναται αὐτόθεν αὐγή,
Ὅσσον ὑποσκιάειν, ἐπὶ τέτρατον ἦμαρ ἰοῦσα,
Ὀκτὼ δ' ἐν διχάσι, διχόμηνα δὲ παντὶ προσώπῳ,
Αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρακλίνουσα μέτωπα
Εἴρει ὁποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς;
Ἄκρα γε μὴν νυκτῶν κεῖναι δυοκαίδεκα μοῖραι
Ἀρκίαι ἐξειπεῖν, τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
Ὥρη μὲν τ' ἀρόσαι νειοὺς, ὥρη δὲ φυτεῦσαι.
Ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται.
Καὶ μέν τις καὶ νηὶ πολυκλύστου χειμῶνος
Ἐφράσατ', ἢ δεινοῦ μεμνημένος Ἀρκτούροιο,
Ἠέ τεων ἄλλων, οἵ τ' ὠκεανοῦ ἀρύονται
Ἀστέρες ἀμφιλύκης, οἵ τε πρώτης ἔτι νυκτός.
Ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτόν
Ἠέλιος, μέγαν ὄγμον ἐλαύνων. ἄλλοτε δ' ἄλλῳ

Ἐμπελά-

Vel noctis menſuram, uel nauigationis nunciare poßit. (dicant.
Vbiq; enim iſtiuſmodi multa dij hominibus præ-
Non uides, modica quidē quādo cornibus Luna
Ab occaſu appareat, quod inchoātem ſignificat
Menſem. quando prima ſpargetur inde lux,
Sic ut umbrā creet, quod ad quartū diem tendit,
Octauum in dimidietatibus, mediū menſem plena facie:
Semper autem alias atq; alias declinans frontes,
Dicat quota menſis oriatur aurora?
Terminos ſanè noctium illa duodecim ſigna
Sufficientia ſunt indicare: quæ item longum in annum.
Tempus quidem arandi nouales, tempus quoque plantandi.
È Ioue iam omnia oſtenſa ubiuis ſunt.
Etenim quiſpiam naui pluuioſam tempeſtatem
Animaduertit, uel uehementis memor Arcturi,
Vel quarundā aliarū, quæ ab Oceano tolluntur
Stellæ diluculo, quæq; prima adhuc nocte:
Siquidem illas omnes tranſit per annum
Sol, longam orbitam ductans: aliàs autem aliam

Εμπελάσει, τοτὲ μέν τ' αὐτῶν, τοτὲ δ' αὐτίκα
 δύνων.
Αλλος δ' ἀλλοίην ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠῶ.
Γινώσκεις τάδε καὶ σύ. τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
Εννέα καίδεκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
Οσσα τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον ὠρίωνα
Νὺξ ἐπιδινεῖται, κύνα τε θρασὺν ὠρίωνος.
Οἵ τε ποσειδάωνος ὁρώμενοι ἢ διὸς αὐτοῦ
Αστέρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι.
Τῷ κείνων πεπόνησο. μέλει δέ τοι, εἴποτε νηὶ
Πιστεύεις, εὑρεῖν ὅσα που κεχρημένα κεῖται
Σήματα χειμερίοις ἀνέμοις ἢ λαίλαπι πόντου.
Μόχθος μέν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄ-
 νειαρ
Γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί.
Αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
Παρειπὼν ὤνησεν ὅτ' ἐγγύθεν ὤρορε χειμών.
Πολλάκι γὰρ καί τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ
Νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἠρι θαλάσσης.
Αλλοτε μὲν τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε
 πέμπτον.
 (οὔπω
Αλλοτε δ' ἀπρόφατον κακὸν ἵκετο. πάντα γ'
Εκ διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
Κέκρυπται,

Accedet, nunc quidē oriens, nunc uerò uiciſsim
óccidens.
Alia item aliam ſtella inſpicit auroram.
Cognoſcis hæc & tu: Concinunt enim iam
Nouem & decem circuli lucidi ſolis.
Quotquot etiam à zona ad extremū Orionem
Nox obuoluit, Canemq; audacem Orionis.
Etiam Neptuni conſpectæ aut Iouis ipſius
Stellæ hominibus euentus ſignificant.
Idcirco illis operā da. Curæ item ſit tibi, ſi quan
do naui
Te credis, deprehēdere quæcūq; debita ponūtur
Signa hybernis uentis, aut turbini maris.
Labor quidē paruus, ingēs uerò mox cōmoditas
Fit diligentiæ ſemper cauto uiro:
Ipſe quidem primum tutior, probè uerò & alium
Admonens iuuat quando mox irruat tempeſtas.
Sæpe enim uel quiſpiam ſerena ſub nocte
Nauem ſubducit metuens manè pelagus.
Aliàs quidē ad tertiū diem durat, aliàs quintum:
Quandoq; uerò improuiſum malum ſubit. Om-
nia enim nondum
È Ioue mortales didicimus, uerum adhuc multa

Κέκρυπται, τῶν αἴκε θέλῃ καὶ ἐς αὐτίκα δώσει
Ζεύς. ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει
Πάντοθεν εἰδόμενος, πάντῃ δ' ὅγε σήματα φαί
Ἄλλα δέ που ὀρέει ἤπου διχόωσα σελήνη (νων.
Πλήθουσ' ἀμφοτέρωθεν, ἢ αὐτίκα πεπληθυῖα.
Ἄλλα δ' ἀνερχόμενος, τότε δ' ἄκρῃ νυκτὶ κε-
λεύων
Ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
Σήματα καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.
Σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην.
Ἄλλοτε γάρ τ' ἄλλη μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴ-
γλη.
Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην
Εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν τρίτῃ, αἱ δὲ τετάρτῃ,
Τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεσταότος κε πύθοιο.
Λεπτὴ μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἦμαρ ἐοῦσα,
Εὔδιός κ' εἴη. λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλ' ἐρευθὴς,
Πνευματίη. παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις
Τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμενηνὸν ἔχουσα,
Ἢ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος.
Εἰ δέ κ' ἐπ' ἀμφοτέρων κεράων, τρίτον ἦμαρ
ἄγουσα,
Μήτε τι νευστάζοι μήθ' ὑπτιόωσα φαείνοι,

Ἀλλ'

Occulta ſunt : quorũ aliqua cum libuerit, etiam
in poſterum dabit
Iuppiter:hic enim genus hominum apertè iuuat,
Vndiq; cõſpectus:paſsim uerò hic ſigna oſtẽdẽs.
Quædam aũt indicat uel alicubi dimidiata luna
Augeſcens utrinq;, uel iam aucta: (indicans
Quædam item exoriens,tum uerò ſumma nocte
Sol: ſed etiam ab alijs licebit alia
Signa & per noctem & diem facere.
Obſerua aũt primum à cornibus utrinq; lunam.
Aliàs enim alio ipſam depingit ueſperus ſplendore:
Aliàs uerò aliæ facies miſcent lunam
Primùm creſcentem, hæ quidem tertio, illæ uerò quarto:
Quibus & de menſe inſtãte perquirere poteris.
Rara quidem puraq; circa tertiũ diem exiſtens,
Serena fuerit:rara uerò et probè admodũ rubẽs,
Ventoſa:craſſa autem & obtuſis cornibus
Quartum à tertio lumen debile habens,
Aut Auſtro hebetatur,aut pluuia propè exiſtẽte.
Sin autem in ambobus cornibus, tertiũ diẽ agẽs,
Neq; nutet,neq; reſupina luceat,

Sed

Ἀλλ' ὀρθαὶ ἑκάτερθε περὶ γνάμπτωσι κεραῖαι,
Ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
Εἰ δ' αὔτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἀγινοῖ,
Ἦτ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκει.
Εἰ δέ κεν οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύοι,
Δειδέχθαι Βορέω, ὅτε δ' ὑπτιάῃσι, νότοιο.
Αὐτὰρ ἐπὴν τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσοι
Πάντῃ ἐρευθόμενος, μάλα κεν τότε χείμερος (εἴη.
Μείζονι δ' αὖ χειμῶνι πυρώτερα φοινίσσοιτο.
Σκέπτεο δ' ἐν πλήθουσάν τε, καὶ ἀμφότερον διχόωσαν,
Ἠμὲν ἀεξομένην, ἠδ' ἐν κέρας αὖθις ἰοῦσαν.
Καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεο μηνὸς ἑκάστου.
Πάντῃ γὰρ καθαρῇ, κε μάλ' εὔδια τεκμήραιο.
Πάντα δ' ἐρευθομένῃ, δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους.
Ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένῃ, δοκέειν ὑετοῖο.
Σήματα δ' οὔτ' ἄρα πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκται.
Ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτῃ τετρατοίῃ τε πέλονται,
Μέσφα διχαιομένης, διχάδος γε μὲν, ἄχρις ἐπ' αὐτὴν

Σημαίνει

Sed recta utrinq; inclinent cornua,
Occidentales uenti illam poſt noctem agitarentur.
At ſi eodem modo recta, & quartum diem agat,
Certè pluuiam collectam indicat.
Sin autem ei cornuum ſuperius aptè nutet,
Expecta Boream: cum uerò reſupinet, Auſtrum.
Verùm quando triduanam totus orbis circumambiat
Vndiq; rubens, ualde tunc tempeſtas fuerit:
Maiore autem tempeſtate rubentius colorari ſolet.
Aſpice item ad plenamq́;, & utrinq; dimidiatam,
Tum creſcentem, tum ad cornu rurſus euntem,
Atq; eius ex colore ſigna capeſſe menſis cuiuſuis:
Omnino enim pura cũ ſit, ſerenitatẽ obſeruato:
Omnino uerò rubens, coniјcito uenti meatus:
Aliàs aliter nigricans, coniјcito pluuiam.
Signa aũt non omnibus diebus omnia eueniunt:
Sed quæ quidem tertio quartoq; fuerint,
Vſque ad dimidiatam, à dimidiata quidem, uſque ad ipſam

Significant

Σημαίνει διχόμηνον, ἀτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνης
Ες διχάδα φθιμένην. ἔχεται δέ οἱ αὐτίκα τετρὰς
Μηνὸς ἀποιχομένου, τῇ δὲ τριτάτῃ ἀπιόντος.
Εἰ δέ κέ μιν περὶ πᾶσαν ἀλωαὶ κυκλώσωνται
Η τρεῖς, ἠὲ δύω περικείμεναι, ἠὲ μί' οἴη,
Τῇ μὲν ἰῇ, ἀνέμοιο γαληναίης τε δοκεύειν,
Ῥηγνυμένῃ, ἀνέμοιο· μαραινομένῃ δὲ, γαλήνης.
Ταὶ δύο δ' ἂν χειμῶνι περιτροχάοιτο σελήνῃ.
Μείζονα δ' ἂν χειμῶνα φέροι τριέλικτος ἀλωὴ,
Καὶ μᾶλλον μελανεῦσα, καὶ εἰ ῥηγνύατο μᾶλλον.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ μηνὶ σεληναίης τε πύθοιο.
Ηελίοιο δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος.
Ηελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται
Αμφοτέρον, δύνοντι, καὶ ἐκ περάτης ἀνιόντι.
Μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούρας
Κύκλος, ὅτ' εὐδίου κεχρημένος ἤματος εἴης,
Μὴ δέ τι σῆμα φέροι, φαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντῃ.
Εἰ δ' αὔτως καθαρόν μιν ἔχοι βουλύσιος ὥρη,

Significant ſemimenſtruam: atq; rurſus è ſemimenſtrua, (mox quarta
Ad dimidiatam decreſcentem: habetur uerò eius
Menſis decedẽtis, poſt hanc aũt tertia abeuntis:
Sin autem ipſam totam circi ambiant
Aut tres, aut duo circumiacẽtes, aut unus ſolus:
Per unum quidem uentũ ſerenitatemq; obſerua,
Per ſciſſum, uentum: marceſcentem uerò, ſerenitatem.
Duo autem tempeſtate ambierint lunam:
Maiorem uerò tempeſtatem afferre ſolet triplicatus circus
Tum magis nigricans, tum ſi frangatur magis.
Atq; hæc quidẽ immenſe lunaq; deprehenderis.
Solis item tibi cura ſit utrinq; euntis:
Soli etiam magis nota ſigna ponuntur
Vtrobiq;, occidenti, & ex imo aſcendenti:
Ne eius uarietur primum tangentis arua
Circulus, quando ſereni indigus diei fueris:
Neq; aliquam notam ferat, ſed appareat unicolor ubiq;.
Si item planè purum ipſum habeat ueſpertinum tempus,

Occumbatq;

Δύνοι δ' ἀνέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αἴγλην,
Καί μιν ἐπερχομένης ἠοῦς ἔθ' ὑπεύδιος εἴη.
Ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος ἐειδόμενος περιτέλλοι,
Οὐδ' ὁπότ' ἀκτίνων αἱ μὲν νότον, αἱ δὲ βορῆα
Σχιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνῃ.
Ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεται ἢ ἀνέμοιο.
Σκέπτεο δ', εἰ καί τοι αὐγαὶ ὑπεῖεν αὖ ἠελίοιο,
Αὐτὸν ἐς ἠέλιον. τοῦ γὰρ σκοπιαὶ καὶ ἄρισται.
Εἴ τι που ἢ ἐρεύθος ἐπιτρέχει, οἷά τε πολλὰ
Ἑλκομένων νεφέων ἐρυθαίνεται ἄλλοθεν ἄλλα,
Ἢ εἴ που μελανεῖ, καί σοι τὰ μὲν ὕδατος ἔστω
Σήματα μέλλοντος, τὰ δ' ἐρεύθεα πάντ' ἀνέμοιο.
Εἴγε μὲν ἀμφοτέροις ἅμυδις κεχρωσμένος εἴη,
Καί κεν ὕδωρ φορέοι, καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.
Εἰ δέ οἱ ἀνιόντος, ἢ αὐτίκα δυομένοιο
Ἀκτῖνες συνίωσι καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσι,
Ἤποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος ἢ ὅτ' ἐς ἠῶ
Ἔρχηται παρὰ νυκτός, ἢ ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα,
Ὕδατί κεν κατιόντι παρατρέχοι ἤματα κεῖνα.

Μὴ

Occumbatq; innubilus, blando poſtmeridianus fulgore,
Equidẽ ſubſequẽte aurora adhuc ſerenus fuerit:
At non, quando cauus apparens exoriatur,
Neq; quãdo ex radijs quidam Auſtrum, quidam Boream
Sciſsi tangant, media autem lucida ſint:
Sed tum uel pluuiam oſtendit, uel uentum.
Aſpice autem, ſi etiam ſubeant radij ſolis,
Ipſum in ſolem: huius enim obſeruationes optimæ ſunt,
Si quando uel rubor incidit, ut ſæpe
Attractis nubibus rubeſcit alicunde aliter,
Aut ſiquando nigreſcet: & tibi hæc quidem pluuiæ ſunto
Signa futuræ, rubea uerò omnia, uenti.
Porrò ſi ambobus ſimul coloratus fuerit,
Et ſanè pluuiã ferret, & uẽtis obnoxius pãderetur.
Si uerò eius orientis, aut uiciſsim occidentis
Radij coeant, & circa unum locum craſſeſcant,
Aut quãdoq; nubibus preſſus, uel cũ ad auroram
Veniat à nocte, uel ab aurora ad noctem,
Pluuijs delabentibus peraguntur dies illi.

D Nec

Μὴ δ᾽ ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλησι,
Τὴν δὲ μετ᾽ ἀκτίνων κεχρωσμένος αὐτὸς ἀέρ
θῇ,
Ἀμνησθεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ᾽ ὅτε οἱ περὶ κύκλος
Οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται
Πρῶτον ἀνερχομένοιο, καὶ ἂψ ἐπὶ μεῖον ἴησι,
Εὔδιός κε φέροιτο, καὶ εἴποτε χείματος ὥρῃ
Ὠχρήσῃ κατιών. ἀτὰρ ὕδατος ἡμερινοῖο
Γινομένου κατόπισθε περὶ νέφεα σκοπέεσθαι,
Καὶ δὴ δυομένου τετραμμένος ἠελίοιο,
Ἢν μὲν ὑποσκιάῃσι μελαινομένη εἰκυῖα
Ἠέλιον νεφέλη, ταὶ δ᾽ ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἀκτῖνες μεσηγὺς ἑλισσόμεναι διχόωνται,
Ἢ τ᾽ ἂν ἔτ᾽ εἰς ἠῶ σκέπαος κεχρημένος εἴης.
Εἰ δ᾽ ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόον
ἑσπερίοιο,
Ταὶ δὲ κατερχομένου νεφέλαι καὶ οἰχομένοιο
Πλησίον ἑστήκωσιν ἐρευθέες, οὔ σε μάλα χρὴ
Αὔριον οὐδ᾽ ἐπὶ νυκτὶ περιτρομέειν ὑετοῖο.
Ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
Ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ᾽ οὐρανόθεν τανύονται,
Οἷον ἀμαλδύνονται ὅτε σκιάῃσι κατ᾽ ἰθὺ
Ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σελήνη,

Οὐδ᾽

Nec item, cum ei modica nubes præoriatur,
Hanc uerò pòſt radijs uariatus ipſe eleuatus fuerit, (circum orbis
Immemor eſto pluuiæ. Magnus autem cum eius
Flore flacceſcenti ſimilis dilatetur
Primum exorientis, & mox decreſcat,
Serenus ſanè agatur: etiã ſi quãdo pluuiæ tẽpore
Palluerit occumbens. At pluuia diurna
Facta, poſtea nubes circumſpicito:
Atq; occidentem conuerſus ad ſolem,
Si quidem obſcuret nigricanti ſimilis
Solem nubes, circum ipſam autem hinc inde
Radij interuoluti findantur,
Certè adhuc in aurorã operimẽto indigus eſſes.
At ſi hic quidem innubilus ſe ſubmergat fluxu ueſpero,
Deſcendenti uerò nubes & abeunti
Vicinè exiſtãt rubicundæ, haud te ualde oportet
Cras, neq; per noctem timere de pluuia.
Verùm quando ſolis marceſcentibus ſimiles
Extemplo radij à cœlo protenduntur
(Sicut euaneſcunt quando obumbret ex directo
Stans terræq; & ſolis luna)

Οὐδ᾽ ὅτε οἱ ἐπέχοντι φαινομένῳ ἠῶθι πρὸ
Φαίνονται νεφέλαι ὑποερευθέες ἄλλοθεν ἄλλαι,
Ἄῤῥαντοι γίνονται ἐπ᾽ ἤματι κείνῳ ἄρουραι.
Μὴ δ᾽ αὔτως ἔτ᾽ ἐόντι πέρην, ὁπότε προταθεῖσαι
Ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρὸ,
Ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατοισομένους λελαθέσθαι.
Ἀλλ᾽ εἰ μὲν κεῖναι μᾶλλον κνέφας φορέοιντο
Ἀκτῖνες, μᾶλλόν κεν ἐφ᾽ ὕδατι σημαίνοιεν.
Εἰ δ᾽ ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
Οἷόν που μαλακαὶ νεφέλαι φορέουσι μάλιστα,
Ἦτ᾽ ἂν ἐπερχομένοιο περιδνοφέοιντ᾽ ἀνέμοιο.
Οὐδὲ μὲν ἠελίου σχεδόθεν μελανεῦσαι ἅλωαὶ,
Εὔδιοι, ἀσσότεραι ἢ καὶ ἀστεμφὲς μελανεῦσαι,
Μᾶλλον χειμέριαι. δύο δ᾽ ἂν χαλεπώτεραι εἶσι.
Σκέπτεο δ᾽ ἢ ἀνιόντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο,
Εἴπου οἱ νεφέων, τὰ παρήλια κικλήσκονται,
Ἢ νότου ἠὲ Βορῆος ἐρεύθεται, ἢ ἑκάτερθεν.
Μὴ δ᾽ οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν.
Οὐ γὰρ ὅτ᾽ ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχωσιν
Ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι, σχεδὸν ὠκεανοῖο,

Γίγνεται

Neq; quando ei moranti lucere ante auroram,
Apparent nubes ſubrubeæ, alibi alia,
Arida fiunt in die illo arua.
Neq; pari modo adhuc exiſtenti inferne quando prætenſi
Radij apparent obſcuri ante auroram,
Pluuiæ autem uenti irruituri obliuiſcere.
Porrò ſi illi magis caligine inuoluantur
Radij, magis certè de pluuia monerent.
Sin aũt modica extendatur caligo circũ radios,
Qualem nonnunq̃ teneræ nubes ferũt maximè,
Certè aduenienti obtenebrari ſolent uento.
Neq; quidem prope ſolem nigreſcentes coronæ,
Sereni: uiciniores uerò & impenſe nigreſcentes,
Magis tempeſtuoſi: duo item ſæuiores fuerint.
Conſidera autem, uel orientis, uel uiciſſim occidentis
Sicubi eius nubes, quas parelia uocant,
Aut ab auſtro aut borea rubeſcant, aut utrinq;:
Neq; adeò obſeruationem hanc friuole cuſtodi:
Non enim, cum utrinq; ſimul mediũ circundent
Solem illæ nubes prope Oceanum,

Γίγνεται ἀμβολίη διόθεν χειμῶνος ἰόντος.
Εἴγε μὲν ἐκ Βορέαο μιῇ οἴη φοινίσσοιτο,
Ἐκ Βορέω πνοιάς κε φέροι· νοτίη δὲ, νότοιο.
Ἢ καί περ ῥαθάμιγξιν ἐπιτροχόωσ', ὑετοῖο.
Ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἀληθέα τεκμήραιο.
Ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.
Σκέπτεο καὶ φάτνην, ἡ μέν τ' ὀλίγῃ ἐοικυῖα
Ἀχλύϊ, Βορραίῃ ὑπὸ καρκίνου ἡγηλάζει.
Ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ' ἐγγύς,
Ἀλλ' ὅσσον τε μάλιστα πυγούσιον οἰήσασθαι.
Εἷς μὲν Βορρείαο, νότῳ δ' ἐπέρχεται ἄλλος.
Καί τοι μὲν καλέονται ὄνοι. μέσση δέ τε φάτνη.
Ἥτε καὶ ἐξαπίνης πάντῃ Διὸς εὐδιόωντος
Γίνετ' ἄφαντος ὅλη, τοὶ δ' ἀμφοτέρωθεν ἰόντες
Ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται.
Οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι.
Εἰ δὲ μελαίνηται, τοὶ δ' αὐτίκ' ἐοικότες ὦσιν
Ἀστέρες ἀμφότεροι, περί χ' ὕδατι σημαίνοιεν.

Εἰ δ'

Fit dilatio è cœlo pluuiæ uenientis.
Si uerò è Borea una ſola rubeſcat,
È Borea flatus ferre ſolet: auſtrina uerò, auſtro:
Aut ſicubi guttæ decidant, pluuiæ.
Occidẽtalibus etiã magis certa deprehenderes.
Ab occidente nanq; ſigna ſumuntur inuariabili ter ſemper.
Intuere quoq; præſepe. id quidem tenui ſimile
Nubeculæ, boreale ſub Cancro uerſatur:
At circa ipſum duæ parum lucentes feruntur
Stellæ, nec multum diſtantes, neq; ualde uicinè,
Sed quàm maximè cubitum puta:
Vna quidem Boreæ eſt, Auſtro uerò appropinquat altera:
Atq; hæ quidem uocantur aſini: medium autem præſepe eſt:
Quod etiam confeſtim cœlo ſereno
Fit euanidum totum: atq; utrinq; coëuntes
Stellæ ſibijnuicem uicinè apparent:
Non modica tempeſtate tunc inundant arua.
Si autem nigreſcat, rurſus uerò eodem colore exiſtant
Stellæ ambæ, de pluuia ſanè ſignũ dare ſolent.

Εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ Βορέω φάτνης ἀμενηνὰ φαείνῃ
Λεπτὸν ἐπαχλυόων, νότιος δ' ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
Δειδέχθαι ἀνέμοιο νότου. Βορέω δὲ μάλα χρὴ
Ἔμπαλιν ἀχλυόεντι, φαεινομένῳ τε, δοκεύειν.
Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
Γιγνέσθω, καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες,
Ἀκταί τ' εἰνάλιοι, ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
Γίγνονται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
Ἐξ ἁλὸς ἔρχηται, φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκώς,
Κινυμένου κε θάλασσαν ὑπὲρ φορέοιτ' ἀνέμοιο.
Καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέωνται,
Ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται.
Πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι, ἢ εἰν ἁλὶ δῖναι
Αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν.
Ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῇσιν.
Ἤδη καὶ πάπποι λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
Σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
Ἄκρον ἐπιπλείωσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
Καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
Ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.

Καὶ

Si uerò hic qui eſt è Borea præſepis languidè
ſplendeat (cidus ſit,
Modicè tenebraſcens, auſtrinus uerò aſellus lu-
Obſeruato uentum Auſtrum: Boream uerò ual-
de oportet
Econtra tenebraſcente, lucenteq́; obſeruare:
Atqui ſignum uenti etiam intumeſcens mare
Eſto, & multum margines inſonantes,
Littoraq́; marina, cum ſerena arguta
Fiunt, cacuminaq́; ſonantia montis ſumma.
Quinetiam ad terram cum ardeola non ritè
È mari ueniat, uoce multum perſtrepens,
Commoto ſanè mare ſuperferatur uento.
Interdum etiam fulicæ, cum ſerenæ uolitent,
Contra futuros uentos glomeratim feruntur.
Sæpe item feræ anates, aut in mari urinatores
Mergi terras quatiunt alis:
Aut nubes montis elongatur in uerticibus.
Iam etiam decidui flores, albi ſenium cardui,
Indicium fiunt uenti, muti maris quando multi
Summum ſupernatent, partim antè, partim poſt.
Etiam æſtatis tonitruaq́; & fulgura unde eant,
Inde aduenientem obſerua uentum.

Καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες ἀΐσσωσι
Ταρφέα, τοὶ δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνων-
ται,
Δειδέχθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο
Πνεύματος. εἰ δέ κεν ἄλλοι ἐναντίοι ἀΐσσωσιν
Ἄλλοις ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο
Παντοίων ἀνέμων, οἵτ' ἄκριτοί εἰσι μάλιστα,
Ἄκριτα δὲ πνείουσιν ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.
Αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,
Ἄλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο, καὶ ἄλλοτε πὰρ βορέαο,
Δὴ τότε τις πελάγει ἔνι δείδιε ναυτίλος ἀνήρ.
Μή μιν τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ Διὸς ὕδωρ.
Ὕδατι γὰρ τοσαίδε περὶ στεροπαὶ φορέονται.
Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν νέφεα προπά-
ροιθεν
Οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότα ἰνδάλλονται,
Ἢ διδύμοι ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις,
Ἢ καίπου τις ἅλωα μελαινομένην ἔχει ἀστήρ.
Πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες
Ἄπληστον κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν,
Ἢ λίμνην περὶ δηθὰ χελιδόνες ἀΐσσονται
Γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλυμένον ὕδωρ,
Ἢ μᾶλλον δειλαὶ γενεαί, ὕδροισιν ὄνειαρ,

Αὐτόθεν

Item per noctem atrã cũ ſtellæ præcipites ruant
Crebrò, à tergo uerò tractus ſubalbeſcant,
Accipito per illas eadem uia uenientem
Ventum. Sin autem aliæ contrariò ruant
Alijs ex alijs partibus, tunc utiq. obſeruato
Omniuarios uentos, qui confuſi ſunt maximè,
Confuſè item ſpirant hominibus obſeruando.
Cæterum cum ex Euro & ex Auſtro fulguret,
Tum etiam è Zephyro, & interdum à Borea,
Certè tunc quiſpiam in pelago timuerit nauita:
Velim ne ipſum partim teneret pelagus, partim cœli pluuia:
Super pluuia enim tot fulgura feruntur.
Sæpenumero itẽ ueniẽtibus pluuijs nubes prius
Vt plurimum uelleribus ſimiles apparent,
Aut gemina circumcingit magnum cœlum iris,
Vel etiamnum aliqua aream nigricantem habet ſtella:
Sæpe paluſtres aut marinæ aues
Inſaturabiliter ſe immergũt, deſiderãtes aquam:
Aut paludem circum hirundines agitantur
Ventre uerberãtes incaſſum conuolutã undam:
Aut magis miſeræ progenies, hydris eſca,

Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων.
Η τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγὼν,
Ηπου καὶ λακέρυζα παρ' ἠϊόνι προὐχούσῃ
Χείματος ἐρχομένου χέρσῳ ὑπέκυψε κορώνη,
Ηπου καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους
Ωμους ἐκ κεφαλῆς, ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
Η πολλὴ στρέφεται παρ' ὕδωρ παχέα κρώζουσα.
Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος ἐνδίοιο,
Οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο.
Καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
Θᾶσσον ἀνηνέγκαντο. καὶ ἀθρόοι ὤφθησαν ἴουλοι
Τείχη ἀνέρποντες, καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
Κεῖνοι, τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.
Καὶ τιθαὶ ὄρνιθες, ταὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο,
Εὖ ἐφθειρείσαντο, καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
Οἷόν τε σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.
Δήποτε καὶ γενεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
Υδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
Φαινόμενοι ἀγεληδὰ, καὶ ἱρήκεσσιν ὁμοῖον
Φθεγξάμενοι. καί που κόρακες δῖοι σταλαγμοὺς
Φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο.

Ηποτε

Indidem ex aqua patres coaxant ranularum:
Aut ululat manè ſolitaria bubo:
Aut alicubi etiam garrula ad littus prominens
Tempeſtate inſtante terræ ſubſidit cornix:
Etiã ſi quãdo flumini ſe immergit uſq; ad ſummos
Humeros à capite, uel etiam planè tota ſubternatat,
Vel frequens uerſatur prope undam craſſe crocitans.
Etiam boues iam ante pluuiam cœleſtem,
Cœlum intuiti, ab æthere mox ſentiunt.
Etiam cauo formicæ foramine oua omnia
Ocyus efferunt: atq; cumulatim cernuntur iuli,
Muros aſſerpentes: atq; obeuntes uermes
Illi, quos uocant atræ inteſtina terræ.
Etiam pulli uolucres, quæ gallo prognatæ ſunt,
Studioſè pedunculos quærunt, pipiuntq; maiore uoce,
Sicut ſtillans ſtrepit ſuper aquã aqua.
Quãdoq; etiã genera coruorũ, & turmæ graculorum,
Pluuiæ uenientis è cœlo ſignum fiunt,
Viſi gregatim, & accipitrum inſtar
Garrientes. Etiamnum corui magnas guttas
Voce imitantur ſimul pluuia ueniente:

Ηποτε καὶ κρώξαντε βαρείῃ δισσάκι φωνῇ
Μακρὸν ἐπιῤῥοιζεῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
Καὶ νῆσσαι οἰκουροὶ, ὑπωρόφιοί τε κολοιοὶ,
Ἐρχόμενοι ἐπὶ γεῖσα, τινάσσονται πτερύγεσσιν.
Η ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς.
Τῶν τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
Γινέσθω. μὴ δ' εἴκεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν
Δάκνωσι μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται.
Η λύχνοιο μύκητες ἀγείρονται περὶ μύξαν
Νύκτα κατὰ σκοτίην. μὴ δ' ἢν ὑπὸ χείματος ὥρῃ
Λύχνων ἄλλοτε μέν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρῃ,
Αλλοτε δ' ἀΐσσωσιν ἄπο φλόγες, ἠΰτε κοῦφαι
Πομφόλυγες. μὴ δ' εἴκεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσιν
Ακτῖνες. μὴ δ' ἢν θέρεος μέγα πεπταμένοιο
Νησσαῖοι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
Μὴ δὲ σύ γ' ἢ χύτρης ἠὲ τρίποδος πυριβήτεω,
Σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι περὶ πλέονες, λελαθέσθαι.
Μη δὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο
Λάμπηται περὶ σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν.
Αλλ' ἐπὶ καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο.

Εἰ γε μὲν

Vel quandoq; etiam crocitantes graui congemina uoce,
Multũ conſtrepitãt quatientes alas frequentes,
Etiam anates pulli, domeſticiq; graculi,
Venientes ſuper pinnacula, quatiunt alis:
Aut ad aquam feſtinat ardea acutè uociferans.
Quorum tibi nullum friuolum obſeruanti pluuiam
Eſto. Nec item ſi amplius quàm antè
Mordeant muſcæ, & ſanguinem deſiderent:
Aut lucernæ fungi congregentur circa labium
Noctem per caliginoſam: Neque ſi ſub hyemis tempore
Lucernarũ aliàs quidem lumẽ debitè moueatur,
Aliàs uerò delabantur flammæ, ceu leues
Ampullæ: Neq; ſi ad ipſam lucernam ſplẽdeant
Radij: Neq; ſi æſtate multum uolitante
Anates aues accumulatiores obuerſentur:
Neq; tu ſi ab olla aut tripode in igne ſtante
Scintillæ cum fuerint perplures obliuiſcere:
Neq; per cinerem quando carbone ardente
Splendeant circumcirca ſigna ſimilia cenchris:
Sed ad hæc etiam ſpectato obſeruans pluuiam.

Cæterum

Εἰ γε μὲν ἠερόεσσα πάρεξ ὄρεος μεγάλοιο
Πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
Φαίνωνται καθαραί, μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος
 εἴης.
Εὔδιος κ' εἴης, καὶ ὅτε πλατέος παρὰ πόντου
Φαίνηται χθαμαλὴ νεφέλη, μὴ δ' ὑψόθι κύρῃ,
Ἀλλ' αὐτοῦ πλαταμῶνι παραθλίβηται ὁμοίη.
Σκέπτεο δ' εὔδιος μὲν ἐὼν ἐπὶ χείματι μᾶλλον,
Εἰς δὲ γαλήνην χειμῶνόθεν, εὖ δὲ μάλα χρὴ
Ἐς φάτνην ὁράαν, τὴν καρκίνος ἀμφιελίσσει,
Πρῶτα καθαιρομένην πάσης ὑπένερθεν ὁμί-
 χλης.
Κείνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι.
Καὶ φλόγες ἡσύχιαι λύχνων, καὶ νυκτερίη
 γλαὺξ
Ἥσυχον ἀείδουσα, μαραινομένου χειμῶνος
Γινέσθω τοι σῆμα. καὶ ἥσυχα ποικίλλουσα
Ὡρῃ ἑσπερίῃ κρώζῃ πολύφωνος κορώνη.
Καὶ κόρακες μοῦνοι μὲν ἐρημαῖοι βοόωντες
Δισσάκις, αὐτὰρ ἔπειτα μεταβρόχα κεκληγόν-
 τες,
Πλειότεροι δ' ἀγεληδὸν ἐπὴν κοίτοιο μέδωνται)
Φωνῆς ἔμπλειοι. χαίρειν κέ τις οἴσοιτο,

Οἷα

Cæterum ſi obſcura per montis magni
Vallē extendatur nebula, ſumma uerò cacumina
Appareant pura, ualde tunc ſerenus fueris.
Serenus ſanè fueris etiam quando uaſtum circa pontum
Videatur humilis nebula, neq; in alto exiſtat,
Sed inibi planiciei maritimæ deprimatur ſimilis.
Reſpice uerò ſerenus cū ſis ad tempeſtatē magis:
Ad ſerenitatem uerò è tempeſtate. diligenter uerò oportet
Ad præſepe reſpicere, quod Cācer circūuoluit,
Recens purgatum ab omni ſubtus nebula:
Illud nanq; pereunte purgatur ſub tempeſtate.
Etiam flammæ quietæ lucernarum, & nocturna noctua
Tranquillè canens, marceſcentis tempeſtatis
Eſto tibi ſignum, & tranquillè uarians
Tempore ueſpertino crocitet garrula cornix.
Item corui priuati & ſolitarij uociferantes
Ingeminanter, at poſtea turmatim clamitantes,
Frequentius uerò congregati, quādo cubilis memores ſint
Voce pleni: lætari etiam quis putauerit:

Οἷα τὰ μὲν βοόωσι λιγαινομένοισιν ὁμοῖα.
Πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλόον, ἄλλοτ' ἐπ' αὐτόν
Ηχί τε κείουσιν, καὶ ὑπότροποι ἀπτερύονται.
Καὶ δή ἄν που γέρανοι μαλακῆς, προπάροιθε γαλήνης
Ασφαλέως τανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι,
Οὐδὲ παλιρρόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο.
Ημος δ' ἀστρόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλύνηται,
Οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
Οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ὑποτρέχει, οὐδὲ σελήνη.
Αλλὰ τά γ' ἐξαπίνης αὔτως ἀμενηνὰ φέρονται,
Μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαληναίης ἐπικείσθω,
Αλλ' ἐπὶ χεῖμα δόκευε. καὶ ὁππότε ταὶ μὲν ἐῶσιν
Αὐτῇ ἐν χώρῃ νεφέλαι, ταὶ δ' ἄλλαι ἐπ' αὐταῖς,
Ταὶ μὲν ἀμειβόμεναι, ταὶ δ' ἐξόπιθεν φορέονται.
Καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμεναι βρωμοῖο.
Χειμῶνος μέγα σῆμα καὶ ἐννεάγηρα κορώνη
Νύκτερον ἀείδουσα καὶ ὀψὲ βοῶντε κολοιοί,
Καὶ σπίνος ἠῷ ἀσπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα

Εκ πε-

Sic enim uociferantur iucundantium in morem.
Sæpe item arboris per ramos, quandoque ſuper ipſam
Vbi cubant, etiam reduces alas excutiunt.
Præterea grues blandam ante ſerenitatem
Securè pandere ſolent unicum uolatum gregatim omnes,
Neq; retroacti ſereni ferri ſolent.
Cum autem è ſtellis lucidus fulgor hebetetur,
Neq; alicunde nubes preſſæ obuient,
Neq; alicunde caligo alia ſuccedat, neq; luna,
Sed aſtra extemplò planè languida ferantur,
Non amplius tibi hoc ſignum ad ſerenitatem ponatur,
Sed ad tempeſtatem ſpecta. Etiam quando quædam exiſtant
Eodem in loco nubes, aliæ uerò iuxta ipſas,
Hæ quidem prætereuntes, illæ uerò à tergo ferantur.
Etiã anſeres cũ clangore feſtinantes ad paſtum.
Tempeſtatis certum ſignum etiam nouem ætates uiuens cornix
Noctu cornicans: & ſerò clamãtes monedulæ:
Et paſſer manè pirpitans: & uolucres omnes

Ἐκ πελάγευς φεύγοντα, καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ ἐριθεὺς
Δύων ἂν κοίλας ὀχεάς, καὶ φῦλα κολοιῶν
Ἐκ νομοῦ ἐρχόμενα τραφερῆς ὑπὲρ ὄψιον αὖλιν.
Οὐδ᾽ αὖ ὑπὲρ ξουθαὶ μεγάλου χειμῶνος ἰόντος
Πρόσσω ποιήσαντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
Ἀλλ᾽ αὐτοῦ μέλιτός τε καὶ ἔργων εἱλίσσονται.
Οὐδ᾽ ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
Τείνονται, στροφάλιγγι δὲ παλιμπετὲς ἀγρέονται.
Μὴ δ᾽ ὅτε νηνεμίῃ ἐν ἀράχνια λεπτὰ φέρηται,
Καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένοιο λύχνοιο,
Ἢ πῦρ αὔηται ἀποδὴν, καὶ ὑπεύδια λύχνα,
Πιστεύειν χειμῶνι. τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
Σήματ᾽ ἐπ᾽ ἀνθρώπους; δὴ γὰρ καὶ ἀεικεῖ τέφρῃ
Αὐτοῦ πηγνυμένῃ νιφετοῦ ἐπιτεκμήραιο,
Καὶ λύχνῳ χιόνος, κέγχροις ὅτ᾽ ἐοικότα πάντῃ
Κύκλῳ σήματ᾽ ἔχῃ πυριλαμπὴς ἐγγύθι μύξα·
Ἄνθρακι δὲ ζώοντι, χαλάζης, ὁππότε λαμπρὸς
Αὐτὸς ἐείδηται, μέσσῳ δέ οἱ ἠΰτε λεπτὴ
Φαίνηται νεφέλη, πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.
Πρῖνοι δ᾽ οὐ καρποῖο κατάχθεες, οὐδὲ μέλαιναι

Σχῖνοι,

E mari fugientes: & orchilus: & erithacus
Subiens caua foramina: & turmæ graculorum
A paſtu uenientes ſicco ad ſerotinum luſtrum.
Neq; ſanè ſufflauæ, magna tempeſtate inſtante,
Antè facere ſolent pabulum faui apes,
Sed intus melleq; & ſtructuris occupantur.
Neq; in alto gruum elõgati ordines eaſdem uias
Tendunt, conuerſi uerò reuolanter abſiſtunt.
Neq;, quando in uentorum trãquillitate araneæ graciles ferantur,
Et flammæ flagrent marceſcentis lucernæ,
Aut ignis lambat cinere, & ſerenæ lucernæ,
Crede tẽpeſtati. Quid tibi refero quæcũq; ſunt
Indicia per homines? Siquidem uel uili cinere
Ipſam concreto niuem obſerues licet:
Etiã per lucernã niuẽ, milio cum ſimiles undiq;
Circumcirca notas habet candicans prope ellychnium:
Carbone autem ardente, grandinem, quando candens
Ipſe uideatur, in medio uerò ipſo uelut tenuis
Appareat nebula, igne intus candente.
Nec uerò ilices fructu onuſtæ, neq; nigræ

Σχῖνοι, ἀπείρητοι. πάντῃ δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς
Αἰεὶ παπταίνει, μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔρρῃ.
Πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι,
Χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπὶ πλέον ἰσχύσοντος.
Μηδὲ ἄδην ἔμπλαγα περιβρίθοιεν ἁπάντῃ.
Τηλοτέρω δ' αὐχμοῖο συνασταχύοιεν ἄρουραι.
Τριπλόα δὲ σχῖνος κυέει. τρισσαὶ δέ γε αὖξαι
Γίνονται καρποῖο. φέρει δέ τε σήματ' ἑκάστη
Ἑξείης ἀρότου. καὶ γάρ τ' ἀροτήσιον ὥρην
Τριπλόα μείρονται, μέσσην, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρας ἄκρας.
Πρῶτος μὲν πρώτην ἄροσιν, μέσσος δέ τε μέσσην
Καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυμάτην γε μὲν ἔσχατος ἄλλων.
Ὅντινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη σχῖνος ἄρηται,
Κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήϊος εἴη,
Τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ, ὀλίγη· μέσσῳ δέ τε, μέσση.
Οὕτως δ' ἀνθέρικος τριχθὰ σκύλλης ὑπερανθεῖ,
Σήματ' ἐπιφράσσασθαι ὁμοίιον ἀμήτοιο.
Ὅσσα δ' ἐπὶ σχίνου ἀροτὴρ ἐπεφράσσατο καρπῷ,
Τόσσα καὶ ἐν σκύλλης τεκμαίρεται ἄνθεϊ λευκῷ.

Lentiſci ſine ſigno ſunt. Paßim autem frequens aquila
Continuò circũſpicit, nec ei æſtas è manu fluat.
Ilices quidem frequentis glandis non parum ferentes, (ualeſcentem.
Hyemem certè nunciare ſolent haud leuiter in-
Neq; nimis inſolenter grauidæ fiant undiquaq̃:
Sed magis procul à ſquallore ſpicis compleantur arua. (incrementa
Tribus uicibus uerò lentiſcus fœtificat: tria item
Fiunt fructus: fert autem indicia quoduis
Ex ordine arationi: Etenim arandi tempus
Trifariã diuidunt, mediũ, & utrinq; extremum:
Primus quidem primam arationem, medius uerò mediam
Fructus denunciat, ultimã aũt ultimus aliorum.
Quẽ enim pulcherrimè fœtificãs lẽtiſc⁹ tulerit,
Illi præ alijs aratio frugifera extiterit:
Minutißimo uerò, modica: at medio, media.
Sic etiam flos trifariam ſcyllæ cum ſuperetur,
Signa aduertito ſimiliter meßis. (ctu,
Quæcunq; uerò in lẽtiſci arator obſeruauit fru
Eadem etiam in ſcyllæ deprehendit flore albo.

Αὐτὰρ ὅτε σφῆκες μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὶ
Πάντῃ βεβρίθωσι καὶ ἑσπερίων προπάροιθεν
Πληϊάδων, εἴποι τις ἐπερχόμενον χειμῶνα,
Οἷος ἤδη σφήκεσσιν ἑλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
Θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα, καὶ αἶγες,
Ὁππότ' ἀναστραφῶσιν ὀχῆς, τάδε γ' ἄρρενα πάντα
Δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται,
Αὔτως καὶ σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
Ὀψὲ δὲ μισγομένων αἰγῶν μήλων τε συῶν τε,
Χαίρει ἄνολβος ἀνήρ, ὅ οἱ οὐ μάλα θαλπιόωντι
Εὔδιον φαίνουσι βιβαιόμεναι ἐνιαυτόν.
Χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὡραῖος ἀροτρεὺς
Ὥριον ἐρχομέναις. ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον.
Αὔτως γὰρ χειμῶνες ἐπέρχονται γεράνοισι,
Πρώϊα μὲν μᾶλλον καὶ ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσι,
Πρώϊον, αὐτὰρ ὅτ' ὀψὲ καὶ οὐκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι
Πλειότερον φορέονται ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἅμα πολλαί,
Ἀμβολίῃ χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα.
Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βρίθουσαν ὀπώρην
Γαῖαν ὀρύσσωσι, κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο βορῆος
Ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμαρον αὐτοὶ

Πληϊάδες

Sed cũ ueſpæ autũni tẽpore glomeratim multæ
Paßim cõſtipatæ fuerint, etiam ueſpertinas ante
Pleiades, dixerit quis ſubſecuturam hyemem,
Qualis in ueſpis conglomeratur itidem turbo.
Fœminæ item ſues, fœminæ oues, & capræ
Cum redeant à paſtu, maribus omnibus
Admißis, rurſus mutuò coëant:
Ex hoc & ueſpis multã hyemẽ prædicere ſolẽt.
Tardè aũt coëuntibus capris, ouibusq́; ſuibusq́;
Gaudet pauper uir. quia ei parum calenti
Serenum monſtrant coactæ annum.
Gaudet etiam grúum cateruis tẽpeſtiuus arator
Tempeſtiuè uenientibus: intempeſtiuus uerò è di uerſo magis:
Pari modo enim hyemes conſequuntur grues,
Cito quidem magis & conſtipatim uenientes,
Cito: ſed quando ſerò & non gregatim uiſæ
Maius uolant ad tempus, neq; ſimul multæ,
Dilatio hyemis promouet ſerotina opera.
Sin autẽ boues & oues poſt plenum autumnum
Terram cornupetant, capita uerò uentum Boream
Contra tendant, ualde tunc tempeſtuoſam ipſæ

Πληϊάδων χειμῶνα κατερχομένων φορέοισιν.
Μηδὲ λίην ὀρύχοισιν, ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμους
Γίνεται, οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος, οὔτ' ἀρότοισιν.
Ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐπ' ἀρούραις,
Μήπω κεκριμένη, μηδὲ βλωθρὴ ἐπὶ ποίη,
Ὄφρα τις εὐεστοῖ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ.
Μηδ' εἶεν καθ' ὑπέρθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεὶ,
Μήθ' εἷς, μήτε δύω, μηδὲ πλέονες κομόωντες.
Πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.
Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ
Ἐκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις
Ἐρχομένου θέρεος χαίρει. περιδείδιε δ' αἰνῶς
Ἀμήτῳ, μή οἱ κενεὸς καὶ ἀχυρμιὸς ἔλθῃ
Αὐχμῷ ἀνιηθείς. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνὴρ
Αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπὴν κατὰ μέτρον ἴωσιν,
Ἐλπόμενος μετέπειτα πολυγλαγέος ἐνιαυτοῦ.
Οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
Ζώομεν ἄνθρωποι. τὰ δὲ πὰρ ποσὶ πάντες ἑτοῖμοι
Σήματ' ἐπιγνῶναι, καὶ ἐς αὐτίκα ποιήσασθαι.

Ἀρνάσι

Pleiades hyemem occidentes afferre ſolent.
Ne uerò nimium fodiant: quoniam magna & im moderata
Fit, neq; plantis hyems grata, neq; arationibus:
Sed nix eſto multa ſpacioſis in aruis,
Nedum diſcreta, neq; grandi in ſegete,
Quò quilibet anni feracitate gaudere poſſit fruens uir.
Nec item fuerint deſuper uiſæ ſtellæ ſemper
Vel una, uel duæ, uel plures comatæ:
Multæ enim comantur in arido anno.
Neq; quidem uolucrum agminibus in continente degens uir
Ex inſulis cum multæ irruant arua
Veniente tempeſtate gaudet: timet uerò anxiè
Meſſi, ne ei uacua & ſine granis ueniat
Squallore læſa: gaudet uero opilio
Ipſis uolucribus, cũ non omnino paucæ ueniant,
Spem capiens ſequentis lacte abundantis anni.
Sic enim ærumnoſi & inſtabiles alibi alij
Viuimus homines: atque ea quæ ante pedes ſunt omnes parati
Signa cognoſcere, & in poſterum capere.

Agnis

Αρνασι μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
Ες νομὸν ὁππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν.
Αλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοὶ, ἄλλοι δὲ καὶ ἀμνοὶ
Εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν.
Η ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀναπλήσσωσι πόδεσσι,
Τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοί γε μὲν ἀμφοτέροισιν.
Η καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀέκοντα κινήσωσι
Δείελον εἰσελάοντες ὁμῶς, τὰ δὲ πάντοθι ποίης
Δάκνωσιν πυκινῇσι κελευόμενα λιθάκεσσιν.
Εκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀροτῆρες καὶ βουκόλοι ἄνδρες
Κινυμένου χειμῶνος. ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
Η κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύσωνται,
Αμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
Ηδ' ὅτε μυκηθμοῖο περίπλειοι ἀγέρωνται,
Ερχόμεναι σταθμὸν δὲ βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραὶ, λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.
Οὐδ' αἶγες πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις,
Εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.
Καὶ λύκος, ὁππότε μακρὰ μονόλυκος ὠρύηται,

Ηὅτ'

Agnis quidem tempeſtates obſeruare ſoliti ſunt paſtores
Ad pabulum cum magis feſtinantes currant:
Alij etiam è grege arietes, alij item agnelli
In itinere ludant, innixi cornibus.
Aut quando alibi alij referiant pedibus,
Quatuor leues, cornuti uerò duobus.
Vel quando aliqui è grege inuitè moueantur
Veſpere ad ſtabulum redeuntes ſimul, ſed undique herbam
Arrodant crebris impetiti lapillis. (armentarij
Sed & à bobus ſigna capere ſolent agricolæ &
Surgẽtis tẽpeſtatis: ſiquidẽ boues quãdo ungulas
Lingua poſteriorum pedum circumlingant,
Aut ſtabulo latere ſuper dextero iaceãt extenti,
Ad differendã arationem peritus ſpectat arator.
Etiã quãdo mugientes plus ſolito congregentur
Venientes ad ſtabulũ boues ueſpertino tempore,
Triſtes, è prato uitulæ & paſtu:
Tũc indicãt ante tempeſtatẽ ſe cupere ſaturari.
Neq; capræ ilicis ſtudioſæ circum ramos,
Serenæ ſunt: neq; ſues in luto furentes.
Item lupus quando altè ſolus ab alijs eiulet,

Aut

Ἢ ὅτ' ἀροβρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν
Ἔργα κατέρχηται, σκέπαος χατέοντι ἐοικὼς
Ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς χειμῶνα δοκεύειν.
Οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήραιο
Ἐσσομένων ἀνέμων, ἢ χείματος, ἢ ὑετοῖο,
Αὐτὴν, ἢ ἐπὶ μετ' αὐτὴν, ἢ τριτάτην ἔτ' ἐν ἠῶ.
Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες, εἴποτε μᾶλλον
Εὔδιοι ἐσκίρτησαν, ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
Ἄσκεπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις.
Οὐδὲ κύνες. καὶ γάρ τε κύων ὠρύξατο ποσσὶν
Ἀμφοτέροις, χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
Καὶ μὴν δὴ ὕδατος καὶ καρκίνος ᾤχετο χέρ-
σον
Χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.
Καὶ μύες ἡμέριοι ποσσὶ στιβάδα στρωφῶντες
Κοίτης ἱμείρονται, ὅτ' ὄμβρου σήματα φαίνοι,
Κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύονται.
Τῶν μηδὲν κατόκνησον. καλὸν δ' ἐπὶ σήματι
σῆμα
Σκέπτεσθαι. μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταὐτὸν ἰόντοιν
Ἐλπωρὴ τελέθοι. τριτάτῳ δέ κε θαρσήσει-
ας.

Αἰὲ

Aut quãdo agricolarum parum cautus uirorum
Opera accedat, tegmine indigenti ſimilis
Viciné hominibus, ut ei lectus ibi ſit, (obſerua.
Ad tertiam exorientem auroram tempeſtatem
Sic etiam prioribus in ſignis coniecturam facito
Futurorum uentorũ, aut tempeſtatis, aut pluuiæ,
Aut præſentem, aut poſt præſentem, aut tertiam
deniq; ad auroram. (quentius
At uerò neq; mures uociferantes, ſi quando fre-
Sereni ſaliunt, ſimiles tripudiantibus, (nibus:
Sine ſignificatione habiti ſunt ueteribus homi-
Neq; canes: etenim canis fodere conſueuit pedi-
bus
Ambobus, tempeſtatem inſtantem ſentiens.
Quin ex aqua etiam cancer egredi ſolet, terra
Tempeſtate futura accingendo ſe itineri.
Etiam mures domeſtici lectulum ſternentes
Cubitũ deſiderant, cũ pluuiæ ſignum appareat:
Et illi tempeſtatem mures tunc uaticinantur.
Quorum nullum faſtidito. bonum uerò eſt cum
ſigno ſignum (tibus
Obſeruare: magis uerò duobus in unum tenden
Spes eſto: tertio autem confidas licet.

Semper

Αἰεὶ δ' αὖ περιόντος ἀριθμοίης ἐνιαυτοῦ
Σήματα, συμβάλλων εἴπου καὶ ἐπ' ἀστέρι τοίῃ
Ἠὼς ἀντέλλοντι κατάρχεται ἢ κατιόντι
Ὁπποῖον καὶ σῆμα λέγοι, μάλα δ' ἄρκιον εἴη
Φράζεσθαι φθίνοντος, ἐφισταμένοιό τε μηνὸς
Τετράδας ἀμφοτέρας. αἱ γάρ τ' ἄμυδις συνιόντων
Μηνῶν πείρατ' ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτατος αἰθὴρ
Ὀκτὼ νυξὶ πέλει χήτει χαροποῖο σελήνης.
Τῶν ἄμυδις πάντων δεδαημένος εἰς ἐνιαυτὸν,
Οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ' αἰθέρι τεκμήραιο.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀράτου φαινομένων καὶ διοσημείων.

Semper

Semper item prætereũtis numerare poteris anni
Signa, conferens ſicubi etiam ſub ſtella talis
Aurora exoriente tranſeat, uel occidente,
Quale etiam ſignum nunciet. Impenſe uerò idoneum fuerit
Contemplari decreſcentis inſtantisq; menſis
Quartas utraſq;: hæ enim ſimul coëuntium
Menſium terminos habent, cum maximè dubius æther
Octo noctibus eſt defectu pulchræ aſpectu Lunæ.
Quæ ſimul omnia contemplatus ad annum,
Haud unquam leuiter ſuper æthere ſignificabis.

Finis Arati Apparentium & prognoſticorum.

IN ARATI SOLENSIS PHAENOMENA ALIquot annotatiunculæ Ceporini.

334 TΕτυγμένα) facta, faciũda: alij, euentus. Quæ quouis tempore facienda ſunt prædicerent, &c.

336 ὅμιν τότε κνείζοντα) ὅτι μιν.

340 ἐν γόνασι) In genubus. Hoc ignotum ſignum alijs nominibus uocat, γνὺξ ἥμενον, αἰεὶ γνὺξ, ὢλ σκελέεσσι πέτηλον, κεκμηκὸς εἴδωλον, ἀπευθὲς εἴδωλον.

341 Illúd fermè caput hac natat) Caput Draconis pertingit uſq; ad maximũ circulũ ſemper apparentiũ habitantib. clima Macedoniæ ſeu Helleſpõti. Sub hoc circulo miſcẽtur extremi ortus et occaſus. Nam quæ proximè ſunt intra hũc circulum occidere: quæ extra, ſemper apparere incipiunt. Veteres Aſtronomi, ſicut Proclus, hunc circulum Arcticum uocauere: atq; è regione Auſtri maximum ſemper occultorũ Antarcticum. At neoterici iam iſtos circulos per polum Zodiaci circum polum mundi deſcriptos intelligunt.

Quo

Quo fit, ut iſti duo circuli omnibus habitationibus apud iuniores ſtati maneant, apud ueteres ſecundum climatum diuerſitatem uarient.

342 διχόμηνι) *medio menſe, id eſt plena luna, cuius luce aſtra obſcurantur. Veteres Græci menſem augmento decrementoq́; lunæ directè apputare ſolebāt, ſicut in Heſiodi ſcholijs oſtendimus: unde tempore ſemeſtri ſemper neceſſe erat lunæ apparere orbem plenum.*

344 ἤδειδεν) Lego ἤδειξεν, pro ἔδειξεν. *nunquàm enim memini me legiſſe* ἤδειδεν.

352 γνώδοσ᾽ ἀραρυῖαν) Laconicæ ianuæ *comparat, quæ intus binis ualuis ſe claudebat: cuius mentio fit etiam apud* Homerum.

361 *Caput certè ſummum è regione Cygni circumuoluitur) Summum Cygni caput uoluitur è regione.* αὐτιπόρην, *abſolutè.*

362 εὐδιόωντι ποτήν) Immotis *alis in aëre pendenti.*

373 Volubiles *coronæ circumactæ uoluuntur)* Eas *ſtellas alij* Coronam *auſtrinā appellāt.*

376 Βορέω δὲ παρατρέψει ἀνέμοιο) ὁ Βορέας τοῦ Βορέου, τοῦ Βορέεω Ionicè, *per ſynæreſin* Βο-

 ρέω:

ῥέω : ſicut τοῦ αὐνείτω αὐνείω. Et ſubintelligendum more Attico ἴς.

379 Longi autem earum ſunt reuolutarum anni: Sera item ſigna poſita ſunt, &c.) Annũ Platonis indicat, de quo apud Ciceronem in Somnio Scipionis.

379 Porrò hi quidem ponuntur in cœlo ſimiles uerſatilibus quatuor, &c.) Tantum quatuor ſphæræ circulorum mentionem facit Aratus, duorum Tropicorum, Aquinoctialis, & Zodiaci: quippe cum hi potiſsimum conferant ad annorum ſtatuta obſeruanda. Quintum autem Lacteum uelut ſuperuacaneum ſubiungit.

383 Hoc ſanè, quantus quantus eſt, per octo partes diuiſo, Quinq; quidem diurna, &c.) Notandum, Aratum & Proclum ad clima quintum, in quo maximus dies quindecim, minima nox nouem horarũ eſt, ſuas ſphæras direxiſſe. Cum autem Tropicus Cancri, ſicut quilibet alius circulus παράλληλος æquatori, in die naturali, id eſt uiginti quatuor horis, ſuum ambitum conficiat, neceſſe erit unamquamq; de octo partibus tribus horis ortum ſuum abſoluere. Si enim uiginti

ginti quatuor per octo diuiſeris, ſingulis octonis tria contribuẽtur. Iam octo partium quinq; diei adſcriptæ, quindecim horas faciunt: tres uerò nocti, nouem. Siquidem ter quinq;, quindecim producunt: ter tria uerò, nouem. Eadem ratione Tropicus Capricorni maximam noctem & minimum diem efficit.

385 Hos quidem adiectim) παραβολάδην & παραβλήδην, παραλλήλως, æquidiſtanter.

387 Quantum autem ocularis radij, &c.) Viſualis linea à terra, hoc eſt centro mundi ad eiuſdem circunferentiam ducta, ſexies ſexangulariter in circunferentia habetur. Id autem commodè per circinum, quo circunferentiam ſcripſiſti, eundem inuariatum per eandem ducendo monſtrabis. deinde ſingulas portiones in duas æquas ſecando, habebis δωδεκατημόριον, hoc eſt duodecim ſigna Zodiaci. Aratus uocat ſigna Zodiaci, μοίρας, τομὰς, δυοδεκάδας, ἄστρα, ζώδια.

391 Minor diurnus) Minor ſupra, maior uerò ſub horizonte. Bootes ingens ſignum in ſeptentrione lentius ad occaſum tendens, quatuor ſignis Zodiaci, Chelis, Scorpio, Sagittario, et Ca

pricorno coóccidit. Is quoq; ſoli occũbenti condeſcendens, ultra mediam noctem in occaſu moratur: nam quodlibet ſignũ zodiaci duas horas occaſu ſuo abſoluit, tria uerò ſex. Hic autẽ cum Capricorno *quarto ſigno totus demum occumbit. V*nde *noctes, in quibus ueſpere occidere incipit, ſerò occidenti dicuntur.* Quin Homerus ὀψὲ δύοντα *eundem appellat.*

409 Concin*unt enim iam*) Refert *Arati commentator, iſtis temporibus aſtronomos tabulas publicè in urbibus ſuſpendiſſe, quibus uſq; ad decimumnonum annum durantibus, quatuor anni partium initia & fines, pluuias & uentos, aliaq; ad uitam conducentia monſtrabant.* Præterea *ſingulari obſeruatione uſos circa* Orionem & Canem.

409 *Etiam* Neptuni *conſpectæ, &c.*) Neptu*ni ſtellæ, quæ ſuo ortu uel occaſu tempeſtatem ſerenitatem'ue nunciant:* Iouis, *quæ agrorum culturam.*

ANNOTATIONVM IN ARATI Phænomena *finis.*

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

Ἀρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν,
Καὶ ποταμοὺς, πόλιάς τε καὶ ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα,
Μνήσομαι ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου. ἐν γὰρ ἐκείνῳ
Πᾶσα χθὼν ἅτε νῆσος ἀπείριτος ἐστεφάνωται.
Οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περίδρομος, ἀλλὰ διαμφὶς
Ὀξυτέρη βεβαυῖα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους,
Σφενδόνῃ ἐοικυῖα. μίαν δέ ἑ καὶ πὲρ ἐοῦσαν
Ἄνθρωποι τριοχῇσιν ἐπ' ἠπείροισι δάσαντο.
Πρώτην μὲν λιβύην, μετὰ δ' εὐρώπην, ἀσίην τε.
Ἀλλ' ἤτοι λιβύη μὲν ἀπ' εὐρώπης ἔχει οὖρον,
Λοξὸν ἐπὶ γραμμῇσι, γάδειρά τε καὶ στόμα νείλου.
Ἔνθα βορειότατος πέλεται μυχὸς αἰγύπτοιο,
Καὶ τέμενος περίπυστον ἀμυκλαίοιο κανώβου.
Εὐρώπην δ' ἀσίης ταναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει,
Ὅς ῥά τ' ἑλισσόμενος γαίης διὰ σαυροματάων
Σύρεται ἔν σκυθίην τε καὶ ἐν μαιῶτιδα λίμνην,

Πρὸς

DIONYSII HABITA BILIS DESCRIPTIO.

INcipiens terramq́; & uaſtum dicere pontum,
Et fluuios, urbesq́;, & hominum diffuſas nationes,
Memor ero Oceani altiflui. In illo enim
Tota terra uelut inſula intermina cincta eſt.
Non quidem tota continuò orbiuia, uerũ utrinq;
Acutior uergens contra ſols orbitam, (tem,
Fundæ aſsimilata. Vnã aũt ipſam alioqui exiſten
Mortales tres in continentes partiti ſunt:
Primam quidem Libyam, pòſt uerò Europam, Aſiamq́;.
Sed enim Libya quidẽ ab Europa habet limitem,
Obliquum per lineas, Gadesq́;, & oſtium Nili:
Vbi maximè ſeptẽtrionalis eſt receſſus Aegypti,
Atq; delubrum famoſiſsimum Amyclæi Canopi.
Europam uerò ab Aſia Tanais per medium terminat,
(Qui quidem uolutus terram per Sauromatum,
Labitur in Scythiamq; & Mæotida paludem)

Πρὸς βορέην· νότιον δὲ μεσήμβριον ἐλλήσσοντος.
Σῆμα δ' ὑπερτέταται νοτιώτατον ἐν στόμα νείλου.
Ἄλλοι δ' ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
Ἰσθμὸς ἄνω τέταταί τις ὑπέρτατος ἀσίδος αἴης,
Κασπίης τε μεσηγὺ καὶ εὐξείνοιο θαλάσσης,
Κεῖνον δ' εὐρώπης ἀσίης θ' ὅρον ηὐδάξαντο.
Ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἕρπει,
Ἀῤῥαβικοῦ κόλποιο καὶ αἰγύπτοιο μεσηγὺ,
Ὅς ῥά τε νοσφίζει λιβύην ἀσιήτιδος αἴης.
Τοῖα μὲν ἀμφ' οὔροισι βροτοὶ διεφημίξαντο.
Πάντῃ δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος ὠκεανοῖο,
Εἷς μὲν ἐὼν, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
Ἤτοι ὁ μὲν λήγοντι παρ' ἐσχατιὴν ζεφύροιο,
Ἄτλας ἑσπέριος κικλήσκεται. αὐτὰρ ὕπερθεν
Πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων ἀριμασπῶν,
Πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε κρόνιόν τε,
Ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν, οὕνεκ' ἀφαυροῦ
Ἠελίου· βράδιον γὰρ ὑπεὶρ ἅλα τὴν δὲ φαείνει,
Αἰεὶ δὲ σκιερῇσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν.

Αὐτὰρ

Ad Boream: auſtrale autem medilimitium Helleſpontus eſt:
Limes itē protētus eſt auſtraliſſim⁹ in oſtiū Nili.
At alij continentibus terram diuidunt.
Iſthmus ſurſum porrectus eſt quidam ſupremus Aſiaticæ terræ,
Caſpiumq́; inter & Euxinum mare,
Hunc certè Europæ Aſiæq́; limitem dixerunt.
Alius itē longus atq; immenſus ad Auſtrū ſerpit,
Arabicum ſinum & Aegyptum inter,
Qui quidem ſecernit Libyam ab Aſiatica terra.
Hunc ſanè in modum ſuper limitibus mortales diſſeruerunt. (Oceani,
Cæterum undiquaquam indefeſſi fertur fluxus
Vnus quidem exiſtens, multis uerò cognomentis adornatus.
Nempe qui eſt candidi ad oram Zephyri,
Atlāticus Veſperus nūcupatur. Verùm deſuper
Ad Boreā, ubi pubes marte furētiū Arimaſporū,
Pontū ipſum uocāt Cōgelatumq́;, Saturniumq́;:
Sed et alij quoq; Mortuū dixerūt, propter debilē
Solem: tardius enim ſuper mare hoc radiat:
Semper aūt tenebricoſis craſſatur ſub nubibus.

At ubi

Αὐτὰρ ὅθι πρώτιστα φαείνεται ἀνθρώποισιν,
Ἠῷόν καλέουσι καὶ ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης.
Ἄγχι δ' ἐρυθραῖόν τε καὶ αἰθιόπιον καλέουσι,
Πρὸς νότον. ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλῶν
Ἐκτέταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἠελίοισιν.
Οὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν,
Τοῖος ἐὼν, καὶ τοῖα μετ' ἀνδράσιν οὐνόματ' ἕλκων.
Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀπορρήγνυται, ἔνθι βάλλων
Εἰς ἅλα, τυτθοὺς μὲν πλέονας, πίσυρας δὲ μεγίστους.
Ἤτοι μὲν πρώτιστον, ὃς ἑσπέριον ἅλα τίκτει,
Συρόμενος λιβύηθεν ἔσω παμφυλίδος αἴης.
Δεύτερος αὖτ' ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ προφορέστατος ἄλλων,
Ὅς τ' ἀνακιδνάμενος κρονίης ἁλὸς ἐκ Βορέαο
Κασπίῃ αἰπὺ ῥέεθρον ὑποπροΐησι θαλάσσῃ,
Ἥν τε καὶ ὑρκανίην ἕτεροι διεφημίξαντο.
Τῶν δ' ἄλλων, οἵτ' εἰσὶν ἀπαὶ νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
Εἷς μὲν ἀνώτερός ἐστι τὸ περσικὸν οἶδμα περιχεύων,
Ἀντία κασπίης τετραμμένος ἀμφιτρίτης.

Ἄλλος

At ubi primùm radiat hominibus,
Eoum uocant atq; Indicum fretum maris.
Propè autem Rubrumq́; ac Aethiopiũ appellant
Ad Auſtrum: ubi certè multa inhabitatæ terræ planicies
Extenta eſt, feruidis uſta ſolibus.
Sic Oceanus circumfluit terram uniuerſam,
Tantus exiſtens, & talia inter homines nomina trahens.
Sinus autem hinc inde euomit, intro mittens
Ad mare, paruos quidem plures, quatuor uerò maximos.
Scilicet primum, qui Veſperum mare gignit,
Tractus è Libya intra Pamphylicam terram.
Secundus item modicus quidem, ſed potiſsimus aliorum,
Qui effuſus Cronio mari è Borea
Caſpio profundum fluentum intromittit mari:
Quod etiam Hyrcanium quidam nuncuparunt.
At aliorum (qui ſunt ab auſtrali mari ambo)
Vnus quidem ſuperior eſt, Perſicum æſtum profundens,
È regione Caſpij directus maris:

Alter

Αλλος δ' ἀῤῥάβιος κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
Εὐξίνου πόντου νοτιώτερον ὁλκὸν ἑλίσσων.
Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος ὠκεανοῖο,
Οἱ μείζους. ἄλλοι δέ τ' ἀπειρέσιοι γεγάασι. (πάσας
Νῦν δ' ἁλὸς ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἥ τ' ἰθὺ πά-
Ηπείρους λοξοῖσιν ἐπιστρέφεται πελάγεσσιν,
Αλλοτε μὲν νήσοισι περίδρομος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ηπείρων ἢ πέζαν ὑποξύουσα πολήων.
Υμεῖς δ' ὦ μοῦσαι σκολιὰς γνώποιτε κελεύθους,
Αρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ' ἑσπερίου ὠκεανοῖο.
Ενθά τε καὶ στῆλαι περὶ τέρμασιν ἡρακλῆος
Εστᾶσιν, μέγα θαῦμα, παρ' ἐσχατόωντα γάδειρα,
Μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων ἀτλάντων.
Ηχί τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν ἔδραμε κίων,
Ηλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.
Πόντος μὲν πρώτιστος ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
Εγκέχυται, ὅς πέρ τε καὶ εὐρώπης πέλει ἀρχή,
Καὶ λιβύης, μέσσος δὲ ἑλίσσεται ἀμφοτέρῃσιν.
Στῆλαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ πλευρῇσι κέονται,
Η μὲν ἐπ' εὐρώπην, ἡ δ' ἐς λιβύην ὁρόωσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται γαλάτης ῥόος. ἔνθά τε γαῖα

Μασσαλίη

Alter uerò Arabicus fluctuat iuxtà ſinus,
Euxino ponto auſtraliorem ductum uolutans.
Tot quidem ſinus procelloſi Oceani
Maiores. Verùm alij innumeri exiſtunt.
Nunc autem maris Veſperi refero meatũ, quod ad omnes
Continentes tortuoſis obuertitur pelagis,
Aliàs quidem inſulis circunfluũ, aliàs uerò item
Aut montium aut oram ſubradens urbium.
Vos uerò ô Muſæ difficiles referte meatus,
Auſpicatæ ordinatim à ueſpero Oceano:
Vbi etiamnum columnæ in finibus Herculis
Stant (mirabile uiſu) ad extremas Gades,
Alto ſub cacumine diſperſorum Atlantum.
Vbi quoq; æneus in cœlum procurrit poſtis,
Excelſus, denſis tectus nubibus.
Pontus quidem primus Ibericus intrantibus
Immiſſus eſt, qui quidem & Europæ eſt initium,
Et Libyæ: nam medius uoluitur ambarum.
Columnæ autem utrinq; ad latera ſtant,
Hæc quidem ad Europam, illa uerò ad Libyam ſpectans.
Hunc autem excipit Galliæ fluxus: ibiq; terra

Maſſalia

Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα.
Ἐξείης δ' ἐπὶ τοῖσι λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη.
Ἔνθ' ἰταλῶν υἷες ἐπ' ἠπείροιο νέμονται,
Ἐκ διὸς αὐσονίηθεν. ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες,
Ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω λευκὴν ἐπὶ πέτρην,
Ἣ ῥά τε σικελίης ἐπὶ πορθμίδος ἐῤῥίζωται.
Ἐξείης δ' ἐπὶ κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ
Τῇ δ' ἐπὶ σαρδόνιος μορμύρεται ἐγγύθι πόντος.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται τυρσηνίδος οἶδμα θα-
λάσσης
Πρὸς νότον. αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Κυρτὸς ἐπιστρέφεται σικελὸς ῥόος. αὐτὰρ ἔνερ-
θεν
Ἐγκέχυται καὶ μέχρι πολυκλύστοιο παχύνου,
Καὶ κρήτης ἄκρης. ἥτ' εἰς ἅλα πουλὺ νένευκε
Πὰρ θ' ἱερὴν γόρτυναν, καὶ ἠπειρώτιδα φαιστόν,
Προπρηνὴς κριοῖο προσαυγάζουσα κάρηνον,
Τοὔνεκά μιν καὶ κριοῦ ἐφημίξαντο μέτωπον.
Ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εὐρυνθεῖσα τιταίνεται ἀδριὰς ἅλμη
Πρὸς βορέην, αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρ-
πει.
Ἣν τε καὶ ἰονίην περιναιέται ἠνδάξαντο.

Διοστὰς

Maſſalia protenta eſt, obuerſum portum habẽs.
At ſequenter prope illos Liguſticũ fluctuat ſalũ:
Vbi Italorum pubes ſuper continente degunt,
È Ioue Auſonij, ſemper ſtrenuè dominantes,
Orſi à ſeptentrione uſq; albam ad petram,
Quæ quidem Siciliæ ad traiectulum fulta eſt.
Inde uerò ad Corſicam eruitur ſalſus humor:
Apud quam item Sardonius murmurat propè pontus.
Hunc autem ſuſcipit Thuſci unda maris
Ad auſtrum. At deinceps ad ortum ſolis
Tortus obuertitur Siculus fluxus: nẽpe infernè
Infuſus eſt etiam uſq; ad multiſonũ Pachynum,
Atq; Cretæ promontorium (quod in mare ualde nutat
Adq; ſacrã Gortynã, & interraneã Phæſtum.
Pronum, arietis aſsimilans caput:
Eoq; ipſum Arietis uulgo dixerunt frontem)
Quin etiam diſtractus eſt Iapygiam ad terram.
Inde uerò dilatatum protenditur Adrium ſalum
Ad Boream, ſed mox ad occidentalem oram ſerpit:
Quod etiam Ionium accolæ dixerunt.

Διοσαὶς δ' ἠπείροις ἀποτέμνεται, ἐς μὲν ἰόντι,
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαείνεται ἰλλυρὶς αἶα,
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν,
Σκαιῇ δ' αὐσονίων παραπέπταται ἄσπετος ἰσθμός,
Γλυτενὴς, τρισσῇσι περίδρομος ἀμφιτρίταις.
Τυρσηνῇ, σικελῇ τε, καὶ ἀδριάδι πληθούσῃ.
Η μία δ' εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται οἰκίον ἑκάστη,
Τυρσηνὴ ζέφυρον, σικελὴ νότον, ἀδριὰς εὖρον.
Αὐτὰρ ὑπὲρ σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
Πόντος ἔσω λιβύης, νοτίην περὶ σύρτιν ἑλίσσων,
Τὴν ἑτέρην, ἣν πρόσθε τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν.
Αλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
Τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου.
Ως οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
Εκ δ' ὀρέων σικελῶν κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
Μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου,
Ην κρήτης ἐνέπουσιν ἑώϊον ἔμμεναι ἄκρην.
Δοιαὶ δ' ἑξείης προτέρω φρίσσουσι θάλασσαι,
Ισμαρικοῦ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,

Ορθὸν

Duas aũt continentes proructat: intrãti quidem
Dexteram ad manum cernitur Illyris *terra,*
Dalmatia item deſuper, martiorum ſolum homi
num: *(mus,*
Læuæ uerò Auſoniorum *aduolat immẽſus* Iſth*
Longè productus, tribus circumfluus maribus,
Thuſco, Siculo, *atq;* Adrio *aduentantẽ:*
Vnumquodq; autem in uentum dirigit tractum,
Tyrrhenum *in* Zephyrum, Siculum Notum,
Adrium Eurum.
Porrò *ſuper* Sicula *terra uoluitur fretũ cõcitans*
Pontus *intra* Libyam, *auſtrinam* Syrtin *circum*
uoluens
Alteram, *quam quidem & latiorem dicunt.*
Alia *uerò, quæ modicum habet uadum intus ex*
iſtens,
Eminus uenientem ſuſcipit inundationẽ ponti.
Mirum quantum reboent rotati hi duo ſinus.
È montibus aũt Siculis Cretæ *prouolat fretum*
Longè ad orientem, Salmonium *aduſq; caput,*
Quod Cretæ *ferũt orientale eſſe promontoriũ.*
At deinceps duo ulterius intumeſcunt maria,
Iſmarici flabris pulſata Boreæ

Ὀρθὸν φυσιόωντος. ἐπεὶ κατεναντία κεῖνται,
Ναῦται δὲ πρώτην φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν,
Ὕστατον ἐς πρηῶνα τιταινομένην κασίοιο.
Σιδονίην δ᾽ ἑτέρην. ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης
Ἰσσοῦ ἄχρι πόληος κιλίκων χώραν παραμείβων
Ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἔπι κόλπος ἀπείρων.
Οὐ μὴν πολλὸν ἄνευθεν ἰσόδρομος. ἄγχι δὲ ἤδη
Ὑπολήγει δνοφερῆ κιλίκων ἀναπαύεται αἴης.
Τῆμος δ᾽ ἤδη ζέφυρον στρεπτὴν ἀπορσύγεται ἅλμην.
Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται ἀγκύλος ἕρπων
Νωθής, τῷ δ᾽ ὑπὸ πᾶσα βαρύνεται οὔρεος ἄκρη
Ἐρχομένῳ, τὼς κεῖνος ἑλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος
Νήχυτος, ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
Τοῦ μὲν ἤδη προβολῆ παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
Ὅσσον ἤδη προβέβηκε χελιδονίων μυχὰ νήσων.
Σῆμα δ᾽ ἔχει ζεφύρου πατταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην.
Φράζεο δ᾽ ἐκείνου τετραμμένος αὖθις ἐπ᾽ ἄρκτους
Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν ῥόον. ἔνθα τε κῦμα
Ῥησσόμενον νήσοισι περιβρέμεται σποράδεσσιν.

Οὐ

Rectà ſpirãtis: quandoquidem è regione iacent.
Nautæ autem primum Pharium *mare appellant.*
Vltimum ad iugum propanſum Caſij:
Sidonium uerò alterum (ubi porrigitur in ſeceſ-
ſum terræ
Iſſum aduſq; urbẽ, Cilicum *regionẽ præteriens,*
Iſsicus tractus Boream *uerſus ſinus immenſus)*
Non quidem multũ ſeparatim æquigradum eſt:
propè nanq; iam
Acie obſcura Cilicum *ceſſat regione.*
Tum uerò ad Zephyrũ reflexũ effundit ſalum.
Vt autem draco horrẽdus uiſu uolutatur immen
ſus repens *(mitas*
Lentus, ſub quo quidẽ tota fatigatur montis ſum
Veniente: ſic ille uolutatur in mari ſinus
Diffuſus, hinc inde grauatus profluuijs.
Cuius quidem in procurſu Pamphylij *accolunt,*
Quantum procedit Chelidoniarũ *ad ſeceſſum*
inſularum. *(nus promontorium.*
Terminum autem habet Zephyri Pataricũ *emi-*
Contẽplare uerò illic cõuerſus rurſus ad arctos
Aegæi ponti uaſtum fluxum: ubi etiam unda
Sciſſa inſulis circunſonat Sporadibus:

Οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει,
Ὑψόθι μορμύρων ἕτερος πόρος Ἀμφιτρίτης.
Οὖρον δ' ἐς τηνέδην τεκμαίρεται ἐσχατόωσαν,
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν. ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλὼν
Συρόμενος Βορέην δὲ παρὰ Ποντίδος ἔνδοθι
πάσης.
Τῆς δ' ὑπὲρ ἄσπεται φῦλα τιταίνεται Ἀσί-
δος αἴης
Πρὸς νότον. ἠπείρου δ' ἐπιπλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.
Τῇ δ' ἔπι Θρηϊκίου στόμα Βοσπόρου. ὃν πάρος Ἰὼ
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα.
Στεινότατος δὴ κεῖνος ἁπάντων ἔπλετο πορ-
θμὸς
Τῶν ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης.
Κυανέας ὅθι μῦθος ἀναιδέας εἰν ἁλὶ πέτρας
Πλαζομένας καναχηδὸν ἐπ' ἀλλήλῃσι φορεῖσθαι.
Ἐκ δὲ τοῦ οἰγόμενος παραπέπταται ἐγγύθι πόν-
τος,
Πολλὸς ἐὼν, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὸν ἕρ-
πων.
Τοῦ δ' ἤτοι λοξαὶ μὲν ὑπερτροχάουσι κέλευθοι.
Αἰεὶ πρὸς Βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι.
Μέσσαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δύο ἀνέχουσι κολῶναι.

Ἡ μὲν,

Neq; enim aliquod huic ſimiles fluctus concitat
Profundè murmurans aliud uadum maris.
Limitem autem in Tenedum ſignat extremam,
Imbrum habens ex altero latere: unde ſtricta exit fiſtula
Tracta Boream uerſus Propontidẽ intra totam.
Hinc autem ſupra innumeræ gentes panduntur Aſiaticæ terræ
Ad Auſtrum: continentis enim præpatens obuiat Iſthmus.
Hinc item poſt Thracij oſtium Boſpori: quem olim Ino
Iunonis imperijs natauit iuuenca exiſtens.
Anguſtiſſimum ſanè illud omnium eſt fretum
Aliorum, quæ ſunt procelloſi maris:
Cyaneas ubi fama eſt impudentes in mari petras
Vagantes crepitanter ad ſe mutuò ferri.
Ex hoc autem emiſſus fluitat iuxtà pontus
Multus exiſtẽs, ac multum ad orientis ſeceſſum ſerpens.
Huius item obliqui quidem procurrunt meatus,
Continuò ad boream & orientem ſpectantes.
Media uerò utrinq; duo ſurgunt promontoria,

Η μὲν ὑπὸ νοτίη, τήν τε καλέουσι κάραμβιν.
Η δὲ βορειοτέρη, γαίης ὑπὲρ εὐρωπείης,
Τήν ῥα περικτιόνες κριοῦ καλέουσι μέτωπον.
Αἵτ' ἄμφω ξυνίασιν ἐναντίαι, οὐ μὲν ἐοῦσαι
Εγγύθεν, ἀλλ' ὅσον ὁλκὰς ὁδοῦ τρίτον ἦμαρ ἀνύται.
Εκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
Τόρνῳ ἐειδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου.
Αλλ' εἴη νευρᾶς σημήϊα δεξιὰ πόντου,
Ιθὺ διαγραφθέντα. μέσῃ δ' οἴη κάραμβις
Γραμμῆς ἐκτὸς ἐοῦσα. καὶ ἐς Βορέην ὁρόωσα.
Σῆμα δ' ἔχει κεράων σκαιὸς πόρος, ὅς τ' ἐπὶ δισσὸν
Εἵλεται στροφάλιγγα, βιοῦ κεράεσσιν ἐοικώς.
Τοῦ καὶ πρὸς Βορέην μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Εγκέχυται, τῇ μέν τε πέριξ σκύθαι ἀμφινέμονται,
Ανδρες ἀπειρέσιοι. καλέουσι δὲ μητέρα πόντου.
Εκ τῆς γὰρ πόντοιο μυρίον ἕλκεται ὕδωρ
Ορθὸν ἀμειβομένης διὰ Βοσπόρου. ᾧ παρὰ πολλοὶ
Κιμμέριοι ναίουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ ταύρου.
Τοίη μὲν μορφὴ κυαναυγέος ἀμφιτρίτης.

Νῦν

Hoc quidem ſuperauſtrinum, quodq́ue uocant Carambin,
Illud uerò ſeptentrionalius terra ſuper Europea,
Quod quidem uicini arietis perhibent frontem:
Quæ etiam ambo coëunt oppoſita, non quidem exiſtentia
Vicinè, ſed quantũ nauis ad tertiũ diem conficit.
Ex hoc uerò & pontum contemplabere bimarem exiſtentem,
Torto ſimilem circunducti funi arcus.
Porrò ſunto nerui ſignificatiuæ dexteræ ponti
Rectè deliniatæ: atqui media eſt Carambis,
Extra lineam exiſtens, & in boream ſpectans.
Figuram autem habet cornuum ſiniſtrũ uadum, quod ad duplicem
Flectitur curuaturã, arcus cornibus aſsimilatũ.
Ab hoc item ad boream Mæotidis undæ paludis
Immiſſæ ſunt: quã quidẽ circũ Scythæ accolũt,
Viri innumeri: uocant autem matrem ponti:
Ex hac quandoquidẽ ponti ingens labitur unda,
Rectè Cimmeriũ per Boſporon: quẽ prope multi
Cimmerij degunt ſubter gelido pede Tauri.
Talis quidem forma eſt cærulei maris.

Νῦν δέ τοι ἠπείρου μυθήσομαι εἶδος ἁπάσης,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐσιδὼν πρὸ ἔχοις εὔφραστον ὀπωπήν.
Ἐκ τοῦ δ' ἂν γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης,
Ἀνδρὶ παρ' ἀγνώσσοντι πιφασκόμενος τὰ ἕκαστα.
Ἤτοι μὲν λιβύη τετανυσμένη ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη,
Ἀρξαμένη πρώτιστα γαδειρόθεν, ἧχί περ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται ὠκεανοῖο.
Οὖρον δ' ἀῤῥαβίης τεκμαίρεται ἄχρι θαλάσσης
Εὐρύτερον. τόθι γαῖα κελαινῶν αἰθιοπήων,
Τῶν ἑτέρων. τῇ ἄγχι τιταίνεται οὖδας ἐρεμβῶν.
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπιπλείουσιν ὁμοίην.
Ἡ γὰρ διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
Τῇ καὶ τῇ κυανέῃσι κατέστικτος φολίδεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ὑπὲρ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχοῦ στηλάων μαυρούσιοι ἔθνεα γαίης.
Τοῖσιν ἔπι νομάδων περιπέπτανται ἄσπετα φῦλα.
Ἔνθα μασαισύλιοί τε καὶ ἀγρονόμοι μασυλῆες
Βόσκοντ' σὺν παισὶν ἀν' ἠπειρόντε καὶ ὕλην,
Μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην.

Nunc autem tibi continentis referam faciem uniuerſæ,
Quò, etſi non intuitus, habeas doctè narrandi imaginem:
Ex hoc enim honorabilis reuerentiorq; eſſe poteris,
Homine coram imperito ediſſerens ſingula.
Porrò Libya extenta ad auſtrum ſerpit,
Ad auſtrũ orientemq;, trapezio forma ſimilis:
Orſa primùm à Gadibus: ubi quidem extrema
In ſeceſſum cuneata porrigitur Oceani.
Limitem uerò Arabicum ſignat uſq; ad mare
Patentiorem: ubi terra nigrorum Aethiopum
Alterorum: quos iuxta propãditur ſolum Eremborum.
Pelli pardinæ autem ipſam homines perhibent ſimilem.
Quandoquidem aridaq; & ſicca exiſtit,
Hincinde nigris diſpuncta ſquamis.
Sed enim extremum quidem ſub angulũ degunt
Prope columnas Mauritanæ gentes terræ.
Quas iuxta Nomadũ adiacẽt plurimæ familiæ:
Vbi Maſæſyliiq;, & ſub dio degẽtes Maſylenſes
Paſcuntur cum liberis per terram & ſyluam,
Quæritantes alimenti durã & ſæuam prædam:

Οὐ γὰρ γειομόροιο τομὴν ἐδάησαν ἀρότρου,
Κείνοις δ' οὔποτε τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἁμάξης,
Οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων.
Ἀλλ' αὔτως ἅτε θῆρες ἀνὰ δρυὰ βουκολέονται,
Νήϊδες ἀσταχύων καὶ ἀπευθέες ἀμήτοιο.
Τοῖς δ' ἔπι Καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὅρμον,
Καρχηδὼν, Λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον Φοινίκων.
Καρχηδὼν, ἣν μῦθος ὑπαὶ βοῒ μετρηθῆναι.
Ἑξείης δ' ἤδη σύρτις ἀγαρρόον ὁλκὸν ἑλίσσει
Βαιοτέρη. μετὰ τὴν δὲ πρὸς αὐγὰς ἔρχεται ἄλλη
Ἄσπετος, εὐρυτέρῃσι βαρυνομένη προχοῇσι.
Ἔνθα κορυσσομένης τυρσηνίδος ἀμφιτρίτης
Ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἄμφωτις ξηρῇσιν ἐπιτροχάει ψαμάθοισι.
Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται.
Ἣν ῥά τε κικλήσκουσι νέην πόλιν. ἣ ὑπὲρ αἶαν
Λωτοφάγοι ναίουσι φιλόξεινοι γεγαῶτες.
Ἔνθά ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἤλυθεν ὀδυσσεύς.
Κείνου δ' αὖ περὶ χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα

Ἀνδρῶν

Non enim ſolifidi ſulcationem nouerunt aratri:
Illis itē nec unq̃ incūda auditur rotatio plauſtri,
Neq; boum mugitus ad ſtabulum redeuntium:
Sed paßim more ferarū per ſyluam ſtabulantur,
Inſcij ſpicarum, & ignari meßis.
Hos itē iuxta Carthago exoptatū includit portū,
Carthago, Aphrorū quidem, uerùm prius Phœnicum:
Carthago, quam fama eſt ſub tergore bouino fu(iſſe metatam.
Deinceps autem non longè Syrtis citifluum uorticem circumuoluit
Minor. Poſt hanc ad orientem ſe offert alia
Immenſa, amplioribus prægnans profluuijs:
Vbi intumeſcentis Thuſci maris
Interdum quidem inundatio attollitur, interdum uerò rurſus
Vtrinq; aliquis ſiccis currit ſuper harenis.
Harum autem ambarū media ciuitas fundata eſt,
Quam quidē appellant nouā ciuitatē: Vbi ſuper terram
Lotophagi habitant hoſpitales exiſtentes:
Quò olim uerſutus errans uenit Vlyſſes.
Illum autem circa locum deſerta tuguria

Hominum

Ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀποφθιμένων Νασαμώνων.
Οὓς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν αὐσονὶς αἰχμή.
Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι.
Καὶ τέμενος λιβυκοῖο θεοῦ ψαμάθοις ὑπὸ πολλῇς
Κυρήνη τ' εὔιππος ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.
Ἄγχι δὲ μαρμαρίδαι πεδον ἐγνωκότες αἰγύπτοιο.
Γαιτοῦλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ ἀγχίγειοι νίγρητες.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς φαυρούσιοι. ὧν ὑπὲρ αἰὲν
Ναίουσιν γαράμαντες ἀπείριτοι. ἐν δὲ μυχοῖσι
Βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι αἰθιοπῆες,
Αὐτοὶ ἐπ' ὠκεανῷ πυμάτης παρὰ τέρμασι λιβύης. (λῶναι.
Τῆς πάρος αἰθαλέων βλεμύων ἀνέχουσι κο-
Ἔνθεν πιοτάτου κατέρχεται ὕδατα νείλου.
Ὃς δή τοι λιβύηθεν ἐπ' ἀσίην πολὺς ἕρπων,
Σίρις ὑπ' αἰθιόπων κικλήσκεται. οἱ δὲ συήνης
Ἐνναέται στρεφθέντα μετ' οὔνομα νεῖλον ἔθεντο.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην, τετανυσμένος ἄλλυδις ἄλλη,
Ἑπτὰ διὰ στομάτων εἰλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ὕδασι πιαίνων λιπαρὸν πέδον αἰγύπτοιο.
Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο νείλῳ,

Οὔτ'

Hominum uidiſſes abolitorum Naſamonum,
Quos Iouis reſiſtendi imbelles deleuit Auſoniæ
uirtus.
Asbyſtæ autem iuxta hos mediterranei exiſtũt:
Atq; delubrum Libyci dei harena ſub multa:
Cyreneq; equiſera, Amyclæorũ genus hominũ.
Iuxta autem Marmaridæ nutãtes ad Aegyptum.
Gætuli item deſuper, & uicini Nigretes.
Pòſt uerò iuxta hos Phauruſij: quorũ ſuper ter-
ram
Degunt Garamantes innumeri. At in ſeceßibus
Viuunt terræ omnium extremi Aethiopes,
Ipſum ad oceanũ, ultimæ prope nemora Cernæ.
Quam ante peruſtorum Blemyorum ſurgunt
montana:
Vnde fœcundißimi deſcendunt aquæ Nili:
Qui quidem è Libya ad orientẽ multus ſerpens,
Siris ab Aethiopibus nuncupatur: at Syenes
Indigenæ uerſum mutarunt nomine Nilum.
Hinc uerò in Boreã extentus aliàs aliorſum,
Septem per fauces diſtractus in æquora rumpit,
Aquis fœcundans pingue ſolum Aegypti:
Non etenim quiſquam fluuiorum par fuit Nilo

Vel

Οὔτ' ἴλην βαλέειν, οὔτε χθονὸς ὄλβον ἀέξειν.
Ὅς ῥά τε καὶ λιβύην ἀποτέμνεται ἀσίδος αἴης,
Ἐς λίβα μὲν λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς ἀσίδα γαῖαν.
Τῷ παραναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν.
Οἳ πρῶτοι βιότοιο διεστήσαντο κελεύθους.
Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπειρήσαντο ἀρότρου,
Καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἁπλώσαντο.
Πρῶτοι δὲ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
Θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
Τῶν δέ κεν αὐδήσαιμι καὶ αὐτοῦ πείρατα γαίης,
Καὶ μορφήν. οὐ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς.
Οὐ δὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει, ἀλλά τις ἄλλων (ρουσα.
Εὔβοτος, εὐλείμων τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέ
Σχῆμα μὲν ὖν τριοστῆσιν ἰδὲ πλευρῇσι βέβηκεν,
Εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς Βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠοῦς
Ἑλκόμενον καὶ μέχρι βαθυκρήμνοιο συήνης,
Οὔρεσιν ἀμφοτέροισιν περισκεπέεσσιν ἐρυμνόν.
Τῶν μέσα καλλιρόοιο κατέρχεται ὕδατα νείλου.

Καὶ

Vel limum proijciendo, uel ſoli ubertatem augmentando.
Qui certè & Libyam dirimit Aſiaticá ab ora
In Lybem quidem Libyam, at in ortũ Aſiaticam terram.
Hunc accolunt præclarorum genus hominum:
Qui primi uitæ diſpoſuerunt uias,
Primi item deſiderati periculum fecerũt aratri,
Atq; ſementem rectiſsimo ſuper ſulco ſparſerũt:
Primi inquam lineis cœlum dimenſi ſunt,
Animo contemplati obliquum curſum ſolis.
Horum itaq; canere lubet & ipſius oras terræ,
Et formam: ſiquidem non minimum nacta eſt honorem:
Neq; etiam uel modica magnitudine exiſtit: uerùm quædam præ alijs
Bonipaſtina, graminoſáq;, & læta omnia ferens.
Porrò ſchema tria ad latera tendit,
Latum quidem circa littora ſeptentrionalia, arctum uerò ad auroram,
Tractum etiam uſq; ad montoſam Syenen,
Montibus duobus circummuniticijs ſeptum:
Quos inter pulchriflui deſcendũt flumina Nili.

Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν.
Ἠ μὲν ὅσοι θήβην ἐρικυδέα ναιετάουσι,
Θήβην ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται ἠῶ.
Ὅσσοι θ' ἑπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν.
Ἠδ' ὅσσοι νοτόφιν ἐπ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης
Παραλίην ναίουσιν ἔσω στεφανίδος ἅλμης.
Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο μακηδόνιον πτολίεθρον.
Ἔνθα σινωπίταο διὸς μεγάλοιο μέλαθρον,
Χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν. ἧχί περ ἄκραι
Φαίνονται σκοπιαὶ παλληνίδος εἰδοθεείης.
Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε πρὸς κασιώτιδα πέτραν
Πηλῆος πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσιν,
Ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι. οὐ μὲν ἐκεῖνοι
Ἄνδρες ἐν λιβύεσσιν ἀρίθμιοι. οὐ γὰρ ἐς αὐγὰς
Ἑπτὰ πόρους νείλοιο νενασμένον ἔλλαχον ἄστυ.
Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τὴν δὲ χθόνα ναιετάουσιν.
Οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανῷ, οἱ δ' ἠπείρους ἀνὰ μέσσας.

Οἱ δ'

Etiã hanc quidẽ multi ac opulẽti homines tenẽt,
Tum qui Theben percelebrem habitant,
Theben uetuſtã, centumportanã : ubi creperus
Memnon exorientem ſuam ſalutat Auroram:
Quiq; ſeptemoppidanam internam cõtinentem
occupant:
Atq; qui auſtrina ad littora maris
Maritimam colunt uſq; ad Serbonium lacum.
Porrò hui9 ad Zephyrũ Macedoniũ oppidũ eſt:
Vbi Sinopitæ Iouis magni templum
Auro precioſo ornatum: haud facile illo
Templum inter homines diuinius aliud cernere
poteris: (ſummæ
Neq; certè æquè opulentã aliam urbem: ubi nam
Apparent ſpeculæ pallenidis Idotheiæ.
Hãc uerò poſt Orientẽ uerſus ad Caſioticã rupẽ
Pelei oppidum cognomine homines tenent,
Egregiè nauigationis periti: nec ſanè illi (tem
Homines inter Aphros cẽſendi, ſiquidẽ ad orien
À ſeptemuado Nilo ſitam ſortiti ſunt urbem.
Alij item plurimi hanc terram frequentant,
Hi quidem ad Oceanum, illi uerò continentes
per medias:

Οἵ τ' ἀμφ' εὐρείης Τριτωνίδος ὕδατα λίμνης.
Ἥ τε μέση λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα κόλπον.
Τοίη μὲν λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ καὶ εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, ὅττι σε κεύθω.
Αὐτὸς μὲν λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
Ἔστραπται, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος καὶ λιβύης νοτίης ὑπὸ τέρμα βέβηκεν.
Ἄμφω δ' ἶσον ἔχουσιν ἐπ' ἀσίδα νείατον ἴχνος.
Ἡ μὲν πρὸς Βορέαν, ἡ δ' ἐς νότον. εἰ δέ κε θείης
Ταύτας ἀμφοτέρας γαῖαν μίαν, ἥ κεν ἰθὺ πρὸς
Σχῆμα πέλοι κώνου πλευρῆς ἶσον ἀμφοτέρησιν,
Ὀξὺ μὲν ἑσπέριον, πλατὺ δ' ἀντολίην ἀπὸ μέσσην.
Τοὔνεκά μοι τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτέρων
Ἠπείρων, ῥέα τέρμα κιχήσεαι εὐρωπείης.
Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ἀπὸ γλωχῖνα νέμονται
Ἄγχι στηλάων μεγαθύμων ἔθνος ἰβήρων,
Μῆκος ἐπ' ἠπείροιο τεταμμένον, ἧχι Βορείου
Ὠκεανοῦ ψυχρὸς κέχυται ῥόος, ἔνθα Βρετανοί,

Λευκά τε

At alij circū uaſtæ Tritonidis *liquores paludis:*
Quæ quidem media Libyæ circumuoluit amplum ſinum.
Talis certè Libyæ forma & figura eſt.
Porrò ſi etiā Europæ optas effigiē, nihil te celo.
Eadē ſanè quæ Libyæ figura eſt, uerùm ad arctos
Verſa eſt, & talis ad orientem rurſus ſerpit,
Qualis etiam Libyæ auſtrinæ ad metam tendit.
Ambæ autem æquale habent ad Aſiam ultimum ueſtigium, *(ſi feceris*
Hæc quidem ad boreā, illa uerò ad notū. Quod
Has ambas terram unam, certè ad totum
Figura eſſet coni, lateribus æqualis duobus:
Acuta quidem ſub occidentem, lata uerò orientem ſub mediam.
Idcirco mihi talem conſpicatus meatū ambarum
Continētum, facile terminū uenabere Europæ.
Cuius uidelicet extremū quidem ſub angulum degunt
Prope columnas magnanimorum gens Iberûm,
Secundum longitudinem ad continentem uerſa, ubi ſeptentrionalis
Oceani frigidus fuſus eſt fluxus: ubi Bretani,

 Candidæq́;

Λευκά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανέων γερμα-
νῶν,
Ερκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους.
Ηπειρον κείνην ἱκέλην ἐνέπουσι Βοείη.
Τοῖς δ' ἔπι πυρηναῖον ὄρος, καὶ δώματα κελ-
τῶν
Αγχόθι πηγάων καλλιῤῥόου ἠριδανοῖο.
Οὗ πότ' ἐπὶ προχοῇσιν ἐρημαίαν ἀνὰ νύκτα
Ηλιάδες κώκυσαν ὀδυρόμεναι φαέθοντα.
Κεῖθι δὲ κελτῶν παῖδες ὑφήμενοι αἰγείροισι
Δάκρυ ἀμέλγονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.
Τὸν δὲ μεθ' ἑξείης τυρσηνίδος ἤθεα γαίης.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται ἄλπιος
ἀρχή.
Τῆς διὰ μεσσατίης: κατασύρεται ὕδατα ῥήνου,
Υστάτιον ποτὶ χεῦμα βορειάδος ἀμφιτρίτης.
Ρήνου δ' ἑξείης ἐπιτέλλεται ἱρὸς ἴστρος,
Ιστρος ἐς ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι θαλάσσης
Εὐξείνου. τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην,
Πεντεπόροις προχοῇσιν ἑλισσόμενος περὶ πεύ-
κην. (μονται
Τοῦ μὲν πρὸς βορέην τετανυσμένα φῦλα νέ-
Πολλὰ μάλ' ἑξείης μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης.
Γερμανοὶ,

Candidæq; gentes habitant martiorum Germa
norum,
Hercyniæ ſyluæ frequentantes ſaltus.
Terram hanc ſimilem ferunt corio bubulo.
Hos autem iuxta Pyrenæus *mons, & domicilia*
Celtarum,
Prope fontes pulchriflui Eridani.
Cuius olim iuxta fluenta tacitam per noctem
Heliades fleuerunt lugentes Phaëtontem:
Illic item Celtarum *filij ſuccubantes populis*
Stillas mulgent auricoloris electri.
At ſequenter poſt hunc Hetruſcæ *ſedes terræ.*
Atq; huius ad orientem conſpicitur Alpis *princi*
pium:
Cuius per medium deſcendunt flumina Rheni,
Extremum ad profluuium borealis Amphitrites.
Rheno *autem deinceps cooritur immenſus* Iſter.
Iſter *in orientem conuerſus, uſq; ad mare*
Euxinum: *ubi omnem euomit undæ ſpumam,*
Quinqueuijs profluuijs diſtractus circa Peu-
cam.
Cuius quidẽ in Boreã *extentæ gentes habitant*
Permultæ ex ordine, Mæotidis *in oſtiũ paludis:*

Γέρμανοί, σαρμάται τε, γέται θ' ἅμα, Βαστέρ-
ναι τε.
Δακῶν δ' ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήεντες ἀλανοί.
Ταῦροί θ', οἳ ναίουσιν ἀχιλλῆος δρόμον αἰπύν,
Στεινὸν ὁμοῦ δολιχόν τε, καὶ αὐτὰ ἐς στόμα λίμ-
νης. (λανῶν,
Τῶν θ' ὑπερεκτέταται πολυΐππων φῦλον ἀ-
Ἔνθα μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνδρῶν ἱππημολγοί,
Νευροί θ' ἱππόποδές τε γελωνοί τ' ἠδ' ἀγά-
θυρσοι.
Ἧχι βορυσθένεος ποταμοῦ τετανυσμένον ὕδωρ
Μίσγεται εὐξείνου, κριοῦ προπάροιθε μετώπου,
Ὀρθὸν ὑπὲρ γραμμαῖς κατεναντία κυανεάων.
Κεῖθι καὶ ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα παντικάπαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσι διάνδιχα μορμύρουσι.
Τῶν δὲ παρὰ προχοῇσι πεπηγότος ἐγγύθι
πόντου
Ἠλυφανὴς ἤλεκτρος ἀέξεται, οἵα τις αὐγὴ
Μήνης ἀρχομένης. ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
Ἐγγύθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς ἀγαθύρσοις.
Ἴστρου μὲν προσίδε βορειότεροι γεγάασι.
Πρὸς δὲ νότου, γέῤῥαι τε καὶ νωρικὶ ἄστε βρυμνὰ,
Παννόνιοι, μυσσοί τε βορειότεροι θρῄκων,

Αὐτοί

Germani, Samatæq́; , Getæq; ſimul, Baſtarnæq́; :
Et Dacorum ingens tellus, & fortis Alanus:
Tauriq́; , qui colunt Achillis curſum immenſum,
Anguſtum ſimul longumq́; , atq; ipſius in oſtium paludis. (Alanorum:
Supra quos etiam extenta eſt equis diuitum gens
Vbi Melanchlæniq́; , & uiri equimulgi, (ſi:
Neuriq́; , Hippopodesq́; , Geloniq́; , atq; Agathyr
Vbi Boryſthenis fluuij extenta aqua
Miſcetur Euxino, arietis ante frontem,
Directè per lineas ex oppoſito Cyanearum.
Illic quoq; Aldeſci & aquæ Panticapæ
Riphæis in montibus diuiſim murmurant.
Horum item iuxta profluuia, Congelatum prope mare, (ſplendor
Dulcilucum electrum naſcitur, uelut quidam
Lunæ recentis: Adamantemq; pellucidum
Non longè inde cernere poteris ſub frigidis Agathyrſis.
Iſtro ſanè tot ſeptentrionaliores exiſtunt.
Ad Auſtrum autem, Gerrhæq́; , & Noricæ urbes munitæ:
Pannonij, Myſiq́; , ſeptẽtrionaliores Thracibus:

Αὐτοί τε θρήϊκες ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες,
Οἱ μὲν ὑπὲρ πλευρῇσι προποντίδος ἀμφιτρίτης,
Οἱ δ' ὑπὲρ ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ενθα μελισσοβότοιο κατὰ σκοπιὰς παλλήνης
Φύεται ἀστρίος, καλὸς λίθος, οἷά τε ἀστὴρ
Μαρμαίρων, λύχνις τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.
Ιστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι προναιετάουσι.
Φράζεο δ' εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅς τ' ἐπὶ τρισσὴν
Εκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ, τὴν μὲν ἰβήρων,
Τὴν δὲ πανελλήνων, τὴν δ' ἐσθλῶν αὐσονιήων.
Αλλ' ἤτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἔστιν ἰβήρων,
Γείτων ὠκεανοῖο πρὸς ἑσπέρου. ἐν δέ οἱ ἄκρῃ
Στηλάων ἀλύβη κεῖται μία. τῆς δ' ὑπένερθεν
Ταρτησὸς χαρίεσσα ῥυηφενέων πέδον ἀνδρῶν,
Κεμψοί θ' οἳ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα πυρηναῖον.
Μέσση δ' ἀμφοτέρων παρατέταται αὐσονὶς αἶα
Γουλυτελής, τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει

Ορθόν,

Ipſiq; Thraces immenſam terram occupantes,
Hi quidem ad latera Propontidis maris,
Illi uerò ſuper Helleſpontum citifluum, reliqui autem ſuper ipſius
Aegæi profundam undam multiſoni maris.
Vbi apiferæ per rupes Pallenæ
Naſcitur Aſterius, pulcher lapis, inſtar ſtellæ
Splendēs: & Lychnis flammæ ſimillimus ignis.
Iſtrum quidem fluuium tot circunfrequentant.
Conſidera uerò Europæ reliquum meatum, qui ad triplicem
Extentus eſt ſoleam, hanc quidem Iberûm,
Illam uerò omnium Græcorum, reliquam autem fortium Auſoniorum.
Atqui ultima quidem illuſtrium eſt Iberûm
Vicina Oceanum ad ueſperum, In ipſa autem extrema
Columnarum Alyba ſtat una. hac uerò ſubter
Tarteſus amœna, diuitijs affluentium ſolum hominum.
Celtiq; qui degunt ſub pede Pyrenæo.
Sed media ambarum aduolat Auſonia tellus
Opulenta: quā quidē mediā mons in duas ſecat
Directus,

Ὀρθὸν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυμμένον. οὐκ ἂν ἐκεῖνο
Ἴδριες μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς ἀθλῆς.
Οὔρεα δ' ἀπεννῖνον κικλήσκουσ'. ἐκ δὲ Βορείης
Ἄλπιος ἀρχόμενον, σκολιὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
Πολλὰ δέ οἱ φῦλ' ἀμφὶς, τάων ῥέα πάντ' ἀγορεύσω,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρήτιδος ἐκ Βορέαο.
Τυρσηνοὶ μὲν πρῶτ'. ἐπὶ δέ σφισι φῦλα Πελασγῶν,
Οἵ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες
Αὐτόθι ναιήσαντο σὺν ἀνδράσι Τυρσηνοῖσι.
Τοῖς δ' ἐπὶ μορμόρον ἔθνος ἀγαυῶν ἐστι Λατίνων,
Γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον. ἧς διὰ μέσσης
Θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,
Θύμβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύμβρις, ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα Ῥώμην,
Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.
Τῇ δ' ἐπὶ Καμπανῶν ἱερὸν πέδον. ἧχι μέλαθρον
Ἁγνῆς Παρθενόπης σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις,

Παρθενόπης,

Directus, uelut ex amuſsi æquatus: Nec illum
Solers reprehenderit ſapiētis miniſter Palladis:
Quem utiq; Apenninum uocant: è ſeptentriona
li uerò (quieſcit.
Alpi incipiens Siculum ad anguſtum traiectum
Multæ autem illi gentes circumſunt: quos tibi fa
cile omnes recenſebo,
Orſus à latere occidentali è borea.
Thuſci quidem primū: iuxta hos uerò progenies
Pelaſgûm, (fecti,
Qui quondam è Cyllena ad ueſperum mare pro
Illic conſederunt cum uiris Hetruſcis.
Hos itē iuxta grauis gens illuſtriū eſt Latinorū,
Terram colentes exoptatam: quam per mediam
Thybris tractus liquidū fluentū in mare mittit,
Thybris pulchrifluus, fluuiorum rex aliorum,
Thybris qui deſiderabilē ſecat in duas Romam,
Romam glorioſam, meorum magnam domum re
gum,
Matrem omnium urbium, opulentam ſedem.
Hanc autem iuxta Campanorum immenſum ſo-
lum: ubi ædes
Caſtæ Parthenopes ſpicarum impleta maniplis,
Parthenopes,

Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.
Πρὸς δὲ νότον μάλα πολλὸν ὑπὲρ σειρηνίδα (πέτρην
Φαίνονται προχοαὶ πολυηχέος σιλάροιο.
Ἄγχι δὲ λευκανοὶ καὶ βρέττιοι ἄνδρες ἔασι.
Τοσσάτιον ναίοντες, ὅσον λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
Κείνου δ' ἂν βορέην ζεφύρου παραφαίνετ' ἄκρη.
Τῇ δ' ὑπὸ λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσσιν
Ἦλθον ἐπ' αὐσονίην σφετέρῃσι μιγέντες ἀνάσσαις.
Τῶν καὶ νῦν γένος ἐστὶ προχοῇσιν ἄληκος.
Τοὺς δὲ μεθ' ἑξείης μεταπόντιοι. ἐγγύθι δὲ σφῶν
Ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο κρότωνος
Ναιόμενον χαίροντος ἐπ' αἰσάρου προχοῇσιν.
Ἔνθα λάκιν' αἰπεινὸν ἰδεῖν λακινιάδος δόμον ἥρης.
Ἔστι δέ τοι κἀκεῖθι διὸς μέγα χωσαμένοιο
Δειλαίη σύβαρις, ναέτας συναγοῦσα πεσόντας
Μηναμένους ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' ἀλφειοῦ γεράεσσι.
Καὶ μαρσῶν θοὰ φῦλα. τάρας δ' ἁλὸς ἐγγύθι κεῖται,
Ἥν ποτ' ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς ἄρης.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι καλαβρίδος ἤθεα γαίης.
Φῦλά τε ἰαπύγων τετανυσμένα μέσφ' ὑρίοιο
Παραλίης.

Parthenopes, quam pontus ſuis ſuſcepit ſinibus.
Cæterum ad auſtrum ſuper Sirenium ſaxum
Apparent profluuia Peucentini Silari.
Propè uerò Lucani & Brutij uiri ſunt,
Tantum occupantes quantum albam ad petram.
Illic uerò ad Boream Zephyri apparet promontorium:
Hoc uerò ſub Locri ſunt, qui prioribus annis
Venerunt in Auſoniam ſuis mixti matronis:
Quorũ etiam hodie genus eſt ad fluẽta Halecis.
At ſequẽter poſt hos Metapontij: ſed propeipſos
Deſideratum oppidum bene munitæ Crotonis,
Frequentatum amœni ad Aeſari profluuia:
Vbi quidem excelſam cernere potes Laciniæ ædem Iunonis.
Eſt autem & illic Iouis multum irati
Infelix Sybaris, ciues conquerens lapſos,
Dementatos ſupra modũ ſub Alphei honoribus.
Et Marſorum ueloces gentes. Tarentũ uerò mari uicinè iacet,
Quam olim Lacedæmoniorum condidit diuturnum bellum.
At deinceps prope hos Calabriæ moramina terræ:
Gentesq; Iapygũ extentæ uſq; ad Hyriũ

Maritimam,

Παραλίης. ὑψοῦ τόθι σύρεται ἀδριὰς ἅλμη
Πόντον ἐπ' ἀγχίπορον ἀκυλήϊον. ἔνθα νενάσται
Ἄστυ τεργεσταίων μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.
Τόσσα μὲν αὐσονίην περιβόσκεται ἔθνεα γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς στρεπτὴν περισύρεται ἅλμην,
Θῖνας ὑποξύουσα λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ὀρυμνὴν
Ὑλλέων χθόνα πᾶσαν, ὅσοι περικέκλινται ἰσθμῷ,
Βουλινέων τ' ἀκταῖς. ἐπὶ δ' ἄπειρον ὁλκὸν ἄγουσα
Ἰλλυρικὴν περὶ χέρσον ἑλίσσεται, ἄχρι κολώνης
Οὐρέων ἠλιβάτων, τὰ κεραύνια κικλήσκουσι.
Κεῖνον δ' αὖ περὶ κόλπον ἴδοις ἐρικυδέα τύμβον,
Τύμβον, ὃν ἁρμονίης Κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.
Κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων σκολιὸν δέμας ἠλλάξαντο.
Ὁππότ' ἀπ' ἰσμηνοῦ λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο.
Ἔνθα σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν. ἀμφὶ γὰρ αἶαν
Κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται δύο πέτραι.
Αἵτ' ἄμφω συνίασι διευθύμεναι. εὖτέ τις αὐχὴ
Γίνεται ἐννάετησι κυλινδομένοιο καιροῖο.

Πρὸς

Maritimam, Hyrium, ubi flectitur Adrium ſalum
In põtũ tranatu facilẽ Aquileiũ: ubi frequẽtatur
Vrbs Tegeſtræorum, intimos ad fines ponti.
Tot quidẽ Auſoniã circũcolunt gentes terram.
Inde autem ad aurorã flexum circũuoluit ſalum,
Littora ſubradens Liburnica, circumq́; munitam
Hylleorum terram omnem, quæcunq́; acclinata
eſt Iſthmo,
Bulineorumq́; littoribus. poſt uerò immenſum
tractum ductans (ad iugum
Illyricam circum ſolitudinem uolutatur, uſq; ad
Montium excelſorum, quos Ceraunios uocant.
Illum autem circa ſinum cernere poteris inſi-
gnem tumulum, (brat.
Tumulum, quem Harmoniæ Cadmiq́; fama cele
Illic enim in ſerpentum tortuoſum corpus muta
ti ſunt, (grarunt.
Quando ab Iſmeno maturam poſt ſenectam mi-
Ibi ſanè prodigium aliud dij fecerunt: circa nan-
que terram
Illam utrinq; fulta ſunt duo ſaxa, (ſeditio
Quæ ambo concurrunt crepitantes, cum aliqua
Accidit incolis uerſatilis mali.
I Cæterum

Πρὸς δὲ νότον μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρῄκην ὀρί-
βωλον
Ωκείην θ' ὑπὲρ αἶαν ἐρείδεται Ἑλλάδος ἀρχὴ,
Πολλὸν ἀνερχομένη, δισσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Αἰγαίῃ Σικελῇ τ'. ἄνεμον δέ τοι ἤλαχ' ἑκάστη,
Εσπέριον Σικελὴ, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν,
Αἰγαίη δ' εὖρον. πέλοψ δ' ἐνὶ νῆσος ὄπι-
σθεν,
Εἰδομένη πλατάνου μυουρίζοντι πετήλῳ.
Ακρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργόμενος στενὸς ἰσθμὸς
Πρὸς Βορέην, καὶ ξυνὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐ-
ρείδων,
Φύλλῳ δ' ἤπειρος πολυδινήτῳ περίμετρος,
Κόλποις εἰναλίοις, ἐστεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.
Τῆς μὲν πρὸς ζέφυρον τριφυλλίδος ἤθεα γαίης.
Ενθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν ἀλφειὸς ὁδεύει,
Σχιζόμενος προχοῇσι μεσημβρινοῦ ὑγρώταο,
Οἵτ' ἄμφω ἀσίηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
Αλλ' ὁ μὲν ἠλείων, ὃ δ' ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει.
Καδδὲ μέσην νῆσον κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
Αρκάδες ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιὴν ἐρυμάν-
θου.
Ενθα μέλας, ὅθι κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς ἰάων.

Ηχι

Cæterum ad Auſtrum non parum, ſuper Thraciam feracem,
Oriciamq; ſuper terram inſtat Græciæ initium,
Multum aſcendens, duplici circundatum mari,
Aegæo Siculoq;: uentum aūt ſortitū eſt utrunq;,
Veſperum Siculum, quem Zephyrum appellāt,
Aegæū uerò Eurū. Pelopis aūt inſula cōſequitur
Similis platani muris caudam imitanti folio:
Caudici ſiquidē aſſimilatus eſt occluſus ſtrictus Iſthmus
Ad Boream, atque commune ad Græciam ueſtigium firmans:
Folio uerò continens anguloſo immenſa,
Sinibus marinis circundata hincinde.
Cuiús quidem ad Zephyrum Triphyliæ manſiones terræ:
Vbi amabiliſſimus fluuiorū Alpheus uiam ſecat,
Diuiſus profluuijs à Meſenio Eurota:
Qui ambo ab Aſia profundunt fluenta:
Sed hic quidem Eleorū, ille uerò Amyclæorum terram ſecat.
In media aūt inſula conuallē regionem habitant
Arcades Apidanei ſub ſpeculam Erymanthi:
Vbi Melas, ubi Crathis, ubi fluit liquidus Iaon:

Ηχι καὶ ὠγύγιος μηκύνεται ὕδασι λάδων.
Αγχοῦ δ' ἀργείων ἄροσις, καὶ γαῖα λακώνων,
Η μὲν ἐπ' ἀντολίην, ἡ δ' ἐπὶ νότον ὁρόωσα.
Δοιαὶ δ' ἴσθμια νῶτα προσιβρομέουσι θάλασσαι,
Ητ' ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζόφον, ἥτε πρὸς αὐ-
γὰς
Ελκομένη, τὴν περ τε σαρωνίδα κικλήσκουσι.
Νόσφι γε μὴν ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς ἀττικὸν οὖδας,
Τοῦ διὰ θεσπεσίου φέρεται ῥόος ἰλισσοῖο.
Ενθεν καὶ βορέης ποτ' ἀνήρπασεν ὠρείθυιαν.
Τῷ δ' ἐπὶ βοιωτῶν τε πέδον, καὶ λοκρῶν ἄ-
ρουρα
Θεσσαλίη δ' ἐπὶ τοῖσι, μακηδονίης τε πόληες.
Ταῖς δ' ἐπὶ φαίνονται κορυφαὶ χιονώδεος αἵμου
Θρηϊκίου. τοὶ δ' ἄντα ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.
Τῆς δ' ὑπὲρ ἐς νότον εἰσὶ μετὰ σκοπιὴν ἀρα-
κύνθου
Ανδρῶν αἰτωλῶν πεδίον μέγα. τοῖς διὰ μέσσου
Σύρεται ὁλκὸν ἄγων ἀχελώϊος ἀργυροδίνης,
Τειναχείης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος, διὰ μέσ-
σων
Νήσων, ἃς καλέουσιν ἐχινάδας. εἰσὶν ὅμουρον
Εσπεται

Vbi etiam ingens elongatur aquis Ladon.
Vicinè autem Argiuorum cultura, & tellus Laconum, *(ſpectans.*
Hæc quidem in orientem, illa uerò in auſtrum
Duo præterea Iſthmia dorſa circunſonãt maria,
Quodq́; Ephyren contra ad occaſum, quodq́; ad ortum
Voluitur, quod quidem & Saronium uocant.
Porrò ſubter Iſthmũ ad orientẽ Attica tellus eſt:
Quam per mirandi fertur fluxus Iliſsi:
Vnde etiam Boreas quondam rapuit Orithyam.
Hunc autem iuxta Bœotorumq́; ſolum, & Locrorum aruum.
Theſſalia uerò ſub hos, Macedoniæq́; urbes.
Has item iuxta apparent uertices niuoſi Aemi
Thracij. Huius aũt è regione ad plagã Zephyri
Dodonæ Epirus immenſa extenta eſt.
Verùm hanc ſuper in auſtrum uergit poſt ſpeculam Aracinthi *(medium*
Hominum Aetolorũ campus magnus: quem per
Labitur tractum ductans Acheloius argentifer.
Trinacriæ in Pontum uolutus, per medias
Inſulas quas uocant Echinadas: quas uicinorum

Εσπεται ἄλλυδις ἄλλα κεφαλλήνων πτολίεθρα.
Τῷ δ' ἐπὶ φωκὶς ἄρουρα πρὸς αὐτολίην τε καὶ ἠῶ
Ελκομένη βορέηνδε ἐπὶ στόμα θερμοπυλάων,
Παρνησοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχί. τοῦ δὲ διὰ μέσης
Κηφισσοῦ μέγα χεῦμα κατορχόμενον κελαρύζει.
Τῷ παρὰ πυθῶνος θυόεν πέδον. ἧχι δράκοντος
Δελφύνου τριπόδεσσι θεοῦ παρακέκλιται ὁλκὸς,
Ολκὸς ἀπειρεσίῃσιν ὑφειόσων φολίδεσσιν
Νηῷ ἐν ἱμερτῷ. τόθι πολλάκις αὐτὸς ἀπόλλων,
Η ἀπὸ μιλήτου, ἢ ἐκ κλάρου ἄρτι βεβηκὼς,
Ιστάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμμα φαρέτρης.
Αλλ' ὁ μὲν ἱλήκοι. σὺ δέ μοι δίος ἔννεπε μοῦσα,
Νήσων πασάων ἱερὸν πόρον, αἵτ' ἐνὶ πόντῳ
Ανδράσι φαίνονται τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι.
Ητοι μὲν κατὰ μέσσον ὑφ' ἑσπερίων στηλάων,
Εσχατόωντα γάδειρα φαείνεται ἀνθρώποισι
Νήσου ἀπ' ἀμφιρύτης, ἐπὶ τέρμασιν ὠκεανοῖο.
Ενθάδε φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐνναίουσιν,
Αζόμενοι μεγάλοιο διὸς γόνον ἡρακλῆα.

Καὶ

Sequuntur alibi alia Cephalenorum oppidula.
Hunc autem iuxta Phocis tellus ad orientemq;
& auroram
Tracta, boreã uerſus per oſtiũ Thermopylarũ,
Parnaſi niuoſi ſub iugo: quam per mediam
Cephiſsi uaſtum fluentũ deſcendens murmurat:
Quem prope Pythonis nidoroſum ſolum: ubi
draconis
Delphinæ tripodibus dei acclinata eſt ſpira,
Spira numeroſis inhorrens ſquamis,
Aede indeſiderabili: ubi ſæpenumero ipſe Apol
lo
Aut à Mileto, aut è Claro pridem profectus,
Stans aureæ exuitur balteo pharetræ.
At hic quidem boni conſulat. Tu autem mihi Io-
uis refer muſa (ponto
Inſularum omnium immenſum meatum, quæ in
Hominibus apparent, uerſæ aliorſum aliæ.
Porrò in medio ſub ueſperis columnis
Extremæ Gades apparent hominibus
Inſula è circunflua, in finibus Oceani:
Ibi Phœnicum hominum genus incolunt,
Venerantes magni Iouis filium Herculem:

Καὶ τὴν μὲν ναετῆρες ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων
Κληιζομένην κοτίνουσαν ἐφημίξαντο γάδειρα.
Νῆσοι δ' ἑξείης γυμνήσιαι. ἄγχι δ' ἔβουσος.
Σαρδώ τ' εὐρυτάτη. καὶ ἐπήρατος εἰν ἁλὶ κύρνος,
Ἣν ῥά τε κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Ὕλη δ' ἀμφιλαφὴς οὔτις τόσον ὅσον ἐκείνη.
Τὴν δὲ μετ' αἰόλου εἰσὶ περίδρομοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Αἰόλου ἱπποτάδαο φιλοξείνου βασιλῆος,
Αἰόλου, ὃς θνητὰ μετ' ἀνδράσιν ἔλαχε δῶρα,
Κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων θ' ἱσταμένων τε.
Ἑπτὰ δέ οἱ ταίγ' εἰσὶν ἐπώνυμοι, ἀνδράσι πλωταὶ,
Οὕνεκα μέσσον ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον.
Τεινακείη δ' ἐπὶ τῇσιν ὑπὲρ πέδον αὐσονιήων
Ἐκτέταται πλευρῇσιν ἐπὶ τρισὶν ἑστηκυῖα.
Ἀκρα δέ οἱ πάχυνός τε πελωρίς τε λιλύβη τε.
Ἀλλ' ἤτοι λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Εἰσανέχει. πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς. αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
Ἠνεμόεσσα πελωρὶς, ἣν αὐσονίην ὁρόωσα.

Τῆς

Atq; hãc quidẽ incolæ ſub prioribus hominibus
Dictam hodie Cotinuſam, uocarunt Gades.
Inſulæ autem deinceps Gymneſiæ: propè uerò Ebuſus, (*nus:*
Sardiniaq́; latiſſima: & peramœna in mari Cyr-
Quam ſanè Corſicam uiri mortales appellant:
Nemoribus autem undiq; cincta nulla tantum, quantum illa. (*ſulæ,*
Hanc item poſt Aeoli ſunt circunfluæ in mari in
Aeoli nobilis, hoſpitalis regis,
Aeoli, qui mirãda inter homines ſortitus eſt munia,
Imperium uentorum furentiumq́; ſtantiumq́;.
Septem autem ei illæ ſunt cognomines, hominibus Plotæ: (*undiq; remigabilem.*
Eo quòd mediam habent circumnauigationem
Trinacria aũt iuxta has ſuper ſolũ Auſoniorum
Extenta eſt, latera ad tria fulta: (*beq́;:*
Promontoria uerò ei Pachynusq́; Peloriſq́; Lily
Sed enim Lilybe quidem ad plagam Zephyri
Inſurgit: Pachynus uerò ad orientem: cæterum ad arctos
Ventoſa Peloris, in Auſoniam ſpectans.

Τῆς πρὸς μὲν Βορέην ὀλοὴ ναύτῃσι κέλευθος
Στεινή τε σκολιή τε καὶ ἄχετος, ἧχι θάλασσα
Συρομένη μακρῇσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν.
Αἰονίῳ τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρῳ.
Πρὸς δὲ νότον λιβυκός τε πόρος καὶ σύρτιδος ἀρχὴ (ρήσας
Τῆς ἑτέρης. ἑτέρην δ' αὖ ἴδοις προτέρωσε, πε
Ἑσπερίην. τῆς πρόσθε δύω νησῖδες ἔασι
Μήνιγξ καὶ κέρκινα, λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀδριάδος σκαιὸν πόρον ἀμφιτρίτης
Εἰσελάσῃς ἐπὶ νηὸς ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν,
Δήεις ἰφθίμου διομήδεος αὐτίκα νῆσον.
Ἔνθ' ἥρως ἀφίκανε χαλεψαμένης ἀφροδίτης,
Ὁππότε τριλλίστων μετεκίαθεν ἔθνος ἰβήρων,
Ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος αἰγιαλείης.
Ἑξείης δὲ πόροιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Ἀψύρτου νήσων ἀναφαίνεται ἄσπετος ὁλκός.
Τὰς ποτε κόλχων υἷες ἐπέδραμον, εὖτ' ἐμόγησαν
Ἴχνια μαστεύοντες ἀλήμονος αἰητίνης.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τῇσι λιβυρνίδες ἐρρίζωνται.
Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ κεραύνια νηὶ θεούσῃ

Νῆσοι

Huius quidem ad boream periculoſa nautis uia,
Anguſtaq́; difficiliſq́; & inimica ubi mare
Pertractum longis circunſonat ſcopulis,
Littoreo ſciſſum anguloſo ferro.
Sed ad auſtrũ Libycuſq́; meatus & Syrtidis initium eſt
Alterius (alterã uerò uidiſſes ultra, prætermẽſus
Occidentalem) quam ante duæ inſululæ ſunt,
Meninx & Cercina, Libyſticũ portũ habentes,
Verùm cum Adriatici ſiniſtrum uadum maris
Intraueris cum naui, Iapygiam ad terram,
Inuenies fortis Diomedis confeſtim inſulam:
Qui Heros conceſsit infenſæ Veneris,
Quãdo famoſiſsimorũ peragrauit gentẽ Iberûm,
Suæ uxoris technis maleuolæ Aegialiæ.
Sequenti item tractu ad ortum ſolis
Abſyrti inſularum relucet immenſus ductus:
Quas olim Colchorum filij inuaſerunt, quando defeſsi ſunt
Veſtigia indagantes errabundæ Aeetinæ.
Deinceps autem iuxta has Liburnicæ ſitæ ſunt.
Verùm ad auſtrum poſt ſyluas Ceraunias naui currenti

Inſulæ

Νῆσοι μὲν φαίνοιντο παραιόθεν ἀμπρακιήων,
Καὶ λιπαρὴ κέρκυρα φίλον πέδον ἀλκινόοιο.
Τῇ δ' ἤδη νηρίτης ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται,
Νήσων τ' ἀλλάων ὅσας τ' ἀπὸ χαλκίδος ἕρπων
Δίνης ἀργυρέης ἀχελώϊος ἀμφελίσσει.
Πολλαὶ δ' ἀμνισοῖο βορειότεραι ὁρόωνται,
Αἴγυλά τ' ἠδὲ κύθηρα καλαύρειά τε τρηχεῖα.
Κάρπαθος αὖθ' ἑτέρωθι ποτὶ νότον. ἐγγύθι δ' αὐτῆς
Κρήτη τιμήεσσα διὸς μεγάλοιο τιθήνη,
Πολλή τε λιπαρή τε καὶ εὔβοτος. ἧς ὕπερ ἴδη,
Ιδη καλλικόμοισιν ὑπαὶ δρυσὶ τηλεθόωσα.
Καὶ τῆς τοι μέγεθος πεδιώσιον. ἄντα δὲ πέζης
Αἰγυπτίης ῥόδος ἐστὶν ἰηλυσίων ἕδος ἀνδρῶν.
Τὴν δὲ μετ' αὐτολίην δὲ χελιδονιαὶ γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι μεγάλης παταρηΐδος ἔνδοθεν ἄκρης.
Κύπρος δ' εἰς αὐγὰς παμφυλίου ἔνδοθι κόλπου
Κλύζετ' ἐπήρατον ἄστυ διωναίης ἀφροδίτης.
Αγχι δὲ φοινίκης ἄραδος μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ.

Πρόσθ'

Inſulæ apparebunt à longe Ampracienſium:
Atq; pinguis Cercyra, gratum ſolum Alcinoi.
Hinc autem iuxta aſperæ Ithacæ ſedes fulta eſt,
Inſularumq́; aliarum, quotquot è Chalcide ſerpens
Vorticibus argenteis Acheloius circumalluit.
Multæ uerò Amniſſo ſeptentrionaliores conſpiciuntur,
Aegulaq́;, atq; Cythera, Calauriaq́; aſpera cultu:
Carpathus item alteribi ad auſtrum. Prope autem ipſam
Creta ueneranda Iouis magni nutrix,
Magnaq́; pinguisq́; & paſcua: quam ſuper Ida,
Ida pulchricomas propter ſyluas eminꝰ uireſcẽs:
Atq; huius quidem magnitudo exuperans. È regione uerò oræ
Aegyptiæ Rhodus eſt, Ialyſiorũ ſedes hominũ.
Hinc autẽ poſt orientẽ uerſus Chelidoniæ ſunt
Tres inſulæ, magnum Pataricum intra promontorium.
Cyprus item ad orientẽ Pamphylicũ intra ſinũ
Alluitur, chara domus Dionææ Veneris.
Iuxta uerò Phœnicen Aradus uaſto in ponto.

Cæterum

Πρόσθε δὲ σουνιάδος κορυφῆς ἐφύπερθεν ἀβάντων
Φαίνονται σαλαμίς τε, καὶ αἰγίνης πτολίεθρον.
Θηητὸς δέ τις ἐστὶ βαθὺς πόρος αἰγαίοιο,
Ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
Οσσον ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ ἀθαμαντίδος ἕλλης.
Στεινὸς ὅπῃ καὶ ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.
Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύμασι χειρὸς
Ῥώονθ' ἑξείης, ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κεῖνται,
Μῆκος ἐπ' ἀρκτῴοιο τιταινόμεναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν ἀβαντιὰς ἔπλετο μάκρεις.
Σκῦρός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ πεπάρηθος.
Ἔνθεν καὶ λῆμνος κραναὸν πέδον ἡφαίστοιο
Πέπταται. ὠγυγίη τε θάσος δημήτερος ἀκτή.
Ιμβρος, θρηικίη τε σάμος κορυβάντιον ἄστυ.
Αἱ δ' ἀσίης πρώτην αἶσαν λάχον ἀμφὶς ἐοῦσαι
Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὔνομα κυκλάδες εἰσί.
Ῥύσια δ' ἀπόλλωνι χοροὺς ἀνάγουσιν ἅπασαι
Αρχομένου γλυκεροῦ νέον εἴαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσσιν
Ανθρώπων ἀπάνευθε κύει λιγύφωνος ἀηδών.

Νῆσοι

Cæterum ante Suniũ promõtoriũ ſupra Abãtas
Apparent Salamisq́;, & Aeginæ oppidulum.
Admirandus autem quidam eſt immẽſus meatus
Aegæi, (inſularum,
Intus continens utrinq; innumerabilium ſeriem
Quantum ad ſtrictã undã Athamãtidis Helles:
Seſtus ubi & Abydus contrariũ portũ efficiunt.
Europæ aũt illæ quidẽ læuæ ſub flexibus manus
Fluitant ex ordine, Aſiæ uerò ad dexteras iacẽt:
Secundum longitudinem ad arctoum protentæ
boream.
Porrò Europæ quidem Abantias eſt Macris,
Scyrusq; uentoſa, & excelſa Peparethus:
Vnde & Lemnus aſperum ſolum Vulcani
Volitat: uetuſtaq́; Thaſus, Cereris granarium:
Imbrus: Threiciaq; Samus, Corybantica ſedes.
Quæ uerò Aſiæ primum locum nactæ ſunt, circum exiſtentes
Delum coronarunt, & nomine Cyclades ſunt.
Patrocinia uerò Apollini choros quotannis celebrant uniuerſæ
Incipiente dulci primũ uere, quãdo in montibus
Abhominib. procul fœtificat dulciſona luſcinia.
Inſulæ

Νῆσοι δ' ἑξείης ἀπορώμεναι πολυπαμφανόωσιν,
Οἷον ὅτ' ἀννεφέλοιο δὶ ἠέρος εἴδεται ἄστρα
Υγρὰ νέφη κραιπνοῖο βιησαμένου βορέαο.
Ταῖς δ' ἤδη νῆσοι ἔασιν ἰωνίδων, ἔνθα δὲ κχῶ-
νος, (ἥρης.
Καὶ σάμος ἱμερόεσσα πελασγίδος ἕδρανον
Καὶ χίος ἠλιβάτοιο πελωραίου ὑπὸ πέζαν.
Κεῖθεν αἰολίδων ἀναφαίνεται οὔρεα νήσων.
Λέσβου τ' εὐρυχώροιο, καὶ ἱμερτῆς τενέδοιο.
Κεῖθι μέλας τε κόλπος ἐφ' ἑλλήσποντον ἴησιν
Αφρὸν ἐρευγόμενος. βορέην δ' ἤδη πολλὸν
ἰόντι (θαλάσσης.
Πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα πολυποντίδος οἶδμα
Εστι δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρον εὐξείνοιο
Αντα βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος
Ηρώων, λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
Οὕνεκά οἱ τὰ περ ὅσσα κινώπετα λευκὰ τέτυ-
κται.
Κεῖθι δ' ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων
Ψυχὰς εἱλίσσεσθαι ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας.
Τοῦτο δ' ἀριστήεσσι διὸς πάρα δῶρον ὀπηδεῖ
Αντ' ἀρετῆς. ἀρετὴ γὰρ ἐπήρατον ἔλλαχε τι-
μήν,
Κιμμέριον

Inſulæ autem deinceps Sporades fuſim elucent:
Ceu quando innubem per aërem cernuntur ſidera,
Pluuias nubes acuto diſpulſante Borea.
Has itē iuxta inſulæ ſunt Ionides: ubi'nam Caunus,
Et Samus iucunda, Pelaſgidis ſedes Iunonis:
Et Chius excelſi Pelinæi ſub pede.
Inde Aeolidarum apparent montes inſularum:
Lesbiq; ſpacioſæ, & amœnæ Tenedi.
Illic Melasq; ſinus ad Helleſpontum cedit
Spumam uomens. At in boream multū tendenti
Volitat hinc inde Propontidis unda maris.
Eſt uerò quædam ſiniſtrum ſuper meatū Euxini
È regione Boryſthenis notiſsima in mari inſula
Heroum: λευκὴν ipſam cognomine dicunt.
Eo quòd ei quæ quidem ſunt animantia, alba exiſtunt.
Illic item Achillisq;: & heroū fabula eſt aliorum
Animas obuerſari deſerta per montiū concaua:
Hoc autem optimates à Ioue donum ſequitur
Pro uirtute: uirtus enim exoptandum meruit honorem.

Κιμμέριον δ' ἄρα τοι διὰ Βοσπόρου εὐθὺς ἰοῦσι
Αλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει. ἣ ῥά τε λίμνης
Ενδοθι δεξιτερῆ Μαιώτιδος ἐστήρικται.
Ης ἔπι Φαναγόρη τε καὶ εὔκτιτος Ἑρμώνασσα.
Ενθα τε ναιετάουσιν Ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης.
Αἱ δὲ μὲν ἀνθρώποισιν ἀγακλέες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
Αλλαι δ' ὠκεανοῖο παρὰ ῥόον ἐστεφάνωνται.
Τάων δ' αὖ περίσημον ἐγὼ θέσιν ἐξενέποιμι.
Οππότερον δ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρόν ἐστιν ἑκάστη.
Ητοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν
Ατλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιοπῆες,
Μακροβίων υἱῆες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο
Γηρύονος μετὰ πότμον ἀγήνορος. αὐτὰρ ἐπ' ἄκρην
Ιερὴν ἣν ἐνέπουσι κάρην ἔμμεν Εὐρωπείης,
Νήσους Ἑσπερίδας, ὅθι κασσιτέροιο γενέθλη,
Αφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰβήρων.
Αλλαι δ' ὠκεανοῖο παραὶ Βορεήτιδας ἀκτὰς
Δισσαὶ νῆσοι ἔασι Βρεττανίδες ἀντία ῥήνου.
Κεῖθι γὰρ ὑστατίην ἀπερεύγεται εἰς ἅλα δίνην.
Τάων τοι μέγεθος περιώσιον, οὐδέ τις ἄλλη
Νήσοις ἐν πάσῃσι Βρεττανίσιν ἰσοφαρίζει.

Αγχι

Cimmerium uerò poſt Boſporon rectà eunti
Alia immenſa inſula obuiat, quæ quidē paludem
Intra ad dexteram Mæotidem fulta eſt:
Qua ſuper Phænagoraq́;, & bene ſtructa Hermonaſſa:
Vbi quoq; habitant Ioniæ coloni terræ.
Hæ quidē hominibus inſigniores in mari inſulæ.
Aſt aliæ Oceani per fluxum circumfluæ ſunt:
Harum autem manifeſtum ego ſitum exponam:
Cuiu'nam item uenti ad plantam ſit quælibet.
Scilicent habitant bouipaſtinam per Erythiam
Atlantis circa undam diuini Aethiopes,
Macrobiorum filij innocui, qui olim aduenerunt
Geryonis poſt mortem ſtrenui. uerum ad promontorium
Sacrum, quod perhibent caput eſſe Europæ,
Inſulas Heſperidas, ubi ſtanni genitura,
Diuites tenent illuſtrium filij Iberûm.
Aliæ item Oceani ad borealia littora
Duæ inſulæ ſunt Bretanides, contra Rhenum,
Illic enim extremum euomit in mare gurgitem.
Harum ſanè magnitudo præcipua: neq; ulla alia
Inſulas inter omnes Bretanicis æquipollet.

Αγχι δὲ νησιάδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
Ανδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν ἀμνιτάων
Ορνύμεναι τελέθουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχου,
Στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις
Εννύχιαι, παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή.
Οὐχ οὕτω θρηΐκες ἐπ' ἠϊόσιν ἀψινθοιο
Βιστονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον εἰραφιώτην,
Οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίνην ἀνὰ γάγγην
Ινδοὶ κῶμον ἄγουσιν ἐριβρεμέτῃ διονύσῳ,
Ως κεῖνον κατὰ χῶρον ἀϋτάζουσι γυναῖκες.
Πολλὴν δὲ προτέρωσε ταμὼν ὁδὸν ὠκεανοῖο,
Νῆσόν κεν θούλην εὐεργέϊ νηῒ περήσαις.
Ενθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτων
Ημαθ' ὁμοῦ καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ.
Λοξοτέρη γὰρ τῆμος ἐπιστρέφεται στροφάλιγγι
Ακτίνων ἰθεῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομενάων,
Μέσφ' ὅτε κυανέους νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.
Αλλ' ὁπόταν σκυθικοῖο βαθὺν ῥόον ὠκεανοῖο
Νηῒ τάμῃς, προτέρω δὲ πρὸς ἠῶ ἅλα καμψῇς,

Χρυσείην

Iuxta item inſularum alius tractus: ubi mulieres
Hominum è regione illuſtrium Amnitarum
Concitæ perſoluunt iuxta ritum ſacra Baccho,
Coronatæ hederæ nigrifoliæ baccis,
Nocturnæ: ſaltationis autem dulcicrepus exci-tatur ſonitus.
Non ſic Threiciæ iuxta ripas Apſynthi
Biſtonides inclamant multifremum Iraphioten:
Neq; ſic cum liberis atriuorticem circa Gangen
Indi Bacchanalia peragunt ſtrepero Dionyſo,
Sicut illo in loco euge congeminant mulieres.
Multam autem ulterius ſecando uiam Oceani,
Inſulam fortè Thulen fabrefacta naui præterſul-cabis:
Vbi quidem, ſole progreſſo ad polum urſarum,
Per dies ſimul & noctes continuò apparens ef-funditur lumen:
Obliquiore nanq; tunc obuerſatur reuolutione,
Radijs directam ad declinationem uenientibus:
Donec ad Aethiopas auſtrinā uiā rurſ⁹ ſecuerit.
Verùm cum Scythici immēſum fluxum Oceani
Naui ſulcaueris, atq; ulterius ad Eoum mare di-uerteris,

Χρυσείην τοι νῆσον ἄγει πόρος. ἔνθα καὶ αὐτῆς
Ἀντολίης καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο.
Κεῖθεν δὲ στρεφθεὶς νοτίης προπάροιθε κολώνης
Αἶψά κε Κωλιάδος, μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο
Μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων.
Ἧς ὕπερ οὐρανίῃσιν ἀειρόμενος στροφάλιγξι
Δινεῖται περὶ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἴθων.
Αὕτη δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει, ἀμφὶ δὲ πάντη
Κήτεα θῖνες ἔχουσιν ἐρυθραίου βοτὰ πόντου
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἐοικότα, τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
Τετρήχει νώτων ἐριμήκετος ὁλκὸς ἀκάνθης.
Δυσμενέων τοι παῖδες ἑλισσόμενοι περὶ πόντον
Κείνοις αὐτήσειαν ἀλώμενοι. οὐ γὰρ ἐρωὴ
Λυγροῖς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται
Πολλάκι δ' αὖ καὶ νῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
Κεῖνα καταβρώξειε τεράατα. τοῖς δ' ἀλιτροῖς
Εἰν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ μυρία θήκατο δαίμων.
Ἐστι δέ τοι προτέρω Καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης
Ὠγυγίς, ἔνθά τε τύμβον ἐρυθραίου βασιλῆος.

Ἐκ

Auream ſanè inſulam offert ambitus : ubi etiam ipſius
Oriens clari cernitur ſolis.
Inde uerò conuerſus auſtrinũ ante promontoriũ
Illico quidẽ Colium magnam ad inſulã deuenies
Matrem Taprobanam Aſiagenorũ elephantum:
Quam ſuper cœleſtibus ſublimatus reuolutionibus
Verſatur ſecundũ orbẽ in æthere Cãcer ardẽs.
Hæc item ampliſsima magnitudine eſt: circum autem undiq;
Beluas littora habent, Rubri nutritias ponti,
Mõtib. excelſis ſimiles: harũ uerò ſuper ſummis
Riget dorſis prælongus ductus ſpinæ.
Immanium utiq; filij agitati per pontum
Illis obuianto deuij: non enim effugium
Duris in faucibus, ſiquidẽ ingens rictus exiſtit.
Sæpenumero autem tum etiam nauem cum ipſis hominibus nauis
Illa abſorbuiſſẽt mõſtra: etenim præuaricatorib.
In mari & terra mala plurima ſtruxit deus.
Eſt item ulterius Carmaniũ ante promontorium
Ogyris: ibiq; ſepulchrum Erythræi regis.

Ἐκ τῆς δ' αὖ περάσειας ἐπὶ στόμα περσίδος ἅλμης
Ὁρμηθεὶς Βορέηνδε, καὶ Ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
Ἴκαρον εἰναλίην, ὅθι ταυροπόλοιο θεοῖο
Βωμοὶ κνισσήεντες ἀδευκέα καπνὸν ἔχουσι.
Τόσσας μὲν νήσους ἐπέχει ῥόος ὠκεανοῖο
Εὐρυτέρας. ἕτεραι δὲ ἀπειρέσιοι γεγάασιν,
Αἱ μὲν ἐπὶ προχοῇσι λιβυστίδος ἀμφιτρίτης,
Αἱ δ' ἀσίης, αἳ δ' αὖ τε περὶ κλίσιν εὐρωπείης.
Ἄλλαι δ' ἄλλοθι νῆσοι ἀπείριτοι. αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
Ναιόμεναι καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι,
Αἱ δὲ βαθύκρημνοί τε καὶ οὐ ναύτῃσιν ἑτοῖμαι.
Τῶν οὐ ῥηΐδιόν μοι ἐνισπεῖν οὔνομα πασέων.
Σχῆμα δέ τοι ἀσίης, ῥυσμὸς τελέει ἀμφοτέρων
Ἠπείρων ἑτέρωθεν, ἀλίγκιον εἴδεϊ κώνου,
Ἑλκόμενον κατὰ βαιὸν ἐπ' αὐτολίης μυχὰ πάσης.
Ἔνθα τε καὶ στῆλαι θηβαιγενέος διονύσου
Ἑστᾶσιν πυμάτοιο παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο,
Ἰνδῶν ὑστατίοισιν ἐν οὔρεσιν. ἔνθα τε γάγγης

Λευκὸν

Ex hac autem ſolueris ad oſtium Perſici ſali
Remigando boream uerſus, atq; Icarũ appuleris,
Icarum marinam: ubi ſub tauri ſpecie cultæ deæ
Aræ nidoroſæ acerbum fumum habent.
Tot quidem inſulas continet fluxus Oceani
Patentiores: aliæ tamen innumeræ exiſtunt:
Hæ quidem in profluuijs Libyci maris,
Illæ uerò Aſiæ, quædam item circa flexum Europæ:
Aliæ inquam alibi inſulæ infinitæ, hæ quidẽ ab hominibus
Frequentatæ, atq; nauibus exoptatũ portum habentes,
Illæ uerò præruptæq;, & minimè nautis opportunæ:
Quarũ non facile mihi referre nomẽ omnium.
Porrò figura Aſiæ forma eſt ambarum
Continentum ab altera parte, ſimilis imagini coni,
Protracta permultum in oriẽtis receſſum totius:
Vbi etiamnum columnæ Thebis geniti Bacchi
Stant extremi iuxta fluxum Oceani,
Indorum ultimis in montibus: ubi & Ganges

Λευκὸν ὕδωρ νυσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει.
Αλλ' οὐκ αὖ τόσσον μέγεθος πέλει ἀσίδος αἴης,
Οὐδὲ μὲν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον. ἐν γὰρ ἐκείναις
Ηπείροις εἷς πόντος ἀπείριτος ἡγεμονεύει.
Εν δ' ἀσίῃ πολὺς ὠκεανὸς, τρισσοὺς δ' ἑλίσσων
Κόλπους κυμαίνοντας ὀρεύγεται ἔνδοθι βάλλων,
Περσικὸν, ὑρκάνιόν τε καὶ ἀῤῥάβιον βαθυδίνην.
Τοὺς δύο μὲν νοτίους, τὸν δ' ἐς βορέην ὁρόωντα,
Εἰς βορέην ὁρόωντα καὶ ἐς λίβα, γείτονα πόντου
Εὐξείνου. τόθι φῶτες ἀπείριτοι ἀμφινέμονται.
Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄσπετος ἰσθμὸς ὀρίζει
Τῇ καὶ τῇ μακροῖσι τιταινόμενος πεδίοισι.
Μέσσα γε μὴν πάσης ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Αρξάμενον γαίης παμφυλίδος ἄχρι καὶ ἰνδῶν.
Αλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ιχνεσιν ὀρθότορον. ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν,
Οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει,
Οὔρεσιν ἐκταδίοισι πολυσχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Εκ τοῦ ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὸν ῥέουσιν,

Οἱ μὲν

Claram aquam Nyſſæam ad planiciem mariti-
mam deuoluit.
Sed nec tãta magnitudo eſſe poteſt Aſiæ terræ,
Neq; quidẽ forma apparet ſimilis: quippe in illis
Cõtinẽtibus unicus põtus infinitus dominatur:
At in Aſia multus Oceanus: tres ſiquidẽ uolutãs
Sinus æſtuantes effundit intrò mittens,
Perſicum, Hyrcanium, & Arabicũ uorticoſum:
Duos quidem auſtrinos, tertium uerò in Boream
ſpectantem,
In Boream ſpectantem & Libem, uicinum põti
Euxini: ubi uiri innumeri accolunt.
Medium uerò amborum terræ ingens Iſthmus
terminat,
Hinc inde longis productus campis.
Media certè totius Aſiæ mons occupat,
Orſus à terra Pamphylia etiam uſq; ad Indos:
Interdum quidem curuusq; & flexuoſus, inter-
dum uerò rurſus
Veſtigijs directior: Taurũ uerò ipſum nominant,
Eo quòd tauriq; inſtar, & elato capite incedit,
Montibus porrectus multifidus hinc inde.
Ex quo innumeri amnes cum murmure fluunt,
Hi

Οἱ μὲν πρὸς Βορέην, οἱ δ' ἐν νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν
Εὔρου καὶ ζεφύροιο. τίς ἂν πάντ' ὀνόματ' εἴπῃ;
Οὐ μὲν ἐπωνυμίην μίαν λάχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ
Οὔνομ' ἔχει στροφάλιγγι. τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο
Ἀνδράσιν, οἳ κείνην χώραν ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.
Νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διίξομαι, ὅσσ' ἀείδελα
Ἐνναίει. Μοῦσαι δ' ἰθὺν ταχὺν ἴχνος ἄγοιεν.
Ἤτοι μὲν λίμνης μαιώτιδος ἄγχι νέμονται
Αὐτοὶ μαιῶταί τε, καὶ ἔθνεα σαυροματάων
Ἐσθλὸν γυναλίου γένος ἄρεος. ἐκ γὰρ ἐκείνης
Ἰφθίμου φιλότητος ἀμαζονίδων ἐγένοντο
Τήν ποτε σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαν
Πλαγχθεῖσαι πάτρηθεν ἀπὸ πτόλεος θερμώδοντος.
Τοὔνεκα καὶ παίδων μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
Ὕλην ναιετάοντες ἀπείριτον. ἧς διὰ μέσσης
Συρόμενος τάναϊς μαιώτιδος ἐν μυχὰ πίπτει.
Ὅς τε καὶ εὐρώπην ἀποτέμνεται ἀσίδος αἴης,
Ἐς δύσιν εὐρώπην, ἐς δ' αὐγὰς ἀσίδα γαῖαν.
Τοῦ δ' ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὔρεσι καυκασίοισι

Hi quidem ad boream, illi uerò in auſtrum, quidam item ad plagam
Euri & Zephyri: quis omnia nomina retulerit?
Nec certè cognomentum unicum indeptus eſt, uerùm in quolibet
Nomen habet anfractu: hæc autē illis curæ ſint
Hominibus, qui ſecundum regionem uicinam domum poſuere.
Nunc igitur gētes omnes perſtringam quotquot (inſigniores
Incolunt: muſæ uerò rectiſsimam ſemitam dirigant precor.
Scilicet paludi Mæotidi uicinè degunt
Ipſi Mæotæq́; & gentes Sauromatum,
Strenuum ferocis genus Martis: nam ex illo
Virili concubitu Amazonidum geniti ſunt,
Quē olim Sauromatas inter homines miſcuerūt
Vagatæ è patria procul à Thermodonte:
Quare etiam filij magnanimi prognati ſunt,
Syluam habitātes immenſam: quam per mediam
Volutus Tanais Mæotidis in ſinum labitur:
Qui etiamnum Europam ſecernit ab Aſia terra,
In occaſum Europā, at in ortum Aſiam terram.
Huius item fontes quidem in mōtibus Caucaſijs

Porrò

Τηλόθι μορμύρουσιν. ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
Εστυμένος σκυθικοῖσιν ἐπὶ προχέει πεδίοισι.
Τοῦ δ' αὖ κυμαίνοντος ἀπείριτον ἐκ βορέαο
Πηγετὸν ἀθρήσειας ὑπὸ κρυμμοῖο παγέντα.
Σχέτλιοι, οἳ περὶ κεῖνον ἐν οἰκία χῶρον ἔχουσιν.
Αἰεί σφι ψυχρή τε χιὼν κρυμμός τε δυσαής.
Καὶ δέ κεν ἐξ ἀνέμων ὁπόταν πλεῖστον κρύος
ἔλθῃ
Ἵππους θνήσκοντας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντι,
Ἠὲ καὶ ἡμιόνους ἢ ἀγραύλων γένος οἰῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' αὐτοί κεν ἀπήμαντοι τελέθοιεν
Ἀνδρῶν, οἳ κείνῃσιν ὑπὸ ῥιπῇσι μένοιεν.
Ἀλλὰ γὰρ ἠλάσκουσιν ὑποζεύξαντες ἀπήνας
Χώρην εἰς ἑτέρην, λείπουσι δὲ γαῖαν ἀήταις
Χειμερίοις. οἵ τέ σφι κακῇ θύοντες ἀέλλῃ
Γαῖάν τε κλονέουσι καὶ οὔρεα πευκήεντα.
Τόσσοι μὲν ποταμὸν τάναϊν περιναιετάουσι.
Σαυρομάτας δ' ἐπέχουσιν ἐπασσύτεροι γεγα-
ῶτες
Σινδοί, κιμμέριοί τε, καὶ οἳ πέλας εὐξείνοιο
Κερκέτιοί τ' ὀρέται τε, καὶ ἀλκήεντες ἀχαιοί,
Τούς ποτ' ἀπὸ ξάνθοιο καὶ ἰδαίου σιμόεντος
Γνοιαὶ ἐνοσφίσαντο νότοιό τε καὶ ζεφύροιο,

Εασσομένους

Porrò murmurant: hic uerò uaſtus, hinc inde
Impulſus, Scythicos illabitur campos.
Cuius etiã uiolẽto impetu ruẽtis immẽſe è borea
Glaciem uidiſſes ſub frigore conſtrictam.
Miſeri, qui circa illum domicilia locũ inhabitãt.
Perpetuò illis gelidaq; nix, frigus'que peſtiferè flans.
Atq; item è uentis cum plurimum frigus uenerit,
Aut equos morientes ante oculos cernunt,
Aut etiam mulos, aut agriſtabularũ genus ouiũ.
Neq; quidem uel ipſi illæſi eſſe poſſunt
Homines, qui illis ſub oris manerent.
Verùm enimuero aufugiunt ſubornatis rhedis
Regionem in alteram: linquunt autẽ terram flatibus
Hybernis, qui etiamnũ maligno furẽtes turbine
Terramq; perſtrepunt, & montes piniferos.
Tot ſanè fluuium Tanain accolunt.
Sauromatas uerò attingũt populoſiores exiſtẽtes
Sindi, Cimmeriiq;, & qui prope Euxinum
Cercetiiq;, Oretæq;, & robuſti Achæi,
Quos olim à Xantho & Idæo Simoente
Flabra ſeduxerunt Notiq; & Zephyri,

Comitantes

Εσπομένους μετὰ δῆριν ἀρηϊφίλῳ βασιλῆϊ.
Τοῖς δ' ἐπὶ ναιετάουσιν ὁμούριον αἶαν ἔχοντες
Ἡνίοχοι, ζύγιοί τε, πελασγίδος ἔκγονοι αἴης.
Πὰρ δὲ μυχὸν πόντοιο μετὰ χθόνα τυνδαρειδάων
Κόλχοι ναιετάουσι μετήλυδες αἰγύπτοιο,
Καυκάσου ἐγγὺς ἐόντες, ὃς ὑρκάνιον περὶ πόντον
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἀέξεται. ἔνθα τε φᾶσις
Κιρκαίου διὰ νῶτον ἑλισσόμενος πεδίοιο
Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θολὴν ἀπερεύγεται ἄχνην,
Ἀρξάμενος τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο.
Τοῦ δὲ πρὸς ἀντολίην βορέην τ' ἐπικέκλιται ἰσθμός,
Ἰσθμὸς κασπίης τε καὶ εὐξείνοιο θαλάσσης.
Τῷ δ' ἐπὶ ναιετάουσιν ἑωθινὸν ἔθνος ἰβήρων,
Οἵ ποτε πυρρήνηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,
Ἀνδράσιν ὑρκανίοισιν ἀπεχθέα δῆριν ἔχοντες.
Καὶ καμαρειτάων φῦλον μέγα, τοί ποτε βάκχον
Ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισσαν,
Καὶ μετὰ ληναίων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο,
Ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ στήθεσι βαλόντες,

Εὐοῖ

Comitantes poſt bellum Aretiaden *regem.*
Hos *item iuxta habitant uicinam terram tenẽtes*
Heniochi, Zygijq́; Pelaſgidis *coloni terræ.*
Verùm *ad ſinum* Põti, *poſt ſolũ* Tyndaridarum,
Colchi *degunt aduenæ* Aegypti,
Caucaſo *uicinè exiſtentes, qui* Hyrcanium *circa pontum*
Montibus celſis excreſcit: ibiq́; Phaſis
Circæi *per planiciem prouolutus campi*
Euxini *in fluxum rapidam euomit ſpumam,*
Ortus primùm è monte Armenio.
Huius autem ad orientem boreamq́; incumbit Iſthmus,
Iſthmus Caſpijq́; *&* Euxini *maris:*
Hoc uerò ſuper habitãt orientalis gens Iberûm,
Qui olim è Pyrene *ad orientem demigrarunt,*
Hominibus Hyrcanijs *hoſtilem pugnam committentes.*
Etiam Camaritarum *natio magna, qui quondam* (Bacchum
Indorum *è bello excipientes hoſpitati ſunt,*
Atq; cum Bacchidibus *diuinũ chorũ duxerunt,*
Cingulos & hinnulorum pelles pectoribus inijcientes,

Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες. ὁ δὲ φρεσὶ φίλα δαί-
μων
Κείνων ἀνθρώπων γενεὴν καὶ ἤθεα γαίης.
Τοῖς δ' ἐπὶ Κασπίη κυμαίνεται ἀμφιτρίτη.
Ῥεῖα δέ τοι καὶ τήνδε διαγράψαιμι θάλασσαν.
Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηὶ περήσας,
Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
Οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρώϊος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην
Ἔρχομαι, οἷά τε πολλοί, ἐρυθραίου διὰ πόντου,
Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλων-
ται.
Οὐδὲ μὲν ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεείνω
Καυκασίας κνημῖδας ἐρυθραίων ἀριηνῶν.
Ἀλλά με μουσάων φορέει νόος, αἵ τε δύνανται
Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσα-
σθαι,
Οὔρεά τ' ἤπειρόν τε καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.
Ἀλλ' εἴη τοι σχῆμα περίδρομον ἀμφελικτὸν
Πάσης Κασπίης μεγάλης ἁλὸς, οὐκ ἂν ἐκείνην
Νηὶ περήσειας τριτάτης ἐπὶ κύκλα σελήνης.
Τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμείλιχος. ἂψ δὲ μετ'
ἄρκτους
Ἑλκόμενος προχοῆς ἐπιμίσγεται ὠκεανοῖο.

Ἡ δὴ

Euœ Bacche clamantes: ipſe uerò animo amplexus eſt deus
Illorum hominũ indolẽ, & conuerſationes loci.
Hos uerò iuxta Caſpia fluctuant Amphitrite.
Facile autem & hoc depinxerim mare,
Nec quidem conſpicatus porrò meatus, nec naui permenſus:
Non enim mihi uita eſt picatis in nauibus,
Neq; mihi mercatura patria, neq; ad Gangem
Venio, ut multi, Rubrum per pontum,
Animæ prodigi, quò immẽſas diuitias cumulent:
Neq; quidem Hyrcanijs cõgredior, neq; ueſtigo
Caucaſios inuios ſaltus rubeorum Arianorum:
Verùm me muſarum agitat mens, quæ quidem poſſunt
Citra oberrantiam magnum mare metiri,
Monteſq;, terramq;, & ætheriũ curſum ſiderũ.
At eſto ſanè forma circumuia undiq; remigabilis
Totius Caſpij ampli maris, uix quidem illud
Naui tranabis tertiæ ad orbes lunæ:
Tantus nanq; meatus eſt immanis. retro autem ad arctos
Protractus profluuijs commiſcetur Oceani.

Ἦ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει.
Φύει μὲν κρύσταλλον, ἰδ' ἠερόεσσαν ἴασπιν
Ἐχθρὴν ἐμπτώσῃσι καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.
Πάντα δέ τοι ὀρέων ὅσα μιν ποτὶ φῦλα νέμονται,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρήτιδος ἐκ Βορέαο.
Πρῶτοι μὲν Σκύθαι εἰσίν, ὅσοι Κρονίης ἁλὸς ἄγχι
Παραλίην ναίουσιν ἀνὰ στόμα Κασπίδος ἅλμης.
Οὖννοι δ' ἑξείης. ἐπὶ δ' αὐτοῖς Κάσπιοι ἄνδρες.
Ἀλβανοί τ' ἐπὶ τοῖσιν ἀρήιοι. οἵθ' ὑπὲρ αἶαν
Τρηχεῖαν ναίουσι Καδούσιοι. ἄγχι δὲ Μάρδοι,
Ὑρκάνιοί τ' Ἄπυροί τ', ἐπὶ δὲ σφίσιν ὁλκὸν ἑλίσσει (Βάκτρων,
Μάρδος, Δρηκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν πόμα
Ἀμφοτέρων γὰρ μέσος ἐν Ὑρκανίην ἅλα βάλλει.
Ἀλλ' ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ' ἠπείροιο νέμονται
Χώρην εὐρυτέρην Κρημνοῖς ὑπὸ Παρνησοῖο.
Δρηκέβιοι δ' ἑτέρωθεν ἐφ' ὕδασι Κασπίοισι.
Τοὺς δὲ μετ' αὐτολίην δὲ πέρην Κελάδοντος Ἀράξεω
Μασσαγέται ναίουσι θοῶν ῥυτῆρες ὀϊστῶν,

Ἄνδρες

Quod certe multa quidem uaria apud homines mira producit:
Gignit ſanè Cryſtallum, atq; uiridem Iaſpin
Infeſtam Empuſis & alijs terriculamentis.
Omnes autem tibi refero quotquot ipſum gentes circumhabitant,
Orſus à latere occidentali è borea.
Primi quidem Scythæ ſunt, qui Cronio mari uicinè
Maritimam tenent circa oſtium Caſpij ſali:
Vnni item deinceps: prope ipſos aũt Caſpij uiri:
Albaniq; ſub hos martij: quiq; ſuper terram
Aſperam degunt Caduſij: propè item Mardi,
Hyrcanijq;, Apyriq;: iuxta uerò ipſos ductum deuoluit (ctrorum:
Mardus, Dercebiorumq;, & diuitum potio Ba-
Amborum nanq; medius in Hyrcaniũ mare ruit.
At uerò Bactri quidẽ ſuper interraneò habitant
Regionem latiorem, ſub rupibus Parneſi:
Dercebij aũt ab altero latere ad undas Caſpias.
Hos uerò poſt orientem uerſus trans ſtridulum Araxen
Maſſagetæ degunt ualociũ excuſſores telorum:

Ανδρῶν οἷς μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅς τις ἑταῖρος
Εμπελάσοι. μάλα γάρ τε κακοξεινότεροι ἄλ-
λων.
Οὐ γάρ σφιν σίτοιο μελίφρονός ἐστιν ἐδωδὴ,
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἶνος μεταδήμιος, ἀλλὰ γὰρ
ἵππων
Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα δαῖτα τίθενται.
Τοῖς δ' ἐπὶ πρὸς βορέην Χωράσμιοι, οἷς ἐπὶ γαῖα
Σογδιὰς. ἧς διὰ μέσσον ἑλίσσεται ἱερὸς ὦξος,
Ος τε λιπὼν ἠμωδὸν ὄρος, μετὰ κασπίδα
βάλλει.
Τὸν μετ' ἐπὶ προχοῇσιν ἰαξάρταο νέμονται
Τόξα σάκαι φορέοντες, ἃ μή κέ τις ἄλλος ἐλέγ
χοι
Τοξευτὴς, οὐ γάρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν,
Καὶ τόχαροι, φροῦροί τε, καὶ ἔθνεα βάρβαρα ση
ρῶν,
Οἵ τε βόας μὲν ἀναίνονται καὶ ἴφια μῆλα,
Αἰόλα δὲ ξαίνοντες ἐρήμης ἄνθεα γαίης
Εἵματα τεύχουσι πολυδαίδαλα τιμήεντα
Εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδος ἄνθεσι ποίης.
Κείνοις οὔτι κεν ἔργον ἀραχνάων ἐρίσειεν.
Αλλοι δὲ σκύθαι εἰσὶν ἐπήτριμοι, οἵ τε νέμονται
Εσχατιὰς,

Viri quibus neq; egomet, neq; quiſquis ſodalis
Incidiſſet: multo nanq; in aduenas crudeliores
ſunt alijs. (cibus,
Nec enim ipſis frumenti animum mitigantis eſt
Neq; ſanè uel uinum indigenũ: cæterũ equorum
Sanguini miſcẽtes candidũ lac conuiuiũ parant.
Hos autem iuxta ad boreã Choraſmij: quos pro-
pe terra (Oxus,
Sugdiana: cuius per medium uoluitur immenſus
Qui linquens Emodum montem in Caſpium la-
bitur.
Quem poſt iuxta profluuia Iaxartæ degunt
Arcus Sacæ geſtantes, quos ne quis alius impro
baret (culari:
Sagittator: non enim ipſis fas eſt aberranter ia-
Et Tochari, Phruriq;: & gẽtes barbaræ Serum,
Qui boues quidem faſtidiũt & citigrados oues:
Varios autem depectentes incultæ flores terræ
Veſtes concinnant artificioſas, precioſas,
Similes colore pratenſis floribus herbæ.
Illis nequicquam ſtructura aranearum concerta
uerit.
Alij item Scythæ ſunt continui, qui occupant

Ἐσχατιάς, περὶ δέ σφι δυσήνεμος ἐκτέταται
χθὼν
Χειμερίοις ἀνέμοισι κεκλιμένη ἠδὲ χαλάζαις.
Τόσσοι μὲν φατὸν περὶ Κάσπια κύματ' ἔασι.
Φράζεο δ' ἐκ Κόλχων καὶ Φάσιδος εἰς δύσιν
ἤδη
Εὐξείνου παρὰ χεῖλος ἐπιλαδὸν ἔθνεα πόντου,
Ἄγχι Θρηϊκίου στόματος, τόθι Χαλκὶς ἄρουρα.
Βίζηρές τοι πρῶτα καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων,
Μάκρωνές τε, Φίλυρές τε, καὶ οἳ μόσυνας ἔχουσι
Δουράτεους. τῶν δ' ἄγχι πολύῤῥηνες Τιβαρηνοί.
Τοῖς δ' ἐπὶ καὶ Χάλυβες στυφελὴν καὶ ἀπηνέα
γαῖαν
Ναίουσι, μογεροῦ δεδαηκότες ἔργα σιδήρου,
Οἵ ῥα βαρυγδούποισιν ἐπ' ἄκμοσιν ἑστηῶτες
Οὔ ποτε παύονται καμάτου καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Τοὺς δὲ μετ' Ἀσσυρίης πρόχυσις χθονὸς ἐκτετά-
νυσται.
Ἔνθα δ' Ἀμαζονίδεσσιν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Λευκὸν ὕδωρ προΐησιν ἑλισσόμενος Θερμώδων.
Ὅς ποτ' ἀλωομένην Ἀσωπίδα δέκτο Σινώ-
πην, (ρη,
Καί μιν ἀκηχεμένην σφετέρη παρενάσατο χώ
Ζηνὸς

Oras: circum uerò ipſos uentis infeſtata diſtenta eſt tellus,
Hybernis flabris occluſa atq; grandinibus.
Tot quidẽ gentes circum Caſpias undas degũt.
Obſerua autem è Colchis & Phaſide in occidentem iam
Euxini iuxta littus conſtipatim gentes Ponti,
Vſq; in Thracium oſtium, ubi Chalcis tellus.
Bizeres quidẽ primũ: ac uicinè gẽtes Bechirorũ
Macrones, Philyres: & qui turres tenent
Ligneas. hos uerò iuxta pecoroſi Tibareni.
Quos prope etiam Chalybes duram & difficilem terram
Habitant laborioſi periti fabricas ferri:
Qui quidẽ grauiſonas iuxta incudes aßiſtentes,
Nunquam ceſſant à labore & ærumna dura.
Hos autem poſt Aſſyriæ procurſus terræ extentus eſt:
Vbi item Amazonidibus è monte Armenio
Claram aquam immittit martius Thermodon:
Qui quondam errabundam Aſopi filiam excepit Sinopen,
Atq; ipſam mœſtam ſuæ allocauit regioni,

Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν. ὁ γὰρ φιλότητος ἐραννῆς
Ιχνεύων, πάτρης ἀπονόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν.
Εκ τοῦ καὶ πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσιν.
Κείνου δ' αὖ ποταμοῖο παρὰ κρημνώδεας ὄχθας
Τέμνοις κρυστάλλου καθαρὸν λίθον, οἷά τε πάχνην
Χειμερίην, δήεις δὲ καὶ ὑδατόεσσαν ἴασπιν.
Ιρις δ' ἀρζείης καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει.
Τῷ δ' ἐπὶ μορμύρουσι ῥοαὶ ἅλυος ποταμοῖο,
Ελκόμεναι Βορέηνδε καραμβίδος ἐγγύθι ἄκρης,
Αρξάμεναι τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο.
Παφλαγόνες δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἠιόνεσσι νέμονται,
Καὶ μαριανδυνῶν ἱερὸν γένος. ἔνθ' ἐνέπουσιν
Οὐδαίου κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκεόφωνον,
Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος ἡρακλῆος,
Δεινὸν ἀπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χυλόν,
Τὸν μὲν δέξατο γαῖα καὶ ἀνδράσι πήματ' ἐφύτευσεν.
Αγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι.
Ῥήβας, ἔνθ' ἐρατεινὸν ἐπὶ προχέησι ῥέεθρον,

Ῥήβας,

Iouis imperijs: hic enim concubitum amabilem
Affectans, patria abduxit inuitam: (*bitant.*
A qua etiam oppidum cognominatũ homines ha
Illius autem fluuij in frigidis ripis
Secuiſſes Cryſtalli lucidum lapidem, ueluti glaciem
Hybernam: inuenies certè etiam uiridem Iaſpin.
Iris autem deinceps purum fluentum in mare mittit:
Quem prope murmurant undæ ἅλυ© fluuij
Tractæ boream uerſus Carambin ad promontorium,
Exortæ primùm è monte Armenio.
Paphlagones autem iuxta has ad ripas degunt,
Et Mariandynorũ diuinum genus: ubi perhibẽt
Terreſtris Saturnidæ ingentem canem, æneam uocem habentem,
Manibus diſtractum animoſi Herculis,
Grauiter è faucibus iecisse craſſam ſpumam:
Quam quidem concepit terra, & hominibus peſtem plantauit.
Prope autem Bithyni pinguem terram colunt:
Rhebas ubi amœnum intromittit fluentum,

Rhebas,

Ῥήβας, ὃς πόντοιο παρὰ στομάτεσιν ὁδεύει,
Ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
Τόσσοι μὲν πόντοιο περικτίται ἄνδρες ἔασι.
Κεῖνα δέ τοι σκυθίων περιλελεγμένα φῦλα πα-
λέσθω.
Νῦν δ' αὖ παραλίης ἀσίης πόρον ἐξενέποιμι,
Ὃς ῥά τε πρὸς νότον εἶσιν ἐφ' ἑλλήσποντον ὁ-
δεύων,
Καὶ ποτὶ μηκίστης νότιον ῥόον αἰγαίοιο,
Μέσφ' αὐτοῦ συρίης τε καὶ ἀρραβίης ἐρατεινῆς.
Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσι,
Οὖδας ἐς ἀντιπέρην βυζάντιον εἰσορόωντες.
Βέβρυκες ἐπὶ τοῖσι, καὶ οὔρεα μυσίδος αἴης.
Ἧχι περ ἱμερόεντα κίος προΐησι ῥέεθρα.
Τοῦ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ὕλαν ἀπενόσφισε νύμ-
φη
Ὀτρηρὸν θεράποντα πελωρίου ἡρακλῆος.
Ἔνθεν ἐς ἑλλήσποντον ἐπιτρέχει ἄσπετος ἀγκὼν
Βαιοτέρης φρυγίης. ἑτέρη δέ τοι ἔνδοθι κεῖται
Εὐρυτέρη γεγαυῖα παρ' ὕδασι σαγγαρίοιο.
Ἀλλ' ἤτοι μεγάλη μὲν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται,
Ἱππόβοτος λιπαρή τε. πρὸς δ' ἑσπέριον δ' αὖ
ἴδυιο

Τὴν

Rhebas, qui ponti apud oſtia uiam ſecat,
Rhebas, cuius pulcherrima ſuper terra uoluitur unda.
Tot quidem ponti accolæ homines ſunt.
Illæ autem Scythiorũ enumeratæ gentes ſunto.
Nunc item maritimæ Aſiæ meatum exponam:
Qui quidem in auſtrum cedit ad Helleſpontum tendens,
Etiam ad productiſsimi auſtrinũ fluxum Aegæi,
Vſq; ad ipſam Syriamq́; & Arabiam amabilem.
Chalcidenſes quidem primum prope oſtium terram tenent,
Solum in tranſmarinum Byzantium aſpectantes.
Bebryces ad hos: & montes Myſiæ terræ:
Vbi quidem dulces Cius profundit liquores:
Cuius olim iuxta fluenta Hylam rapuit nympha
Fidum comitem grandis Herculis.
Hinc in Helleſpontũ accurrit immẽſus angulus
Minoris Phrygiæ: altera uerò internè iacet,
Latior exiſtens, iuxta fluenta Sangari.
Verùm magna quidem in orientem extenta eſt,
Equipaſtina, pinguiſq́;: ad ueſperũ autem cernes
Alteram,

τὴν ἑτέρην, ἣ κεῖται ὑπὸ ζαθέας πόδας ἴδης,
Ιλιον ἠνεμόεσσαν ὑπὸ πλευρῇσιν ἔχουσα,
Ιλιον ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων,
Ιλιον, ἣν ἐπόλισε ποσειδάων καὶ ἀπόλλων,
Ιλιον, ἣν ἀλάπαξαν ἀθηναίη τε καὶ ἥρη,
Ξάνθῳ ἐπ' εὐρὺ ῥέοντι καὶ ἰδαίῳ σιμόεντι.
Τὴν δὲ μετ' αἰολίδος παραπέπταται ἤθεα γαίης,
Αἰγαίου παρὰ χεῖλος ὑπὲρ μέγαν ἑλλήσποντον.
Τῇ δ' ἐπὶ ναιετάουσιν ἀγαυῶν παῖδες ἰώνων,
Αγχιάλου γεγαῶτες ἐπὶ χθονός. ἧς διὰ μέσσης
Μαίανδρος λιπαρῇσι κατέρχεται εἰς ἅλα δίναις
Μιλήτου τε μεσηγὺ καὶ εὐρυχώροιο πριήνης,
Τάων ἀμφοτέρων γε βορειοτέρην ἐσίδοιο
Παραλίην ἔφεσον μεγάλην πόλιν ἰοχεαίρης.
Ενθα θεῇ ποτὲ νηὸν ἀμαζονίδες τετύκοντο,
Πρέμνῳ ἐνὶ πτελέης, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα.
Μηονίη δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται
Τμώλῳ ὕπ' ἠνεμόεντι. τόθεν πακτωλὸς ὁδεύων
Χρυσὸν ὁμοῦ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.

Alteram, quæ ſita eſt ſubter diuinæ radices Idæ,
Ilium excelſam ſub lateribus continens,
Ilium inſignem urbem ueterum heroum,
Ilium, quam condidit Neptunus & Apollo,
Ilium, quam euerterunt Mineruaq; & Iuno,
Xanthũ iuxta latè fluentẽ, & Idæũ Simoëntem.
Hanc autem poſt Aeoliæ adiacent ſedes terræ,
Aegæi iuxta littus, ſuper magnũ Helleſpontum.
Hanc item poſt habitant illuſtrium ſoboles Io-
num,
Maritima degentes ſuper terra: quam per me-
diam
Mæandrus fœcundis deſcendit in mare uortici-
bus,
Miletumq; inter & ſpacioſam Prienam:
Quibus ambabus ſeptentrionaliorem aſpicies
Maritimam Epheſum, præclarã urbem Dianæ:
Vbi Deæ quondã ædẽ Amazonides ſtruxerunt
Fundamento in ulmi, præcipuum hominibus mi-
raculum.
Meonia autem prope has ad orientem extẽta eſt,
Tmolo ſub excelſo: unde Pactolus procedens
Aurũ unà cũ uorticibus conuoluens murmurat:
Huius

Τοῦ δ' αὖ ἀμφὶ πλευρῇσι καθήμενος εἴαρος ὥρῃ
Κύκνων εἰσαΐοις λιγυρὴν ὄπα, τοί τε καθ' ὕλην
Ενθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
Πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν ἀσίδι τηλεθόωσιν,
Εξοχα δ' ἀμπεδίον μαιάνδριον. ἔνθα καΰστρου
Ησυχα καχλάζοντος ἐπιρρέει ἀγλαὸν ὕδωρ.
Οὐ μὴν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεαι. αἳ περὶ κεῖνο
Θεῖον ἕδος χρυσοῖο κατ' ἰξύος ἅμμα βαλοῦσαι
Ορχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον
Εὖτε διωνύσοιο χοροστασίας τελέουσι,
Σὺν καὶ παρθενικαὶ νεοθηλέες οἷά τε νεβροὶ
Σκαίρουσιν, τῇσιν περισμαραγεῦντες ἄηται
Ιμερτοὺς δονέουσιν ἐπὶ στήθεσι χιτῶνας.
Αλλὰ τὰ μὲν λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.
Πρὸς δ' ἅλα κεκλιμένοι λύκιοι χθόνα ναιετάουσι
Ξάνθου ἐπὶ προχοῇσιν ἐϋρρείτου ποταμοῖο.
Ενθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται οὔρεα ταύρου,
Παμφυλίων καὶ μέχρι, κράγον δέ ἑ φημίζουσι.
Κεῖθι δ' ἂρ ἀθρήσειας ὑπεὶρ ἅλιον πτολίεθρον
Ασπενδον, ποταμοῖο παρὰ ῥόον εὐρυμέδοντος.

Ενθα

Huius itẽ in marginibus conſidens ueris tẽpore
Olorũ exaudires canorã uocẽ, qui per nemora
Hinc inde paſcuntur germinante in herba:
Multa nanq; prata in Aſia uireſcunt,
Maximè uerò circa campum Mæandrium: ubi
Cayſtri
Tacitè ſtrepentis alluit liquida unda.
Nec ſanè uel mulieres faſtidis, quæ circa illum
Diuinum locum, auri per lumbũ uinculo cinctæ
Tripudiant, mirum rotatæ circum orbem,
Quando Baccho choreas ducunt:
Simul quoq; uirgines primi floris more hinnulo-
rum
Saliunt: quibus circumſtrepentes uenti
Gratioſas diſturbant in pectoribus ueſtes.
Atq; hæc quidem Lydos apud homines curãtur.
Cæterum mari acclinati Lycij terram colunt
Xanthi ad fluenta pulchriflui amnis:
Illic altijugi cernuntur culmina Tauri,
Pamphylios etiam uſq;: Cragum uerò illum uul
go nuncupant.
Illic item cõſpexeris ſuprà maritimum oppidum
Aſpendũ, fluminis iuxta curſum Eurymedontis:

M *Vbi*

Ενθα συοκτονίῃσι διωναίην ἱλάονται.
Αλλαι δ' ἑξείης παμφυλίδες εἰσὶ πόληες,
Κώρυκος, πέργη τε, καὶ ἠνεμόεσσα φάσηλις.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετά-
ουσιν
Ιδριες ἐν πολέμοισι λυκάονες ἀγκυλότοξοι.
Τοῖς δ' ἔπι πισιδέων λιπαρὸν πέδον, ἧχι πό-
ληες
Τόρμησσός, λύρβη τε, καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς
Γεἰν ποτ' ἀμυκλαίων ὁμώνυμος ἐν χθονὶ σέλ-
γη.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς σκολιὸν περιτέμνεται οἶμον
Πολλὸν ἔσω βεβαῦια περίδρομος ἀμφιτρίτη
Γείτων εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
Κεῖνός τοι κιλίκων περισύρεται ἔθνεα κόλπος
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην, ἀσίης ᾗ στενὰ καλοῦσι.
Καὶ τῶν μὲν πολέων ποταμῶν ἐπιμίσγεται
ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, πυράμοιό τε καὶ πινάροιο,
Κύδνου τε σκολιοῖο μέσην διὰ ταρσὸν ἰόντος,
Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δήποτε πήγασος
ἵππος (ἵππου
Ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν οὔνομα τῆμος ἀφ'
Ες διὸς

Vbi porcorum mactationibus Venerem placant.
Aliæ autem deinceps Pamphylicæ ſunt urbes,
Corycus, Pergáq;, & uentis apta Phaſelis.
At poſt has ad orientem internum ſolum habitant
Gnaui in bellis Lycaones, inflexis arcubus fiſi,
Hos uerò iuxta Piſidarum pingue ſolum: ubi urbes
Termeſſus, Lyrbáq;, & quam condidit populus
Antiquitus Amyclæorum, cognominis in terra Selga. (tramitem
Inde autem in orientem obliquum circumſecat
Multum introgreſſa circumflua Amphitrite,
Vicina Euxini multiſoni maris:
Ille ſanè Cilicum uoluitur circum gentes ſinus,
Longus ad orientẽ: Aſiæ uerò anguſtias uocant.
Atq; huic quidem multorum fluminum commiſcetur unda
È longinquo uenientum, Pyramíq;, & Pinari,
Cydníq; flexuoſi, mediam per Tarſum euntis,
Tarſum bene ſtructam, ubi quondam Pegaſus equus (equo
Vngula amiſſa loco reliquit nomen, quando ex

Ες Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα
Ανθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκεν.
Πολλαὶ δ' ἑξείης Κιλίκων γεγάασι πόληες,
Λυρνησσὸς, Μαλλός τε, καὶ Ἀγχιάλεια, Σόλοι τε,
Αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὖτ' ἄγχι θαλάσσης.
Τῆς δ' ὑπὲρ Κομμαγηνὸν ἔδος, Συρίης τε πόληες,
Θινὸς ὑπὲρ στρεπτῆς πολυμήκεος, ἀμφὶ γὰρ ὁλκὸς
Ες δύσιν ἔστραπται πολιῆς ἁλὸς ἄχρι κολώνης
Οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου Κασίοιο.
Ῥηϊδίως δ' ἂν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι,
Γαιάων Ἀσίης. ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω.
Μὴ δ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων,
Εἰ γὰρ δὴ σάφα τήνδε καταφράσσαιο κέλευθον,
Η τάχα κεν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις,
Καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.
Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ὑπὲρ πλευρῆσι τετύχθω
Πεπταμένης δολιχοῖσιν ἐπ' αὐτολίην πεδίοισιν.
Οἶδα μὲν ἐν πρώτοισιν ἐμεῦ εἰπόντος ἀκούσας

Γαῖαν

In cœlum abeunte corruit heros Bellerophon.
Illic etiamnum campus Aleius, cuius per plana
Procul ab hominibus oberrans uerſabatur.
Multæ item ſequenter Cilicum ſunt urbes,
Lyrneſus, Malusq́;, atq; Anchialia, Soliq́;:
Hæ quidem ſuper interraneo, illæ uerò ipſum
prope mare. (oppida,
Has uerò iuxta Commageenum ſolum: Syriæq́;
Littore in reflexo, longè protracto: circum nan
que ductus (montorium
In occaſum uerſus eſt cani maris, uſque ad pro-
Montis maritimi altijugi Caſij.
Facile autem tibi reliquum tractum cecinerim
Terrarum Aſiæ: hæc uerò tibi traditio in mente
hæreat:
Neq; uentis feratur elaboratorũ fructus operũ.
Etenim ſi euidẽter hoc perceperis compendium,
Profectò mox alijs gnauiter referres
Et fluuios, urbiumq́; ſitum, & regionem quamli-
bet.
Porrò figura quatuor ad latera diſpoſita ſit,
Vergens ſpacioſis ad orientem campis.
No[illegible] quidem in primis, me narrantem audiens,

Πᾶσαν ἕως ἰνδῶν ἀσίην ὄρος ἄνδιχα τέμνει.
Κεῖνό τοι ἐν πλευροῖσι Βορειότερον τελέοιτο.
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν τέλει, αὐτὰρ ἐῶον
Ἰνδικὸς ὠκεανὸς, νότιον δ' ἁλὸς οἴδματ' ἐρυθρῆς.
Φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πέζαν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Ἀρξάμενος συρίηθεν, ὅθεν λίπον. οὐ δ' ἂν ἔμοιγε
Μύθους ἄτε ψευδέντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιτο.
Ἀλλ' ἤτοι συρίη μὲν ὑπεὶρ ἁλὸς ἐγγύθεν ἕρπει,
Ἐς νότον ἀντολίην τε πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα.
Ἣν κοίλην ἐνέπουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
Μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων δύο πρῶνες ἔχουσιν
Ἑσπερίου κασίοιο καὶ ἠώου λιβάνοιο.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς.
Οἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, τοὶ πὲρ σύριοι καλέονται.
Οἱ δ' ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην φοίνικες,
Τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς, οἳ ἐρυθραῖοι γεγάασιν.
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,

Πρῶτοι

Totam uſq; ad Indos Aſiam montem in duas ſcindere:
Hic tibi inter latera ſeptentrionalius conficiat:
Nilus item occidentale latus eſto: at orientale
Indicus Oceanus: auſtrinum uerò maris freta rubri. (*peruenturus ſim iam*
Obſerua autem quomodo ſub oram in orientem
Orſus à Syria, unde liqui. Neq; mihi quidem,
Narratione uelut mentita, quis notam inuſſerit.
At uerò Syria quidem ſuper mari propè ſerpit
Ad auſtrũ orientemq;, multis urbibus inſignem terram habens:
Quam cauam perhibẽt cognominem: quandoquidem ipſam (*continent,*
Mediam ac depreſſam montium duo cacumina
Occidentalis Caſij, & orientalis Libani.
Atq; hãc quidẽ multiq; et diuites homines tenẽt,
Non unà habitantes cognomines, ſed diuiſim:
Hi quidẽ ſuper interraneo, qui ſanè Syrij uocantur, (*nices,*
Illi uerò mari uicinè exiſtẽtes, cognomẽto Phœ-
Eorum hominũ originis, qui Erythræi nati ſunt:
Qui primi nauibus periculum fecerunt maris:

Πρῶτοι δ' ἐμπορίης ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων πόρον ἐφράσαντο.
Οἵ τ' ἰόπην καὶ γάζαν ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
Καὶ τύρον ὠγυγίην, βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννὴν,
Βύβλον τ' ἀγχίαλον, καὶ σιδῶν' ἀνθεμόεσσαν
Ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι βοστρηνοῖο,
Καὶ τρίπολιν λιπαρὴν, ὀρθωσίδα τε, μάραθόν τε,
Λαοδίκην, ἣ κεῖται ἐπ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης.
Καὶ ποσειδήϊα ἔργα καὶ ἱερὰ τέμπεα δάφνης.
Ἠχί περ ἀντιόχοιο ἐπώνυμος ἀντιόχεια.
Αὐτὰρ ἐνὶ μέσσῃσιν ἀπαμείας πτολίεθρον.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατασύρεται ὑγρὸς ὀρόντης
Ἄσπετος, ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
Πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε φορβέμεναι, καὶ δένδρεσι καρπὸν ἀέξειν.
Τῆς δ' αὖ ἴδοις προτέρω νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων
Ἀῤῥαβικοῦ κόλπου μυχάτου πόρον, ὅς τε μεσηγὺ
Εἵλεται συρίης τε καὶ ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς,

Τυτθὸν

Primi item negociationem mariuagam excogitarunt:
Atq; inſcrutabilem cœleſtium ſiderum curſum (*deprehenderunt:*
Qui Iopen, & Gazam, Elaidaq; incolunt,
Et Tyrum uetuſtam, Beretyq; terram amœnam,
Byblumq; maritimam, & Sidonem floridam,
Frequentatam grati ad fluenta Boſtreni,
Et Tripolin pinguem, Orthoſidá que, Maranthumq;,
Laodicen, quæ adiacet littoribus maris:
Et Neptunias ſtructuras, & diuinos lucos Daphnes:
Vbi quidem Antiochi cognominis Antiochia.
Cæterum in mediterraneis Apamææ oppidum.
Ab hac autem ad orientem delabitur liquidus Orontes,
Vaſtus, Antiochi mediam regionem perſecans.
Porrò tota pinguisq; & nutritia eſt regio
Ouesq; paſcendo, & arboribus fœtũ augendo.
Ab hac item conſpicatus fueris ultrà auſtraliorem uiam pergens
Arabici ſinus extremum meatum, qui inter
Voluitur Syriamq; & Arabiam amœnam,

Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος ἄγχι σελαινῶν.
Κεῖθεν δ' ὀλβίστων ἀράβων περικέκλιται αἶα
Πολλὸν ἀνερχομένη, διοσσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ' ἀραβίῃ τ'. ἄνεμον δέ τοι ἔλαχ' ἑκάστη,
Αῤῥαβίη ζέφυρον, περσὶς δ' εὔροιο κελεύθους.
Πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασιν ὠκεανοῖο.
Καὶ δή τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
Πασάων πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
Αλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλαχ' ἐκείνη,
Αἰεὶ κηώεσσα θύοις, ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν
Η θύου, ἢ σμύρνης, ἢ εὐόδμου καλάμοιο,
Η καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Η κασίης. ἐτεὸν γὰρ ἀνὰ χθόνα μύσατο κείνην
Ζεὺς αὐτὸν διόνυσον ἐῤῥαφέος παρὰ μηροῦ.
Τῷ καὶ γειναμένῳ κηώδεα γείνατο πάντα.
Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς
Εν νομῷ. αὐτόματοι δὲ κατέῤῥεον ὕδασι λίμναι.
Ορνίθων δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ηλθον φῦλα φέροντες ἀκηρασίων κιναμώμων.

Αὐτὰρ

Parum ad orientem conuerſus uſq; ad Selanos.
Inde uerò feliciſsimorũ Arabũ circũiacet terra,
Multum aſcendens, duplici circundata mari,
Perſicóq;, Arabicóq; : uentum autem uendicauit utrunq;,
Arabicum Zephyrum, Perſicum uerò Euri uias.
Ora autem illi auſtrina conuerſa ad orientem
Alluitur rubris fluctibus Oceani.
Atq; huius tibi ſitus fabor: ſupra enim ipſam
Omnes ualde opulenti & clari populi colunt.
Quinetiam aliud mirum ingens præ cæteris ſortita eſt illa,
Semper odora thuriferis arboribus, ſuauiter ſub (olet
Vel thyo, uel myrrha, uel fragrante canna,
Vel etiam diuino nigricante thure,
Vel caſia: reuera enim in terra diſſoluit illà
Iuppiter ipſum Dionyſiũ bene ſutum à femore:
Cui & genito odora facta ſunt omnia.
Quinetiã oues tũc dẽſis onerabãtur uelleribus
In pabulo: larga uerò effluebãt liquorib. ſtagna:
Volucres item alicunde deſertis ab inſulis
Venerunt folia ferentes immarceſsibilium cinamomorum.

At hic

Αὐτὰρ ὁ μὲν νεβρίδας ἐπωμαδίας ἐτάνυσσε.
Κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστεψεν ἐθείρας.
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνου πλειῆς ἀνεσείσατο θύρσους
Μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευε.
Τούνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κομόωσιν ἄρουραι,
Οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἑτέρωθι θυηλαῖς.
Αὐτοὶ δ' ἐνναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.
Ἀλλ' ἤτοι πρῶτον μὲν ὑπὲρ κλιτὺν λιβάνοιο
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπώνυμοι ναβαταῖοι.
Ἀγχι δὲ χαυλάσιοί τε καὶ ἀγρέες. οἷς ἔπι γαῖα
Χατραμὶς ἐνναίει κατεναντία περσίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐρυθραίης πλευρὸν ναίουσι θαλάσσης
Μιναῖοί τε σάβαι τε καὶ ἀγχίγειοι κλεταβηνοί.
Τόσσα μὲν ἀρράβιοι περιώσια φῦλα νέμονται.
Ἄλλα δέ τοι καὶ πλεῖστα. πέλει πέδον γάρ ὅτι μεγίστη.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπέραιαν ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Λυπρὸν ὀρεσκώων προφαίνεται οὖδας ἐρεμβῶν,

Οἱ

At hic quidem hinnulorum pelles ſuperhume-
rales expandit:
Hedera uerò iucunda pulchras ornauit comas:
Summè potus aũt uino tortos diſquaſſauit ramos
Blandè ridens, & multam inter homines felici-
tatem fudit:
Quare ad hunc uſq; diẽ thure referta ſunt arua,
Montes uerò auro, flumina item alibi ſacris odo-
ramentis.
Ipſi aũt incolæ ualde opulentum populũ habẽt,
Aureis ueſtibus deliciantes mollibus.
Porrò primum quidem ſuper decliuitatẽ Libani
Diuites habitant cognomento Nabatæi.
Propè item Chaulaſijq;, & Agrenſes: quos iu-
xta tellus (ræ.
Chatramitica incolitur, è regione Perſicæ ter-
At rubri latus habitant maris
Minnæiq;, Sabæq;, & uicini Cletabeni.
Tot quidem Arabiam præcipuæ gentes tenent.
Aliæ inſuper plurimæ: circumquaq; enim eſt ma
xima. (gam Zephyri
Ab hac autem ad tranſmarinam terram ſub pla-
Sterile monticolarũ comparet ſolũ Eremborum,

Qui

Οἳ βίον ἐν πέτρῃσι κατωρυχέεσιν ἔθεντο
Γυμνοί, καὶ κτεάνων ἀποδευέες. ἀμφὶ δ' ἄρα
σφιν
Εἴδει θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς.
Αὔτως δ' οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι ἄλγε' ἔχουσιν.
Οὐχ ὡς ἁβροβίων Ἀράβων γένος. οὐ γὰρ ἐν ὄλ-
βῳ (μων.
Ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐπ' ἀνδράσι θήκατο δαί
Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Τῆς ἑτέρης Συρίης δολιχὴ μηκύνεται αἶα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρι ἁλικλύστοιο Σινώπης.
Τῆς δ' ἤτοι μέσσης μὲν ἐπ' ἠπείροιο βαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι, Λαήμονες ἱπποσυνάων.
Ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι παρὰ στόμα Θερμώδοντος.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ὀρέων ἄπο παιπαλοέν-
των
Φαίνετ' ἀπειρεσίου ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο,
Ὅς δή τοι πρῶτον μὲν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ἰθὺ νότονδ' εἶσι, πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλί-
ξας
Ἀντολίην ἠελίοιο, μέσην Βαβυλῶνα παρήσας
Περσίδος ἐς ἁλὸς οἶδμα θολὴν ἀπερεύγεται
ἄχνην,

Ὑστατίης

Qui uitam in ſaxis ſuffoßis agunt
Nudi, & poſſeßionibus carētes: quinetiam ipſis
Forma aduſtis circumfuſcatur aridum corpus:
Paßim uerò more ferarum oberrantes, afflictiones habent.
Non ſicut delicatorū Arabum genus. non enim in felicitate (deus.
Aequam ſortē uniuerſos per homines diſpoſuit
At ſuper Libanum ad orientem ſolis
Alterius Syriæ ingens elongatur terra,
Protracta etiam uſq; ad maritimam Sinopen.
At huius mediæ quidem ſuper continente uaſta
Cappadoces habitant, periti diſciplinæ alendorum equorum:
Aſſyrij uerò mari uicinè, prope oſtium Thermodontis.
Ab hac autem ad orientem montibus ab excelſis
Cernitur immenſi fluuij decurſus Euphratæ:
Qui ſanè primum quidem è monte Armenio
Longus ad auſtrum cedit: mox uerò anfractus reflectens
Contra ſolem, mediam Babylonē præterlapſus,
Perſici in maris fretum rapidā euomit ſpumam,

Extremis

Υστατίης προχοῆσι τορηδὸν ἐγγὺς ὁδεύων.
Τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγὰς ποταμὸς ὤκιστος ἁπάντων
Τίγρις ἐϋρρείτης φορέεται ῥόον ἶσον ἐλαύνων,
Τόσσον ἀνδυθεν ἰὼν, ὅσον ἕβδομον ἦμαρ ὁδεύσας
Ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης.
Ἐστι δέ τις κατὰ μέσσα περίτροχος ὕδασι λίμνη
Οὔνομα Θωνῖτις, ἧς ἕλκεται ἐν μυχὰ τίγρις,
Δινῶν πολλὸν ἔνερθε, πάλιν δ' ἐξαῦτις ἀναχθὼν
Ὀξύτερον προΐησι κάτω ῥόον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Ἐν πᾶσιν ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Ὅσση δ' Εὐφρήτου καὶ τίγριος ἔνδοθι γαῖα,
Τήνδε περικτίονες μέσσην ποταμῶν ἐνέπουσιν.
Οὐ μέν τοι κείνης γε νομὰς ὠνόσσατο βούτης,
Οὐδ' ὅς τις σύριγγι κορώνυχα πᾶσα γεραίρων
Μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέσπεται. οὐδὲ μὲν ὕλην
Παντοίην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθερίζεται καρπῶν.
Τοίη γὰρ κείνης αἴας ἄροσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν
Ποίην, ἐν δὲ νομοὺς εὐανθέας, ἐν δὲ καὶ ἀνδρῶν
Φύτλην, καλλίστην τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίην.
Τῆς

Extremis profluuijs Teredoni uicinè uadum ſe-
cans. (omnium
Hunc item poſt in orientem fluuius uelociſsimus
Tigris pulchrè decurrens fertur, undam æqua-
lem uectans, (diem iter menſus
Tantum diſtanter means, quantum ad ſeptimum
Fortis & celer aliquis abſoluere poteſt uiator.
Eſt aũt quædam in medio circũflua undis palus,
Nomine Thonitis, cuius uoluitur in ima Tigris,
Occidens multum infernè: iterum uerò ſubito
emergens
Ocyus propellit deorſum fluxum. uix illo
Inter omnes fluuios ucociorẽ aliũ conſpexeris.
Quæcunq; uerò Euphraten & Tigrin inter tel-
lus eſt,
Hanc accolæ mediam amnium perhibent. (cus,
Porrò haud facile illi⁹ paſcuas uilipẽderit bubul
Vel quicunq; fiſtula cornutungulatũ Panẽ colẽs
Oues agriſtabulas cõſequitur: neq; ſanè pomaria
Omnigena arborator qs reprobauerit fructuũ.
Talis in hac terra cultura eſt, in producẽdo qdẽ
Herbam, & paſcuas floridas, atq; etiã hominum
Stirpẽ, pulcherrimamq;, & immortalibus ſimilẽ.

Τῆς μὲν πρὸς βορέην λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν
Ἀνδρῶν ἀρμένιοί τε καὶ ἀγχέμαχοι ματιηνοί,
Οὔρεσι κεκλιμένοι ποταμοῦ πρόπαρ εὐφρήταο,
Γίονδν, ἀφνειοί τε, καὶ ἄρεος εὖ δεδαῶτες.
Πρὸς δὲ νότον βαβυλὼν ἱερὴ πόλις, ἣν ῥά τε πᾶσαν
Τείχεσιν ἀρραγέεσσι σεμίραμις ἐστεφάνωσεν.
Αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλει μέγαν δόμον εἵσατο βήλῳ,
Χρυσῷ τ' ἠδ' ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα.
Καὶ μέν τοι πεδίον περιώσιον, ἔνθά τε πολλοὶ
Ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.
Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φορεῖ χαριέστερον ἄλλο
Ὑγρῆς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἣ περὶ χῶρον
Φύεται ἐν προβολῇς ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.
Αὐτὰρ ὑπὲρ βαβυλῶνος ὑπὸ πνοιὴν βορέαο
Κισσοί, μεσσαβάται, χαλωνῖταί τε νέμονται.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀρμενίων ὀρέων περιπάροιθεν ὁδεύσῃς
Εἰς αὐγάς, τότ' ἔπειτα μηδικὰ τέμπεα δήεις.
Τῶν μὲν πρὸς βορέην ἐριθηλέα γαῖαν ἔχουσι
Γηροί τε μάρδοι τε καὶ ἀνδρῶν ἀτροπατηνοί.

Πρὸς

Ab hac quidē ad boream pingue ſolum habitant
Viri Armeniiq́;, & pugnaces Matiani,
Montibus occluſi fluuium ante Euphraten,
Pingues opulentiq́;, & Martis probè docti.
Ad auſtrum uerò Babylon ſacra urbs: quam quidem totam
Mœnibus infractis Semiramis circundedit.
Verùm in ſummo urbis ingentem ædem extruxit Belo,
Auroq́; ác ebore & argento exornans.
Atq; hui⁹ quidē planicies præcipua: ibiq́; multæ
Alticomæ palmæ condenſæ naſcuntur.
Profectò etiam auro fert gratioſius aliud.
Aqueæ Berylli uiridem gemmam, quæ per regionem (tram.
Gignitur in procurſibus Ophietidem intra pe-
At ſuper Babylonem ad flatum boreæ
Ciſsi, Meſſabatæ, Chalonitæq́; habitant.
Verùm cum Armenios montes ante perrexeris
In orientē, tūc repēte Medica nemora offendes.
Quorum quidem ad boream præfloridam terram tenent
Geriq́;, Mardiq́;, & uiri Atropateni.

Πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα μήδων,
Κείνης τοι γενεῆς ἐρικυδέος ἐκγεγαῶτες
Αἰήταο θυγατρὸς ἀμύμονος ἡρωΐνης.
Εὖτε γὰρ ἀκταίοιο παρὰ ῥόον Ἰλισσοῖο
φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γόνῳ πανδιονίδαο,
Αἰδῆ μὲν χῶρον κεῖνον λίπεν, ἐν δὲ βαθεῖαν
Γλαζομένη παρὰ φῶτας ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν,
Οὐ μὲν ἑκὰς κόλχων. κόλχων μὲν γαῖαν ἱκέσθαι
Οὐχ οἵη ἦν, μῆνιν γὰρ ἑοῦ δειδίσσετο πατρός.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφαρμακοι ἄνδρες ἔασι,
Χώρην ναιετάοντες ἀπείριτον, οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς
Πέτρας, αἳ φύουσιν ἀφεγγέα ναρκισσίτην,
Οἱ δ' ἑκὰς ἐν λασίῃσι νενασμένοι εἰαμενῇσι,
Πώεα καλὰ νέμοντες, ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς,
Τόσσον ἐπ' ἀντολίην τετραμμένοι ἄγχι πυλάων
Κασπιάων, αἵτ' εἰσὶ βαθυνομένας ὑπὸ πέτρας
Κληΐδες γαίης ἀσιήτιδος. ἧχι κέλευθος
Ἐκτέτατ' ἐν Βορέην τε καὶ ἐν νότον ἐρχομένοισιν,
Ἡ μὲν ἐν ὑρκανίους, ἡ δ' ὄρεα περσίδος αἴης.

Ἀλλ'

Ad auſtrum autem habitant illuſtrium gentes Medorum,
Illa ſcilicet ſtirpe nobili prognati
Aeetæ filiæ ſtrenuæ heroines.
Quum enim Attici iuxta fluentum Ilißi
Venena ſubornaſſet filio Pandionidæ,
Pudore quidē locum illum liquit: atq; in uaſtam
Oberrās per homines cognominē deuenit terrā
Non quidem longè à Colchis: *Colchorum certè terram accedere (patris.*
Haud ſibi licebat: iram enim ſui pertimeſcebat
Quamobrem in hunc uſq; diem uenefici homines ſunt, (ad ipſas
Regionem frequentantes immenſam, hi quidem
Rupes quæ gignunt ſuffuſcum Narcißiten,
Illi uerò porrò in graminoſis locati pratis,
Greges pulchros paſcētes, abūdè onuſtas lanis:
Tantum in orientem uerſi, uſq; ad portas
Caſpias, quæ ſunt excelſis ſub montibus
Clauſuræ terræ Aſianæ: *quà uia*
Educta eſt & in boream & in auſtrū euntibus,
Tum quidem ad Hyrcanios, *tum uerò montes* Perſidis *terræ.*

Ἀλλ' ἤτοι πυλάων μὲν ὑπαὶ πόδα Κασπιάων
Γάρδοι ναιετάουσιν ἀρήϊοι ἀγκυλότοξοι,
Παντοίου πολέμοιο δαήμονες. οὐ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ' ἐπιθύνουσι διαχίζοντες ἀρούρας,
Οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἅλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
Οὐδὲ νομῶν φορβοῦσι βοῶν γένος. ἐκ δὲ γενέθλης
Νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλονται.
Αἰεὶ δ' ἠχήεσσαν ἀνὰ χθόνα δοῦπος ἀκόντων
Ἢ βελέων. πάντῃ δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων
Θυνόντων. οὐ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσασθαι
Πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρην ἱδρῶτι παλῦναι.
Φορβοῦνται δ' ἄγρῃσι δορυκτήτου βιότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοὺς δῆριν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας
Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήϋνεν ἀκωκή.
Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
Εὐφραδέως ἄν σοι καὶ τῶν γένος αὐδήσαιμι,
Καὶ πόρον ἀγλαῶν ποταμῶν ὀρέων τε κελεύθους.
Μοῦνοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
Μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο

Ὁππότε

At uerò portarum quidem ſub oram Caſpiarum
Parthi degunt martij, recuruis arcubus fiſi,
Omniuario bello exerciti: nec enim aratro
Sulcum dirigunt diſcindentes arua,
Neq; quidem in nauibus mare ſecant remis:
Nec item pabulo fouent boum armentum: ſed à natiuitate
Pueri arcubus & equorũ curæ ſtudent. (lium
Semper autem argutam per terram ſtridor haſti
Aut telorũ: paßim etiã alipedũ curſus equorum
Frementiũ. non enim ipſis fas eſt cibum ſumere,
Quin prius belli exercitio caput ſudore perfuſum ſit.
Viuunt autem prædis haſta parti alimenti.
Veruntamẽ prælio indomitos alioquin exiſtẽtes
Auſonij regis mittebat ſub iuga mucro.
Sin autem te quoq; Perſas noſcendi dulce deſiderium capit,
Euidenter tibi etiam eorum gentem narrauerim,
Atq; meatum perpetuò fluentium amnium, montiumq; tractus.
Soli enim Aſiæ regalißimam gentem habent,
Soli item grãdes diuitias in domibus repoſuerũt,

Ὁππότε μηονίην καὶ σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
Χρύσεαι τοι κείνων μὲν ὑπὸ χροῒ τεύχεα φωτῶν,
Χρύσεα δ' αὖθ' ἵπποισιν ὑπὸ στομάτεσσι χαλινά.
Χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα.
Τόσσος γὰρ σφιν ὄλβος ἀπείριτος. ἀλλά τοι εἴη
Περσὶς ὅλη μεγάλοισι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
Κασπιάδων πυλάων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ὁμωνύμου ἀμφιτρίτης.
Τριχθὰ δέ μιν ναίουσι διασταδὸν, οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτους
Τοξοφόρων σκιεροῖσι παρήμενοι οὔρεσι μήδων,
Οἱ δὲ μεσήπειροι, οἱ δ' ἐν νότον ἄχρι θαλάσσης.
Πρῶτα στάβαι. μετὰ τοὺς δὲ πασαργάδαι. ἄγχι δὲ τασκοί.
Ἄλλοι θ' οἳ ναίουσι διάνδιχα περσίδα γαῖαν.
Καὶ τὴν μὲν πολέες ποταμοὶ περιπιαίνουσι
Τῇ καὶ τῇ σκολιῇσιν ἐλαυνόμενοι προχοῇσι.
Χωρὶς μὲν κόρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ χόασπις
Ἕλκων ἰνδὸν ὕδωρ, παρά τε ῥείων χθόνα σούσων.
Τοῦ δ' αὖ ὑπὸ πλευρῇσιν ἴδοις εὐωπὸν ἀχάτην

Quando Meoniam & Sardias depopulati ſunt.
Aurea ſanè illorũ quidẽ in corpore arma uirorũ:
Aurea etiam equis in oribus capiſtra:
Auro item in pedibus ornat calciamenta.
Tantæ enim ipſis diuitiæ ſunt immenſæ. Atqui eſto
Perſis tota magnis circundata montibus terra,
Caſpijs portis auſtraliorem meatum habens,
Producta etiã uſq; ad cognominẽ Amphitriten.
Trifariam autem ipſam habitant diſcreti, hi quidem ſub arctos,
Sagittariorũ umbroſis accubantes montibus Medorum,
Illi uerò mediterranei, reliqui autem in auſtrum uſq; ad mare.
Primò Sabæ: poſt hos Paſargadæ: propè uerò Taſci:
Alijq; qui habitant diuiſim Perſidem terram.
Atq; hanc quidem multi amnes perfœcundant,
Huc atq; illuc flexuoſis acti profluuijs.
Hinc quidẽ Corus eſt uaſtus, illinc uerò Choaſpis,
Voluens indicã undam, alluensq; terrã Suſorũ.
Huius autem in ripis cernere licet pulchrum uiſu Achaten,

Κείμενον οἷα κύλινδρον ὑπὲρ χθονὸς, ὅν ῥά τ' ἀπὸ πέτρης
Χειμερίου ποταμοῖο κάτω σύρουσι χαράδραι.
Αἰεὶ δ' αὖ λιαροῖο γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο
Καρποὶ, τηλεθάουσιν ἐπίτριμοι ἀλλήλοισι.
Φράζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον ἀσίδος αἴης.
Ἐγγύθι γάρ τοι πέζα τελέθει ἠπείροιο.
Ἤτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ περσικὸν ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν ὑπ' ἠελίου ἀνιόντι,
Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε, διάνδιχα γαῖαν ἔχοντες,
Οἱ μὲν ὑπειράλιοι, οἱ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην γεδρωσῶν ἕλκεται αἶα
Γείτων ὠκεανοῦ μεγακήτεος. οἷσι πρὸς αὐγὰς
Ἰνδὸν παρ' ποταμὸν νότιοι σκύθαι ἐνναίουσιν.
Ὅς ῥά τ' ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης
Λαβρότατος, ῥόον ὠκὺν ὑπὲρ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων,
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ καυκάσου ἠνεμόεντος.
Δοιὰ δέ οἱ στόματ' ἐστί. μέσην δ' ἐπιδέδρομε νῆσον,
Νῆσον, τὴν καλέουσιν ἐπιχθόνιοι παταλήνην.
Κεῖνός τοι πολέων ἀποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν.

Iacentem quaſi globũ ſuper terra: quem quidem è rupe
Torrentis fluminis uoluunt deorſum aluei.
Semper item placido læti à uento
Fructus progerminant ſtipati ſibi inuicem.
Aſpice autem in orientem reliquum meatum Aſiæ terræ.
Prope nanq; ora finitur continentis.
Porrò iuxta fluxum Perſicum Oceani
Carmani habitant ſub ſole oriente,
À Perſide haud procul: diuiſim terrã tenentes,
Hi quidẽ maritimi, illi uerò intus mediterranei.
Poſt hos autem ad orientem Gedroſorum extenditur tellus,
Vicina Oceani monſtroſi. quibus ad ortum
Indum prope fluuiũ auſtrini Scythæ cohabitãt,
Qui quidem Rubri è regione cedit maris
Impetuoſiſſimus, fluorem celerem ad auſtrum rectà propellens,
Ortus primum è Caucaſo excelſo.
Duo uerò illi oſtia ſunt: mediã aũt circuit inſulã,
Inſulam, quam uocant mortales Patalenam.
Hic ſanè multorum præterſecat gentes uirorum:
Scilicet

Ἤτοι μὲν δύοντος ἐπὶ κλίσιν ἠελίοιο
Ὠρείτας τ' Ἄραβάς τε, λινοχλαίνας τ' Ἀραχώτας,
Ἀτραΐδας θ', ὅσους τε παρὰ πτυχὶ Παρνησοῖο
Ξυνῇ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίην Ἀριηνούς,
Οὐ χθόνα ναιετάοντας ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ
Ψάμμῳ πεπληθυῖαν τ' ἐν ῥώπεσσι δασεῖαν.
Ἀλλ' ἔμπης ζωῇσιν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
Ἄλλον γάρ σφισιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
Πάντῃ γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίοιο,
Πάντῃ δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβας ὠδίνουσι
Χρυσείης κυανῆς τε καλὴν πλάκα σαπφείροιο,
Τοὺς ἀποτεμνόμενοι βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι.
Πρὸς δ' αὐγὰς Ἰνδῶν ἐρατὴ ἀναπέπταται αἶα
Πασάων πυμάτη, παρὰ χείλεσιν ὠκεανοῖο.
Ἣν ποτ' ἀνερχόμενος μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀνδρῶν
Ἠέλιος πρώτῃσιν ἐπιφλέγει ἀκτίνεσσι.
Τῶν γαίης ναέται μὲν ὑπὸ χρόα κυανέουσι
Θεσπέσιον λιπόωντες, ἐειδομένας δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κράατος ἐθείρας.

Τῶν

Scilicet occidentis ad declinationem ſolis
Oritasq́;, Arabasq́;, linopaludatosq́; Arachotas,
Atraidasq́;, quoſcunq; etiam prope iugũ Parnaſi
Communiter ſimul permultos cognomento Arianos, (*ſterili*
Haud terram habitãtes exoptandam, uerùm ſub
Harena oppletamq́;, in ſpinetis aſperam.
Attamen uitæ ſatis idonea ſunt compendia:
Aliam enim ipſis opulentiam immarceßibilem terra profert:
Paßim nanq; gemma eſt rubei Coralliȷ:
Paßim item in ſaxis ſubtus uenæ parturiunt
Aureæ cæruleæq́; pulchram laminam Sapphiri,
Quas præcidentes uictuale mercimoniũ habẽt.
Sed in orientem Indorũ amœna procurrit terra,
Omnium extrema ad littora Oceani.
Quam modò exoriens diuorum in officia & hominum
Sol primis incendit radiȷs:
Quare terræ habitatores quidem corpus ſubfuſci ſunt,
Mirè ungentes: ſimiles uerò hyacintho
Pinguißimos gerunt in capitibus cincinnos.
Horum

Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλεύουσι γενέθλην,
Ψάμμον ἐϋγνάμπτῃσι λαχαίνοντες μακέλῃσιν,
Οἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινοεργέας, οἱ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέους πριαθέντας ἀποξύουσιν ὀδόντας.
Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων
Ἤπου βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
Μαρμαίροντα, ἢ χλωρὰν διαυγάζουσαν ἴασπιν.
Ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,
Καὶ γλυκερὴν ἀμέθυστον ὑπηρέμα πορφυρέουσαν.
Παντοῖον γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀέξει,
Ἀενάοις ποταμοῖς κατάρρυτος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ναὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις.
Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται· ἄλλοθι δ' αὖτε
Ὕλαι τηλεθόωσιν ἐρυθραίου καλάμοιο.
Φράζεο δ' ὥς τοι χεῦμα καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέποιμι,
Οὔρεά τ' ἠνεμόεντα, καὶ αὐτῆς ἔθνεα γαίης.
Ἤτοι μὲν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσιν ἀρήρειν
Γάσῃσι λοξῇσιν ἀλιγκίην εἴδεϊ ῥόμβου.
Ἀλλά τοι ἑσπερίοις μὲν ὁμούριος ὕδασιν Ἰνδὸς

Γαῖαν

Horum autem quidam auri purgant genituram,
Harenam aptè curuatis fodientes ligonibus:
Quidam uerò telas texunt lino elaboratas: alij elephantum
Candidos comparatos ſubradunt dentes:
Nonnulli itē diſquirunt in procurſibus fluuiorū
Aut alicubi Berylli cæſiam gemmam, aut Adamantem
Relucentem, aut uiridem tranſparentem Iaſpin,
Aut etiam candicantē gemmam lucidi Topazi,
Atq; dulcē Amethyſſum ſubmodicū rubentem.
Omnigenas enim terra inter homines diuitias producit,
Perpetuò manātibus amnibus irrigua hincinde:
Siquidem & prata aſsiduè uernant folijs:
Alicubi itidem Cenchrus creſcit: alibi inſuper
Syluæ uireſcunt rubræ cannæ.
Aduerte autē ut tibi figurē, utq; fluuios referam,
Monteſq; excelſos, & ipſius gentes terræ.
Porrò quatuor per latera diſpoſita eſt
Omnia obliqua, ſimilis figuræ rhombi:
Sed enim occidentalibus quidem conterminus fluentis Indus

Γαῖαν ἀποτμήγει, νότιον δ' ἅλος οἶδματ' ἐρυθρῆς,
Γάγγης δ' εἰς αὐγάς, ὁ δὲ καύκασος ἐν πόλον ἄρκτων.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφὶς
Κεκριμένοι. ποταμοῦ μὲν ἀπ' ἑσπερίου πέλας ἰνδοῦ
Δαρδανέες. τόθι λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων ἀκεσίνην
Συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν ὑδάσπης.
Τοῖς δ' ἐπὶ καὶ κώφης τρίτος ἕσπεται ἀργυροδίνης.
Τῶν δὲ μέσοι ναίουσι σάβαι καὶ τόξιλοι ἄνδρες.
Σκόθροι δ' ἑξείης. ἐπὶ δ' ἕσπεται ἄγρια φῦλα
Πευκαλέων. μετὰ τοὺς δὲ διωνύσου θεράποντες
Γαργαρίδαι ναίουσιν. ὅθι χρυσοῖο γενέθλην
Δαιδαλέην ὕπανίς τε φορεῖ θεῖός τε μέγαρσος,
Λαβρότατοι ποταμῶν. ἀπὸ δ' οὔρεος ἠμωδοῖο
Ὀρνύμενοι προρέουσιν ἐπὶ γαγγήτιδα χῶραν,
Πρὸς νότον ἑλκόμενοι περὶ τέρματα κωλίδος αἴης,
Ἡ δ' ἤτοι προὔχουσ' ἐπ' ὠκεανὸν βαθυδίνην
Ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσέμβατος οἰωνοῖσι.
Τοὔνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικλείουσιν ἄορνιν.
Ἔστι δέ τίς γε θηητὸς ἐΰρρυτον παρὰ γάγγην

Χῶρος

Terram abſcindit, ad auſtrum uerò maris freta rubri,
Ganges item ad orientem, uerùm Caucaſus ad (polum urſarum.
Atq; hãc quidẽ multiq; et felices homines tenẽt,
Non unà habitantes cognomines, ſed bifariam
Diſcreti: fluuium ſanè immenſum prope Indum
Dardanẽſes: ubi flexuoſum è rupibus Aceſinen
Delabentẽ accipit remigabilis nauib. Hydaſpes.
Hos uerò iuxta Cophes tertius ſeqtur argẽtifer.
Horum aũt medij habitãt Sabæ, atq; Toxili uiri:
Scothri item deinceps: conſequuntur autem agreſtes gentes
Peucalenſium: uerùm poſt illos Bacchi cultores
Gargaridæ habitant: ubi auri genituram
Ingenioſam Hypanisq; uehit, uaſtusq; Megarſus,
Rapidiſsimi fluuiorum: è monte autem Emodo
Ruentes promanant in Gangeticam regionem,
Ad auſtrum uoluti circum oras Colidis terræ:
Quæ ſcilicet prona nutat in oceanũ uorticoſum
Ardua, uolucribus inuia alitibus:
Quare ipſam etiã mortales cognominãt auernũ.
Eſt item quidam mirandus pulchrifluum prope Gangen

Χῶρος τιμήεις τε καὶ ἱερὸς, ὅν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλάσαντο μὲν ἀβραὶ
Ληνάων νεβρίδας ἐν ἀσπίδας, ἐν δὲ σίδηρον
Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ ἐς σπείρημα δρακόντων
Ζωστῆρές θ' ἑλικές τε πολυγνάμπτοιο ἑλίνου,
Ἦμος ὅτ' ἀφραδίῃσι θεοῦ ἀτίμησαν ἑορτήν.
Τοὔνεκα νυσταίην μὲν ἐφημίξαντο κέλευθον.
Κόσμῳ δ' ἐστήσαντο σὺν ἡγάσιν ὄργια πάντα.
Αὐτὸς δ', ὁππότε φῦλα μελαινῶν ὤλεσεν Ἰνδῶν,
Ἠμωδίδων ὀρέων ἐπεβήσατο, τῶν ὑπὸ πέζαν
Ἕλκεται ἠώοιο μέγας ῥόος ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δύο στήλας ἐρείσας παρὰ τέρματα γαίης,
Καγχαλόων μετὰ χεῦμα κατήλυθεν Ἰσμηνοῖο.
Τόσσοι μὲν κατὰ γαῖαν ὑπέρτατοι ἄνδρες ἔασιν.
Ἄλλοι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κατ' ἠπείρους ἀλόωντες
Μυρίοι. οὓς οὐκ ἄν τις ἀριφραδέως ἀγορεύσοι
Θνητὸς ἐών. μοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
Αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θεμείλια τορνώσαντο.
Καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης.
Αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίου διετεκμήραντο,
Ἄστρα διακρίναντες. ἐκληρώσαντο δ' ἑκάστου
Μοῖραν ἔχειν πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης.

Τῶν

Locus uenerandusq; ac ſacer, quē olim Bacchus
Furibūdus calcauit, quū mutarētur quidē molles
Mænadum Nebrides in clypeos, in enſem uerò
Virgæ prorumperent, atq; in ſpiram draconum
Baltei complicaturæq; contorti ſelini:
Tunc quū ſtoliditatib. dei deſpexerūt feſtiuitatē,
Quamobrem Nyſſæum quidem uulgo dixerunt
uicum:
Decore aūt duxerunt cum liberis orgia omnia.
Is uerò, quādo gētes nigrorū debellauit Indorū,
Emodos montes adijt: quorum ſub pedem
Voluitur Eoi ingens fluxus Oceani.
Ibi duabus columnis fultis in finibus terræ,
Exultans ad fluentum conceſſit Iſmeni.
Tot quidem per orbem notiſsimi populi ſunt.
Alij item hinc inde per terras uagantur
Innumeri, quos nemo manifeſtè narrauerit
Mortalis qui ſit: ſoli aūt dij facile omnia poſſunt.
Ipſi enim etiam prima fundamenta tornarunt:
Atq; profundū meatū aperuerūt immenſi maris:
Ipſi inquam ſtata omnia uitæ diſpoſuerunt,
Sidera diſpertiti. tribuerunt autem unicuiq;
Sortem habere ponti & continentis uaſtæ.

Τῷ ῥὰ καὶ ἀλλοίην ῥυσμοῦ φύσιν εἴλαχ' ἑκάστη.
Ἡ μὲν γὰρ λευκή τε καὶ ἀργυνόεσσα τέτυκται,
Ἡ δὲ κελαινοτέρη, ἡ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφὴν,
Ἄλλη δ' ἀστυφελὴς ἐναλιγκίη ἄνθεσι μίλτου.
Ἄλλαι δ' ἀλλοῖαι. τῶς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεύς.
Οὕτω δ' ἀνθρώποις ἑτεροῖα πάντα τέτυκται.
Ὑμεῖς δ' ἤπειροί τε καὶ εἰν ἁλὶ χαίρετε νῆσοι,
Ὕδατά τ' ὠκεανοῖο, καὶ ἱερὰ χεύματα πόντου,
Καὶ ποταμοὶ, κρῆναί τε, καὶ οὔρεα βησσήεντα.
Ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης,
Ἤδη δ' ἠπείρων σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων
Αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξιος εἴη ἀμοιβή.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥσίου περιηγήσεως.

Quare

Quare etiam uariam formæ naturam uendica-
uit quælibet.
Quædam enim albáq; & candida eſt,
Quædam uerò nigrior, quædam autem amba-
rum ſortita eſt formam,
At alia Aſſyriæ conſimilis floribus minij:
Aliæ item alterius formæ ſunt. Ita enim magnus
proſpexit Iuppiter.
Sic etiam hominibus uaria omnia exiſtunt.
Vos autem terræq; & in mari ualete inſulæ,
Vndæq; Oceani, atq; ingentes fluxus ponti,
Et fluuij, fonteſq;, & montes cliuoſi:
Iam enim totius quidem percurri fretum maris,
Iam item terrarum difficilem meatum. At mihi
carminum
Ipſis è diuis eſto condigna repenſa.

DIONYSII ORBIS DE-
ſcriptionis finis.

IN DIONYSII OPVSCVLVM DE SITV ORBIS, aliquot annotatiunculæ Ceporini.

457 NOn quidem tota continuò orbiuia.) Hic Dionyſius non intelligit uniuerſam terram, quæ mathematicorum ſententia, ut cætera elementa, rotunda eſt: ſed οἰκουμένην tantum, id eſt, terræ portionem tunc temporis habitari compertam: quam ſecundum longitudinem in ortum & occaſum cuneatam Dionyſius fundæ, alij chlamydi ſimilem dixerunt.

Atq; delubrum famoſiſſimum Amyclæi Canopi.) Menelaus poſt euerſam Troiam cum Lacedæmonijs, quorum dux erat, in patriam rediturus, aduerſis tẽpeſtatibus pulſus in Aegyptum, Canopo ſuæ nauis gubernatori ibidẽ extincto, de nomine oppidum in memoriam non longè ab ultimo uerſus occidentem Nili oſtio, quod inde Canopicum dicitur, extruxit: in quo poſtea unà cum Serapide, Oſyride, ſeu Api, ut deus coli cœptus eſt. De quo Suida in hæc uerba: Canopus in Aegypto. Olim Chaldæi, ut ferũt, ſuũ deum,

ſcilicet

ſcilicet ignem iactantes, ubiq; circumferebant, quo omnibus prouinciarum dijs committeretur, atq; huius uictor præ omnibus haberetur deus. Porrò aliarum prouinciarũ dijs ex ære, argento, ligno, lapide, aut tali quapiam materia facile ab igne cõſumptili erectis, neceſſario ignis ubiq; uincebat. Hoc cum audiſſet Canopi antiſtes, huiuſmodi concinnauit aſtutiam. Hydriæ in partibus Aegypti è teſtis ſolitæ ſunt fieri, minuta continuaq; habentes foramina, per quæ limoſa aqua diſtillando redditur puriſsima. Harum unam nactus Canopi antiſtes, obturatis cera foraminibus, uarijs coloribus depictam, impletam aqua, ueteriq; ſtatuæ decapitatæ, quæ cuiuſdam gubernatoris nauis Menelai fuiſſe ferebatur, accuratè impoſitam agglutinatamq;, ut deum ſtatuit. Pòſt aduenerunt Chaldæi: ſuccenſus eſt ignis: & cera, qua foramina erant obturata, diſſoluta eſt. Sudante uerò hydria, & aquam per foramina emittente, ignis extinguebatur. Sicq; aſtu antiſtitis, Canopus Chaldæorum uictor declatus, deinceps ut deus coli cœptus eſt. (Poſtea ſubiungit tritè dictum Stoicis) Qui centum ſtadijs diſtat à

Canopo, & qui uno, æquè non eſt in Canopo: ſic quoq; plus & minus peccatum, æquè non eſt in rectè agendo. Scribitur autem κάνωβος uel κάνωπος indifferenter.

Amyclæi.) Amyclæ & Sparta oppida ſunt Lacedæmonis, hinc Amyclæus & Spartanus, idem quod Lacedæmonius.

Europam uerò ab Aſia.) Tribus limitibus ab Aſia ſecernit Europā, Tanai ad ſeptentrionem, Helleſponto ad auſtrum, maximè ad auſtrum oſtio Nili.

458 μεσούριον.) Paruus limes medius: diminutiuum eſt, ſicut ὠριστόλιον. ὅρος, per auxeſin Aeolicam οὖρος, aſpero ſpiritu, quem Aeoles reſpuunt, in leuem conuerſo.

διὰ χθόνα νοσφίζουσι.) διανοσφίζουσι χθόνα. τμῆσις, figura Græcis tritiſſima.

ἠυδάξαντο.) αὐδάω uel αὐδάζω, futurum αὐδάσω, uel poëticè αὐδάξω. ſic φημίζω φημίξω.

λευκροῖο.) mollis, placidi, candidi, calui.

ἄτλας.) pro ἀτλαντικός, metri gratia.

460 ἄγχι δ' ἐρυθραῖόν τε καὶ αἰθιόπιον καλέουσι.)

λέγουσι.) Hic uerſus ſynæreſin habet in dictione αἰθιόπιου, penultima & ultima ſyllabis in unam confluentibus. Sed de ratione carminum Græcorum ſcripſimus alibi.

461 Vbi certè multa inhabitatæ terræ planicies.) Troglodytarum ſeu Eremborum regionem intellige.

Qui ueſperum mare gignit.) Id nos mediterraneum dicimus.

462 ἀρχομένοισιν.) Incipientibus, id eſt primùm intrantibus.

464 μασσαλίη.) Quam nos Maßiliam, ciuitas Narbonenſis Galliæ antiquo portu nobilis.

τῇδ' ἔπι.) Docet Theodorus Gaza in quarto libro Grammaticæ, præpoſitionem biſſyllabam, & duorum temporum, ſuo nomini immediatè poſtpoſitam, in primam ſyllabam traducere accentum: at alia dictione intercedente, ſuo loco ſeruare manentem. Igitur τῇδ' ἔπι, duæ dictiones ſunt tantum, pro ἐπὶ τῇδε: τῇ δ' ἐπὶ, tres, pro ἐπὶ τῇ δὲ, uel ἐπὶ ταύτῃ δὲ.

προσαυγάζουσα.) Verbum neutrum, Græcorum more uſurpatum actiuè, aſpiciens, pro aſpectu ſimilans.

465 È Ioue Auſonij.) Auſon, unde Auſonij, fuit filius Vlyßis ex Calipſo, Vlyſſes Laërtis, Laërtes Archiſij, Archiſius Iouis.

466 ὡς οἱ μὲν βοόωσιν.) Vt clamant. ὡς hic cum admiratione legendum.

ἐκ δ᾽ ὀρέων σικελῶν.) È montibus Siculis, à finibus Siculi maris, à promontorio occidentali Cretæ, fronte ſcilicet Arietis: eouſque enim productum erat mare Siculum.

προτόρω.) προτόρωσε.

ἰσμαρικοῦ πνοιῆσιν.) Iſmarus mõs Thraciæ. Boream à cardine ſeptentrionis ferè delabentem Græciæ uulgus (cuius poëtæ miri æmulatores ſunt) appellauit Thracium: quod ex ea regione ipſis ad ſeptentrionem contermina flare uideatur. Hoc ſemel admonere uiſum eſt, quod poëtæ compluries rem, non ſicut in ſe eſt, ſed ut uulgo uidetur, deſcribunt.

468 ὀρθὸν φυσιόωντος.) Boream è cardine ſeptentrionis in noſtram habitabilem rectà, id eſt nullo tumore terræ impediẽte, ſpirare, etiam in Heſiodi ſcholijs ex Gellio adnotauimus.

469 Pharium.) À Pharo inſula Alexandriæ

Aegypti

Aegypti oppoſita: Sidoniũ à Sidone oppido Phœniciæ.

Iſſus.) Nobilis ciuitas ad ultimum mediterranei maris ſinũ, qui inde Iſsicus, ſita fuit: quæ poſt ſuperatum ibi ab Alexandro Darium, Nicopolis & Alexandria fuit appellata.

471 Cyaneas.) Nigras, atras: quæ alio nomine συμπληγάδας, à concuſsione.

Media uerò utrinque duo ſurgunt, &c.) Carambis in Paphlagonia, Frons arietis in Taurica Cherſoneſo.

472 ἰθὺ διαγραφθέντα, μέσσῃ δ' ὅσσι Κάραμβις.) Sic lego, ut metrũ conſtet, ἰθὺ διαγραφθέντα, μέσσῃ δέ τοι ὅσσι Κάραμβις.

473 Torto ſimilem circunducti funi arcus.) Scythici uidelicet, cuius figuram efficere pontum Euxinum teſtatur etiam Plinius. Talibus arcubus hodie utuntur Vngari, Poloni & Boëmi.

Matrem ponti.) Eorum lingua, ut alij referũt, Temerinda. Veriſimilius tamen ſecundum rationem totius uniuerſi, Euxinum eſſe matrem Mæotidis. τὰ δ' αὖ κείνοισι μέλοιτο ἀνδράσιν, οἳ περὶ χῶραν ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.

474 τραπέζιον.) Menſulæ. Heſychius. τραπέζιον apud Geometras figura eſt, quæ duo latera oppoſita ad ſe inuicem habet inæqualia, duo uerò, priora connectẽtia, æqualia. Ad hoc aliaq; Dionyſij terræ delineamenta ueterum picturæ, non recentiorum adhibendæ ſunt.

475 Pelli Pardinæ.) Ea ad rubedinem tendit, nigris maculis interpoſitis, teſte Alberto de Animalibus libro 22.

Sed enim extremum quidem.) Primum maritimas gentes Aphricæ à Gadibus uſq; ad Aegyptum ex ordine recenſet.

476 ἄμφω.) ἀμφοτέρωθεν.

νέαν πόλιν.) νεάπολιν.

477 Carthago Aphrorũ quidem.) Lege Vergilium primo Aeneidos, Deuenere locos.

479 Auſonia uirtus.) Duce Cornelio Balbo. Plin. lib. 5. cap. 5.

Libyci dei.) Ammonis: cui nomen ἀπὸ τῆς ἄμμου, ab harena.

Cyrene.) Oppidum, à quo Cyrenaica regio, à Batto quodam Lacedæmonio conditum fuit.

Marmaridæ nutãtes ad Aegyptum.) Eſt enim in Mar-

in Marmarica ſeu Mareotide regione καταβα-θμος.

Gætuli item deſuper.) Ad Gades iterum con uerſus interraneos perſtringit.

Cernæ.) Hanc inſulam alij maris Aethiopici ſeu Rubri eſſe memorant, alij Atlantici. Quam diuerſitatem ex eo ortam conijcio, quòd hanc inſulam Aethiopiæ acceperunt uicinam, quæ duplex eſt, orientalis & occidentalis: præterea uarias opiniones de origine Nili.

480 ὅττ' ἰλυὼ βαλέειν.) Nilus dictus quaſi νέα ἰλὺς, teſte Seruio ſuper nonum Aeneidos.

481 Hunc accolunt præclarorum genus uirorum.) Hunc accolunt præclari uiri. Familiaris tropus Dionyſio.

Porrò ſchema tria ad latera tendit.) Id eſt quod alij dicunt, Aegyptum habere figuram literæ Δ.

483 Vbi creperus Memnon.) Is filius fuit auroræ, rex Aethiopiæ, cui ſtatua Thebis erecta fuit ex Biſalte lapide, quẽ quotidiano ſolis ortu contactum radijs crepare obſeruatum eſt. Vide Plinium lib. 36. cap. 7.

Macedo-

Macedonium oppidum.) Alexandria, ab Alexãdro Philippi regis Macedoniæ filio cõdita.

Vbi Sinopitæ Iouis.) Quidam exiſtimant ſtatuam Iouis in templo Alexandriæ ſinopide coloris genere naſcentis in Sinope oppido Ponti, fuiſſe depictam, atq; inde dictũ Iouem Sinopiten. Quid ſi à Sinopide nympha adamata nomen meruerit? de qua infra habetur facie 537.

Pelei oppidum cognomine.) Peluſium.

484 *ῥυσμός.)* Suida: ῥυσμὸς Abderitica lingua figuram ſignificat: ſed & alijs dictionibus non græcis Democritus Abderites utitur.

485 *Bretani.)* Non qui Britanniam inſulam, ſed Aquitanicæ Galliæ continentem habitant.

487 *Terram hanc.)* Hiſpaniam. Idem refert Strabo.

489 *Gerrhæq;.)* Quidam hic legendum exiſtimant Rhætiq;. nec id ſine ratione: quippe cum Dionyſius nec uſpiam alibi mentionem faciat Rhætorum, ab omnibus ueteribus celebratorum hiſtoricis. Conſtat profectò hoc loco Dionyſiũ indicare uoluiſſe populum ad auſtrum ſupra Noricos, uicinum fontibus Danubij, ſiue hi Rhæti

ſiue

ſiue Vindelici fuerint. Equidem an hoc Dionyſij errore, uel ſcribæ alicuius uitio factum ſit, planè ignoro: tantum ſcio hanc uocem Græcis robuſtum, durum, & agreſte quiddam ſonare.

490 ἀλύβα.) Nos duabus literis tranſpoſitis Abyla dicimus.

κεμψοί θ'.) Omnino legendum opinor κελτοί θ'. idq; poſitum pro κελτίβηροι. Sunt enim Celtiberi populi citerioris Hiſpaniæ.

πουλιτελής.) Vide num legendum ſit πουλιτεχνής, ſicut paulo antè ſcriptum uidimus.

493 Caſtæ Parthenopes.) Tres Sirenes, Leucoſia, Ladia, & Parthenope ab Vlyſſe deluſæ, ob indignationem ſe ultro ſubmergentes ponto extinctæ ſunt: quarum Parthenope Neapolin Campaniæ urbem delata, atque ibidem ſepulta, templum meruit, nomenq; dedit urbi.

494 τῶν καὶ νῦν γένος ὕδει προχοῇσιν ἀλήκος.) Sic metrum conſtat: τῶν καὶ νῦν γένος δὴν ὕδει προχοῇσιν ἀλήκος. Ad hunc locum lege Volaterranum de Locris Italiæ populis.

495 Iouis multum irati infelix Sybaris.) Quæ Iouem habuit iratum. Tropus linguæ Græcæ.

Sic,

Sic, heros inſenſæ Veneris.

Sub Alphei honoribus.) *Sub ludis Olympicis. Præterlabitur enim Alpheus Elidem, ubi celebrari ſolebant Olympia: atq; hic pro ipſis certaminibus ponitur, ſicut aliquando apud Pindarum: & in hoc prouerbio,* ὅ τοσὶ τρέχει τις ἀλφειὸν πνέων, *Hic currit uelut in ſtadio olympiaco. Prælium autem quo Sybaris ſecundum Strabonem deleta eſt à Crotoniatis, auditum eſt eodem die Olympiæ, teſte Plinio lib. 7. cap. 22. Dicit autẽ* μηναμηνύος, & διὸς μέγα χωσαμένοιο, *alludẽs ad prouerbium,* Συβαρῖται μαίνονται, *uel* Ἄμυρις μαίνεται. *Quære apud Suidam, & apud Eraſmum Roterodamum, Sybaritica calamitas, Amyris inſanit.*

Et Marſorum, &c.) *Hic unum uel duos uerſus de Samnitibus græco exemplari deeſſe manifeſtum eſt ex translationibus latinis: habet enim Feſti Ruffi traductio,*

Infortunatæ Sybaris uicina ruinæ eſt:
Samnitesq; truces habitant confinia: poſt hos
Gens Marſûm quondam tenuit loca.

Priſciani autem, ſecundum alios, Fannij,

Samnites

Samnites medio complectitur Itala tellus
In gremio: Marſosq; ſimul.

496 *βουλινέων.*) *Βουλίνη* ciuitas Illyriæ memoratur à Stephano de Vrbibus, & Suida.

497 Hylleorum terram.) Apud Plinium lib. 3. cap. 22. Hyllis peninſula etiam promontorium Diomedis dicitur.

499 Ab Aſia.) uico Arcadiæ, ſecundum Stephanum.

Arcades Apidanei.) Volaterranus lib. 9. de Arcadia.

503 Delphynæ.) ὁ δελφύνης τοῦ δελφύνου, nomē draconis occiſi ab Apolline, à quo nomen eius oraculū accepit. Suida in dictione δελφοί.

507 Huius quidem ad Boream.) Ab hac ad Boream. Tropus græcus.

Periculoſa nautis uia.) Scilicet Scylla et Charybdis.

509 Amniſſo.) fluuio Cretæ. Suida.

Rhodus, Ialyſiorum ſedes hominum.) Rhodus inſula antiquitus tribus urbibus nobilitata fuit, Lindo, Camyro, & Ialyſo, quæ nunc Rhodus, teſte Pli. li. 5. ca. 31. Vnde Ialyſij Rhodiēſes.

510 πέπταται.)Volitat,patet.

511 Abantias Macris.) Eubœa dicta prius fuit Macris & Abantias,ſeu Abantis: Eubœienſes uerò Abãtes, autoribus Plinio & Volaterrano.

Threiciaq; Samos.)Samothracia.

515 Alia immenſa inſula obuiat.) Cherſoneſum ſeu peninſulã intra Mæotidem & Pontum intelligit,quam Plinius lib.6.cap.6. Eionem uocatã teſtatur,Mela in fine primi Corocondamã.

Inſulas Heſperidas.) Caßiteridas,uel Cattiteridas aliis dictas,à ſtanni copia.

Duæ inſulæ ſunt Bretanides.) Albion ſeu Anglia,& Hybernia.

517 Inſularum alius tractus.) Orchadum ſcilicet,quæ ſecundum alios numero triginta ſunt. qui uerò è regione Amnitæ ſint, ingenuè fateor me planè ignorare. Atq; hic locus unicè me torquet apud Dionyſium. Apud Plinium quidem inuenio Amnienſes populos eſſe Hiſpaniæ Beticæ:ſed nihil ad hunc locum facere uidentur.

Iraphiotes.) Epitheton Bacchi, de quo infra facie 555.

Vbi quidem ſole progreſſo,&c.) Lege Plin.

libro

libro ſecundo, capite 77. Item libro 4. capite 16.

519 *Auream inſulam.*) *Chryſe & Argyre inſulæ Oceani orientalis memorabiles ſunt hiſtoricis. Eſt itē aurea Cherſoneſus ultra Gangen ad orientem, quam fortè hic intelligit Dionyſius: quippe cū alibi quoq; peninſulas ſeu Cherſoneſos recenſere ſoleat inter inſulas.*

Inde uerò conuerſus auſtrinum, &c.) *Intricatam hanc uerborum ſtructuram ſic explicabis, Inde uerò conuerſus ante Colium promontorium auſtrinum, deuenies ad magnam inſulam Taprobanam, matrem Aſiagenorum elephantum. Κωλιὰς regiuncula & promontorium auernū è regione Taprobanæ. Vide infra facie 576. Ptolemæus tabula decima Aſiæ καλλιγικὸν & κῶρυ appellat.*

Quam ſuper cœleſtibus.) *Secundū alios non ſub tropico cancri, ſed ſub æquinoctiali ſita eſt Taprobana.*

518 ἐριμήκετος.) *Alij* περιμήκετος: *quidam itē* στεριμήκετος, *id eſt lōgè cathenatus, legūt.*

τετρήχει.) *Induruit, induratus, exaſperatus eſt, riget.* τραχέω ἢ τρηχέω, τὸ τραχύνω, μέ-

σος ὑπόρσωυτε λινὸς ἐπετρόχει τετρόχει.

ἀλιτροῖς.) peccatoribus, uel deuijs.

520 ἠὲ βαιόν.) Heſychius. βαιόν. ὀλίγον, μικρὸν, ἄφθονον, πολλόν.

521 Sub tauri ſpecie cultæ.) Dianæ.

523 Nyſſeam ad planiciem.) De qua inferius facie 579.

525 Caucaſijs.) Brachia Tauri montis, quæ ſeptentrionem uerſus ſerpunt uſq; ad montes Riphæos, uocãtur Caucaſia: in quibus Tanain oriri tradit Dionyſius: alij uerò in mõtibus Riphæis Tanain fontes habere exiſtimant.

527 À Xantho & Simoente.) È Troia.

529 Aretiaden.) Filium Martis, ſcilicet Aſcalaphum. de quo Homerus ἰλιάδ. β. in catalogo, τῶν ἦρχ' ἀσκάλαφος καὶ ἰάλμενος, υἷες ἄρηος, &c.

Poſt ſolum Tyndaridarum.) In ora Colchidis ad ultimũ Ponti ſinum διοσκουριὰς urbs Caſtoris & Pollucis, qui διόσκουροι Græcis dicti, quondam florentiſsima ſita fuit.

Circæi.) Colchici: fuit enim Circe ſoror Aeetæ regis Colchorum.

531 Ter-

531 Tertiæ ad orbes lunæ.) per tres menſes: nam ſingulis menſibus, ſingulos orbes luna uel proprio ſuo ambitu, uel lucis incremēto abſoluit.

Profluuijs commiſcetur Oceani.) Dionyſius teſtatur Caſpium ſinum meatū habere in Oceanum ſeptentrionalē: licet id minus perſpicuum ſit ex generalibus picturis.

533 Parneſi.) Parneſum uel Parnaſum uocat, quem alij Parapamiſum uel Parpaniſum.

534 καὶ ἔθνεα βαρβαρασηρῶν.) Sic noſtra habebant antitypa: malo tamē diuiſim legere ἔθνεα βάρβαρα σηρῶν.

536 κεκλειμένη.) κεκλεισμένη, à κλείω.

537 Et qui turres tenent ligneas.) Moſynœci: de quibus Mela & alij.

Thermodon martius.) Ab accolis Amazonidibus, quæ à Marte duxerunt originem.

539 Terreſtris Saturnidæ ingentem canem.) Cerberum Plutonis. Saturnidæ ſimul dicuntur, Iuppiter, Neptunus, & Pluto: nam ij tres filij fuere Saturni. Hic alterum epitheton ὀδλαίου tollit ambiguitatem. Indicat autor Acheruſiam, deſcenſum ad inferos, ſumpta fabula ex Heſiodi

Theogonia de interfecto ab Hercule Cerbero. Hunc ſpecum Mela in Bithynia eſſe teſtatur.

543 Fundamento in ulmi.) Id eſt, ulmeis truncis iacto fundamento, in loco ſcilicet paluſtri. De hoc magnæ Dianæ Epheſiæ templo, mundi miraculo, plura legere poteris apud Plinium, & alios.

548 εἰς διὸς ἵκμενος.) Lego ἱκμένου: nō enim Bellerophon, ſed eius equus Pegaſus in cœlum profectus eſt. εἰς διὸς, εἰς οἶκον τοῦ διὸς, εἰς οὐρανόν, Atticus ſermo.

549 Campus Aleius.) Hic ἀλήϊον proprium loci ab oberrantia Bellerophontis, ab ἀλάομαι ἀλήϊον, quaſi diceres erraticum. alias ἀλήϊον ſine ſegete & paſtu. Vide Heſychium.

551 Quam cauam perhibent cognominem.) κοιλοσυρίαν, Cœloſyriam, id eſt cauam Syriam.

553 Et Neptunias ſtrúcturas.) Poſidium oppidum. ποσειδῶν Neptunus.

555 Supra enim ipſam omnes ualde opulenti & clari homines colunt.) Hæc uerborum ſtructura latinè obſcura eſt, licet clara ſit græca. ſic ſenſum collige: Opulentiſsimi & clari homines

præ

præ omnibus alijs regionibus ipſam inhabitant.

Reuera *enim in terra diſſoluit illa* Iuppiter *ipſum* Dionyſium *bene ſuto à femore.*) Ferunt *fabulæ*, Bacchum *natũ è femore* Iouis, *quod epitheton indicat* εἰραφιώτης, παρὰ τὸ ἐῤῥάφθαι, *ab aſſutum eſſe: quaſi aſſutus femori* Iouis. Vide Heſychium.

561 Mediam *amnium.*) μέσλω ποταμῶν, μεσοποταμίαν, *quaſi mediamnem.*

563 Ophietidem *petram.*) *Serpentinam, uaſtam, deſertam. Hic locus apud* Eſaiam *prophetam uocatur* Petra *deſerti, teſte* Volaterrano.

565 Heroines.) ἡρωΐνη, *patronymicum fœmininum, filia* Herois.

Filio Pandionidæ.) *cuidam iuueni Athenienſi de tribu* Pãdionide. *Medeam cum* Iaſone *clam in* Græciam *profectam, poſtea ueneficij accuſatam ex* Athenis *fugiſſe ſcribit* Diodorus *Siculus lib.5.*

567 Auſonij *regis.*) Octauij *Auguſti, poſt interfectum ab ijſdem* Craſſum. *Vixit autem* Dionyſius *ſub Auguſto.*

569 Meoniam *&* Sardias.) *Regnum & ſedem*

Crœſi cepit Cyrus rex Perſarum.

576 Quamobrem Nyſſæum quidem uulgo di xerunt uicũ.) νύσσειν pungere, ferire. νυσσαῖος Bacchicus. Etiam Plinius lib. 6. cap. 21. Nyſam urbem Libero patri ſacram ad hunc locum ſitam commemorat. Sunt præterea & aliæ urbes hoc nomine, omnes ſacræ Baccho.

Ad fluentum conceſſit Iſmeni.) Rediјt in patriam Thebas Bœotiæ: fuit enim θηβαιγενής. Iſmenus fluuius Bœotiæ.

Hæc in Dionyſium non facile cuiuis rati eſſe obuia, carptim adnotauimus: reliqua ſtudioſus lector ex Ptolemæo, Plinio, Strabone, Volaterrano, Mela, commentarijs Camertis, & alijs ſuo Marte commodius comparabit. Habent certe iam omnes libri ſuos indices, quibus res innumeras ſcitu dignas ex autoribus leuiſſima opera conquirimus.

ANNOTATIONVM IN Dionyſium Finis.

VITA

VITA PROCLI,

EX SVIDA.

Πρόκλος ὁ λύκιος, μαθητὴς συριανοῦ, ἀκουστὴς δὲ καὶ πλουτάρχου τοῦ νεστορίου τοῦ φιλοσόφου, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος πλατωνικός. οὗτος προέστη τῆς ἐν ἀθήναις φιλοσόφου σχολῆς, καὶ αὐτοῦ μαθητὴς καὶ διάδοχος χρηματίζει μαρῖνος ὁ νεαπολίτης. ἔγραψε πάνυ πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ γραμματικά· ὑπόμνημα εἰς ὅλον τὸν ὅμηρον· ὑπόμνημα εἰς τὰ ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέρας· περὶ χρηστομαθείας βιβλία γ. περὶ ἀγωγῆς β. εἰς τὴν πολιτείαν πλάτωνος βιβλία δ. εἰς τὴν ὀρφέως θεολογίαν, συμφωνίαν ὀρφέως· πυθαγόρου καὶ πλάτωνος περὶ τὰ λόγια βιβλία ι. περὶ τῶν παρ' ὁμήρου θεῶν, ἐπιχειρήματα κατὰ χριστιανῶν ιη. οὗτός ἐστι πρόκλος, ὁ δεύτερος μετὰ πορφύριον κατὰ χριστιανῶν τὴν μιαρὰν καὶ ἐφύβριστον αὐτοῦ γλῶσσαν κινήσας· πρὸς ὃν ἔγραψεν ἰωάννης ὁ ἐπικληθεὶς φιλόπονος, πάνυ θαυμασίως ὑπαντήσας, κατὰ τῶν ιη. ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ. καὶ δείξας αὐτὸν καὶ τοῖς ἕλλη-

ἔγραψε πρόκλος μητρωακὴν βίβλον· ἣν εἴ τις μετὰ χεῖρας λάβοι, ὄψεται ὡς οὐκ ἄνευ θείας κατακωχῆς τὴν περὶ τὸν θεὸν θεολογίαν ἐξέφηνεν ἅπασαν, ὥστε μηκέτι θράττεσθαι τὴν ἀκοὴν ἐκ τῶν ἀπεμφαινόντων θρήνων.

ΑΡΑΤΟΥ ΒΙΟΣ.

Ἄρατος πατρὸς μὲν ἦν ἀθηνοδώρου, μητρὸς δὲ ληνοδώρας, ἐκ σόλων τῆς κιλικίας. ὠνόμασθαι δὲ ἡ πόλις ἀπὸ σόλωνος τοῦ λινδίου. ἔστι δὲ ἡ νῦν πομπηϊόπολις. ἦν δὲ ἐπὶ πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου. καὶ ἐσχόλασε διονυσίῳ τῷ ἡρακλεώτῃ. συνῆν δὲ ἀντιγόνῳ τῷ μακεδόνων βασιλεῖ, καὶ φίλᾳ τῇ τούτου γαμετῇ. συνήκμασε δὲ ἀλεξάνδρῳ τῷ αἰτωλῷ, καὶ καλλιμάχῳ, καὶ μενάνδρῳ, καὶ φιλητᾷ. ἀδελφοὺς δὲ εἶχε τρεῖς, μυρέα, καλώνδαν, καὶ ἀθηνόδωρον, ὃς πρῶτος ἀντειπεῖν λέγεται ζωΐλῳ τῷ κατὰ τῆς ὁμηρικῆς ποιήσεως γράψαντι. σχολάσας δὲ ὁ ἄρατος περσίῳ τῷ φιλοσόφῳ ἀθήνησι, καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' ἀντιγόνου, καὶ παρελθὼν εἰς

τὸν αὐ-

τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας γάμον, καὶ εὐδοκιμή-
σας, τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖσε. ἦν δὲ
ὁ Ἀντίγονος υἱὸς Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, καὶ
παρέλαβε τὴν ἀρχὴν περὶ ἑκατοστὴν καὶ πέμ-
πτην ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν Πτολεμαῖος ὁ Φι-
λάδελφος Αἰγύπτου ἐβασίλευσεν. ὥστε καὶ θρυλ-
λούμενόν ἐστιν ὑπό τινων, ὡς ἦν κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον Νικάνδρῳ τῷ Κολοφωνίῳ τῷ τὰ θηρια-
κὰ γράψαντι. λέγουσί τε προτεῖναι ἀλλήλοις,
ὁ μὲν Νικάνδρῳ σκέψασθαι τὰ φαινόμενα, ὁ δὲ
Ἀράτῳ τὰ θηριακά. τοῦτο δὲ καταφανῶς ἐστὶ
ψεῦδος. ὁ γὰρ Νίκανδρος δώδεκα ὅλαις ὀλυμ-
πιάσι νεώτερος φαίνεται. ἔνιοι δέ φασι τὸν
Ἄρατον Μνασέου πατρὸς γεγονέναι, Ἀριστοθήρου
δέ τινος μαθηματικοῦ διακοῦσαι. ἰατρὸν δὲ
προηγουμένως καὶ ποιητὴν γενέσθαι ἐν τοῖς Ἀν-
τιγόνου βασιλείοις. γηραιῷ δὲ τῷ Κυρηναίῳ
ἐπέβαλλε, παρ' οὗ καὶ συγγράμματος ἠξιώ-
θη. συνήκμασε δὲ Νικάνδρῳ μαθηματικῷ, καὶ
αὐτῷ τῷ Κολοφωνίῳ, θεραπεύοντι ἅμα αὐτόν.
ζηλωτὴν δέ φασι τοῦτον γενέσθαι Ὁμήρου. οἱ δὲ,
Ἡσιόδου μᾶλλον.

ΓΕΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ.

Ὁ δὲ Διονύσιος, λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος, συγγράψαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, λιθιακά τε καὶ ὀρνιθιακὰ, καὶ βασσαρικά. ὧν τὰ μὲν λιθιακὰ ἐνεκρίθησαν καὶ αὐτὰ διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα· τὰ δὲ βασσαρικὰ διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα, εἰς τὸν σάμιον ἀνήχθησαν διονύσιον. τὰ δὲ ὀρνιθικὰ εἰς ἄλλον τινὰ φιλαδελφέα διονύσιον· ὃν διὰ λέξεων ἀκυρολογίαν, ἐπικάλουν ὑπόκενον. τὸ δὲ παρὸν ποίημα ἱστορικὸν καλοῦσιν οἱ παλαιοί, συγκείμενον ἐκ τοπικοῦ καὶ πραγματικοῦ, καὶ χρονικοῦ, καὶ γενεαλογικοῦ, εἰς ἃ διαιρεῖσθαι τὴν ἱστορίαν φασίν. ἐκ μὲν τοπικοῦ, ὅτι καὶ ὁ πᾶς ἐνταῦθα τοῦ βιβλίου σκοπὸς, τόπων γῆς ἦν περιήγησις. πραγματικοῦ δὲ, ἐν οἷς ἄλλα τέ τινα ἱστορεῖ, καὶ ἐθνῶν ἔθη ἐκτίθεται. χρονικοῦ δὲ, ὡς ὅτε καιροῦ μέμνηται, καθ' ὃν αὐτὸς ἐποίει, ὅτι δηλαδὴ οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀνάκτων. γενεαλογικοῦ δὲ, οἷον ὅτε τοὺς σαυρομάτας ἐξ ἀμαζόνων εἶπε κατάγεσθαι, καὶ ἐκ δούλων τοὺς ἐπὶ

φυρίους

φυσίους Λοκρούς. οἱ δ' αὐτοὶ παλαιοὶ ἐπαινοῦσι καὶ τὸ προοίμιον τοῦ βιβλίου ὡς τούτου τὰς περιβαλλούσας ἔχον ἀρετάς. φασὶ γὰρ ὅτι ἀρεταὶ προοιμίων, περιοχή, προσοχή, καὶ συμπάθεια. ὧν ἡ μὲν περιοχή, τέλος ἔχει τὸ προεκθέσθαι τὸν τοῦ ἑξῆς λόγου σκοπόν. ἡ δὲ προσοχὴ ἐπιστρέφει τὸν ἀκροατήν, καὶ ὅλον εἶναι τοῦ ἔργου ποιεῖ. ἡ δὲ συμπάθεια, καὶ πρὸς συγγνώμην, καὶ πρὸς ἐπιείκειαν τοῦ λέγοντος προκαλεῖται τοὺς ἀκροατάς. καὶ Διονύσιος οὖν φασι σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἐν προοιμίῳ ἀπέφηνε, εἰπὼν τὸ, μέλλων γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν. προσοχήν τε ἐποίησε κινήσας τὸν τοῦ ἀκροατοῦ νοῦν ὡς ἐπὶ μεγάλῃ τῇ ὑποσχέσει. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ τὴν περιοχὴν κεφαλαιώδη τοῦ ὅλου βιβλίου τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξέθετο. ἐν δὲ τῷ, ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα· συμπάθειαν ἐξεκαλέσατο, καὶ ἐφειλκύσατο, οἷα συγγνώμης τευξόμενος, εἴπου φανείη ἀσθενὴς περὶ τὴν τῶν οὕτω πολλῶν καὶ ἀκρίτων ὑφήγησιν. πολὺ δὲ τὸ σαφὲς ἡ τοιαύτη ποίησις ἔχει, καὶ μάλιστα τὸ εὐκρινές, ὡς προείρηται, οὐ μόνον διὰ τῆς ἐπαναλήψεως καθάπερ ἔφαμεν, καὶ τῶν συχνῶν συμπληρω-

που γε καὶ τρόπους διδασκαλίας ὁ Διονύσιος ἐν πολλοῖς ἐκτίθεται διὰ σύγκρισιν παραλέγων, ὅτι τοιῶσδε τὸ διδασκαλικὸν προχειρίζεται, πολλαχοῦ δὲ καὶ προσέχειν προκαλεῖται τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἂν μὴ ἐξυπτιάζων αὐτὸς νομίζοι περιγενέσθαι τοῦτον ἀδιασυγκρίνητον. πολὺ δὲ καὶ τὸ κάλλος ἔχει τὸ συγγραμμάτιον τοῦτο, καὶ οὐ δεινὸς ὅλως ἀμοιρεῖ τῶν πολλῶν ποιητικῶν καλῶν τὸ μικρὸν τῆς ποιήσεως τοῦτο σωμάτιον. εἰ δέ τινας ἔχει καὶ κῆρας βραχύτητας, καθάπερ σῶμα καλὸν λοβίωνάς τινας οὐ προφανεῖς τοῖς πολλοῖς, ἢ λειχῆνας περιεμπεφυκότας, καὶ οὐκ ἐν καιρίῳ, ἀφ' ὧν ἥκιστα τὸ πολὺ τοῦ κάλλους ἀχρειοῦται, σκεπτέσθωσαν οἱ περίεργοι, καὶ οὐ πάνυ φιλόκαλοι. ἡμεῖς γὰρ οὐ μυῖαι τοῖς ἕλκεσιν ἐφιζάνουσαι, μέλισσαι δὲ τοῦ τῶν μουσῶν λειμῶνος τὸ κάλλιστον ἀπανθίζουσαι.

ΤΕΛΟΣ.

BASILEAE, PER HEN-
ricum Petri, Anno Salutis
M. D. XLVII.

A